

**TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
POLSKA**

MAPA KORUPCJI W POLSCE

Pod redakcją Julii Pitery

Program dofinansowany przez Fundację im. Stefana Batorego

SPIS TREŚCI:

1. Wstęp	s. 4
2. Korupcja – ujęcie ogólne opr. Anna Urbańska	s. 5
3. Prawnokarna regulacja łapownictwa opr. Barbara Kasprzycka	s. 35
4. Skróty w tytułach czasopism	s. 45
5. Mapa korupcji	s. 55
6. Varia	s. 65

1. WSTĘP

„**M**apa korupcji w Polsce” jest rejestrem opisanych przez dziennikarzy nieprawidłowości w strukturach państwa w ciągu 13 miesięcy poprzedzających wybory parlamentarne w 2001 roku. Niektóre z opisanych zdarzeń miały swój początek kilka lat wcześniej, lecz albo dopiero w prezentowanym okresie znalazły swój finał, albo też rozmaite okoliczności, które opóźniały procedury prawne, zostały wreszcie przełamane.

Zestawienie opisanych zdarzeń zostało przygotowane w formie tabeli. Dzięki temu materiał opublikowany w formie elektronicznej może być wykorzystywany w różnym układzie, gdyż można go przeglądać według haseł np. instytucji czy miast.

W pierwszej kolumnie została określona struktura, w jakiej funkcjonuje dana instytucja. W drugiej – zostało opowiedziane w telegraficznym skrócie samo zdarzenie. Trzecia kolumna zawiera nazwę miejscowości, zaś czwarta określa jej położenie na mapie Polski.

Ważną informacją są oczywiście sankcje, będące następstwem każdego zdarzenia. Niestety – nie zawsze udało się je ustalić. W związku z tym, piąta kolumna bywa nie wypełniona.

Tam gdzie było to tylko możliwe staraliśmy się podać rozmaite dodatkowe okoliczności towarzyszące samemu zdarzeniu: sposoby wymykania się wymiarowi sprawiedliwości z wykorzystaniem fałszywych zwolnień lekarskich czy też korzystanie z poręczenia znanych i wpływowych polityków. Dlatego też w szóstej rubryce umieszczone zostały rozmaite, charakterystyczne dla indywidualnych zdarzeń sytuacje.

I ostatnia rubryka – siódma – zawiera wykaz artykułów prasowych, na podstawie których poszczególne notki zostały sporządzone. Artykuły te zostały wybrane ze 185 tytułów prasowych, zarówno centralnych, jak i regionalnych. Ich wykaz, wraz z podaniem zastosowanych skrótów znajduje się na końcu trzech artykułów wstępnych.

Z opisanych przypadków celowo zostały usunięte nazwiska ich bohaterów oraz nazwy partii politycznych, które reprezentowali. Postąpiliśmy tak nie chcąc wywoływać dyskusji, która partia ma większy udział w zawłaszczaniu państwa.. Tymczasem nam chodziło o pokazanie rozmaitych form korupcji, na ile było to możliwe – mechanizmów –, oraz częstotliwości jej występowania w zależności od możliwości regionu czy instytucji. Chcieliśmy pokazać różnorodność sposobów i nieograniczoną pomyślność na bogacenie się kosztem państwa oraz związku polityki z biznesem.

Pominięte informacje (np. nazwy partii politycznych) zawsze jednak można odtworzyć w oparciu o podaną bibliografię czasopism, podaną w ostatniej kolumnie tabeli. Wszystkie wycinki bowiem zachowaliśmy w archiwum dostępnym w Biurze Transparency International Polska.

Władze publiczne, deklarując wolę walki z korupcją, nigdy dotąd nie pokusiły się o publikację opracowania oddającego skalę zjawiska. Różne instytucje publiczne przygotowują od czasu do czasu opracowania w zakresie swoich kompetencji, które po publicznej prezentacji odkładane są do archiwum nie przynosząc właściwie żadnych praktycznych skutków.

Zwalczanie korupcji w naszym kraju kończy się więc zazwyczaj na deklaracjach, składanych głównie w miesiącach poprzedzających wybory, a ilość zdarzeń o charakterze aferalnym mniejszej lub większej wagi powoduje, że w końcu idą one w zapomnienie, ustępując miejsca następnym (ku zadowoleniu zresztą ich bohaterów, którzy często pozostają bezkarni). **Również dlatego** postanowiliśmy opracować to zestawienie.

Chcielibyśmy, by to opracowanie uświadomiło wszystkim tym, którzy traktują problem korupcji wyłącznie w kategoriach propagandowych skalę i groźbę zjawiska, a także by stało się przestrogą dla wszystkich, którzy licząc na krótką pamięć ludzką, nie wahają się z pobudek partykularnych działać na szkodę państwa.

Dlatego mamy nadzieję, że opracowanie to, poprzez obiektywny opis zdarzeń doprowadzi w końcu do mniej widowiskowego, lecz bardziej efektywnego zwalczania tej groźnej, rujnującej państwo patologii.

Julia Piłera
Warszawa, sierpień 2003 r.

2. Korupcja – ujęcie ogólne

ANNA URBAŃSKA

*„Niech mi wolno będzie powiedzieć, panowie posłowie, że dziś fundamentalny podział w Polsce to jest podział wedle stosunku do korupcji. I wierzę głęboko, że szanowna komisja spowoduje, że uzyskamy odpowiedź na pytanie, czy w tej sprawie wygra Polska skorumpowana albo taka, która daje przyzwolenie na korupcję, czy też wygra Polska, która korupcję chce demaskować, demaskuje, i będzie demaskować, Polska czy-
stych rąk. To takiej Polski - potrzebujemy.”*

Adam Michnik¹

Obserwując obecne wydarzenia w Polsce, wydaje się, iż żadne zjawisko należące do sfery patologii, nie jest tak powszechnie krytykowane oraz tak głośno komentowane, jak korupcja. Uwaga opinii publicznej, skupiona na kolejnych relacjach z pracy śledczej Komisji Sejmowej, jest przykładem, iż problematyka korupcji związana jest nie tylko z zagadnieniami prawnymi, ale też społecznymi, politycznymi i gospodarczymi. Na dzień dzisiejszy wydaje się oczywistym, iż zjawiska korupcji, tak jak wcześniej narkomania i alkoholizm, stanowią ogólną plagę społeczną w naszym kraju. Niestety, nie są to zjawiska powstałe dopiero w czasach nam współczesnych. Warunki, mogące sprzyjać pojawieniu się pierwszych zachowań korupcyjnych, były już w chwili zawiązywania się najstarszych form życia wspólnotowego, w momencie ustanawiania wspólnych dóbr. Przejawy korupcji oraz niemal wszystkie jej obecnie znane praktyki występowały już w najdawniejszych formacjach społecznych. Doświadczane były w każdym systemie politycznym oraz przez wielkie i małe społeczności. Często charakteryzowały się długą i zawiłą historią, różnicując się przy tym, stosownie do historycznie zmieniających się struktur prawnych, w ramach różnego typu instytucji publicznych oraz społecznych układów. „Korupcja pojawia się najpierw w postaci niegroźnej, oswojonej, potem zadawania się, mości, rozrasta, zawsze szukając racjonalizacji i usprawiedliwień swego istnienia.”² Korupcyjne praktyki przybierają coraz to bardziej udoskonalone formy, stają się coraz bardziej wyrafinowane i gotowe do dalszych przekształceń. Zawsze też mają one charakter utajnionego kontraktu, z obopólną korzyścią dla współuczestniczących w nim osób. „Strony angażujące się w korupcyjną interakcję nawiązują między sobą porozumienie według zasady *do ut des*³ – *daję, abys dał*. Do korupcyjnych porozumień dochodzi w wyniku dłuższych lub krótszych negocjacji, w których doniosłą rolę odgrywa *kamuflaż językowy*.”⁴ Zyski pochodzące z korupcyjnej umowy stanowią jej wartość, zaś jej koszty, ponoszone przez uczestników transakcji, to możliwe konsekwencje prawne (kary). „Częstość korupcyjnych interakcji jest tym większa, im bardziej oczekiwana wartość transakcji (korzyść) przewyższa jej spodziewane koszty. Stabilizacja korupcyjnych powiązań i układów w skali ogólnospołecznej następuje wtedy, gdy ‘dawcy’ i ‘biorcy’ uzyskują duże zyski ze wzajemnie świadczonych sobie nielegalnie usług i mają poczucie niewielkiego, obopólnego ryzyka (kosztów własnych).”⁵ Transakcje korupcyjne mogą być *sporadyczne* lub mogą mieć *charakter ciągłych wymian*. Pod-

¹ Michnik Adam, cytat z wystąpienia przez sejmową Komisję Śledczą, Warszawa, 08.02.2003 r. (pierwszy dzień przesłuchania) Załącznik nr 11.

² M. Środa, op. cit., str. 11.

³ Patrz: nawiązanie do wymiany ‘kula’ opisanej przez Bronisława Malinowskiego w Argounauci Zachodniego Pacyfiku, Warszawa 1967, rozdz. 3.

⁴ Kojder, Andrzej, Godność i siła prawa. Szkice socjologiczno-prawne. Warszawa 2001 r., str. 367.

⁵ A. Kojder, Prakseologia i psychologia korupcji, [w:] A. Kojder, A. Sadowski, op. cit., str. 48.

czas sporadycznej wymiany, korzyści, o jakie zabiegają zainteresowani, uzyskiwane są dzięki jednorazowej transakcji, zaspokajającej finalnie potrzeby zainteresowanych. W drugim przypadku, uzyskanie korzyści wymaga od zainteresowanych większej liczby kontaktów. „Im silniejsze są funkcjonalne zależności między uczestnikami korupcyjnej transakcji, tym większa jest średnia częstotliwość interakcji między nimi, a więc tym intensywniejsza jest odwzajemniana wymiana dóbr, którymi dysponują.”⁶ Rynek korupcyjnych transakcji zasadniczo kieruje się tymi samymi zasadami, co wolny rynek. Poziom cen stanowi wypadkową ogólnej podaży i popytu na dobra możliwe do uzyskania, tylko że w nielegalny sposób. Powszechność transakcji powoduje, iż cena jest dokładniej określona i łatwiej dostępna. Pod wpływem rosnącej powszechności transakcji, zaczynają się także kształtować ogólne normy, określające relacje między stronami. To co jest według tych zasad znamienne, to przede wszystkim *wzajemna dyskrecja i niepisane zaufanie*. „Kiedy korupcja staje się zjawiskiem względnie powszechnym, przybiera z reguły charakter wielopiętrowy, wieloszczeblowy. Ta sama osoba bywa coraz częściej zarazem ‘dawcą’ i ‘biorcą’ łapówki czy innej korzyści.”⁷ Tak rozbudowana korupcja, prowadzi w efekcie do przekonania, iż na żadnej ze stron, nie ciąży obywatelskie obowiązki. To, co staje się wyłącznym celem to zabieganie o własne dobro. Czym posiadane możliwości oraz istniejące okoliczności wydają się być utrudnione, tym bardziej realizacja osobistych ambicji przybiera charakter nadrzędności w myśl zasady: ‘cel uświęca środki’.⁸ Niestety przy takim zaniku idei dobra publicznego (*starożytnego wzorca ‘pro publico bono’*), polityka staje się, najlepszą płaszczyzną do walki, nie tylko o udziały we władzy, ale i o dostęp do olbrzymich korzyści dla określonych jednostek i grup interesu. Oznaką naiwności, okazuje się wtedy idea służby publicznej, czy też społeczna rola elit rządzących.

Korupcja niestety, jako pewien syndrom społecznych zachowań stanowi stały, lecz ułomny,⁹ element towarzyszący życiu społecznemu i procesom gospodarczym. Cechą zmienną korupcji są jej przejawy, czy to w aspekcie społeczno-politycznym, czy też ekonomicznym. Dotyczą one form, stopnia natężenia i zakresu rozpowszechniania się korupcji. „Można przeto powiedzieć, że tak jak zmienia się koniunktura gospodarcza, jak wzrasta i maleje przyrost naturalny i jak zmieniają się odsetki samobójstw, podobne wahania amplitudy obserwuje się w wypadku korupcji.”¹⁰ Pojawiające się praktyki korupcyjne traktuje się jako negatywne zjawiska, sprzyjające rozpadowi ogólnie przyjętych norm i wartości.¹¹ Powstanie, czy też nasilenie się anomii społecznej oraz wyczerpanie się rezerw społecznego zaufania, to z punktu widzenia socjologicznego i etycznego najbardziej charakterystyczne następstwa nasilających się też zachowań korupcyjnych. Według profesora Janusza Mariańskiego „Etos kształtujący się w warunkach narastającej korupcji charakteryzuje się odchodzeniem od normatywności (zanik poczuć powinnościowych), egoizmem (pomysłowość i zaradność w zdobywaniu dóbr wyłącznie dla siebie, często z krzywdą dla innych) i instrumentalnym podejściem do moralności (cel uświęca środki). W konsekwencji koszty przeważają nad korzyściami (system traci swoją wiarygodność).”¹² W tym ujęciu, profesor Mariański klasyfikuje koszty nie jako możliwe kary, ale jako społeczne straty, zaś korzyściami są nadal korupcyjne zyski. Oznacza to przed wszystkim, iż korzyści nabierają coraz to bardziej indywidualnego charakteru, zaś szkody dotyczyć będą najczęściej większościowej, a nawet całej grupy społecznej. W podobnym kontekście, rozpatruje praktyki korupcyjne Jeremy Pope. Zwraca on uwagę na fakt, iż w przypadku korupcji: „Ważne decyzje podejmowane są w imię podrzędnych celów, bez troski o ich konsekwencje dla szerszej społeczności.”¹³ Jednocześnie, Jeremy Pope nawiązując do tez, przedstawionych w referacie Dieter’a Fisch’a¹⁴ (w latach dziewięćdziesiątych dyrektora generalnego do spraw rozwoju w Komisji Europejskiej), wskazuje, na bardzo ważny element, iż „Korupcja podraża koszty towarów i usług, zwiększa zadłużenie kraju, prowadzi do obniżenia standardów jakości; w rezultacie decyzje podejmowane są według kryterium kapitałowego (ponieważ jest to korzystniejsze dla ...), a nie czynnika ludzkiego, co byłoby korzystniejsze dla rozwoju.”¹⁵ We wspo-

⁶ A. Kojder, op. cit., str. 368.

⁷ Ibidem., str. 372.

⁸ Ibidem., str. 373.

⁹ A. Jagnieża, Korupcja jako zagrożenie dla obszaru ..., [w:] A. Kojder, A. Sadowski, op. cit., str. 16.

¹⁰ A. Kojder, Wstęp, Ibidem., str. 7.

¹¹ zob.: J. Mariański, op. cit., str. 19.

¹² Ibidem.

¹³ J. Pope, op. cit., str. 37.

¹⁴ Frisch Dieter, The Effects of Corruption on Development, wygłoszonym podczas Forum Przywódców Afryki, Cotonou, Benin, 19-21 września 1994. Powołuje się na ten referat Jeremy Pope, Ibidem.

¹⁵ J. Pope, op. cit., str. 37.

mnianym już referacie, Dieter Fisch dowodził, że w krajach, które zwiększają swe zadłużenie w celu realizacji projektów ekonomicznie bezpodstawnych, nie tylko wzrasta o 10-20 procent dodatkowe zadłużenie spowodowane naliczeniem kosztów korupcyjnych, ale cała taka polityka oparta na nieuczciwych praktykach, prowadzi do realizacji zbędnych i nieopłacalnych planów. W wyniku lokowania publicznych, deficytowych środków w projekty o nikłych lub bezwartościowych rezultatach, korupcja staje się być tym samym winną zaniedbań i to na wielką skalę. Do najgłówniejszych z nich zaliczyć można: brak zagwarantowania podstawowych potrzeb związanych z powszechną opieką zdrowia, narodową edukacją, czy też z kwestią ogólnego poziomu wyżywienia. To prowadzi do zasadniczego wniosku, iż zjawiska korupcji są podstawą niedorozwoju oraz nędzy w ogóle. „W rezultacie powstaje błędne koło: Korupcja prowadzi do biedy i niedorozwoju; bieda ze swej strony przyczynia się do rozszerzania się korupcji, ponieważ człowiek, który w sposób uczciwy nie może zaspokoić swych podstawowych potrzeb, może być zmuszony do podjęcia mniej uczciwych sposobów utrzymania. Stąd korupcja jest jednocześnie przyczyną i skutkiem niedorozwoju.”¹⁶ Ale korupcja nigdy nie ustanowiła znaku równości między biedą i nieuczciwością.¹⁷ Jest ona bronią obosieczną:¹⁸ pojawia się wraz z ubóstwem, ale i nie zanika samowolnie w okresie rozwoju gospodarczego i dobrobytu. Tym samym, korupcja na wielką skalę, może stać się olbrzymim zagrożeniem i dla samej gospodarki rynkowej i w efekcie dla żywotności w ogóle demokratycznych instytucji. Przy czym rozwojowi i nasileniu się praktyk korupcyjnych sprzyjają różne tendencje oraz zjawiska społeczne. Te najbardziej charakterystyczne, dotyczą braku ogólnie przyjętej ideologii państwa prawa oraz powstania na skalę ogólnospołeczną rosnących nierówności ekonomiczno-społecznych. Stan ten dodatkowo pogarsza fakt braku kultury politycznej elit rządzących, co w efekcie bardzo sprzyja rozluźnieniu moralnemu na podległych szczeblach władzy. „Ktoś kiedyś nazwał starożytny Rzym epoki schyłkowej ‘państwem z apopleksją w centrum i anemią na peryferiach’.”¹⁹ Bo to właśnie korupcja może doprowadzić do paraliżu władzy oraz do zaniku praworządności w podległych jednostkach. Jeśli przy tym, wykrywanie przestępstw korupcyjnych przez wymiar sprawiedliwości okazuje się nieskuteczne lub długotrwałe, prowadzi to do pogłębienia się zjawiska totalnej korupcji.²⁰

To co jest w tym wszystkim: „Najniebezpieczniejsze, to przyzwyczajanie się do istnienia zjawisk korupcji. Tym samym traktowanie przejawów korupcji, jako swoistego obyczaju społecznego.”²¹ Każda próba akceptacji oraz budowania społecznego przyzwolenia dla przejawów korupcji, w efekcie prowadzi do załamania się powszechnie przyjętych norm i wartości. Wraz z pojawieniem się społecznej aprobaty, czy też tolerancji wobec przejawów korupcji, powstają społeczne klimaty, które trudno jest później zmienić. Klimaty, gdzie brak jest elementarnych zasad moralnych i gdzie samo już przyzwolenie społeczne stanowi swoiste alibi oraz poczucie bezkarności dla łamiących prawo. Stałym elementem, nieodłącznie pojawiającym się w korupcyjnych relacjach, jest wspólny zawsze motyw uzyskania korzyści (zysków) w wyniku zaistnienia lub podjęcia określonej decyzji lub też usługi.²² W tym kontekście można rozróżnić cztery zasadnicze **typy transakcji korupcyjnych**:²³

- korupcję finansową – gdzie, korzyścią jest pieniężna łapówka,
- korupcję materialną – gdzie, łapówka przybiera formę określonej korzyści majątkowej w postaci: nowego mieszkania, samochodu, sprzętu, wycieczki lub stanowi formę okazji do pozyskania określonych korzyści, takich jak: określony upust przy zakupie dóbr materialnych, pozarynkowe koszty budowy nowego domu czy mieszkania, umorzenie kredytu lub preferencyjne jego oprocentowanie, mimo nie spełniania wymaganych warunków, czy też bezpłatne pośrednictwo, intratne zlecenia ekspertyz, dyspozycja nieodpłatnego korzystania z luksusowego samochodu z kierowcą,²⁴

¹⁶ Ibidem.

¹⁷ Ibidem., str. 40.

¹⁸ Ibidem.

¹⁹ A. Kamiński, Z. Stefanowicz, op. cit., str. 35.

²⁰ J. Mariański, op. cit., str. 12.

²¹ Palka Przemysław, Reut Małgorzata, Korupcja w nowym Kodeksie karnym, Zakamycze 1999 r., str. 5.

²² zob.: Jagnieża Artur, Instytucjonalna entropia korupcji, [w:] A. Kojder, A. Sadowski, op. cit., str. 15.

²³ Ibidem.

²⁴ zob.: Górniok Oktawia, Mozga Bogusław, Pojęcie korupcji, [w:] Zagrożenie korupcją w świetle badań kontrolnych Najwyższej Izby Kontroli, marzec 2000 r., str. 13.

- korupcję korzyści pozamaterialnych – gdzie, elementem korzyści jest forma uzyskania awansu zawodowego lub wysokiego stanowiska, którego piastowanie, pozwala na powiększenie prywatnych dochodów oraz często też, na uzyskanie możliwości wpływania na kolejne decyzje lub podejmowania nowych decyzji, będących efektem korupcji.²⁵
- **korupcję układową** – gdzie, duża skala korupcji pozamaterialnej powoduje, iż praktyki korupcyjne stają się trwałym elementem politycznej gry i gdzie sytuacje korupcyjne (konflikt interesów, nepotyzm, publiczne kontakty z aferzystami oraz światem przestępczym) tworzą przesłanki do zaistnienia postaw korupcyjnych.²⁶

Uzupełnienie typografii korupcji stanowi zbiór jej najbardziej charakterystycznych **cech**, do których zaliczyć należy takie elementy, jak:²⁷ powszechność – od wyodrębnienia się sfery spraw publicznych istnieje ona nieprzerwanie, entropię – potrafi, na wzór komórek nowotworowych, ewoluować i rozprzestrzeniać się na dziedziny, wcześniej nią nie objęte, rynkowość – cena korupcyjnych transakcji stanowi wypadkową podaży i popytu na przywłaszczane dobra publiczne oraz, interakcyjność – zawsze partnerami w transakcjach korupcyjnych są ‘dawcy’ określonych zasobów oraz ich ‘biorcy’, dążący wspólnie do zminimalizowania ryzyka ujawnienia własnych czynów przy jednoczesnej maksymalizacji osobistych korzyści.

Często przy ocenie zjawisk korupcji, pojawiają się wnioski, co do **przyczyn** ich występowania, wskazując zarówno na cechy ustroju polityczno-ekonomicznego, jak i na dość charakterystyczne elementy poszczególnych grup społecznych.²⁸ Najczęstszymi ze wskazywanych są: **przyczyny uniwersalne** - potwierdzające występowanie korupcji we wszystkich społeczeństwach oraz **historyczne** - gdzie wskazuje się na elementy doświadczenia form okupacji zewnętrznej, zaborów, anarchii czy innych form destrukcyjnej kontroli. Doświadczeniom po drugiej wojnie światowej, w naszym przypadku, dodatkowo przyporządkować można **przyczyny systemowe**. Czasy socjalizmu odzwierciedlały się przecież niewydolnością ekonomiczną, niedoborem dóbr i usług oraz zachwianiem się hierarchii norm moralnych i wartości etycznych. Ale nasza współczesność nie pozostała na dzień dzisiejszy wolna od walk i rywalizacji o korupcyjne wpływy. „Zasadniczą cechą obecnej transformacji ustrojowej w Polsce jest walka o strukturę własności. Gra toczy się o sposób podziału olbrzymiego majątku, który w ciągu 45 lat trwania PRL został skoncentrowany w rękach państwa. Ta własność państwowa traktowana jest jako dobro ‘do wzięcia’.”²⁹ Jednocześnie pojawiające się w tym kontekście są **przyczyny jednostkowe**, jako chęć szybkiego dorobienia się i wzbogacenia się w nieuczciwy sposób, potęgując tym samym, tą rosnącą z niepokojącą szybkością patologię.

Prócz historycznych i społecznych cech korupcji, profesor Ewa Łętowska w referacie „Dobro wspólne – władza – korupcja” zwraca uwagę, iż: „W przypadku korupcji mamy do czynienia ze zjawiskiem o wyjątkowo szerokich, a przez to rozmytych konturach. ‘Twarde jądro problemu’ jest otoczone bardzo szerokim pasem zjawisk odczuwanych trochę intuicyjnie, kiedy to zachodzi korupcyjne, lecz niekaralne nadużycie władzy, a także tych, kiedy ‘coś jest nie w porządku’ z wykorzystaniem władzy, nie jest jednak pewne, czy jest to jeszcze (już) korupcja, czy też nie.”³⁰ Oznacza to, iż „W przypadku zjawisk korupcji i próby ich definicji pojawiać się będzie wielość ujęć, wpływająca na trudność definicji korupcji.”³¹ **W najszerszym ujęciu**: „Korupcją jest każde dysponowanie zasobami publicznymi (dobra, świadczeniami, usługami) niezgodnie z ich przeznaczeniem.”³² **W szerokim rozumieniu**: zjawiska korupcji najczęściej oznaczają osiągnięcie korzyści materialnych lub/ oraz pozamaterialnych, dzięki pełnionej funkcji państwowej lub społecznej, a tym samym dopuszczanie się niegospodarności i nadużycia na szkodę skarbu państwa. **W zawężonym kontekście**: korupcja klasyfikuje się jako czyn nadużycia władzy/ funkcji państwowej w celu osobistego wzbogacenia się. Przy czym ten osobisty charakter, nie musi dotyczyć jedynie korzyści własnych, ale może być związany z korzyściami osób spokrewnionych, zaprzyjaźnionych czy też członków ugrupowa-

²⁵ Ibidem.

²⁶ A. Jagnieża, op. cit., str. 15.

²⁷ zob.: Kojder Andrzej, Anatomia korupcji i jej cechy w okresie zmiany ustrojowej: dwanaście tez i jeden przykład, konferencja prasowa Transparency International, 2001 r., str. 1-2.

²⁸ J. Mariański, op. cit., str. 20.

²⁹ Dyoniziak Ryszard, Słaboń Andrzej, Patologia życia gospodarczego, Kraków 1997, str. 43.

³⁰ Łętowska Ewa, Dobro wspólne – władza - korupcja, [w:] Dobro wspólne – władza – korupcja, Konflikt interesów w życiu publicznym, red. E. Popławska, Warszawa 1997 r., str. 8.

³¹ Ibidem., str. 9.

³² A. Kojder, Anatomia korupcji..., op. cit., str. 1.

nia, partii lub bliskich z miejsca pochodzenia. **Najprostsze ujęcie** korupcji to: „Wykorzystanie władzy publicznej dla celów prywatnych.”³³ „**Na ogół** przez korupcję rozumie się współcześnie taką wymianę dóbr, usług, świadczeń i innych zasobów, która narusza obowiązujące prawo lub dobro publiczne (materialne lub symboliczne, jak na przykład dobre imię urzędników państwowych). Każde dysponowanie zasobami publicznymi, które jest niezgodnie z ich przeznaczeniem, nazywa się działalnością korupcyjną.”³⁴ Według Strategii Przeciwdziałania Korupcji w Polsce: „Korupcja może występować wewnątrz sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego oraz pomiędzy tymi sektorami. Relacje korupcyjne mogą zachodzić pomiędzy indywidualnymi przedstawicielami podmiotów działających w tych sektorach i/ lub pomiędzy grupami przedstawicieli. Przedstawiciele ci mogą działać w interesie określonych podmiotów, w interesie własnym lub mogą łączyć te dwa interesy.”³⁵ W wyniku zaistniałych aktów korupcji dochodzi do przypadków bezpodstawnego wzbogacenia się osób zajmujących stanowiska publiczne, ich rodzin lub bliskich, czy zaprzyjaźnionych stron danej korupcyjnej wymiany. Dlatego zjawiska korupcji, choć utożsamiane z wykorzystywaniem władzy publicznej do pozyskania prywatnych korzyści, można **poszerzyć o zarzut** sprzeniewierzenia się fundamentalnej zasadzie oddzielenia życia zawodowego od prywatnego. Wedle niej, stosunki osobiste oraz rodzinne relacje nie powinny mieć najmniejszego wpływu na decyzje podejmowane przez reprezentantów sektora publicznego, czy też prywatnych przedsiębiorców. Zachowanie tej reguły jest elementarną zasadą dla racjonalnego funkcjonowania każdej organizacji – twierdzą Jeremy Pope i Vito Tanzi.³⁶ „Fundamentalną, choć niepisaną regułą dotyczącą funkcjonowania sektora publicznego jest to, że jego przedstawiciele (zarówno rządzący politycy, jak i urzędnicy państwowi) wiedzą, co robią, są neutralni i bezstronni w swoim dążeniu do polepszenia stopy życiowej społeczeństwa.”³⁷

Niestety, nasze doświadczenia dnia codziennego bardziej zaprzeczają, niż potwierdzają zasadę braku stronnictwa i neutralności w podejmowaniu publicznych decyzji. Według powszechnych odczuć, korupcja w Polsce w obecnej chwili przybrała bardzo niebezpieczne rozmiary. Dotyka ona swym zasięgiem reprezentantów władzy wykonawczej, ustawodawczej oraz sądowniczej i to zarówno na poziomie władz państwowych, jak i na poziomie władz lokalnych. „Najbardziej korupcyjnymi obszarami w samorządzie są sfery inwestycji budowlanych: od gospodarki nieruchomościami, przez zagospodarowanie przestrzenne, aż do wydania pozwolenia na budowę i dopuszczenia budynku do użytkowania”³⁸ – podają Julia Pitera i Maciej Wnuk z Transparency International – Polska. Profesor Andrzej Kojder wskazuje, iż w Polsce w ostatnich latach do obszarów działalności publicznej, w których ujawniono widoczny wzrost zachowań korupcyjnych należą:

- służba zdrowia (wydawanie przez lekarzy fikcyjnych zwolnień lekarskich, przyznawanie fikcyjnych grup inwalidzkich, przyjmowanie za łapówkę do szpitali i na zabiegi),
- ubezpieczenia (fałszowanie i antydatowanie polis ubezpieczeniowych oraz wystawianie polis na fikcyjne pojazdy),
- banki (przyjmowanie łapówek w zamian za udzielenie kredytu lub gwarancji bankowej),
- administracja przedsiębiorstw państwowych (fałszowanie dokumentów, przyjmowanie łapówek od patentów oraz nieprzestrzeganie procedur),
- aparat kontroli skarbowej (nie ujawnianie wykrytych nieprawidłowości, wyłączanie spod kontroli pewnych osób i działań, udostępnianie osobom nieuprawnionym informacji uzyskanych w wyniku kontroli, nieformalne świadczenie doradztwa podatkowego),
- administracja celna (przyjmowanie łapówek, niedopełnianie obowiązku kontroli, zaniżanie należności celnych, fałszowanie dokumentów przewozowych, wystawianie dokumentów poświadczających nieprawdę, umożliwianie nielegalnego przekraczania granicy),
- organy samorządowe (dokonywanie oszustw w trakcie przetargów, niezgodne z prawem dysponowanie powierzonymi lokalami).³⁹

³³ J. Pope, op. cit., str. 36 za J.J. Senturia, Encyclopedia of Social Sciences, 1993 r., t. VI.

³⁴ A. Kojder, Prakseologia i psychologia korupcji, [w:] A. Kojder i A. Sadowski A., op. cit., str. 47.

³⁵ Antykorupcyjna Grupa Robocza działająca przy wsparciu organizacyjnym Banku Światowego, Założenia Strategii Przeciwdziałania Korupcji w Polsce, maj 2001 r., str. 5.

³⁶ zob.: J. Pope (red.), op. cit., str. 47.

³⁷ Ibidem.

³⁸ Pitera Julia, Wnuk Maciej, Pola korupcji w samorządzie, [w:] A. Kojder i A. Sadowski, op. cit., str. 27.

³⁹ A. Kojder, op. cit., str. 59.

- Dodatkowo, można tutaj wskazać następujące przykłady z dnia codziennego:
  - egzaminy na prawo jazdy,
  - pośrednictwo pracy (urzędy pracy, inne instytucje państwowe),
  - uzyskiwanie sądowych zapisów i orzeczeń (rejestr ksiąg wieczystych, zastawów),
  - wykroczenia dotyczące przepisów ruchu drogowego,
  - kontrola techniczna pojazdów (szczególnie autobusów oraz samochodów używanych w transporcie pasażerskim),
  - kontrola miejsc parkingowych i postoju,
  - kontrola biletów w środkach komunikacji publicznej.

Prócz wskazanych powyżej obszarów korupcjogennych, według profesor Andrzeja Kojdera narażone na działania o charakterze korupcyjnym w ramach wykonywanych czynności przez urzędników publicznych oraz prac jednostek budżetowych są:⁴⁰

- zlecenia na wykonanie robót i usług,
- wydawanie zezwoleń budowlanych i tym podobnych dokumentów,
- podejmowanie decyzji o przyznaniu, zamianie lub wynajmie lokali,
- wydawanie zatrzymanych podczas kontroli dowodów rejestracyjnych pojazdów,
- przeprowadzanie egzaminów i przyjmowanie na studia wyższe.

Brak ewidencjonowania u nas szczegółowych danych utrudnia, a wręcz uniemożliwia oszacowanie rozmiaru, podanych powyżej zachowań o charakterze korupcyjnym. „Zarówno niesprawność policji, trudności dowodowe, jak i przewlekłość procedur karnych uniemożliwiają określenie choćby prawdopodobnej skali zjawiska”⁴¹ – zauważa profesor Andrzej Kojder. W świetle kontroli przeprowadzonych przez Najwyższą Izbę Kontroli w latach 1995-2000, do obszarów zagrożonych korupcją w Polsce zostały zaliczone: procedury prywatyzacyjne, gospodarowanie majątkiem publicznym, udzielanie zamówień publicznych, koncesji, kontyngentów. Urzędy skarbowe, urzędy celne, fundusze celowe i agencje rządowe, służby nadzoru publicznego, państwowe inspekcje, policja i finansowanie badań naukowych, zostały zaliczone do instytucji publicznych o wysokim poziomie korupcjogennych przypadków.⁴² Uwydatnione też zostały główne mechanizmy korupcjogenne, występujące w działalności instytucji publicznych oraz publicznych podmiotów gospodarczych, takie jak:

- nadmiar kompetencji w ręku jednego urzędnika,
- dowolność w podejmowaniu decyzji,
- lekceważenie dokumentacji i sprawozdawczości,
- słabość kontroli wewnętrznej,
- nierówność w dostępie do informacji,
- brak osobistej odpowiedzialności oraz
- brak specjalnych rozwiązań antykorupcyjnych.⁴³

Niestety, szczegółowe rozpoznanie przez NIK obszarów korupcjogennych oraz złożoności samego zjawiska, co zostało zawarte i pisemnie przekazane Sejmowi oraz udostępnione opinii publicznej w obszernym raporcie z maja 2001 roku,⁴⁴ w żadnej mierze nie wpłynęło na widoczne zredukowanie skali tego problemu. Uwzględniając powyższe spostrzeżenia i wnioski, należy zwrócić uwagę, iż w obecnej chwili brak jest widocznych działań rządowych, mających na celu jak najszybsze usunięcie, czy też zminimalizowanie przyczyn występowania zjawisk korupcji. Podejmowane czynności bardziej dotyczą angażowania się sektora rządowego tylko w zwalczanie samych symptomów (skutków) tej patologii.

Ogólnie, do czynników wspomagających zachowania korupcyjne, zaliczyć należy:

- brak odpowiednich uregulowań prawnych lub ogólnie złe prawo,
- brak jasnych, przejrzystych zasad w pracach administracji publicznej,

⁴⁰ zob.: Ibidem.

⁴¹ Ibidem.

⁴² zob.: Mroza Bogusław, Hussein Alina, Grodzicki Ryszard, Najwyższa Izba Kontroli, Departament Strategii Kontrolnej, Warszawa, maj 2001 r.

⁴³ według: Ibidem., str. 7.

⁴⁴ zob.: Ibidem.

- arbitralność, najczęściej jednoosobowej 'władzy' urzędników poszczególnych szczebli, pozwalająca na nadużycia poprzez dowolne posługiwanie się i rozdawanie uprawnień do koncesji, kontyngentów, licencji i zalegalizowanych uprzywilejowań,
- brak egzekwowania osobistej odpowiedzialności za niezgodne z prawem decyzje,
- brak jednolitych zasad i przejrzystości w publicznej sprawozdawczości.

Znamienny program badawczy („Odkrywanie korupcji: spojrzenie na sektor publiczny”) przeprowadzono w stanie Nowej Południowej Walii w 1994 roku, w ramach prac Państwowej Niezależnej Komisji do Walki z Korupcją w Australii. Miał on za zadanie wskazać ocenę stopnia szkodliwości wybranych przypadków korupcji oraz elementy zniechęcające do podjęcia czynności przeciwstawiających się korupcji. Wyniki przeprowadzonego sondażu wykazały, że brak chęci podjęcia działań uzależniony był nie od określonej grupy czynników, ale od bardzo różnorodnych przyczyn. Przede wszystkim, podjęcie działań uzależnione było od relacji ze stopniem, w jakim dany przypadek korupcji został uznany za szkodliwy, niepożądany lub nieusprawiedliwiony. Zaś do czynników, które zniechęcały do podjęcia czynności przeciwstawiających się korupcji, zaliczono między innymi:⁴⁵

- przekonanie, iż dane zachowanie było uzasadnione w danych okolicznościach,
- przekonanie, że zachowanie nie było przejawem korupcji,
- obawa przed towarzyskim i zawodowym odwetem,
- względnie niskie stanowisko w firmie,
- związek z popełniającym wykroczenie jako zwierzchnikiem,
- obawy wynikające z niedostatecznych dowodów.

Australijski sondaż potwierdził, iż walkę z korupcją należy rozpocząć od budowy powszechnej świadomości tego, co jest nieprzekraczalnym progiem dopuszczalnego ogólnie zachowania. Tym samym, bez wypracowania powszechnego zrozumienia kosztów korupcji, czyli ceny jaką ponosi każdy obywatel za istnienie korupcji, nie należy się spodziewać znaczącego wzrostu poziomu zaangażowania się obywateli w walkę z tą patologią.

Podobne badania dotyczące korupcji w sektorze publicznym, przeprowadzone przez różne, lokalne oddziały Transparency International w roku 1995, wykazały iż formy korupcji pojawiające się w tym sektorze posiadają podobną strukturę oraz dotyczą tych samych obszarów, tak samo w krajach wysokorozwiniętych, jak i rozwijających się.⁴⁶ Na podstawie dokonanego podsumowania tychże badań można wnioskować, iż występujące mechanizmy korupcji posiadają trzy, charakterystyczne oraz wspólne sobie elementy.

Po pierwsze, korupcja w sektorze publicznym, przybiera podobne formy i dotyka tych samych obszarów, bez względu na stopień zamożności i rozwoju danego kraju.

Po drugie, najbardziej podatne na korupcję są obszary działań władz, takie jak:⁴⁷

- zamówienia publiczne,
- przydziały gruntów,
- pobieranie podatków,
- obsada stanowisk publicznych,
- inicjatywy samorządu lokalnego.

Po trzecie, techniki korupcyjne, zawierają w sobie podobny zbiór elementów. Wśród nich zostały wskazane, takie jak:⁴⁸

- układy koleżeństwa, powiązania rodzinne, koneksje,
- korupcja polityczna, poprzez finansowanie kampanii wyborczych,
- procent od kontraktów publicznych (oraz procent za usługi konsultingowe i podwykonawstwo),
- defraudacje wszelkiego rodzaju.

⁴⁵ Według, Ibidem., str. 48.

⁴⁶ Ibidem.

W przypadku powyższych elementów, nasuwa się zasadniczy wniosek, iż skoro praktyki korupcyjne potrafią rozwijać się na wielu płaszczyznach pomiędzy sektorem publicznym i prywatnym, należy bezustannie prowadzić oraz wdrażać nowe programy zabezpieczające przed korupcją.⁴⁹ Ponadto monitorowanie rezultatów w poszczególnych przypadkach powinno być podawane do publicznej wiadomości. Tym samym w przypadkach udowodnienia czynów niezgodnych z prawem, sankcje karne powinny być współmierne do wskazanych czynów. Kwestia wyroku w zawieszeniu, rozpowszechniona w obecnym okresie, powinna też powrócić jako dodatkowy temat prawny w społecznej dyskusji.

Jeremy Pope we wspomnianej już publikacji „Rzetelność życia publicznego, podręcznik procedur antykorupcyjnych” wskazuje na częste występowanie zbliżonych lub tych samych mechanizmów zachowań korupcyjnych, wśród polityków i urzędników służb publicznych, a mianowicie:⁵⁰

- sprzedawanie uprawnień przez ministrów,
- częste lokowanie przez urzędników na prywatnych, zagranicznych kontach pobieranego procentu od kontraktów,
- przyjmowanie przez urzędników bardzo wartościowych dowodów ‘przyjaźni’ w naturze od kontrahentów zamówień publicznych (na przykład stypendia na naukę na zagranicznych uniwersytetach przeznaczonych dla dzieci urzędników),
- potajemne uczestniczenie przez urzędników w publicznych kontraktach (jako partnerów w spółkach kontrahentów lub jako konsultantów),
- organizacja przez urzędników służbowych delegacji zagranicznych, mająca na celu przyznanie diet, na bardzo wysokim i osobiście ustalonym poziomie,
- wykorzystywanie przez liczące na sukces wyborczy partie polityczne dużych zagranicznych koncertów w celach finansowania kampanii, w zamian za obiecywanie przyszłych kontraktów publicznych (służą temu między innymi „darowizny na cele charytatywne, szpitale i temu podobne”),
- skarbowe praktyki wymuszenia łapówek, po uiszczeniu których towary importowe podlegają bardzo niskiej wycenie oraz są w rezultacie przepuszczane jako zwolnione z opłat celnych,
- świadczenia administracyjne dla ludności związane z pobieraniem nielegalnie opłat za przyspieszanie załatwienia formalności lub uniknięcie opóźnień (załatwienie wniosku od ręki, przekazanie do natychmiastowego załatwienia),
- wymuszenia łapówek przez policję drogową pod groźbami wystawienia mandatów za wykroczenia w ruchu drogowym.

Na podstawie powyższej listy przykładów można wnioskować, iż przejawy korupcji oraz jej mechanizmy nie są specyficznymi elementami jednego tylko kraju. Tym samym, zwalczanie korupcji można oprzeć na sprawdzonych już i skutecznych działaniach z różnych regionów. Ich wspólnym elementem, powinno być zawsze dążenie do uzdrowienia sfery publicznej poprzez prowadzenie rządowych reform.

Jeremy Pope w rozdziale pod tytułem „Proces demokratyzacji” stwierdza, iż „Demokracja ogranicza tajność, poufność i monopolizację. Nie jest w stanie zagwarantować uczciwości i czystości rządu, ani też wyeliminować całkowicie korupcji. Może jedynie zmniejszyć jej zasięg, ciężar gatunkowy i nagminność.”⁵¹ Patrząc w tym kontekście na naszą lokalną rzeczywistość, nasuwają się dwa fundamentalne pytania:

- Jak nasza młoda demokracja (w kraju postkomunistycznym) jest zdolna powstrzymać rozpowszechnianie się korupcji, której na dzień dzisiejszy, same już w sobie rozmiary są w stanie zablokować procesy zmian oraz zaprzepaścić dalszą demokratyzację?
- Czy istnieje jeszcze szansa na stworzenie powszechnych zasad do wyłonienia polskiego parlamentu cieszącego się autorytetem moralnym?

Są to przecież niezmiernie ważne elementy w procesie społecznego uwiarygodniania, iż z korupcją w państwie demokratycznym powinno się zawsze walczyć. Według organizacji pozarządowych, które zajmują się problemem korupcji, punktem wyjścia w redukowaniu przyczyn korupcji, powinien być prócz pro-

⁴⁷ Według, Ibidem.

⁴⁸ Według, Ibidem., str. 49.

⁴⁹ Według, Ibidem., str. 52.

⁵⁰ Według, Ibidem.

⁵¹ Ibidem., str. 71.

cesów legislacyjno-parlamentarnych, przede wszystkim społeczny sprzeciw na istniejącą sytuację. Po-
przez artykułowanie niezgody i dezaprobaty, nowo powstały ruch obywatelski powinien:

- po pierwsze, wskazywać zaistniałe przypadki na zasadzie grupowego monitorowania, przez tak zwa-
ne zespoły 'watch dogs' (strażników obywatelskich),
- po drugie, kreować świadomość społecznego braku przyzwolenia dla korupcji,
- po trzecie, postulować wprowadzanie odpowiednich ustaw i regulacji prawnych,
- po czwarte, popierać prawne rozwiązania, sprzyjające prawidłowemu zarządzaniu publicznym do-
brem i jednocześnie przeciwdziałającym korupcji,
- po piąte, wzywać do przestrzegania naczelnej zasady nieuchronności kary,
- po szóste, wyrażać wsparcie wolnym mediom, których dziennikarze zajmują się śledzeniem przeja-
wów korupcji.

Oczywiście społeczna dezaprobatą zachowań korupcyjnych, a tym samym domaganie się uczciwości w
życiu publicznym, stanowią bez wątpienia długofalowy proces, którego celem jest podniesienie poziomu usług,
świadczonych społeczeństwu przez przedstawicieli władzy oraz których, obywatele mają konstytucyjne prawo
oczekiwać od tychże osób. Kwestia interesu publicznego (dobra wspólnego) powinna stać się weryfikowanym
systematycznie elementem pracy przedstawicieli władz i być potraktowana przez nich z najwyższą powagą.⁵²

1.1. Definicje pojęcia 'korupcja'.

*„Zgodnie z tą definicją przez korupcję rozumie się tu takie zachowania,
w których ludzie wykorzystują możliwości stwarzane przez pełnione
role społeczne i zajmowane pozycje dla osiągania nie akceptowanych
społecznie korzyści własnych.”*

Krzysztof Kiciński⁵³

Istniejąca złożoność i wielorodzajowość samej definicji korupcji została w niniejszym rozdziale podzielona
na dwie, zasadniczo różniące się części. Po pierwsze, opracowana poniżej klasyfikacja spotykanych zjawisk
korupcji, została oparta na powszechnie przytaczanych obecnie przykładach korupcji. Druga część klasyfika-
cji pojęcia korupcji jest poszerzeniem tego problemu o kwestie oceny samego zjawiska. Jest też próbą nakre-
ślenia 'szerokiego pasa zjawisk odczuwalnych', na który zwraca uwagę profesor Ewa Łętowska. Tym samym
stanowi ogólne podsumowanie obecnego, społecznego odbioru zjawisk korupcji w naszym kraju. Nawiązując
do tego 'intuicyjnego odczuwania zjawisk', podobnie dobór przykładów i sposób ich klasyfikacji jest w niniejszej
pracy intuicyjny. Przede wszystkim, został on oparty na własnej ocenie autorki pracy, na ile w odbiorze spo-
łecznym wybrane, negatywne przypadki wydają się być powszechne oraz jak dobitnie były one relacjonowane.
Szczególnie, gdy odbiór ten wskazuje ostatnio na szybko rosnące, negatywne odczucia, co do skali korupcji w
naszym państwie. Oczywiście też jest, iż w chwili, gdy wydarzenia w kraju dotyczą sprawy postawienia zarzu-
tu pośredniczenia oraz propozycji łapówki, uwzględnić należy w poniższych rozważaniach aspekt zagrożenia
interesu publicznego, nie tylko poprzez realny czyn, ale poprzez stwarzanie pozorów do jego zaistnienia.

Słowo 'korupcja' w obecnym zastosowaniu prawnym oraz w codziennej percepcji jest pojęciem sze-
rokim, utożsamianym z różnorodnym zakresem zachowań, zjawisk, praktyk i sytuacji. Niestety w obecnej
chwili brak jest jednoznacznej, ustawowej definicji tego zjawiska. Jednocześnie, termin ten rozumiany jest
nie tylko jako forma wyrażania stanu rzeczywistego zachowania, ale też jako swoiste stwarzanie przekon-
ania o możliwości jego zaistnienia. Dlatego zakres korupcji wyznaczają nie tylko czynności wręczania
i przyjmowania korzyści majątkowych lub osobistych.⁵⁴ Korupcja to syndrom zjawiska, na które składa się
możliwość dalszego dysponowania, posługiwania się skorumpowanymi dla różnych, bezpośrednich czy
przyszłych celów i trwalsze aniżeli jeden akt zaprzęgnięcia, dyspozycyjność wobec korumpujących.⁵⁵

⁵² A. Kamiński, Z. Stefanowicz, op. cit., str. 31.

⁵³ Kiciński Krzysztof, Korupcja a struktura społeczna, [w:] A. Pawelczyńska (red.), Praca i uczciwość, Warszawa 1986, str. 160.

⁵⁴ P. Palka, M. Reut, op. cit., str. 8.

⁵⁵ Ibidem.

Takie ujęcie zagadnienia korupcji, pozwala na rozpatrywanie praktyk korupcyjnych na płaszczyźnie wzajemnych relacji, utajnionych i patologicznych. Obejmujących przy tym nie tylko akty łapownictwa, ale też wszelkie formy nepotyzmu, nieformalnych powiązań czy też sprzedajności w ramach możliwości dysponowania wspólnym dobrem.

Pojęcie 'korupcji' w obecnym ujęciu etymologicznym odchodzi od swego łacińskiego źródła. Łacińskie 'corruptio' w dosłownym przekładzie znaczy: zepsucie, uwiedzenie, przekupstwo, przewrotność.⁵⁶ Według Słownika języka polskiego słowo 'korupcja' oznacza: „przyjmowanie lub żądanie przez pracownika instytucji państwowej lub społecznej korzyści majątkowej lub osobistej w zamian za wykonanie czynności urzędniczej lub za naruszenie prawa.”⁵⁷ Mała Encyklopedia Prawa definiuje 'korupcję' jako „branie (sprzedajność) i dawanie łapówek (przekupstwo), występujące w związku z pełnieniem czynności przez funkcjonariusza publicznego lub osobę powołaną do pełnienia funkcji publicznej.”⁵⁸

Cytowana powyżej Antykorupcyjna Grupa Robocza zalicza do korupcji:⁵⁹

- **przekupstwo** – (łapówkarstwo) przyjmowanie/przekazywanie dóbr materialnych w zamian za uzyskanie zamówień i kontraktów rządowych, koncesji czy decyzji sądów, uniknięcie obowiązku celnego, podatkowego lub innego, który wynika z obowiązujących przepisów,
- **kradzież** – (defraudacja) przywłaszczenie środków budżetowych i/ oraz majątku publicznego dla własnej korzyści lub swoich najbliższych,
- **nepotyzm** – (płatna protekcja, wasalstwo) faworyzowanie osób, oparte na pokrewieństwie lub na przyjacielskich kontaktach,
- **kupczenie wpływami** – wpływanie na proces kształtowania prawa i polityki oraz na decyzje polityków najwyższego szczebla dla uzyskania nienależnych korzyści.

Spotykane obecnie **definicje**⁶⁰ określają korupcję, jako:

- **czyn**, który popełnia każdy, kto powodowany swoimi bezpośrednimi lub pośrednimi interesami narusza system reguł, za realizację, których sam jest odpowiedzialny,
- **akt**, w trakcie którego osoba odpowiedzialna za ustalony w społecznym systemie podział dóbr narusza go na czyjąś korzyść, za co otrzymuje od korzystającego jakąś gratyfikację lub chociażby jej oczekuje,
- **działanie lub zaniechanie** – w obszarze publicznym - przez osoby sprawujące funkcje publiczne, w zamian, za co najmniej obietnicę korzyści majątkowej, osobistej lub politycznej przez korumpującego lub osoby przezeń reprezentowane.

Korupcję **dzielić można**, według poziomu i zakresu⁶¹ na:

- **zindywidualizowaną** – skupiającą ograniczoną liczbę osób,
- **zbiorową** – angażującą całe grupy interesów, często prowadzącą do zależności według tak zwanej piramidy korupcyjnej,⁶² gdzie wszyscy stają się zarazem dawcami, jak i biorcami.

Głównymi **formami** korupcji są według Andrzeja Kojdera⁶³ oraz Przemysława Palka i Małgorzaty Reut:⁶⁴

- korupcja urzędnicza (administracyjna) – oznaczająca przestępstwa korupcyjne i występujące w różnych dziedzinach administracji państwowej i samorządowej oraz najczęściej wiążące się z administracyjną reglamentacją różnych sfer życia,
- korupcja gospodarcza (komercyjna) – oznacza wszelkie akty przekupstwa oraz sprzedajności, zmierzające do wywarcia wpływu na wydarzenia gospodarcze i godzące nie tylko, jak inne jej odmiany, w prawidłowe funkcjonowanie oraz autorytet instytucji, lecz także w zasady uczciwej konkurencji,

⁵⁶ Słownik łacińsko-polski, red. K. Kumaniecki, PWN 1976, str. 130.

⁵⁷ Słownik języka polskiego, PWN, Warszawa 1978, str. 1018.

⁵⁸ Mała Encyklopedia Prawa, PWN, Warszawa 1980, str. 272 oraz J. Mariański, op. cit., str. 13-14.

⁵⁹ Antykorupcyjna Grupa Robocza, op. cit., str. 5.

⁶⁰ P. Palka, M. Reut, op. cit., str. 7.

⁶¹ Ibidem.

⁶² A. Kojder, Anatomia korupcji..., op. cit., str. 2.

⁶³ Ibidem., str. 1.

⁶⁴ P. Palka, M. Reut, op. cit., str. 12.

- korupcja polityczna - oznacza taki sposób postępowania parlamentarzysty, osoby zajmującej stanowisko polityczne w administracji państwowej lub należącej do korpusu urzędniczego, który narusza obowiązki wynikające ze stanowiska, funkcji lub urzędu, dla osiągnięcia korzyści materialnych lub osobistych (dla siebie lub dla swojej grupy politycznej).

Spotykana obecnie **klasyfikacja**⁶⁵ wyróżnia:

- korupcję białą, czyli duża tolerancja wobec wybranych zachowań korupcyjnych,
- korupcję szarą, czyli niejednolita ocena społeczna,
- korupcję czarną, czyli jednoznacznie potępiana.

Profesor Andrzej Kojder wymienia też trzy rodzaje postaw wobec korupcji: akceptację, przyzwolenie oraz dezaprobatę.⁶⁶ W naszym kraju, według profesora Kojdera, najczęstsza jest postawa przyzwalająca. „Polacy nadal godzą się na miękkie formy korupcji, takie jak drobna łapówka (niekiedy trudno ją odróżnić od dowodów wdzięczności), protekcjonizm i pośredniczenie w niezupełnie legalnych transakcjach. Z tą postawą idzie w parze przekonanie, że korupcja jest najbardziej rozpowszechniona w handlu i biznesie, administracji, służbie zdrowia i szkolnictwie, a więc w tych dziedzinach, z którymi niemal każdy ma codzienny lub bardzo częsty kontakt.”⁶⁷ Odrzucane deklaratywnie są, według profesora Andrzeja Kojdera, wszelkie tak zwane twarde formy korupcji: przekupstwo, sprzedajność, nepotyzm, szantaż, płatna protekcja oraz nadużywanie uprawnień. Nie uznaje się bowiem, iż w trudnych sytuacjach życiowych, mogą one stanowić usprawiedliwioną konieczność.⁶⁸ „Oburzenie, które towarzyszy ujawnionym, choć sądownie nie rozliczonym, wielkim aferom, zdaje się świadczyć o tym, że na ‘twardą’ korupcję nie ma w Polsce społecznego przyzwolenia, ale też nie istnieją jeszcze siły, które zdolne są się jej przeciwstawić.”⁶⁹

Według profesor Magdaleny Środy: „Właściwie nie sposób w obrębie żywego języka potocznego utworzyć zamkniętego zbioru pojęć związanych z korupcją (w tej dziedzinie język polski jest jeszcze bardziej odkrywczy, plastyczny i barwny niż w modnej i intensywnie rozwijającej się dziedzinie internautyczno-wirtualnej); korupcja ma nie tylko coraz to nowe nazwy i określenia, ale również kolorową i dynamicznie rozwijającą się symbolikę.”⁷⁰ Biorąc pod uwagę spotykane słownikowe określenia zjawisk korupcji, można je podzielić za Magdaleną Środą na trzy, nachodzące na siebie kręgi znaczeniowe⁷¹. **Po pierwsze, ‘korupcja’ oznacza demoralizację**, a tym samym naruszanie określonych zasad sprawiedliwej reglamentacji i dostępu do określonych dóbr publicznych. **Po drugie, jest odzwierciedleniem stanu chciwości**, synonimem łapówki, co prowadzi tym samym do przedkładania osobistego interesu nad interes publiczny. **Po trzecie, oznacza ona: zepsucie, popsucie się** – w znaczeniu ogólnym jest zatem korupcja zjawiskiem psucia się określonych relacji społecznych.⁷²

Wśród tych trzech grup istnieje wiele pojęciowych zbiorów, określających czy też będących ‘potocznymi synonimami’ korupcji. Nie sposób je wszystkie przytoczyć, nie sposób też jest stworzyć zamkniętą ich klasyfikację. Wykorzystując przyjęte przez profesor Magdalenę Środę zestawienie,⁷³ wyszczególnione alfabetycznie są poniżej cztery grupy nazewnicze oraz dwie grupy określeń czynności, a także symboli będących wypadkową potocznych ‘kłopotów’ oraz ‘chęci radzenia sobie’:

1. - **Nazwy proste** (powszechnie stosowane): bractwo, chabary, dary losu, dodatkowe gratyfikacje, dowody współpracy, górka, hamburgery, kanapki, korzyści niezależne, kubany, napiwek, pchacze, pobrania, prezenty, przekonywacze, przysługi, przyspieszacze, silne argumenty, smarowacze, smerfy, suweniry, świadczenia szczególne, usługi, wziętek, zaliczki.
2. - **Nazwy historyczne** (stosowane w odniesieniu do korupcji zinstytucjonalizowanej): faworyzowanie, dojścia, kumoterstwo, lobbing, lojalność polityczna, łapownictwo, mecenat, nadużycia władzy, nepotyzm, plecy, sitwy.

⁶⁵ Ibidem., str. 8.

⁶⁶ A. Kojder, Anatomia korupcji..., op. cit., str. 4.

⁶⁷ Ibidem., oraz Kojder, A., Godność i siła. Szkice socjologiczno-prawne, Warszawa 2001 r., str. 389.

⁶⁸ Ibidem.

⁶⁹ Ibidem.

⁷⁰ M. Środa, op. cit., str. 6.

⁷¹ Ibidem.

⁷² Ibidem.

3. - **Nazwy czynności** (potoczne określenia czynności korupcyjnych): a nie można by tak z żyły?, argumentowanie, cukrowanie, pchanie, pobieranie, przekonywanie, przemawianie do ręki, smarowanie, zawieranie umów domyślnych, zbieranie pocztów królów polskich – brak mi Jagiełły, zwolnienia podatkowe, żeby było bez kłopotów, żeby drogo nie było.
4. - **Nazwy symbolicznych przedmiotów** (dawne i najbardziej aktualne): cegiełka, flaszka, kanapka, kawa, koła (cztery plus zapasowe), koperta, piwko, poczet królów polskich, poker, Smerf, Zygmunt Stary.
5. - **Nazwy usług**: biura doradztwa, konsulting, usługi marketingowe.
6. - **Eufemizmy**: nadmierne zakupy pojazdów, nadmierne relacje między kapitałem, a pracą, niewyjaśnione nadwyżki kosztowe, określone problemy z zarządzaniem, opracowywanie założeń rekrutacyjnych oraz (najbardziej modne obecnie określenie) – offset.

Przedstawiając nie tylko formalną złożoność definicji korupcji, ale też jej pojęciową mnogość, należy zwrócić uwagę na trzy ważne elementy, bezpośrednio z nimi związane. **Po pierwsze**, z pojęciem korupcji związane jest dość ‘analogiczne’ **uzasadnianie zachowań korupcyjnych** (uwzględniające czyny łamania prawa oraz te niekoniecznie niezgodne z prawem).⁷⁴ Posługując się, bądź przykładami wskazanymi przez Magdalенę Środę bądź własnymi, poniższa klasyfikacja przedstawia zawężoną w sensie ilościowym, jednak dość barwną w kontekście językowym, grupę uzasadnień dla zjawisk korupcji:

- uzasadnienie powszechne: „wszyscy to robią”,
- uzasadnienie egzystencjalne: „na tym polega niestety dorosłe życie”,
- uzasadnienie humanitarne: „nie przeżyję z pensji”,
- uzasadnienie altruistyczne: „robię to dla rodziny, a nie dla siebie”,
- uzasadnienie z konieczności: „inaczej się nie da”,
- uzasadnienie obronne: „jak nie będę taki jak wszyscy, to mnie zaszczują i zginę”,
- uzasadnienie solidarnościowe: „inni tak robią, nie będę się wyróżniać”,⁷⁵ (w Polsce bardzo nośne)
- uzasadnienie etatowe: „należy mi się godziwa płaca za odpowiedzialną/ciężką pracę”,
- uzasadnienie gry z wynikiem: „zarówno dający i biorący coś zyskują, nikomu to nie (‘dodatnim’) szkodzi”,
- uzasadnienie filozoficzne: „skoro nie jest zabronione, to nie jest zakazane, czyli dozwolone”.

Po drugie, choć powszechne wydaje się stosowanie pojęcia ‘korupcji’, niestety jak wynika z raportu badań Instytutu Spraw Publicznych „Korupcja w doświadczeniu codziennym”, opracowanym przez Annę Kubiak, w roku 2000 na 1055 odpowiadających, aż 22 procent nie potrafiło określić, co znaczy słowo ‘korupcja’. Istotnym też elementem do rozważenia, jest to, iż odpowiedzi wskazujące niewiedzę lub trudności w zrozumieniu samego terminu ‘korupcja’ były zróżnicowane w zależności od cech społeczno-demograficznych pytanym. Najczęściej odpowiedzi wskazujące na niezrozumienie tego terminu udzielali mieszkańcy wsi, emeryci, bezrobotni, osoby w podeszłym wieku, osoby o niskim poziomie wykształcenia, o niskim dochodzie oraz rzadko, bądź wcale sięgające po codzienną prasę.⁷⁶ Można zatem przypuszczać, że termin ‘korupcja’, choć wydaje się powszechnie stosowany, nie jest pojęciem znanym dobrze wszystkim i co najgorsze w pełni zrozumiałym. Mylące też, wydaje się odczucie oczywistości tego określenia, szczególnie gdy widzimy, dużą na przykład częstotliwość przekazów w mediach o przypadkach korupcji w obecnym czasie. W przytoczonym powyżej badaniu, „najczęstsze odpowiedzi określające korupcję, wskazywały na czyny łapówkarstwa i przekupstwa, bez dodatkowych wyjaśnień (30 procent odpowiedzi). Na drugim miejscu – 26 procent ankietowanych, akcentowało dawanie łapówek, przekupywanie, wręczanie prezentów oraz pieniędzy. Odpowiedzi wskazujące, że korupcja to przede wszystkim branie łapówek, wymuszanie korzyści, przyjmowanie pieniędzy, prezentów za wykonywanie własnej pracy, załatwienie sprawy – stanowiły 20 procent. Zdania określające korupcję jako kradzież, złodziejstwo, oszustwo, nadużycia gospodarcze, stanowiły 12 procent. Tylko 11 procent odpowiedzi określało ogólnie korupcję jako postępowanie niezgodne z prawem, nieuczciwe, nielegalne i niemoralne. Odpowiedzi wiążące korupcję z różnymi kategoriami społecznymi i zawodowymi: z urzędnikami, z politykami, z władzą, ze światem przestępczym, z wymiarem sprawiedliwości, z lekarzami i służbą zdrowia oraz nauczycielami stanowiły 9 procent. Najrzadziej, tylko w 5 procentach pojawiały się

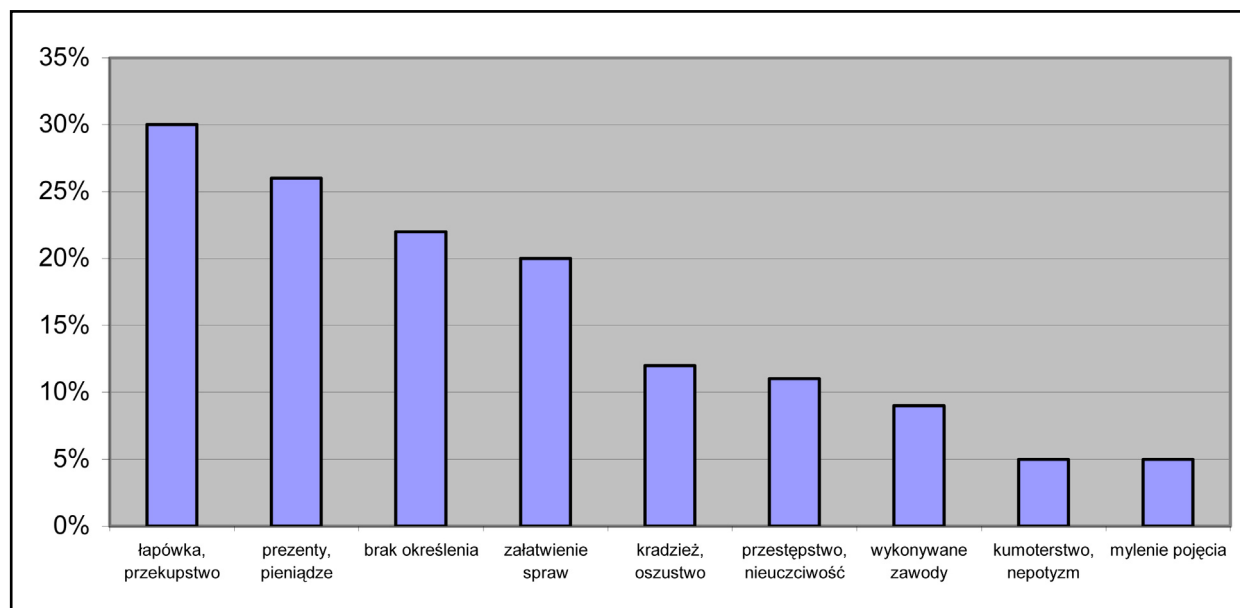
⁷³ Ibidem., str. 7.

⁷⁴ Ibidem., str. 11.

⁷⁵ zob.: na podstawie szczegółowej listy określeń, Ibidem.

⁷⁶ Kubiak Anna, Korupcja w doświadczeniu codziennym. Raport z badań, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2001 r., str. 9.

odpowiedzi określające korupcję jako kumoterstwo, nepotyzm, dojścia, plecy i układy. Odpowiedzi, wskazujące na mylenie pojęcia, utożsamianie go na przykład z robieniem czegoś złego w polityce, cwaniactwem, niewypłacalnością zakładów, stanowiły 5 procent.”⁷⁷ Wydaje się zatem, że słowo ‘korupcja’ dla nie zainteresowanych sprawami społeczno-politycznymi może nadal wydawać się niezrozumiałe.⁷⁸

Wykres 1. Grupy odpowiedzi dotyczące pojęcia ‘korupcji’.

Można, za profesorem Januszem Mariańskim przyjąć, iż na podstawie ogólnie dostępnych badań socjologicznych w naszym kraju, w świadomości społecznej funkcjonują dwie, zasadniczo różniące się interpretacje czynu *łapownictwa*.⁷⁹

- **Rozszerzająca** – utożsamiająca praktycznie łapownictwo z wszelkimi nieuczciwymi zachowaniami w społeczeństwie, często tylko pośrednio związanymi z tym zjawiskiem (jak na przykład: malwersacje gospodarcze, kradzież różnych przedmiotów, protekcja, wykorzystywanie stanowiska służbowego),⁸⁰
- **Zawężająca** – ograniczająca łapownictwo do dawania jakichś, najczęściej wartościowych przedmiotów w zamian za udostępnienie jakiego dobra; wręczanie pieniędzy przed załatwieniem sprawy.⁸¹

Po trzecie, trudności czy też rozbieżności w definiowaniu ‘korupcji’, mogą wynikać już z samego doboru sposobu definicji tego terminu. Uzależnione jest to przede wszystkim od stosowanej techniki, w jakiej będą dokonywane poszczególne klasyfikacje (monofaktorowe bądź multifaktorowe) tego zjawiska. Oznacza to też, że formułowanie definicji dokonywane jest na podstawie różnych kryteriów, na różnych płaszczyznach oraz z różnego punktu widzenia (bardziej dawcy lub biorcy, warunku konieczności i innych). Powodować to może, pewne poczucie chaosu pojęciowego oraz wrażenie, iż nie da się wyczerpująco oraz jednoznacznie zdefiniować ‘korupcji’. Dlatego podejmujący się definicji tego terminu, często dokonują wyboru pewnego fragmentu tego zjawiska, w zależności od punktu odniesienia. Inaczej do problemu podchodzi etyk czy prawnik, historyk czy socjolog.

Na uwagę zasługuje także najrzadziej pojawiająca się grupa odpowiedzi w powyższym badaniu z 2000 roku. Pięcioprocentowy wynik, wskazujący ogólnie osoby, utożsamiające korupcję z kumoterstwem, nepotyzmem, dojściem, plecami czy układami można poszerzyć o dodatkowe trendy z najnowszego badania 25-, 30-latków, przeprowadzonego w kwietniu 2003 roku przez SMG/KRC na zlecenie Gazety Wyborczej i AIG. Obecni 25-, 30-latkowie, którzy wchodząc na rynek pracy pod koniec lat 90-tych, szybciej przystosowywali się do zmian niż ich poprzednicy,⁸² byli też wtedy przekonani, iż do zdobycia pracy najbardziej potrzebne są odpowiednie kwalifikacje. Niestety w roku 2003 doświadczają, tak jak i inne grupy wiekowe, po-

⁷⁷ Ibidem, str. 8–9.

⁷⁸ Ibidem, str. 10.

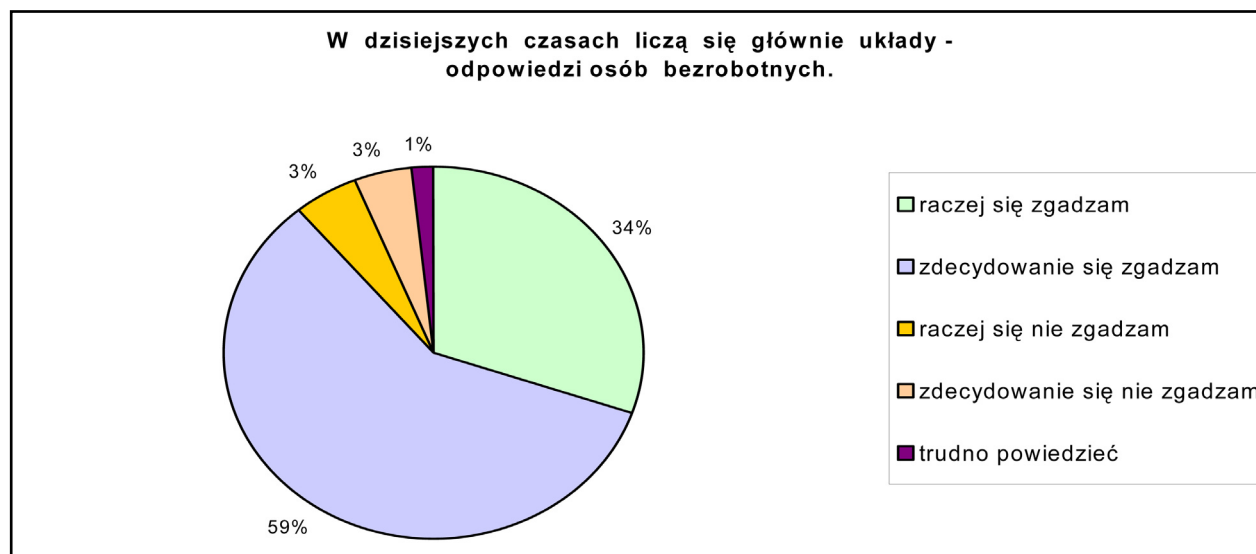
⁷⁹ według: J. Mariański, op. cit., str. 14-15

⁸⁰ Ibidem.

⁸¹ Ibidem.

⁸² Hanna Świda-Zięba, Młodzi bez buntu – wywiad, przeprowadzony przez P. Lipińskiego w związku z wydaniem nowej książki „Urwany lot”, Gazeta Wyborcza, 25 kwietnia 2003 r., str. 15.

garszającej się sytuacji na rynku pracy. „Teraz, kiedy bezrobocie rośnie, najlepszym wytłumaczeniem własnej niemocy jest zrzucenie winy na czynniki nieformalne, na przykład układy. Młodzi ludzie racjonalizują sobie w ten sposób sytuację, w jakiej się znaleźli. Myślą: ‘Jest trudno, bo ode mnie mało zależy, jestem OK, to rynek jest patologiczny.’ Dla nich pod pojęciem znajomości kryje się całe zło.”⁸³ Z fragmentu raportu „Młodzi w pracy” z dnia 22 kwietnia 2003 roku (opublikowanego w Gazecie Wyborczej) wynika, iż w grupie bezrobotnych młodych osób - 90 procent jest zdania, że rynkiem pracy rządzą znajomości.⁸⁴

Wykres 2. Grupy odpowiedzi z badania SMG/KRC „Młodzi w pracy”⁸⁵

Według osób pracujących znajomości (rodziny i własne) w takim samym stopniu pomogły w znalezieniu pracy, jak posiadanie wykształcenia (41 procent).⁸⁶ Są jednak znajomości pozytywne i negatywne. Te pierwsze opierają się na rekomendacji, drugie zaś na nepotyzmie i klikowości. Znajomości stanowią dla badanych rodzaj ratunku w sytuacji wysokiego bezrobocia. Pojęcie nepotyzmu, klikowości nie są w żaden sposób kojarzone z obecnym kryzysem na rynku pracy. Pozostają one bardziej utożsamiane z polityką, z władzą niż z osobistymi doświadczeniami w trakcie poszukiwania pracy. Układy i znajomości, rozpatrywane są w kategoriach możliwości ich posiadania lub ich braku oraz skuteczności tych nieformalnych kontaktów w zdobyciu pracy, niż jako łamanie prawa, czy nepotyzm.

Wykres 3. Grupy odpowiedzi z badania SMG/KRC „Młodzi w pracy”⁸⁷

⁸³ Nosowski Paweł, Zdobywaj znajomości, Gazeta Wyborcza, 22 kwietnia 2003 r., dodatek: ‘Praca’, str. 1.

⁸⁴ Ibidem.

⁸⁵ Ibidem.

⁸⁶ Ibidem.

⁸⁷ Ibidem.

Jednak w dalszych odpowiedziach, zastanawiający wydaje się nie tylko 2 procentowy wynik, iż układowi młodzi ludzie zawdzięczają swój sukces zawodowy ale też, że 59 procent już pracujących wyraziło swe obawy w stosunku do mających układy, znajomości, a tylko 23 procent obawia się lepiej wykształconych.⁸⁸ Można postawić pytanie: Czy liczby te świadczą o chęci nie przyznawania się jak naprawdę jest, czy też obecność koneksji jest przyjętym stereotypem? Dariusz Zalewski z Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych zauważa, iż: „To nie jest stereotyp, a z tych badań nie wynika żadna sprzeczność. Młodzi ludzie z jednej strony są świadkami realnych możliwości znalezienia pracy, jednak kiedy tę pracę już mają, nie chcą przyznać, w jaki sposób ją zdobyli.”⁸⁹ Szacuje on, że tylko około 10 procent osób, dostało ją poprzez formalne ogłoszenia, zaś reszta obecną pracę ma dzięki znajomościom.⁹⁰

1.2. Wymiary korupcji

„Ale nie chcę przez to powiedzieć, że ten korupcyjny układ ma znak firmowy jakiegokolwiek partii. Korupcja w naszym kraju jest ponad partyjna i ponad podziałami historycznymi, politycznymi, światopoglądowymi. Ja to tak widzę.”

Adam Michnik⁹¹

„**O** korupcji – w sensie klasycznym – możemy mówić, gdy mamy: urzędnika, sprawcę posiadającego intencję skorumpowania go, ofertę uzyskania czegoś wartościowego lub uniknięcia czegoś niedogodnego, oraz cel, jakim jest uzyskanie wpływu na urzędnika w podejmowaniu oficjalnych działań. Ale korupcja ma bardzo wielu autorów i wiele konfiguracji.”⁹² Według opisu profesor Magdaleny Środy, najczęstszą odmianą korupcji będzie **‘gratyfikacja za ułatwienia’**, polegająca na złamaniu prawa, bądź za zgodne z prawem **‘przyspieszenia’** czy **‘preferencje’** w załatwieniu sprawy.⁹³ W pierwszym przypadku, łapówka stanowi zapłatę za usługi, których świadczenie jest urzędnikowi prawnie zabronione. W drugim przypadku, otrzymane korzyści stanowią gratyfikację za wykonanie przez urzędnika czynności, do których świadczenia jest prawnie zobligowany. W obu wskazanych przypadkach, inicjatywa korupcji może wychodzić od samych urzędników, bądź też od samych klientów. Jednocześnie oba przypadki korupcji mogą wystąpić na wszystkich szczeblach hierarchii rządowej, w skali od całkowitego skorumpowania do bardziej zwyczajnych, drobniejszych ich przejawów.⁹⁴ Do drugiej grupy korupcyjnych czynów zaliczyć można zjawisko **‘pozyskiwania koncesji’**. W tym też przypadku zachodzi widoczny podział na dwa warianty: pozyskiwanie wraz z koncesją władzy politycznej dzięki gratyfikacjom pieniężnym lub przeciwnie na pozyskaniu dóbr materialnych dzięki dostępie do władzy politycznej i koncesji.⁹⁵ Niestety w praktyce, teoretyczne rozróżnienie ‘klasycznych odmian’ korupcji nie zawsze jest rozdzielne. Przeciwnie, w okresie nasilania się korupcji, charakterystyczne zjawiska, jak na przykład: przekupstwa wyborców obietnicami mianowania ich na intratne posady, czy pozyskania wysoko zyskowych kontraktów, prowadzą do zawiązania się **‘politycznych klik’**, czy **‘finansowych sitw’**.⁹⁶ (Przypadek płatnej protekcji, obecnie rozpatrywany przez sejmową Komisję Śledczą może posłużyć jako specyficzny przykład domniemania o istnieniu pewnego rodzaju politycznej kliki, powiązanej wspólnym finansowym celem).

Według Jeremy’go Pope, można dokonać klasyfikacji powyższych opcji, wyróżniając **cztery kategorie czynności**, jakie dokonywane są przez uczestników korupcyjnych aktów:⁹⁷

⁸⁸ Nosowski Paweł, Marka, czyli sposób na klikę: rozmowa z Dariuszem Zalewskim, adiunktem w IPSS, Gazeta Wyborcza, 22 kwietnia 2003 r., dodatek: ‘Praca’, str. 5.

⁸⁹ Ibidem.

⁹⁰ Ibidem.

⁹¹ A. Michnik, op. cit., str. 1.

⁹² M. Środa, op. cit., str. 8.

⁹³ Ibidem.

⁹⁴ J. Pope, op. cit., str. 36, za: Moody-Stuart, The Good business Guide to Bribery, TI, Berlin 1994.

⁹⁵ M. Środa, op. cit., str. 9.

⁹⁶ Ibidem.

⁹⁷ na podstawie: J. Pope, op. cit., str. 52-53.

Kategoria Pierwsza	Kategoria Trzecia
<p>Wyróżnia płacenie łapówki za:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostęp do dóbr deficytowych, • uniknięcie kosztów. • Wydane decyzje, powodowane łapówką, tym samym sprawiają straty u pozostałych podmiotów, w postaci braku dostępu do prywatyzowanych przedsiębiorstw, zezwoleń importowych i eksportowych, kontraktów rządowych, wymiany walut, obrotu gruntami publicznymi, nabycia subsydiów i licencji oraz działalności gospodarczej, • Istnienie wysokiego stopnia konkurencyjności wśród łapowko-dawców oraz manipulowanie nimi przez urzędników, sztucznie kreujących braki (zjawisko rozciągania podaży).⁹⁸ 	<p>Wyróżnia płacenie łapówki za:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostęp do usług w celu pozyskania korzyści, • dostęp do usług w celu uniknięcia kosztów. • Zapewnienie lepszej obsługi, niż zasadniczej korzyści, jak na przykład: przekazanie poufnych informacji na temat szczegółów kontraktu, przyspieszenie załatwienia formalności, zredukowanie papierkowej roboty, uprzedzenie o przybyciu policji, zmniejszenie niepewności lub korzystnego sprawozdania z kontroli finansowej, co pozwoliłoby na wniesienie niższych opłat podatkowych, • Urzędnicy, mogą sami stwarzać warunki dla łapownictwa, opóźniając załatwienie spraw lub utrudniając sztucznie formalne wymagania
Kategoria Druga	Kategoria Czwarta
<p>Wyróżnia płacenie łapówki za:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostęp do korzyści nie deficytowych, lecz będących w gestii urzędnika, • uniknięcie kosztów. • Zmniejszanie naliczanego podatku, wymuszanie podwyższonych opłat, gdy nie istnieje konkretna stawka, zaniechanie poboru opłaty celnej czy respektowania przepisów celnych, unikanie kontroli cenowej, przyznawanie licencji/ zezwolenia tylko wybranym, dostęp do imiennych dotacji publicznych, przyjęcie posady w służbie cywilnej, odstąpienie przy wykroczeniach od podjęcia kroków prawnych, przyznawanie zezwolenia na budowę, nie egzekwowanie stosowania przepisów ochrony środowiska czy bezpieczeństwa. • Decyzja spoczywająca w rękach urzędników, powodować może wymuszenia łapówek oraz kierowanie się zastraszaniem by świadczyć ochronę lub groźbą wprowadzić utrudnienia i podniesienie wyższych opłat w celu stworzenia w przyszłości korzystniejszych rozwiązań w zamian za pieniądze 	<p>Wyróżnia płacenie łapówki za:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozbawienie kogoś udziału w korzyści, • przerzucenia kosztów na kogoś innego. • Podobnie jak kategoria pierwsza, powstaje podział na wygranych i przegranych. Przykładem jest sytuacja, gdy nielegalnie działająca osoba nasyla siły porządkowe konkurencji. Z kolei legalnie działający przedsiębiorcy mogą dążyć do narzucenia olbrzymich wymogów i ograniczeń formalnych swoim konkurentom. Albo nakłaniać urzędników do odmowy wydania licencji potencjalnym konkurentom

Tabela 1. Kategorie czynności dla aktów korupcji według Jeremego Pope.

Nakreślone powyżej kategorie posiadają też wspólny wszystkim mianownik, wyrażający się ogólną zasadą chciwości⁹⁹ i pazerności, którym nie są się w stanie oprzeć skorumpowani i korumpujący. Są to jednak cechy szybko na ogół zauważalne. To co niestety, najtrudniej jest odkryć i udowodnić, to wyrafinowane taktyki oraz bezwzględność w wyszukiwaniu 'sposobów na życie' poza prawem. Ludzka pomyślność w przypadku korupcji nie ma granic. Nie mają granic też możliwości zaistnienia zjawisk korupcji. Teoretycznie, każda niemal decyzja osoby publicznej, której skutkami potencjalnie zainteresowany może być obywatel (prywatnie, czy w ramach prowadzonej działalności rynkowej), rodzić może pokusę złamania obowiązujących reguł. Dlatego zjawisk korupcji nie należy definiować tylko w kategoriach poszczególnych wykroczeń prawnych. To prowadzić może do powstania odczucia, iż wymiar kryminalny tego zjawiska zacznie być utożsamiany, tak jak kieszonkowe kradzieże obecnie, z tak zwaną 'niską szkodliwością społeczną' przestępstwa. A przecież z korupcją, tak jak z każdym naruszeniem prawa, powinno być wręcz odwrotnie. Społeczne wymiary korupcji można przyporządkować do fizycznego oddziaływania **ruchomych spiral**. **Wektorami**, napędzającymi ruchy spiral korupcji, wydają się być najczęściej:

⁹⁸ Ibidem., str. 53.

⁹⁹ Hołówka Jacek, Etyka w działaniu, Warszawa 2001 r., rozdz.12: Biznes, str. 264.

- **po pierwsze** – zagrożenia i zakłócenia o ogólnym zasięgu w istniejących sferach życia, to znaczy w gospodarce, polityce czy prowadzonej administracji publicznej, gdzie skorumpowani notable kupują milczenie swych podwładnych poprzez przywileje i wysokie apanaże (może ona iść z 'góry do dołu'¹⁰⁰), ↓
- **po drugie** – społeczne przyzwolenie i brak sankcjonowania prawa wspomaga zjawisko tolerancji wśród zwierzchników, na istnienie drobnej korupcji wśród ich podwładnych i tym samym pozwala, z jednej strony na zapewnienie sobie posłuszeństwa u podwładnych w skorumpowanym systemie oraz z drugiej strony, na dość częste dzielenie się zebranymi 'zyskami' przez podwładnych z przełożonymi (może ona iść z dołu do góry¹⁰¹), ↑
- **po trzecie** – społeczne i kulturowe sprzeczności wynikające z braku jednoznacznej definicji, kto tak naprawdę kwalifikuje się do grupy osób publicznych¹⁰²: urzędnik, a może też policjant, lekarz, nauczyciel, celnik? (daje to możliwość mnogości wektorów i pozwala na ich różne kierunki), ↗ ↘ ↙ ↚
- **po czwarte** – istnienie w ramach społecznego odbioru dwóch przeciwstawnych sobie ocen, gdzie korupcja z jednej strony jest przestępstwem o charakterze właściwie indywidualnym, zaś z drugiej strony brak jest tu widzenia tych czynów jako osobistej, fizycznej krzywdy i gdzie widoczny jest tylko zero (0) wynik, w przeciwieństwie do 1: -1 jak to ma miejsce w przypadku klasycznej kradzieży na przykład portfela; (wektor ma kierunek odśrodkowy), ←
- **po piąte** – (i to wydaje się najbardziej powszechne) – osobiste doświadczenie odkrycia lub zachęty do czynu korupcyjnego jest powszechnie kojarzone z uwikłaniem niewinnej osoby i postawieniem jej w gorszej sytuacji niż samego korumpującego; ze starcia prawdy z oszustwem powszechnie przyjęte jest, iż 'obrońną ręką' wychodzi domniemany sprawca, coraz bardziej czujący się bezkarnie, pokonanemu pozostaje osobista, wewnętrzna gorycz niesłusznej przegranej, a często też utrata pracy, dyshonor i brak dalszej chęci dochodzenia prawdy (antynomia sił). →↔←

Zdarza się jednak, iż wymiary korupcji próbuje się utożsamiać ze społecznie dodatnimi czynnikami. Jako szczególnie charakterystyczny, wskazywany jest w przypadku korupcji, aspekt swobodniejszego dostępu do organów publicznych, w momentach gdy metody polityczne są niedrożne.¹⁰³ Inaczej mówiąc, zjawiska korupcji mogą stanowić wspierający mechanizm w przełamywaniu nadmiernej sztywności prawa i być ratunkiem przed biurokratycznym utrapieniem. W rezultacie skutkować to może obniżeniem się ponoszonych kosztów transakcji. Dodać tu można jeszcze dwie kwestie.¹⁰⁴ Po pierwsze, istnienie poglądu, iż korupcja jest zjawiskiem efektywnym, bo pozwala oszczędzać czas, tym dla których jest on bezcenny. Po drugie, że łapówki pomagają politykom w utrzymaniu spokoju i jedności w państwie. Tylko że, przewyżczanie istniejących patologii za pomocą korupcji nie prowadzi do eliminacji istniejących już dysfunkcji w państwie, ale do ich utrwalenia, poprzez dodanie kolejnej patologii. W efekcie rodzi się zjawisko 'błędnego koła' wewnątrz struktur państwa oraz nasilenia się moralnej deprawacji obywateli. Innym argumentem, jest uznanie korupcji jako środka, zmniejszającego potencjalnie niezdrowe napięcie między urzędnikiem państwowym i politykiem, łącząc ich łatwo zrozumiałą siecią własnych interesów.¹⁰⁵ Korupcja przy tym stanowić może uzupełnienie niskich płac w sektorze publicznym, co pozwolić może na redukcję podatków. Brak możliwości wskazania jednoznacznych dowodów o negatywnym wpływie zjawisk korupcji na tempo wzrostu gospodarczego jest dopełnieniem powyższego stanowiska. Jednak powyższe opinie Vito Tanzi kontrargumentuje, twierdząc iż to właśnie korupcja redukuje wpływy do budżetu oraz zwiększa publiczne wydatki.¹⁰⁶ „Tym samym przyczynia się do wzrostu de-

¹⁰⁰ S. Rose-Ackerman, op. cit., str. 9.

¹⁰¹ Ibidem.

¹⁰² Dotyczy, szczególnie przepisu artykułu 228 paragraf 1 kodeksu karnego: „w związku z pełnieniem funkcji publicznej...”, oraz artykułu 115 paragraf 13 kodeksu karnego, zob. też op. cit., P. Pałka, M. Reut, str. 19.

¹⁰³ J. Pope, op. cit., str. 38.

¹⁰⁴ Tanzi Vito, Corruption Around the World: Causes, Consequences, Scope and Cures, IMF Working Paper, Maj 1998 oraz Jankowiak Janusz, Zdrowe smarowanie, Rzeczpospolita, 9.10.1998, dział: Moje pieniądze.

¹⁰⁵ J. Pope, op. cit., str. 38.

¹⁰⁶ V. Tanzi oraz za nim J. Jankowiak, op. cit. str. 1.

ficytu i utrudnia prowadzenie zdrowej polityki fiskalnej. Korupcja sprzyja ponadto narastaniu nierówności dochodowych. Jest więc społecznie i politycznie szkodliwa.”¹⁰⁷ W Polsce, przytaczany jest jeszcze pogląd, jakoby korupcja była sposobem na przyspieszenie procesu formowania się rodzimego kapitału.¹⁰⁸ Tym samym na zawiązanie się klasy średniej. „Jak wiadomo niezbędnej dla prawidłowego funkcjonowania demokracji.”¹⁰⁹ Niestety, korupcja już u swych podstaw, powoduje, że osoby publiczne, będą mieć interes w takim formułowaniu prawa, które otworzy im w efekcie drogę do znacznego zakresu arbitralności decyzji.¹¹⁰ Są one wtedy w stanie skutecznie manipulować przedsiębiorcami, którzy zamiast uczciwie konkurować na rynku, dążą do osiągania zysków poprzez angażowanie się w relacje korupcyjne z urzędnikami i osobami publicznymi. „Prowadzi to do sytuacji, w której administracja pasożytuje na gospodarce rynkowej, ograniczając zasięg jej działania, a przedsiębiorcy pasożytują na budżecie państwa.”¹¹¹ Żaden zatem z powyższych argumentów nie jest zasadnym wnioskiem. Korupcja jest zjawiskiem społecznie nagannym i moralnie deprawującym w swych skutkach, bez względu na uwypuklanie jej ubocznych, czy pochodnych korupcji elementów. Opinie, mające na celu wskazanie społecznej zasadności korupcji oraz poparte kwestią tak zwanych pozytywnych społecznie korzyści, pomijają fundamentalną prawdę o ogólnej degeneracji (moralnej oraz społecznej), jaką niesie w sobie korupcja. Zawsze zachęty korupcyjne powodują podejmowanie decyzji w imię chęci osobistego wzbogacenia się, zdobycia szybkich pieniędzy, a nie dobra wspólnego. W przypadku aktualnych zjawisk korupcji, elementem wartym zwrócenia uwagi, jest brak istnienia ogólnie rozpoznawalnego, tak zwanego znaku firmowego. Ta swoista ‘ułomność’ korupcji, choć pozwala wnioskować, iż jest ona zdolna usytuować się ponad podziałami politycznymi, partyjnymi, czy też światopoglądowymi, jednocześnie świadczy o braku absolutnego na nią przyzwolenia. Jest też sygnałem, iż walka z korupcją ma największe szanse na powodzenie w warunkach demokracji: gdzie istnieje pluralizm, tolerancja, wolność słowa i gdzie respektowane są prawa jednostki. Dlatego, tak istotne jest, by społeczny wymiar korupcji oznaczał brak poczucia jakiegokolwiek grupowego poparcia (partyjnego, politycznego, narodowościowego) dla osób podejrzanych o korupcję. Gdy pojawia się ‘koleżeńska solidarność’, okazywanie partyjnego wsparcia, ‘środowiskowa’ ochrona skorumpowanej osoby, kwestia skuteczności wymiaru sprawiedliwości pozostanie zawsze pod znakiem zapytania. Niestety, sprawa tak zwanej ‘ustawy za łapówkę’, rozpatrywana przez sejmową Komisję Śledczą, posiada pewne elementy tego zjawiska. Byłoby pożądanym, by tak jęczący obecnie nas problem korupcji stworzył potrzebę zajęcia się bardzo poważnie tematem jej zwalczania. Profesor Zdzisław Krasnodębski w artykule pod tytułem „System Rywina – z socjologii III Rzeczypospolitej”, analizując wymiary obecnej afery korupcyjnej napisał: „Przez całe lata mówiono nam, że największym zagrożeniem dla polskiej demokracji są najpierw ‘oszołomy’, potem populiści i fundamentaliści. Jakaż byłaby to ulga, gdybyśmy się dowiedzieli, że tak jest i w tym przypadku, że w istocie to byli tylko przebierańcy... Jakże chcielibyśmy wrócić do czasów, gdy można nas było straszyć polskim prostakiem, ciemniakiem i antysemitą... Musimy spojrzeć prawdzie w oczy: największe zagrożenie dla demokracji, dla naszej wolności i naszej pomyślności płynie nie z marginesu III RP, lecz z jej kulturalnego, politycznego i gospodarczego centrum, nie z dołów, lecz z samej góry, z ‘towarzystwa’, postkomunistycznego i po części postsolidarnościowego.”¹¹² Oznacza to, iż korupcja uzyskała wymiary ponad ‘partyjności’ i ponad ‘odmienności światopoglądowej’, stając się rodzajem indywidualnego sektora, wewnątrz naszych struktur państwowych. Jeśli prawdą jest, iż 34 procent Polaków, czyli około 9 milionów obywateli, przyznaje się w ostatnim czasie do zapłacenia łapówki¹¹³, świadczy to dobitnie, że korupcja sięgnęła u nas ‘zenitu’. Według relacji redaktora Piotra Gabryela,¹¹⁴ w Polsce co roku miliardy złotych (szacuje się, że około 6 miliardów w ostatnim roku) stanowią opłaty transakcji korupcyjnych, trafiające bezpośrednio lub pośrednio, na prywatne konta lub jako gotówka do ręki. Wymiary obecnego zjawiska, według redak-

¹⁰⁷ Ibidem.

¹⁰⁸ Kamiński, A., Korupcja jako symptom instytucjonalnej niewydolności państwa, [w:] Dobro wspólne. Władza, korupcja, red. E. Popławska, Warszawa 1997 r., str. 35.

¹⁰⁹ Ibidem.

¹¹⁰ Ibidem., str. 36.

¹¹¹ Ibidem.

¹¹² Krasnodębski Zdzisław, System Rywina – z socjologii III Rzeczypospolitej, [w:] Rzeczpospolita, 22.01.2003 r.

¹¹³ zob. Gabryel Piotr, Derywinizacja Polski, Rzeczpospolita, 25-26 stycznia 2003 r.

¹¹⁴ Ibidem.

tora Gabryela, to z jednej strony setki skorumpowanych polityków, doradców i urzędników, opracowujących warunki dla nowych, korupcjogennych ustaw. Z drugiej, to możliwość do dalszego działania, skorumpowanych przedstawicieli różnych grup zawodowych. Mamy zatem do czynienia z olbrzymią rozpiętością tego problemu w Polsce.

1.3. Postrzeganie zjawisk korupcji.

„W walce z korupcją nie wystarczą apele do moralności ani odwoływanie się do strachu. Konieczne jest oparcie państwa na nowych-starych zasadach.”

Robert Gwiazdowski¹¹⁵

W powszechnej, społecznej percepcji korupcja jawi się 'stara jak świat'. Zapisy w Starym Testamencie, w Piątej Księdze Mojżeszowej, stanowiące o sądach i sprawiedliwości mówią: „*Nie będziesz nagiął prawa, nie będziesz stronnicy, nie będziesz brał łapówki, gdyż łapówka zaślepią oczy mądrych i zniekształca sprawy tych, którzy mają słuszość.*”¹¹⁶ Z czasów starożytnej Asyrii, sprzed pięciu tysięcy czterystu lat, pochodzi pierwszy znany dokument, dowodzący dopuszczenia się przekupstwa.¹¹⁷ Pierwsze znane opracowanie poświęcone problemowi korupcji pod tytułem „*Art Chase hastra*” zostało napisane dwa tysiące lat temu przez ministra hinduskiego króla Kautia.¹¹⁸ Według prawa starożytnej Grecji, przekupiony członek kolegium sędziowskiego i tak samo osoba przekupująca, byli skazywani na śmierć.¹¹⁹ Karą śmierci nakazywało też karać, za czyn przyjęcia łapówki przez sędziego, antyczne prawo Rzymu. Świat Antyku doświadczył wielu przypadków: chciwości, przekupstwa, nadużycia władzy, nieuczciwości oraz moralnej destrukcji. Z opracowania profesora Jacka Hołówki pod tytułem „*Etyka w działaniu*” wyłania się obraz ciągłego zmagania się ciemnych stron ludzkiej natury z zasadą altruizmu i obywatelskiego obowiązku. Zawiała, długa i wielowątkowa historia antycznych relacji biznesu jest też świadectwem, jak 'zmieniające się' potrafią być formy korupcji. Według tego autora „Korupcja w życiu politycznym Rzymu osiągnęła kuriozalną formę w 193 roku n.e. Po zamordowaniu cesarza Pertinaxa, dowodzona przez niego armia rozbiła obóz na przedmieściach Rzymu i oświadczyła, że odda władzę temu, kto ją od niej wykupi za najwyższą cenę. To żądanie wywołało wstyd i oburzenie w mieście. Jeden z najbogatszych senatorów, Didius Julianus, przyjął jednak propozycje i złożył ofertę.”¹²⁰ Ponieważ jego oferta 6000 drachm dla każdego żołnierza okazało się być najwyższą, wygrał licytację i został wprowadzony do rzymskiego Senatu przez opłaconą przez siebie armię, maszerującą ulicami miasta i gromko uderzającą mieczami w tarcze. Niestety, rzymscy senatorowie przerażeni wydarzeniami, poddali się woli armii, dokonując bez żadnego sprzeciwu wyboru Didiusa Julianusa na kolejnego cesarza Rzymu. Powyższy przykład świadczyć też może, iż w starożytnym Rzymie olbrzymich przekształceń doświadczał, tak przecież ważny dla antycznego świata miast-państw, etos obywatelski. Poczucie odpowiedzialności za losy wspólnoty, zamienione zostało zasadniczo na troskę o własny interes i wzrost poziomu osobistych dochodów.¹²¹ Fakt, iż do II wieku p.n.e. nie pobierano w Rzymie podatków jest tego wymownym aspektem. Oznaczało to też, iż najwyższe funkcje w państwie, z racji możliwości sfinansowania własnych politycznych planów, były przyznawane najzamożniejszym, mogącym, nie tylko utrzymać siebie, ale dającym też szansę zarobić innym. A więc dowódcom armii, wysyłanych na podboje oraz zarządców prowincji, ściągających kontrybucje.¹²² W przypadku tych drugich, których status wyniesiony został dzięki reformatorowi prawa rzymskiego Gajusowi Grakchowi (pragnącemu zarazić swych rodaków poczuciem społecznej odpowiedzialności za losy biedniejszych poprzez zdobywanie funduszy na zakup dla nich zboża),¹²³ pojawił się problem skrajnej chciwości. Dowodem na istnienie tego problemu na olbrzymią skalę, opisanym przez profesora Jacka Hołówkę, było precedensowe oskarżenie na fo-

¹¹⁵ Gwiazdowski Robert, Szesnaście zasad państwa normalnego, internet, styczeń 2003 r., Załącznik nr 12, str. 1.

¹¹⁶ Biblia – Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu, Brytyjskie i Zagraniczne Towarzystwo Biblijne, Warszawa 1975, str. 214.

¹¹⁷ M. Zięba, op. cit., str. 14.

¹¹⁸ Ibidem.

¹¹⁹ P. Palka, M. Reut, op. cit., str. 9.

¹²⁰ J. Hołówka, op. cit. str. 268.

¹²¹ Ibidem., str. 266.

¹²² Ibidem.

¹²³ Ibidem.

rum publicznym, dokonane przez Cycerona w stosunku do administratora Sycylii – Verresa. Został mu postawiony zarzut ściągania od obywateli prowincji i przywłaszczania przez niego samego horrendalnych podatków. Niepewny decyzji sądu, Verres próbował przekupić skład sędziowski, co ostatecznie przesądziło o jego dalszym losie. Został w rezultacie skazany.¹²⁴ Inny przykład społecznego wyzysku, jakim było w Rzymie niewolnictwo, prowadzi do wniosku, iż ciągle zapewnienie przyływu nowej siły roboczej, poprzez łapanie wojennych wrogów, grabież i podbój kolonii, a tym samym dzielenie zdobytych łupów, ściąganie grzywien i proskrypcji doprowadziło poprzez korupcję i ludzką chciwość do upadku Rzymu, a wcześniej też do upadku antycznej Grecji.¹²⁵ „Grecy angażowali się w handel zamorski, zrujnowali własne rolnictwo i pozbawili ludność środków utrzymania. Rzymianie próbowali ograniczyć handel, którym się brzydzili, stosowali podboje i grabieże, którymi się mniej brzydzili, i również znaczną część ludności pozbawili środków utrzymania. W obu przypadkach koncentracja bogactw w rękach wąskiej warstwy oligarchów przyczyniła się do zaniku zainteresowania się sprawami publicznymi i spowodowała u większości obywateli niebezpieczną obojętność na potrzeby państwa.”¹²⁶

Korupcja nie ominęła też nowożytnych czasów. Szczególnie łapownictwo i nepotyzm były nieformalnymi elementami filozofii codziennego bytowania wśród różnych warstw społecznych na przestrzeni wieków. Dla wielu mieszczan, włościan czy ziemian XIX wieku, wielowiekowa tradycja korupcji nie stanowiła społecznej choroby. Nie postrzegali jej jako plagi, ani jako formy przestępstwa. Przykładem może tu być przerażające stadium patologii korupcji w armii rosyjskiej XIX i w początkach XX wieku.¹²⁷ Według stanowiska księcia Uchtanowskiego, ogłoszonego podczas zjazdu rosyjskiej szlachty w 1910 roku, łapownictwo oraz skorumpowana administracja były przyczynami przegranej wojny rosyjsko-japońskiej.¹²⁸

Korupcja wywarła też olbrzymie piętno na naszych dziejach. W okresie Rzeczypospolitej szlacheckiej, nagminnym zjawiskiem było wykorzystywanie do prywatnych celów, istniejących urzędów publicznych. Staropolskie ‘liberum veto’ stało się wymownym tego symbolem. Kolejne wydarzenia z naszej historii: elekcje polskich królów, monarchia Augusta II Mocnego, paraliż państwa w okresie rządów Augusta III Sasa, czy dokonania rozbiorów Polski za panowania króla Stanisława Augusta Poniatowskiego, niewątpliwie dowodzą, o jakże brzemiennej w skutkach dla naszej ojczyzny, ludzkiej sprzedajności i prywacie. W czasach ‘gospodarki niedoborów’ korupcja utożsamiana była z nieformalnym czynnikiem przepływu dóbr i pieniędzy.¹²⁹ Ale i gospodarki rynkowej, szczególnie przechodzącej transformację ustrojową, ‘nie pozostawiła w spokoju’. „Często przy tym powtarza się, że ‘nie da się zbudować kapitalizmu nie kradnąc pierwszego miliona’.”¹³⁰

Społeczny odbiór korupcji, jako wszechobecnego elementu życia polityczno-gospodarczego w naszym kraju, rodzi coraz częściej zapytanie o diagnozę przyczyn tej patologii. W artykule pod tytułem „Szesnaście zasad państwa normalnego” (Załącznik nr 12), Robert Gwiazdowski wskazuje, iż „Za korupcję odpowiada istniejący nie tylko w Polsce, model demokratycznego państwa opiekuńczego, które staje się coraz bardziej państwem oszukańczym. Z jednej strony dokonuje ono redystrybucji dochodu narodowego od sektorów i jednostek efektywnych do sektorów i jednostek nieefektywnych, po drodze pozostawiając sobie, swoim urzędnikom oraz ich zausznikom znaczną część tego dochodu. Z drugiej strony anektuje ono dla siebie coraz większy zakres uprawnień, decydujący o możliwościach prowadzenia działalności gospodarczej, czyli zarabiania pieniędzy.”¹³¹ To krytyczne spojrzenie prowadzi autora do wniosku, iż w celu skutecznego zwalczania obecnej plagi korupcji w Polsce, konieczne będzie wyeliminowanie powodów, dla których ten stan rzeczy ma miejsce. By tego dokonać konieczne jest ‘oparcie państwa na nowych-starych zasadach’,¹³² wypracowywanych przez wieki, poczynając od czasów Antyku. Przy czym nie poskutkują, jak sądzono dawniej, same apele do moralności, czy też odwoływanie się do groźby kar. Korupcja, z jaką mamy do czynienia obecnie w Polsce jest w bardzo rozwiniętym stadium. Niekontrolowana, stanowi zagrożenie, którego skutki odczuwalne będą przez bardzo długi okres. Biorąc pod uwagę wnioski zawarte w artykule pod tytułem „Szesnaście zasad państwa normalnego”, można na ich podstawie wskazać trzy główne obszary działań w walce z korupcją: dotyczące instytucji państwa, sprawowania władzy oraz wpływu na gospodarkę.

¹²⁴ Ibidem., str. 267.

¹²⁵ Ibidem., str. 268.

¹²⁶ Ibidem., str. 268.

¹²⁷ P. Palka, M. Reut, op. cit., str. 9.

¹²⁸ Ibidem.

¹²⁹ Ibidem.

¹³⁰ Ibidem.

¹³¹ R. Gwiazdowski, op. cit., str. 1.

OBSZARY	ZAKRES ODDZIAŁYWANIA
PAŃSTWO	<p>1. Rozdzielność imperium i dominium</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Uprawnienia państwa wynikające z władzy politycznej (imperium) powinny być oddzielone od uprawnień właścicielskich, wynikających z faktu posiadania przez państwo własności (dominium). Państwo ma ustalać reguły gry rynkowej oraz egzekwowanie ich przestrzegania. ● Należy zminimalizować zakres władztwa państwa nad rynkiem. <p>2. Nie rozszerzanie państwowego i samorządowego dominium</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Państwo nie powinno zwiększać stanu swojego majątku. ● Instytucje i spółki zależne od skarbu państwa lub samorządu nie powinny dokonywać operacji kapitałowych, powiększających ich majątek. Zależni od ministrów menedżerowie nie powinni mieć możliwości wykorzystania pieniędzy kierowanych przez siebie spółek państwowych do uzyskiwania kontroli nad spółkami prywatnymi. Operacje takie powinny znaleźć się pod niezależną kontrolą, np. Trybunału Konstytucyjnego. <p>3. Ograniczenie funkcji państwa</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Zbyt dużo zadań powoduje, że żadne nie jest dobrze wykonane. ● Liczba funkcji państwa powinna zostać ograniczona (polityka zagraniczna, obronność sprawy wewnętrzne) na rzecz poprawy jakości ich wypełniania. ● Nie powinno uczestniczyć w procesach produkcyjnych (np. budowy statków). <p>4. Przezroczystość finansów publicznych</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Alokacja środków publicznych poza budżetem, sprzyja niekontrolowanym wydatkom. ● Budżet powinien być kompletnym planem przychodów i wydatków państwa (w tym instytucji, agencji, zysków państwowych podmiotów gospodarczych) <p>5. Apolityczność kadry menedżerskiej.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Trzeba zaprzestać stosowania politycznych kryteriów w doborze zarządów. Kadra kierownicza powinna być dobierana na wzór służby cywilnej. <p>6. Stabilizacja otoczenia instytucjonalnego i makroekonomicznej bazy.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Utrzymywanie w ryzach inflacji i stabilizacja prawa, które nie może zmieniać się z dotychczasową częstotliwością. <p>7. Redukcja fiskalizmu oraz obciążeń instytucji i budżetów domowych.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Zmniejszenie podatków, z których politycy mogą do woli korzystać, może być sposobem zmuszenia organów państwa do oszczędności.
WŁADZA	<p>1. Trójpodział władzy i niezależność sądownictwa</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Przywrócenie władzy sądowniczej należnej roli, urzeczywistnienie zasady władzy, zmiana systemu finansowania, organizacji sądów i doboru sędziów. <p>2. Niezależność prokuratury</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Konieczne odseparowanie prokuratury od bieżących nacisków politycznych i stworzenie prokuratury krajowej - niezależnej od politycznego kierownictwa Ministerstwa Sprawiedliwości. <p>3. Ograniczenie biurokracji</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Biurokraci mnożą liczbę zezwoleń i decyzji, zaś parlamentarzyści nie są w stanie zaznajomić się ze szczegółami wielu przepisów. Mimo to uchwalają prawa, często nie wiedząc jakie, głównie pod naciskiem urzędników. <p>4. Zakaz łączenia stanowisk</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Władza ustawodawcza i kontrolna muszą być odłączone od wykonawczej. Stanowiska parlamentarne nie powinny być łączone z ministerialnymi, a radnych ze stanowiskami w zarządach. Zajmowanie stanowiska w organach władzy, administracji państwowej lub samorządowej nie powinno być łączone ze stanowiskiem w organach zarządzających lub kontrolnych spółek prawa handlowego z udziałem państwa lub gminy. <p>5. Jednolita reprezentacja skarbu państwa</p> <ul style="list-style-type: none"> ● W imieniu skarbu państwa może działać znaczna liczba instytucji i wiele osób z nieczytelnym zakresem umocowań. Umożliwia to niekontrolowane zaciąganie zobowiązań de facto w imieniu podatników. ● Jedynym reprezentantem skarbu państwa powinien być właściwy minister. Osoby działające za skarb państwa powinny otrzymać od właściwego ministra konkretne (skatalogowane) pełnomocnictwa. Powinna istnieć odpowiedzialność mocodawcy - ministra, za skutki działań pełnomocnika. <p>6. Powiernicze zarządzanie majątkiem osób w trakcie kadencji.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Jedynym źródłem przychodu osób piastujących funkcje publiczne powinno być wynagrodzenie. ● W trakcie trwania kadencji, osoby nie powinny prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek, dokonywać operacji na otwartym rynku kapitałowym, nabywać i sprzedawać nieruchomości na cele gospodarcze. Należy utworzyć fundusz powierniczy, który będzie zarządzał ich majątkiem.
GOSPODARKA	<p>1. Prymat własności prywatnej</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Własność państwowa jest własnością niczyją albo po prostu urzędniczą. De facto posiadają ją ludzie pochodzący z nominacji aktualnej władzy politycznej, a rozporządzają nią po cichu ci, którzy ich mianowali. Założenie, że działają w trosce o dobro wspólne, jest dość iluzoryczne. Należy dokończyć prywatyzację, zorganizować otwarte licytacje na przedsiębiorstwa, a te, których nikt nie będzie chciał przejąć choćby za symboliczną złotówkę, po prostu pozamykać.

GOSPODARKA	<p>2. Konkurencja gospodarcza</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Prawo konkurencji to zespół norm zabezpieczających rozwój wolnej i uczciwej konkurencji. Łączyć powinno przepisy antymonopolowe oraz zwalczające nieuczciwą konkurencję (włączając w to aktywność reglamentacyjną i subwencyjną władzy państwowej i samorządowej). <p>3. Wolność gospodarcza</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Działalność gospodarcza nie może być krępowana. Koncesje i zezwolenia muszą być zredukowane do minimum i przyznawane w trybie publicznym.
-------------------	--

Tabela 2. Obszary działań w zwalczaniu korupcji w naszym kraju według Roberta Gwiazdowskiego.

1.3.1. Korupcja jako problem socjologiczny.

W socjologicznych rozważaniach, zjawiska korupcji dotyczą różnorodnych zachowań oraz relacji międzyludzkich. „Korupcja – we wszystkich jej formach – jest z jednej strony specyficznym typem stosunków międzyludzkich: nielegalną wymianą dóbr materialnych i niematerialnych nie będących własnością partnerów interakcji, z drugiej natomiast strony jest zjawiskiem kulturowym i ustrojowym – rozwija się i stabilizuje jako ‘produkt uboczny’ wadliwego funkcjonowania podstawowych struktur społecznych.”¹³³ Z socjologicznego punktu widzenia, prowadzi to do rozpatrywania korupcji z jednej strony, jako problemu tak zwanych małych grup. Z drugiej, do analizy dotyczącej całego systemu społecznego. Niestety, tak szeroki zbiór różnorodnych procesów nie pozwala na wskazanie samej istoty korupcji, jej historycznej genezy oraz jej form w warunkach społecznych, jako jednoznacznych i usystematyzowanych naukowo tez. Dopiero sięgnięcie do daleko idących uproszczeń czy idealizacji samych odmian korupcji pozwala na wskazanie wspólnego im wszystkim mianownika. W pewnym sensie zakres pojęcia korupcji przypomina klasyfikację takich określeń, jak: jarzyny, nabiał, wędliny czy dziczyzna. Naukowo są one mało poprawne jednak, na co dzień dość użyteczne i często stosowane w relacjach wymiany, czy w samych codziennych czynnościach. Dlatego, prowadzone dociekania socjologiczne można przyporządkować raczej do naukowych porównań wybranych aspektów korupcji, niż do wywodów, zachowujących rygory logicznej ścisłości oraz intersubiektywnej sprawdzalności.¹³⁴

W socjologicznych pracach, zajmujących się aspektami korupcji, przywoływaną powszechnie kwestią jest rozbieżność, co do tego, czy zjawiska korupcji istniały od zarania dziejów, czy też stanowią nabytą cechę społecznych systemów. Ogólnie, korupcja postrzegana jest jako patologia występująca zawsze, a to, dlatego, że człowiek zawsze skłonny był do wykorzystywania swojej nadrzędnej pozycji dla osobistych celów. Według bardziej szczegółowej oceny, korupcja stała się możliwa w momencie rozdziału życia jednostki pomiędzy sferę prywatną oraz publiczną. W tym kontekście korupcja jest związana z czynnościami schodzenia się (stykania się, krzyżowania się) obu tych sfer w życiu poszczególnych jednostek. W oparciu o takie rozgraniczenia można stwierdzić, iż: „Korupcja to podejmowany z interesownych motywów ukryty kontrakt między korumpującymi i korumpowanymi, będący albo wyraźnym przekroczeniem obowiązujących norm (moralnych, prawnych, zwyczajowych), albo wykorzystaniem luk prawnych, w wyniku czego jego podmioty osiągają kosztem innych nadzwyczajne, niezasłużone korzyści i wywierają przez to nacisk, skłaniający do naśladownictwa.”¹³⁵ Rozrastanie się zasięgu korupcji, w sensie społecznym prowadzi do procesu skorumpowania się struktur społecznych poprzez powstawanie wynaturzonych więzi społecznych (korupcyjnych układów, klik, siłw, ‘pajęczyn’, ‘ośmiornic’, grup przestępczych, ‘braterskich zażyłości’). To, co łączy wszelkie relacje korupcyjne, to wytworzenie się bariery do ich skrytości i niedostępności dla opinii publicznej. Powstają tym samym grupy zachowań, formy patologii, przebiegające w ‘cieniu’ codziennych wydarzeń i społecznych procesów. Uczestniczący w nich członkowie, ostrożnie, choć często z dużą determinacją, nie chcąc utracić posiadanej przewagi, stale zmuszeni są do pozorowania legalności i praworządności swych zachowań, nie dając się przy tym nikomu zdemaskować. Problematyka ‘cienia’,

¹³² Ibidem.

¹³³ A. Kojder, *Godność ...*, op. cit., str. 374.

¹³⁴ Ibidem., str. 367.

¹³⁵ Dylus Aniela, *Korupcja w aspekcie etyczno-społecznym*, [w:] *Korupcja. Problem społeczno-moralny*, ks. A. Marcol (red.), Opole 1992 r., str. 81.

naukowo pozostawiająca wiele otwartych do dyskusji zagadnień, szczególnie w kwestiach ekonomicznych oraz gospodarczych, wybiega poza socjologiczny zakres tematu korupcji. (Zważywszy jednak na jej wagę w kontekście konsekwencji korupcji oraz możliwych jej implikacji, w podrozdziale 1.3.3. zostało przybliżone ogólne spojrzenie na przejawy 'gospodarki cienia' /ang. shadow economy/ w naszym kraju). Problematyka 'cienia' łącząca przejawy nieformalnych zachowań w grupę zjawisk patologicznych, bezpośrednio powiązana jest z procesem społecznej **anomalii**. Według koncepcji Roberta K. Mertona,¹³⁶ jednego z najwybitniejszych amerykańskich socjologów, sposoby adaptacji jednostki w ramach kulturowo określonych norm, są często bardzo różne i mogą być sprzeczne z ogólnie przyjętymi społecznie oczekiwaniami. Brak równowagi pomiędzy kulturowo określonymi celami, a zdefiniowanymi jako prawomocne, zinstytucjonalizowanymi metodami ich osiągania, oznacza anomie. Osoby w niej tkwiące, odbierają własny system społeczny, w sposób świadczący o jego niskim lub zerowym respektowaniu. Oczywiście, zjawiska anomalii, nie oznaczają wyzbycia się, czy też nie rozpatrywania kwestii obowiązujących norm. W przypadku anomalii, istniejące i ogólnie przyjęte normy tracą jedynie swą obligatoryjność. To zaś prowadzi do zachowań, w których jednostki zastosowują się tylko częściowo lub wybiórczo do określonej w kulturze procedury, jak na przykład do pominięcia wartości, stosując się tylko do zawartych w niej norm lub odwrotnie.¹³⁷ Na tej podstawie Robert Merton rozpatruje pięć typów przystosowań jednostek w społeczeństwie oraz zajmujących odmienne pozycje w strukturze społecznej. Zawarte w poniższej tabeli: sposoby przystosowania jednostek oraz elementy postrzegania przez nich obowiązujących ogólnie norm, klasyfikowane, jako formy konformizmu lub dewiacji, wskazują na istniejącą ambiwalencję w ich przestrzeganiu. Wymienione cztery skrajności, zatem różnią się zasadniczo między sobą specyficznym sposobem przestrzegania reguł i indywidualnym ich zastosowaniem. (Od bezwzględного posłuszeństwa, kurczowego trzymania się tradycyjnych metod i pominięcia własnej ich oceny, poprzez odstępstwo od reguł, czy też wycofanie się, aż do buntu włącznie).

L.p.	Sposoby przystosowania	Cele kulturowe	Zinstytucjonalizowane środki
1.	KONFORMIZM	+	+
2.	INNOWACJA	+	-
3.	RYTUALIZM	-	-
4.	REZYGNACJA	-	-
5.	BUNT	+/-	+/-

Tabela 3. Robert K. Merton:¹³⁸ Typologia sposobów indywidualnego przystosowania.¹³⁹

Poza zjawiskiem anomalii, procesy społecznych sprzeczności, a w tym powstających patologii oraz upowszechniania się samej korupcji, mogą stanowić odbicie istniejącego ustrojowego porządku. „Ogólnie można powiedzieć, że taki ustrój, który ogranicza podstawowe swobody, wolności obywatelskie oraz wprowadza surowe restrykcje w produkcji i obrocie towarów oraz usług, sprzyja tworzeniu się wielopiętrowych sekretnych porozumień korupcyjnych, a tym samym zachęca do ignorowania istniejących przepisów prawnych.”¹⁴⁰ W efekcie, powodowanie wśród społeczeństwa ciągłego 'walczenia' o dalsze przetrwanie, prowadzi do zawiązania się nieformalnych grup, określanych mianem '**brudnych wspólnot**'. Profesor Adam Podgórecki, który to zagadnienie wprowadził do socjologii, sklasyfikował je jako nasycone rozmaitymi naleciałościami (szczególnie związanymi z naruszeniem prawa) **wspólnictwo**, mogące stwarzać

¹³⁶ Słynna typologia R. Mertona, została przez niego po raz pierwszy zaproponowana w 1938 roku.

¹³⁷ Sztompka Piotr, Socjologia, Analiza Społeczna, Znak 2002 r., str. 281.

¹³⁸ **Profesor Robert K. Merton, nestor socjologii amerykańskiej, zmarł niedawno-24 lutego 2003 r. w USA. Urodził się 5 lipca 1910 roku w Filadelfii. W 1936 roku uzyskał doktorat Uniwersytetu Harvard, w którym nauczał do 1939 r. Całą swoją karierę akademicką związał z Uniwersytetem Columbia w Nowym Jorku. W latach 1942-1971 kierował wspólnie z Pauliem Lazarsfeldem, słynnym Bureau of Applied Social Research, miejscem narodzin technik badawczych i koncepcji teoretycznych, które wywarły ogromny wpływ na kierunek rozwoju socjologii empirycznej. Prace z teorii socjologicznej zawarł w najbardziej znanej książce "Teoria socjologiczna i struktura społeczna, wydanie ostatnie w Polsce w 2002 r.). Cenił prace polskich socjologów. Wspominał swój kontakt z: Florianem Znanieckim i Stanisławem Ossowskim, a także Adamem Podgóreckim, Stefanem Nowakiem i Piotrem Sztompką. Uniwersytet Jagielloński nadał mu doktorat honoris causa. Relacja: Rzeczpospolita, 3.03.2003 r., str. 2.)**

¹³⁹ R. Merton, op. cit., str. 205.

¹⁴⁰ A. Kojder, Godność ..., op. cit., str. 375.

swoistą superstrukturę, oddziaływującą na istniejący system społeczny.¹⁴¹ Obraz brudnych wspólnot często przeplata się z przekonaniem o istnieniu **relatywizmu kulturowego** w krajach rozwijających się. To dość poręczne w krajach wysokorozwiniętych ‘usprawiedliwienie’ dla przejawów korupcji w regionach słabszych gospodarczo sugeruje, iż właśnie korupcja stanowi nieodłączny element lokalnej kultury. Krzywdzące z założenia stanowisko oraz rodzaj politycznego wybiegu by ‘nie przystało’ ingerować w wewnętrzne sprawy innych, odsłania jednak ważne społecznie i moralnie elementy w obliczu korupcji. Zasada relatywizmu kulturowego, postulująca spojrzenie na badanie wartości, norm i systemów społecznych z punktu widzenia kultury określonego społeczeństwa, w obrębie której one występują, nie zaś z punktu widzenia kultury obserwatora,¹⁴² wskazuje na istnienie dwóch przeciwstawnych sobie opcji postrzegania norm moralnych. Profesor Janusz Mariański w pracy pod tytułem: „Podstawowe orientacje moralne w społeczeństwie polskim” wskazuje, iż: „We współczesnym świecie ścierają się dwie tendencje: **uniwersalistyczna** i **relatywistyczna**, tak na poziomie refleksji teoretycznej, jak i w praktycznych zachowaniach codziennych. Uniwersaliści mówią o zasadniczym podobieństwie moralnym ludzi należących do różnych kultur, relatywiści wskazują na zasadniczą ich odmiennność. Według pierwszych istnieją normy moralne uniwersalne odnoszące się do wszystkich ludzi, według drugich – zwłaszcza w skrajnych ujęciach – sądy wartościujące nie mają obiektywnych podstaw i są tylko wyrazem arbitralnych wyborów jednostek.”¹⁴³ Zwolennicy relatywistycznego podejścia są zdania, iż narzucanie określonych norm (moralnych i obyczajowych) stanowi rodzaj zniewolenia, czy też jest to zagrożenie dla ludzkiej wolności i podmiotowości. Profesor Mariański zwraca uwagę na fakt, że „We współczesnych społeczeństwach wydaje się upowszechniać przekonanie o zanikaniu wspólnych, uniwersalnych wartości i norm moralnych, obowiązujących wszystkich i we wszystkich okolicznościach. Dotychczas stabilnie funkcjonujące systemy normatywne rozpadają się. Są one zastępowane wzajemnie konkurującymi modalnościami (etosami) lokalnymi lub kulturowo uwarunkowanymi, czy w jakiś inny sposób limitowanymi społecznie.”¹⁴⁴ Jednocześnie fakt, że w danym regionie występuje większe przyzwolenie oraz wzrostowa tolerancja dla określonych zachowań korupcyjnych, wcale nie musi oznaczać, iż są one jednoznaczne ze świadomą akceptacją dla samych czynów korupcji. „Może to po prostu oznaczać, że społeczność ‘sądzi, iż jest to najsprawniejszy sposób uzyskania rzeczy, których sobie życzy czy potrzebuje [...], że jest to przekonanie, które może stopniowo być podminowane rosnącymi cenami [...] lub porzucone bardziej gwałtownie, gdy konsumenci dojdą do wniosku, że braki są sztucznie generowane albo, iż bardziej alternatywne sposoby są rzeczywiście możliwe’.”¹⁴⁵ Drugim, zasadniczym rozróżnieniem dla postaw moralnych jest koncepcja, wprowadzona do socjologii moralności przez profesora Adama Podgóreckiego, wskazująca podział na **postawy zasadnicze** (pryncypialne) oraz **celowościowe** (instrumentalne). „Postawy zasadnicze związane są z przekonaniami charakterystycznymi dla społeczeństw stabilnych, na przykład: wysoka wrażliwość moralna, wysoki poziom internalizacji norm, przywiązanie emocjonalne. Postawy celowościowe są natury pragmatycznej (teologicznej), związane są ze zmiennymi wzorami zachowania i w sposób luźny powiązane są z tłem emocjonalnym. Nie oznacza to koniecznie, iż postawy zasadnicze są dobre albo tradycyjne, albo że postawy celowościowe są złe lub rewolucyjne. Postawy zasadnicze mogą służyć wartościom wysoce negatywnym, zaś postawy celowościowe – wartościom postępowym. Szkodliwe wartości mogą być realizowane z pryncypialną wytrwałością. Instrumentalne umiejętności mogą zostać wykorzystane do realizacji wartości ‘pozytywnych’.”¹⁴⁶ Zapewne w okresie radykalnych zmian społecznych, osoby o postawach celowościowych łatwiej przystosowywać się będą do zmieniających się warunków. Ich akceptacja nowego stanu polegać będzie na rozpatrywaniu różnorodnych konsekwencji czy funkcji, jakie mogą stanowić rezultat zmian, w kontekście alternatywnych opcji, najbardziej korzystnych dla danej osoby. Odmiennie reagować będą osoby o postawach zasadniczych. Sięgać będą po normy wypracowane i przygotowane w ramach dotychczasowych doświadczeń. Według profesora Janusza Mariańskiego: „Dominacja postaw zasadniczych w społeczeństwie może być

¹⁴¹ Podgórecki Adam, Kontrola społeczna trzeciego stopnia [w:] Problemy profilaktyki społecznej i resocjalizacji Warszawa 1976 r., str. 25.

¹⁴² Olechnicki Krzysztof, Załęcki Paweł, Słownik Socjologiczny, Toruń 2000, str. 175.

¹⁴³ Mariański Janusz, Podstawowe orientacje moralne w społeczeństwie polskim, [w:] Moralność Polaków, Etos i Etnos. Dylematy Współczesne, B. Gołębiowski (red.), Łomża 2001, str. 30.

¹⁴⁴ Ibidem., str. 31.

¹⁴⁵ J. Pope, op. cit. str. 42.

¹⁴⁶ A. Podgórecki, op. cit., str. 51.

symptodem stagnacji, przewaga postaw celowościowych może okazać się dysfunkcyjną, pozbawiając system autonomicznej siły społecznej.¹⁴⁷ Ale nie tylko znaczenie ma sama treść postaw. Profesor Adam Podgórecki, w cytowane już powyżej, pracy pod tytułem „Socjologiczna teoria prawa” podkreśla, iż: „Nie tylko treść postaw wydaje się być ważna: taka czy inna struktura owych postaw może wpływać nie tylko na treść opinii i wartości, które wspierane są przez postawy, ale – co ciekawsze, może również zmieniać proces, styl i sposób, w jaki postawy oddziałują na zachowania.”¹⁴⁸ Dopelnienie powyższego rozróżnienia stanowią dwa, bardzo ważne elementy. Według profesora Mariańskiego, dość często postawy jednoznacznie zasadnicze lub jednoznacznie celowościowe, przeplatają się z występowaniem postaw kompromisu - tak zwanych **postaw pośrednich**. „Pewne normy moralne traktujemy jako bezwarunkowe i nie dopuszczające wyjątków, inne jako warunkowo obowiązujące i jesteśmy gotowi od nich odstąpić, jeśli odstępstwo okazuje się z jakichś względów korzystne dla nas lub dla innych. Kompromisowość wyraża się w swoistym dookreślaniu norm moralnych stosownie do sytuacji, a także w uprawnionych wahaniach w zależności od sytuacji.”¹⁴⁹ Tym samym wydaje się oczywiste, iż posiadamy wartości i normy niekwestionowane w każdej z istniejących kultur. Brak nienaruszalnych wartości i obiektywnych norm oznacza bowiem akceptację skrajnie odmiennych opcji: autorytaryzm i przemoc mogą być uznane za równie odpowiednie, jak demokracja i tolerancja.¹⁵⁰ Tyle że, niekwestionowane wartości, wskazują jednocześnie na **polimorficzność** w stosunku do ich moralnych norm i idei.¹⁵¹ Profesor Krzysztof Kiciński, poświęcił temu zagadnieniu publikację pod tytułem „Orientacje moralne”. Starając się wskazać odpowiedzi na kluczowe pytania, narysowane wcześniej przez profesor Marię Ossowską w Jej badaniach nad moralnością,¹⁵² profesor Kiciński rozpatruje typologię oraz opiera charakterystykę poszczególnych orientacji moralnych, w sposób potwierdzający ich związek ze zjawiskami więzi i integracji społecznej.¹⁵³ Jednocześnie, przywołując ‘przekonywująco udokumentowaną przez profesor Marię Ossowską tezę, - iż współczesna moralność, rozumiana jako coś szerszego niż rozmaite uporządkowane systemy etyczne, a więc moralność jako forma świadomości społecznej, jest zjawiskiem wielowątkowym i aksjologicznie niespójnym’,¹⁵⁴ autor „Orientacji moralnych” przedstawia (złożoną z wariantów i podtypów) **konceptję czterech orientacji moralnych**: prospołecznej, godnościowej, wzajemnościowej i tabuistycznej. Ogólnie, trzy pierwsze charakteryzują się tym, iż uzasadnianie formułowanych ocen czy też norm przez osoby je uznające, traktowane jest przez nie w sposób względnie naturalny.¹⁵⁵ Nierzadko uzasadnianie osobistego stanowiska, wspierane jest przywoływaniem dodatkowych racji i argumentów, dotyczących określonych wartości.¹⁵⁶ Czwarta orientacja: tabuistyczna, stanowi przykład, w którym postrzegane normy odbierane są w sposób oczywisty, nie wymagający uzasadnień.¹⁵⁷ Tym samym, w przypadku gdy coś jest oceniane jako naganne, złe i stanowi naruszenie tabu, nie ma sensu stawiać pytanie ‘dlaczego’, gdyż jest to z założenia oczywiste.¹⁵⁸ Porównując poszczególne orientacje, dla których punktem odniesienia została przyjęta koncepcja Marii Ossowskiej o istnieniu dwóch pionów w rozważaniach o moralności, profesor Krzysztof Kiciński wskazuje na tematykę szczęścia osobistego i osobistej doskonałości (pion pierwszy), jako kwestie nie kojarzone bezpośrednio w naszym społeczeństwie z problematyką moralną.¹⁵⁹ W przypadku zagadnień dotyczących ludzkiej godności i jej respektowania (pion drugi), które współcześnie są jak najbardziej łączone z moralnością, przedstawia je jako poszerzone (uwypuklone) poprzez ideę przewyższania własnego interesu, gdy wymaga tego dobro innych.¹⁶⁰ Tym samym, wyniki badań wykorzystane w rozważaniach dotyczących współczesnych orientacji moralnych, choć są zgodne z założeniami profesor Ossowskiej o istnieniu dwóch tematycznie odrębnych pionów, to jednak na ich podstawie można przyjąć, iż pojęcie moralności jest treściowo bogatsze od pier-

¹⁴⁷ J. Mariański, op. cit., str. 37.

¹⁴⁸ Ibidem.

¹⁴⁹ Ibidem., str. 38.

¹⁵⁰ Ibidem., str. 43.

¹⁵¹ Kiciński Krzysztof, Orientacje moralne, Warszawa 1998 r., str. 8.

¹⁵² Ibidem., str. 5.

¹⁵³ Ibidem., str. 6.

¹⁵⁴ zob.: Ibidem., str. 12.

¹⁵⁵ Ibidem., str. 25.

¹⁵⁶ Ibidem.

¹⁵⁷ Ibidem.

¹⁵⁸ Ibidem.

¹⁵⁹ Ibidem., str. 20.

¹⁶⁰ Ibidem.

wotnych założeń.¹⁶¹ „Sugerują one również, że słuszne jest założenie Ossowskiej o niejednorodnym charakterze moralności, o istnieniu na jej obszarze różnych, względnie niezależnych nurtów czy też idei, które warto wprowadzić analizować pod kątem ich związków wzajemnych, lecz które nie dają się jedne do drugich sprowadzić, a więc odznaczają się swoistą **aksjologiczną autonomią**. Fakt ten wydaje się niezwykle doniosły zarówno ze względów poznawczych jak i praktycznych. W nim bowiem może mieć źródło wiele konfliktów, dylematów i problemów moralnych, przed którymi stają nie tylko jednostki, ale i zbiorowości.”¹⁶² Posługując się wprowadzoną przez profesora Kicińskiego powyższą klasyfikacją, na uwagę zwracają zaistniałe w opinii badanych sposoby, różnicujące poszczególne orientacje. Przykłady odpowiedzi na przykład świadczące o osobistym stosunku do ludzi składających fałszywe oświadczenia, a więc dopuszczających się pewnego typu kłamstwa w określonej sytuacji¹⁶³ stanowią istotny element w tworzeniu poszczególnych kategorii. Według profesora Krzysztofa Kicińskiego: „Okazało się jednak, że o ile panuje dość powszechna zgoda, iż kłamliwe oświadczenia są godne moralnego potępienia, o tyle racje nadrzędne, przy pomocy których owe potępienia uzasadniano, były zróżnicowane. To właśnie zróżnicowanie pozwala mówić o rozmaitych orientacjach moralnych, reprezentowanych w danym środowisku.”¹⁶⁴ Przytaczając poniżej, na podstawie nakreślonych w „Orientacjach moralnych” czterech grup,¹⁶⁵ poszczególne z nich (w pewnym uproszczeniu i w olbrzymim skrócie) można scharakteryzować je jako:

Orientacja prospołeczna	Ideą nadrzędną występującą przy tego rodzaju uzasadnieniu ocen i norm jest idea liczenia się we własnym postępowaniu z dobrem innych ludzi. Wartością nadrzędną, którą należy akcentować jest to właśnie dobro. Wartość, jaka stanowi prawdomówność czy też norma zakazująca kłamać, nie znajdowały się tu w centrum zainteresowania jako osobne fenomeny, lecz były postrzegane w kontekście sytuacji, która polegała głównie na konflikcie dóbr własnych i dóbr innych – złamanie normy było złe, bo pewni ludzie zostali skrzywdzeni. Na potępienie narażone jest nieliczenie się z czymś dobrem i działanie wyłącznie po linii własnego interesu
Orientacja godnościowa	Wartością nie jest tu dobro drugiego człowieka, lecz swoiste dobro osoby, która się na kłamstwo decyduje. „Swoiste”, bo chodzi tu o pewną wartość osobistą „wyższego rzędu, która może doznać uszczerbku, gdy jednostka zabiega na przykład o inne dobra osobiste „niższego rzędu, kojarzone często z terminem „interes”. Tę wartość osobistą wyższego rzędu wiąże się najczęściej z pojęciem godności i zakłada, że jednostka, która chce zasługiwać na szacunek, musi jej umieć bronić. (Obrona własnej godności jako wartości, której nadaje się status moralny) ¹⁶⁶
Orientacja wzajemnościowa	Wartością jest zdolność dostrzegania naturalnej wspólnoty interesów ludzi tworzących społeczność, w której niczym prawo przyrody – funkcjonuje zasada wzajemności. Zatem wartością jest pewien model stosunków międzyludzkich, gwarantujących jednostce zasłużone gratyfikacje, pozostające w ścisłej relacji z jej stosunkiem do innych ludzi, traktowanych według identycznych zasad
Orientacja tabuistyczna	Ideą jest brak potrzeby uzasadniania własnego sądu przez odwoływanie się do jakichś nadrzędnych w stosunku do tego sądu idei czy wartości. Zachowanie niezgodne z normą jest też postrzegane jako zagrożenie pewnej wartości, lecz ową wartością jest sama norma.

Tabela 4. Krzysztof Kiciński: Charakterystyka współczesnych czterech orientacji moralnych.

Podsumowując kwestię orientacji moralnych, nie wolno pominąć ważnego elementu, jakim jest znaczenie orientacji prospołecznej dla więzi międzyludzkiej. Profesor Krzysztof Kiciński wskazuje, iż „Wszechobecność orientacji prospołecznej w refleksji etycznej i metaetycznej, w akcentowanych przez rozmaite grupy kodeksach moralnych i systemach wartości, jest z socjologicznego punktu widzenia czymś nieprzypadkowym. Prospołeczna moralność stanowi bowiem kluczowy element tych dziedzin kultury, które kreują więź społeczną w jej podstawowych dla najrozmaitszych zbiorowości formach.”¹⁶⁷ Jednocześnie, codzienne doświadczenia wskazują na istnienie także istotnych różnic w percepcji praktyk kulturowych. Tym samym widoczne są różnice między zasadą wzajemności, czy gościnności, a aktami łapownictwa, czy kupowania korzystnych sobie decyzji.¹⁶⁸ Jest zatem rzeczą niewątpliwą fakt, iż „Korupcja ma różne znacze-

¹⁶¹ Ibidem.

¹⁶² Ibidem.

¹⁶³ Ibidem., str. 22.

¹⁶⁴ Ibidem.

¹⁶⁵ Opisy poszczególnych orientacji na podstawie wybranych cytatów z Ibidem., str. 22-25.

¹⁶⁶ Ibidem., str. 41.

¹⁶⁷ Ibidem., str. 178.

¹⁶⁸ J. Pope, op. cit., str.43.

nia w różnych społeczeństwach. To, co dla jednego człowieka jest łapówką, dla innego będzie prezentem. Przywódca polityczny lub urzędnik państwowy, który pomaga przyjaciółom, członkom rodziny i swym zwolennikom, może się cieszyć poważaniem w jednym społeczeństwie, a opinią skorumpowanego w innym.”¹⁶⁹ Dlatego w społeczeństwach o silnym etosie uczciwości lub gdzie moralność życia publicznego ma solidne fundamenty,¹⁷⁰ korupcja nie powinna szybko się rozwijać. Niewskazane jest oczywiście generalizowanie tego spostrzeżenia. „Nie ulega jednak wątpliwości, że istnieją wyraźne związki między korupcją, a kulturowo ukształtowanymi sposobami traktowania norm, instytucji, dóbr i wartości.”¹⁷¹ Historycznie potwierdzony, oparty na tradycji, obywatelski stosunek do państwa, prawa, moralnych norm oraz publicznej działalności¹⁷² jest fundamentalnym zbiorem zasad w przeciwstawianiu się korupcji. Profesor Maria Ossowska, w pracy z 1946 roku pod tytułem ‘Wzór obywatela w ustroju demokratycznym’ jednoznacznie wskazuje „By zrealizować swoje aspiracje perfekcjonistyczne, trzeba mieć nie tylko chłonny mózg, ale i dyscyplinę wewnętrzną. Dyscyplinę wewnętrzną przypisujemy temu, kto posiada zdolność do długodystansowego wysiłku, temu kto umie sobie dzięki tej zdolności narzucić i umie przeprowadzić jakiś plan działania, podporządkowując – także i kosztem pewnych ofiar – rzeczy mniej ważne rzeczom ważniejszym. Dyscyplina ta jest zawsze dyscypliną w imię czegoś, co ujawnia znowu potrzebę posiadania jakiejś hierarchii wartości, opartej mocno o uczucia, płonące nie słomianym tylko ogniem. Posiadanie takiej hierarchii wartości, w połączeniu z wolą i umiejętnością ich realizowania i ich obrony w razie ewentualnego zagrożenia, składa się na to, co ludzie nazywają mocnym kręgosłupem. Ów mocny kręgosłup winien łączyć się z tolerancją. To słowo wymaga komentarza uchylającego nieporozumienia, o które łatwo. Tolerancję przypisuje się często komuś, kto dla świętego spokoju patrzy przez palce na różne grzeszki otoczenia. Nie o ten gatunek tolerancji tutaj chodzi. Tolerancja w naszym rozumieniu to nie jest nieprzeciwstawianie się rzeczom, które poczytujemy za złe, lecz umiejętność szanowania cudzych potrzeb i cudzych opinii, których nie dzielimy.”¹⁷³ W kilka lat po wydarzeniach Marca’68,¹⁷⁴ w ostatniej ze swych publicznych wypowiedzi profesor Ossowska stwierdzała (w sposób bezpośredni): „Potrzebni nam są ludzie o mocnym kręgosłupie, który nie chwieje się wraz z każdą zmianą wiatru. Decyduje o nim posiadanie hierarchii wartości, do której jest się przywiązany i z której nie zamierza się rezygnować. Uparta obrona tych wartości stanowi o postawie, którą nazywamy godnością. Potrzebni są nam ludzie wrażliwi na krzywdę i niezasłużone przywileje, ludzie którzy śpieszą innym z pomocą i nie odwracają się od przyjaciół, gdy im się nie powiedzie. Walczą, gdy zachodzi po temu potrzeba, przestrzegając reguł gry, nie rzucają się we trzech na jednego i nie kopią pokonanych. Potrzebni są nam ludzie uczciwi wobec siebie i wobec innych, ludzie, którym się ufa. Brak zaufania bowiem w obcowaniu z ludźmi czyni społeczeństwo chore.”¹⁷⁵ Niestety, patrząc na naszą, polską rzeczywistość, wynurza się obraz społeczeństwa:¹⁷⁶

- mającego wrogi lub co najmniej nieufny stosunek do państwa i władzy państwowej,
- historycznie, w ciągu ostatnich dwustu lat utożsamiającego władzę z obcymi krajami,
- widzącego retrospekcyjnie państwowość jako siedlisko antywartości,
- reprezentującego niewiarę w rzetelną legitymizację władzy oraz uczciwość polityki.

„Niechęć do państwa wzmacniana jest przez bardzo zakorzeniony na Wschodzie i w Rosji obyczaj administrowania przy pomocy urzędników, a nie przy pomocy prawa. Ci zaś, postrzegani są jako przekupni i nieudolni (lub jedno i drugie). Prawo, które tworzą, wydaje się nieprzejryste i skomplikowane, służące raczej wzmocnieniu arbitralnej władzy urzędników niż regulacji życia społecznego. Stąd nieufność wobec tak wartościowych postaw, jak postawa praworządności.”¹⁷⁷ Ten widoczny, historycznie uwarunkowany, brak społecznego zaufania do władzy oraz instytucji państwowych stanowi podstawową barierę w zwalczaniu korupcji. Preferowany w naszym kraju model patriotyczno-god-

¹⁶⁹ S. Rose-Ackerman Susan, Korupcja i rządy, Warszawa 2001 r., str.14.

¹⁷⁰ M. Środa, op. cit., str. 14-15.

¹⁷¹ Ibidem., str.15.

¹⁷² Ibidem.

¹⁷³ Ossowska Maria, Wzór obywatela w ustroju demokratycznym, [w:] O człowieku, moralności i nauce, Warszawa 1983, str. 359.

¹⁷⁴ Kiciński Krzysztof, Wzory osobowe. Analiza pojęcia, Warszawa 1982 r., str. 34.

¹⁷⁵ M.Ossowska, Rozmowa z M. Ossowską: Przebyta Droga, Literatura 1974, nr 37, op. cit., str. 559.

¹⁷⁶ Według: Ibidem.

¹⁷⁷ Ibidem., str.16.

nościowy, gdzie szacunkiem okryte są takie wartości, jak: niepodległość, wolność, godność i patriotyczny militarizm, potęguje jeszcze bardziej zanik ogólnonarodowej postawy pro-państwowej, która umacnia i pielęgnuje takie cechy, jak: uczciwość, solidarność, praworządność oraz lojalność wobec publicznych instytucji.¹⁷⁸

Pokonywanie zjawisk korupcji w naszym kraju wydaje się obecnie coraz trudniejsze. Nie tylko z powodu istniejącego braku społecznego zaufania do władzy, ale przede wszystkim za sprawą olbrzymiego kryzysu wartości i autorytetu wśród elit rządzących, czego ewidentnym przykładem jest sprawa propozycji łapówki, rozpatrywana przez sejmową Komisję Śledczą. Profesor Maria Ossowska, w „Moralności i polityce” zwróciła uwagę, iż „Do konfliktu między polityką i etyką doszło – zdaniem Maxa Webera – dopiero wtedy, gdy uległa rozpowszechnieniu religia miłości. Religia miłości bowiem nie może zaakceptować celu, jaki stawia sobie polityk, a jest nim władza.”¹⁷⁹ Przytaczając w cytowanym artykule przykłady zachowań, profesor Ossowska stwierdza: „Sądzę, że cytowane przykłady pozwalają na wskazanie punktów, w których moralista zderza się nieprzyjaźnie z politykiem. Do najważniejszych należy opór przeciw manipulowaniu człowiekiem dla realizacji własnych celów. Inaczej mówiąc, przeciw traktowaniu człowieka instrumentalnie. Politycy sami w tym punkcie ujawniają nieczyste sumienie, skoro próbują się usprawiedliwiać, powołując się na to, że działają nie dla swego dobra, lecz dla dobra swoich podopiecznych. Przypisują sobie oni intencje, w które nie zawsze jesteśmy skłonni wierzyć, niespokojni także jesteśmy o to, czy koncepcja dobra okaże się wspólna. Drugim rodzajem usprawiedliwienia jest powoływanie się na to, że przeciwnik, grzesząc, zmusza do odpłacania tą samą monetą.”¹⁸⁰ Ta ostatnia uwaga jest w pewnym sensie nawiązaniem do zagadnienia etosu (ethosu) oraz pojęcia godności, tak ważnych w pracy naukowej profesor Ossowskiej i jakże ważkich dla problematyki korupcji. W porównaniach etosu rycerskiego, gentleman’a, w opisie moralności mieszczańskiej (angielskiej, niemieckiej, czy warszawskiej), powraca ciągle kwestia czynników kształtujących te przecież odrębne kulturowo i historycznie style życia, moralne normy i wartości. Stosują pewien skrót myślowy, etos w tych naukowych rozważaniach wyrażany jest poprzez pojmowanie w sposób zorganizowany tego, co według danej zbiorowości być powinno. Nie ma wątpliwości, iż brak go obecnie widoczny jest u nas wszędzie, ale najbardziej na gruncie politycznym i ekonomicznym.

1.3.2. Korupcja jako problem ekonomiczny i polityczny.

„Korupcja to świadectwo nieprawidłowości w zarządzaniu państwem. Instytucje, które mają zarządzać stosunkami między obywatelem i państwem, wykorzystuje się do czerpania prywatnych zysków i dostarczania korzyści skorumpowanym podmiotom. Przyjmując postać łapownictwa, mechanizm cenowy – tak często stanowiący źródło wydajności gospodarczej i czynnik wzrostu – zagraża praworządności i skuteczności sprawowania władzy.”

Susan Rose-Ackerman¹⁸¹

Profesor Susan Rose-Ackerman, w rozdziale „Ekonomiczne skutki korupcji”¹⁸² wskazując najbardziej ‘klasyczne’ sytuacje łapówek, w których zapłaty o charakterze korupcyjnym, decydują o tym, kto ponosi koszty złych działań rządu, a kto na tym korzysta, nakreśla cztery odrębne ich kategorie. (Przy czym wyszczególnione poniżej zbiory sytuacji nie muszą się wzajemnie wykluczać, a wręcz mogą występować jednocześnie/ równolegle).

¹⁷⁸ Ibidem.

¹⁷⁹ M. Ossowska, Moralność i polityka, [w:] Etyka 1972, w zbiorze: O człowieku..., op. cit., str. 554.

¹⁸⁰ Ibidem.

¹⁸¹ S. Rose-Ackerman, op. cit., str. 44.

¹⁸² Ibidem.

KATEGORIE	ZAKRESY SYTUACJI O CHARAKTERZE KORUPCYJNYM
I.	PORZĄDKOWANIE RYNKU PRZEZ ŁAPÓWKI
	Rząd jest w stanie rozdzielać łapówki na podstawie kryteriów prawnych, innych niż gotowość do zapłaceni
II.	PREMIE MOTYWACYJNE W FORMIE ŁAPÓWEK
	Urzędnicy sektora publicznego mogą mieć niewiele powodów, aby rzetelnie wykonywać swoją pracę przy danych tabelach zaszeregowania płac i poziomie kontroli wewnętrznej. Mogą powodować opóźnienia i utrudnień
III.	OBNIŻANIE KOSZTÓW W ZAMIAN ZA ŁAPÓWKI
	Podmioty uczestniczące w działaniach zgodnych z prawem starają się obniżyć koszty narzucone im przez rząd w postaci podatków, ceł i przepisów
IV.	DZIAŁALNOŚĆ PRZESTĘPCZA POWIĄZANA Z ŁAPOWNICTWEM
	Nielegalne przedsiębiorstwa często nabywają od państwa korzyści drogą korupcji. W skrajnych przypadkach nielegalne przedsiębiorstwa i szefowie grup przestępczości zorganizowanej rządzą policją i innymi częściami państwa za pośrednictwem korupcji i zastraszania.

Tabela 5. Susan Rose-Ackerman: Typologia sytuacji o charakterze korupcyjnym.¹⁸³

Nie ma wątpliwości, iż łapówka w gospodarce ma mnóstwo odmian. Są to pieniądze płacone nielegalnie za załatwienie spraw w urzędach: za zdobycie zezwoleń, koncesji, kontyngentów. Są to też prowizje: od zlecenia w instytucjach publicznych, od przetargów w sferze budżetowej. Do tego szerokiego wachlarza łapówek należy jednak dodać wszelkie formy mianowania, zatrudniania i obsadzania na stanowiskach administracji państwowej oraz w sektorze prywatnym (często na przemian). Na domiar, mogą to być pieniężne gratyfikacje otrzymywane w ramach pomocy zagranicznej, czy też płacone za nie wspieranie konkurencji.¹⁸⁴ Ale łapówka potrafi też być usługą doradczą istniejącą jedynie w formie lakonicznej notatki lub odpowiednim świadczeniem dla polityków za stosowne nowelizacje ustaw lub pośrednich aktów. Może też mieć swe korzenie w działaniach tak zwanych organizacji biznesu, które po bliższej obserwacji, okazują się być pośrednikami w kontaktach z urzędnikami, posłami, ministrami czy też innymi osobami.¹⁸⁵ Nakreślona przez profesor Susan Rose-Ackerman typologia jest potwierdzeniem tej ogólnie przyjętej opinii, iż zjawiska korupcji najintensywniej rozwijają się na polu stosunków między państwem, a sferą rynku.¹⁸⁶ „Kiedy państwo jako kompleks instytucjonalny zaczyna nadmiernie ciążyć nad gospodarką prywatną, musi się to niekorzystnie odbić na samej gospodarce, a w dalszej przyszłości również i na kondycji państwa.”¹⁸⁷ W momencie, gdy administracja nie potrafi wypracować sobie autonomii wobec wolnego rynku, prowadzi to w efekcie do wzrostu korupcyjnych zachowań. Tym samym powoduje to podporządkowywanie się przedstawicieli administracji interesom niektórych reprezentantów sektora prywatnego. Następuje stopniowe osłabianie instytucji państwa z jednej strony. Z drugiej, zaś pojawia się zjawisko ‘kontrolowanej’ poprzez nieformalne układy z sektorem publicznym konkurencji. W takich warunkach „System hierarchicznej kontroli przestaje działać, państwo staje się nie sterowne. Rząd przestaje panować nad swoim instrumentarium, które traci charakter publiczny, służąc realizacji prywatnych bądź grupowych interesów.”¹⁸⁸ Jako efekt takiego stanu pojawia się **zjawisko nierządności, niesterowności państwa** (w języku angielskim: *ungovernability*)¹⁸⁹ Biorąc pod uwagę obecny stan ekonomiczny i polityczny naszego państwa, należy zwrócić uwagę na dalszy (wybiegający poza zakres korupcji) ale jakże niebezpieczny skutek, jaki niesie ze sobą upadek sfery publicznej. Cytowani wcześniej, profesorowie Antoni Kamiński i Jan Stefanowicz wskazują na dwa negatywne tego elementy.

Po pierwsze, tworzenie się silnych grup nacisku, stosujących wobec państwa różne formy szantażu (na przykład: strajki, blokady dróg) lub prowadzenie bardzo specyficznej polityki doboru reprezentantów do Sejmu, po to by zamiast popierać interes dobra Rzeczypospolitej, realizowali wyłącznie lokalne żądania (zacofanych gospodarstw rolnych, upadłych zakładów).¹⁹⁰

¹⁸³ Ibidem.

¹⁸⁴ Bartczak Iwona, Czy przedsiębiorcy są nieuczciwi, Więź, wrzesień 1998 r., str. 62.

¹⁸⁵ Ibidem.

¹⁸⁶ A. Kamiński, J. Stefanowicz, op. cit., str. 33.

¹⁸⁷ Ibidem.

¹⁸⁸ Ibidem.

¹⁸⁹ Ibidem.

¹⁹⁰ Ibidem.

Po drugie, umacnianie się 'liberalnych' racjonalizacji gloryfikujących bezwzględny priorytet interesu indywidualnego oraz uzasadniające występowanie 'szarej strefy'.¹⁹¹

„Tworzy to klimat sprzyjający akceptacji łamania prawa jako usprawiedliwionego sposobu realizacji interesów indywidualnych i grupowych. Takie myślenie wywołuje z jednej strony korzystny klimat dla korupcji i pogardy dla prawa, a z drugiej – reakcję w postaci erupcji praw stanowionych, które represją zastępują normy etyczne.”¹⁹² W efekcie, mamy do czynienia ze zjawiskiem, jakie Douglas C. North określił **kapitalizmem pirackim**.¹⁹³ W ujęciu ogólnym, kapitalizm piracki stanowi wynik specyficznego typu interferencji między światem polityki i światem gospodarki, sferą publiczną i sferą prywatną.¹⁹⁴ Uzupełniając powyższy opis, profesor Antoni Kamiński wskazuje, iż w wymiarze publicznym: „Prowadzi on do ustanawiania systemów przywilejów ponad i obok gospodarki rynkowej.”¹⁹⁵ W żadnej mierze przywileje te nie przekładają się w jakikolwiek sposób na uzyskiwane czy też zadawalające wyniki lub/ oraz na uznanie za dobre administrowanie i zarządzanie w sferze publicznej. Natomiast ich istnienie można uznać za wymierny przykład zaniku określonych wartości moralnych. Zatarcie sedna racji piastowania władzy, jaką jest służba w interesie dobra ogółu na rzecz maksymalnego czerpania korzyści z posiadanej władzy oraz tworzenie klimatu 'brania jak tylko można z publicznych zasobów', prowadzi w efekcie do zwyrodnienia postaci władzy. Rażących przypadków tego stanu rzeczy w naszej, obecnej sytuacji można by mnożyć. Najbardziej widoczne jest to w olbrzymich dysproporcjach między przychodami i posiadanym majątkiem przez zwykłych obywateli, a życiem ponad stan piastunów większości wyższych stanowisk publicznych (wynagrodzenia, sowite gratyfikacje za pełnienie funkcji czy kadencji, dodatkowe uposażenia oraz luksusowe 'zacisze domowe'). Co gorsze, w zamierzeniach sporej grupy reprezentantów sektora publicznego, nadana im władza, stanowi li tylko źródło zyskowych przywilejów i 'ochronnych' immunitetów, a nie obowiązków do wypełnienia. Przy czym brak profesjonalizmu oraz odpowiednich kwalifikacji wśród tychże urzędników nie jest zjawiskiem jednostkowym. Istniejący brak profesjonalizmu wśród ich dużej większości spowodowany jest obecnym stanem naszej polityki. Dzięki podziałowi politycznemu 'łupów' (sektorów gospodarki), jaki dokonuje się po wygranych wyborach w naszym kraju, wprowadzane do aparatu władzy osoby, pozyskują stanowiska (polityczne stołki) według klucza przypisanego ich partiom, a nie na podstawie merytorycznej oceny kwalifikacji tychże osób, ich wykształcenia oraz posiadanych umiejętności. Prowadzi to do zasadniczej uwagi, iż po czternastu latach od przemian, szybko odeszły w zapomnienie same przyczyny zmian z 1989 roku. Patrząc jeszcze bardziej wstecz, wypada przypomnieć, iż przecież Międzyzakładowy Komitet Strajkowy w jednym ze swych postulatów z 17 sierpnia 1980 roku domagał się wprowadzenia zasady doboru kadry kierowniczej na zasadach kwalifikacji, a nie przynależności partyjnej oraz zniesienia przywilejów dla członków MO, SB oraz aparatu partii. Nikogo nie dziwi zapewne już fakt, iż w obecnej rzeczywistości, działalność polityczna nie jest utożsamiana z misją służenia (walczenia, pokonywania społecznych trudności) w imię dobra innych. Jest odbierana, zaś jako walka o polityczne wpływy (stołki). Co za tym się kryje to finansowe udogodnienia oraz możliwość szybkiej zmiany statusu społecznego. Taki stan rzeczy niestety rodzi kolejne przejawy korupcji. Prowadzą one do politycznych wynaturzeń. Wszystko zaczyna być podporządkowane realizacji własnych interesów (osobistych bądź partyjnych). Polityczne dyletanctwo, brak umiejętności zarządzania zasobami publicznymi oraz korupcyjne zachęty prowadzą do podejmowania nietrafnych decyzji i w skutkach bolesnych dla interesu społecznego. Niestety w takich warunkach polityka oraz reformy gospodarcze przestają być płaszczyzną do rozwiązywania społecznych problemów oraz do tworzenia nowych programów w celu zaspokajania dóbr materialnych i duchowych ogółu.¹⁹⁶ Polityczna świadomość nadrzędnych celów, do których zaliczyć należy: *służbę publiczną, dobro wspólne oraz interes społeczny*, wyparta zostaje przez *polityczną hipokryzję* kolejnych grup rządzących oraz rozrastający się *kapitalizm piracki (gospodarczy i polityczny)*. Przyjęta, przez uczestniczące we władzy partie polityczne zasada, uzależniająca ich polityczne powodzenie od układów z sektorem gospodarki, rodzi zjawisko **klientelizmu** oraz **'niepoprawnego lobbingu'**. Zawiązujące się zależności oraz

¹⁹¹ Ibidem.

¹⁹² Ibidem., str. 34.

¹⁹³ A. Kamiński, Korupcja jako symptom ..., op. cit., str. 25.

¹⁹⁴ Ibidem.

¹⁹⁵ Ibidem.

¹⁹⁶ Ibidem.

zażyłości prowadzą do czerpania olbrzymich zysków na linii polityczno-gospodarczej, co w efekcie potęguje poziom korupcji. Dopełnieniem tego stanu w naszym kraju, jest całkowity **brak istnienia norm postępowania moralnego w życiu publicznym**. Prowadzi to w efekcie, do ogólnej akceptacji przypadków wchodzenia w patologiczne relacje pomiędzy partiami politycznymi, a sektorem prywatnym, w celu uzyskania finansowego wsparcia dla dalszych politycznych działań. To z kolei powoduje brak politycznego przyzwolenia na zapobieganie takim praktykom w przyszłości. Dodatkowym elementem finansowania polityki jest też, według zasady klientelizmu, **upolitycznienie administracji**. Każde stanowisko publiczne, posiadające możliwości dysponowania publicznymi zasobami, stanowi potencjalny przyczółek w politycznych rozgrywkach. Z polityczną walką związana jest niewątpliwie kwestia politycznej tradycji. Brak posiadania z prawdziwego zdarzenia i o dalekosiężnych tradycjach elit, kształtowanych przez pokolenia, jest niewątpliwie naszą słabością. Nie wystarczy, jak widać samo wykształcenie, wiedza oraz wola do działania. W kluczowych momentach zaczyna ciążyć brak ciągłości doświadczeń oraz określonych kulturowo tradycji, dzięki którym urzędy sprawowało się z godnością, powagą i świadomością, że jest to własne dziedzictwo. Niestety, jak pokazuje obecny stan naszych parlamentarzystów, wywodzą się oni z 'ludu'. I nie chodzi tu o jakąkolwiek negatywną ocenę pochodzenia, ale o konkretną cechę bezpośrednio związaną z tradycją i kulturą rodzinnego domu. Odziedziczone, pokoleniowe doświadczenie w uczestniczeniu w życiu politycznym, ta emocjonalna więź z historią przodków i losem kolejnych pokoleń oraz poczucie odpowiedzialności za sprawy istotne dla kraju są tego atrybutami. Są to wartości niematerialne, wartości 'innego rodzaju', ale których brak jest przyczyną zawiązywania się środowisk, czy też mniejszych grup nieodpornych na materialne pokusy, takie jak na przykład łapówki. Tych braków nie odbudujemy w ciągu kilku lat, to kwestia dokonania kilku pokoleń. Jednocześnie bardzo widoczny niedostatek źródeł kapitału wśród grup biznesu musi prowadzić do dalszego rozwoju patologii korupcji. Sektor publiczny, będący nadal bardzo ważnym zleceniodawcą, w oczach szczególnie słabych finansowo podmiotów gospodarczych jest celem, przy którym nie wielu potrafi w uczciwy sposób konkurować, często będąc w sytuacjach bez wyjścia. Nadmiar niejasnych przepisów, biurokratyzacja gospodarki, wysokie opłaty sprawiają, iż przedsiębiorcy stają się klientami urzędników. Taki stan rzeczy niestety godzi w jakikolwiek dalszy rozwój gospodarczy i polityczny. Według profesora Leszka Balcerowicza: „Można dowodzić, że im wyższe jest natężenie korupcji, tym – przy innych czynnikach niezmiennych – trudniej jest się krajowi rozwijać.”¹⁹⁷ W artykule pod tytułem „Choroba brudnych rąk” profesor Balcerowicz podkreśla, iż korupcja szkodzi rozwojowi gospodarczemu na cztery zasadnicze sposoby:¹⁹⁸

1.	Związane z nią „opłaty” stanowią de facto dodatkowy podatek , który obniża zdolność przedsiębiorstwa do inwestowania, a przez to do tworzenia nowych miejsc pracy;
2.	Korupcja może podważać finanse publiczne i przez to szkodzić rozwojowi gospodarki. Głównym niebezpieczeństwem jest wówczas duży deficyt, który podbija stopy procentowe i zwiększa dług publiczny, a przez to związane z nim ciężary;
3.	Korupcja osłabia konkurencję . Przy dużym natężeniu praktyk korupcyjnych o wynikach finansowych firm zaczynają bowiem decydować 'dojścia' do władzy publicznej, a nie ich wartość i sprawność na rynku;
4.	Duża korupcja odstrasza poważnych zagranicznych inwestorów .

1.3.3. Konsekwencje korupcji oraz możliwe implikacje.

Według cytowanej wcześniej profesor Ewy Łętowskiej, główne zagrożenie korupcji dla interesu publicznego tkwi „W odebraniu władzy wiarygodności i legitymizacji przez stworzenie choćby pozoru zerwania związku z jej służbą interesowi publicznemu. Jeśli korupcja oznacza nadużycie władzy (w zamian za gratyfikację), to dla interesu publicznego równie szkodliwe jest nie tylko jej rzeczywiste nadużycie w ten sposób, ale także wykreowanie (lub choćby tolerowanie) podejrzania, atmosfery, przekonania, że władza jest skorumpowana.”¹⁹⁹ Wraz z podważeniem legitymizacji państwa w oczach obywateli, profesor Adam Kamiński, a za nim Artur Jagnieża, wskazują na dodatkowe implikacje, jakie niesie ze sobą korupcja, takie jak:

¹⁹⁷ Balcerowicz Leszek, Choroba brudnych rąk, Wprost nr 3181, wersja elektroniczna.

¹⁹⁸ na podstawie: Ibidem.

¹⁹⁹ E. Łętowska, op. cit., str. 10.

- podważanie zasady konstytucyjnej równości obywateli,
- tworzenie się nieuzasadnionego systemu dystrybucji przywilejów,
- spowolnienie tempa rozwoju gospodarczego państwa,
- dezintegrację aparatu państwowego,
- osłabienie funkcjonowania struktur państwa.²⁰⁰

Społeczne, polityczne oraz ekonomiczne konsekwencje korupcji mogą być olbrzymie, prowadząc w efekcie: „Do zamierania demokratycznych instytucji, ponieważ korupcja, a nie inwestycje, stają się głównym źródłem dochodów.”²⁰¹ Uzyskane środki, nieuczciwie i potajemnie gromadzone, stanowią kapitałową stratę dla gospodarki i obywateli. Oznacza to też, zmarnowanie niezabezpieczonych i utraczonych przez państwo funduszy, spadek wydajności potencjalnych inwestycji oraz nieefektywność i marnotrawstwo w ich dalszym zagospodarowywaniu. W perspektywie czasu, korupcja powodować będzie obniżenie się ogólnego poziomu dobrobytu. Nieefektywny dobór kontrahentów dla rządowych kontraktów, związany z systemem wręczanych łapówek, doprowadzi pośrednio do podrożenia kosztów nowych towarów (o wysokość wypłaconych łapówek). Tym samym, popyt ujawni tendencję spadkową, a to spowoduje, iż struktura dalszej produkcji zacznie stawać się jednostronna, co w efekcie prowadzić będzie do stanu, w którym konsumpcja zacznie spadać poniżej poziomu opłacalności. Nowe środki, pozyskane w ramach korupcyjnych transakcji, nie zasilą dalszych inwestycji, trafiając jedynie do ich nieuczciwych odbiorców, zaś słabnące inwestycje w efekcie znajdują się w sytuacji 'błędnego koła'. Dowodzi to, że do społecznych kosztów korupcji, należy szeroki wachlarz ujemnych zjawisk, takich jak:²⁰²

- **klęska celów w dążeniach rządu**, jaką zwiastuje korupcja (np. przy rozdziale stanowisk prowadzi ona do niewydajności i marnotrawstwa, do nie wykorzystania najlepszych potencjałów i szans politycznych, naukowych, technicznych i innych),
- **degeneracja środowiska**, w którym działają przedsiębiorstwa prywatne, prowadząc bądź to do szybkiego i nadmiernego inkasowania zysków w sytuacji niepewności bądź to do zaniechania inwestowania w firmę,
- **podniesienie kosztów administracji** (podatnik zmuszony jest praktykować łapownictwo i w rezultacie kilkakrotnie płacić za tę samą usługę),
- **zmniejszenie poziomu środków dostępnych na cele publiczne**, jeśli korupcja przybiera postać udziału w zyskach,
- **wywieranie negatywnego wpływu na cały aparat administracyjny**, niwelując odwagę do utrzymania wysokiego standardu uczciwości (skoro morale upada, każdy zadaje sobie pytanie, dlaczego to on ma być tym jedynym strażnikiem moralności),
- **spadek szacunku dla legalnej władzy** (co jest wynikiem powszechnego przekonania społeczeństwa o skorumpowaniu rządu), w rezultacie odbiera rządowi legitymację do dalszego sprawowania władzy,
- **utrata przekonania o zasadności uczciwego postępowania wśród obywateli**, gdy czołowi przedstawiciele ugrupowań politycznych oraz najwyżsi rangą urzędnicy posiadają opinię skorumpowanych,
- **powstanie kolejnych przeszkód do dalszego postępu**, gdyż skoncentrowany na własnym wzbogaceniu się polityk czy urzędnik, niechętny jest poświęcić swoje własne szanse, podejmując niepopularne decyzje dla przyszłego dobra całego kraju,
- **powstanie znacznych strat w ogólnej produktywności**, gdyż w zamian za dążenie do optymalizacji, wzmocnienia oferty handlowej, dochodzi do alokacji czasu i energii na poszukiwanie odpowiednich koncesji, by przechytrzyć istniejący system,
- **wzrost poziomu posądzeń i niesłusznych oskarżeń**, doprowadzający, iż za ich pomocą, także uczciwe osoby mogą stać się szantażowane,
- **zanik zasady pro-społecznej**, w efekcie stosowania metod: szybkich pieniędzy, smarowania, prowadzących do decyzji w imię pieniądza, a nie dobra ludzi.

²⁰⁰ Jagnieża Artur, Instytucjonalna entropia korupcji, op. cit., str. 16.

²⁰¹ J. Pope, op. cit., str. 38.

²⁰² Na podstawie: Ibidem., str. 39-40.

Podobnie klasyfikują skutki i możliwe implikacje korupcji Przemysław Palka i Małgorzata Reut wskazując, iż „Sprzedajność rodzi zależności korupcyjne w strukturach formalnych i nieformalnych. Skutkuje to utratą zaufania społecznego nie tylko do osób pełniących funkcje publiczne, lecz także do organów państwa.”²⁰³ Dlatego przepisy prawne, dotyczące przestępstw korupcyjnych muszą chronić nie tylko nieprzekupne sprawowanie władzy, ale przede wszystkim poczucie, iż władza jest nieprzekupna.²⁰⁴ Jednocześnie, istnienie społecznego zaufania do instytucji publicznych oraz organów władzy, musi być oparte na szeroko pojętej zasadzie praworządności, tak by zwykły obywatel nie potrzebował rozważać, czy w przypadku danego funkcjonariusza publicznego ma do czynienia z reprezentowaniem przez tą osobę interesu ogólnospołecznego, czy tylko własnego (przysparzającego jedynie urzędnikowi wymierne korzyści).²⁰⁵ Oczywiście, respektowanie zasad praworządności przez osoby pełniące publiczne funkcje pozwoli w efekcie na umacnianie się obywatelskiej lojalności i poszanowania wobec władzy i instytucji publicznych. Według profesora Antoniego Kamińskiego „Praktyki korupcyjne wzbogacają bogatych i potężnych, gdy ich cenę płaci cała zbiorowość – nie tylko bezpośrednio, lecz przede wszystkim w formie utraconych szans rozwoju polityczno-gospodarczego.”²⁰⁶ Niestety korupcja prowadzi też do wykorzystania tych prywatnych bogactw i ich zamiany na polityczne wpływy. Taki stan rzeczy jest zaprzeczeniem równości formalnej, tak przecież ważnej w demokracji. „W efekcie tworzą się specjalne przywileje grupowe, które prowadzą do zmniejszenia otwartości konkurencji i zakłócają naturalne kształtowanie się relacji ekonomicznych. Tendencja ta, nie tylko hamuje rozwój gospodarczy, ale także powoduje petryfikację istniejącej struktury podziału bogactwa w społeczeństwie.”²⁰⁷ Nie dający się racjonalnie uzasadnić przypadek rozbieżności pomiędzy materialnie uprzywilejowanymi grupami oraz nie spełnianiem przez nich pożytecznych funkcji dla dobra ogółu, potęguje proces delegitymizacji państwa w oczach opinii publicznej. Tym samym, według profesora Antoniego Z. Kamińskiego: „Osłabiając prawomocność państwa w oczach obywateli, korupcja podnosi koszty ładu gospodarczego.”²⁰⁸ Przytaczając opinię Douglas’a C. North’a, należy przyjąć, iż koszty utrzymania istniejącego ładu w państwie są odwrotnie proporcjonalne do postrzeganej przez społeczeństwo prawomocności samego ustroju.²⁰⁹ W przypadku, gdy obywatele są przekonani o wiarygodności i uczciwości ustroju, to z reguły koszty wzmocnienia stosowanych reguł oraz prawa własności będą mniejsze przez to, że właśnie obywatele będą mniej skłonni do ich łamania. (Nawet w przypadku, gdy indywidualne rozliczenie poniesionych nakładów do uzyskanych korzyści dawałoby opłacalny wynik.)²¹⁰ Podobnie kształtuje się zachowanie obywateli w stosunku do postrzegania ‘sprawiedliwości’ (prawości) zasad kierujących polityką fiskalną oraz oceną samego systemu podatkowego. Potwierdzają one opinię, iż odpowiednie i wiarygodne reguły fiskalne prowadzą do umacniania się postawy obywatelskiej oraz lojalności wobec polityki rządu. Niestety złe decyzje rządu w społecznym odbiorze powodują skutek odwrotny.²¹¹ Brak wiarygodności, a tym samym słabość instytucji polityczno-gospodarczych, jaka ma miejsce dla przykładu w III Rzeczypospolitej (ale i nie tylko u nas), jest według profesora Antoniego Z. Kamińskiego o wiele bardziej poważniejszym zagrożeniem dla Europy Środkowo-Wschodniej, niż prawdopodobieństwo zewnętrznej agresji militarnej.²¹² Jak pokazują aktualne badania opinii publicznej,²¹³ bardzo niskie są notowania rządu, premiera, Sejmu i Senatu, a także prezydenta. Aż 71 procent ankietowanych wypowiada swoje niezadowolenie z działań tego rządu. Jedynie 12 procent jest zadowolonych z jego prac. Prezydent zanotował też spadek popularności o 8 punktów - z 77 procent na 69. Niestety najgorsze notowania doświadcza polski Sejm. Jeszcze nigdy, patrząc od roku 1989 nie miał on tak złych notowań. W styczniu 2003 roku zaufanie do Sejmu deklarowało 25 procent, w kwietniu 12 procent. W tym samym czasie z 60 do 76 procent przybyło niezadowolonych z działalności Sejmu. 52 procent to krytycy prac Senatu, zaś zadowolonych jest 24 procent.²¹⁴

²⁰³ M. Palka i M. Reut, op. cit., str. 17.

²⁰⁴ Ibidem.

²⁰⁵ Ibidem.

²⁰⁶ A. Kamiński, Korupcja jako ....., op. cit., str. 40.

²⁰⁷ Ibidem., str. 41.

²⁰⁸ Ibidem., str. 39.

²⁰⁹ Ibidem.

²¹⁰ Ibidem.

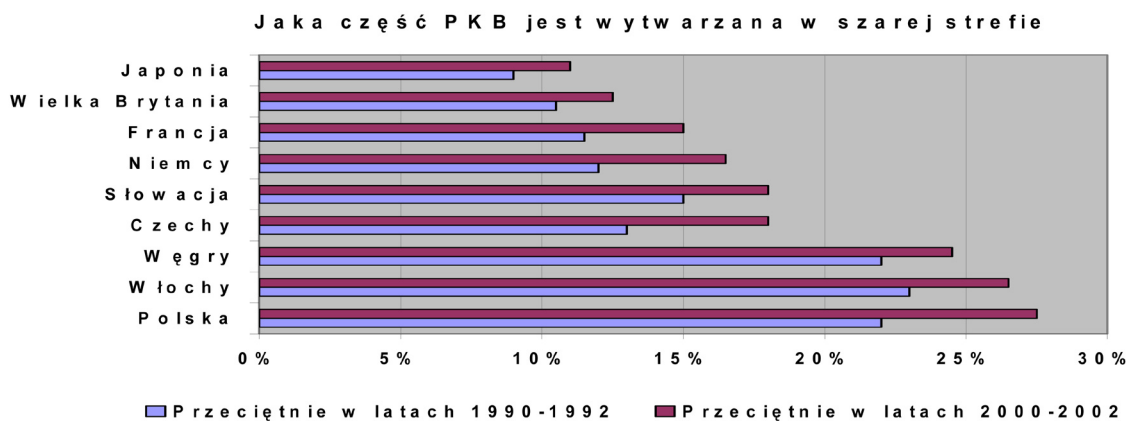
²¹¹ Ibidem., str. 40.

²¹² Ibidem., str. 41.

²¹³ na podstawie informacji prasowej, Gazeta Wyborcza, 24 kwietnia 2003 r. CBOS badanie 4-7 kwietnia 2003 r.

²¹⁴ Ibidem.

Dowodów na istniejące nieprawidłowości obecnej polityki rządu jest zapewne sporo. Jednak dla samej zasadności powoływania się na przykłady, przytoczyć można tylko jeden, za to bardzo rozbudowany: problem szarej strefy. Według Urlicha Thiessen'a, ekonomisty z berlińskiego instytutu DIW szara strefa to: „obejmuje dozwolony przez prawo rodzaj aktywności ekonomicznej, ale nie zarejestrowanej, nie opodatkowanej, nie świadczącej na rzecz ubezpieczeń społecznych. Wśród najbardziej uprzemysłowionych państwa najniższy udział szarej strefy ma Japonia, również Stany Zjednoczone i Szwajcaria. Istotnym czynnikiem może być to, że w ocenie uczestników rynku systemy podatkowe w tych państwach, ubezpieczenia społeczne, czy wydatki na cele publiczne są do przyjęcia w większym stopniu niż, gdzie indziej.”²¹⁵ Niestety w polskiej gospodarce rośnie udział szarej strefy. Według szacunków profesora Friedricha Schneide- r'a z Uniwersytetu w Linzu, jest w niej wytwarzane do 27,4 procent produktu krajowego brutto. ‘Na czarno’ pracuje do 5 milionów Polaków.²¹⁶ „20 procent naszych rodaków nie płaci podatków, a kolejne 10 procent podatki zaniża.”²¹⁷ Szara strefa powiększa się też w prawie wszystkich państwach, reformujących gospodar- kę. Pokusić się można o zasygnalizowanie zależności pomiędzy wzrostem korupcji, a udziałem szarej strefy w gospodarce. Nie chodzi tu o liniowy stosunek, ale o uwagę, iż gospodarka cienia jest w stanie od- działywać na umacnianie się korupcji, zaś różne formy korupcji będą elementem potęgującym poszerza- nie się szarej strefy. To, że w krajach, gdzie wyraźnie zwalcza się korupcję, poziom szarej strefy utrzymu- je się na niższym niż w innych regionach poziomie, jest znaczącym przykładem.

Wykres 4. Część PKB wytwarzana w szarej strefie.²¹⁸

Percepcja istniejącego poziomu korupcji w naszym kraju jest też sygnałem wychodzącym poza nasze granice. Ma to bezpośredni wpływ na spadek wiarygodności międzynarodowej Polski wśród potencjal- nych/ istniejących zagranicznych inwestorów.²¹⁹ W maju 2001 roku Bank Światowy przedstawił raport, do- tyczący korupcji w Polsce. Do systemowych implikacji korupcji zaliczone zostały: konsekwencje społecz- no-ekonomiczne, jak: utrata zaufania do instytucji życia publicznego; konsekwencje makro-fiskalne, jak: utrata planowanych przychodów państwa, ponoszenie nadmiernych kosztów, ograniczanie produktywno- ści inwestycji i wzrostu gospodarczego oraz dodatkowe obciążenia dla społeczeństwa;²²⁰ a także konse- kwencje międzynarodowe, jak spadek wiarygodności w ramach wolnego rynku.

²¹⁵ Bajer Paweł, Zieliński Wojciech „Szary cień coraz dłuższy” Rzeczpospolita, 10 marca 2003, str. B1-2.

²¹⁶ Ibidem.

²¹⁷ Zyta Gilowska, [w:] Szymon Hołownia, Czy warto być uczciwym, Newsweek, 04.05.2003 r., str. 13.

²¹⁸ P. Bajer, W. Zieliński, op. cit. str. 1.

²¹⁹ A. Jagnieža, op. cit., str. 16.

²²⁰ Antykorupcyjna Grupa Robocza, op. cit., str. 5-6.

3. Prawnokarna regulacja łapownictwa

BARBARA KASPRZYCKA

„Istnieje (...) próg powszechności, powyżej którego owo zjawisko [korupcja] przestaje być przypadkiem losowym, sprawą indywidualnej moralności, a zaczyna być symptomem problemu głębszego i znacznie poważniejszego: słabości kultury politycznej, prowadzi do niewydolności instytucji politycznych. (...) Narody bogate mogą sobie pozwolić na dekadencję- nie jest to nawet czasem pozbawione wdzięku; dekadencja narodów ubogich jest wydarzeniem ponurym.”²²¹ - tak o polskiej sytuacji pisze Antoni Z. Kamiński. Zgodzić się chyba należy, że wspomniany „próg powszechności” został na naszej scenie życia publicznego osiągnięty. Komisarz do spraw rozszerzenia Unii Europejskiej Guenter Verheugen wielokrotnie zwracał uwagę, iż problem jest na tyle nabrzmiały, że może stać się znaczącą przeszkodą w procesie przystępowania Polski do Unii²²². Gdyby zatem korupcja nie stanowiła aż tak rozległego problemu, myślę, że można by poprzestać na wtłoczeniu jej w powyżej opisane ramy prawne- w normy o charakterze instrumentalnym, ukierunkowane na zabezpieczenie przed rażącymi dysfunkcjami systemu administracji i przed znacznymi szkodami ekonomiczno- organizacyjnymi. Jednak sytuacja w Polsce stała się na tyle poważna, że- jestem zdania- penalizacja nieznacznych nawet, lecz nienależnych korzyści przyjmowanych lub oferowanych osobom pełniącym funkcję publiczną, jest w pełni uzasadniona, zwłaszcza jeśli oferujący korzyść pozostaje w pozycji zależności od przyjmującego. Każda drobna interakcja korupcyjna w swym wymiarze jednostkowym może być uznana za nieszkodliwą, jednak wpływa ona na narastanie tego problemu w skali społecznej. Dopóki łapownictwo, sprzedajność i kumoterstwo rozpowszechnione będą tak szeroko, jak to ma dziś miejsce, oczekiwać należy jasnych sygnałów ze strony prawa, że pewien typ zachowań będzie potępiony, niezależnie od tego, jak w konkretnym stanie faktycznym nieszkodliwy jest ich charakter. Taką rolę pełni w systemie prawa prawo karne.

Jeśli chodzi zaś o ocenę szkodliwości lub jej braku w przypadku korupcji, to jest właśnie szczególnie deprawującym fakt, że wielokrotnie trudno jest wskazać osobę pokrzywdzoną zachowaniem stron korupcyjnej interakcji. Częstokroć dający łapówkę znajduje satysfakcję w tym, że szybko i pomyślnie udało mu się załatwić jakąś sprawę, przyjmujący oczywiście też pozostaje usatysfakcjonowany, a jedyną szkodą jest narastające, lecz w jakiejś mierze abstrakcyjne, zepsucie sfery działalności instytucji publicznych.

Dwa przepisy obecnie obowiązującego kodeksu karnego - art. 228 i art. 229 - penalizują łapownictwo w sensie ścisłym, jednakże wiele innych przepisów w mniejszym lub większym zakresie odnosi się do szeroko pojętej korupcji. Zaliczyć tu należy przede wszystkim art. 230 o płatnej protekcji, art. 231 o przekroczeniu uprawnień lub niedopełnieniu obowiązków przez funkcjonariusza publicznego, art. 299 o praniu brudnych pieniędzy, art. 305 o przestępstwach związanych z procedurami zamówień publicznych, art. 311 o oszustwach związanych z obrotem papierami wartościowymi i inne.

W swojej pracy jednak skupię się na analizie dwóch norm wymienionych na początku, a dotyczących łapownictwa *sensu stricto*, jako że ich ewolucja najpełniej ilustruje zmiany koncepcji zwalczania korupcji, a także dlatego, że regulują one korupcję ściśle urzędniczą, czyli tą, która najsilniej uderza w prawidłowe funkcjonowanie państwa i społeczeństwa w ogóle.

²²¹ A.Z. Kamiński- *Korupcja jako symptom...*;

Rys historyczny- trojaki model łapownictwa

Łapownictwo znane było i karane od najdawniejszych lat, jednak kształt jego regulacji bywał rozmaity. Rzymska ustawa Dwunastu Tablic z V w. p.n.e. przewidywała karę śmierci tylko dla sędziego, który przyjął łapówkę, zaś w starożytnej Grecji karze podlegał zarówno przyjmujący, jak i wręczający korzyść. Na terenach polskich w czasie panowania Kazimierza Wielkiego statut wiślicki penalizował kupczenie wyrokami jako „fałszywe wyrzekanie” sędziego, wydającego wyroki wbrew sumieniu. Pod rządami zaborców surowo karano przyjęcie łapówki w zamian za naruszenie obowiązku służbowego, łagodniej natomiast traktowano sprzedajność nie wiążącą się z takim naruszeniem. Wręczający korzyść ścigani byli jedynie za przekupienie sędziego.

W XIX- wiecznych kodeksach karnych zarysował się dwojaki sposób uregulowania tego zjawiska- dwie strony transakcji mogły być traktowane albo jako sprawcy dwóch niezależnych przestępstw: wręczenia korzyści (przekupstwo, łapownictwo czynne) i przyjęcia korzyści (sprzedajność, łapownictwo bierne), albo jako dwie strony- czynna i bierna- tego samego przestępstwa na zasadzie współsprawstwa. Pierwszy z modeli pozwalał na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej jednej ze stron również na etapie usiłowania, gdy druga strona nie popełnia przestępstwa. Drugi model ograniczał tę możliwość i *de facto* uzależniał karalność jednego czynu od karalności drugiego. Ostatecznie jednak przewagę uzyskało podejście do wręczenia i przyjęcia łapówki jako do samodzielnych, choć ściśle ze sobą związanych przestępstw.

Obecnie obowiązujący w Polsce kodeks karny zawiera osobne regulacje dla obu typów przestępstw, podział ten nie rozstrzygnął jednak wszystkich wątpliwości- w nauce pojawiło się pytanie, czy łapownictwo czynne nie stanowi w istocie formy zjawiskowej- podżegania lub pomocnictwa- do łapownictwa biernego. Podstawowym bowiem znamieniem obu przestępstw jest, tak czy inaczej określana, cecha pełnienia funkcji publicznej przez osobę przyjmującą korzyść. Jeśli osoba taka przyjmuje nienależną korzyść, to działanie osoby wręczającej tę korzyść zakwalifikować można co najmniej jako podżeganie do przyjęcia, dokonane przy użyciu tejże korzyści. M. Surkont uważa: „Możliwy jest więc zbieg przepisów regulujących sprawcze postacie łapownictwa czynnego z przepisami dotyczącymi odpowiedzialności za formy zjawiskowej- podżeganie i pomocnictwo do łapownictwa biernego. **W efekcie następuje najczęściej preferencja przepisów traktujących o uczestnictwie w surowiej karanym łapownictwie biernym.**”²²³ Zgodnie z obecnie obowiązującym kodeksem karnym uznać by można wówczas, że nawet brak usiłowania dokonania czynu zabronionego (przyjęcia łapówki) nie gwarantuje bezkarności podżegacza lub pomocnika (art. 22 § 2- w sytuacji takiej „(...) sąd **może** zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia.”). W takim razie norma penalizująca łapownictwo czynne brana by była pod uwagę tylko w wypadku usiłowania nieudolnego, gdyby np. osoba przekupywana nie wypełniała znamienia pełnienia funkcji publicznej. Takie- mu rozumowaniu przeciwstawiał się A. Spotowski pisząc: „Odpowiedzialności tych osób [udzielających lub obiecujących korzyść- przyp. B.K.] za pomocnictwo do przestępstwa łapownictwa biernego przeszkadza zasada niekarania uczestnika koniecznego”²²⁴, jakim bez wątpienia jest przekupujący.²²⁵

Omawiany problem nie istniał na gruncie kodeksu karnego z 1969 roku- art. 242 tej ustawy rozstrzygał, że podżeganie i pomocnictwo do łapownictwa biernego podlega karze przewidzianej za łapownictwo czynne. Również obecnie praktycy stosowania prawa nie biorą na ogół pod uwagę kwalifikacji z art. 18 § 2 lub 3, lecz raczej z art. 229. Nie mniej zagadnienie to pozostaje sporne, tym samym nie rozstrzygając kategorycznie o istocie- niezależności lub powiązaniu- omawianych przestępstw.

Przedmiot ochrony prawnej

Dobrem chronionym przez zapisy o łapownictwie jest- jak wynika z tytułu rozdziału, w którym się mieszczą - działalność instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego, choć przyjąć też należy, że bezpośrednim przedmiotem ochrony w regulacji samego łapownictwa, jest bezinteresowność tej działalności. Podobnie ujmował to kodeks karny z 1969 roku, w którym tytuł właściwego rozdziału brzmiał: „Przestępstwa przeciwko działalności instytucji państwowych i społecznych”. Normy te nie chronią jakichkol-

²²² podają za: Jacek Pawlicki- *Korupcja to rak!*, „Gazeta Wyborcza” z dn. 21.II.2002;

²²³ M. Surkont- *Łapownictwo*, Wydawn. Prawn. LEX, 1999;

²²⁴ A. Spotowski- *Przestępstwa służbowe*, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1972;

²²⁵ tak m.in. L. Gardocki- *Prawo karne*, C.H. Beck, Warszawa 1998;

wiek dóbr konkretnej osoby fizycznej bądź prawnej, nie jest też ich zadaniem ochrona samych instytucji czy ich organów, lecz jedynie abstrakcyjnych wartości, takich jak prawidłowość i bezstronność ich funkcjonowania. W tym stwierdzeniu tkwi sygnalizowana już trudność ścigania tego typu przestępstw: ponieważ nie uderzają one w sposób bezpośredni, a przede wszystkim widoczny, w obywateli, wola ujawniania za- uważanych nadużyć nie jest nadmierna.

Prawidłowe funkcjonowanie instytucji państwowych (i społecznych- zgodnie z kształtem regulacji z 1969 roku) A. Spotowski opisywał tak: „Przez funkcjonowanie instytucji państwowych i społecznych należy rozumieć **całokształt ich działalności** [podkr. moje- B.K.]. Funkcjonowanie zaś instytucji państwowych i społecznych jest prawidłowe wtedy, gdy odbywa się w ramach kompetencji i na podstawie przepisów prawa.”²²⁶ Dalej zwraca on uwagę, że *de facto* naruszać prawidłowy tok funkcjonowania tych ciał może tylko osoba pełniąca funkcję publiczną. Osoba, która daje jej w związku z tym łapówkę, stwarza tylko sprzyjające ku temu warunki, lecz sama nie jest w stanie tak rozumianej działalności zakłócić. Dlatego- zgodnie ze słowami A. Spotowskiego- „(...) zakłócanie prawidłowości funkcjonowania tych instytucji może polegać na uniemożliwieniu im działania w ramach kompetencji i na podstawie przepisów lub na spowodowaniu działania wykraczającego poza ramy kompetencji i nie mającego podstaw prawnych.”²²⁷

Mając na uwadze poprzednie stwierdzenia, że abstrakcyjność dobra chronionego w przestępstwach służbowych prowadzić może do niższej gotowości ich ujawniania i zgłaszania przez obywateli, nie wolno jednak tracić z oczu tego, że „(...) przepisy prawa karnego, ustanawiające odpowiedzialność za naruszenie tej prawidłowej działalności przez funkcjonariuszy publicznych, pełnią również funkcję gwarancyjną; zapewniają bowiem nienaruszanie praw obywateli, ich obiektywne, zgodne z prawem traktowanie (...). Tak więc ustanowienie odpowiedzialności funkcjonariuszy publicznych ma na celu, z jednej strony, ochronę interesów Państwa, a z drugiej strony- ochronę interesów obywateli.”²²⁸ Dobro chronione, choć kodeksowo ujęte dość wąsko, rozumieć zatem należy stosunkowo szeroko.

Podmioty przestępstw łapownictwa

Regulacja art. 229 kodeksu karnego nie budzi najmniejszych wątpliwości, jeśli chodzi o podmiot łapownictwa czynnego (przekupstwa) i stwierdzić jedynie wypada, że zgodnie z tym przepisem jest to przestępstwo powszechne (art. 229 § 1: „Kto udziela lub obiecuje udzielić...”), a jego sprawcą może być każda osoba fizyczna, która miała w chwili popełniania czynu ukończone 17 lat (art. 10 § 1 k.k.). Podobnie była ta kwestia uregulowana również w przeszłości: identyczne brzmienie miało określenie podmiotu w art. 134 kodeksu karnego z 1932 roku i w art. 241 § 1 kodeksu z 1969 roku.

Znacznie trudniejszym i, zarówno dziś jak i w przeszłości budzącym wiele wątpliwości, jest zagadnienie podmiotu przestępstwa łapownictwa biernego (sprzedajności). Choć proponuje się uwzględnienie w ustawodawstwie karnym także korupcji w sektorze prywatnym, to historycznie pojmowano łapownictwo wyłącznie jako przestępstwo uderzające w działalność instytucji publicznych poprzez korumpowanie ich funkcjonariuszy, zaś niejasne układy pomiędzy podmiotami prywatnymi pozostawały prawnie indyferentne. Tak jest- jak dotąd- również na gruncie polskiego kodeksu karnego z 1997 roku. Jest zatem sprzedajność przestępstwem indywidualnym właściwym, gdyż o bycie przestępstwa decyduje szczególna cecha jego podmiotu- taka mianowicie, że sprawca jest osobą pełniącą funkcję publiczną. Nie wynika to dosłownie z przepisu art. 228 § 1, który stanowi „Kto, **w związku z pełnieniem funkcji publicznej** przyjmuje...”, lecz w dużej mierze ze skorelowanego z nim przepisu art. 229, który określając, kto może zostać przekupiony, używa sformułowania „Kto udziela (...) korzyści (...) **osobie pełniącej funkcję publiczną**...”.

Kodeks karny z 1932 roku w art. 290 § 1, kryminalizującym łapownictwo biernie, określał jego podmiot: „Urzędnik, który w związku z urzędowaniem...”, przy czym artykuły 91 § 5 i 292 precyzowały, kogo uważa się za urzędnika. Urzędnikiem w rozumieniu tamtych przepisów byli „urzędnicy pozostający w służbie Państwa lub samorządu, nadto osoby wykonywające zlecone czynności w zakresie zarządu państwowego lub samorządowego, tudzież funkcjonariusze wszelkich instytucji prawa publicznego”, jak również „osoby wojskowe”.

²²⁶ A. Spotowski- *Przestępstwa służbowe*;

²²⁷ *ibidem*;

²²⁸ *ibidem*;

Na gruncie omawianej ustawy, po II wojnie światowej poszerzono jeszcze zakres pojęcia „urzędnik”, dekretując w tzw. małym kodeksie karnym²²⁹, w jego artykule 46., że „Odpowiedzialności karnej, przewidzianej dla urzędników, ulegają (...) nadto funkcjonariusze przedsiębiorstw państwowych lub samorządowych albo działających z udziałem finansowym Państwa lub samorządu, albo znajdujących się pod zarządem państwowym lub samorządowym, nadto organizacje mających zlecone czynności w zakresie zarządu państwowego lub samorządowego” oraz „członkowie władz i funkcjonariusze spółdzielni oraz związku rewizyjnego spółdzielni”.

Wreszcie kodeks karny z 1969 roku w art. 239 opisywał podmiot sprzedajności dwojako: w § 1 użyto sformułowania „Kto w związku z pełnieniem funkcji publicznej...”, zaś w §§ 2 i 3 „Kto, pełniąc funkcję publiczną...”. Zróznicowanie to sugerować mogło, że tylko w przestępstwie z § 1 zachodzić musiał merytoryczny związek między pełnieniem funkcji a przyjęciem korzyści, natomiast na gruncie dalszych przepisów związek ten mógł być luźniejszy, bardziej formalnej natury, jakby wystarczało przyjęcie korzyści (lub uzależnienie od niej czynności) w czasie pełnienia funkcji. Rozważania te, jako nieaktualne, pozostawię w tym punkcie, przy czym problem związku oferty / przyjęcia korzyści z funkcją publiczną w świetle aktualnie obowiązujących przepisów omówię szerzej w dalszej części pracy.

Wracając zatem do analizy obecnego stanu prawnego zauważyć należy, że podobnie jak kodeks z 1969 roku w art. 120 § 11, tak samo kodeks obecnie obowiązujący w art. 115 § 13 wyjaśnia pojęcie „funkcjonariusz publiczny”. Jak łatwo zauważyć, nie jest to pojęcie odnoszące się w sposób bezpośredni do regulacji dotyczącej łapownictwa, w której użyto określenia „osoba pełniąca funkcję publiczną”. O „funkcjonariuszu publicznym” mówi w szczególności przepis art. 222, dotyczący naruszenia nietykalności cielesnej funkcjonariusza publicznego. Jest to norma przyznająca klasie osób, spełniającej warunki wymienione w art. 115 § 13, wzmożoną ochronę prawną. Jeśli tak, to oczekiwać również należy, dla równowagi, objęcia tych osób wzmożonymi wymogami prawnymi, w postaci penalizacji przyjmowania przez nich nie należnych korzyści. Analogiczny tok myślenia, jeszcze pod rządami przedwojennego kodeksu, prezentował jego autor J. Makarewicz: „(...) musi istnieć harmonia między pojęciem urzędnika jako podmiotu przestępstw i tym pojęciem jako przedmiotem ochrony prawnej.”²³⁰ Rozumowanie to doprowadzić może do konkluzji, że klasa osób pełniących funkcję publiczną obejmuje- między innymi- klasę osób określanych jako funkcjonariusze publiczni. Niewątpliwie także powierzchowna nawet analiza językowa obu tych pojęć doprowadzić może- i to krótszą drogą- do powyższego stwierdzenia.

Przyjąć zatem należy, że funkcjonariusz publiczny jest osobą pełniącą funkcję publiczną, i co za tym idzie, może być podmiotem przestępstwa sprzedajności. Zgodnie z art. 115 § 13 funkcjonariuszem publicznym jest: Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, poseł, senator, radny, sędzia, ławnik, prokurator, notariusz, komornik, zawodowy kurator sądowy, a także osoby orzekające w organach dyscyplinarnych działających na podstawie ustawy, będące pracownikami organów państwowych lub samorządu terytorialnego, chyba że pełnią wyłącznie czynności usługowe, inne osoby w zakresie w jakim są uprawnione do wydawania decyzji administracyjnych, zajmujące kierownicze stanowiska w innych instytucjach państwowych oraz funkcjonariusze Służby Więziennej, organów powołanych do ochrony bezpieczeństwa publicznego i osoby pełniące czynną służbę wojskową. Z tą ostatnią kategorią wiąże jednak swe wątpliwości M. Surkont pisząc: „(...) twierdzenie iż <każdy funkcjonariusz publiczny pełni niewątpliwie funkcję publiczną i może być podmiotem sprzedajności> nie musi być ani prawdziwe, ani ścisłe. Dotyczy to z pewnością niektórych <osób pełniących czynną służbę wojskową> (art. 115 § 13 pkt. 8) (...).”²³¹

Zgodnie z wymogami międzynarodowych konwencji antykorupcyjnych, zrównano również odpowiedzialność za łapownictwo czynne i bierne, dokonane wobec i przez „osoby pełniące funkcje publiczne w państwie obcym lub organizacji międzynarodowej”, z odpowiedzialnością przewidzianą za łapownictwo między polskimi podmiotami.

Problematyczne i dyskusyjne jest, i było w poprzednim stanie prawnym to, czy klasa osób pełniących funkcję publiczną obejmuje jeszcze inne osoby niż funkcjonariusze publiczni. Stanowisko głoszące, że tak nie jest i podmiotem przestępstwa sprzedajności może być tylko osoba spełniająca warunki z art. 115 § 13,

²²⁹ Dekret o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy Państwa z 16.XI.1945;

²³⁰ cyt. za: A. Spotowski- *Pojęcie funkcjonariusza publicznego w projekcie kodeksu karnego a pojęcie urzędnika w obowiązujących przepisach*, „Państwo i Prawo” zeszyt 8/9, 1968;

²³¹ M. Surkont- *Warunki odpowiedzialności lekarza za łapownictwo bierne*, „Przegląd Sądowy” nr 11/12, 2000;

miało i ma wielu zwolenników. Opinię taką wyraził- przykładowo- A. Zoll stwierdzając: „należy przyjąć, że jedynie funkcjonariusz publiczny może pełnić funkcję publiczną”²³². Argumentów dla takiego stanowiska, na gruncie poprzednio obowiązującego kodeksu, dostarczył m.in. E. Popek pisząc: „(...) brak wyjaśnienia pojęcia osoby pełniącej funkcję publiczną w art. 120 § 11 kodeksu karnego [dziś art. 115 § 13 kk- przyp. B.K.] (...) może oznaczać, że ustawodawca odstąpił od określenia tego pojęcia, jako zbiegającego się z pojęciem funkcjonariusza publicznego (...).”²³³ Uwaga ta jest równie zasadna na gruncie obecnie obowiązującego kodeksu. Podobne stanowisko zajmowali także W. Wolter²³⁴, J. Kochanowski²³⁵ i E. Szwedek²³⁶.

Jednak, opierając się na teoretycznych podstawach prawoznawstwa, bardziej uzasadniony wydaje się być pogląd przeciwny, reprezentowany m.in. przez M. Surkonta²³⁷ i L. Gardockiego²³⁸, dopuszczający, że osobą pełniącą funkcję publiczną może być również ktoś, kto nie jest funkcjonariuszem publicznym. Opinię tą podtrzymał także Sąd Najwyższy stwierdzając, że „Podmiotem przestępstwa określonego w art. 239 k.k. [obecnie art. 228- przyp. B.K.] jest funkcjonariusz publiczny- inna zaś osoba tylko wtedy, gdy pełni funkcję publiczną.”²³⁹

Fundamentalnym argumentem dla takiego rozumowania jest fikcja racjonalnego prawodawcy, który nie nadaje ani w całym systemie prawa, ani tym bardziej w ramach jednego aktu prawnego, dwóch różnych nazw tym samym desygnatom, czyli zawsze „używając dwóch odmiennych zwrotów ma co innego na myśli”²⁴⁰. Należy więc albo zgodzić się, że niezdefiniowane w ustawie osoby pełniące funkcje publiczne to funkcjonariusze publiczni lub nefunkcjonariusze publiczni, albo przyjąć, i wprowadzić do kodeksu, rozszerzoną definicję funkcjonariusza publicznego, nie wymieniając już enumeratywnie podmiotów o tej cesze, lecz stanowiącą na przykład, że funkcjonariusz publiczny to każda osoba dysponująca finansami publicznymi. Ku takiemu rozwiązaniu skłania się m.in. K. Daszkiewicz²⁴¹.

O aktualności problemu określenia podmiotu sprzedajności świadczą z pewnością podejmowane ostatnio inicjatywy ustawodawcze. Pojawia się w nich, obok definicji funkcjonariusza publicznego, również definicja osoby pełniącej funkcję publiczną. Taką modyfikację artykułu 115 k.k., zawierającego wyjaśnienie wyrażeń ustawowych, proponował zawetowany przez prezydenta projekt ustawy z dn. 24.VIII.2001 o zmianie kodeksu karnego i innych ustaw. Projektowany § 19 tego artykułu miał brzmieć: „Osobą pełniącą funkcję publiczną jest funkcjonariusz publiczny, członek organu samorządowego, osoba pełniąca funkcję kierowniczą w instytucji dysponującej środkami publicznymi, a także inna osoba, której uprawnienia i obowiązki w zakresie działalności publicznej są określone przez ustawę lub wiążące Rzeczpospolitą Polską umowy międzynarodowe.”

Po zgłoszeniu weta do tych zmian, 20.XII.2001, prezydent przekazał do prac sejmowych własny projekt ustawy o zmianie kodeksu karnego. Również tam zawarta jest definicja osoby pełniącej funkcję publiczną, przy czym- zbliżona do cytowanej wyżej- idzie ta propozycja o krok dalej w określeniu szerokiej definicji tych podmiotów. Osobą pełniącą funkcję publiczną miałyby być każda osoba zatrudniona w instytucji dysponującej środkami publicznymi, a nie tylko osoba pełniąca w niej funkcję kierowniczą. Klasa ta nie obejmowałaby jedynie „osób wykonujących wyłącznie czynności usługowe”, takich jak sprzątaczk, maszynistki, technicy. Jeszcze jedną różnicą pomiędzy tymi projektami jest dodanie w projekcie „prezydenckim” słów „lub uznane” po słowach „są określone” („...przez ustawę lub... umowy międzynarodowe”). Prace legislacyjne nad omawianym projektem trwają.

Z kolei wniesiony do łaski marszałkowskiej 3.III.2002 roku przez posłów Prawa i Sprawiedliwości projekt nowej ustawy karnej zawiera co prawda, w artykułach dotyczących biernego i czynnego łapownictwa, określenie „funkcjonariusz publiczny”, rozszerzając jednak stosowanie tych przepisów w proponowanym art. 229. Miałyby one zatem dotyczyć również „osób (...) które z racji zajmowanego stanowiska lub pełnionej funkcji dysponują środkami publicznymi, lekarzy, nauczycieli i nauczycieli akademickich, orga-

²³² K. Buchała, A. Zoll- *Kodeks karny, część ogólna*, Zakamycze 1998;

²³³ E. Popek- *Podżeganie i pomocnictwo do łapownictwa w nowym kodeksie karnym*, „Palestra” nr 5, 1970;

²³⁴ W. Wolter- *Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 15.XII.1970*, V KRN 329/70, „Państwo i Prawo” nr 11, 1971;

²³⁵ J. Kochanowski- *Przestępstwa przeciwko działalności instytucji państwowych i społecznych w nowym kodeksie karnym*, „Palestra” nr 6, 1970;

²³⁶ E. Szwedek- *Pojęcie funkcjonariusza publicznego w nowym kodeksie karnym*, „Nowe Prawo” nr 1, 1970;

²³⁷ M. Surkont- *Łapownictwo, ...*;

²³⁸ L. Gardocki- *Prawo karne*, C.H. Beck, 1998;

²³⁹ orzeczenie Sądu Najwyższego z 3.VII.1970, VI KZP 27/70;

nizatorów lub uczestników profesjonalnych zawodów sportowych (...).” Ta ostatnia kategoria pojawiła się również w zawetowanym przez prezydenta projekcie zmian, a także w projekcie prezydenckim, i stanowi symptomatyczne *novum*. Rozwiązanie takie ma swe źródła w szeroko opisywanych ligowych „kolejkach cudów”, kiedy z zaskakujących rezultatów meczów piłkarskich i licznych przecieków, domyślać się można było „sprzedaży” wyników rozgrywek przez kilka z drużyn.

Wszystkie trzy wymienione powyżej projekty zawierają ponadto nowatorskie zapisy penalizujące korupcję w sektorze prywatnym. Karalne ma być przyjmowanie korzyści przez osoby pełniące funkcje kierownicze w jednostkach prowadzących działalność gospodarczą, oraz przez inne osoby mające istotny wpływ na podejmowane tam decyzje, jeżeli korzyść przyjmowana jest w zamian za czyn nieuczciwej konkurencji albo za czynność preferencyjną na rzecz kogoś z kontrahentów.

Wracając do opisywanego powyżej sporu doktrynalnego stwierdzić trzeba, że niezależnie od różnicy poglądów na zagadnienie stosunku zakresowego nazwy „funkcjonariusz publiczny” do nazwy „osoba pełniąca funkcję publiczną”, czy to z powodu wzmagającej się fali korupcji, czy też z racji wzrastającej świadomości społecznej, coraz częściej sądy rozstrzygać muszą o pełnieniu bądź niepełnieniu funkcji publicznej przez rozmaite, oskarżane o łapownictwo osoby, nie będące funkcjonariuszami publicznymi w ścisłym tego słowa znaczeniu. Sprawy te dotyczą często lekarzy i nauczycieli, ale także dyrektorów przedsiębiorstw państwowych czy prezesów spółdzielni mieszkaniowych. Subsumpcja tych przypadków pod normy określające odpowiedzialność za sprzedajność odbywać się może dwoma torami: z jednej strony można dowodzić, że oskarżeni w tego typu sprawach „uprawnieni są do wydawania decyzji administracyjnych” i wówczas ich odpowiedzialność opiera się na stwierdzeniu, że zgodnie z art. 115 § 13 pkt. 4) *in fine* są oni funkcjonariuszami publicznymi; z drugiej strony, rezygnując z dowodzenia tej cechy, w oparciu o sam tylko przepis regulujący sprzedajność, wykazywać można, że przyjęli oni korzyść „w związku z pełnieniem funkcji publicznej” (art. 228 § 1). Dodać wypada, że na gruncie poprzednio obowiązującego kodeksu to pierwsze rozumowanie nie miało racji bytu, ze względu na odmienną definicję funkcjonariusza publicznego.

„Pełnienie funkcji publicznej” rozumiane było i jest różnie, jednak zgodnie przyjmuje się, że o takim charakterze działalności decyduje jej rzeczywisty kształt, a nie fakt, że ktoś jest np. pracownikiem mianowanym. Przyjmuje się na ogół, że funkcja taka ma być pełniona „na zewnątrz”, wobec osób trzecich, a nie tylko „do wewnątrz”, jako jakaś forma technicznej obsługi danej jednostki organizacyjnej- podkreślone jest to także w definicji funkcjonariusza publicznego, którym nie może być osoba pełniąca wyłącznie czynności usługowe, choćby zatrudniona w organie administracji. Takie stanowisko prezentował m.in. J. Kochanowski pisząc: „(...) kryterium odróżniającym funkcjonariusza publicznego od innych funkcjonariuszy jest jego uprawnienie do działania na zewnątrz instytucji, w stosunku do <publiczności> (...).”²⁴²

Jednak nie wystarczy określenie „na zewnątrz”, bo podmiotem sprzedajności może być także osoba np. nie wydająca co prawda decyzji, ale *de facto* przygotowująca tę decyzję i mająca wpływ na jej ostateczny kształt. Jeszcze pod rządami poprzedniego kodeksu karnego A. Spotowski, odnośnie określenia kto pełni funkcję publiczną- moim zdaniem słusznie- wywodził: „(...) właściwym kryterium będzie wykonywanie (...) czynności należących do zakresu **merytorycznych kompetencji** danego organu administracji (...).”²⁴³

Do 2001 roku przyjmowano, że lekarz nie pełni funkcji publicznej, ani na ogół nie wydaje decyzji administracyjnych, i w związku z tym może przyjmować różnorakie korzyści legalnie.

L. Gardocki twierdził, że „lekarz pełni funkcję publiczną w tym zakresie, w jakim decyduje o wystawieniu zwolnienia lekarskiego, zaświadczenia, orzeczenia o inwalidztwie, przyjęciu do publicznego szpitala. Natomiast jego główna działalność, jaką jest leczenie, nie jest (...) pełnieniem funkcji publicznej w rozumieniu art. 228 k.k.”²⁴⁴.

Jednak równolegle z pogarszającą się sytuacją w służbie zdrowia i postępującą reglamentacją procedur medycznych, problem opłacania lekarzy w zamian za szybszy dostęp do ich usług i badań diagnostycznych stawał się coraz powszechniejszy i bardziej dokuczliwy. Jedna ze spraw, dotyczących przyjęcia przez ordynatora oddziału korzyści majątkowej, dotarła do Sądu Najwyższego, który w uchwale z

²⁴⁰ Z. Ziemiński- *Logika praktyczna*, Warszawa 1996;

²⁴¹ K. Daszkiewicz- *Przywileje dla skorumpowanych*, „Rzeczpospolita” z dn. 17.V.2000;

²⁴² J. Kochanowski- *op. cit.*;

²⁴³ A. Spotowski- *Pojęcie...*;

²⁴⁴ L. Gardocki- *op. cit.*;

20.VI.2001 roku stwierdził, iż „Pełnienie funkcji publicznej, o której mowa w art. 228 § 1 kodeksu karnego, obejmuje czynności ordynatora w publicznym zespole opieki zdrowotnej, zarówno związane z administrowaniem, jak i z udzielaniem świadczeń zdrowotnych (...) - finansowanych ze środków publicznych.”²⁴⁵ W uzasadnieniu uchwały znalazł się między innymi taki argument, że skoro art. 68 ust. 2 Konstytucji stanowi: „Obywatelom (...) władze **publiczne** zapewniają równy dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków **publicznych**”, to oznacza to, że świadczenie, nawet przez szeregowego lekarza, usług medycznych finansowanych ze środków publicznych, stanowi sprawowanie funkcji publicznej. Konstatacja ta pociąga za sobą dalszy wniosek, że również lekarz zatrudniony w niepublicznym zakładzie opieki zdrowotnej, lecz świadczący usługi finansowane ze środków publicznych (w ramach kontraktu z Kasą Chorych), w tym zakresie jest osobą pełniącą funkcję publiczną w rozumieniu art. 228 k.k. Uchwałę tę należy zatem rozumieć jako dotyczącą nie tylko odpowiedzialności ordynatora, ale także każdego czynnego lekarza, za przestępstwo sprzedajności.

W ramach rozważań o lekarzach wspomnieć jeszcze trzeba o aktualnie rodzących się wątpliwościach, związanych z nagłośnionym procederem sprzedaży zakładom pogrzebowym informacji o zgonach pacjentów. Postępowania przygotowawcze w tych sprawach nie zostały jeszcze zakończone, stąd można jedynie przypuszczać, jakie decyzje w tej kwestii będą podjęte przez prokuratora i sąd. Wydaje się, że zasadniczym problemem prawnym będzie wykazanie, że udzielanie informacji o zgonach pozostawało - tak jak tego wymaga art. 228 - „w związku z pełnieniem funkcji publicznej”, czyli w wypadku lekarza pogotowia - w związku z udzielaniem pomocy lekarskiej. Jak pisze L. Gardocki: „Przy węższej interpretacji [pojęcia „w związku z pełnieniem funkcji publicznej” - przyp. B.K.] wymagać by należało **merytorycznego** związku przyjęcia korzyści z leczeniem”²⁴⁶. Wykazanie tego związku może się okazać niewykonalne, a niemoralny ten proceder pozostanie do ukrócenia w ramach odpowiedzialności dyscyplinarnej, w oparciu o kodeks etyki lekarskiej.

Skupiłam się tu na zagadnieniu odpowiedzialności lekarzy za łapownictwo bierne, jako że - jak pokazują cytowane sondaże - jest to zjawisko najczęstsze, budzące przy tym najwięcej emocji, i jednocześnie będące przedmiotem licznych opracowań, publikacji i orzeczeń.. Jednakże podobne wątpliwości powstają również w odniesieniu do osób wykonujących inne zawody, których nie można bez wątpliwości zaliczyć do pełnienia funkcji publicznych. Z pewnością wymienić tu można nauczycieli, którzy, choć nie postrzegani potocznie jako funkcjonariusze publiczni, mają władzę wydawania ważnych decyzji - o promocji do następnej klasy, o uzyskaniu średniego, a nauczyciele akademicki - wyższego wykształcenia. Dotychczas problem ten nie został skierowany do Sądu Najwyższego z wnioskiem o zasadniczą wykładnię art. 228 pod kątem możliwego obejmowania również korupcji wśród nauczycieli. Sprawy o przyjęcie lub żądanie łapówki w zamian za wystawienie pozytywnej oceny kończą się jak dotąd umorzeniami w pierwszej instancji, ze względu na brak u nauczycieli cechy pełnienia funkcji publicznej. Tym bardziej nie należy oczekiwać poważnej dyskusji na temat prezentów wręczanych corocznie wychowawcom przez wdzięczne klasy. Na poziomie wyższych uczelni podejrzenia o przyjmowanie łapówek w zamian za przyjęcie na studia są jak dotąd ucinane i nie kończą się podjęciem postępowania.

Wątpliwości co do pełnienia funkcji publicznej przez dyrektora przedsiębiorstwa państwowego i prezesa spółdzielni mieszkaniowej rozwiąły kolejne uchwały Sądu Najwyższego, stwierdzając, że o ile pełnienie tych funkcji wiąże się z dysponowaniem środkami publicznymi, to funkcje te wiążą się również z ewentualną odpowiedzialnością z art. 228 k.k. Ze wszystkich uchwał Sądu Najwyższego, podejmowanych w ostatnich latach w odniesieniu do zagadnienia „pełnienia funkcji publicznej”, wyłania się jedna myśl - że zasadniczym kryterium zaliczania danej funkcji do funkcji publicznych, powinien być fakt **dysponowania środkami publicznymi** - i należałoby oczekiwać uwzględnienia tego stanowiska w toku prac nad nowym kształtem przepisów karnych o łapownictwie.

²⁴⁵ sygn. I KZP 5/2001;

²⁴⁶ L. Gardocki - *Wywód bez konkluzji*, „Rzeczpospolita” z dn. 11.III.2002;

Łapownictwo czynne (przekupstwo)

Przepis penalizujący łapownictwo czynne (przekupstwo) stanowi w § 1: „Kto udziela lub obiecuje udzielić korzyści majątkowej lub osobistej osobie pełniącej funkcję publiczną, w związku z pełnieniem tej funkcji, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.” W związku z taką redakcją zwrócić należy uwagę, że przestępstwo przekupstwa dokonane jest już z chwilą „udzielenia” korzyści, niezależnie od tego, czy osoba pełniąca funkcję publiczną korzyść tę przyjęła (ewentualnie obietnicę zaakceptowała). Podobnie sformułowany był przepis art. 241 kodeksu karnego z 1969 roku, a na jego tle Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że „Jeżeli osoba pełniąca funkcję publiczną (...) nie przyjmuje oferowanej korzyści lub jej obietnicy, to działanie przekupującego (...) stanowi **usiłowanie** [podkr. moje- B.K.] przestępstwa przekupstwa czynnego (...), a nie dokonanie tego przestępstwa.”²⁴⁷ Krytycznie ustosunkował się do tego orzeczenia M. Surkont, i krytyka ta jest równie aktualna na gruncie dziś obowiązującej ustawy karnej. Pisał on: „Sąd Najwyższy zdawał się wychodzić z założenia, że właściwym przestępstwem jest przyjęcie łapówki, udzielenie zaś jej jest tylko udziałem w cudzym przestępstwie (...). Uzależnienie odpowiedzialności wręczającego od reakcji przyjmującego jest (...) sprzeczne z poczuciem sprawiedliwości.”²⁴⁸ Usiłowanie dokonania przekupstwa może wchodzić w grę jedynie wtedy, gdy oferta udzielenia korzyści do adresata w ogóle nie dotrze, lub adresat nie będzie w rzeczywistości osobą pełniącą funkcję publiczną (usiłowanie nieudolne- art. 229 w zw. z art. 13 § 2 k.k.), albo też wręczony zostanie przedmiot, niezgodnie z rzeczywistością postrzegany jako posiadający wartość majątkową (usiłowanie nieudolne).

Warto dodać w tym miejscu, że w przypadku wręczenia korzyści majątkowej w błędnym przekonaniu, że prezent jest czysto symboliczny i nie posiada wartości ekonomicznej, można będzie mówić o zaistnieniu błędu jako kontratypu wyłączającego bezprawność przekupstwa. Zarówno bowiem łapownictwo czynne, jak i bierne, są przestępstwami umyślnymi, i umyślnością tą naturalnie objęte być muszą wszystkie ich ustawowe znamiona. O ile udzielenie korzyści będzie przestępstwem materialnym, o tyle obietnica udzielenia korzyści jest przestępstwem formalnym, dokonany już w chwili jej wyrażenia.

Co do znamienia „korzyści majątkowej lub osobistej”, zarówno na gruncie kodeksu z 1932 roku, jak i kodeksu z 1969 roku, toczyło się wiele dyskusji. T. Chrustowski stwierdzał ogólnie, że: „Przez korzyść w sensie przedmiotu łapówki rozumieć należy każde bezpłatne świadczenie udzielającego, do którego funkcjonariusz publiczny przyjmujący nie ma żadnego uzasadnionego prawem roszczenia i które go lepiej sytuuje pod względem materialnym lub niematerialnym.”²⁴⁹

Artykuł 115 kodeksu karnego w § 4 definiuje, że „Korzyścią majątkową jest korzyść dla: 1) siebie, 2) innej osoby fizycznej lub prawnej, 3) jednostki organizacyjnej nie mającej osobowości prawnej, 4) grupy osób prowadzącej zorganizowaną działalność przestępczą.” Zapis ten nie wyjaśnia w najmniejszym stopniu istoty korzyści majątkowej, a w odniesieniu do korzyści osobistej wprowadza dodatkowy zamęt, wykluczając *a contrario*, by korzyść taka przeznaczona mogła być dla innej osoby niż pełniąca funkcję publiczną. Jest to ewidentny brak tego zapisu, pozostawia on bowiem nieuregulowaną kwestię np. zapewniania posad rodzinie czy znajomym takiej osoby, w zamian za przychylne potraktowanie udzielającego korzyści. Warto zaznaczyć, że oba rozpatrywane aktualnie w Sejmie projekty nowelizacji kodeksu karnego zawierają już poprawiony przepis w brzmieniu: „Korzyścią majątkową **lub osobistą** jest korzyść zarówno dla siebie, jak i dla kogo innego.”

W odniesieniu do zagadnienia korzyści majątkowej jako środka przekupstwa przede wszystkim wątpliwe było i jest, czym jest taka korzyść: czy obok zwiększenia aktywów chodzić tu również może o zmniejszenie pasywów w majątku osoby przyjmującej. Za takim rozumieniem opowiedział się m.in. M. Surkont²⁵⁰, przeciwnie jeszcze przed wojną rozumowali S. Glaser i A. Mogilnicki stwierdzając, że „korzyść majątkowa musi polegać na zwiększeniu mienia”²⁵¹. Współcześnie ograniczanie korzyści majątkowych jedynie do przyrostu majątku wydaje się nieuzasadnione, szczególnie ze względu na dużą pomysłowość w ukrywaniu łapówek pod pozorem ulg, bonifikat, wyjątkowo korzystnego oprocentowania pożyczki itp.

²⁴⁷ orzeczenie SN z dn. 12.IX.1986;

²⁴⁸ M. Surkont- *Głosa do wyroku SN z 12.IX.1986*, „Nowe Prawo” nr 10/12, 1988;

²⁴⁹ T. Chrustowski- *Prawne, kryminologiczne i kryminalistyczne aspekty łapówkarstwa*, Wydawnictwa Prawnicze, 1985;

²⁵⁰ M. Surkont- *Łapownictwo...*;

²⁵¹ S. Glaser, A. Mogilnicki- *Kodeks karny. Komentarz*, Kraków 1934;

Z pewnością zgodzić się jednak należy z poglądem, że wartość korzyści musi dać się wyrazić sumą pieniężną, aby można ją było nazwać majątkową. Również i w tej mierze zalecić trzeba jednak ostrożność, bo nie wszystko co ma wartość pieniężną, powinno być nazwane łapówką. Z. Ćwiąkalski i A. Zoll słusznie podnosili jeszcze w poprzednim stanie prawnym, że „Aby świadczenie nie stanowiło korzyści majątkowej w rozumieniu art. 239 k.k. [obecnie art. 228 i analogicznie 229 k.k.- przyp. B.K.], powinno mieć rzeczywiście tylko symboliczny charakter, który mimo rzeczowego charakteru i posiadania określonej wartości pieniężnej nie może być traktowany przez rozsądnego obserwatora jako <przyrost majątku>.”²⁵² Nie będzie zatem stanowić takiego przyrostu przyjęcie rzeczy w jakimś stopniu zużywalnych: kawy, czekoladek czy kwiatów. Można oczywiście mieć wątpliwości, jakie cechy wyznaczają spośród obserwatorów „obserwatora rozsądnego”, ale powyższe stwierdzenie może być jak sądzę przydatne w rozpatrywaniu granicznych przypadków- między łapownictwem a wyrazami wdzięczności.

Jeśli chodzi o znamię „korzyści osobistej” to jest to chyba jeszcze trudniejsza do precyzyjnego wykazania okoliczność, niż udzielenie korzyści majątkowej. Zgodzić się należy, że korzyścią osobistą jest takie świadczenie, które zaspokaja „osobiste” potrzeby osoby pełniącej funkcję publiczną. J. Kochanowski ujął to następująco: „(...) korzyść osobista zasadniczo nie ma wartości materialnej, ale posiada inne pozytywne znaczenie dla odbiorcy, np. odznaczenie, wyuczenie zawodu, odbycie stosunku płciowego itp.”²⁵³, a także obietnica awansu, protekcji, pochlebnej wzmianki w prasie itp. Rozbieżne opinie panowały dłuższy czas na temat, czy stosunek płciowy może być rzeczywiście uznany za korzyść osobistą. Uczeń tacy jak J. Makarewicz, W. Makowski, L. Peiper czy J. Śliwowski uznawali raczej przypadki takie za podпадаjące pod artykuł 170 kodeksu karnego z 1969 roku, mówiący o doprowadzeniu innej osoby do poddania się czynowi nierządному przez nadużycie stosunku zależności lub wyzyskanie jej krytycznego położenia (dziś analogiczny problem mógłby się rodzić na tle art. 199 k.k.). Kwalifikacja taka nie bierze jednak pod uwagę możliwej aktywności strony przekupującej, oferującej zbliżenie w zamian za przysługę ze strony funkcjonariusza, co za wyzyskanie uznane być nie może. Odmienne stanowisko zajął Sąd Najwyższy orzekając, że „Stosunek cielesny stanowi korzyść osobistą w rozumieniu art. 290 kodeksu karnego”²⁵⁴, opierając się jeszcze wówczas na regulacji tego zagadnienia w kodeksie z 1932 roku.

W przeciwieństwie do korzyści majątkowych, które zawsze oceniać należy w sposób obiektywny, wydaje się, że przy korzyści osobistej pierwszeństwo dać należy ocenie subiektywnej (tak np. M. Surkont), a to z tego względu, że nawet udzielenie świadczenia o charakterze osobistym, które w powszechnym pojęciu nie stanowi korzyści, nie gwarantuje bezstronności osoby przyjmującej, skoro dla niej osobiście może ono mieć znaczenie pozytywne. Przeciwny pogląd wyraził J. Makarewicz: „(...) korzyść osobista musi uchodzić za korzyść w oczach przeciętnego człowieka; (...) przy ustalaniu pojęć dla wszystkich ustawa nie liczy się z indywidualnymi zamiłowaniem jednostek.”²⁵⁵

W artykule 229 mówi się także o udzieleniu łapówki w postaci obietnicy korzyści. Według M. Surkonta „Oświadczenie przekupującego zawierające gotowość udzielenia korzyści powinno w każdym razie zawierać określenie tego, co zamierza on świadczyć (...)”²⁵⁶, o ile bowiem tak się nie stanie, wykazanie popełnienia łapownictwa czynnego okazać się może niewykonalne. Dalej autor wyraża również pogląd, z którym dziś trudno się nie zgodzić, choć w przeszłości był on źródłem kontrowersji, że dokonanie przekupstwa przy użyciu środka, jakim jest obietnica korzyści, zachodzi tylko wówczas, gdy przestępstwo to nie ma dalszego ciągu w postaci udzielenia korzyści. Stać się tak może z przyczyn leżących po stronie wręczającego (odstąpienie od zamiaru wręczenia albo wręcz pierwotny brak takiego zamiaru) albo z przyczyn niezależnych, uniemożliwiających dokonanie wręczenia. W przeciwnym razie przestępstwo „obiecania” udzielenia korzyści będzie skonsumowane przez jej faktyczne udzielenie.

Aby zaistniało przestępstwo sprzedajności i odpowiadające mu przekupstwo, udzielenie (lub obietnica udzielenia) korzyści osobie pełniącej funkcję publiczną nastąpić musi w związku z pełnieniem przez nią tej funkcji. Przez dwa lata obowiązywania kodeksu karnego brak było tego określenia w przepisie dotyczą-

²⁵² Z. Ćwiąkalski, A. Zoll- *Przegląd orzecznictwa z zakresu części szczególnej prawa karnego materialnego*, „Przegląd Sądowy” nr 5, 1993;

²⁵³ M. Surkont- *Łapownictwo...*;

²⁵⁴ J. Kochanowski- *Przestępstwa przeciwko działalności instytucji państwowych i społecznych*, w: *Prawo karne. Część szczególna*, Warszawa 1969;

²⁵⁵ orzeczenie Sądu Najwyższego z 26.IV.1960 roku, IV K 118/60;

cym przekupstwa, co prowadzić mogło do absurdalnych rozstrzygnięć, że każde udzielenie korzyści osobie pełniącej funkcję publiczną, nawet w sytuacji czysto prywatnej, stanowi czyn zabroniony.

Wymóg, aby udzielenie korzyści pozostawało w związku z pełnieniem funkcji publicznej przez przyjmującego korzyść, oznacza tylko tyle, że ma być to udzielenie dokonane ze względu na tę funkcję, a nie np. z sympatii czy jako uregulowanie długu karcianego. Przyjmuje się, że dla znamienia „związku z pełnieniem funkcji publicznej” wymagany jest zamiar bezpośredni zwany zabarwionym (*dolus directus coloratus*)²⁵⁷, gdyż przestępstwa łapownictwa są przestępstwami znamionnymi powodem działania. Osoba wręczająca korzyść musi zatem nie tylko mieć świadomość pełnienia przez drugą stronę owej funkcji, lecz także musi udzielać korzyści ze względu właśnie na tę funkcję. Nie ma przy tym znaczenia fakt, że korzyść wręczono w godzinach i w miejscu, bądź poza godzinami i miejscem urzędowania funkcjonariusza. Aby korzyść mogła być zaliczona do łapówek, musi kryć się za nią oczekiwanie dokonania (lub wdzięczność za dokonanie) mniej lub bardziej określonych czynności, które wchodzą w zakres kompetencji danego urzędnika.²⁵⁸ W przeciwnym razie, np. gdy urzędnik obiecuje w zamian za korzyść załatwić jakąś sprawę urzędową, której jednak nie może sam dokonać, można mówić najwyżej o przestępstwie opłaconej protekcji (art. 230 k.k.).

Korzyść może być udzielona w bardzo różnych konfiguracjach: może to być- jak już wyżej sygnalizowałam- zarówno „zapłata” za czynność, która dopiero ma być dokonana, jak i za taką, która już dokonana została- jak podkreśla M. Surkont: „choćby się jej [tej korzyści- przyp. B.K.] nie spodziewano”²⁵⁹. Jeżeli łapówkę wręczono „z góry”, to dla odpowiedzialności każdej ze stron interakcji nie ma znaczenia, czy jakąkolwiek czynność w wyniku „opłacenia” w ogóle podjęto. Również w zamierzeniu stron może nie chodzić wcale o jakąś konkretną czynność- karalne jest także przekupstwo w zamian za ogólną, na przyszłość, przychylną urzędnika dla konkretnego petenta, lub tylko za uniknięcie decyzji nieprzychylnych.²⁶⁰

Paragraf 2 art. 229 przewiduje typ uprzywilejowany przekupstwa, do którego zakwalifikowanie zależy od wystąpienia „wypadku mniejszej wagi”. Po pierwsze przyjmuje się, że o mniejszej wadze decyduje wręczenie lub oferowanie niewielkiej korzyści, bądź też w sytuacji powodującej jedynie niską szkodliwość społeczną, np. jeśli korzyść wręczana jest w zamian za jak najbardziej prawidłowe, fachowe czy uprzejme załatwienie sprawy. Po drugie wydaje się, że zapis tego paragrafu zastąpić miał brak szczególnego uregulowania sytuacji, gdy osoba pełniąca funkcję publiczną korzyści żąda albo uzależnia od niej dokonanie czynności. Niewątpliwie jest to okoliczność, która powinna wpływać na kształt odpowiedzialności petenta, postawionego w sytuacji przymusowej. Były także propozycje, aby przypadki wymuszania korzyści można było w szczególnych okolicznościach zakwalifikować jako kontratyp stanu wyższej konieczności, wyłączający bezprawność czynu²⁶¹. Z pewnością sytuacja taka może się zdarzyć w wypadkach korupcji wśród lekarzy, jeżeli dokonanie zabiegu ratującego życie (np. gdy kolejka oczekujących jest długa) jest uzależnione od udzielenia lekarzowi korzyści. Przeciwny takiemu podejściu jest M. Surkont pisząc: „Udzielenia łapówki na żądanie nie można utożsamiać z uchylaniem bezpośredniego niebezpieczeństwa grożącego jakimkolwiek dobru chronionemu prawem, którego to niebezpieczeństwa nie można inaczej uniknąć, jak przez wręczenie łapówki.” Wydaje się jednak, że autor nie potrafi sobie wyobrazić rzeczywiście naglącej sytuacji, skoro stwierdza w dalszym ciągu: „(...) petent może to <niebezpieczeństwo> odwrócić zawiadamiając o takim żądaniu przełożonego osoby żądającej łapówki albo organy ścigania.”²⁶² Opinia taka wydaje się być przejawem nadmiernego, niczym nieuzasadnionego optymizmu w ocenie funkcjonowania administracji i policji.

Warto zauważyć w tym punkcie, że taki uprzywilejowany typ łapownictwa czynnego przewidziany jest w rozpatrywanym aktualnie przez parlament projekcie poselskim, którego art. 227 § 3 brzmi: „Kto udziela korzyści lub jej obietnicy funkcjonariuszowi publicznemu, który uzależnia czynność służbową od otrzymania korzyści lub takiej korzyści żąda, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.” (w typie podstawowym- od 6 miesięcy do lat 8).

²⁵⁶ J. Makarewicz- *Kodeks karny z komentarzem*, Lwów 1938;

²⁵⁷ M. Surkont- *Łapownictwo...*;

²⁵⁸ J. Kochanowski- *Przestępstwa przeciwko działalności instytucji państwowych i społecznych*, w: *Prawo karne. Część szczególna*, skrypt pod red. L. Lernella i A. Krukowskiego, Warszawa 1969;

²⁵⁹ tak: orzeczenie Sądu Najwyższego z dn. 1.III.1975;

²⁶⁰ M. Surkont- *Łapownictwo ...*;

²⁶¹ tak: wyrok Sądu Najwyższego, OSNKW nr 3, poz. 53, 1972;

²⁶² tak np.: J. Kochanowski- *Przestępstwa...*, „Palestra” nr 6, 1970;

Kolejne paragrafy artykułu 229- §§ 3 i 4- ustanawiają kwalifikowane typy łapownictwa czynnego. Mamy z nimi do czynienia po pierwsze wtedy, gdy korzyść udzielona jest osobie pełniącej funkcję publiczną „aby skłonić ją do naruszenia przepisów prawa” albo w zamian „za naruszenie przepisów prawa”. Ujęcie takie zastąpiło dopiero dwa lata temu sformułowanie „aby skłonić do...” / „za naruszenie obowiązku służbowego”. Czy zmiana ta była słuszną- można mieć wątpliwości. Uznać można, że obowiązki służbowe są to jakieś dodatkowe wymogi wobec urzędnika, wychodzące ponad zwykłe tylko przestrzeganie prawa. Wydaje się przyjęte *a priori*, że do obowiązków służbowych w każdym zawodzie (tak jak i wobec każdego obywatela) należy przestrzeganie prawa. W momencie, gdy typ podstawowy wymaga jedynie, by korzyść nie była udzielana w zamian za naruszenie prawa, rozumianego jako prawo powszechnie obowiązujące, to swobodne naruszanie obowiązków służbowych, które nie należą do norm prawnych, nie pociągają za sobą zaostżenia odpowiedzialności. Z kolei gdyby rozumieć zakres obowiązków służbowych wąsko, jako tylko te wymogi, które wyznacza np. regulamin wewnętrzny, to dokonana zmianę ocenić należy pozytywnie, jako konieczne rozszerzenie odpowiedzialności za naruszenie każdego rodzaju norm. Niezależnie od tego, czy omawiana nowelizacja była poprzedzona pogłębioną analizą tego zagadnienia, musiała zostać dokonana, aby przepisy dotyczące łapownictwa biernego, które od początku w typie kwalifikowanym mówią o „naruszeniu przepisów prawa”, były kompatybilne z przepisami dotyczącymi kwalifikowanego łapownictwa czynnego.

Drugim przypadkiem kwalifikowanego typu przekupstwa jest udzielenie lub obietnica udzielenia osobie pełniącej funkcję publiczną korzyści majątkowej znacznej wartości. Tak jak zgodnie z art. 44 kodeksu cywilnego „mieniem” są prawa majątkowe, tak można chyba uznać, że korzyść majątkowa na gruncie kodeksu karnego ma za swój przedmiot mienie. A skoro tak, to wydaje się, że przy ustalaniu czym jest „korzyść majątkowa znacznej wartości”, można posłużyć się odpowiednio definicją legalną z art. 115 § 5, która stanowi: „Mieniem wielkiej wartości jest mienie [czyli prawa majątkowe- przyp. B.K.], którego wartość w chwili popełnienia czynu zabronionego przekracza dwustukrotną wysokość najniższego miesięcznego wynagrodzenia.” Być może jest to zbyt wysoki próg, jednakże pewność stosowania prawa wydaje się przemawiać za jak największą określonością takich ocennych pojęć jak „korzyść znacznej wartości” i za stosowaniem w tym wypadku odpowiednio definicji z art. 115 § 5. Opinię taką podziela m.in. L. Gardocki.²⁶³

Łapownictwo bierne (sprzedajność)

Uwagi poczynione powyżej (pojęcie korzyści jako przedmiotu łapownictwa, związek z pełnieniem funkcji publicznej, korzyść znacznej wartości, niektóre wypadki mniejszej wagi) w dużej mierze dotyczą także przepisów art. 228, regulujących łapownictwo bierne. Z tego powodu pozwolę sobie skupić się w odniesieniu do strony przedmiotowej przestępstwa sprzedajności na tych jedynie cechach, które nie zostały dotąd omówione.

Paragraf 1 art. 228 stanowi: „Kto, w związku z pełnieniem funkcji publicznej, przyjmuje korzyść majątkową lub osobistą albo jej obietnicę lub takiej korzyści żąda, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.” Przede wszystkim zwraca uwagę, że w tej redakcji cechy podmiotowe (osoba pełniąca funkcję publiczną) oraz przedmiotowe (w związku z pełnieniem funkcji publicznej), inaczej niż przy przekupstwie, ujęte są w jednym określeniu „kto w związku z pełnieniem funkcji publicznej”. Również w poprzednim kodeksie karnym tak właśnie ujęte było przestępstwo sprzedajności, nie budząc- podobnie jak dziś- zastrzeżeń.

Jeżeli osoba przyjmująca korzyść nie zdaje sobie sprawy z jej wartości majątkowej i przyjmuje ją jako podarunek ściśle symboliczny (np. cenny znaczek pocztowy, nie przedstawiający dla laika żadnej wartości), za A. Spotowskim²⁶⁴ przyjąć należy zaistnienie po stronie przyjmującego błędu co do znamienia czynu zabronionego, pociągającego za sobą wyłączenie bezprawności czynu. W odwrotnym przypadku, gdy przedmiot przyjęty został jako korzyść majątkowa, a faktycznie jest on czymś bezwartościowym, będziemy mieli do czynienia z usiłowaniem dokonania przestępstwa sprzedajności- dodajmy: usiłowaniem nieudolnym.

²⁶³ M. Surkont- *Łapownictwo...*;

²⁶⁴ L. Gardocki- *Prawo karne...*;

Sprzeciw budzi zrównanie w omawianym paragrafie odpowiedzialności w przypadku „przyjęcia korzyści”, które nastąpić może przede wszystkim z inicjatywy petenta, z „żądaniem korzyści”, wymuszaniem jej, które oczywiście pod kątem społecznej szkodliwości dużo silniej obciąża funkcjonariusza. Argumentów przeciwko takiemu ujęciu jest kilka: przede wszystkim zróżnicowanie tych sytuacji nie ma również odbicia w karalności łapownictwa czynnego. Chodzi o to, że gdyby udzielający korzyści traktowany był zdecydowanie inaczej ze względu na działanie pod wpływem żądania, a nie z własnej inicjatywy, przynajmniej od jego strony takie zrównanie nie miałoby wielkiego znaczenia. Tak jednak nie jest: żądanie funkcjonariusza będzie na ogół wpływało na potraktowanie udzielenia korzyści jako wypadku mniejszej wagi, ale tak stać się przecież nie musi. Zrównanie przyjęcia i żądania korzyści w art. 228 tym mocniej podkreśla brak znaczenia dla wymiaru sprawiedliwości przy kwalifikacji z art. 229- czy wręczając dał, bo chciał, czy dlatego, że musiał.

Drugim sygnałem, wskazującym, że § 1 art. 229 nie jest sformułowany fortunnie, jest fakt, że w § 4 tegoż przepisu zaostroża ustawowy wymiar kary wobec tego, kto „uzależnia wykonanie czynności służbowej od otrzymania korzyści majątkowej.” Zagadkowe pozostaje *nota bene*, czemu na gruncie obowiązujących przepisów wolno tym samym uzależniać wykonanie czynności od otrzymania korzyści osobistej. Nie mniej jednak zasadnicze pytanie jest inne: gdzie leży różnica między „żądaniem” korzyści, a „uzależnianiem” od jej otrzymania wykonania określonej czynności? Wydawałoby się, że diametralna różnica gdzieś tkwić powinna, skoro za uzależnianie przewidziana jest surowsza kara (od roku do 10 lat pozbawienia wolności), jednak badacze tej kwestii wykazali tylko jedną: uzależniać można tylko *ante factum*, żądać można również *post factum*²⁶⁵. Co jednak uczynić, jeśli mamy przypadek żądania / uzależniania zawczasu, przed podjęciem czynności? Od czego uzależnić kwalifikację prawną z art. 228 § 1 lub 4? Absurdem byłoby opieranie się np. na użytych przez osobę pełniącą funkcję publiczną sformułowaniach, np.: „Uzależniam tę czynność od...”, „Czy to zrobię, zależeć będzie od...” w przeciwieństwie do: „Żądam od Pana...” albo „Proszę mi przynieść...”. Oczywiście niuanse takie nie powinny odgrywać w tej mierze najmniejszej roli, a przekonującej odpowiedzi na postawione wyżej pytania nie sposób udzielić.

Trzecim wreszcie wyrazem wadliwości tej regulacji jest fakt, że nie zostało niczym uzasadnione takie „pomieszczenie” pojęć względem kodeksu karnego z 1969 roku. W artykule 239 § 2 penalizował on kwalifikowany typ przekupstwa, dokonany zarówno w formie żądania, jak i uzależniania. Funkcjonowanie dobrego, sprawdzonego wzoru nie pomogło ustawodawcy prawidłowo zrehabilitować tego przepisu w nowym kodeksie, a dokonana zmiana nie została niczym uzasadniona. Jedyną „okolicznością łagodzącą” wobec ustawodawcy jest być może zbyt zapatrzenie się na przykład z międzywojennego kodeksu z roku 1932, w którym rzeczywiście przyjęcie i żądanie korzyści także penalizowane były w jednym paragrafie z jednolitą sankcją karną.

Nadzieję na poprawę tego stanu rzeczy budzi fakt, że zarówno „prezydencki”, jak i poselski projekt zmian w ustawie karnej przewiduje włączenie „żądania” i „uzależniania” do jednego typu- kwalifikowanego.

Podobnie nie poparte żadnymi argumentami było zrezygnowanie w § 4 z formuły poprzedniego kodeksu „uzależnia czynność służbową” i zastąpienie jej wyrazami „uzależnia wykonanie czynności służbowej”. Jak słusznie wskazuje M. Surkont, nie pozwala to na pociągnięcie do odpowiedzialności funkcjonariusza, który żądał korzyści w zamian za niedokonanie lub dokonanie w jakiś szczególny sposób „uzależnianej” czynności, chyba że skutecznie wykaże się, że „uzależnia wykonanie” odnosi się do całokształtu tego wykonania, a nie tylko do faktu jego zaistnienia.

W odniesieniu do obu norm- zarówno tej dotyczącej żądania, jak i uzależniania- zgodnie jednak przyjmuje się, że „Na dokonanie przestępstwa nie ma wpływu okoliczność, czy sprawca spełnił czynność służbową, a także to, czy otrzymał żadaną lub uzależnianą korzyść.”²⁶⁶ Jest to zatem zawsze przestępstwo formalne, dokonane w chwili wyrażenia żądania, i następne przyjęcie korzyści- jako typ podstawowy- będzie traktowane jako przestępstwo współukarane z typem kwalifikowanym: uzależnianiem, a wkrótce- miejmy nadzieję- również żądaniem.

Jeśli chodzi o wypadek mniejszej wagi sprzedajności, uregulowany w § 2 artykułu 228 wydaje się, że znaczenie może mieć tu głównie niewielka wartość przyjętej korzyści. Proponuje się również, by okolicznością łagodzącą mógł być fakt, że tok urzędowania nie został czynem zakłócony, że podjęta czynność

²⁶⁵ A. Spotowski- *Przestępstwa służbowe. Nadużycie służbowe i łapownictwo w nowym kodeksie karnym*, Wydawnictwo Prawnicze, 1972;

²⁶⁶ M. Surkont- *Łapownictwo...*, a także: O. Górniok, S. Hoc, S.M. Przyjemski- *Kodeks karny. Komentarz*, t. III, Gdańsk 1999;

wykraczała poza obowiązki służbowe i jej niedokonanie nie byłoby naruszeniem przepisów, albo że funkcjonariusz nie oczekiwał korzyści i przyjął ją po dokonaniu czynności, jako wyraz wdzięczności za sprawną obsługę²⁶⁷. Kwalifikacja taka zależna oczywiście będzie od konkretnych okoliczności czynu. W nawiązaniu jednakże do poprzednich wywodów, uznać trzeba za niedopuszczalną taką redakcję §§ 1 i 2, która dopuszcza wypadek mniejszej wagi w odniesieniu nie tylko do przyjęcia, lecz również żądania korzyści.

Typy kwalifikowane sprzedajności odpowiadają typom kwalifikowanym przekupstwa i opierają się na znamionach naruszenia przepisów prawa (§ 3), analizowanego już uzależniania (§ 4) oraz znacznej wartości przyjętej korzyści (obietnicy korzyści) (§ 5). Ponieważ ta ostatnia norma przewiduje najsurowszą karę w ramach przestępstwa łapownictwa- od 2 do 12 lat pozbawienia wolności-, a także ze względu na logiczny ciąg wydarzeń uznać trzeba, że odpowiedzialność za przyjęcie korzyści znacznej wartości „pochłonie” odpowiedzialność za żądanie takiej korzyści lub uzależnianie od jej otrzymania wykonania czynności.

Poselski projekt kodeksu karnego proponuje w przepisach dotyczących łapownictwa zawarcie nowych norm, statuujących zbrodnie zagrożone karą pozbawienia wolności od lat 3 do 15. Miałyby to miejsce w przypadku, gdy korzyść przyjęta została przez osobę „pełniącą funkcję związaną ze szczególną odpowiedzialnością”, albo przyjęta korzyść była „wielkiej wartości”. Z jednej strony jest to wprowadzenie nowego typu kwalifikowanego, opartego na znamieniu „pełnienia funkcji związanej ze szczególną odpowiedzialnością”, z którym to typem mieliśmy już do czynienia na gruncie kodeksu z 1969 roku. Brak jednak zarówno wtedy, jak i w proponowanym projekcie, definicji „funkcji związanej ze szczególną odpowiedzialnością” prowadził do sporów doktrynalnych i niejednolitego orzecznictwa. Jakaś wskazówka mogłyby być uwagi A. Spotowskiego, który w 1968 roku, omawiając wówczas jeszcze projekt nowego kodeksu, pisał: „(...) w rozumieniu jego przepisów funkcja związana ze szczególną odpowiedzialnością to funkcja szczególnie ważna, odpowiedzialna. (...) Nie można rozumieć tego określenia w ten sposób, że chodzi tu o osoby pełniące funkcje związane na mocy specjalnego przepisu ze szczególną odpowiedzialnością przewidzianą dla funkcjonariuszy publicznych.”²⁶⁸

Z drugiej strony proponuje się *de facto* złagodzenie odpowiedzialności kwalifikowanej wielkością korzyści majątkowej, bowiem o ile dotychczas zaostrenie ustawowego wymiaru kary wymaga korzyści „znacznej”, czyli przekraczającej dwustukrotność najniższego wynagrodzenia, o tyle, po ewentualnym przyjęciu poselskich propozycji, znamieniem kwalifikującym byłaby dopiero korzyść „wielka”, czyli przekraczająca tysiąckrotność tego wynagrodzenia- o ile oczywiście przyjąć kodeksową definicję mienia znacznej i wielkiej wartości jako adekwatną. Również ta regulacja stanowiłaby powrót do stanu prawnego sprzed 1.IX.1998 roku. „Złagodzenie” to powiązane jest- jak już zaznaczyłam- z zaostreniem sankcji karnej. Dla obu tych proponowanych zbrodni sprzedajności przewidziane są też odpowiadające im zbrodnie w ramach przekupstwa.

Rozbijanie solidarności uczestników łapownictwa

Z wielu względów przestępstwo łapownictwa jest wyjątkowo trudne do wykrycia i ścigania. Jako działalność uderzająca w „działalność instytucji państwowych i samorządu terytorialnego”- co już sygnalizowałam- nie pozostawia ono po sobie dotkniętej ofiary, która mogłaby dać impuls do ścigania. Mało kto czuje się dziś odpowiedzialny za stan państwa: powszechna jest raczej postawa „chowania głowy w piasek” i symbolicznego odwracania wzroku na widok urzędniczych nadużyć, zamiast piętnowania takich zachowań publicznie. W wielu środowiskach zawodowych przyjmowanie łapówek stało się prawdopodobnie normą, i bezkompromisowy pracownik, chcący przeciwstawić się takim praktykom, naraża się tam na utratę względów, posady i znajomości. Łapownictwo w swym kształcie formalnym (obietnica udzielenia korzyści, żądanie udzielenia korzyści) nie pozostawia żadnych możliwych do wykrycia zmian w świecie zewnętrznym. Łapownictwo w kształcie materialnym (udzielenie, przyjęcie korzyści) pociąga za sobą jakiś skutek, który jednak z reguły nie wyjdzie na jaw, dopóki nie zechce tego któraś ze stron. Ta właśnie cecha jest zasadniczym powodem, dla którego w historii prawa karnego stosowano instrumenty prawne nakładające jedną bądź obie strony do ujawnienia czynu. Drugim powodem, aktualnym w czasach centralne-

²⁶⁷ M. Surkont- *Łapownictwo...*;

²⁶⁸ M. Surkont- *Łapownictwo...*;

go kierowania i wszechstronnej biurokracji, a dziś powracającym w związku z rozkładem aparatu władzy publicznej, jest waga przestępstw korupcyjnych, które wpływają coraz silniej na bezwład, nieskuteczność i chaos administracyjny w kraju.

Instrumenty te zapewniały złagodzoną w jakimś stopniu odpowiedzialność za dokonane przestępstwo, w zamian za ujawnienie jego popełnienia i wszystkich, związanych z tym okoliczności. Bardzo często zarzucano im nieskuteczność, wykazywano np. że liczba wykrywanych przestępstw wcale, mimo ich zastosowania, nie rośnie²⁶⁹. Traktowano takie „układy” między wymiarem sprawiedliwości a przestępcą jako wysoce niemoralne, legalizujące w odczuciu społecznym łapownictwo. Wskazywano także, że nie zdarza się, żeby strony zadowolone ze „współpracy”, które otrzymały od siebie to, czego oczekiwały, korzystały z oferowanych możliwości uniknięcia kary. Zwłaszcza funkcjonariusze publiczni woleli liczyć na wysoce prawdopodobne niewykrycie czynu, a na pewno trudności dowodowe po stronie oskarżenia, niż ryzykować ujawnienie przestępstwa i utratę posady. Takie środki polityki karnej ułatwiały też prowokacje i pomówienia, bez przedstawienia przekonujących dowodów. Trudno jednak zaprzeczyć, że rozwiązania takie są w zasadzie jedyną receptą na ujawnianie przestępstw łapownictwa. Co więcej, sprzyjają one osobom, które wręczyły korzyść w sytuacji przymusowej, wyłącznie na żądanie urzędnika. Opinię tę podzielać muszą także autorzy wszystkich proponowanych ostatnio nowelizacji kodeksu w zakresie łapownictwa, skoro proponują powrót do uprzednio obowiązujących rozwiązań.

Już kodeks karny bawarski z 1813 roku „czynił bezkarnym tego, kto wręczając łapówkę doniósł władzy o przekupstwie i nakazywał zwrócić mu łapówkę.”²⁷⁰ W Polsce pierwszy raz mechanizm taki wprowadzony został niechlubnym dekretem o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy Państwa z 16.XI.1945, tzw. małym kodeksem karnym, w jego artykule 47, który stanowił, że „Nie podlega karze, kto na żądanie udzielił lub obiecał udzielić urzędnikowi [w rozumieniu kodeksu karnego z 1932 i art. 46 dekretu- przyp. B.K.] albo innej osobie korzyści majątkowej lub osobistej w związku z jego urzędowaniem, jeżeli powiadomił o tym władzę, powołaną do ścigania przestępstw, zanim władza ta dowiedziała się o tym, lub najpóźniej przy pierwszym przesłuchaniu w toku postępowania karnego ujawnił prawdę.” Zapis ten pojawił się w specyficznym okresie narastającej represji i budowy państwa totalnego, jednak, jak się wydaje, stanowi on udany wzorzec, na różne sposoby później niepotrzebnie modyfikowany.

Przede wszystkim w tej wersji uwolnienie od kary osoby, która wyłamie się z solidarnego, przestępczego układu, było gwarantowane. Późniejszy kodeks karny z 1969 roku, w artykule 243 zniechęcił przestępców do ujawniania się, zmieniając kształt „nagrody” jaką otrzymywał skruszony przestępca z: „nie podlega karze”, na: „sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia.” D. Gajdus stwierdza: „Fakultatywność stosowania art. 243 k.k. wpłynęła na zmniejszenie się liczby zawiadomień o popełnieniu przestępstwa łapownictwa w stosunku do liczby zgłoszeń pod rządami obowiązywania art. 47 małego k.k.”²⁷¹

Drugą zaletą pierwotnego zapisu z małego k.k. było dopuszczenie do dobrodziejstwa uniknięcia kary wyłącznie osoby udzielającej korzyści lub obietnicy korzyści, i to tylko w wypadku jej żądania ze strony urzędnika. W istocie zapis w tym kształcie wytrącał jego przeciwnikom z ręki argument niemoralności- uprzywilejowana była tylko osoba postawiona w sytuacji przymusowej. W zasadzie trudno i dziś wyobrazić sobie sytuację zmuszenia funkcjonariusza do przyjęcia korzyści wbrew jego woli i niewzruszonej postawy. Chociaż, jak się może wydawać, obyczajnie zdziaczały, i przestępcy są coraz bardziej bezwzględni, zawsze jednak za urzędnikiem stoi przymus państwowy, który powinien zapewnić niezłomnemu funkcjonariuszowi bezpieczeństwo. Oczywiście, gdyby zdarzyła się sytuacja nadzwyczajna, wymuszenia przez petenta jakiejś czynności przy jednoczesnym oferowaniu korzyści, np. w postaci zaniechania uczynienia krzywdy, zawsze można odwołać się do stanu wyższej konieczności. Nie mniej przyjąć chyba należy, nawet jeśli coraz częściej przekupstwo inicjowane jest przez stronę dającą, że jednak to funkcjonariusz pozostaje osobą o większym polu manewru, a także obciążoną większą odpowiedzialnością za prawidłowość funkcjonowania urzędu, i trudno oczekiwać dla niego szansy na bezkarność w zamian za ujawnienie przestępstwa. Takie jednak rozwiązanie przewidywał art. 243 kodeksu z 1969 roku w swoim pierwotnym kształcie,

²⁶⁹ A. Spotowski- *Pojęcie...*;

²⁷⁰ O. Chybiński- *Łapownictwo i płatna protekcja w kodeksie karnym z 1969 roku*, w: *Księga pamiątkowa ku czci prof. dra Witolda Świdry*, Wydawnictwo Prawnicze, 1969; A. Spotowski- *Z problematyki...*; T. Chrustowski- *op. cit.*;

²⁷¹ H. Popławski, M. Surkont- *Przestępstwo łapownictwa*, Wydawnictwo Prawnicze, 1972;

zrównując tym samym pozycję dającego i przyjmującego łapówkę. O takim rozwiązaniu, które dotyczyć mogło nawet funkcjonariusza, który korzyść wymusił, istotnie można mówić jako o niemoralnym.

Wreszcie art. 47 małego k.k. dopuszczał skorzystanie z możliwości uniknięcia kary nie tylko, gdy powiadomiono władzę o przekupstwie „zanim ta władza dowiedziała się o tym”, lecz również jeśli ujawniono prawdę „przy pierwszym przesłuchaniu w toku postępowania karnego”. Powiadomienie powinno być nastąpić zanim o przestępstwie dowiedziała się władza, z czego wnioskowano, że powinno ono być spontanicznie zainicjowane przez skruszonego przestępcę, nawet jeśli w rzeczywistości spontaniczność ta była ograniczona np. prowadzonym wobec podejrzanego postępowaniem o inne przestępstwo. Ujawnienie zaś prawdy o okolicznościach popełnienia czynu nastąpić mogło najpóźniej podczas pierwszego przesłuchania w toku postępowania karnego o przestępstwo łapownictwa, przy czym stanowić powinno możliwie swobodną decyzję podejrzanego tak, by nie stało się ono zwykłym przyznaniem się do winy, nie pociągającym za sobą tak daleko idących korzyści.

Po zmianie wprowadzonej w kodeksie z 1969, która przyznawała przestępcy korzyść, tylko jeśli zawiadomił o przekupstwie zanim organy ścigania o nim się dowiedziały, ujawnienie prawdy w toku postępowania już nie wystarczało dla skorzystania ze szczególnego czynnego żalu z art. 243. Jak zauważała D. Gajdus „Niepewność, czy władza już wie, czy nie, o fakcie popełnienia przestępstwa, hamuje przed zawiadomieniem, gdyż istnieje obawa jego bezskuteczności.”²⁷² W ówczesnym stanie prawnym można było jedynie przyznanie się do winy lub przyczynienie się do ujawnienia przestępstwa wykorzystać, posługując się art. 50 § 2 i 57 § 2. Przepisy te nakazywały sądowi brać pod uwagę przy wymierzaniu kary m.in. „zachowanie się [sprawcy- przyp. B.K.] po popełnieniu przestępstwa”, a w wypadku przyczynienia się do jego ujawnienia, dawały możliwość nadzwyczajnego złagodzenia kary- w ramach ogólnych przepisów o czynnym żalu.

Ustawa o szczególnej regulacji prawnej w okresie zawieszenia stanu wojennego z dn. 18.XII.1982 roku wprowadziła w art. 243 k.k. daleko idące zmiany. Nastąpiło zróżnicowanie warunków skorzystania z dobrodziejstw czynnego żalu dla każdej ze stron i, co za tym idzie, wprowadzenie zróżnicowanych konsekwencji prawnych wobec tych osób. Wprowadzone zostało obligatoryjne nadzwyczajne złagodzenie kary wobec przyjmującego korzyść w typie podstawowym, oraz wobec udzielającego korzyści w typie uprzywilejowanym ze względu na żądanie udzielenia korzyści przez funkcjonariusza. Fakultatywne nadzwyczajne złagodzenie kary dotyczyć mogło przyjmującego korzyść w typie kwalifikowanym, a także udzielającego korzyści w typie podstawowym i kwalifikowanym.

Pozytywna różnica dla strony udzielającej korzyści była taka, że w każdym przypadku mogła ona skorzystać z tego przywileju ujawniając prawdę dopiero przy pierwszym przesłuchaniu w toku postępowania karnego- od osoby pełniącej funkcję publiczną wymagano, by zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa i jego okolicznościach dokonane było „zanim organ [powołany do ścigania- przyp. B.K.] o nich się dowiedział”. Ostatni paragraf w nowym kształcie przepisu dawał również szansę skorzystania z czynnego żalu podlegaczowi i pomocnikowi do sprzedajności.

Nowa ta, rozbudowana regulacja, nie spowodowała znaczących zmian w wykrywalności przestępstw łapownictwa, budziła jednakże słuszne wątpliwości m.in. udzielając wspomnianych korzyści funkcjonariuszowi, który wymusił łapówkę (art. 243 § 3), co trudno uznać za uzasadnione. Pod rządami wszystkich tych regulacji zgodnie przyjmowano- za wyrokiem Sądu Najwyższego- że „(...) nie jest przyczynieniem się do wykrycia prawdy przyznanie się do dania łapówki i cofnięcie tego przyznania w toku dalszego dochodzenia lub też przewodu sądowego.”²⁷³

W takim kształcie dotrwał zapis art. 243 do 1. września 1998 roku, kiedy to zaczął obowiązywać nowy kodeks karny, nie przewidujący specjalnej regulacji czynnego żalu w odniesieniu do sprawców łapownictwa. Pod jego rządami, chcąc doprowadzić do destrukcji przestępczej solidarności stron łapownictwa, skorzystać można w zasadzie tylko z bardzo ogólnego zapisu art. 53 § 2, który stanowi, że „Wymierzając karę, sąd uwzględnia w szczególności (...) zachowanie się [sprawcy- przyp. B.K.] po jego popełnieniu (...)”.

Rozważając możliwość wykorzystania ogólnej instytucji czynnego żalu, K. Daszkiewicz słusznie uważa, że „(...) art. 60 § 3 k.k. dotyczy obligatoryjnego nadzwyczajnego złagodzenia kary wobec sprawcy, który w popełnieniu przestępstwa współdziałał z innymi [osobami- przyp. B.K.]. Tymczasem przestęp-

²⁷² D. Gajdus- *Czynny żal w polskim prawie karnym*, § 3, Toruń, 1984;

²⁷³ *op. cit.*;

stwo łapownictwa polega z reguły na tym, że jedna osoba daje łapówkę, a druga ją przyjmuje. Art. 60 § 3 k.k. nie może być tu zatem w ogóle stosowany, ponieważ wymaga co najmniej trzech osób współdziałających w popełnieniu przestępstwa.”²⁷⁴ Sformułowanie to proponuje się zmienić tak, by obejmowało również współdziałanie z jedną tylko osobą, w obu skierowanych do parlamentu projektach nowelizacji kodeksu.

Wobec perspektywy rychłej zmiany ustawy karnej warto i w tym miejscu zasygnalizować proponowane w projektach poselskim i prezydenckim rozwiązania, odnośnie szczególnej regulacji czynnego żalu w przestępstwach łapownictwa. Obie propozycje stają na stanowisku, że przychylność wymiaru sprawiedliwości należy się tylko skruszonemu udzielającemu korzyści, nie funkcjonariuszowi. Przewidując „tylko” obligatoryjne nadzwyczajne złagodzenie kary za ujawnienie przestępstwa, projekt prezydencki zabezpiecza w jakimś stopniu funkcjonariuszy publicznych przed fałszywymi oskarżeniami, bowiem zgodnie z tą propozycją również wręczający korzyść nie pozostawałby bezkarny. Inaczej się dzieje na gruncie projektu poselskiego, który stanowi w tym przypadku, że udzielający korzyści w ogóle nie podlega karze.

Wadą projektu prezydenckiego jest, że nie wymaga ujawnienia wszystkich istotnych okoliczności popełnienia przestępstwa, co czyni projekt poselski, zapobiegając tym samym „dozowaniu” wiedzy przez wyrachowanego przestępcę. Projekt poselski, wydaje się, że trafnie, uzależnia skorzystanie przez przekupującego z uwolnienia od kary, od przyjęcia przez funkcjonariusza udzielonej mu korzyści- jest bowiem łapownictwo przestępstwem godzącym przede wszystkim w jakość działań administracji publicznej, a skoro ta nie zostałaby przez funkcjonariusza naruszona, nie można też oczekiwać nagradzania osób, które do takiego naruszenia usiłowały doprowadzić. Z kolei projekt prezydencki słusznie korzysta z formuły, konkretnie określającej czas dla zawiadomienia o przestępstwie: „najpóźniej przy pierwszym przesłuchaniu”. Projekt poselski nie wie, czemu obstaruje przy ujęciu: „zanim organ ten o nich się dowiedział”, które zostało pod rządami poprzednich regulacji powszechnie uznane za niefortunne. Trzeba jednak uznać za krok w dobrym kierunku powrót do idei szczególnej regulacji czynnego żalu w przestępstwie łapownictwa czynnego, zwłaszcza, że nie ma zbyt wielu innych propozycji poradczenia sobie z tym, narastającym w naszych czasach, problemem. Być może należałoby przywilej taki przyznawać tylko przekupującym na żądanie wyrażone przez funkcjonariusza, ale kwestia udowodnienia takiego żądania czy uzależniania prawdopodobnie uczyniłaby regulację taką bezskuteczną.

Przypadki legalnego przyjmowania korzyści

Opisując prawnokarny aspekt przestępstw korupcyjnych, a w szczególności łapownictwa, nie wolno zapominać, że- według słów M. Surkonta- „W żadnej innej dziedzinie przestępczości przejście od legalności do stanu bezprawia nie jest tak płynne”²⁷⁵. Budzącym najwięcej wątpliwości jest zawsze znamię „korzyści majątkowej”, do której nierzadko zbliżają się różnego rodzaju zwyczajowo dopuszczalne podarunki o symbolicznej jedynie wartości.

Podstawowym zatem przypadkiem, kiedy formalne wypełnienie znamion przestępstwa sprzedajności lub przekupstwa nie będzie stanowić czynu zabronionego, jest zaistnienie kontratypu zwyczajowego, który choć nie przewidziany ustawowo, uznawany jest od dawna za okoliczność wyłączającą bezprawność. Zwyczajowo udzielane są osobom wykonującym różne czynności usługowe, drobne korzyści zwane napiwkami, które z obu tych przyczyn- zwyczajowości i drobnej kwoty- nie mogłyby być potraktowane jako łapówka. Przede wszystkim jednak nie istnieje zwyczaj dawania napiwków komukolwiek, kto posiada cechy osoby pełniącej funkcję publiczną- wyjątkiem od tej zasady jest pracownik poczty pełniący obowiązki listonosza. Często, wypłacając kwotę przekazu, otrzymuje on drobną jej część jako napiwek właśnie. Choć zdarzają się, tak jak ogromne napiwki, również niskiej wartości łapówki, przyjmując jednak należy, że czyn taki na ogół nie będzie stanowił przekupstwa. Uzasadnić to można tym, że czynności doręczyciela nie stanowią żadnych decyzji czy rozstrzygnięć o czyichś prawach lub obowiązkach. Wyobrazić sobie można na tym tle jedynie przypadek przyjęcia korzyści za czynność naruszającą prawo (art. 228 § 3), gdy listonosz bierze łapówkę w zamian za przewleknięcie doręczenia np. wezwania do sądu czy powołania na komisję wojskową. Na ogół jednak, na prośbę adresata, czynią to oni za darmo.

²⁷⁴ wyrok Sądu Najwyższego z dn. 21.VII.1948, K 499/48;

²⁷⁵ *op. cit.*;

Osobnym zwyczajem jest dawanie, często dość wartościowych prezentów, lekarzom i nauczycielom. I. Andrejew dopuszczał takie gesty pisząc: „(...) nie jest przestępstwem wręczenie (i przyjęcie) zwyczajowo przyjętego w danym środowisku wyrazu uznania w postaci kwiatów, słodczy, a nawet trwałego upominku (lekarzowi, nauczycielowi itp.).”²⁷⁶ Pomijając zatem sygnalizowane wyżej wątpliwości co do możliwości dokonania karalnego łapownictwa przez te osoby, rodzi się pytanie, gdzie wyznaczyć można granicę między dozwolonym upominkiem (a także gestem- zaproszeniem na obiad czy na wycieczkę), a karalną łapówką. Wydaje się, że należałoby wykluczyć korzyści o większej niż symboliczna wartość w stosunkach między podmiotami o nierównej pozycji. Jestem zatem zdania, że pacjent może w geście wdzięczności dać lekarzowi, a dzieci- nauczycielowi, symboliczny podarek w postaci kwiatów i słodczy, ewentualnie drobnej pamiątki (np. rękodzielniczej). Petent urzędnikowi, za wyjątkowo sprawne załatwienie sprawy, może wręczyć pudełko czekoladek. Wątpliwości moje budzą już jednak ofiarowane w takich sytuacjach lekarzowi wysokogatunkowe alkohole, a nauczycielowi zegarek czy mikser, które w moim odczuciu wykraczają ponad symbol wdzięczności.

86% lekarzy uważa „przyjęcie prezentu, który pacjent wręcza z własnej inicjatywy, po zakończeniu leczenia” za dopuszczalne²⁷⁷. J.M. Ruszar wyraźnie odróżnia korupcję od wdzięczności stwierdzając: „Jeśli ktoś daje po zabiegu lekarzowi koniak, czekoladki, a nawet kopertę- czyni tak z własnej woli. Gdzie nie ma wymuszenia- tam nie ma przestępstwa ani nawet moralnej niejasności. Wdzięczność jest wartością pozytywną (...). Tam gdzie w grę wchodzi reglamentacja, jest miejsce dla korupcji.”²⁷⁸ Pogląd zbliżony wyraził zresztą również Sąd Najwyższy w cytowanej wyżej uchwale: „Podkreślenia wymaga (...) to, że przyjęta wykładnia [że lekarz pod pewnymi warunkami jest osobą pełniącą funkcję publiczną- przyp. B.K.] **nie może** prowadzić do rozszerzenia penalizacji np. w odniesieniu do osób wręczających korzyści majątkowe z wdzięczności za efekty leczenia (...) jeżeli zachowanie takie mieściłoby się w granicach zwyczaju (...).”²⁷⁹ Można jedynie wyrazić wątpliwość, czy dopuszczanie wręczania każdej postaci korzyści majątkowej należałoby pod kontratyp zwyczaju podciągać. Wbrew opinii J.M. Ruszara jestem zdania, że „koperta” nie powinna mieścić się w zakresie akceptowanych „dowodów wdzięczności”- określenie to wskazuje raczej na symboliczny charakter podarunku, a nie na zapłatę w gotówce.

Większą tolerancję wykazałabym w sytuacji, kiedy strony łączy relacja bardziej partnerska, pozioma. W tej grupie zawarłabym np. fundowanie lekarzom przez firmy farmaceutyczne wyjazdów na konferencje naukowe. Wypadki te budzą powszechny niesmak, trudno jednak wymagać dziś od lekarzy, by pokrywali te stosunkowo wysokie koszty z własnej kieszeni, a oczekuje się przecież od nich ciągłego dokształcania. Sytuacja jest stosunkowo klarowna- producent sponsoruje wyjazd w zamian za częstsze wypisywanie jego leku pacjentom. Jednak dopóki chodzi o wyjazdy do polskich miast na rzeczywiste kongresy medyczne, a nie do luksusowych hoteli w tropikach, uznać wypada, że lekarz nie staje tutaj wobec jakichś granicznych dylematów. Skorzystanie z propozycji pokrycia takich kosztów nie wiąże się z „zaprzęciem duszy”- stawka nie jest aż tak wysoka, pokusa tak nęcąca, żeby z tego powodu bezzasadnie ustawiać proces leczenia wszystkich pacjentów pod kątem jednego specyfiku. Były minister zdrowia G. Opala wyraził następującą opinię, którą warto by wziąć pod uwagę regulując omawiany problem: „Za słuszne uważam rozwiązanie, które wraz z firmami farmaceutycznymi wypracowało Amerykańskie Towarzystwo Chirurgów. Osiągnięty konsensus umożliwia finansowanie szkoleń lekarzy, ale organizowanych przez towarzystwa naukowe lekarzy. W zamian daje firmom możliwość zaprezentowania swoich osiągnięć, ale ich sesje muszą być wyraźnie oddzielone od części naukowej zjazdu (...).”²⁸⁰ Oczekująca na wejście w życie ustawa Prawo farmaceutyczne idzie w innym kierunku, przewidując karę grzywny dla lekarza, który przyjął korzyść od firmy farmaceutycznej, i dla osoby, która korzyści udzieliła- nie wyszczególniając np. przypadku sfinansowania wyjazdu na kongres, jako pod pewnymi warunkami dopuszczalnego. W rozpatrywaniu takich przypadków wykazać trzeba zatem wiele rozsądku, by rozpoznać gdzie skończyła się przysługa, a zaczęło przekupstwo.

²⁷⁶ M. Surkont- *Łapownictwo...*;

²⁷⁷ I. Andrejew- *Polskie prawo karne w zarysie*, Warszawa, 1970;

²⁷⁸ cytuję za: raport Fundacji im. Stefana Batorego- *Pacjenci i lekarze wobec korupcji w publicznej służbie zdrowia*, dostępny w internecie;

²⁷⁹ J.M. Ruszar- *Ból lekarza, zmora pacjenta*, „Rzeczpospolita” z dn. 2-3.II.2002;

²⁸⁰ uchwała Sądu Najwyższego z 20.VI.2001, I KZP 5/2001;

Przy omawianiu relacji o charakterze partnerskim zasadniczą jednak rolę odgrywać muszą kontakty dyplomatyczne lub też quasi-dyplomatyczne. Naturalnym jest, że dyplomaci dość często wzajemnie się obdarowują, skoro jednak członek korpusu dyplomatycznego czy konsularnego nie pozostaje w żadnej mierze petentem wobec swojego partnera z obcego kraju, trudno tu mówić o przyjmowaniu nielegalnych korzyści. Głowy państw, przy okazji wizyt międzynarodowych, również wręczają sobie nierzadko niezwykle cenne prezenty, a działania te objęte są przepisami protokołu dyplomatycznego, ale gdyby nawet tak nie było, to trudno byłoby w ich wzajemnych stosunkach dopatrzeć się „interesowności”. Na niższym szczeblu podobne relacje zdarzają się np. między burmistrzami różnych miast, i choć pełnią oni wówczas funkcję publiczną i wręczają sobie upominki w związku z jej pełnieniem, to nie sposób tu odnaleźć cechy równie ważnej dla zaistnienia przestępstwa: społecznej szkodliwości czynu. Jeszcze raz zatem podkreślę tę- moim zdaniem zasadniczą- kwestię, że o legalnym bądź nielegalnym charakterze udzielanej korzyści, poza ustawowymi znamionami łapownictwa, decydować powinna równorzędność podmiotów bądź jej brak: to, czy przyjmujący korzyść ma władzę wytyczania zakresu praw lub obowiązków wręczającego.

W odniesieniu do funkcjonariuszy służby zagranicznej warto przy tym odnotować, że w najbliższym czasie wejść ma w życie rozporządzenie Ministra Spraw Zagranicznych w sprawie ogłaszania prac naukowych (...) a także przyjmowania upominków i innych świadczeń o podobnym charakterze przez członków służby zagranicznej. Ustanowi ono zasadniczo zakaz przyjmowania korzyści przez te osoby, jednak w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych będą one mogły przyjmować upominki- wyłącznie od cudzoziemców, bo cudzoziemiec na ogół nie będzie zajmował wobec nich w pozycji petenta- i o wartości nie przekraczającej 200 euro. Dodatkowymi warunkami legalności przyjęcia takich korzyści ma być fakt, że „ze względu na zwyczaje lub kurtuazję dyplomatyczną odmowa przyjęcia upominku lub innego świadczenia o podobnym charakterze nie byłaby wskazana”, albo też „wręczenie takiego upominku lub świadczenia ma powszechny i okolicznościowy charakter (...)”. W szczególnie uzasadnionych wypadkach dopuszczalne będzie przyjęcie podarunku większej wartości, z pisemnym jednak zawiadomieniem zwierzchnika o tym fakcie.

Będzie to pierwsza w systemie prawa polskiego regulacja tych zagadnień, dość zachowawcza jednak, jeśli rozważyć, że np. w Stanach Zjednoczonych ustawa podobna obowiązuje od 1966 roku, i stanowi ona, że prezenty otrzymane na jej warunkach automatycznie stają się własnością państwa, jeśli przewyższają podaną w niej kwotę. Podobna regulacja obowiązuje też np. w Holandii. Polski prawodawca, nie po raz pierwszy niestety, przygotowuje akt, który co prawda ogranicza pozaetatowe źródła zarobku, ale czyni to dość niepewnie, jakby istniały wątpliwości, czy nie będzie nadmierną krzywdą dla funkcjonariuszy, jeżeli obetnie im się możliwość czerpania dodatkowych korzyści z pełnionej funkcji. Trudno tę ostrożność zrozumieć.

²⁸¹ cytuję za: I. Dudzik- *Lekarz sponsorowany*, „Gazeta Wyborcza” z dn. 10.XII.2001;

4. SKRÓTY W TYTUŁACH CZASOPISM

(ZASADY OPISU WYCINKÓW PRASOWYCH: SKRÓT TYTUŁU/NUMER-DATA DZIENNA-MIESIĄC-ROK)

1. Agrobazar - Agrobazar
2. Antena - Antena
3. AutoŚw - Auto Świat
4. AutoSukc - Auto Sukces
5. Bank - Bank
6. Brief - Brief
7. BussForum - Business Forum
8. BussMagaz - Businessman Magazine
9. BussWeek - Business Week/Polska
10. Casting - Casting
11. ChłDroga - Chłopska Droga-Gazeta rolnicza
12. Klaudia - Klaudia
13. Computerworld - Comuterworld
14. Cosmopolitan - Cosmopolitan
15. Dialog - Dialog
16. DomySpół - Domy Spółdzielcze
17. DzBałt - Dziennik Bałtycki
18. DzŁódź - Dziennik Łódzki-Wiadomości Dnia
19. DzPol - Dziennik Polski
20. DzWsch - Dziennik Wschodni
21. DzZach - Dziennik Zachodni
22. PrzegSport - Dziś-Przegląd Sportowy
23. Elle - ELLE
24. Exllu - Express Ilustrowany
25. Film - Film
26. Focus - Focus
27. Forum - Forum
28. ForumBud - Forum Budowlane
29. GBan - Gazeta Bankowa
30. GBussCentre - Gazeta Business Centre Club
31. GCodz - Gazeta Codzienna Nowiny
32. GDoln - Gazeta Dolnośląska
33. GFarm - Gazeta Farmaceutyczna
34. GFinansowa - Gazeta Finansowa
35. GKrak - Gazeta Krakowska+Echo Krakowa
36. GLubuska - Gazeta Lubuska
37. GŁódź - Gazeta Łódzka
38. GMorska - Gazeta Morska
39. GnaMaz - Gazeta na Mazowszu
40. GnaPom - Gazeta na Pomorzu

41. GOlszt - Gazeta Olsztyńska
42. GPol - Gazeta Polska
43. GPom - Gazeta Pomorska
44. GPozn - Gazeta Poznańska+Express Poznański
45. GWroc - Gazeta Wrocławska
46. GwBiał - Gazeta w Białymstoku
47. GwByd - Gazeta w Bydgoszczy
48. GwCzęst - Gazeta w Częstochowie
49. GwElb - Gazeta w Elblągu
50. GwKat - Gazeta w Katowicach
51. GwKiel - Gazeta w Kielcach
52. GwKrak - Gazeta w Krakowie
53. GwLub - Gazeta w Lublinie
54. GwOpolu - Gazeta w Opolu
55. GwRad - Gazeta w Radomiu
56. GwRzesz - Gazeta w Rzeszowie
57. GwTor - Gazeta w Toruniu
58. GWarmiMazur - Gazeta Warmii i Mazur
59. GWielkop - Gazeta Wielkopolska
60. Gwspółcz - Gazeta Współczesna
61. GW - Gazeta Wyborcza
62. Gzach - Gazeta Zachodnia
63. GTarg - Gazeta Targowa
64. Gentelman - Gentleman
65. Głos - Głos
66. GłKal - Głos Kaliszański
67. GłPom - Głos Pomorza
68. GłSzcz - Głos Szczeciński
69. GłWielkop - Głos Wielkopolski
70. GłWyb - Głos Wybrzeża
71. GospExplmp - Gospodarka Export Import
72. GośćNiedz - Gość Niedzielny
73. Halo - Halo
74. Handel - Handel
75. H&M - Home&Market
76. IlKurierPol - Ilustrowany Kurier Polski
77. Impact - Impact
78. Jestem - Jestem
79. Kaldsc - Kaleidoscope
80. Kino - Kino
81. KiStyl - Kobieta i Styl
82. KiŻ - Kobieta i Życie
83. Konkrety - Konkrety
84. Kresy - Kresy-Kwartalnik literacki
85. Kronika Beskidzka - Kronika Beskidzka
86. Kulisy - Kulisy
87. Kultura - Kultura
88. KurierPor - Kurier Poranny
89. KurierSpół - Kurier Spółdzielczy
90. KurierSzczec - Kurier Szczeciński
91. LVid - Life Video
92. Łączność - Łączność
93. MagLiter - Magazyn Literacki

94. MarSer - Marketing Serwis
95. MedMarPol - Media i Marketing Polska
96. MedCiebie - Medycyna dla Ciebie
97. Medyk - Medyk
98. MojeZdr - Moje Zdrowie
99. Moto - Moto
100. Motor - Motor
101. Nie - Nie
102. NDz - Nasz Dziennik
103. News - Newsweek
104. NowTryOpol - Nowa Trybuna Opolska
105. NwKs - Nowe Książki
106. NwPaństwo - Nowe Państwo
107. NwŻGo - Nowe Życie Gospodarcze
108. Now-GPomiKujaw - Nowości-Gazeta Pomorza i Kujaw
109. NwPrzem - Nowy Przemysł
110. Nw.Tyg.Pop. - Nowy Tygodnik popularny
111. Odra - Odra
112. Okęcie - Okęcie
113. Olivia - Olivia
114. Pani - Pani
115. Pani Domu - Pani Domu
116. Parkiet - Parkiet
117. Pieniądz - Pieniądz
118. Play - Playboy
119. Plon - Plon
120. Polityka - Polityka
121. PolGTrans - Polska Gazeta Transportowa
122. PolZbr - Polska Zbrojna
123. Poznaj Swój Kraj - Poznaj Swój Kraj
124. PozŚw - Poznaj Świat
125. PrGosp - Prawo i Gospodarka
126. PriŻ - Prawo i Życie
127. Press - Press
128. Profit - Profit-Gospodarka bez tajemnic
129. Przeg - Przegląd
130. PrzgRząd - Przegląd Rządowy
131. PrzS - Przegląd Sportowy
132. PrzegTechn - Przegląd Techniczny
133. PrzegTeleko - Przegląd Telekomunikacyjny
134. Przekrój - Przekrój
135. Przyjaciółka - Przyjaciółka
136. PB - Puls Biznesu
137. Radioel - Radioelektronik
138. NRP - Res Publica Nowa
139. RuchMuz - Ruch Muzyczny
140. RynZamPubl - Rynek Zamówień Publicznych
141. RyZagr - Rynki Zagraniczne
142. Rz - Rzeczpospolita
143. SamoZdr - Samo Zdrowie
144. SatAudVid - Sat Audio Video
145. SłLudu - Słowo Ludu
146. SłPol - Słowo Polskie

147. SZd - Służba Zdrowia
148. Sukces - Sukces
149. SupEx - Super Express
150. SupNews - Supermarket News
151. ŚwiatKob - Świat Kobiety
152. Świat Nauki - Świat Nauki
153. Teatr - Teatr
154. Temi - TEMI
155. Tina - Tina
156. Try - Trybuna
157. TrybŚlą - Trybuna Śląska
158. TPien - Twój Pieniądz
159. TStyl - Twój Styl
160. Twórcz - Twórczość
161. TygCiech - Tygodnik Ciechanowski
162. TygGosp - Tygodnik Gospodarczy
163. TygNadw - Tygodnik Nadwiślański
164. TygPow - Tygodnik Powszechny
165. TygSiedl - Tygodnik Siedlecki
166. TygSolid - Tygodnik Solidarność
167. Tylko Rock - Tylko Rock
168. Uroda - Uroda
169. Vita - Vita
170. Viva - VIVA
171. VotreB - Votre Beaute
172. WiadStat - Wiadomości Statystyczne
173. Wiedza i Życ. - Wiedza i Życie
174. Więź - Więź
175. Wprost - Wprost
176. Wspólnota - Wspólnota
177. Zdrowie - Zdrowie
178. ZeszLit - Zeszyty Literackie
179. ZielSztand - Zielony Sztandar
180. ZiemKal - Ziemia Kaliska
181. Znak - Znak
182. Zwierc - Zwierciadło
183. Życie - Życie
184. ŻW - Życie Warszawy
185. Żyjmy Dłużej - Żyjmy Dłużej

5. Mapa korupcji (układ przedmiotowy)

instytucja	opis zdarzenia	województwo	mięjsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
administracja państwowa	Szef Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych załatwił swoim braciom posady nadleśniczych, a następnie przyznawał im wysokie pensje i nagrody.	kujawsko-pomorskie	Toruń			GW40/16-02-01
agencje państwowe	Dwie prywatne firmy skupowały od producentów zboże, za które Agencja wypłaciła dopłatę, a następnie sprzedawały je w innych punktach skupu i pobrały po raz drugi dopłatę do tego samego zboża w kwocie 640 760 zł	zachodniopomorskie	Szczecin	kontrola NIK	podobny proceder stwierdzono w wielu terenowych oddziałach Agencji na terenie całego kraju	KurierSzczec 239/8 10-12-2000, 244/15/17-12-2000
agencje państwowe	Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa w latach 1995-2000 sprzedała nielegalnie 15 jezior z dopływami oraz 16 hektarów gruntu wraz z rzeką Jeziorką.	mazowieckie	Warszawa	sprawa w toku	Raport z kontroli NIK. Wszystkie transakcje zawarte z naruszeniem prawa miały zostać unieważnione.	Rz 143/21/06/2001
agencje państwowe	Agencja Rynku Rolnego w terenie zawierała ustne, niekorzystne dla Skarbu Państwa, umowy w celu ominięcia niewygodnych dla dostawców przepisów.	mazowieckie	Warszawa	kontrola NIK	Lubelski oddział ARR twierdzi, że nie złamano prawa.	GwLub14/17-01-01
agencje państwowe	Agencja Rynku Rolnego dopuściła do wielu nieprawidłowości przy skupach interwencyjnych produktów rolnych: zbóż i żywca (dopuszczano do fałszowania informacji w zeznaniach), przez co ogromne straty poniósł Skarb Państwa.	kujawsko-pomorskie, zachodniopomorskie, mazowieckie, warmińsko-mazurskie, małopolskie		kontrola NIK	Prezes Krajowego Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych domagał się w Sądzie Okręgowym w Warszawie przeprosin za artykuł w „Polityce”. Sąd oddalił wniosek.	GPom14/17-01-01, Polityka33/18-08-01, Polityka34/25-08-01
banki	Dyrektor banku okradał własną placówkę fałszując dokumenty i wyludząc kredyty w zamian za łapówki.	świętokrzyskie	Kielce	śledztwo w toku		GwKiel 65/17/18-03-2001
banki	Mężczyzna był oskarżony o przekazanie w sierpniu prezesowi zarządu Prosper Banku łapówki w zamian za przyznanie korzystnych kredytów na działalność gospodarczą.	małopolskie	Kraków	oskarżonego uniewinniono		DzPol 68/21-03-2001, GKrak 69/22-03-2001, GwKrak 68/21-03-2001
banki	Byłemu dyrektorowi oddziału banku, obecnie prezesowi innego banku zarzucono udzielanie olbrzymich kredytów pięciu spółkom, które od początku nie były ich w stanie spłacić. Bank przydzielał im dalsze kredyty, mimo, że nie spłacały wcześniejszych. Jedna ze spółek należała do syna prezesa, zatrudniona w niej była żona prezesa, a wnioski o kredyt podpisywał kuzyn.	podlaskie	Łomża	prokuratura okręgowa wydała postanowienie o przedstawieniu zarzutów i złożyła wniosek o tymczasowe aresztowanie; Główny Inspektorat Nadzoru Bankowego NBP odwołał oskarżonego z funkcji prezesa	Łomżyński oddział stracił co najmniej 50 mln 265 tys. zł. W sprawie jest też oskarżonych dwoje zastępców prezesa. Rok po postawieniu zarzutów Kancelaria Prezydenta przyznała prezesowi na wniosek Krajowego Związku Banków Spółdzielczych Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski „za wybitne zasługi dla bankowości spółdzielczej”.	SupExp 292/15-12-2000
banki	Dyrektor oddziału banku został oskarżony udzielanie kredytów niewypłacalnym firmom, czym doprowadził do wielomilionowych strat. W jednej z takich firm miał udziały syn dyrektora banku.	podlaskie	Łomża	postępowanie sądowe	Oskarżony nie stawiał się na rozprawy z powodu złego stanu zdrowia.	ChD5/04-01-01
banki	Prezes spółki deweloperskiej przestał spłacać kredyt zaciągnięty w oddziale banku i aby zabezpieczyć pożyczkę bez wiedzy lokatorów rozciągnął hipotekę na ich mieszkania. W wyniku nacisków lokatorów prezes spółki wystąpił do banku o zwolnienie mieszkań z hipoteki. Uzyskał taką zgodę. Wśród mieszkań zwolnionych z hipoteki było mieszkanie prezesa oddziału banku, który udzielił spółce kredyt.	łódzkie	Łódź		Pod decyzją zwalniającą mieszkanie prezesa oddziału banku z hipoteki podpisał się jego zastępca.	GW 116/19/20-05-2001

instytucja	opis zdarzenia	województwo	mięscowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
banki	Dyrektor banku zażądał luksusowego auta od jednego z klientów w zamian za udzielenie kredytu. Podwładna dyrektora zobowiązała się za łapówkę podjąć korzystną dla klienta decyzję o prolongacie spłaty zadłużenia.	łódzkie	Łódź	śledztwo w toku		ExII 96/24-04-2001
banki	Dyrektor banku przyjął łapówkę od przedsiębiorcy w zamian za otwarcie VIP-owskich kont bankowych na podstawie zaświadczeń, w których mocno zawyżono pensje.	zachodniopomorskie	Szczecin	sprawa w toku		KurierSzczec 153/08-08-2001, 154/09-08-2001, GłSzc 184/08-08-2001185/09-08-2001, GnaPom 184/08-08-2001, 185/09-08-2001
banki	Bank wystawił wierzytelności PPCh na przetarg. Dzięki przychylności tego banku biznesmen kupił wierzytelności kilku chłodzi. Tereny, na których stały te chłodzi sprzedawł zachodniej sieci handlowej. Z dwóch ofert bank wybrał ofertę, która była o połowę niższa niż poprzednia.	mazowieckie	Warszawa			Rz 211/10-09-2001
banki	Dyrektor został zatrzymany za przyjęcie łapówki w zamian za udzielenie kredytów i przyznawanie kont VIP-owskich	mazowieckie	Warszawa	śledztwo w toku		Życie 185/09-08-2001, Try 185/09-08-2001, Rz 184/08-08-2001, 185/09-08-2001
banki	Dyrektorowi banku zarzuca się przyjęcie łapówki w zamian za udzielenie kredytów oraz działanie na szkodę placówki.	dolnośląskie	Wrocław	sprawa w toku		SiPol 53/03/04-03-2001
banki	Biznesmen może stracić zgodę na budowę fabryki żelatyny w specjalnej strefie pod Łodzią oraz ulgę podatkową ze względu na podejrzenie o wyłudzenie pożyczki pod nazwą firmy swojej córki.	łódzkie		śledztwo w toku		GW 39/15-02-2001
budowa autostrad	Jedna z zachodnich firm budujących A-4 nie uiściła do kilkunastu milionów zł należnego podatku. Uciekła przed fiskusem, zawyżając roczną amortyzację sprzętu oraz płacąc wygórowane stawki utworzonym przez siebie spółkom-córkom, które występowały w roli bezpośrednich wykonawców. Wszystko to pozwalało fikcyjnie zawyżyć koszty własne i tym samym obniżyć należny podatek.	opolskie	Opole	Sprawą zajął się NIK oraz Urząd Kontroli Skarbowej.		Rz 117/21-05-01, DzZach 175/ 28/29-07-2001
edukacja	W 1999 i 2000 roku podlaskie kuratorium przekazało w ramach dotacji jedną siódmą środków otrzymanych z Ministerstwa Edukacji Narodowej na dokształcanie nauczycieli organizacji społecznej o profilu edukacyjnym, powiązanej ze związkami zawodowymi i kuratorium. Należący do tegoż stowarzyszenia dyrektor wydziału szkolnictwa ponadgimnazjalnego kuratorium prowadził organizowane przez nie wykłady dotyczące drugiego etapu reformy.	podlaskie	Białystok	Kurator został odwołany przez wojewodę ze stanowiska.	Kurator był również członkiem założycielem Towarzystwa. Odwołaniu kuratora sprzeciwiła się sekcja związku zawodowego, której przewodnicząca też należała do Towarzystwa Pro Studio. Pracownicy kuratorium zapewniali, że przestali należeć do organizacji jeszcze przed przyznawaniem dotacji z MEN. W sądzie rejestrowym jednak znajduje się lista członków założycieli oraz późniejsze dokumenty, które przeczą tym zapewnieniom.	KurierPor10/12-01-2001, KurierPor39/15-02-2001
edukacja	Wydawcy podręczników szkolnych zachęcają pedagogów do bezpośredniej sprzedaży podręczników w szkołach. Jednocześnie oferują nauczycielom, którzy sprzedadzą najwięcej podręczników, prezenty - pieniądze, komputery, wycieczki zagraniczne czy telefony komórkowe.	cały kraj	cały kraj			GW180/03-08-01, TygPow32/12-08-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
edukacja	Dyrektor został oskarżony o żądanie łapówki w zamian za przedłużenie umowy najmu pomieszczeń w budynku będącym własnością Instytutu Morskiego.	pomorskie	Gdańsk	Prokuratura Rejonowa w Pruszczu Gdańskim wystąpiła akt oskarżenia do Sądu Rejonowego w Gdańsku.		GMor97/25/04/01
edukacja	Nauczyciel matematyki z zespołu szkół został oskarżony przez swoich uczniów o pobieranie opłat za wystawianie pozytywnych ocen semestralnych.	lubelskie	Kiljany	Sąd Rejonowy w Lublinie na niejawnym posiedzeniu umorzył sprawę, uznając, że nauczyciel nie pełni funkcji publicznych.	Proceder ten miał trwać przez lata. W czasie postępowania przygotowawczego nauczyciel nadal pracował i próbował zastraszać świadków. Później przeszedł na emeryturę. Lubelska prokuratura złożyła zażalenie na postanowienie sądu o umorzeniu postępowania. Zażalenie rozpatrywał Sąd Okręgowy w Lublinie, który potwierdził wcześniejszą decyzję Sądu Rejonowego. Kasację w specjalnym trybie mógł złożyć tylko Rzecznik Praw Obywatelskich lub Minister Sprawiedliwości. Pełnomocnik Rzecznika Praw Obywatelskich odrzucił możliwość składania kasacji, wskazując, że w tego typu sprawach występować powinien przełożony prokuratury.	KurierLub243/18-10-00, DzWsch244/18-10-00, GwLub244/18-10-01, KurierLub33/08-02-01, DzWsch33/08-02-01, SupEx33/08-02-01, GW33/08-02-01, DzWsch34/09-02-01, KurierLub34/09-02-01, GwLub34/09-02-01, GW34/09-02-01, KurierLub39/15-02-01, GwLub39/15-02-01, DzWsch39/15-02-01, SupEx39/15-02-01, GW39/15-02-01, Rz39/15-02-01, SupEx52/02-03-01, GW64/16-03-01, KurierLub64/16-03-01, Rz64/16-03-01, GwLub64/16-03-01, DzWsch64/16-03-01, GW65/17/18-03-01, KurierLub65/17/18-03-01, GwLub66/19-03-01, GwLub17/18-03-01, SupEx66/19-03-01, GwWielkop66/19-03-2001, WlkpExllu71/24-03-01
edukacja	Były profesor wyższej uczelni został oskarżony o przyjęcie łapówki w wysokości 300 \$ za postawienie pozytywnej oceny z prowadzonego przez siebie przedmiotu.	małopolskie	Kraków	postępowanie sądowe	Afera łapówkarska wyszła na jaw po napisaniu przez studentów listu do gazety, w którym skarżyli się, że za zdanie egzaminu trzeba zapłacić 300 dolarów. Według nich zbieraniem pieniędzy zajmowała się żona profesora, również pracownik naukowy tej uczelni. Egzamin zdawało się u męża, a pracę maderską pisało u żony. Kontrola prac maderskich wykazała, że kilkanaście z nich w różnych latach powstało w ten właśnie sposób. Na ławie oskarżonych zasiadła również studentka oskarżona o wręczenie łapówki.	DzPol 289/12-12-00, DzPol147/26-06-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
edukacja	Dyrektorowi odpowiedzialnemu za inwestycje dla instytucji edukacyjnych zarzucono przyjęcie łapówek za rozstrzyganie przetargi. Zarzucono mu przyjęcie łapówki w postaci mercedesa c-220 za rozstrzygnięcie przetargu na rozbudowę zespołu szkół, a także domaganie się kolejnej łapówki i umorzenia długu, za kontrakt na wykonanie prac remontowych dla wyższej uczelni.	lubelskie	Lublin	Dyrektor został tymczasowo aresztowany	Zarzuty prokuratury zostały oparte na zeznaniach biznesmena, który przyznał się do wręczania łapówek. Dyrektor wyszedł z aresztu za poręczeniem finansowym w wysokości 150 tys. złotych.	DzWsch244/18-10-00, KurierLub249/25-10-00, GwLub250/25-10-00, DzWsch250/25-10-00, Życie251/26-10-00, DzWsch251/26-10-00, KurierLub250/26-10-00, Rz251/26-10-00, SupEx251/26-10-01, DzWsch56/07-03-01, KurierLub56/07-03-01, GwLub56/07-03-01, DzWsch70/23-03-01, DzWsch107/09-05-01, KurierLub107/09-05-01, GwLub107/09-05-01, SupEx107/09-05-01, GwLub134/09/10-06-01, DzWsch165/17-07-01, GwLub165/17-07-01, KurierLub165/17-07-01, DzWsch166/18-07-01, KurierLub166/18-07-01,
edukacja	Podczas matur w 2001 r., które miały być ostatnim egzaminem dojrzałości zdawanymi przed wprowadzeniem reformy, w technikum dla dorosłych - oprócz 70 osób zdających egzamin eksternistycznie - zdawała grupa trzecioklasistów z liceum ogólnokształcącego. Egzaminy zdali pomyślnie przed komisją, w której zasiadali ich krewni.	podlaskie	Łapy	postępowanie przygotowawcze		KurierPor207/05-09-01
edukacja	Wicedyrektor liceum ogólnokształcącego został oskarżony o wymuszanie łapówek od właścicielki miejscowego biura turystycznego za wynajem szkolnych pomieszczeń na organizowanie w nich w czasie ferii i wakacji obozów oraz kolonii dla dzieci. W sumie wicedyrektor przyjął 6950 złotych w ciągu dwóch lat. Właścicielka biura turystycznego nagrała rozmowę w trakcie wręczania łapówki.	śląskie	Milówka	Kurator oświaty zlecił przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego i kontrolę finansową; postępowanie prokuratorskie.	Właścicielka biura turystycznego powiadomiła kuratora oświaty. Wicedyrektor zwrócił wyludzone pieniądze i przeszedł na emeryturę. Przygotowywanie aktu oskarżenia trwało 6 lat gdyż badano autentyczność nagrania magnetofonowego.	TrybŚlą15/18-01-01, KronBesk4/25-01-01
edukacja	Nauczycielka zespołu szkół przyjmowała od zagrożonych uczniów prezenty: złotą biżuterię, sprzęt AGD, zagraniczne środki czystości, firany i obrusy. Niektórzy uczniowie twierdzili, że opłacali jej też rachunki za gaz i należności z tytułu usług krawieckich.	opolskie	Namysłów	postępowanie przygotowawcze	Przez dwa miesiące nie udało się ustalić, o którą nauczycielkę chodziło nauczycielkę, gdyż zawiadomienie do prokuratury wysłane przez dyrektora szkoły nie zawierało jej nazwiska, a w artykułach prasowych nazwano ją profesor X. Ostatecznie dyrektor szkoły wytypował dwa nazwiska na podstawie danych zawartych w artykule prasowym.	NowTryOpol156/06-07-01/ NowTryOpol160/11-07-2001, NowTryOpol168/20-07-2001, NowTryOpol209/07-09-01, NowTryOpol218/18-09-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
edukacja	Była prorektor wyższej uczelni została oskarżona o przyjęcie korzyści majątkowych w zamian za egzaminacyjne wpisy do indeksów. Lista prezentów obejmuje m.in.: radiomagnetofon, złoty łańcuszek, pierścionek, serwis do kawy, pióro, perfumy, srebrną bransoletkę, ekspres do kawy, cukiernicę, mosiężną lampę, szklany kielich, zegar.	warmińsko-mazurskie	Olsztyn	postępowanie sądowe	Oskarżona twierdzi, że oskarżenie jest zemstą studentów, którzy nie zdali egzaminu. Obecnie pracuje na uczelni w innym mieście. Olsztyński Sąd Rejonowy już dwukrotnie wydawał w tej sprawie wyrok, za każdym razem któraś ze stron odwoływała się. W tej samej sprawie oskarżony jest także inny pracownik naukowy.	GWarmiMazur110/12/13-05-01
edukacja	Nauczycielka szkoły średniej została oskarżona o przyjmowanie łapówek od swoich uczniów. W zamian za pieniądze i prezenty rzeczowe, bez przeprowadzenia należytych egzaminów, zaliczała swoim uczniom określony przedmiot.	wielkopolskie	Słupca	Kobieta została zatrzymana na miesiąc w areszcie; podjęto postępowanie przygotowawcze		GWielkop163/14/15-07-2001, ŻW189/14/15-08-2001
edukacja	Wykładowca uniwersytecki będący kierownikiem zakładu został oskarżony o przyjmowanie łapówek od swoich studentów za zaliczenie przedmiotu bez egzaminu lub wcześniejsze udostępnienie pytań. W sumie zarzucono mu przyjęcie prawie 4 tys. marek od 30 osób.	zachodniopomorskie	Szczecin	postępowanie sądowe	Na ławie oskarżonych zasiadły cztery osoby, które miały pośredniczyć we wręczaniu łapówek.	GnaPom 266/15-11-00, GnaPom 241/41/15-10-00, GnaPom286/08-12-00, KurierSzczec 201/16-10-00, KurierSzczec239/008/10-12-00, GnaPom8/10-01-2001, GnaPom32/07-02-01, Rz32/07-02-01, GnaPom52/02-03-01, KurierSzczec44/02/04-03-2001, Polityka/24-03-01, GnaPom76/30-03-01, Rz76/30-03-01, KurierSzczec64/30-03/01-04-2001, Rz100/28/29-04-01, KurierSzczec126/02-07-01, Rz178/01-08-2001, KurierSzczec148/01-08-2001, GnaPom 228/29/30-09-01,

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
edukacja	Rektor prywatnej szkoły wyższej otrzymał od Senatu swojej szkoły tytuł profesora zwyczajnego (przy niepełnym składzie i przy jednym głosie wstrzymującym się). Organem założycielskim tej szkoły było stowarzyszenie. Już na etapie zakładania szkoły i rejestracji w Ministerstwie Edukacji Narodowej przedstawiono sfalszowany statut tegoż stowarzyszenia, zaś wymagany fundusz założycielski w rzeczywistości nie istniał, sam rektor natomiast został w latach osiemdziesiątych skazany prawomocnym wyrokiem za korupcję i fałszerstwa na 4 lata pozbawienia wolności i 5 lat pozbawienia praw publicznych. Pod większością decyzji dotyczących rejestracji szkoły podpisywali się dyrektor Departamentu Szkolnictwa Wyższego i wiceminister edukacji.	mazowieckie	Warszawa	W wyniku przeprowadzonej kontroli NIK skierował do prokuratury wniosek o wszczęcie. Postępowanie zostało umorzone, co zakwestionowała prokuratura okręgowa.	Licencja na prowadzenie zajęć wygasła 5 lipca 2000 roku. Ministerstwo Edukacji Narodowej odmówiło zatwierdzenia zmian w statucie szkoły. Kurator stowarzyszenia wyznaczony przez starostwo został odwołany sędawnie po dwóch miesiącach, zaś przy odwoływaniu się od tej decyzji w starostwie pomyłono sygnaturę sprawy, co skutkowało uprawomocnieniem się decyzji korzystnej dla szkoły. Starostwo Powiatowe zamówiło ekspertyzę w stołecznej firmie prawniczej, w której stwierdzono, że ustanowienie kuratora dla stowarzyszenia jest niezbędne. Sąd jednak odrzucił wniosek o ustanowienie kurateli, gdyż naruszenie zasad, o których traktowano w ekspertyzie - kadecyjności i wyboru legalnych władz, w świetle ustawy o stowarzyszeniach, nie stanowiło wystarczającej przesłanki do ustanawiania kurateli. Należało wykazać, że uchybienia formalne pozostają w związku z konkretnymi naruszeniami praw i interesów członków stowarzyszenia i służą podejmowaniu konkretnych, niezgodnych z prawem działań. Starostwo takie materiały posiadało, ale nie zostały one wykorzystane. W momencie zarejestrowania przez Sąd Rejonowy nowego zarządu stowarzyszenia, MEN przedłużyło wygasającą licencję i zezwoliło na prowadzenie studiów magisterskich na wybranych kierunkach.	TygSolid24/15-06-01
edukacja	Była dyrektorka warszawskiego liceum, odwołana trzy lata wcześniej za nadużycia finansowe, została mianowana przewodniczącą komisji egzaminacyjnej przyznającej stopnie nauczyciela mianowanego. Nadużycia polegały na wynajmie pomieszczeń szkolnych na wesela, a szkolnej bursy na hotel dla gości weselnych. Pieniądze z najmu nie wpływały do kasy szkoły. Ponadto zarzucono fałszowanie dokumentów, list płac, udostępnianie uczniom pytań egzaminacyjnych, niegospodarność i łapówki.	mazowieckie	Warszawa	prokuratura umorzyła postępowanie	Ostatecznie prokuratura nie dopatrzyła się poważniejszych nieprawidłowości i nie skierowała sprawy do sądu. Dlatego naczelnik wydziału oświaty powołał dyrektorkę na stanowisko przewodniczącej komisji, uzasadniając decyzję ogromnym doświadczeniem i brakiem wpisu o zwolnieniu dyscyplinarnym ze stanowiska dyrektora liceum.	Życie 165/17-07-01 Życie166/18-07-01,
edukacja	Profesor wyższej uczelni w podręczniku, którego jest autorem, zawarł stwierdzenie, że „Z punktu widzenia działalności marketingowej przedsiębiorstwa wykorzystanie przekupstwa jako formy poparcia sprzedaży nie jest traktowane w firmie jako niemoralne, gdy pozwala na uzyskanie korzyści większych niż koszty na ten cel poniesione”.	mazowieckie	Warszawa		Przeciw szerzeniu takich poglądów, nawołujących do łamania prawa, zaprotestował polski oddział Transparency International.	GW38/14-02-01, GwKat35/10/11-02-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
edukacja	Urzędnik starostwa przyjechał na wizytację do szkoły samochodowej. Ponieważ po drodze przytrafiła mu się awaria koła, poprosił dyrektora szkoły o naprawę w szkolnym warsztacie. Po zakończonej wizytacji odebrał samochód z czterema nowymi kołami, a dyrektor oświadczył, że naprawa była nieodpłatna. Urzędnik starostwa nakazał wstawienie starych opon i zapłacił za reperację koła.	mazowieckie	Warszawa	Urzędnik zawiadomił prokuraturę rejonową. Pół roku później prokuratura umorzyła sprawę. Urzędnik starostwa złożył odwołanie do prokuratury okręgowej.		GStoleczna274/24-11-00
edukacja	Podczas egzaminów wstępnych na Akademię Medyczną większa niż zazwyczaj część zdających uzyskała bardzo dobre wyniki. Okazało się, że testy egzaminacyjne można było kupić za sumę od kilku do piętnastu tysięcy złotych. Dostęp do pytań miało około 50 osób.	mazowieckie	Warszawa	postępowanie prokuratorskie		Rz143/21-06-01, GwKrak/144/22-06-01, KurierPor144/22-06-01, SupEx145/23/24-06-2001, KurierLub154/04-07-01
fundusz celowy	Powołany w 1989 r. Fundusz Obsługi Zadłużenia Zagranicznego miał zajmować się wykupem polskiego długu. FOZZ rozpoczął tzw. operacje niekonwencjonalne, które polegały na wykupie długu przez podstawione instytucje i osoby. Operacji nie księgowano i tylko część pieniędzy została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem. Pieniądze trafiały m.in. na konta firm należących do osób prywatnych, w tym zarządzających FOZZ.	mazowieckie	Warszawa	Sprawę polsko-kubańskiego przedsiębiorcy prowadzi Prokuratura Okręgowa w Warszawie; proces w sprawie FOZZ rozpoczął się w warszawskim sądzie okręgowym.		Z 232/4-10-2000 SupEx 144/22-06-2001 Rz 144/22-06-2001 GW 144/22-06-2001 GW 154/04-07-2001 GośćNiedz 26/01-07-2001 GW 152/02-07-2001 KurierPor 142/20-06-2001 Try 85/10-04-2001 Try 86/11-04-2001 Tsol 42/19-10-2001
inspekcja pracy	W 1989 roku pracownicy inspekcji pracy wspólnie z innymi osobami założyli prywatny podmiot, którego zakres działalności pokrywał się z funkcjami PiP. Kiedy prawo zabroniło im prowadzenia takiej działalności, spółkę przejęli ich znajomi. Inspektorzy mieli nadal wpływ na firmę, kierując do niej klientów. Zapewniali instytucje, w których wykryli nieprawidłowości, że po skorzystaniu z usług firmy następna kontrola wypadnie pomyślnie. Inspektorzy brali za swoją działalność łapówki.	lubelskie	Lublin	Sąd Okręgowy w Lublinie skazał obu inspektorów na 2 lata i 3 miesiące oraz na 1 rok i 8 miesięcy, a szefów firmy na pół roku z zawieszeniem na 2 lata oraz na 1 rok i 8 miesięcy.	Wyrok jest prawomocny.	GwL120/24-05-2001 KurierLub 120/24-05-2001 Rz 120/24-05-2001
inspekcja weterynaryjna	Inspektorowi weterynaryjnemu zarzucono, że wymusza łapówki od sklepów i masarni, które kontrolował, w zamian za odstąpienie od przeprowadzenia kontroli.	lubuskie	Gorzów	Inspektor został tymczasowo aresztowany	Ponieważ poszkodowani bali się składać zeznania, skorzystano z nagranej taśmy magnetofonowej, na której zarejestrowano żądanie 1,2 tys. zł w zamian za odstąpienie od kontroli stoiska mięsnego w supermarkecie.	GZach 244/18-10-01
inspekcja weterynaryjna	Weterynarzowi zarzucono, że wspólnie z inspektorem inspekcji weterynaryjnej wyłudzał pieniądze z tzw. środka specjalnego, z którego finansowane były umowy cywilnoprawne z prywatnymi weterynarzami wykonującymi na rzecz państwa badanie mięsa. Weterynarz wystawiał rachunki, a inspektor składał pod nimi podpis.	lubuskie	Gorzów	postawiono zarzuty		Gzach 244/18-10-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
instytucje państwowe	Przedsiębiorcy z Sosnowca zarzucono oszustwa i korumpowanie urzędników, wydłużanie zasiłków z ZUS. Pieniądze miał przyjmować były minister przemysłu i handlu, zaś w związku z tą sprawą oficerowi katowickiej delegatury UOP zarzucono przekroczenie uprawnień, utrudnianie śledztwa oraz ujawnianie poufnych informacji.	śląskie	Katowice	Wobec byłego ministra zastosowano areszt domowy; postępowanie prokuratorskie.		GIWyb 124/28-06-2001
kancelaria prezydenta	Ujawniono, że w pierwszej połowie lat 90. prezydent ułaskawił co najmniej pięciu przestępców. Jeden z szefów gangu, występujący w procesie przeciw gangowi pruszkowskiemu jako świadek koronny, oskarżył urzędników Kancelarii Prezydenta o przyjęcie łapówki w wysokości 150 tysięcy dolarów.	mazowieckie	Warszawa	Minister sprawiedliwości zapowiedział wszczęcie śledztwa w sprawie przecieku materiałów do prasy.	Minister w Kancelarii Prezydenta oświadczył, że wstrzymuje się ze złożeniem oświadczenia przeciw ministrowi sprawiedliwości, ponieważ sprawa wydaje mu się coraz bardziej zawiślana. Z kontynuowania sprawy wycofała się po ostrzeżeniach również dziennikarka TVP.	Głos 9/03-03-2001
ministerstwa	Wicedyrektorowi departamentu MON zarzucono poświadczenie nieprawdy, a głównemu księgowemu przyjęcie 36 tys. zł łapówki.	podkarpackie	Mielec	postępowanie przygotowawcze	Jest to część sprawy o przejęcie mienia Zakładów Lotniczych w Mielcu i lotniska. Sprawcy mieli kontakty z urzędnikami MON oraz posłami, które wykorzystywali do nielegalnych interesów prowadzonej przez nich spółki. Dwóch posłów poręczyło za ich zwolnienie z aresztu.	Rz10/12-11-00
ministerstwa	Wysoki rangą oficer, urzędnik MON, został oskarżony o przyjęcie łapówki w wysokości 45 tys. zł od przedsiębiorcy. Dzięki pozyskanym informacjom firma handlująca długami zarobiła prowizję (17% wartości kontraktu - co najmniej 600 tys. zł) za wykupienie długu MON od firmy państwowej produkującej uzbrojenie w Tarnowie.	małopolskie	Tarnów	Oficer został aresztowany; postępowanie sądowe	Oskarżono także przedsiębiorcę, który dał łapówkę; MON spłacił dług.	GwKrak122/26/17-05-01
ministerstwa	Byłemu ministrowi przemysłu zarzucono, że działając wbrew uchwałom Rady Ministrów i porozumieniu ze stroną rosyjską wprowadził do podmiotu zarządzającego rurociągiem jamalskim firmę Gaz Trading.	mazowieckie	Warszawa	postępowanie przygotowawcze	Działania byłego ministra doprowadziły do utraty kontroli Skarbu Państwa nad polskim odcinkiem rurociągu, co utrudniło rządowi m.in.. działania w sprawie światłowodu, który został położony wzdłuż gazociągu przez firmę Gazprom.	NwPaństwo23/08-06-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
ministerstwa	Byłemu ministrowi przemysłu i handlu zarzucono przyjęcie podczas pełnienia funkcji rządowej łapówki w wysokości 20 tys. zł od śląskiego przedsiębiorcy oraz pomoc w zakupie atrakcyjnej nieruchomości. Przedsiębiorca ten opłacał również ministrowi wycieczki zagraniczne. Przyjmowane korzyści miały być zapłatą za doprowadzenie do połączenia przedsiębiorstwa państwowego i firmy tegoż przedsiębiorcy w oparciu o umowę pozwalającą przejąć mu kontrolę w nowej spółce, mimo posiadania niewielkiej części jej udziałów.	mazowieckie	Warszawa	Sprawę wyjaśniał UOP, minister został aresztowany; wszczęto postępowanie przygotowawcze	Były minister zamieszany był także w głośne afery z Drewbudem, Cenzinem i wyłudzeniem węgla z kopalń. Będąc wiceministrem współpracy gospodarczej z zagranicą zasiadał w radzie nadzorczej zajmującej się handlem bronią spółki Cenzin. Za jego aprobatą firma ta dofinansowała gorzowską spółkę, której prezesem był zięć ministra. W 1996 r. do Sądu Rejonowego w Warszawie wpłynął akt oskarżenia m. in. przeciwko niemu w sprawie niegospodarności w Cenzinie. W 1992 r., jako wiceminister współpracy gospodarczej i reprezentant państwa – głównego udziałowca w spółce Cenzin – był podejrzewany o powiązania z sześcioma Polakami aresztowanymi we Frankfurcie pod zarzutem próby sprzedaży karabinów do Iraku. Śledztwo prowadzone przez służby specjalne potwierdziło te powiązania. Zasiadając w radach nadzorczych Cenzinu, Cenrexu i Zelmera, pobierał wynagrodzenie, w czasie, gdy sprawował urząd ministra. Był on już w 1995 roku oskarżony przez prokuraturę o pożyczanie swojemu zięciowi z kasy spółki Skarbu Państwa kwoty 12,3 mld, starych zł	DzŁódź 29/03/04-02-2001, DzPol27/01-02-01; Nie 6/08-02-2001 SupEx27/01-02-01, Życie27/01-02-01, Rz27/01-02-01, ŻW27/01-02-01, GW27/01-02-01, TrybŚlą27/01-02-01, Glubuska27/01-02-01, GIWyb23/01-02-01, NDz28/02-02-01, Try27/01-02-01, SupEx26/31-01-01, GCodz31/13-02-01, GW35/10/11-02-01
ministerstwa	Byłemu wysokiemu urzędnikowi Ministerstwa Skarbu Państwa zarzucono kontakty z gangiem pruszkowskim.	mazowieckie	Warszawa	nieokreślone		SiPol167/19-07-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
ministerstwa	Wiceministrowi obrony narodowej i jego asystentowi zarzucono korupcję przy zamówieniach publicznych na zakup broni. Od koncernu zbrojeniowego asystent domagał się w imieniu ministra stu tysięcy dolarów łapówki w zamian za wygrany przetarg. Ponadto miał dostęp do tajnych dokumentów nie posiadając wymaganego certyfikatu.	mazowieckie	Warszawa	asystent został aresztowany, a wiceminister zdymisjonowany; Wojskowe Służby Informacyjne wszczęły dochodzenie; prokuratura postawiła asystentowi zarzuty.	Obliczono, że minister więcej wydawał niż zarabiał. Wiceminister twierdził, że zaciągnął pożyczkę u swojego asystenta. Dodatkowo sejmowa Komisja Etyki Poselskiej zarzuciła ministrowi, że mimo ustawowego obowiązku nie złożył oświadczenia majątkowego. Komisja ukarała go naganą za niezłożenie oświadczenia majątkowego i podaniem tego faktu do wiadomości publicznej. Minister domagał się powołania komisji rządowej. Asystent wiceministra został aresztowany na promie płynącym do Szwecji. Po publikacjach prasowych asystent próbował opuścić Polskę lecz dzięki akcji lotników Marynarki Wojennej i oficerów UOP został zatrzymany na wodach międzynarodowych; NIK podjęła kontrolę, wiceminister został zdymisjonowany.	DzBałt 162/13-07-01, DzŁódź 160/11-07-01, DzŁódź 168/20-07-01, DzŁódź 181/04/05-08-01, DzPol 158/09-07-01, DzPol 160/11-07-2001, DzPol 163/14/15-07-01, DzPol 168/20-07-01, ExIllu 158/09-07-2001, ExIllu 161/12-07-01, ExIllu 159/10-07-01, Forum 30/22-07-01, GCodz 132/10-07-01, GDoln 162/13-07-01, GKrak 158/09-07-01, GKrak 160/11-07-2001, Głos 28/14-07-01, Głos 29/21-07-01, GLubuska 158/09-07-01, GLubuska 159/10-07-01, GLubuska 167/19-07-2001, GPol 28/11-07-01, GPom 161/12-07-01, GPom 159/10-07-01, GPomiKujaw 158/09-07-01, GPozn 158/09-07-01, GPozn 159/10-07-01, GWiłkop 158/09-07-01, GWiłkop 161/12-07-01, GWroc 162/13-07-01(3), GW 158/09-07-2001, GW159/10-07-2001, GW160/11-07/2001, GWroc 161/12-07-01, GW 161/12-07-01, GW 162/13-07-01, GW 166/18-07-01, GW 167/19-07-01 (2), GW 185/09-08-01, GW 206/04-09-01, Kulisy 28/12-07-2001, Kulisy 30/26-07-2001, KurierPor 215/14-09-01, KurierSzczec 133/11-07-2001, NDz 160/11-07-2001, NDz 159/10-07-2001, NDz 161/12-07-01, NDz 167/19-07-01, NDz 185/09-08-01, Nie 29/19-07-01, Nie 35/30-08-01, Nie 36/06-09-01,

źródło informacji

Nw.Państwo 28/13-07-01,
Nw. Państwo 29/20-07-01,
NowTryOpol 159/10-07-01,
PolZbr 29/15-07-2001,
PolZbr 30/22-07-01,
PolZbr 32/05-08-01,
PolZbr 33/12-08-01,
PolZbr 34/19-08-01,
Polityka 28/14-07-01,
Polityka 29/21-07-01,
Polityka31/04-08-01,
Press 7/07-01,
Przeg 29/16-07-01,
Przeg 31/30-07-01,
Przeg 33/13-08-01,
Przeg 36/03-09-01,
Przekrój 29/22-07-01,
Rz 157/07/08-07-01,
Rz 158/09-07-01,
Rz 161/12-07-01,
Rz 162/13-07-01,
Rz 167/19-07-01
Rz 159/10-07-2001,
Rz 160/11-07-2001,
Rz 163/14/15-07-2001,
Rz 185/09-08-01,
Rz 206/04-09-01,
SupEx158/09-07-2001,
SupEx 159/10-07-2001,
SupExp 160/11-07-2001,
SupEx 161/12-07-01,
SupEx 162/13-07-2001,
SupEx 163/14/15-07-2001,
SupEx 167/19-07-01,
SupEx 168/20-07-01,
SupEx 206/04-09-01,
SupEx 207/05-09-01,
Try 158/09-07-2001,
Try 159/10-07-2001,
Try 160/11-07-2001,
Try 163/14/15-07-2001,
Try 161/12-07-01,
Try 162/13-07-01,
Try 185/09-08-01,
Try 206/04-09-01,
TrybŚlą 162/13-07-01,
TygNadw 29/ 19-07-2001,
TygSolid 32/10-08-01,
SiPol 159/10-07-01,
SiPol 162/13-07-01,
SiPol 163/14/15-07-01,

TrybŚlą 59/10-07-01,
TygNadw 37/13-09-01,
VIVA 17/13-08-01,
Wprost 28/15-07-01,
Wprost 30/29-07-01,
Wprost 31/05-08-01,
Wspólnota 28/14-07-01,
ZiemKal 52/13-07-01,
ŻW 158/09-07-2001,
ŻW159/10-07-2001,
ŻW160/11-07-2001,
ŻW 161/12-07-01,
ŻW 162/13-07-01,
ŻW163/14/15-07-2001,
ŻW 167/19-07-01,
ŻW 185/09-08-01,
ŻW 206/04-09-01,
ŻW 234/06/07-10-2001
Życie 158/09-07-2001,
Życie 159/10-07-2001,
Życie 160/11-07-2001,
Życie 163/14/15-07-2001,
Życie 162/13-07-01,
Życie 185/09-08-01,

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
ministerstwa	Dyrektor departamentu nadzoru i prywatyzacji w Ministerstwie Skarbu Państwa zarzucono złożenie nieprawdziwego oświadczenia majątkowego. Zataiła w nim dochody z umów zleceń.	mazowieckie	Warszawa	Prokuratura przystąpiła do sprawdzania informacji.		ZW41/17/18-02-01, Rz40/16-02-01, Życie41/ 17/18-02-01
ministerstwa	Powstały podejrzenia co do nieprawidłowości związanych z przetargiem na budowę nowego terminalu na Okęciu i powiązań jednej z firm z resortem. Właścicielka firmy okazała się córką byłego dyrektora DLC.	mazowieckie	Warszawa	sprawa została skierowana do prokuratury	Doniesienie do prokuratury złożył minister transportu; NIK podjął kontrolę mającą wyjaśnić powiązania firmy z Ministerstwem Transportu.	ZW10/12-01-01
ministerstwa	Były minister sprawiedliwości otrzymał przydział dużego mieszkania z zasobów Skarbu Państwa w centrum Warszawy. Składając wniosek załączył niezgodne z prawdą oświadczenie, że nie dysponuje mieszkaniem w stolicy. Tymczasem był zameldowany w Warszawie, w mieszkaniu komunalnym.	mazowieckie	Warszawa		Umowę najmu mieszkania podpisał z ministrem ówczesny dyrektor Gospodarstwa Pomocniczego Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Rok wcześniej warszawska prokuratura oskarżyła dyrektora o złamanie ustawy o zamówieniach publicznych, ustawy budżetowej i prawa budowlanego.	SupEx10/12-01-01
ministerstwa	Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa Narodowego zarzucono nadużycia, naruszanie prawa, nieprawidłowości związane z procedurami w zakresie zamówień publicznych.	mazowieckie	Warszawa	prokuratura wszczęła postępowanie	Wniosek do ministra sprawiedliwości o wszczęcie postępowania złożył senator; postępowanie prokuratorskie dotyczyło kierownictwa ministerstwa.	Try209/07-09-01
ministerstwa	Były minister sprawiedliwości będąc szefem Sejmowej Komisji Sprawiedliwości, pobierał równocześnie dodatkowe wynagrodzenie, czego nie wykazał w sejmowym rejestrze korzyści i nie zgłosił marszałkowi Sejmu.	mazowieckie	Warszawa	Sprawą zajęła się Komisja Etyki Poselskiej.	Komisja Etyki Poselskiej ustaliła, że 29 posłów ze wszystkich ugrupowań pobierało dodatkowe wynagrodzenia.	SupEx197/24-08-01
ministerstwa	Prezes firmy brokerskiej korumpował urzędniczkę, wypłacając jej około 6 proc. składki ubezpieczeniowej inkasowanej na ubezpieczenie cukrowni. Urzędniczka ta nakłaniała dyrektorów cukrowni i prezesów zarządu do ubezpieczania cukrowni w jego spółce brokerskiej. Inny urzędnik Ministerstwa Rolnictwa zapewniał tej samej firmie brokerskiej przychyłność cukrowni z Mazowieckiej Spółki Cukrowej, a także ułatwiał kontakty z wysokimi działaczami partii politycznej.	mazowieckie	Warszawa	Brak informacji.	Przez pewien czas urzędniczka jeździła samochodem dzierżawionym przez firmę brokerską; urzędnik przyjął łapówkę za przysługę osobiście od prezesa tej firmy w swoim gabinecie w Ministerstwie Rolnictwa.	Nie 14/05-04-2001

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
ministerstwa	Minister łączności został urlopowany, a następnie zdymisjonowany w związku z nieprawidłowościami w resorcie łączności obejmującymi m.in. tolerowanie nadużyć w Państwowej Agencji Radiokomunikacyjnej, umacnianie monopolu TP.SA i nieprawidłowości w przetargu na telefonie komórkowa UMTS. Zarzuty dotyczyły też doradcy i wieloletniego przyjaciela ministra, który pracował przy organizacji przetargu na telefonię komórkową nowej generacji UMTS, i miał brać łapówki od firm ubiegających się o koncesję.	mazowieckie	Warszawa	kontrola NIK, prokuratura wszczęła śledztwo, minister łączności skierowany na przymusowy urlop	Kontrolerzy NIK doliczyli się 298 umów na kwotę przekraczającą 1,4 mln zł, ponad 1/4 tej kwoty trafiła do kieszeni osób pełniących kierownicze funkcje. Umowy zlecenia podpisywano również z siedmioma pracownikami ministerstwa. Doradca ministra zaś ma sprawę karną związaną z malwersacjami na szkodę spółki, której szefem był 6 lat wcześniej.	Polityka 30/28-07-2001, ZiemKal 56/27-07-2001, GBan 30/ 24/30-07-2001, GWroc 168/20-07-2001, GW 163/14/15-07-2001, GW 166/18-07-2001, GLubuska 167/19-07-2001, PB 137/16-07-2001, GPozn 167/19-07-2001, GPozn 168/20-07-2001, SupEx 163/14/15-07-2001, SupEx 166/18-07-2001, SupEx 172/25-07-2001, SiPol 165/17-07-2001, SiPol 166/18-07-2001, SiPol 170/23-07-2001, Kulisy 29/19-07-2001, Kulisy 30/26-07-2001, Wprost 1/07-01-2001, Wprost 29/22-07-2001, NDz 297/21-12-2001, Ż 163/14/15-07-2001, Ż 164/16-07-2001, Ż 165/17-07-2001, ŻW 163/14/15-07-2001, ŻW 165/17-07-2001, Rz 163/14/15-07-2001, Rz 164/16-07-2001, Rz 165/17-07-2001, Try 163/14/15-07-2001
ministerstwa	Wiceminister gospodarki, pełniąc swoją funkcję państwową, był równocześnie wiceprezesem Południowego Koncernu Energetycznego SA	mazowieckie	Warszawa			SupEx6/08-01-01
ministerstwa	Ministrowi transportu zarzucono, że tolerował, by pełnomocnik rządu odpowiedzialny za usuwanie skutków powodzi dopuszczał do przetargów na popowodziowe remonty dróg i budowę kanalizacji firmy swojej żony. Firmy te uczestniczyły również w budowie autostrady koło Krakowa.	śląskie	Żywiec	Urząd Skarbowy w Żywcu podjął kontrolę dochodów ministra; prokuratura wszczęła postępowanie.	Pełnomocnik przyznał, że jego politycznym protektorem był minister transportu; prokuratura w Bielsku-Białej przekazała sprawę prokuraturze w Katowicach.	GWroc 208/06-09-2001, GWroc 211/10-09-2001, TrybŚlą 209/07-09-2001

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
ministerstwa	Wysoki urzędnik ministerstwa rolnictwa przyjmował łapówki za pomoc w wydawaniu zezwoleń na otwieranie rozlewni win.	łódzkie	Łódź	Sąd przystąpił do przesłuchania oskarżonych.	Przez sądem wojewódzkim w Łodzi stanęło 19 oskarżonych z winiarskiego wątku „ośmiomicy”. Dwaj z oskarżonych wraz z grupą osób otworzyli 7 winiarni, m.in. w Łodzi, Wałbrzychu, Szydłowie rejestrując je na podstawione osoby. Straty z tego tytułu oszacowano na 11,5 mln złotych. Oszustom zarzuca się także fałszowanie dokumentów i korupcję. Z tą sprawą powiązane są sprawy łapówek w łódzkim Urzędzie Kontroli Skarbowej oraz w Urzędzie Kontroli Skarbowej w Zgierzu.	Exllu 85/10-04-2001 Życie 38/14-02-2001
ministerstwa	Ministerstwo Obrony Narodowej zleciło bez przetargu zamówienie na skórzane lotnicze kurtki wojskowe firmie z Kurowa.	mazowieckie	Warszawa	sprawę umorzono, choć stwierdzono, że przekraczano przepisy, a wojsko straciło na transakcji; prokuratura stwierdziła „znikomą szkodliwość społeczną czynu”	Firma, której zlecono zamówienie należała do oskarżonego w sprawie ArtB.	PolZbr 32/05-08-2001
ministerstwa	Żalozyciel banku prywatnego próbował wręczyć łapówkę w wysokości 50 tys. dolarów urzędnikowi Ministerstwa Finansów w zamian za pozytywną opinię do wniosku o utworzenie tego banku	mazowieckie	Warszawa	sprawę prowadził UOP, postępowanie przed Sądem Okręgowym	urzędnik był szantażowany kompromitacją; m.in. Został obdarowany 15 akcjami banku; oskarżeniem objęto również dwóch pracowników innego banku. Rozprawa rozpoczęła się dopiero po kilku latach, gdyż główny oskarżony informował o swojej chorobie.	Rz 236/09-10-2001
organizacja pozarządowa	Na konto fundacji w latach 1990-92 wpłynęło kilkadziesiąt miliardów złotych z państwowych przedsiębiorstw. Firmy miały otrzymać od fundacji pożyczki na zakup akcji dla pracowników i ominąć w ten sposób podatek popiwkowy. Co najmniej kilka firm nigdy nie odzyskała swoich pieniędzy. Kilku przedsiębiorstwom doradzała firma, której właścicielami byli założyciele fundacji, z których jedno było też jej dyrektorem. Przedsiębiorstwa państwowe za namową fundacji odliczały darowizny od dochodu, płacąc niższy podatek.	wielkopolskie	Poznań	Sąd Najwyższy stwierdził, iż było to nielegalne i nakazał zwrot podatku wraz z odsetkami.	Żalozycielka fundacji współzakładała też Instytut Zarządzania Kapitałem sp. z o. o., któremu następnie jako wysoki funkcjonariusz publiczny dawała płatne zlecenia i odmawiała informacji na temat wysokości honorariów.	GPozn 174/27-07-2001, GPozn 175/ 28/29-07-2001, GPozn 177/31-07-2001
organizacja pozarządowa	Najemcy kawiarni wynajmujący pomieszczenie od lokalnej fundacji zarzucili jej dyrektorowi korupcję i malwersację polegającą na żądaniu udziału w zyskach, próbie wstawiania niefakturowanego towaru i sprzedawania go poza kasą fiskalną	świętokrzyskie	Sandomierz	prokuratura umorzyła postępowanie, Sąd Rejonowy nakazał dalsze prowadzenie sprawy i skazał dyrektora na półtora roku więzienia w zawieszeniu na 4 lata		GCodz 14-19/21-01-2001, TygNadw 51/21-12-2000
organizacja pozarządowa	Stowarzyszenie ekologiczne wycofało z Naczelnego Sądu Administracyjnego skargę, która blokowała budowę centrum handlowego w zamian za wpłacenie na konto stowarzyszenia 2 mln zł na cele statutowe i dodatkowo 200 tys. zł zaliczki na poczet wynagrodzenia za wykonanie koncepcji zagospodarowania zieleni inwestycji.	mazowieckie	Warszawa		Wpłata była następstwem negocjacji z prawnikami inwestora i zawarcia umowy z dołączonym załącznikiem „Wzór cofnięcia skargi”	GW 133/08-06-2001, 135/11-06-2001, 144/22-06-2001, 148/27-06-2001, Życie 134/09-06-2001

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
organy skarbowe	Naczelnikowi urzędu skarbowego oraz pracownikom banku zarzucono przyjmowanie łapówek w zamian za obietnicę przyspieszenia przyznania około 2 mln złotych kredytu i prolongowanie spłaty rat pożyczki.	łódzkie	Bełchatów	Sprawą zajął się UOP.	Zarzut dawania łapówek postawiono biznesmenowi, od którego urzędnicy żądali pieniędzy.	DzŁódz 96/24-04-2001 Życie 96/24-04-2001
organy skarbowe	Czterem urzędnikom organów skarbowych zarzucono ujawnienie tajemnicy służbowej w związku z postępowaniem w sprawie spółek zajmujących się handlem paliwami.	śląskie	Częstochowa	Prokuratura Okręgowa w Katowicach wystąpiła do sądu z wnioskiem o zastosowanie wobec podejrzanych środków zapobiegawczych.		Rz 137/ 13/14-06-2001 SupEx 137/ 13/14-06-2001
organy skarbowe	Urzędnicy przyjmowali łapówki w zamian za umożliwienie przedsiębiorcom wyłudzenia 450 tysięcy złotych nienależnego zwrotu podatku VAT.	małopolskie	Limanowa	Biznesmenom nowosądecka Prokuratura Okręgowa postawiła zarzut wyłudzenia nienależnego zwrotu podatku, urzędnikom postawiono zarzut przyjmowania łapówek.	Kilka osób zostało osadzonych w areszcie, reszta odpowiada z wolnej stopy	Rz 153/03-07-2001 GwKrak 154/04-07-2001 GWKrak 159/10-07-2001
organy skarbowe	Naczelnik wydziału nadzoru podatkowego został oskarżony o przyjęcie łapówki w wys. 8 tys. zł.	łódzkie	Łódź	wyrok sądowy	Przez 5 lat skazany nie będzie mógł zajmować stanowisk w administracji rządowej ani samorządowej. Został pierwszym w Łodzi skazanym w sprawie ośmiornicy.	Głódz 47/24/25-02-2001
organy skarbowe	Pracownik łódzkiego Urzędu Kontroli Skarbowej, domagał się łapówek od właścicieli winiarni. Tym samym aktem oskarżenia objęto przedsiębiorcę, który zdaniem prokuratury go skorumpował i chciał przekupić dwóch innych urzędników UKS.	łódzkie	Łódź	Postępowanie prokuratorskie	Urzędnik przyjął co najmniej 15 tys. zł.	DzŁódz 219/19-09-2000
organy skarbowe	Naczelnik jednego z wydziałów Urzędu Kontroli Skarbowej został oskarżony o przyjęcie 8 tysięcy złotych łapówki od jednego z podejrzanych w sprawie łódzkiej „ośmiornicy”. W zamian za łapówkę urzędnik zdecydował o przesunięciu terminu kontroli skarbowej w jednej z łódzkich winiarni. Orzekł także, że właściciel innej winiarni nie zalega z płatnościami, chociaż był winien państwu wiele milionów złotych.	łódzkie	Łódź	Sąd rejonowy skazał urzędnika na 3 lata i 3 miesiące więzienia oraz 8 tysięcy złotych grzywny.		Głódz 41/ 17/18-02-2001 Exllu 41/17-02-2001 DzŁódz 41/ 17/18-02-2001 Rz 41/ 17/18-02-2001 Życie 47/ 24/25-02-2001 SupEx 47/ 24/25-02-2001 Rz 47/ 24/25-02-2001 GW 47/ 24/25-02-2001 DzŁódz 47/ 24/25-02-2001 Exllu 108/10-05-2001 DzPol 55/06-03-2201
organy skarbowe	Szef warszawskiego urzędu skarbowego pod wpływem alkoholu wyznał dziennikarzom, że tylko od jego decyzji zależy, jak są traktowani podatnicy.	mazowieckie	Warszawa	śledztwo w toku		Życie 97/25-04-2001
organy skarbowe	Urząd skarbowy wstawiał auta zajęte dłużnikom do komis - lombardu prowadzonego przez biznesmena podejrzanego o współpracę z gangiem pruszkowskim.	mazowieckie	Otwock	postępowanie prokuratorskie	Urzędy skarbowe nie widzą nic złego w tej współpracy, gdyż właściciel komis - zdaniem urzędów - rozlicza się regularnie. Okazało się jednak, że urzędy skarbowe tracą na niektórych operacjach znaczne sumy.	ŻW 206/04-09-2001

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
organy skarbowe	Urząd skarbowy wstawiał auta zajęte dłużnikom do komisju - lombardu prowadzonego przez biznesmena podejrzewanego o współpracę z gangiem pruszkowskim.	mazowieckie	Warszawa	Sprawą zajęła się Prokuratura.	Urzędy skarbowe nie widzą nic złego w tej współpracy, gdyż właściciel komisju - zdaniem urzędów - rozlicza się regularnie. Okazało się jednak, że urzędy skarbowe tracą na niektórych operacjach znaczne sumy.	ZW 206/04-09-2001
organy skarbowe	Byłemu naczelnikowi Urzędu Skarbowego zarzucono przyjęcie 150 tys. zł łapówki od właścicieli firmy winiarskiej w zamian za odroczenie zapłaty podatku akcyzowego. Urzędnik ten domagał się też 500 tys. zł za obietnicę umorzenia podatku.	łódzkie	Zgierz	postępowanie sądowe	Na ławie zasiadają również: syn naczelnika i przedsiębiorca, na którym ciążyą zarzuty oszustw podatkowych.	Rz269/19-11-00
organy skarbowe	Były naczelnik miejscowego urzędu skarbowego został oskarżony o przyjęcie 150 tysięcy złotych łapówki za odraczanie spłaty należności podatkowych lub rozkładanie ich na raty. Wraz z nim na ławie oskarżonych zasiada jego syn, któremu zarzuca się przyjęcie wspólnie z ojcem łapówki w postaci samochodu oraz właściciel winiarni, który wręczał te łapówki.	łódzkie	Zgierz	Rozprawa przed Sądem Rejonowym	Oskarżony przedsiębiorca jest powiązany także ze sprawą łapówek w łódzkim Urzędzie Kontroli Skarbowej.	Exllu 21612/18-11-2000 Exllu 80/04-04-2001 Exllu 118/22-05-2001 Exllu 160/11-07-2001 Głódz 269/ 18/19-11-2000 DzŁódz 269/ 18/19-11-2000
organy ścigania	Pięciu policjantom zarzucono współpracę z lokalnymi gangami w zamian za korzyści finansowe. Tolerowanie sprowadzania do Polski samochodów bez cła. Znalezione narzędzia do przebijania numerów wydali przestępcom w zamian za łapówkę. Ponadto jeden z nich umożliwił innej osobie usunięcie dowodów przestępstwa oraz zezwolił na opuszczenie mieszkania podczas rewizji, inny wymuszał łapówki i fałszował dane policyjne. Informowali gangsterów o planowanych akcjach policji.	dolnośląskie	Bolesławiec	Trzech funkcjonariuszy tymczasowo aresztowano	Akcja funkcjonariuszy CBS objęła Wrocław, Zgorzelec, Lubą i Bolesławiec	GWroc 246/20/21-10-01, GWroc 240/13/14-10-01
organy ścigania	Policjant zażądał, a następnie przyjął korzyść majątkową od kontrolowanego kierowcy.	warmińsko-mazurskie	Elbląg	Policjant został najpierw zawieszony w czynnościach służbowych, a po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego wydalony ze służby; sprawa skierowana do sądu	Kierowca, obywatel rosyjski, natychmiast zgłosił w komendzie popełnienie przestępstwa.	Morska, 10/12-01-01
organy ścigania	Trzej funkcjonariusze CBS jeździli drogami samochodami (m.in. jaguarem o wartości 150 tys. zł i audi). Jeden z funkcjonariuszy związał się z wdową po gdańskim gangsterze.	pomorskie	Gdańsk	postępowanie wewnętrzne	Zwierzchnik funkcjonariuszy nie dopatrzył się nieprawidłowości.	GW 297/21-12-00, GłWyb 249/22/26-12-00
organy ścigania	Czterech funkcjonariuszy policji zostało zatrzymanych pod zarzutem przyjęcia korzyści majątkowej od kierowcy, który nie miał obowiązkowego ubezpieczenia OC.	pomorskie	Gdynia	wszczęto postępowanie prokuratorskie; funkcjonariusze zostali zawieszeni w czynnościach służbowych.		GMorska, 42/19-02-01, DzBałt, 42/9-02-01, GłWyb, 35/19-02-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
organy ścigania	Naczelnik policji bezprawnie wydał przestępcy samochód pochodzący z przemytu, zaparkowany na policyjnym parkingu.	dolnośląskie	Jelenia Góra	Prokuratura zarzuciła policjantowi przekroczenie uprawnień i utrudnianie postępowania karnego.	Nie zebrano dowodów na przyjęcie łapówki. Nieoficjalnie wiadomo, że dostał w zamian meble do kuchni. Funkcjonariusz tłumaczył, że samochód miał wydać przestępcy w zamian za udzielenie ważnych informacji, a o zwrocie samochodu wiedzieli jego przełożeni.	SIPol, 99/27-04-01, GDoln, 100/28/29-04-01
organy ścigania	Dwaj funkcjonariusze zostali oskarżeni o przyjęcie korzyści majątkowej od nietrzeźwego kierowcy w zamian za zwrot prawa jazdy.	dolnośląskie	Kamienna Góra	postępowanie prokuratorskie; policjanci zostali zawieszeni w służbie.	Policjanci nie przyznali się do postawionych im zarzutów.	SIPol, 81/05-04-01
organy ścigania	Dwóch policjantów zostało oskarżonych o przyjęcie łapówki w zamian za odstąpienie od ukarania kierowcy mandatem.	śląskie	Katowice	wszczęto postępowanie prokuratorskie; policjanci zostali tymczasowo aresztowani.	Katowicka prokuratura zwróciła się do Prokuratury Okręgowej z prośbą o wyznaczenie innej prokuratury mającej poprowadzić dalsze śledztwo.	GwKat, 90/17-04-01, TrybŚlą, 90/17-04-01, GwKat, 92/19-04-01, DzZach, 99/27-04-01
organy ścigania	Komendant wojewódzki oraz komendant miejski zostali oskarżeni o nieprawidłowości przy zawieraniu umów na zakup paliwa oraz montażu instalacji gazowych. Benzyna dostarczana policji miała pochodzić z firmy, której prezesem był znajomym komendanta wojewódzkiego.	śląskie	Katowice	postępowanie prokuratorskie; Generalny Inspektor polecił wszcząć postępowanie wyjaśniające wobec komendanta wojewódzkiego oraz dyscyplinarne przeciwko komendantowi miejskiemu.		SupEx, 164/16-07-01, Try, 177/31-07-01, DzZach, 178/01-08-01
organy ścigania	Dwaj policjanci nie przyjęli 20 tys. zł proponowanych przez przestępcę w zamian za „zgubienie tropu”.	śląskie	Katowice	przestępca został aresztowany	Policjanci prowadzili dochodzenie w sprawie rozboju	TrybŚlą 298/22-12-00, GwKat 299/22-12-00
organy ścigania	Funkcjonariusz UOP podejrzany został m.in. o utrudnianie śledztwa w sprawie Centrozapu, ujawnienie tajemnicy państwowej i bezprawne naciski na podległych mu funkcjonariuszy.	śląskie	Katowice	funkcjonariusz został zatrzymany, a następnie zwolniony z aresztu	Sprawa wywołała kryzys rządowy. Premier obwiniał prokuraturę i ministra sprawiedliwości za zamieszanie i wraz z ministrem spraw wewnętrznych wziął stronę funkcjonariusza. Minister sprawiedliwości został zdymisjonowany	GW 156/06-07-01, Wprost 27/08-07-01
organy ścigania	Podczas służby patrolowej policjant zatrzymał do kontroli kierowcę, któremu zarzucił, że jego ubezpieczenie OC jest nieważne. Funkcjonariusz zatrzymał dokumenty, a następnie zaproponował oddanie ich następnego dnia w zamian za łapówkę w wysokości 800 zł..	opolskie	Kędzierzyn-Koźle	tymczasowe aresztowanie, postępowanie prokuratorskie	Według ustaleń funkcjonariusz od dawna zajmował wymuszaniem łapówek	Exllu, 216/19-12-00, DzZach 295/19-12-00, NowTryOpol, 295/19-12-00, Życie 295/19-12-00
organy ścigania	Policjanci drogówki zażądali pieniędzy od zatrzymanego za przekroczenie dozwolonej prędkości obywatela Niemiec. Przyjęli pieniądze, nie wypisując pokwitowania.	wielkopolskie	Kępno	postępowanie prokuratorskie		GPozn, 266/15-11-00; GWielkop, 267/16-11-00
organy ścigania	Starszy posterunkowy został oskarżony o przyjęcie pieniędzy za odstąpienie od wypisania mandatu.	świętokrzyskie	Kielce	postępowanie prokuratorskie	Funkcjonariusz nie przyznał się do winy.	GwKiel, 31/06-02-01
organy ścigania	Policjant z Komendy Powiatowej został oskarżony o wymuszanie korzyści majątkowej od restauratora w zamian za milczenie o nieprawidłowości w funkcjonowaniu lokalu.	wielkopolskie	Koło	policjant został aresztowany i zawieszony w służbie.	Policjant nie przyznaje się do winy i odmawia złożenia zeznań.	GWielkop, 103/04-0501

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
organy ścigania	Czterej funkcjonariusze zostali oskarżeni o przyjęcie korzyści materialnej od pijanego kierowcy.	zachodniopomorskie	Kołobrzeg	wszczęto postępowanie dyscyplinarne i prokuratorskie; prokurator wystąpił do sądu o tymczasowy areszt dla czterech podejrzanych.	Poszkodowany zgłosił to zdarzenie na policji; prokuraturę o sprawie poinformował zastępca komendanta kołobrzeszkiej policji. Policjanci nie przyznali się do winy.	GIKosz, 37/13-02-01, GIPOm, 38/14-02-01, GIPOm, 39/15-02-01, KurierSzczec, 33/15-02-01, GIPOm, 39/15-02-01, GnaPom, 40/16-02-01, GIPOm, 40/16-02-01, GIKosz, 40/16-02-01, KurierSzczec, 34/16/18-02-01, GIKosz, 41/17/18-02-01
organy ścigania	Dwie pracownice policji (funkcjonariuszka i pracownik cywilny) zostały oskarżone o żądanie łapówki w zamian za informacje objęte tajemnicą służbową	małopolskie	Kraków	postępowanie dyscyplinarne	Obydwie złożyły wnioski o zwolnienie z pracy. Akta dotyczyły rozpracowania operacyjnego jednego z gangów. Do wręczenia pieniędzy nie doszło.	DzPol 230/02-10-01
organy ścigania	Policjantowi zarzucono przyjmowanie łapówek od handlarzy pirackimi płytami. Ostrzegał handlarzy programami i płytami na giełdzie elektronicznej o planowanych akcjach policji. Za informacje dostawał pieniądze zebrane wśród sprzedających.	małopolskie	Kraków	postępowanie sądowe	Według prokuratury proceder ten trwał 3 lata. Proces toczył się za zamkniętymi drzwiami. Funkcjonariusz nie przyznaje się do winy.	GwKra 298/22-12-00
organy ścigania	Czterem funkcjonariuszom zarzucono, że w zamian za odstąpienie od czynności służbowych żądali korzyści majątkowych od właścicieli samochodów, które miały sfałszowane numery rejestracyjne.	pomorskie	Kwidzyn	postępowanie prokuratorskie		DzBałt, 103/04-05-01
organy ścigania	Pięciu policjantom zarzucono współpracę z lokalnymi gangami w zamian za korzyści finansowe. Tolerowanie sprowadzania do Polski samochodów bez cła. Znalezione narzędzia do przebijania numerów wydali przestępcom w zamian za łapówkę. Ponadto jeden z nich umożliwił innej osobie usunięcie dowodów przestępstwa oraz zezwolił na opuszczenie mieszkania podczas rewizji, inny wymuszał łapówki i fałszował dane policyjne. Informowali gangsterów o planowanych akcjach policji.	dolnośląskie	Lubań	Trzech funkcjonariuszy tymczasowo aresztowano	Akcja funkcjonariuszy CBS objęła Wrocław, Zgorzelec, Lubań i Bolesławiec	GWroc 246/20/21-10-01, GWroc 240/13/14-10-01, SIPOl, 122/26/27-0501
organy ścigania	Policjantowi drogówki zarzucono przyjęcie 9 tys. zł od kierowcy wiozącego nielegalny spirytus.	lubelskie	Lublin	policjant został skazany na 3 lata więzienia, 3,7 tys. zł grzywny i zakaz pracy w zawodzie na trzy lata	W trakcie rewizji znaleziono plik stułotówek. Wyrok nieprawomocny, funkcjonariusz nie przyznał się do winy.	GwLub 296/20-12-00, DzWsch 296/20-12-00
organy ścigania	Policjant przyjął 2,5 tys. zł w zamian za zwrot zabranego po wypadku prawa jazdy oraz wpisanie do protokołu korzystnej dla kierowcy wersji.	lubelskie	Lublin	policjant został skazany na 2 lata w zawieszeniu	Wyrok nieprawomocny. Pijany kierowca potrafił pieszego.	GwLub 296/20-12-00, DzWsch 292/15-12-00
organy ścigania	Dwaj policjanci wzięli 400 zł od pijanego kierowcy.	lubelskie	Lublin	kara więzienia w zawieszeniu	wyrok nieprawomocny	GwLub 296/20-12-00
organy ścigania	Policjant został oskarżony o przyjęcie korzyści materialnej od podejrzanego o kradzież z włamaniem w zamian za odstąpienie od skierowania do sądu wniosku o zastosowanie tymczasowego aresztowania.	łódzkie	Łódź	postępowanie dyscyplinarne i prokuratorskie		Exllu, 52/02-03-01, DzŁódz, 52/02-03-01, Życie, 52/02-03-01
organy ścigania	Policjanta podczas służby w izbie zatrzymań przyjął od obywatela Armenii sześć płyt play station w zamian za dostarczenie paczki z żywnością.	łódzkie	Łódź	rozprawa sądowa; policjant został zwolniony dyscyplinarnie z pracy.	Od decyzji dyscyplinarnej oskarżony odwoływał się bezskutecznie do komendanta wojewódzkiego, a następnie do komendanta głównego.	GLódz, 94/21/22-04-01, GLódz, 228/29/30-09-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
organy ścigania	Dwaj policjanci zostali oskarżeni o wzięcie łapówki w wysokości 100 zł od obywatelki Niemiec w zamian za odstąpienie od wymierzenia 200 zł kary.	łódzkie	Łódź	postępowanie dyscyplinarne, zawieszenie w czynnościach służbowych, postępowanie prokuratorskie		GLódz 236/09-10-01, DzŁódz 235/08-10-01
organy ścigania	Policjant uprzedził mieszkańca o postanowieniu sądu w sprawie jego aresztowania, ułatwiając mu ukrycie się przed wymiarem sprawiedliwości.	lubuskie	Międzyrzecze	postępowanie prokuratorskie	Policjant nie przyznał się do winy.	GLubuska, 252/27-10-00
organy ścigania	Starszy sierżant podczas kontroli pojazdu zażądał od obywateli Białorusi łapówki w zamian za odstąpienie od czynności służbowych. Gdy ci odmówili, funkcjonariusz zabrał im pieniądze, telefony komórkowe, radio samochodowe oraz przewożony alkohol.	mazowieckie	Mińsk Mazowiecki	Policjanci zostali zawieszeni w obowiązkach służbowych; starszy sierżant został aresztowany na trzy miesiące; wszczęto postępowanie prokuratorskie	Wg zeznań obydwu oskarżonych, drugi z policjantów nie brał udziału w przestępstwie, obserwował jedynie zdarzenie.	SupEx, 25/30-01-01, SupEx, 26/31-01-01, TygSiedl, 6/11-02-01, TygSiedl, 8/25-02-01
organy ścigania	Czterem funkcjonariuszom zarzucono wymuszenie i przyjmowania korzyści materialnych od handlarzy pirackimi płytami. W zamian ostrzegali ich przed akcjami policyjnymi.	śląskie	Mysłowice	Śląski Komendant Wojewódzki odwołał zastępcę komendanta miejskiego i szefa referatu do walki z przestępczością, odpowiedzialnych za pracę oskarżonych funkcjonariuszy; wszczęto postępowanie prokuratorskie	Policjanci nie przyznali się do winy.	TrybŚlą, 63/15-03-01, DzZach, 63/15-03-01, SupEx, 65/17/18-03-01, GwKat, 65/17/18-03-01, TrybŚlą, 65/17/18-03-01, Życie, 67/20-03-01, DzZach, 68/21-03-01, SupEx, 74/28-03-01
organy ścigania	Policjant został oskarżony o próbę wymuszenia łapówki od ojca młodocianego handlarza narkotyków w zamian za załatwienie korzystnego wyroku dla syna.	lubuskie	Nowa Sól	postępowanie prokuratorskie	Policjant nie przyznaje się do winy.	GLubuska, 46/23-02-01
organy ścigania	Dwóch policjantów zostało oskarżonych o przyjęcie korzyści materialnej w zamian za odstąpienie od wystawienia mandatu za nieprawidłowe parkowanie.	mazowieckie	Nowe Miasto	postępowanie prokuratorskie		GwRad, 240/13-10-00
organy ścigania	Policjantowi zarzucono utrudnianie postępowania karnego przeciwko złodziejom samochodów i ujawnienie oskarżonemu o kradzież aut zeznań jednego ze świadków, utrzymywanie kontaktów towarzyskich z przestępcą.	warmińsko-mazurskie	Olsztyn	postępowanie sądowe	Policjant odpowiada z wolnej stopy, nie przyznał się do żadnego ze stawianych mu zarzutów; odmówił też składania wyjaśnień i odszedł na własną prośbę na emeryturę..	GWarmiMazur 10/12-01-01, GWarmiMaz 236/09-10-01, SupEx, 10/12-01-01
organy ścigania	Były policjant został oskarżony o zabójstwo i łapówkarstwo. Przyjmował pieniądze od osób parających się prostytutką w zamian za odstąpienie od czynności służbowych.	opolskie	Opole	policjant został skazany na karę 25 lat więzienia i 10 lat pozbawienia praw publicznych	Proces toczył się z wyłączeniem jawności. Oskarżony nie przyznał się do winy. Wyrok nie jest prawomocny.	Rz, 274/24-11-00, Życie, 274/24-11-00
organy ścigania	Policjantowi zarzucono przekroczenie uprawnień, nadużycie władzy i zniszczenie dokumentów w sprawach wykroczeń drogowych.	opolskie	Opole, Osowiec	postępowanie sądowe	policjant przeszedł na emeryturę	NowTryOpol 233/05-10-01
organy ścigania	Dwaj funkcjonariusze Komendy Powiatowej zostali oskarżeni o próbę wymuszenia łapówki.	małopolskie	Oświęcim	postępowanie prokuratorskie; policjanci zostali zawieszeni w służbie.	Zawiadomienie o popełnieniu przez nich przestępstwa złożył mężczyzna, którego dzień wcześniej policjanci zawieźli do izby wytrzeźwień. Policjanci nie przyznali się do postawionych im zarzutów.	Krak, 29/03/04-02-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
organy ścigania	Komendant Komisariatu Policji został oskarżony o przyjęcie korzyści majątkowej za odstąpienie od ukarania pijanego kierowcy, który ponadto nie posiadał uprawnień do kierowania pojazdem i spowodował kolizję drogową.	zachodniopomorskie	Planów	Sledztwo zostało umorzone; prokuratura nie zebrała materiałów obciążających funkcjonariusza. Komendant został zawieszony w obowiązkach służbowych.	Komendant odszedł ze służby. Po 4 miesiącach przerwy policjant odzyskał prawo do wykonywania obowiązków służbowych.	GIKosz, 248/24-10-00; GIKosz, 14/17-01-01
organy ścigania	Policjantom postawiono zarzut przyjmowania korzyści majątkowych.	wielkopolskie	Poznań	postępowanie prokuratorskie	Policjanci zostali zatrzymani przez Zarząd Spraw Wewnętrznych KGP	GPozn, 263/10/12-11-00, GPozn, 264/13-11-00
organy ścigania	Poznańskiemu dzielnicowemu zarzucono branie łapówek od kierowców.	wielkopolskie	Poznań	Policjant został zawieszony w czynnościach służbowych do czasu wyjaśnienia sprawy; wszczęto postępowanie prokuratorskie	Policjant przebierał się za funkcjonariusza drogówki i zatrzymywał samochody w okolicach Mosiny	GPozn, 139/16/17-06-01, GWielkop, 140/18-06-01
organy ścigania	Funkcjonariuszom z Wydziału do Walki z Przestępczością Gospodarczą zarzucono przyjęcie łapówki od właścicielki biura obrotu nieruchomości, oskarżonej o wyłudzenia. W zamian zobowiązali się do opóźnienia czynności procesowych.	wielkopolskie	Poznań	Funkcjonariusze zostali aresztowani przez Sąd Rejonowy w Poznaniu; zostali zawieszeni w pracy; wszczęto wobec nich postępowanie dyscyplinarne; akt oskarżenia został skierowany do sądu	Policjanci nie przyznali się do winy.	GW, 217/16/17-09-00, GWielkop, 44/21-02-01, Życie, 46/23-02-01, GIWielkop, 87/12-04-01, Rz, 87/12-04-01, GWielkop, 143/21-06-01, GWielkop, 149/28-06-01,
organy ścigania	Policjanci zostali oskarżeni o przyjęcie łapówki od kierowcy kontrolowanego pojazdu.	wielkopolskie	Poznań	postępowanie wyjaśniające		GPozn, 86/11-04-01
organy ścigania	Trzech policjantów: dwóch z komendy miejskiej oraz były komendant z podradomskiego komisariatu zostało oskarżanych o przyjmowanie korzyści w zamian za ujawnianie informacji dotyczących niektórych śledstw.	mazowieckie	Radom	Prokuratura Okręgowa umorzyła śledztwo, które nie potwierdziło zarzutów.	Podstawą postępowania były materiały złożone przez prywatnego detektywa w Komendzie Głównej Policji. Prokurator Okręgowy zdecydował o wszczęciu śledztwa na podstawie materiału zgromadzonego podczas postępowania wyjaśniającego.	ŻW, 279/30-11-00, GwRad, 280/01-12-00, ŻW, 284/06-12-00, SiLudu, 2158/08-12-00, ŻW, 7/09-01-01, GwRad, 7/09-01-01, GwRad, 80/04-04-01, GwRad, 228/29/30-09-01, ŻW, 228/29/30-09-01
organy ścigania	Dwóm policjantom, którzy zostali przyłapani na gorącym uczynku, zarzucono wzięcie łapówki w zamian za odstąpienie od czynności służbowych. Pieniądze pochodziły od podejrzanego, u którego w trakcie przeszukania mieszkania znaleziono dowody w tej sprawie.	mazowieckie	Radom	wszczęto postępowanie prokuratorskie; wobec podejrzanych zastosowano areszt i zostali zwolnieni dyscyplinarnie z pracy.		GwRad, 303/30-12/01-01-01, SupEx, 303/30-12/01-01-01, ŻW, 303/30-12/01-01-01, SiLudu, 2162/05-01-01, SiLudu, 2163/12-01-01, Rz, 216/15/16-09-01
organy ścigania	Pięciu byłym policjantom zarzucono przyjmowanie łapówek w zamian za odstąpienie od czynności	mazowieckie	Radom	Policjanci zostali skazani na 2 lata, 1,5 roku i 1 rok więzienia w zawieszeniu i grzywny od 1,4 do 4 tys. zł.	policjanci odeszli ze służby	GwRad 300/27-12-00
organy ścigania	Dwaj policjanci zostali oskarżeni o współpracę z gangiem podejrzanym o kradzieże, paserstwo i wymuszenia okupu za skradzione samochody. Funkcjonariusze przyjmowali łapówki w zamian za informacje dotyczące prowadzonych przeciw gangsterom spraw i nakłaniali do składania fałszywych zeznań.	łódzkie	Radomsko	postępowanie prokuratorskie		GW, 114/17-05-01, Rz, 114/17-05-00, Exllu, 182/06-08-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
organy ścigania	Policjant przez rok współpracował z przestępcami, którzy zajmowali się napadami z bronią, wymuszaniem haraczy i okradaniem mieszkań. W zamian za informacje o planowanych akcjach policji i pomoc w ukrywaniu dowodów przestępstwa przyjmował łapówki.	mazowieckie	Siedlce	areszt tymczasowy, postępowanie prokuratorskie, zwolnienie ze służby	sprawę wykryli funkcjonariusze BSW	GW 246/20/21-10-01
organy ścigania	Dwaj policjanci zostali oskarżeni o przyjmowanie korzyści majątkowej od cudzoziemców w zamian za zaniechanie czynności służbowych i namawianie ich do przestępstw w celu zdobycia pieniędzy na łapówki.	lubuskie	Słubice	wszczęto postępowanie dyscyplinarne i prokuratorskie; policjanci zostali zwolnieni ze służby.	Decyzję komendanta powiatowego podtrzymał komendant lubuski, a następnie główny.	GLubuska, 217/16/17-09-00
organy ścigania	Dwóm policjantom zarzucono żądanie, a następnie przyjęcie łapówki od włoskiego turysty pod groźbą odebrania samochodu.	zachodniopomorskie	Szczecin	wszczęto postępowanie prokuratorskie; oskarżeni zostali aresztowani	Po tygodniu wyszli na wolność za poręczeniem majątkowym i osoby godnej zaufania.	GnaPom, 260/7-11-00
organy ścigania	Policjant domagał się od dwóch obywateli Niemiec łapówki w zamian za odstąpienie od kontroli pojazdu.	zachodniopomorskie	Szczecin	rozprawa sądowa	Oskarżony nie przyznaje się do winy. w pierwszej instancji policjant został uniewinniony. Na wniosek prokuratora sąd odwoławczy nakazał ponowne rozpatrzenie sprawy.	GISzcz, 188/13-08-01
organy ścigania	Dwóm policjantom zarzucono próbę wyłudzenia łapówki w wysokości 1000 zł w zamian za odstąpienie od wymierzenia kary pijanemu kierowcy. Domagali się też oddania im telefonu komórkowego	zachodniopomorskie	Szczecin	postępowanie prokuratorskie, areszt tymczasowy	dwaj inni funkcjonariusze próbowali skłonić kierowcę do wycofania oskarżeń	KurierSzczec 243/14-12-00, GISzcz 291/14-12-00
organy ścigania	Zastępca komendanta policji zamiast znajomego biznesmena oskarżył o spowodowanie kolizji jednego z jego pracowników, którego nie było na miejscu zdarzenia.	lubuskie	Świebodzin			GW, 135/1-06-01
organy ścigania	Policjant został oskarżony o przyjęcie korzyści majątkowej od kierowcy, który nie miał dokumentów. W zamian miał odstąpić od czynności służbowych.	kujawsko-pomorskie	Świecie	wszczęto postępowanie prokuratorskie; policjant został zawieszony w obowiązkach służbowych.		Now-GPomiKujaw, 53/03-03-01, GaPom, 54/05-03-01
organy ścigania	Policjantowi zarzucono czerpanie korzyści majątkowej w zamian za udostępnianie informacji objętych tajemnicą służbową.	śląskie	Tarnowskie Góry	wszczęto postępowanie prokuratorskie; Komendant Powiatowy zawiesił podejrzanego w wykonywaniu czynności służbowych.		TrybSł, 222/22-09-00, DzZach, 223/23/24-09-00
organy ścigania	Policjant został oskarżony o przyjęcie od obywateli Wietnamu korzyści materialnej w zamian za załatwienie im wiz pobytowych.	kujawsko-pomorskie	Toruń	postępowanie prokuratorskie	Policjant nie przyznał się do przedstawionych mu zarzutów.	GaPom, 8/10-01-01, Now-GPomiKujaw, 9/11-01-01, Now-GPomiKujaw, 49/27-02-01
organy ścigania	Policjanci zostali oskarżeni o współpracę ze złodziejami samochodów.	kujawsko-pomorskie	Toruń	postępowanie prokuratorskie	Prokuratura zainteresowała się sprawą po tym, jak w jednym z dzienników ukazał się artykuł na ten temat.	IlKurierPol, 187/26-09-01
organy ścigania	Dwaj funkcjonariusze Komendy Powiatowej zostali oskarżeni o próbę wymuszenia łapówki od właściciela samochodu o nieprawidłowych numerach.	kujawsko-pomorskie	Tuchola	postępowanie prokuratorskie	Funkcjonariusze zostali zawieszeni w czynnościach służbowych.	GPom, 226/27-08-01
organy ścigania	Funkcjonariuszowi Komendy Powiatowej zarzucono przyjęcie alkoholu i lampek choinkowych oraz żądanie pieniędzy od dwóch obywateli z zachodniej granicy.	wielkopolskie	Turek	wszczęto postępowanie prokuratorskie; Policjant został zawieszony w czynnościach służbowych do czasu wyjaśnienia sprawy.		GWielkop, 190/16-08-01, GWielkop, 191/17-08-01, Exllu, 191/17-08-01, Życie, 191/17-08-01, GWielkop, 196/23-08-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
organy ścigania	Sprzedawca narkotyków próbował przekupić policjantów.	dolnośląskie	Wałbrzych	dealer został aresztowany	miął przy sobie 15 porcji marihuany i 18 amfetaminy	Życie 292/15-12-00
organy ścigania	Policjanci podczas kontroli pojazdu zażądali od obywateli Białorusi pieniędzy w wysokości 16-krotnej wartości mandatu. Poszkodowani oddali posiadane dolary w przekonaniu, iż zapłacili mandat.	mazowieckie	Warszawa	sąd skazał oskarżonych na 2 lata więzienia w zawieszeniu na 3 oraz grzywnę.	Policjanci nie przyznali się do winy.	ŻW, 266/15-11-00, Rz, 266/15-11-00, SupEx, 266/15-11-00, GW, 266/15-11-00, SupEx, 272/22-11-00, GW, 272/22-11-00, ŻW, 272/22-11-00, Rz, 272/22-11-00
organy ścigania	Policjanci podczas kontroli pojazdu stwierdzili, iż auto jest kradzione i zażądali od kierowcy łapówki.	mazowieckie	Warszawa	sąd skazał funkcjonariuszy na 2 lata więzienia w zawieszeniu na 5 lat oraz grzywnę	Kierowca zgłosił sprawę policji, która zastawiła pułapkę na nieuczciwych funkcjonariuszy. Pułapka okazała się nieskuteczna, a funkcjonariusze nie przyznali się do winy.	Rz, 267/16-11-00, SupEx, 267/16-11-00, ŻW, 267/16-11-00, SupEx, 271/21-11-00, SupEx, 272/22-11-00, GW, 272/22-11-00, ŻW, 272/22-11-00, Rz, 272/22-11-00
organy ścigania	Funkcjonariuszowi postawiono zarzut przyjmowania korzyści materialnych od szefów gangu pruszkowskiego.	mazowieckie	Warszawa	Policjant został aresztowany na 3 miesiące, postępowanie prokuratorskie wszczęła prokuratura w Olsztynie	Obciążyli go zeznania członka gangu pruszkowskiego o pseudonimie „Masa”; w sprawie oskarżonego policjanta interweniował Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, poręczyli za niego również szefowie Centralnego Biura Śledczego; oskarżony został wypuszczony z aresztu.	GOlszt, 21/25-01-01, GWarmiMazur 21/25-01-01, SupEx, 21/25-01-01, Życie, 21/25-01-01, Życie, 21/25-01-01, GW, 21/25-01-01, Życie, 22/26-01-01, GW, 23/27/28-01-01, GW, 24/29-01-01, GW, 25/2001, GWarmiMazur 26/31-01-01, Głos, 5/03-02-01, Polityka, 5/03-02-01, SupEx, 35/10/11-02-01, Polityka, 7/17-02-01, Try, 177/31-07-01
organy ścigania	Policjanci zostali oskarżeni o przyjęcie korzyści majątkowej w zamian za odstąpienie od czynności służbowych.	mazowieckie	Warszawa	Funkcjonariusze zostali zawieszeni w czynnościach służbowych; prokuratura zwróciła się do sądu z wnioskiem o ich tymczasowe aresztowanie; sąd odrzucił wniosek i wobec jednego z podejrzanych zastosował dozór policyjny; wszczęto postępowanie prokuratorskie	Drugi policjant wyszedł na wolność dzięki poręczeniu policyjnego związku zawodowego.	ŻW, 285/07-12-00, SupEx, 285/07-12-00, GW, 286/08-12-00
organy ścigania	Funkcjonariusz CBS próbował wręczyć łapówkę policjantom, którzy zatrzymali go podczas próby wyłudzenia ze sklepu komputerów. Kiedy odmówili jej przyjęcia, postrzelił jednego z nich.	mazowieckie	Warszawa	postępowanie prokuratorskie	Oskarżony został aresztowany na 3 miesiące.	SupEx, 18/22-01-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
organy ścigania	Policjant zażądał od podejrzanego o pobicie łapówki w zamian za umorzenie sprawy dotyczącej pobicia.	mazowieckie	Warszawa	Komendant stołeczny zdecydował o natychmiastowym zwolnieniu funkcjonariusza i przekazał jego sprawę do prokuratury; wszczęto postępowanie prokuratorskie	Funkcjonariusz został zatrzymany na gorącym uczynku przez innych policjantów; tłumaczył, że pieniądze miał zamiar przekazać poszkodowanemu.	Try, 56/07-03-01, GW, 56/07-03-01, Życie, 56/07-03-01, SupEx, 56/07-03-01, ŻW, 56/07-03-01
organy ścigania	Ekshibicjonista próbował przekupić policjantów, którzy go zatrzymali na dworcu PKP.	mazowieckie	Warszawa	został oskarżony m.in. O przekupstwo		SupEx 238/11-10-01
organy ścigania	Policjant zażądał łapówki od przedsiębiorcy w zamian za zatuszowanie sprawy kradzieży samochodu.	kujawsko-pomorskie	Włocławek	postępowanie prokuratorskie	Policjant nie przyznał się do winy. Zwolnił się z policji.	GwByd, 9/11-01-01
organy ścigania	Dwóm policjantom zarzucono przyjęcie korzyści materialnej od kierowcy nie posiadającego dowodu rejestracyjnego.	dolnośląskie	Wrocław	wszczęto postępowanie prokuratorskie; prokurator zdecydował o aresztowaniu funkcjonariuszy na okres trzech miesięcy.		SiPol, 230/2-10-00, GDoln, 231/3-10-00, GWroc, 232/4-10-00
organy ścigania	Policjant ze specjalnej komórki do zwalczania przestępczości zorganizowanej KWP został oskarżony o współpracę z najgroźniejszą wrocławską grupą przestępczą. Przekazywał im informacji i udzielał pomocy w zorganizowaniu kradzieży, za co przyjmował łapówki.	dolnośląskie	Wrocław	wszczęto postępowanie prokuratorskie; policjant został zatrzymany, a komendant wojewódzki podjął decyzję o zwolnieniu dyscyplinarnym oskarżonego z pracy.		GWroc, 118/22-05-01, GWroc, 144/22-06-01
organy ścigania	Pijany kierowca próbował przekupić policjantów kwotą 10 tys. zł.	dolnośląskie	Wrocław	postępowanie sądowe		Gwroc 301/28-12-00
organy ścigania	Pięciu policjantom zarzucono współpracę z lokalnymi gangami w zamian za korzyści finansowe. Tolerowanie sprowadzania do Polski samochodów bez cła. Znalezione narzędzia do przebijania numerów wydali przestępcom w zamian za łapówkę. Ponadto jeden z nich umożliwił innej osobie usunięcie dowodów przestępstwa oraz zezwolił na opuszczenie mieszkania podczas rewizji, inny wymuszał łapówki i fałszował dane policyjne. Informowali gangsterów o planowanych akcjach policji.	dolnośląskie	Wrocław	Trzech funkcjonariuszy tymczasowo aresztowano	Akcja funkcjonariuszy CBS objęła Wrocław, Zgorzelec, Lubą i Bolesławiec	GWroc 246/20/21-10-01, GWroc 240/13/14-10-01
organy ścigania	Dwaj policjanci z wydziału kryminalnego przekazywali przestępcom tajemnice służbowe, czerpiąc z tego korzyść majątkową.	mazowieckie	Wyszków	Prokurator przedstawił zatrzymanym policjantom zarzuty, a sąd zdecydował o ich tymczasowym aresztowaniu	Policja przekazała sprawę prokuraturze rejonowej w Wyszkowie.	ZW, 234/06-10-00, GW 43/20-02-01, Życie, 234/06-10-00, Try, 234/06-10-00, GPol, 42/18-10-00
organy ścigania	Dwaj funkcjonariusze Komendy Powiatowej zostali oskarżeni o przyjęcie korzyści majątkowej od Duńczyka, którego zatrzymali w nocy, gdy jechał samochodem bez prawa jazdy.	dolnośląskie	Zgorzelec	postępowanie prokuratorskie; policjanci zostali zawieszeni w służbie.	Policjanci twierdzą, że są niewinni.	SiPol, 266/15-11-00

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
organy ścigania	Pięciu policjantom zarzucono współpracę z lokalnymi gangami w zamian za korzyści finansowe. Tolerowanie sprawdzania do Polski samochodów bez cła. Znaleziono narzędzia do przebijania numerów wydali przestępcom w zamian za łapówkę. Ponadto jeden z nich umożliwił innej osobie usunięcie dowodów przestępstwa oraz zezwolił na opuszczenie mieszkania podczas rewizji, inny wymuszał łapówki i fałszował dane policyjne. Informowali gangsterów o planowanych akcjach policji.	dolnośląskie	Zgorzelec	Trzech funkcjonariuszy tymczasowo aresztowano	Akcja funkcjonariuszy CBS objęła Wrocław, Zgorzelec, Lubą i Bolesławiec	GWroc 246/20/21-10-01, GWroc 240/13/14-10-01
organy ścigania	Trzem policjantom zarzucono naruszenie tajemnicy służbowej, gdyż przekazywali właścicielom lokali nocnych informacji na temat planowanych akcji w związku z zatrudnianiem w tych lokalach cudzoziemców.	lubuskie	Zielona Góra	Prokuratura wniosła akt oskarżenia przeciwko wszystkim trzem policjantom	Dwóch z podejrzanych funkcjonariuszy przyznało się do popełnienia zarzucanego im czynu.	GLubuska, 259/06-11-00
organy ścigania	Policjant został oskarżony o przyjmowanie korzyści materialnych w zamian za odstępowanie od podejmowania czynności służbowych.	lubuskie	Żary	Policjant został aresztowany; wszczęto postępowanie prokuratorskie	W kręgu zainteresowania policyjnych służb wewnętrznych i prokuratury znalazło się także kilku innych funkcjonariuszy.	GLubuska, 78/02-04-01
policja, służba więzienne	Strażnik aresztu śledczego nakłaniał aresztowanego o wycofanie zeznań w sprawie współpracy policjanta z przestępcami i korupcji.	śląskie	Częstochowa	śledztwo w toku	Afera ma swój początek w skandalu, jaki wybuchł w styczniu w wydziale kryminalnym częstochowskiej Komendy Policji: grupa złodziei aut, aresztowanych miesiąc wcześniej, pomówiła policjanta z tegoż wydziału o stałą współpracę.	GazwCzės 64/16-03-2001
polityka	Posłowi sejmowa komisja etyki zarzuciła nieuzasadniony, znaczący wzrost majątku (po analizie oświadczeń majątkowych za lata 1998-99)	mazowieckie	Warszawa			GW 200/28.08.01, Wprost z 12.08.01 r.
polityka	Posel pełniący jednocześnie funkcję radnego gminy podjął próbę korupcji kierowniczkę urzędu skarbowego w Chrzanowie.	małopolskie	Chrzanów	postępowanie przygotowawcze	Posel zrzekł się immunitetu.	DzPol 75/29-03-01, GLubuska 293/17/17-12-00, DzZach 293/16/17-12-00
polityka	Posłowi zarzucono kupno willi po zaniżonej cenie. Grunt pod budowę osiedla domów jednorodzinnych spółdzielnia pozyskała od Lasów Państwowych w drodze zamiany. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych oparła się na wycenie gruntu z 1997 r., tymczasem już rok później cena gruntów w tym obszarze wzrosła trzykrotnie. Posel miał pomóc spółdzielni w załatwieniu tej transakcji.	pomorskie	Gdańsk			Nie 36/06-09-01
polityka	Pracownikom firmy chemicznej zarzucono narażenie własnej firmy na wielkie straty. Podejrzewa się, że miało to związek z finansowaniem wyborów partii politycznej.	śląskie	Katowice	śledztwo w toku		DzZach 107/09-05-2001
polityka	Dyrektorowi Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego zarzucono związki z lokalną grupą biznesową, która zmonopolizowała rynek nieruchomości w województwie oraz kontrolowała przydział i realizację atrakcyjnych zamówień publicznych	śląskie	Katowice, Bielsko-Biała	dyrektor został zawieszony w obowiązkach, dyrektorzy wydziałów odwołani, wszczęte postępowanie prokuratorskie	wojewoda śląski podał się do dymisji	Try 284/06.12.01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
polityka	Firma (oraz kilka innych o podobnej nazwie) założona przez posła wyłudzała od skarbu państwa podatki VAT. Poseł dokonywał fikcyjnych obrotów towarami między kontrolowanymi przez siebie spółkami w celu wyłudzenia od urzędów skarbowych podatku VAT. Po wejściu do parlamentu (1997) poseł zrezygnował z pełnienia funkcji prezesa firm, nie zrezygnował jednak z działalności gospodarczej, mimo to pobierał bezprawnie dietę poselską. sejmowa Komisja Etyki nakazała mu zwrot ok 250 tys. złotych		Katowice, Żarnowiec, Konstantynów Łódzki, Warszawa, Kraków	postępowanie prokuratorskie	Aresztowani zostali: syn, konkubina i brat posła, były senator, który wprowadził do firmy posła mafię pruszkowską. Poseł na dobę przed wygaśnięciem mandatu poselskiego, posługując się paszportem dyplomatycznym, uciekł za granicę.	Życie 109/11-05-01; Rz.109/11-05-01; Nie 36/06-09-01
polityka	Poseł zaproponował p.o. szefowej jednego z urzędów skarbowych stanowisko dyrektora tegoż urzędu w zamian za znalezienie firm, które sfinansowałyby mu kampanię wyborczą.	małopolskie	Libiąż	Prokuratura Okręgowa w Warszawie postawiła posłowi zarzut korupcji.	Urzędniczka rozmowę nagrała i oddała spraw do prokuratury. Poseł sam zrzekł się immunitetu	GKrak 48/ 26-02-01; Nie 36/06-09-01, GKrak 49/27-02-2001
polityka	Członkowie gangu pruszkowskiego spędzali wakacje w ośrodku rządowym dzięki protekcji wysoko postawionych osób.		Łańsk	brak	z gangsterami spędzali wakacje warszawscy funkcjonariusze samorządowi	Rz10/12-11-00
polityka	Kandydatowi na posła zarzucono wyłudzenie sprzętu elektronicznego wartego 200 tys. zł.	łódzkie	Łódź	postępowanie przygotowawcze	kandydat został aresztowany na trzy miesiące	ExII 221/21-09-2001
polityka	Jednemu z kandydatów na prezydenta RP zarzucono, że znaczna część wpłat na kampanię wpłynęła już po wyborach. Były to indywidualne darowizny. Po sprawdzeniu okazało się, że pieniądze wpłacano, korzystając z cudzych nazwisk. Osoby, których nazwiska wykorzystano nic o tym nie wiedziały. Ponadto stwierdzono, że wpłat dokonano w kilku zaledwie miejscowościach, w których nadano po kilkadziesiąt przekazów, wypełnionych przez tą samą osobę.		Pcim, Tarnów, Warszawa	postępowanie prokuratorskie		Nie 36/ 06-09-01
polityka	Prywatna firma przekazała darowiznę dla partii politycznej w wysokości 100 tys. zł. Dwa lata później minister finansów w rozporządzeniu zwolnił spółkę (oraz 3 inne) od nałożonego na nią parę miesięcy wcześniej podatku akcyzowego od handlu paliwem okrętowym.	zachodniopomorskie	Szczecin	brak	Firma ta jest podejrzana o sprzedaż oleju opałowego jako napędowego.	Try73/27-03-01
polityka	Firma paliwowa przekazała partii politycznej 100 tys. zł. Później minister finansów zwolnił firmę z podatku akcyzowego od paliwa do statków i kutrów rybackich.	zachodniopomorskie	Szczecin		Minister odmówił komentowania doniesień prasowych, gdyż te dwa fakty nie mają ze sobą związku.	Try 76/30-03-2001

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
polityka	Były minister sportu został zastrzelony na ulicy przed lokalem. Od czasu odwołania z funkcji szefa UKFiT oficjalnie utrzymywał się z pisania felietonów, ale dochodzenie policji wskazuje, że obracał znacznymi kwotami. Główny trop prowadzi do jego związków z rezydentem mafii pruszkowskiej w Wiedniu, od którego miał wziąć 200 tys. dolarów w zamian za obietnicę załatwienia dla firmy powiązanej z Pruszkowem przetargu na budowę i prowadzenie dużego obiektu rekreacyjnego w Warszawie. Przetarg odbył się w połowie lutego. Były minister z umowy się nie wywiązał, gangsterów domagających się zwrotu pieniędzy miał straszyć funkcjonariuszami UOP	mazowieckie	Warszawa	postępowanie prokuratorskie; prokuratura nie potwierdza ani też nie zaprzecza związkom ministra z gangsterami z Pruszkowa		GW 102/ 02/03-05-2001, Przeg. 17/ 23-04-01, TygSolid.17/27-04-01, Życie 99/27-04-01
polityka	Prezes PZU i wcześniej PZU Życie przelewał państwowe pieniądze na prywatne konta (kilkanaście kont za granicą, między innymi w Wielkiej Brytanii). Zarzucono mu też niejasne procedury przetargowe, wielomilionowe inwestycje w krakowską firmę, której był udziałowcem.	mazowieckie	Warszawa	postępowanie prokuratorskie; Prezes PZU został aresztowany i wypuszczony za kaucją; u niego w domu w czasie zatrzymania znaleziono 600 tys. w gotówce, a kaucję ustalono tylko na 300 tysięcy		Rz 188/ 13-08-01
polityka	Posel zarzucił prezydentowi stolicy kierowanie mafią w Warszawie. Poseł powiedział, że w stolicy kradzież, korupcję, widać na każdym kroku.	mazowieckie	Warszawa	Sąd nakazał posłowi przeproszenie prezydenta.	Prezydent skierował sprawę do sądu w trybie wyborczym. Przy okazji tej sprawy prasa podjęła wątek pochodzenia pokaźnego majątku prezydenta. Sąd oddalił żądania wnioskodawców, żeby odwołać stwierdzenia posła o korupcji panującej w stolicy.	GW171/24-07-01, ŻW171/24-07-01, Życie172/25-07-01, GW172/25-07-01, ŻW172/25-07-01, Rz172/25-07-01, GłWielkop172/25-07-01, GPom173/26-07-01, ŻW178/01-08-01, SupEx178/01-08-01, DzPol178/01-08-01, Now-GPomKujaw/171/24-07-01, Rz 177/31-07-01, Rz 181/ 04-05-08-01, Press 8/08-01, GłSzc181/04-05-08-01
polityka	Asystent ministra łączności podczas negocjacji w sprawie sprzedaży akcji banku bankowi raz występował jako doradca sprzedającego drugi raz jako doradca kupującego. Asystent w trakcie przetargu na telefonię UMTS przyjmował przedstawicieli firm w apartamencie ekskluzywnego hotelu.	mazowieckie	Warszawa	minister został odwołany z funkcji	Asystent tłumaczył, że nie wiedział, iż pokój w Sheratonie kosztuje 700 dolarów	Nie 36/ 06-09-01
polityka	Minister sportu miał otrzymać 300 tys. dol. za załatwienie członkowi gangu pruszkowskiego pozwolenia na budowę ośrodka sportowo-rekreacyjnego	mazowieckie	Warszawa		sprawa wyszła na jaw przy okazji śledztwa w sprawie zabójstwa ministra sportu	Przeg29/16-07-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
polityka	Członkowi sejmowej komisji spraw zagranicznych zarzucono przyjęcie od ambasadora laptopa o wartości 9 tys. zł.	mazowieckie	Warszawa	brak	Fakt przyjęcia prezentu łączono z blokowaniem przyjęcia przez komisję deklaracji solidarności polskiego parlamentu z narodem tybetańskim, za co otrzymał z Chin list z podziękowaniem. Poseł twierdził, że nie przyjął by tego prezentu, gdyby znał jego wartość.	GW170/23-07-01
polityka	Członek rady kasy chorych i jednocześnie szef lokalnego stowarzyszenia wydającego biuletyn medyczny rekomendował swoje wydawnictwo Kasie Chorych jako szef stowarzyszenia, a zarazem członek rady Kasy. Ten sam polityk, będąc posłem prowadził samochód po pijanemu i spowodował kolizję. Zatrzymany przez policję odmówił badania alkomatem, zasłaniając się immunitetem.	lubuskie		kolegium ds. wykroczeń umorzyło sprawę	zeznania policjantów, którzy mówili, że poseł zataczał się i bełkotał uznano za niewystarczające	GW 203/31-08-01
polityka	Senator odbyła wiele podróży zagranicznych i krajowych, które nie były konieczne. W podróżach tych, jak np. do Portugalii towarzyszyło jej kilkanaście osób. Ponadto zarzucono jej załatwienie posady dla córki w radzie nadzorczej spółki skarbu państwa.					Nie 36/06-09-01
prawo jazdy	Właściciele szkół jazdy, instruktor oraz pośrednik proponowali oblewającym egzamin na prawo jazdy swoją pomoc. Protekcja miała kosztować od 600 do 1600 złotych.	śląskie	Dąbrowa Górnicza	Sprawą zajęła się policja. Osoby podejrzane zatrzymano. Sprawę przejmuje prokurator.	Według wstępnych ustaleń pieniądze wręczyło im co najmniej kilkadziesiąt osób; zatrzymano 5 osób.	GKat225/26-09-01 GŁódź 245/19-10-01
prawo jazdy	Dyrektorowi i egzaminatorowi ośrodka ruchu drogowego oraz czterem właścicielom prywatnych szkół jazdy zarzucono branie łapówek.	dolnośląskie	Jelenia Góra	Prokuratura Rejonowa w Jeleniej Górze podjęła śledztwo	Przypadki korupcji ujawniła jedna z egzaminatorek z Jeleniej Góry.	Gwroc74/28-03-01, Gwroc93/14-04-01, Gwroc163/14/15-07-01, Gwroc167/19-07-01, Gwroc 168/20-07-01, Przeg24/11-06-01, Wprost25/24-06-01
prawo jazdy	Dwaj właściciele prywatnych szkół jazdy oraz instruktor nauki jazdy obiecywali swoim kursantom pomoc w zdaniu egzaminu praktycznego na prawo jazdy. Sumy łapówek wynosiły od 700 do 1000 złotych.	dolnośląskie	Jelenia Góra	Śledztwo w tej sprawie trwało ponad dwa lata. Osoby oskarżone stanęły przed Sądem Rejonowym w Jeleniej Górze.		GDoIn189/14/15-08-01
prawo jazdy	Dwóm instruktorom nauki jazdy zarzucono pośrednictwo przy załatwianiu egzaminu na prawo jazdy za łapówkę w ośrodku ruchu drogowego.	pomorskie	Kartuzy	Sprawę podjęła Prokuratura Rejonowa w Kartuzach.		DzBałt120/24-05-01
prawo jazdy	Właściciel ośrodka przyjmował po 300 zł za obietnicę załatwienia prawa jazdy.	lubelskie	Lublin	roczny wyrok w zawieszeniu na trzy lata, trzy tysiące zł. grzywny i zakaz prowadzenia kursów przez 2 lata	właściciele nowych praw jazdy w obawie przed ich utratą niechętnie składali zeznania	KurierLub 289/13-12-00
prawo jazdy	Egzaminator z ośrodka egzaminacyjnego poświadczył nieprawdę w sprawie jednej z kursantek. Miała ona zdawać egzamin poprawkowy, ale bez tego otrzymała prawo jazdy.	lubelskie	Lublin	egzaminator został skazany na 10 miesięcy pozbawienia wolności w zawieszeniu na dwa lata, 2,1 tys. zł grzywny oraz zakaz zajmowania stanowiska egzaminatora przez 2 lata		KurierLub 289/13-12-00

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
prawo jazdy	Instruktor i właściciel autoszkoły oskarżył egzaminatorów i dyrektora ośrodka ruchu drogowego o branie łapówek.	łódzkie	Łódź	Prokuratura Rejonowa Łódź-Bałuty wszczęła dochodzenie dotyczące łapówek.	Inspektorzy z wydziału komunikacji Urzędu Wojewódzkiego przeprowadzili kontrolę i stwierdzili, że porównanie zdawalności egzaminów było na poziomie poprzedniego roku. Dyrektor ośrodka egzaminacyjnego złożył w prokuraturze zawiadomienia o korumpowaniu egzaminatorów przez zdających - prokurator umorzył sprawę.	GLódz211/10-09-01, DzŁódz201/29-08-01
prawo jazdy	Ojciec próbował wręczyć egzaminatorowi 300 złotych w zamian za zdanie przez jego córkę egzaminu na prawo jazdy.	łódzkie	Łódź	Wręczający łapówkę został zatrzymany przez policję. Sprawą zajęła się policja.	Dziewczyna egzaminu nie zdała.	Exllu195/22-08-01
prawo jazdy	Egzaminatorzy na prawo jazdy zostali oskarżeni o przyjmowanie łapówek za pomyślne zdanie egzaminów.	łódzkie	Łódź		przesłuchano 50 osób, z powodu braku dowodów (w obawie przed utratą dokumentu egzaminowani nie składali zeznań) sprawę umorzono	GLódz 245/19-10-01
prawo jazdy	Żołnierze oskarżyli egzaminatora na prawo jazdy o przyjmowanie łapówek. Za pozytywną ocenę żądał od 150 do 200 zł. Przyjmował też złota biżuterię i telefony komórkowe	warmińsko - mazurskie	Olsztyn	tymczasowo aresztowany	W ciągu 4 miesięcy egzaminator przyjął łącznie ok. 50 tys. zł. Dokładne dane udało się ustalić dzięki skrupulatnym zapiskom egzaminatora (24 notatniki) zawierającym kilkaset nazwisk tych, którzy zapłacili. Gdy został zatrzymany miał przy sobie ponad 1000 zł zebrane od ok. 10 osób.	GLódz 245/19-10-01, Gwspółcz 199/12/14-10-01, GWarmiMazur 234/06/07-10-01, Życie 234/06/07-10-01, Golszt 234/06/07-10-01, Golszt 245/19-10-01, Gwspółcz 196/09-10-01, SupEx 234/06/07-10-01
prawo jazdy	Pracownikom ośrodka ruchu drogowego zarzucono branie łapówek za egzamin na prawo jazdy.	warmińsko-mazurskie	Olsztyn	Na zlecenie prokuratury wyjaśnianie sprawy podjęła policja.		GWarmiMazur137/13/14-06-01
prawo jazdy	Kilku egzaminatorom, właścicielom szkół nauki jazdy, instruktorom i pośrednikom zarzucono przyjmowanie od kursantów łapówek w wysokości od 800 do 2 tys. złotych w zamian za ułatwienia przy zdawaniu egzaminów.	śląskie	Rybnik	Policjanci zatrzymali podejrzanych; sprawę podjęła prokuratura.	Egzaminatorom grozi osiem lat więzienia. Ustalono też nazwiska 40 osób, które wręczyły łapówki. Grozi za to 5 lat pozbawienia wolności, za pośrednictwo do 3 lat.	DzZach31/06-02-01, Życie22/26-01-01, Motor5/03-02-01, SupEx3/04-01-01, Życie3/04-01-01, ŻW3/04-01-01, DzZach3/04-01-01, TrybŚlą3/04-01-01, Głódz9/11-01-01
prawo jazdy	30 instruktorom i egzaminatorom zarzucono przyjmowanie łapówek.	zachodniopomorskie	Szczecin	Grupa operacyjna policji z Wydziału ds. Przestępczości Gospodarczej dokonała aresztowania.	Stwierdzono, że instruktor jednego dnia mógł przyjąć 3 tysiące złotych.	Głódz9/11-01-01
prawo jazdy	Egzaminatorowi z ośrodka egzaminacyjnego zarzucono, że w okresie kwietnia 1997 r. do marca 1998 r. w zamian za zaliczenie egzaminu praktycznego przyjął w sumie w sumie 15 tysięcy złotych.	zachodniopomorskie	Szczecin	postępowanie prokuratorskie	Aktem oskarżenia także objęto pięć osób.	Rz46/23-02-01, GnaPom46/23-02-01, GłSzc46/23-02-01, Rz77/31-03/01-04-01, GnaPom83/07/08-04-01, KurierSzczec70/09-04-01, GłSzc83/07/08-04-01, Rz83/07/08-04-01, KurierSzczec65/02-04-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
prawo jazdy	Instruktor jazdy został oskarżony o wyłudzenie 800 złotych od kandydata na kierowcę.	dolnośląskie	Wrocław	Sąd Rejonowy we Wrocławiu skazał instruktora na półtora roku pozbawienia wolności w zawieszeniu na trzy lata (wyrok nieprawomocny) oraz 2 tysiące złotych grzywny.	Ukarany instruktor nadal może wykonywać swój zawód.	SIPol92/19-04-01, Gwroc92/19-04-01, SIPol89/14/16-04-01, SupEx92/19-04-01
przedsiębiorczość prywatna	Oszust naciągnął kilkadziesiąt firm na terenie całego kraju	kujawsko-pomorskie	Toruń	oszust został zatrzymany przez Centralne Biuro Śledcze		Try 38/14-02-2001
przedsiębiorstwa państwowe	Dyrektor państwowych zakładów mięsnych otworzył własny zakład tej samej branży.	podlaskie	Białystok			KurierPor28/02-02-01, KurierPor41/17-02-01
przedsiębiorstwa państwowe	Dyrektor PPKS w Hrubieszowie w okresie 1994-1995 brał łapówki za zatrudnianie osób lub przedłużanie im angażu. Od pięciu z nich przyjął ponad 4,6 tys. zł, wódkę, mięso.	lubelskie	Hrubieszów	wyrokiem nieprawomocnym został uniewinniony	Doniesienie do prokuratury o przestępstwie zostało zgłoszone przez kierowców, którzy dawali łapówki. Zostali oni skazani prawomocnymi wyrokami, mimo że prokurator obiecywał im uniewinnienie. Sąd Apelacyjny w Lublinie skierował zapytanie do Sądu Najwyższego, czy dyrektor PPKS jest funkcjonariuszem publicznym. Sąd Najwyższy uznał, że pełnienie funkcji publicznej obejmuje zarządzanie przedsiębiorstwem i reprezentowanie go na zewnątrz przez dyrektora przedsiębiorstwa państwowego.	DzWsch69/22-03-01, SupEx80/04-04-01, Kurlub69/22-03-01, GwLub 245/19-10-01, GwLub 246/20/21-10-01, KurierLub 246/20/21-10-01
przedsiębiorstwa państwowe	Dyrektor zagranicznej firmy tytoniowej próbował za pomocą łapówki skłonić prezesa Łódzkiej Wytwórni Papierosów do rozwiązania umowy.	łódzkie	Łódź	wyrok nieprawomocny		GŁódz39/15-02-01
przedsiębiorstwa państwowe	Dyrektorowi Centrali Nasiennej zarzucono wzięcie łapówki w wysokości kilkudziesięciu tysięcy marek od pośrednika zagranicznej firmy.	opolskie	Opole	W pierwszej instancji były dyrektor został skazany na pół roku więzienia; wyrok uniewinniający	Zdaniem sadu przedstawione dowody były sfałszowane i niewiarygodne. Dający łapówkę ukrywa się. Sąd apelacyjny musi rozstrzygnąć, czy dyrektor Centrali pełni funkcję publiczną.	GwOpolu100/28/29-04-01, GwOpolu 214/13-09-01
przedsiębiorstwa państwowe	Oskarżono czterech członków komisji przetargowej przy Polmozbycie o narażenie Skarbu Państwa na straty 2,7 mln zł.	zachodniopomorskie	Szczecin	postępowanie sądowe		Życie256/02-11-00
przedsiębiorstwa państwowe	Przedsiębiorstwu rolnemu zarzucono niegospodarność i oszustwa, polegające m.in. na manipulowaniu kredytami preferencyjnymi na zboża, które także nieprawidłowo ewidencjonowano i rozliczano. Nienależne dopłaty do kredytów wynosiły ponad 700 tys. zł. Dłużnicy zaś winni są przedsiębiorstwu 7,7 mln zł.	zachodniopomorskie	Szczecinek		Nieprawidłowości ujawnia kontrola NIK	KurierSzczec 242/13-12-2000
przedsiębiorstwa państwowe	Zarządcy komisarycznemu powołanemu przez ministra Skarbu Państwa zarzucono powiązania z zagranicznym importerem alkoholu. Rzecznik prasowy firmy zarządzanej przez komisarza jednocześnie był realizatorem kampanii promocyjnej zachodniej firmy alkoholowej.	mazowieckie	Warszawa			Try 236/9-10-2000

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
przedsiębiorstwa państwowe	Co najmniej 500 mln zł kosztowały Polskie Koleje Państwowe nadużycia i niegospodarne działania poprzedniego zarządu. Ponadto nie spłacone zostały poręczenia wekslowe za sumę ok. 600 mln zł oraz zawierane były nierzetelne umowy. Prezesowi zarzucono jednoosobowe podejmowanie decyzji dotyczących majątku dużej wartości, umów kredytowych itd.	mazowieckie	Warszawa	Prokuratura prowadzi pięć śledztw	Śledztwa objęły też podległe PKP spółki Viafer i Kolsped	PolGTrans 20/16-05-01, Polityka 20/19-05-01, Nie 27/05-07-01
przedsiębiorstwa państwowe	Poczcie Polskiej zarzucono niegospodarność w dysponowaniu środkami publicznymi w związku z zawieraniem niekorzystnych umów na prowadzenie kampanii promocyjnych.	mazowieckie	Warszawa	postępowanie przygotowawcze	Śledztwo prowadzi Prokuratura Apelacyjna w Lublinie	Rz197/24-08-01
przedsiębiorstwa państwowe	Centrala handlu zagranicznego kupowała od prywatnych spółek bezwartościowe dyskietki, mające jakoby zawierać programy komputerowe. Następnie firma sprzedawała je na Wschód, otrzymując zwrot podatku VAT od wartości rzekomych programów. Skarb Państwa stracił co najmniej 80 mln zł.	mazowieckie	Warszawa	postępowanie przygotowawcze		Nie31/02-08-01
przedsiębiorstwa państwowe	Zarządca komisaryczny przedsiębiorstwa państwowego przekazał zagranicznej firmie prawa do znaku towarowego jednej z wódek i zagwarantował jej nieograniczone prawo wglądu w dokumentację finansową państwowego przedsiębiorstwa, uznał także bezpodstawne roszczenia finansowe tej firmy.	mazowieckie	Żyrardów		Podejrzewa się, że wysocy urzędnicy Ministerstwa Skarbu Państwa wiedzieli o zawieranych umowach, MS podjęło także decyzję o przekazaniu przedsiębiorstwa zachodniemu inwestorowi przed końcem terminu składania ofert inwestycyjnych.	Try290/13-12-00
przedsiębiorstwa państwowe	Zarządcy komisarycznemu PPKS w Żywcu zarzucono sprzedawanie uszkodzonych autobusów prywatnym spółkom, które następnie odkupywał za wielokrotnie wyższą cenę oraz wielokrotne poświadczanie nieprawdy w dokumentach. Zarządca przyjął 15 tys. zł łapówki oraz obietnicę przyjęcia dalszych 10 tys. od prezesa katowickiej firmy w zamian za sprzedaż autobusów nadających się do remontu. Firma ta po wykonaniu remontu miała je odsprzedać Centrali Zaopatrzenia Górnictwa, skąd miały wrócić do PPKS. W ten sposób PPKS sprzedał, a następnie odkupił 9 autobusów.	śląskie	Żywiec	Oskarżony przebywał 7 miesięcy w areszcie; postępowanie sądowe	Zarządca przyznał się do winy. Twierdził, że chciał poprawić stan taboru PKS i przyjął propozycję, aby sprzedawać autobusy do remontu. Miały być sprzedawane, a nie oddawane do remontu, gdyż chodziło o zaoszczędzenie na podatku VAT. Oskarżony jest również biznesmen, który skorumpował urzędnika. Sprawa związana z aferą korupcyjną w śląskim UW, gdzie podejrzewa się nieprawidłowe zawarcie jeszcze kilku kontraktów przez organy podległe UW, protekcję i „ustawianie” przetargów.	GW282/04-12-00, GwKat40/16-02-01, KronikaBeskidzka28/12-07-01, TrybŚlą173/26-07-01, ŻW228/29-09-01, ŻW171/24-07-01; TrybŚlą171/24-07-01, Rz284/06-12-01, Rz175/28/29-07-01; Życie40/16-02-01, TrybŚlą154/04-07-01, TrybŚlą154/04-07-01, GwKat228/29/30-09-01, KronikaBeskidzka40/04-10-01, TrybŚlą236/09-10-01, DzZach289/12-12-00, KronikaBeskidzka50/14-12-00, DzPol292/15-12-00, GW294/18-12-00, GwKat295/19-12-00, GwKat297/21-12-00, Rz154/04-07-2001, Try15404-07-2001

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
przedsiębiorstwa państwowe	Kierownictwo okręgu katowickiego Poczty Polskiej zostało oskarżone o nadużywanie uprawnień i niedopełnienie obowiązków. Zamawiając urządzenia dla Poczty Polskiej Dyrekcja Okręgu zawierała niekorzystne umowy, płacąc wielokrotnie więcej niż kosztowały urządzenia. Skarb Państwa stracił ok. 11 mln zł.	śląskie	Katowice	postępowanie sądowe	Jest to tylko jedna z kilku afer, w których Poczta Polska przepłaciła za kontrakty na dostawę urządzeń.	TrybS1a302/29-12-00; PB107/04-06-01
przedsiębiorstwo państwowe	Zarzucono, że wszystkie umowy zawarte pomiędzy firmą a Poczta Polska podpisano nie przeprowadzając stosownych testów urządzeń ani nie porównując cen z innymi dostawcami.	mazowieckie	Warszawa	śledztwo w toku	Poczta Polska zamawiała kilkakrotnie większe ilości sprzętu, niż potrzebowała. Jej kontrakty przyniosły parę milionów zł. strat Skarbowi Państwa	GPol 17/25-04-2001
samorząd terytorialny	Pracownicy wydziału komunikacji wydawali tablice rejestracyjne nie pobierając za nie obowiązujących opłat.	kujawsko-pomorskie	Aleksandrów Kujawski	zakończono postępowanie przygotowawcze		GwByd, 129/ 04-06-01
samorząd terytorialny	Gminny komitet referendalny zarzuca władzom gminy wykorzystywanie stanowisk dla własnych korzyści, m.in.: sprzedaż bez przetargu mieszkania przewodniczącej rady gminy, komunalizację mienia przeprowadzoną niezgodnie z prawem, udzielanie tajnych pożyczek wybranym rolnikom. Poza tym narażanie mieszkańców gminy na straty oraz brak reakcji na zmniejszanie się dochodów własnych gminy.	kujawsko-pomorskie	Aleksandrów Kujawski	postępowanie prokuratorskie	Nieprawidłowości ujawnił lokalny biuletyn; prokuratura rejonowa stwierdziła, że prawo nie zostało złamane, prokuratura rejonowa odrzuciła odwołanie, natomiast sąd przyznał dziennikarzowi rację; prokuratura skierowała do sadu akt oskarżenia przeciwko wydawcy „Informatora”	GwTor 67/20-03-2001, GwByd269/18/19-11-00
samorząd terytorialny	Od początku 1998 r. do końca pierwszego półrocza 1999 r. osoby na stanowiskach publicznych w Augustowie, za przyzwoleniem przełożonych, łączyły funkcje w administracji samorządowej z prowadzeniem działalności gospodarczej	podlaskie	Augustów	postępowanie przygotowawcze	Kontrola NIK	KurierPor252/27-10-00
samorząd terytorialny	Od początku 1998 r. do końca pierwszego półrocza 1999 r. osoby na stanowiskach publicznych w Białymstoku za przyzwoleniem przełożonych, łączyły funkcje w administracji samorządowej z prowadzeniem działalności gospodarczej.	podlaskie	Białystok	postępowanie przygotowawcze	Kontrola NIK	KurierPor252/27-10-00
samorząd terytorialny	Czterech pracowników wydziału architektury Urzędu Miejskiego prowadziło działalność gospodarczą sprzeczną z ustawą antykorupcyjną.	podlaskie	Białystok	postępowanie przygotowawcze	Według dyrektora wydziału, sprawa polega na różnych interpretacjach przepisów. Dopiero w wyniku kontroli NIK pracownicy wydziału zaprzestali działalności. Żaden z urzędników nie poniósł konsekwencji służbowych.	KurierPor220/21-09-00 GwBiał 250/27-10-00
samorząd terytorialny	Dyrektorowi Wydziału Przekształceń Własnościowych zarzucono rażące nieprawidłowości przy prywatyzacji Cefarmu. Wskazano inwestora bez uwzględnienia innych ofert.	podlaskie	Białystok	postępowanie przygotowawcze	Podlaski wojewoda odwołała dyrektora dyscyplinarnie.	Try176/30-07-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
samorząd terytorialny	Dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego odpowiedzialny za przygotowanie regionalnej strategii rozwojowej jednocześnie świadczył podobne usługi dla niektórych gmin i powiatów. Potem prace te recenzował. Za te usługi pobierał wynagrodzenie.	podlaskie	Białystok	Dyrektor został odwołany ze stanowiska	Kontrola NIK ustaliła, że dyrektor departamentu rozwoju regionalnego wygrał przetarg wartości 41 tys. zł w Zambrowie, otrzymał zamówienie z wolnej ręki w Choroszczu za 11 tys. zł, zrecenzował również za honorarium strategię powiatu hajnowskiego. Marszałkowi województwa przyznał się tylko do wykonanej recenzji. Wcześniej nie przyznawał się do wykonywania żadnych zleceń. Również kilku pracowników urzędu marszałkowskiego wykonywało prace zlecone na rzecz urzędów gminnych i powiatowych w województwie. Inny dyrektor nadzorował budowę prywatnych inwestycji.	Try 292/15-12-2000, KurierPor 290/14-12-2000, Rz 291/14-12-00, GwBiał 291/14-12-00, KurierPor 288/12-12-00
samorząd terytorialny	Przedsiębiorcy budowlanemu będącemu równocześnie radnym, zarzucono, że z naruszeniem prawa otrzymywał zamówienia od jednostek podległych samorządowi.	podlaskie	Białystok		Radny zamierzał zrezygnować z ubiegania się o zamówienia, które podlegały badaniom Komisji Rewizyjnej.	GWspółcz134/12-07-01
samorząd terytorialny	Rada Gminy powołała komisję doraźną mającą zbadać działalność Zarządu Miasta pod kątem obrotu nieruchomościami i większych transakcji finansowych	śląskie	Bielsko-Biała		Komisja miała najpierw zbadać budowę aquaparku, przeprowadzić kontrolę władz pod kątem ustawy antykorupcyjnej i transakcji finansowych przeprowadzonych m.in. ze śląskim biznesmenem zamieszkanym w skandal korupcyjny w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim	TrybŚlą 2/03-01-2001
samorząd terytorialny	Mieszkaniec oskarżył radnego Rady Miejskiej o korupcję w związku z obrotem nieruchomościami.	śląskie	Bielsko-Biała		Sprawę badała specjalna komisja radnych. W ratuszu przeprowadzona została kontrola NIK-u.	TrybŚlą108/10-05-01
samorząd terytorialny	Syn śląskiego biznesmena w liście wysłanym do przewodniczącego rady oskarżył jednego z radnych o korupcję. Radny miał dawać do zrozumienia, że może pomóc w zawarciu intratnych transakcji. Zarzuca również, że radny ujawnił poufną informację o tym, że firma będzie wykupywała grunt pod nową drogę, co doprowadziło do wzrostu cen. Inwestor wycofał się i miasto straciło na tym kilka milionów marek, a mieszkańcy wiele miejsc pracy.	śląskie	Bielsko Biała		Radny zaprzecza twierdząc, że list jest zemstą za ruszenie tematu transakcji gruntowych w Bielsku.	TrybŚlą105/07-05-01
samorząd terytorialny	Radnemu miasta zarzucono załatwienie sobie „na lewo” mieszkania. Złożył nieprawdziwe oświadczenie, że nie posiada praw do innego mieszkania oraz nie uiścił obowiązkowej kaucji.	śląskie	Bielsko-Biała	postępowanie wewnętrzne	Radny skierował doniesienie do prokuratury o naruszenie dóbr osobistych. Zarządzono kontrolę wewnętrzną w Towarzystwie Budownictwa Społecznego.	TrybŚlą15/18-01-01, GwKat16/19-01-01, KronikaBeskidzka4/25-01-01, Wspólnota5/03-02-01
samorząd terytorialny	Sekretarzowi miasta zarzucono złamanie ustawy antykorupcyjnej. Pełniąc swoją funkcję, posiadał jednocześnie 19% udziału w spółce i przez rok był w niej przewodniczącym rady nadzorczej. Spółka ta z powodzeniem startowała w przetargach na gminne inwestycje.	śląskie	Bielsko-Biała			Kronika Beskidzka 1 / 04-01-01, TrybŚlą15/18-01-01, GwKat16/19-01-01, KronikaBeskidzka4/25-01-01, Wspólnota5/03-02-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
samorząd terytorialny	Członkowie zarządu gminy łączyli swoje funkcje z prowadzeniem działalności gospodarczej; byli członkami zarządów spółek prawa handlowego.	lubuskie	Bojadła		Mieszkańcy zapowiadają zbieranie głosów pod wnioskiem o zwołanie referendum	Glubuska71/24/25-03-01
samorząd terytorialny	Radny, szef lokalnej struktury partyjnej, został oskarżony przez przedsiębiorcę o próbę wyłudzenia łapówki w wysokości 25 tys. zł w zamian za załatwienie prawa do kupna ziemi pod inwestycje. Kiedy wydawało się, że transakcja dojdzie do skutku radny domagał się następnych 25 tys.	opolskie	Brzeg		Przedsiębiorca nagrał rozmowę z radnym, sprawę ujawnili dziennikarze. Radny zapowiedział wystąpienie na drogę sądową	NowTryOpol 233/05-10-2001
samorząd terytorialny	W wyniku kontroli w Wydziale Podatków i Opłat Urzędu Miasta w Bydgoszczy ujawniono, że dwóch pracowników tego wydziału nie odprowadziło w terminie ściągniętych należności.	kujawsko-pomorskie	Bydgoszcz	postępowanie przygotowawcze	Z nieuczciwymi pracownikami rozwiązano stosunek pracy w trybie natychmiastowym bez wypowiedzenia.	IlKurierPol239/8/10-12-00
samorząd terytorialny	Przewodnicząca rady miejskiej sprzeciwiła się uchwałę rady przyznającej burmistrzowi ponad 12 tys. miesięcznie.	śląskie	Czeladź		Przewodnicząca została odwołana z funkcji. Została też wykluczona z klubu radnych za „ciężkie naruszenie regulaminu klubowego”.	GW225/25/26-11-00
samorząd terytorialny	Sekretarzowi gminy zarzucono, że przez trzy lata zatrudniony był jako kierownik przez prywatną firmę budowy, dla której następnie wydawał pozwolenia na budowę domów, których konstrukcja zagrażała zdrowiu i życiu ich mieszkańców.	dolnośląskie	Czemnica	postępowanie przygotowawcze	Sekretarz gminy przekroczył swoje uprawnienia wydając decyzje o pozwoleniu na budowę na podstawie niepełnej dokumentacji.	GDoln29/03/04-02-01
samorząd terytorialny	Wiceburmistrz wspólnie z żoną zajmował się działalnością gospodarczą. Żona prowadziła w miejscowej szkole kurs samoobrony dla kobiet na zlecenie właśnie władz gminnych. Mąż był u niej zatrudniony jako instruktor.	zachodniopomorskie	Dziwnów			KurierSzczec71/10-04-01
samorząd terytorialny	Były prezydent został oskarżony o przyjęcie łapówki w wysokości 50 tys. marek od jednej z zachodnich firm.	pomorskie	Gdańsk	postępowanie sądowe	Przez trzy lata proces nie mógł się rozpocząć. W 1996 roku były prezydent trafił do aresztu. Po ośmiu miesiącach oskarżony celę opuścił. Proces został wznowiony. Zarzuty postawiono również byłemu wiceprezydentowi oraz byłemu radnemu	GIWyb 192/03-10-00, Rz262/09-11-00, GIWyb218/09-11-00, DzBałt262/09-11-00, Try262/09-11-00, Exllu216/09-11-00, GIWyb109/06-06-01
samorząd terytorialny	Za 11 mln zł z budżetu miasta Rada Miasta wyremontowała swoją siedzibę, która została umeblowana zabytkowymi, stylowymi meblami zakupionymi w antykwariatach. Ponadto przewodnicząca Rady Miasta kupiła sobie w tych środków torebkę i teczkę aktówkę.	pomorskie	Gdańsk			Przeg43/23-10-00
samorząd terytorialny	Wiceprezydentom zarzucono brak nadzoru nad działalnością Gdańskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej - największej spółki należącej do gdańskiej gminy. Pod rządami obu wiceprezydentów przedsiębiorstwo straciło ponad 30 milionów złotych na niekorzystnych umowach zawartych z prywatnymi firmami.	pomorskie	Gdańsk	Wiceprezydenci zostali zatrzymani przez UOP, prokuratura rozpoczęła przesłuchania i odebrała im paszporty. Jeden z wiceprezydentów był już wcześniej oskarżony o nadużycia.	Aresztowany został wcześniej prezes Gdańskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej. Przy okazji ujawniono powiązania prezesa z politykami, finansowanie przez niego prezydentom wyjazdów zagranicznych	SupEx15/23-01-01, GW19/23-01-01, 56/07-03-2001

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
samorząd terytorialny	Siedmiu gdańskich strażników oskarżono o pobieranie gotówki od Rosjan handlujących w okolicy targowiska.	pomorskie	Gdańsk	postępowanie sądowe	Zarzut wręczenia łapówek postawiono dwóm obywatelom b. ZSRR; zarzuty postawiono czterem strażnikom.	GMorska280/01-12-00, GIWyb234/01/03-12-00, ŻW280/01-12-00, DzBałt220/20-09-01
samorząd terytorialny	Prezydentowi zarzucono wyludzenie pieniędzy od zabiegających o koncesję na sprzedaż alkoholu.	pomorskie	Gdańsk	postępowanie sądowe		GIWyb, 72/ 11-04-01
samorząd terytorialny	Wiceprzewodniczący zarządu województwa używał samochodu służbowego do prywatnych celów. Latem wiceprzewodniczący pojechał służbowym autem do Włoch, za co został upomniany przez marszałka województwa. Drugi raz pojechał służbowym autem do Warszawy na spotkanie swojej partii.	pomorskie	Gdańsk	rozpoczęcie procesu	Wiceprzewodniczący pozwał gazetę do sądu	GIWyb25/05-02-01
samorząd terytorialny	Taksówkarz oskarżył dwóch gdańskich strażników miejskich o próbę wyludzenia 500 zł za rzekome zniszczenie słupka oddzielającego chodnik od ulicy.	pomorskie	Gdańsk	postępowanie sprawdzające wewnątrz Straży	Taksówkarz złożył doniesienie na policję. Po interwencji dziennikarzy sprawą zajął się referat kontroli wewnętrznej straży miejskiej.	Życie22/26-01-01
samorząd terytorialny	Autobusy komunikacji miejskiej zostały zakupione z podwójną ceną: wyższą - na wypadek, gdyby udało się uzyskać dotację z PFRON - i niższą, gdyby dotacja nie została przyznana. W wyniku kontraktu dotacja nie trafiła do budżetu miasta, lecz została przeznaczona na zwiększenie zysków firmy będącej dostawcą autobusów.	pomorskie	Gdynia	postępowanie przygotowawcze	W Gdyni nie przestrzegano procedury zamówień publicznych przy zlecaniu usług komunalnych. Prokuratura umorzyła sprawę z uwagi na znikomą szkodliwość czynu.	GIWyb239/8/10-12-00
samorząd terytorialny	Dwaj przedstawiciele władz: członek zarządu miasta i radny gminy – wyjechali do USA oglądać tamtejsze przedsiębiorstwa, zajmujące się utylizacją odpadów. Wycieczkę opłaciła im firma, która później weszła z miastem w spółkę, powołaną do wybudowania w Goleniowie zakładu przetwarzającego komunalne śmieci.	zachodniopomorskie	Goleniów	postępowanie przygotowawcze		KurierSzczec120/22/24-06-01
samorząd terytorialny	Prywatnemu przedsiębiorcy zarzucono, że w zamian w zamian za wygrany przetarg na budowę centrum sportowo-rehabilitacyjnego zafundował prezydentowi i wiceprezydentowi miasta wyjazd na olimpiadę w Sydney.	lubuskie	Gorzów	postępowanie sądowe	Prezydenci oraz biznesmeni oddali sprawę do sądu. Powodowie domagali się od tygodnika 40 tys. złotych.	GLubuska134/09/10-06-01, GLubuska146/25-06-01.
samorząd terytorialny	Rada Miejska przyznała 600 tys. złotych dotacji klubowi sportowemu. Dwa tygodnie później prezes tego klubu przekazał 44 radnym karnety na sezon 2000 (każdy wart 300 złotych).	lubuskie	Gorzów	prokuratura wszczęła postępowanie w trybie administracyjnym	Prezydent miasta i dwaj jego urzędnicy wyjechali na olimpiadę do Sydney. Sponsor tego wyjazdu jest nieznan.	GLubuska 76/30-03-2001, 74/28-03-01
samorząd terytorialny	Radny był członkiem miejscowej grupy przestępczej wymuszającej haracze.	podlaskie	Grajewo	postępowanie prokuratorskie		KurierPor 46/23-02-2001
samorząd terytorialny	Strażnik miejski został oskarżony o wyludzenie od pięciu osób ponad 100 tys. zł. Funkcjonariusz chwalił się, że ma znajomości w ratuszu oraz na policji. Brał łapówki i nie wywiązywał się z obietnic np. załatwienia mieszkania komunalnego.	kujawsko-pomorskie	Inowrocław	postępowanie sądowe		GwByd145/23/24-06-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
samorząd terytorialny	Wójt gminy został oskarżony o wyprzedaż gruntów bez przetargu, zwalnianie firm z opłat skarbowych i podatku od nieruchomości, ekspresowe wydawanie pozwoleń na budowę, dopuszczanie do zabudowy niezgodnie z planami zagospodarowania	mazowieckie	Jabłonna	postępowanie prokuratorskie	Sprawę ujawniła wicewójt. Wójt oskarżył ją o działanie z zemsty za zerwany romans	GW 58/09-03-2001, 62/14-03-2001
samorząd terytorialny	Mieszkaniec Jasienicy zarzucił łamanie prawa radnemu, który będąc członkiem władz gminy jednocześnie prowadził firmę budowlaną, wykonującą prace na rzecz gminy.	śląskie	Jasienica		Prokuratura odmawiała zajęcia się tą sprawą	TryŚlą82/06-04-01
samorząd terytorialny	Radny wyciął nielegalnie z państwowego lasu drzewo	podlaskie	Jasionówka	Sąd skazał radnego na grzywnę 500 zł i 726 zł na rzecz Nadleśnictwa Knyszyn.	Nadal jest radnym.	KurierPor 46/23-02-2001
samorząd terytorialny	Burmistrzowi zarzucono łamanie ustawy antykorupcyjnej poprzez występowanie w sądowych rejestrach jako członek zarządu firmy, która na terenie gminy prowadzi remonty dróg.	dolnośląskie	Jedlina Zdrój	postępowanie przygotowawcze	Wałbrzyska Prokuratura Rejonowa oddaliła zarzut	SIPol 228/29-09-00
samorząd terytorialny	Dwaj radni rady miejskiej doprowadzili do ponownego przeanalizowania ofert firm przystępujących do przetargu na gazyfikację miasta.	wielkopolskie	Kalisz		Radni zostali odwołani z udziału w komisjach rewizyjnej, bezpieczeństwa, inwentaryzacyjnej oraz komisji ds. gazyfikacji miasta i gminy. Pozostali radni tłumaczyli swą decyzję utratą zaufania do kolegów.	ZiemKa 7/26-01-01
samorząd terytorialny	Radny naruszył ustawę antykorupcyjną.	zachodniopomorskie	Kamień Pomorski		Radny złożył rezygnację z funkcji w zarządzie miasta.	KurierSzczec213/02-11-00
samorząd terytorialny	W urzędzie marszałkowskim nie przestrzegano ustawy antykorupcyjnej, zaś wojewoda nie nadzorował również realizacji tej ustawy na innych szczeblach samorządu: w gminach i powiatach - nie odebrał oświadczeń majątkowych od blisko 10 procent najwyższych rangą samorządowców.	śląskie	Katowice			TryŚl257/03-11-00, TryŚl258/4/5-11-00
samorząd terytorialny	Wiceprezydent Kielc prowadził samochód będąc pod wpływem alkoholu.	świętokrzyskie	Kielce		Został zatrzymany przez policję. Wkrótce podał się do dymisji z funkcji wiceprezydenta i członka Rady Miejskiej. Partyjni koledzy jednak nie przyjęli dymisji. Dopiero najwyższe władze krajowe uznały decyzję kieleckich kolegów za nieważną.	TygSolid9/02-03-01
samorząd terytorialny	Maszt telefonii komórkowej stanie na prywatnej działce społecznego członka Zarządu Miasta i Gminy. Najpierw firma działająca na zlecenie jednej z sieci telefonii komórkowej miała znaleźć miejsce na maszt, więc zgłosiła się do gminy. Ta zaproponowała działkę nieobjętą planem zagospodarowania przestrzennego miasta, dlatego firma zgłosiła się do członka zarządu.	podlaskie	Kleszczewo			KurierPor38/14-02-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
samorząd terytorialny	Komisja Rewizyjna Rady Gminy zarzuciła wójtowi działanie bez konsultacji z radą gminy i mieszkańcami, sprzedaż gruntów bez przetargu, wykorzystywanie stanowiska do podniesienia wartości własnej ziemi, tolerowanie nadużywania alkoholu w urzędzie, nieuczestniczenie w posiedzeniach zarządu gminy oraz reklamowanie własnej ziemi na stronach internetowych urzędu	dolnośląskie	Kobierzyce	Wójt został odwołany	Kontrola NIK i wojewody	SIPol 57/08-03-2001
samorząd terytorialny	Były wójt zarzucił obecnemu sfałszowanie wyników wyborów, szeregu podjętych wcześniej uchwał i niegospodarność.	wielkopolska	Koło	Radni odwołali wójta i cały zarząd		ZiemKal 19/09-03-2001
samorząd terytorialny	Lider partii politycznej zarzucił korupcyjną sprzedaż działki pod sklep	zachodniopomorskie	Kołobrzeg	prezydent miasta skierować sprawę do prokuratury		GI Pom 144/23/24-06-2001
samorząd terytorialny	Radny posadził publicznie wiceprezydenta, że proponował łapówkę dwóm mieszkankom osiedla w zamian za odstąpienie od roszczeń wobec właściciela sąsiednich gruntów.	wielkopolskie	Konin	postępowanie sądowe	Prezydent wytoczył radnemu cywilny proces o zniesławienie. Sąd Okręgowy nakazał przeprosić wiceprezydenta za publiczne pomówienia. Radny nie zamierza przeprosić. Chce złożyć apelację	GPozn58/08-03-2001, GPozn142/20-08-2001
samorząd terytorialny	Przewodniczący Rady Powiatu łączył z pełnieniem funkcji pracę kierownika i inspektora nadzoru na prywatnych budowach oraz etat prezesa Koneckiej Spółdzielni Mieszkaniowej. Jego zastępcą w spółdzielni mieszkaniowej objął stanowisko naczelnika wydziału budownictwa.	świętokrzyskie	Końskie		Nie udało odwołać się zarządu spółdzielni. Czterech członków rady Nadzorczej złożyło rezygnację.	GwKiel 294/18-12-2000
samorząd terytorialny	Wójt zarzucił radnemu próbę przekupstwa gminnego urzędnika.	małopolskie	Korzenna	postępowanie przygotowawcze	Następnego dnia grupa radnych złożyła wniosek o odwołanie wójta.	GKrak266/15-11-00
samorząd terytorialny	Wiceprezes klubu abstynenta, pełniący także funkcję członka miejskiej Komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych zarzucił własnej komisji korupcję. Twierdził, że pieniądze na działalność organizacji, instytucji i stowarzyszeń dzielone są tendencyjnie.	zachodniopomorskie	Koszalin		Prezydent odpierał zarzuty, które uznał za pomówienia. Członkowie komisji postanowili go odwołać, a prezydentowi zaproponowali wystąpienie na drogę sądową za publiczne rozpowszechnianie informacji podważających autorytet komisji oraz poszczególne jej członków. Prezydent z pozwem nie wystąpił.	GnaPom53/03/04-03-01, GISzcz54/05-03-01, KurierSzczec45/05-03-01, GIPom54/05-03-01, GnaPom54/05-03-01, KurierSzczec47/07-03-01, GISzcz56/07-03-01, GnaPom56/07-03-01, GnaPom57/08-03-01, GISzcz60/12-03-01, KurierSzczec62/28-03-01
samorząd terytorialny	Policja aresztowała 22-letniego pracownika krakowskiego magistratu, którego podejrzewa się o legalizowanie kradzionych samochodów na podstawie sfałszowanych dokumentów.	małopolskie	Kraków	postępowanie przygotowawcze	Do celi trafiły także cztery inne osoby, a trzech kolejnych podejrzanych odpowiada z wolnej stopy.	Try170/ 23-07-01
samorząd terytorialny	Od ośmiu lat miejskie autobusy i tramwaje są ubezpieczane w firmach, w których pracuje żona wicedyrektora MPK.	małopolskie	Kraków	Prezydent miasta zapowiedział kontrolę.		SupEx1/02-01-01, SupEx2/03-01-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
samorząd terytorialny	Trzech kontrolerów MPK w Krakowie w zamian za nie wypisanie mandatu przyjęło 30 zł łapówki.	małopolskie	Kraków			GwKrak162/13-07-01
samorząd terytorialny	Komendantowi Straży Miejskiej w Krakowie zarzucono przyjęcie 6 tys. zł łapówek za anulowanie lub obniżenie mandatów wystawianych przez miejskich strażników. Komendantowi zarzucono także zaniedbania podczas pełnienia funkcji.	małopolskie	Kraków	wyrok prawomocny	Aktem oskarżenia objęto również kupca odpowiedzialnego za wręczenie łapówki. Sąd Apelacyjny uchylił wyrok sądu pierwszej instancji. Sprawa toczy się od 7 lat.	Rz228/29-09-00, DzPol228/29-09-00, DzPol227/28-09-01, GwKrak227/28-09-01
samorząd terytorialny	Mieszkanka Krakowa usiłowała przekupić strażnika miejskiego, by odstąpił od interwencji drogowej.	małopolskie	Kraków	postępowanie sądowe	Kobieta nie pojawia się na rozprawach i nikt nie wie gdzie przebywa.	GwKrak212/11-09-01
samorząd terytorialny	Zachodni inwestor zapłacił lokalnemu doradcy 2,44 mln zł, a w umowie zapisano, że jego zadania miały „wychodzić poza ogólnie przyjęte ramy prac architektonicznych i inżynierskich”.	małopolskie	Kraków	wszczęto śledztwo	O zdarzeniu poinformował były pracownik inwestora. Inwestor tłumaczył zarzuty byłego pracownika rozgoryczeniem po zwolnieniu. Wojewódzki urząd nadzoru budowlanego bada legalność inwestycji	GwKrak 241/15-10-2001
samorząd terytorialny	Osułci przejęli na podstawie sfalszowanych dokumentów ponad 40 kamienic. Wpis do ksiąg wieczystych następował wyjątkowo szybko	małopolskie	Kraków	w prokuraturach toczy się 40 postępowań	Sędzia opierał się na kopiach dokumentów i nie sprawdzał ich autentyczności.	News 5/07-10-2001
samorząd terytorialny	Dwunastu funkcjonariuszom straży miejskiej, w tym byłemu komendantowi i jego zastępcy, zarzucono, że w latach 1997-99 anulowali mandaty, głównie samorządowcom i znanym legnickim lekarzom.	dolnośląskie	Legnica	postępowanie sądowe	Po wszczęciu śledztwa komendant złożył rezygnację.	Exllu203/31-08-01
samorząd terytorialny	Firma, której prezesem jest przewodniczący rady, wygrywała przetargi, a ludzie rekomendowani przez rządzącą lokalnie partię obejmują wszystkie stanowiska. Inny działacz podejrzany jest o wyludzenie 100 tys. zł na nie wykonaną usługę.	wielkopolskie	Leszno	Prokuratura rejonowa umorzyła postępowanie z powodu niestwierdzenia przestępstwa; Prokuratura Okręgowa wznowiła postępowanie.	Lokalny lider partii wyraził przekonanie, że sprawa zostanie umorzona.	GW 294/ 18-12-2000, 295/19-12-2000
samorząd terytorialny	Mieszkaniec Łodzi oskarżył urzędników miejskich wymuszających łapówki. Urzędnicy w zamian za wydanie pozwolenia na handel wymuszali zakup kiosku w określonej firmie. W firmie tej kioski były znacznie droższe niż w innych. Oskarżył też urzędniczkę o wymuszanie łapówek za wskazanie lokalizacyjne.	łódzkie	Łódź	Sąd skazał mieszkańca na rok w zawieszeniu. Sąd Najwyższy uchylił wyrok.	Prezydent Łodzi złożył zawiadomienie do prokuratury o pomawianie urzędników o łapownictwo.	DzŁódź 95/23-04-2001
samorząd terytorialny	Wicedyrektorowi jednego z wydziałów Urzędu Miejskiego zarzucono korumpowanie prokuratora, utrudnianie śledztwa w sprawie syna (oskarżony o rozbój) oraz podjęcie działań mających charakter poplecznictwa w stosunku do wszystkich sprawców rozbój, a także złożenie fałszywych zeznań w toczącym się postępowaniu.	lubelskie	Lublin	postępowanie sądowe	W sprawę zamieszany jest również mecenas broniący syna wicedyrektora i oskarżyciel publiczny. Sąd dyscyplinarny ma zastanowić się czy cofnąć mu immunitet. Poszkodowany w rozbój chce od bandytów 230 tys. zł odszkodowania. Apelacja o uchylenie aresztu została odrzucona, w końcu jednak wyznaczono 25 tys. zł kaucji za zwolnienie.	KurierLub35/10/11-02-01, KurierLub40/16-02-01, KurierLub183/07-08-01, GwLub187/11/12-08-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
samorząd terytorialny	Były wiceprezydent miasta Lublina został następnego dnia po odejściu z funkcji w samorządzie prezesem Lubelskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej. Za czasów jego wiceprezydentury Miejskiemu Związkowi Budownictwa Mieszkaniowego umorzono długi z tytułu niewywiązania się z opłat za ciepło, mimo że MZBM pobierał należność od lokatorów. Inna firma odkupiła dług wraz z należnymi odsetkami. W stosunkowo krótkim czasie miasto znalazło środki, żeby zapłacić nabywcy cały dług za sumę dwukrotnie wyższą niż zapłacił nabywca.	lubelskie	Lublin	postępowanie przygotowawcze	Prokuratura uważa, że powołanie prezesa Zarządu LPEC było nieważne, gdyż wcześniej jako członek Zarządu Miasta podejmował decyzje dotyczące tego przedsiębiorstwa i zgodnie z ustawą antykorupcyjną nie powinien być zatrudniony w tej firmie. Wystąpiła do Sądu Rejonowego o wykreślenie prezesa LPEC z rejestru handlowego.	DzWsch20/24-01-01, DzWsch51/01-03-00, DzWsch 289/12-12-2000, GwLub279/30-11-00
samorząd terytorialny	Właścicielka piwiarni oskarżyła władze gminy o korupcję w związku z ograniczeniem godzin sprzedaży alkoholu.	podlaskie	Łomża		Właścicielka lokalu wniosła do prokuratury. Samorządowe Kolegium Odwoławcze stwierdziło, że władze nie miały prawa ograniczać godzin sprzedaży alkoholu oraz, że prezydent miasta podpisując decyzję wkroczył w kompetencje Rady.	KurierPor 60/12-03-2001
samorząd terytorialny	W anonimowym liście zarzucono radnym kierowanie się prywatnymi interesami. Według anonimu, członek poprzedniego zarządu uczestniczył w komisji rozstrzygającej przetarg na modernizację oczyszczalni ścieków, a potem był podwykonawcą tej inwestycji, inny radny, były przewodniczący komisji finansów, z racji pracy w firmie asuracyjnej załatwiał umowy z instytucjami miejskimi, firma jeszcze innego wykonuje remonty w szkołach oraz obiektach administracji miejskiej	podlaskie	Łomża		Jeden z oskarżonych radnych bronił się, że wprowadzie jego firma była podwykonawcą, ale wykonawca organizował przetarg. Radni postanowili, że Komisja Rewizyjna sprawdzi, czy czterech radni miejscy nie są zamieszani w korupcję.	KurierPor 69/22-03-2001, GWspółcz 57/21-03-2001
samorząd terytorialny	Łódzcy biznesmeni sfinansowali wiceprezydentowi Łodzi trzydniowy pobyt w Norwegii. W trakcie wizyty wiceprezydent nie tylko rozmawiał z przedstawicielami władz Oslo, ale też był na meczu piłkarskim. Wyjazd zorganizował Łódzki Klub Biznesu, który pokrył koszty, wynoszące 2,5 tys. zł.	łódzkie	Łódź			SupEx74/28-03-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
samorząd terytorialny	Byłemu prezydentowi i byłemu członkowi zarządu miasta zarzucono przyjęcie łapówek w związku z wydaniem pozwolenia na budowę i użytkowanie hipermarketów (450 tys. zł). O płatną protekcję podejrzany jest też łódzki adwokat, współzałożyciel spółki rzekomo służącej przekazaniu łapówki. Chodziło o umożliwienie koncernowi budowy centrum handlowego w Łodzi na działce pierwotnie przeznaczonej pod zabudowę mieszkaniową. Te same osoby najprawdopodobniej są zamieszane w zawieranie umów z firmami reklamowymi wynajmującymi powierzchnię komunalnych budowli pod reklamowe bilbordy z naruszeniem interesów miasta.	łódzkie	Łódź	oskarżeni zostali zatrzymani; postępowanie przygotowawcze	Były prezydent złożył rezygnację z funkcji wiceprzewodniczącego Rady Miejskiej. W sprawie aresztowano także przedsiębiorcę podejrzanego o przyjęcie łapówki w wysokości 600 tys. zł za pośrednictwo w załatwianiu dla inwestora decyzji administracyjnych, powołującego się na wpływy w urzędzie miejskim. Były prezydent Łodzi podejrzany o przyjęcie łapówki po pobycie w areszcie wyszedł na wolność po poręczeniu kilku znanych polityków. Inwestorzy twierdzą, że nie złamali prawa, lecz padli ofiarą polskich przepisów	Try145/23/24-06-01, ŻW145/23/24-06-01, GW145/23/24-06-01, Rz145/23/24-06-01, DzŁódź14523/24-06-01, DzŁódź146/25-06-01, GłWielkop147/26-06-01, GłKoszal146/26-06-01, Try147/26-06-01, Exllu147/26-06-01, Życie148/27-06-01, Handel7/01-07-01, Exllu160/11-07-01, DzŁódź161/12-07-01, Exllu161/12-07-01, Exllu162/13-07-01, SupEx167/19-07-01, SupEx 236/09-10-2001, DzŁódź163/14/15-07-01, DzŁódź167/19-07-01, Exllu167/19-07-01, GW167/19-07-01, GW 236/09-10-2001, GW 238/11-10-2001 Rz167/19-07-01, Rz 236/09-10-2001, ŻW167/19-07-01, Życie167/19-07-01, Try167/19-07-01, DzŁódź169/19-07-01, DzŁódź 236/09-10-2001, Exllu181/19-07-01, Nw.Państwo34/19-07-01, Exllu197/19-07-01, Exllu 236/09-10-2001, Exllu 244/18-10-2001, Polityka 31/04-08-2001
samorząd terytorialny	Radny oraz toruński biznesmen zostali oskarżeni o wręczenie łapówek lekarzom i pracownikom służby więziennej (w sumie ponad 50 tys. zł) za umożliwienie wyjścia przed terminem z więzienia.	łódzkie	Łódź	postępowanie przygotowawcze		Exllu70/23-03-01
samorząd terytorialny	Dwaj łódzcy kontrolerzy tramwajowi podejrzani zostali o rozbój na gapowiczu. Wzięli od niego łapówkę i zaprosili na piwo. Kiedy gapowicz nie chciał stawiać kolejki, kontrolerzy pobili go i ograbili.	łódzkie	Łódź	postępowanie przygotowawcze	Kontrolerzy zostali zatrzymani.	DzŁódź241/14/15-10-00
samorząd terytorialny	Trzech pracowników firmy kontrolerskiej wzięło łapówki od dziennikarzy. Prezes łódzkiego MPK szuka nowej firmy kontrolerskiej.	łódzkie	Łódź			Głódź159/10-07-01, Głódź160/11-07-01, Głódź161/12-07-01, Głódź165/17-07-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
samorząd terytorialny	19 osobom, w tym radnemu powiatowemu, byłemu przewodniczącemu Komisji Ładu, Porządku i Bezpieczeństwa Publicznego Rady Powiatu i członkowi kolegium ds. wykroczeń przy Sądzie Rejonowym, a także szefowi lokalnej struktury partyjnej i diagnoście w PZMot zarzucono organizowanie fikcyjnych przeglądów technicznych za łapówki.	kujawsko-pomorskie	Mogilno	postępowanie sądowe	Zarzut przestępstwa postawiono też kierownikom wręczającym łapówki. Policja postawiła radnemu dodatkowy zarzut łapówkarstwa w trakcie sprawowania funkcji publicznej. Prokuratura jednak odrzuciła ten zarzut z braku dowodów. Rozprawa sądowa nie odbyła się z powodu nieobecności obrońcy jednego z oskarżonych.	Gpom42/19-02-01, Gpom52/02-03-01, II Kurier Pol199/21-06-01, GwByd 143/21-06-2001
samorząd terytorialny	Przewodniczącemu zarządu Związku Gmin Nakło-Kcynia-Szubin, powołanego w celu sprawowania pieczy nad firmą będącą dzierżawcą wspólnego dla trzech gmin wysypiska śmieci, zarzucono wypłacenie 16 tys zł i bezprawne udzielenie pożyczki wspomnianej firmie.	kujawsko-pomorskie	Nakło	wyrok prawomocny	Przewodniczący nadal zasiadał w zarządzie.	GwByd174/27-07-01
samorząd terytorialny	Radny wyłudził od swojego byłego pracodawcy - Komendy Straży Pożarnej w Toruniu - 1,6 tys. zł. Sam wystawił sobie rachunek na wczasy asygnowany rzekomo przez dyrektora jednego z sanatoriów i udał się z dokumentem po refundację kosztów.	kujawsko-pomorskie	Nakło	wyrok nieprawomocny	Sąd wymierzył radnemu grzywnę co nie przeszkadza mu pełnić funkcję w samorządzie.	GwByd174/27-07-01
samorząd terytorialny	Członkom Zarządu Miasta zarzucono przyjęcie 100 tysięcy marek, które zostały przesłane na konto fundacji na rzecz Miasta Nowego Sącza przez firmę, która wykupiła grunt pod budowę supermarketu.	małopolskie	Nowy Sącz	wszczęto śledztwo	zdarzenie zostało udokumentowane	DzPol93/20-04-01
samorząd terytorialny	Przewodniczący Rady Powiatu został oskarżony o korupcję.	opolskie	Nysa	postępowanie sądowe	Członek zarządu zakładów chemicznych wręczył przewodniczącemu łapówkę w zamian za przyspieszenie wydania zezwoleń na realizację inwestycji.	DzZach 81/05-04-2001, 269/18/19-11-00
samorząd terytorialny	Byłemu burmistrzowi zarzucono korupcję. Przestępstwem byłego burmistrza jest umorzenie katowickiej spółce 191 tysięcy złotych podatku od nieruchomości. W ramach wdzięczności szefowie spółki mieli wpłacić blisko 70 tys. zł na fundusz wyborczy, któremu przewodniczył były burmistrz.	opolskie	Nysa	postępowanie sądowe	W areszcie tymczasowym znalazł się prezes spółki pod zarzutem wręczenia łapówki.	TryŚlą79/03-04-01, DzZach79/03-04-01, NowTryOpol79/03-04-01, Rz79/03-04-01, Życie79/03-04-01, NDz79/03-04-01, DzPol79/03-04-01, Życie190/16-08-01, NowTryOpol190/16-08-01
samorząd terytorialny	Burmistrz został oskarżony o złamanie ustawy antykorupcyjnej i zatajenie w oświadczeniu majątkowym faktu posiadania udziałów w prywatnej firmie.	opolskie	Nysa	Sąd Okręgowy prawomocnie umorzył sprawę		GwOpolu114/17-05-01, Rz115/18-05-01
samorząd terytorialny	Dwie urzędniczki z Urzędu Miasta (naczelnik wydziału geodezji i jego pracownica) sfalszowały wykaz nieruchomości przeznaczonych do zbycia.	opolskie	Nysa	postępowanie sądowe	Byłego burmistrza, który podpisał się pod sfalszowanymi dokumentami, nie oskarżono, gdyż o niczym nie wiedział i podpisał jedynie to, co mu podsunęto.	GwOpolu31/06-02-01
samorząd terytorialny	Radny został niezgodnie z prawem dopuszczony do przetargu, z którego to zamówienia na dodatek się nie wywiązał.	warmińsko-mazurskie	Olsztyn	postępowanie sądowe w związku z niewywiązaniem się z zamówienia		GWarmiMazur 141 / 19-06-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
samorząd terytorialny	W trakcie budowy sali sportowej przy gimnazjum doszło do nadużyć, gdyż miasto zapłaciło za prace, które nie zostały wykonane. Zawiniłi urzędnicy, którzy doprowadzili do strat w wysokości 227 tys. zł.	warmińsko-mazurskie	Olsztyn	Prezydent zwolnił z pracy trzech urzędników, a naczelnika Wydziału Inżynierii Miasta i jego zastępcę ukarał naganą. Zapowiedział też skierowanie sprawy do prokuratury.	Zarząd Miasta zapowiedział zlecenie kontroli miejskich inwestycji	GOlszt 68/21-03-2001, GWarmiiMazur 69/22-03-2001
samorząd terytorialny	Naczelnik urzędu miejskiego i radny na zlecenie różnych firm zatwierdzali prywatne projekty, które potem opiniował podległy urzędnikowi wydział. W kilku przypadkach wykonywane przez naczelnika zlecenia dotyczyły firm, które potem wygrały przetargi.	warmińsko-mazurskie	Olsztyn	dostępowanie przygotowawcze	Wojewoda zapowiedział skierowanie wniosków do prokuratury i Regionalnej Izby Obrachunkowej.	GOlszt144/22-06-01
samorząd terytorialny	Dyrektorowi Zarządu Dróg, Mostów i Zieleni w Olsztynie zarzuca się zdobycie majątku prywatnego dzięki służbowym informacjom o planach inwestycyjnych gminy. Jako urzędnik miejski, wiedząc, że planowane jest podłączenie do infrastruktury Olsztyna atrakcyjnych terenów w Bartagu zaczął wykupywać tam działki. Projektował również na prywatne zlecenie m.in. układ komunikacyjny pod działki w pobliżu Bartąskiego Stoku. Projekt ten był później zatwierdzony przez jego wydział	warmińsko-mazurskie	Olsztyn	postępowanie dyscyplinarne		GW290/13-12-00
samorząd terytorialny	Pracownicy ostrowieckiego starostwa dostali bony, które mogli zrealizować tylko w sieci sklepów przewodniczącego Komisji Rolnictwa Rady Powiatu. Oferta, według sekretarza starostwa była najkorzystniejsza pod względem cenowym.	świętokrzyskie	Ostrowiec			SiLudu2/03-01-01
samorząd terytorialny	Prezydent miasta oskarżył przedstawiciela firmy, która chciał budować supermarket o próbę wręczenia łapówki.	wielkopolskie	Ostrów			ZiemKal 21/16-03-2001
samorząd terytorialny	Dyrektorowi Rejonu Dróg Miejskich zarzucono wyłudzenie blisko 2,5 miliona złotych na szkodę kierowanej przez niego firmy.	wielkopolskie	Piła	postępowanie sądowe	Razem z nim zasiądzie na ławie oskarżonych 12 innych osób.	IlKurierPol135/13/14-07-01
samorząd terytorialny	Kierownikowi Wydziału Geodezji Starostwa Powiatowego zarzucono naruszenie ustawy antykorupcyjnej - prowadził on działalność gospodarczą, będąc jednocześnie pracownikiem samorządowym.	świętokrzyskie	Pińczów		Kierownik wydziału został odwołany ze stanowiska.	SiLudu5/06/07-01-01
samorząd terytorialny	Grupa radnych zarzuciła Zarządowi fałszowanie uchwał Rady, m.in. uchwały o utworzeniu TBS, która jako spółka komercyjna miała przejąć wszystkie zasoby komunalne na terenie miasta i gminy oraz korupcję w urzędzie gminnym, do których doszło m.in.. Przy remoncie oczyszczalni ścieków i budowy kolektorów, modernizacji oświetlenia, która została wykonana z całkowitym pominięciem procedur przetargowych	warmińsko-mazurskie	Pisz	postępowanie prokuratorskie	Łamanie prawa potwierdziły kontrole Regionalnej Izby Obrachunkowej i Urzędu Wojewódzkiego. Miejskowa prokuratura umarzała wszystkie doniesienia ze względu na niską szkodliwość społeczną albo odmawiała wszczęcia dochodzenia, w tym również na wniosek policji. Sprawę przejęła inna prokuratura	GWspółcz 241/12-12-2000
samorząd terytorialny	Mieszkanka Pisz oskarżyła burmistrza, że za zgodę na sprzedaż 100-metrowej działki przylegającej do jej posesji zażądał łapówki 10 tys. zł (sama działka kosztuje 20 tys. zł). O tę samą działkę ubiega się również urzędniczka z Wydziału Geodezji Urzędu Miasta.	warmińsko-mazurskie	Pisz	postępowanie przygotowawcze	Po złożeniu wniosku do prokuratury mieszkanka twierdzi, że była straszona przez jednego z członków zarządu. Sprawa nie będzie rozpatrywana przez miejscową prokuraturę.	GWarmiiMazur68/21-03-01, GWspółcz57/21-03-01, GWspółcz62/28-03-01, GWspółcz78/20/22-04-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
samorząd terytorialny	Radnemu zarzucono nakłanianie do korupcji. Sugerował mieszkańcom starającym się o położenie polbruku by zorganizowali burmistrzowi bankiet. Zaraz po przyjęciu droga została wybrukowana.	warmińsko-mazurskie	Pisz	postępowanie sądowe		GWarmiMazur263/10/12-11-00, GW286/08-12-00
samorząd terytorialny	Prezydent został oskarżony o przyjęcie łapówki od firmy kanalizującej jedną z ulic.	wielkopolskie	Pleszew	prokuratura umorzyła postępowanie	Prezydent sam zwrócił się do prokuratury o wyjaśnienie oskarżenia	ZiemiaKal 21/16-03-2001
samorząd terytorialny	Burmistrzowi zarzucono przyjęcie łapówki.	wielkopolskie	Pleszew	postępowanie przygotowawcze	Szefowie prywatnych firm próbowali wręczyć łapówki poszczególnym radnym. Radni i dziennikarze zajmujący się sprawą otrzymują pogróżki.	GIWielkop 17 20/21-01-01
samorząd terytorialny	Członek Zarządu żądał od inwestora łapówki.	mazowieckie	Płock		sprawa dotyczyła konkursu na wybór inwestora do zbudowania centrum handlowego.	GnaMaz 293/16/17-12-2000, 29/297/21-12-2000
samorząd terytorialny	Kasjerkę oskarżono o kradzież 100 tys. zł z gminnej kasy.	dolnośląskie	Podgórzyn	Kasjerka została zwolniona z pracy	Kasjerka została zwolniona i aresztowana. Mieszkańcy planują zorganizowanie referendum. Uważają, że wójt odpowiada za swoich urzędników oraz zarzucają próbę ukrycia kradzieży.	SIPol 292/15-12-2000
samorząd terytorialny	Naczelnikowi jednego z Wydziałów Rady Miasta zarzucono żądanie łapówki za załatwienie zgody na budowę wybudowanych już budynków.	zachodniopomorskie	Police		Sekretarz gminy zapowiedziała, że skierowane zostanie zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa polegającego na pomówieniu.	KurierSzczec42/28-02-01, GnaPom52/02-03-01
samorząd terytorialny	Poznański sąd ustala, czy reprezentant brytyjskiej sieci hipermarketów próbował przekupić członka władz Poznania. Prokuratura zarzuca legnickiemu biznesmenowi próbę wręczenia 200 tys. zł łapówki w zamian za wydanie korzystnych dla inwestora decyzji administracyjnych.	wielkopolskie	Poznań	postępowanie sądowe	Zatrzymano również mężczyznę podejrzanego o próbę wręczenia łapówki urzędnikowi. Sąd odrzucił wniosek o aresztowanie.	GWielkop301/28-12-00, GPozn301/28-12-00, GIWielkop 302/29-12-00, GPozn302/29-12-00, GW303/30-12/01-00, Rz303/30-12/01-00, GIWielkop303/30/31-12-00, GWielkop303/30-12/01-00, GIWielkop7/9-01-01, GIWielkop22/26-01-01, GIWielkop23/27/28-01-01, GWielkop23/27/28-01-01, Życie23/27/28-01-01, SupEx23/27/28-01-01, GPozn23/27/28-01-01, GWielkop136/12-06-01, GIWielkop137/13/14-06-01, NDz204/1/2-09-01, GIWielkop204/1/2-09-01, Życie204/1/2-09-01, GWielkop204/1/2-09-01, ŻW204/1/2-09-01
samorząd terytorialny	Dyrektor Wydziału Urbanistyki i Architektury Urzędu Miasta Poznania wystąpił do prokuratury o wszczęcie postępowania w sprawie domniemanej korupcji w wydziale.	wielkopolskie	Poznań	postępowanie przygotowawcze	Podejrzenia wzbudziły wypowiedzi kandydatów w konkursie na prezesa Spółdzielni Mieszkaniowej „Grunwald”. Konkurs został unieważniony.	GPozn80/04-04-01, GIWielkop81/05-04-01, GPozn87/12-04-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	mięscowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
samorząd terytorialny	Wysokiemu urzędnikowi ratusza zajmującemu się zagospodarowaniem przestrzennym zaproponowano w imieniu inwestora zagranicznego 1000 tys. zł za pomoc przy wydaniu warunków zabudowy i drugie tyle za wydanie pozwolenia na budowę supermarketu w atrakcyjnym miejscu miasta. Wcześniej w wydziale architektury urzędu znaleziono urządzenie podsłuchowe.	wielkopolskie	Poznań		Prezydent zapowiedział złożenie doniesienia do prokuratury.	GWroc 239/12-10-2001, GłWielkop 299/23/26-12-2000, GPozn 299/23/26-12-2000, GłWielkop 300/27-12-2000, GW 302/29-12-2000
samorząd terytorialny	Inwestor złożył członkowi Zarządu Miasta obietnicę wręczenia 200 tys. zł w zamian za wydanie zezwolenia na budowę hipermarketu.	wielkopolskie	Poznań	do sądu wpłynął akt oskarżenia	Członek Zarządu zawiadomił o tym fakcie prezydenta, a ten prokuraturę.	GłWielkop148/27-06-01, NDz204/10/02-09-01, GłWielkop204/01/02-09-01, Życie204/01-02-09-01, GłWielkop204/01/02-09-01, ŻW204/01-02-01
samorząd terytorialny	W radach nadzorczych spółek komunalnych (MPEC i MZK) zasiadały dzieci radnych.	podkarpackie	Przemyśl			GCodz216/07-11-00
samorząd terytorialny	Burmistrz Przeworska został członkiem rady nadzorczej Fabryki Wagonów.	podkarpackie	Przeworsk		Twierdzi, że nie wiedział, iż jest to niezgodne z ustawą antykorupcyjną.	GwRzesz20/24-01-01
samorząd terytorialny	Dwóch członków Zarządu Miasta równolegle ze sprawowaną funkcją prowadziło działalność gospodarczą.	podkarpackie	Rzeszów			GCodz213/02-11-00
samorząd terytorialny	Pracownik Wydziału Komunikacji Urzędu Miasta od października 1998 r. do lutego 2000 rejestrował na rzecz firmy leasingowej samochody osobowe jako ciężarowe. Za dopełnianie nielegalnych czynności z tym związanych urzędnik brał od 17 do 25 zł za sztukę.	podkarpackie	Rzeszów	postępowanie przygotowawcze	Urzędnik zarejestrował w sumie ponad 1870 aut i zarobił w tym ok. 40 tys. zł. W sprawie oskarżonych jest 20 osób. Skarb państwa stracił na procederze około 8 mln zł. Zwierzchnicy Wydziału twierdzą, że nie zauważyli nieprawidłowości w dokumentach sporządzanych przez pracownika. Wszystkie podjęte niezgodnie z prawem decyzje o rejestracji miały zostać uchylone.	GCodz131/09-07-01, GwRzesz156/06-07-01, GCodz176/11-09-01
samorząd terytorialny	Burmistrzowi zarzucono fałszowanie dokumentów i dopuszczenie do błędów w sztuce budowlanej. Zarzuty miały związek z wykryciem nieprawidłowości przy remoncie ratusza.	świętokrzyskie	Sandomierz	postępowanie przygotowawcze	Gdy pracownicy Wydziału Przepływów Gospodarczych Komendy Wojewódzkiej Policji w Kielcach wkroczyli do Urzędu Miasta w Sandomierzu, by zabezpieczyć dokumenty świadczące o nadużyciach podczas remontu ratusza, urzędnicy w popłochu rzucili się do likwidowania śladów nieprawidłowości.	Wprost26/01-07-01
samorząd terytorialny	Zakład pracy chronionej organizował fikcyjne miejsca pracy dla inwalidów, szkolenia BHP i udawał, że modernizował firmę na potrzeby niepełnosprawnych. W sprawę zamieszani są dwaj urzędnicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz inspektor pracy, którzy zaświadczali dokumenty firmy. Spółka wyłudziła ok. 144 tys. zł pochodzących z PFRON	świętokrzyskie	Sandomierz	postępowanie prokuratorskie	Sprawą zajęły się też UOP i NIK. Pieniądze pochodziły z PFRON	GwKiel 233/05-10-2001
samorząd terytorialny	Przewodniczący Rady Gminy przechowywał na terenie swojej posesji 1800 kartonów papierosów pochodzących z przemytu.	podlaskie	Sejny	postępowanie prokuratorskie	zabudowania radnego od dłuższego czasu były obserwowane przez policję. Radny zrezygnował z funkcji przewodniczącego, ale nie z mandatu radnego.	KurierPor 46/23-02-2001

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
samorząd terytorialny	Wiceprzewodniczący Rady Gminy, będąc równocześnie naczelnikiem poczty, wziął z kasy podległego mu urzędu kilka tysięcy złotych.	podlaskie	Sidra	Został skazany na półtora roku więzienia w zawieszeniu na cztery lata i dozór policyjny.	Nadal jest radnym	KurierPor 46/23-02-2001
samorząd terytorialny	Gminnemu inspektorowi budowlanemu zarzucono próbę wymuszenia łapówki. Sprawa dotyczy rozbudowy wodociągu we wsi Tarnawa. Remontująca go firma oskarżyła inspektora o żądanie łapówki za nadzór administracyjny nad remontem hydroforni.	lubuskie	Skape	postępowanie sądowe		GZach2/03-01-01
samorząd terytorialny	Architekt miejski, będąc równocześnie właścicielem firmy, projektował budynki dla inwestorów z miasta. Potem jako urzędnik miasta uczestniczył w procesie wydawania pozwolenia na budowę.	pomorskie	Słupsk		Ze słupskiego ratusza odszedł na własną prośbę	ZYCIE287/09/10-12-00
samorząd terytorialny	Radnemu powiatowemu, pełniącemu także funkcję szefa rady nadzorczej zakładów mięsnych i prezesa spółdzielni inwalidów, zarzucono zagarnięcie 101 tys. zł.	mazowieckie	Sokołów Podl.	areszt tymczasowy, postępowanie przygotowawcze		TygSiedl32/12-08-01
samorząd terytorialny	Kierownictwo firmy elektronicznej zarzuciło nieprawidłowości przy postępowaniu przetargowym na system monitoringu miasta.	podlaskie	Suwałki			KurierPor 277 / 29-11-00
samorząd terytorialny	Wiceprezes lokalnej izby gospodarczej zarzucił wiceprezydentowi korupcję.	zachodniopomorskie	Szczecin	postępowanie przygotowawcze	Wiceprezydent zapowiedział podanie wiceprezesa do sądu. Uważa, że został pomówiony przez wiceprezesa, który komentując sytuację gospodarczą w Szczecinie powiedział, że „śmierdzi mu korupcją”.	KurierSzczec226/21-11-00, GnaPom271/21-11-00
samorząd terytorialny	Radny został oskarżony o czerpanie korzyści za pośrednictwo w załatwianiu wpisów do ksiąg wieczystych.	zachodniopomorskie	Szczecin	postępowanie przygotowawcze	Prezydent Szczecina powołał specjalny zespół do zbadania powiązań radnych z pracownikami magistratu. Powołany zespół ma przygotować zestawienie, które wskaże rodzinne powiązania radnych i urzędników. Matka oskarżonego - inspektor w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami UM; została oddelegowana do pracy w Wydziale Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego. W sprawę zamieszany jest też pracownik Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego. Radny został zawieszony w prawach członka klubu radnych.	KurierSzczec44/02/04-03-01, GiSzcz58/09-03-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
samorząd terytorialny	Prezydent miasta oskarżył urzędników Wydziału Budynków i Lokali Komunalnych o przyjęcie łapówki w wysokości 40 tys. zł za załatwienie mieszkania. Przy okazji śledztwa okazało się dodatkowo, że prywatna spółka wzięła od ludzi pieniądze na załatwienie i wykup atrakcyjnych mieszkań komunalnych, ale nie wywiązała się z obietnicy. Kierownik referatu w tym wydziale, odpowiedzialny m.in. za przetargi, podejrzany o przyjęcie trzech łapówek w wys. 80 tys. zł, inspektor nadzoru budowlanego oraz dyrektor wydziału mienia, zastępca kierownika w zarządzie budynków i lokali komunalnych oraz inspektor w wydziale mienia zostali zatrzymani.	zachodniopomorskie	Szczecin	postępowanie przygotowawcze; urzędnicy zostali tymczasowo aresztowani	Podejrzani zostali zwolnieni z aresztu za poręczeniem majątkowym. Prezydent miasta zdecydował o wstrzymaniu sprzedaży użytkowych lokali komunalnych. W wydziale mienia zaplanowano przeprowadzenie wewnętrznej kontroli. Prezydent miasta zawiesił w czynnościach służbowych dwóch z trzech oskarżonych pracowników magistratu. Był to czwarty przypadek podejrzenia o korupcję w urzędzie miasta; w pośrednictwo we wręczanie łapówek zamieszany był prawdopodobnie były cinkciarz, obecnie przedsiębiorca o ps. „Chińczyk”, znajomy urzędników i miejscowych polityków.	Zycie 57/08-03-2001, GłSzc 58/09-03-2001, KurierSzc 48/08-03-2001, Kurszcz 49/09-11-03-2001, GłSzc 57/08-03-2001, GnaPom 59/10/11-03-2001, KurierSzc 50/12-03-2001, KurierSzc 54/16/18-03-2001, KurierSzc 91/11/13-05-2001, Wspólnota 20/19-05-2001, KurierSzc 59/23/25-03-2001, GnaPom 230/02-10-2001, Rz 243/17-10-2001, GnaPom108/10-05-01, GnaPom115/18-05-01, Try113/16-05-01, GnaPom109/11-05-01, GłSzc109/11-05-01, KurierSzc 96/18/20-05-01, KuierSzc 91/11/13-05-01, KurierSzc 92/14-05-01, GłSzc108/10-05-01, KurierSzc 90/10-05-01, GłSzc110/12/13-05-01, GnaPom112/15-01-01, KurierSzc 93/15-05-01, GłSzc114/17-05-01, GnaPom115/18-05-01, GnaPom108/10-05-01, KurierSzc 122/26-06-01
samorząd terytorialny	Radny oskarżył prezydenta miasta o to, że ten domagał się 10 lat temu od lokalnego przedsiębiorcy łapówki (wówczas jako wiceprezydent miasta) w zamian za obniżenie czynszu w lokalu handlowym	zachodniopomorskie	Szczecin	postępowanie prokuratorskie	Przedsiębiorca dopiero teraz zdecydował się wyjawić sprawę. Radny złożył doniesienie do prokuratury tuż przed upływem terminu przedawnienia. Prezydent zapowiedział pozwanie radnego do sądu.	SupEx 62/14-03-2001, KurSzc 52/14-03-2001, GłSzc 62/14-03-2001, GaPom 62/14-03-2001, Rz 62/14-03-2001, GaPom 63/15-03-2001, Rz 63/15-03-2001, GłSzc 63/15-03-2001,
samorząd terytorialny	Dwóch biznesmenów kupiło od kilkudziesięciu rolników grunt, na którym władze planowały wybudować drogę. Za metr kwadratowy zapłacili po 99 zł. Następnego dnia jeden z nich odsprzedał miastu świeżo nabyty teren o powierzchni 2,7 tys. m ² po 390 zł za metr. Miasto na tej transakcji straciło 1,9 mln. zł. Następny odsprzedał miastu za 280 zł m ² grunt, który sam kupił za 107 zł.	zachodniopomorskie	Szczecin	postępowanie prokuratorskie	Wiceprezydent będący jednocześnie szefem lokalnych struktur partii, który kontrasygnował dokumenty dotyczące zakupu gruntów, jest proponowany na prezesa Zakładów Chemicznych w Policach	GaPom 182/06-08-2001, Rz 243/17-10-2001

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
samorząd terytorialny	Spółka Tak Pol w drodze przetargu kupiła grunt. Wkrótce jednak popadła w kłopoty finansowe i zaproponowała miastu spłaty w ratach. Miasto nie wyraziło zgody i przekazało bezprzetargowo grunt spółce Bistrans.	zachodniopomorskie	Szczecin	postępowanie prokuratorskie	Umowę na bezprzetargowe przekazanie terenu spółce Bistrans podpisał wiceprezydent miasta. Ze strony spółki umowę podpisał prezes, który jest również prezesem Biura Inwestycyjno-Kapitałowego Kapitał, należącego do żony wiceprezydenta.	Rz 243/17-10-2001
samorząd terytorialny	Spółdzielnia mieszkaniowa z pomocą radnego uzyskała od rady miasta 23 ha gruntów na wybudowanie osiedla mieszkaniowego, za co miała przyjąć 200 osób oczekujących na mieszkania spółdzielcze z listy wojewody. Grunty zostały jednak wniesione do nowo powstałej spółki o takiej samej nazwie, która przejęła je od spółdzielni w zamian za udzielony jej kredyt. We władzach nowej spółki zasiadło dwoje radnych.	zachodniopomorskie	Szczecin	Dopiero niedawno umowę na bezprzetargowe przekazanie terenu spółce Bistrans podpisał wiceprezydent miasta. Ze strony spółki umowę podpisał prezes, który jest również prezesem Biura Inwestycyjno-Kapitałowego Kapitał, należącego do żony wiceprezydenta. Postawiono zarzuty wiceprezydentowi, który jeszcze jako dyrektor wydziału, a potem wiceprezydent w zamian za korzyści majątkowe zgodził się na zamianę przeznaczenia gruntu i nie dopilnował ustalenia przekazania terminu przekazania dwustu mieszkań.	Sprawą zajęła się NIK oraz prokuratura. „Bryza” SA sprzedała część gruntu spółce Domy Towarowe Casino za 16,5 mln zł, która wybudowała hipermarket. Za cały teren miasto otrzymało tylko 6,4 mln zł. Nie postawiono zarzutów radnym. Przy transakcji wykorzystano tzw. „ustawę Glapińskiego”.	Rz 243/17-10-2001
samorząd terytorialny	Radni z Komisji Zdrowia, Opieki Społecznej i do Spraw Rodziny stwierdzili, że nikt nie znał składu komisji zajmującej się przydzielaniem lokali i sprzętu znajdującego się w dyspozycji samodzielnych publicznych i niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz na jakich zasadach to się odbywało, w Zarządzie Budynków i Lokali Komunalnych brakuje inwentaryzacji dzierżawionego mienia. Ponadto dług szpitala miejskiego w wysokości 7,5 mln został w części wykupiony przez prywatną spółkę, która zamierza wygzekwować dług wraz z wysokimi odsetkami.	zachodniopomorskie	Szczecin		Zdaniem Komisji zwłaszcza sprawa nieruchomości służby zdrowia wymaga wyjaśnienia, gdyż dwaj urzędnicy za to odpowiedzialni zostali zatrzymani przy okazji lokalowej afery korupcyjnej	GaPom 182/06-08-2001, GłSzc 182/06-08-2001
samorząd terytorialny	Mieszkaniec zarzucił urzędnikowi magistratu korupcję w związku z pozbawieniem go praw do wynajmowania mieszkania.	zachodniopomorskie	Szczecin	doniesienie do prokuratury; postępowanie przygotowawcze		KurierSzczec 119 / 21-06-01
samorząd terytorialny	Inspektor Wydziału Komunikacji zarzucono legalizowanie skradzionych samochodów w zamian za wysokie łapówki.	zachodniopomorskie	Szczecin	postępowanie przygotowawcze	Zarzuty postawiono też dwóm osobom, które fałszowały dokumenty i wręczały pieniądze.	GłSzc40/16-02-01
samorząd terytorialny	Członkowi Zarządu Miasta i zastępcy przewodniczącego koła miejsko-gminnego partii w Środzie oraz radnemu miejskiemu zarzucono udział w zorganizowanej grupie przestępczej.	wielkopolskie	Środa	areszt tymczasowy, postępowanie przygotowawcze		GłWielkop21/25-01-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
samorząd terytorialny	Opozycja zarzuca korupcję przewodniczącemu Rady Miejskiej w Świdnicy. Przewodniczący nie zapłacił miastu 15 tysięcy złotych odsetek za dzierżawę lokalu dla firmy, którą prowadził zanim zasiadł w Radzie.	dolnośląskie	Świdnica			NDz5/06/07-01-01, SiPol7/09-01-01, Rz11/13/14-01-01
samorząd terytorialny	Świdniccy funkcjonariusze miejscy niezgodnie z prawem umarzali prawomocne mandaty kredytowe.	dolnośląskie	Świdnica		Ustalenia kontroli NIK	Rz197/24-08-01, SiPol198/25/26-08-01, GWroc198/25/26-08-01
samorząd terytorialny	Byłemu wójtowi zarzucono nakłanianie kilku urzędników i szefa Żywieckiego Przedsiębiorstwa Drogowo-Mostowego do podpisywania faktur na prace budowlane, które w rzeczywistości nie zostały wykonane. W przypadku ZPD-M chodziło o 120 tys. zł. Tak zafakturowane rozliczenie wójt zatwierdzał i wysyłał do Agencji Restrukturyzacji Rolnictwa, która przekazywała środki na pokrycie strat popowodziowych w 1997 r.	śląskie	Świnna	postępowanie przygotowawcze	Oskarżony jest też szefem Rady Nadzorczej żywieckiego PPKS-u, którego zarządca komisaryczny został aresztowany za łapówkarstwo.	TrybŚlą285/07-12-00, TrybŚlą29/03/04-02-01
samorząd terytorialny	Dyrektorka Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej przyjmowała od trzech swoich pracowników łapówki, od czego uzależniała wypłacanie im nagród pieniężnych. Na podobnych zasadach pracownicy otrzymywali podwyższony ekwiwalent za odzież roboczą. Innym razem przyznała dwójce pracowników nagrody, z czego ci musieli oddać blisko połowę dodatkowych poborów.	śląskie	Świnna	postępowanie sądowe	O sprawie powiadomiło wójta dwóch urzędników środka, którzy odmówili uczestniczenia w tym procederze. Wójt powiadomił organa ścigania. Oskarżeni zostali też urzędnicy, którzy wręczyli łapówkę	GwKat168/20-07-01, KronikaBeskidzka 22/31-05-2001
samorząd terytorialny	Prezydent Świnoujścia zarzucił, że marynarka wojenna podrzucała do basenu portowego nieszkodliwe niewypały, by potem razem z PRO móc je wydobywać. Oczyszczaniem basenu zajmowało się PRO, a neutralizacją materiałów niebezpiecznych marynarka. Za te prace obie instytucje otrzymały od miasta 8 mln zł.	zachodniopomorskie	Świnoujście	prokuratura postawiła trzem osobom zarzut niedopełnienia obowiązków.	Kontrola NIK stwierdziła wyłudzenie pieniędzy ze środków samorządowych. Ekspert zaś stwierdził, że zatopione w basenie portowym miny nie mogły być wyprodukowane wcześniej, niż pod koniec lat 60.	KurierSzczec 242/13-12-2000
samorząd terytorialny	Toruńskiej radnej zarzucono załatwianie lewych zwolnień dla swojej koleżanki ze studiów.	kujawsko-pomorskie	Toruń	postępowanie sądowe	Obdarowana potwierdza, że kosztowało ją to 60 zł. Radna nie przyznaje się do wzięcia pieniędzy. Prokuratura oskarżyła też chirurga, zarzucając mu wystawianie lewych zwolnień.	SupEx 264/13-11-00
samorząd terytorialny	W Trzuszczanach wójta popierało większość z 18 gminnych radnych, głównie w związku czerpaniem z tego tytułu korzyści. Np. wiejski weterynarz jest jednocześnie przewodniczącym Rady Gminy i bliskim kolegą wójta. W lecznicy zatrudnia innego radnego, a za zajmowane pomieszczenia płaci 10 zł. Odkąd jedna z radnych zaczęła sprawdzać politykę wójta, w jej sklepach i piekarniach zaczęły się częste kontrole sanepidu.	lubelskie	Trzuszczany			GwLub55/06-03-01
samorząd terytorialny	Radny do spółki z toruńskim biznesmenem przekazali czterem lekarzom i funkcjonariuszowi więziennemu od 2,5 do 20 tys. zł za umożliwienie wyjścia przed terminem oskarżonemu o wyłudzenie m.in. węgla i sprzętu elektronicznego na łączną kwotę 7 mln. zł.	łódzkie	Uniejów	postępowanie sądowe	Aresztowany wyszedł na wolność, rok później trafił do aresztu za kolejne wyłudzenia. Wkrótce otrzymał status świadka koronnego.	Exllu 70/23-03-2001, Exllu86/11-04-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
samorząd terytorialny	Korupcję i bogacenie się kosztem Miejskiego Biura Geodezji zarzuciło dwoje radnych kierownictwu tej instytucji. Szefowie biura mieli zdaniem radnych zlecać roboty swojej prywatnej firmie. Zdarzały się więc sytuacje gdy ta sama osoba projekt wykonywała, opiniowała i zatwierdzała. Tymczasem oficjalnym powodem do likwidacji biura były straty wynikające z braku zamówień.	dolnośląskie	Wałbrzych	postępowanie przygotowawcze		SIPol205/03-09-01
samorząd terytorialny	Trzech nieuczciwych kontrolerów Zakładu Transportu Miejskiego wyłudziło od obywatelki Ukrainy 150 złotych.	mazowiecki	Warszawa	postępowanie przygotowawcze	Kontrolerów zatrzymała policja	Try26/31-01-01, ŻW26/31-01-01
samorząd terytorialny	Naczelnik oraz pracownicy Wydziału Komunikacji Gminy Bemowo rejestrowali samochody na podstawie sfałszowanych dokumentów.	mazowieckie	Warszawa	postępowanie przygotowawcze	Kradzione samochody legalizowane były prawdopodobnie na rzecz gangu pruszkowskiego. Naczelnik był jednocześnie radnym Warszawy i wiceprzewodniczącym Komisji Bezpieczeństwa Rady.	GwSto114/17-05-01, Życie115/18-05-01, Życie114/17-05-01, AutoŚw23/06-06-01, ŻW115/18-04-01, Życie116/19-05-01, Try116/19/20-05-01, SupEx116/19/20-05-01, ŻW116/19/20-05-01, SupEx115/18-05-01
samorząd terytorialny	Naczelnik wydziału architektury urzędu dzielnicy warszawskiej Gminy Centrum żądał od inwestora 12 tys. zł w zamian za pozwolenia na oddanie budynku do użytku.	mazowieckie	Warszawa	Po publikacjach naczelnik zrezygnował z pełnionego stanowiska.		GwSto1 27/01-02-01
samorząd terytorialny	Córka radnego warszawskiej gminy wydzierżawiła atrakcyjną działkę gminną bez przetargu.	mazowieckie	Warszawa		Niektórzy radni opowiadali się za złożeniem przez radnego mandatu z powodu łamania ustawy antykorupcyjnej.	SupEx 132 / 07-06-01
samorząd terytorialny	Pracownicy Wydziału Komunikacji warszawskiej gminy Wawer pomagali legalizować kradzione samochody.	mazowieckie	Warszawa	postępowanie przygotowawcze	Podjeźdźni pracownicy nadal piastują stanowiska w urzędzie.	GwSto1, 130/ 05-06-01
samorząd terytorialny	Zastępca burmistrza warszawskiej gminy Włochy został oskarżony o przyjęcie łapówki.	mazowieckie	Warszawa	postępowanie sądowe, zastępca burmistrza został tymczasowo aresztowany.	Na ławie oskarżonych zasiadł też właściciel firmy remontowej, który zdobył monopol na usługi remontowe w urzędzie gminy, płacąc wiceburmistrzowi łącznie 12 tys. zł.	SupEx 86 / 11-04-01
samorząd terytorialny	Kilkanaście budynków na warszawskim Ursynowie postawiono na podstawie sfałszowanych dokumentów. Były kierownik Wydziału Architektury i Nadzoru Budowlanego stemplował dokumenty pieczęcią dawno zmarłego architekta lub podpisywał nazwiskami nieistniejących fachowców.	mazowieckie	Warszawa	postępowanie sądowe	Policja zabezpieczyła 44 fałszywe dokumenty.	GW266/15-11-00
samorząd terytorialny	Była pracownica Urzędu Gminy Warszawa Centrum, początkowo dyrektor Wydziału Informatyki, później zdegradowana do zastępcy dyrektora została oskarżona o potwierdzenie nieprawdy. Poświadczyła, że jedna z firm założonych przez grupę przestępczą ma podpisaną umowę z gminą. Spółka wykorzystwała ten dokument w celu uwiarygodnienia swojej działalności.	mazowieckie	Warszawa	postępowanie sądowe	Urzędniczka została zdegradowana, gdy pojawiły się niejasności przy jednym z przetargów. Potem odeszła na własną prośbę. Akt oskarżenia obejmuje łącznie 15 osób, którym zarzuca się dokonanie 41 przestępstw karnych.	Try298/22-12-00

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
samorząd terytorialny	12 tys. łapówki zażądał naczelnik Wydziału Architektury od jednej z wyższych uczelni w Warszawie.	mazowieckie	Warszawa		Rektor uczelni poprosił o pomoc policję, która nie mogła nic zrobić bez zgody prokuratora. Prokuratura zaprzecza jakoby utrudniała zatrzymanie urzędnika. Po publikacjach prasowych naczelnik zrezygnował z pełnionego stanowiska.	Try8/10-01-01, GW10/12-01-01 GwSto127/01-02-01
samorząd terytorialny	Naczelnikowi wydziału komunikacji Urzędu Dzielnicy na Mokotowie oraz dwóm jego podwładnym zarzucono udział w zorganizowanej grupie przestępczej o charakterze zbrojnym, poświadczenie nieprawdy w dokumentach oraz przyjmowanie zkorzyści majątkowych. Współpraca z grupą przestępczą polegała na legalizowaniu skradzionych aut.	mazowieckie	Warszawa	postępowanie przygotowawcze	W toku śledztwa do aresztowanych dołączył kierownik referatu prawa jazdy.	Życie33/08-02-01, ŻW33/08-02-01, Try33/08-02-01, GW34/09-02-01, Try34/09-02-01, ŻW40/16-02-01, Motor10/10-03-01, Wprost 8/25-02-2001
samorząd terytorialny	Przedsiębiorca - znany sportowiec - w liście do Prezydenta Warszawy oskarżył jednego z urzędników Zarządu Dróg Miejskich w Warszawie o próbę wyłudzenia łapówki w wysokości 5 tys. dolarów za zgodę na wydzierżawienie chodnika pod ogródek przy jego restauracji.	mazowieckie	Warszawa	prokuratura umorzyła postępowanie; sąd umorzył sprawę o zniesławienie	Dyrektor ZDM złożył zawiadomienie do prokuratury o usiłowanie popełnienia przestępstwa wręczenia łapówki, a także skierował do sądu prywatny akt oskarżenia o zniesławienie. NIK w protokole z kontroli stwierdził, że w ZDM panują warunki sprzyjające korupcji.	GW217/16/17-09-00, GW 296/20-12-2000, GW54/05-03-01, Życie110/12/13-05-01, GW110/12/13-05-01, Rz135/11-06-01, GW135/11-06-01, GW208/06-09-01, GW 244/18-10-2001, SupExp 144/22-06-2001
samorząd terytorialny	W Zarządzie Transportu Miejskiego w Warszawie ponad 50 byłych kontrolerów po zwolnieniu z pracy przed kilkoma laty nie zwróciło legitymacji służbowych. Jeden z nich wyłudził przy pomocy nieważnej legitymacji kontrolerskiej łapówki od kilku pasażerów.	mazowieckie	Warszawa	Kontroler został skazany na dwa lata	Nie zgłosił się do zakładu karnego	Życie159/10-07-01
samorząd terytorialny	Warszawscy strażnicy miejscy zażądali 50 złotych w zamian za niewypisywanie mandatu od inwalidy, którego legitymacja zwalnia od przestrzegania znaku zakazu wjazdu.	mazowieckie	Warszawa	postępowanie sprawdzające wewnątrz Straży	Gdy kierowca odmówił, zaczęli się z nim szarpać. Kiedy przyjechała policja, strażnicy uciekli. Strażnicy skierowali w tej sprawie doniesienie do prokuratury z powództwa cywilnego. Zarzucają mężczyźnie składanie fałszywych zeznań i próbę wręczenia korzyści majątkowej.	SupEx119/23-05-01, SupEx120/24-05-01
samorząd terytorialny	Dwaj funkcjonariusze straży miejskiej zawiadomili policję, że ich przełożeni wymuszają łapówki od ludzi, którzy handlują bez zezwolenia.	mazowieckie	Warszawa	Oskarżony został skazany	Do procesu doszło dopiero po 5 latach. Sąd okręgowy uznał jednego z oskarżonych za winnego i skazał go na dwa lata w zawieszeniu. Prokuratura wniosła o trzy lata pozbawienia wolności. Sąd apelacyjny podzielił ten pogląd.	GW 293/16/17-12-2000
samorząd terytorialny	Kontrolerka biletów ukarała zagranicznych turystów mandatem w wysokości 48 zł za jazdę bez biletu. Przyjęła 50 zł, ale nie wydała pokwitowania.	mazowieckie	Warszawa	Kontrolerkę zwolniono z pracy	Zwolniona była kontrolerką społeczną. W zdarzeniu uczestniczyli jeszcze dwaj kontrolerzy, których nie udało się ustalić.	Życie 179/02-08-2001
samorząd terytorialny	Przetarg na system monitoringu wizyjnego został utajniony. Organizatorzy przetargu utajnił go zasłaniając się tajemnicą państwową.	mazowieckie	Warszawa		Wartość zamówienia, które obejmowało również remont pomieszczeń i wyposażenie ich w meble biurowe, wynosiła ponad 20 mln zł. Radni uważali, że sprawę przetargu powinien zbadać NIK.	GwSto1 135 / 11-06-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
samorząd terytorialny	Komisarz zmienił uchwałę gminy z 1995 roku w sprawie zasad gospodarowania mieszkaniowymi zasobami gminy oraz kryteriów osób, z którymi umowy najmu powinny być zawierane w pierwszej kolejności. Uchwała ta była krytykowana jako korupcjogenna.	mazowieckie	Warszawa			Try 157 / 08-07-01
samorząd terytorialny	Warszawski działacz samorządowy, uzależniony od kokainy, załatwiał przedstawicielom mafii pruszkowskiej pozwolenia na prowadzenie lokali gastronomicznych, dyskotek, targowisk, wykup działek i nieruchomości.	mazowieckie	Warszawa		Gangsterzy kontrolują tereny w pobliżu planowanych autostrad, mostu Siekierkowskiego, przy trasie poznańskiej, osiedla budowlane, w których miało zamieszkać wielu prominentów	Rz10/12-11-00
samorząd terytorialny	Na warszawskim Bemowie ujawniono szereg skandali, w tym m.in. sprawę naczelnika wydziału komunikacji, podejrzanego o rejestrowanie kradzionych samochodów i wiceburmistrza, który nocował w izbie wytrzeźwień.	mazowieckie	Warszawa	postępowanie przygotowawcze	Władze partii podjęły decyzję o uporządkowaniu sytuacji	Życie128/2/03-06-01
samorząd terytorialny	Wiceburmistrz gminy Bielany wykorzystał swe stanowisko do zdobycia 82-metrowego mieszkania spółdzielczego, które sprzedał ze sporym zyskiem.	mazowieckie	Warszawa		Gmina wcześniej odzyskała mieszkanie w następstwie wyroku eksmisyjnego. Nowego lokatora powinna wskazać komisja mieszkaniowa, a zatwierdzić zarząd. Nie jest jasne jak wiceburmistrz stał się właścicielem i kto mu w tym pomógł. Bielańscy radni głosowali nad odwołaniem zarządu. Wniosek nie przeszedł i wiceburmistrz pozostał na swoim stanowisku.	ŻW269/18/19-11-00, SupEx122/26/27-05-01
samorząd terytorialny	Inwestor budowlany oskarżył byłego wiceburmistrza warszawskiej gminy Ursynów.	mazowieckie	Warszawa	postępowanie sądowe	Wiceburmistrz wytoczył skarżącemu proces o ochronę dóbr osobistych. Sąd zawiesił sprawę do czasu rozstrzygnięcia postępowania karnego wobec wiceburmistrza. Inwestor przyznał, że w zamian za pozwolenie przebudował kotłownię w domu wiceburmistrza.	GW 256/2-11-2000, 262/09-11-00, Rz264/13-11-00

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
samorząd terytorialny	Wiceburmistrz warszawskiej gminy Włochy w ciągu 10 miesięcy przyjął łapówki w wysokości 12 tys. zł.	mazowieckie	Warszawa	Sąd zdecydował o aresztowaniu wiceburmistrza.	Oskarżeni zostali również: właściciel firmy remontowo-budowlanej, który miał wręczać burmistrzowi łapówki oraz inspektor nadzoru budowlanego. Prokuratura sprawdza, czy wiceburmistrz nie brał łapówek od innych firm. Wiceburmistrz został odwołany. Radna z komisji przetargowej zeznała, że wiceburmistrz proponował jej popieranie wskazanej firmy.	Rz261/08-11-00, GW261/08-11-00, SupEx261/08-11-00, Try261/08-11-00, 296/20-12-2000, ŻW261/08-11-00, SupEx262/09-11-00, GW262/09-11-00, Życie262/09-11-00, Try262/09-11-00, ŻW264/13-11-00, ŻW267/16-11-00, GW273/23-11-00, Try274/24-11-00, Życie274/24-11-00, SupEx274/24-11-00, GW274/24-11-00, ŻW8/10-01-01, GW29/03/04-02-01, Try166/18-07-01, GW166/18-07-01, ŻW166/18-07-01, Rz166/18-07-01, SupEx166/18-07-01, Rz224/18-07-01, ŻW 221/25-09-2001, 230/02-10-01, Życie86/11-04-01, Try86/11-04-01, GW86/11-04-01, ŻW130/08-06-01
samorząd terytorialny	Mimo ustawowego zakazu prezydent Wejherowa oraz dwaj jego zastępcy wraz z sześcioma innymi osobami założyli spółkę z o.o..	pomorskie	Wejherowo			GIWyb 08/11-01-01, GIWyb10/15-01-01, GIWyb 65/02-04-01
samorząd terytorialny	W wyniku prywatyzacji ZOZ umowy z Zarządem Powiatu zawarła też dwójka radnych powiatowych. Jeden z nich jest jednocześnie przewodniczącym Komisji Zdrowia Rady Powiatu. Jeden zaś z członków zarządu Powiatu, będący również radnym powiatu, prowadzi działalność gospodarczą.	pomorskie	Wejherowo		Sprawę ujawnili mieszkańcy w odpowiedzi na wcześniejsze artykuły na temat rady gminy. Członek Zarządu stwierdził, że prawnicy powiedzieli mu, że przepisy nie niosą żadnych skutków prawnych, więc uznał, że taką działalność może prowadzić.	GIWyb 48/08-03-2001
samorząd terytorialny	Władze miasta sprzedały przedsiębiorcy nieruchomości o powierzchni 3,1 ha za 3,3 mln zł. przy trasie E-1. Miasto w formie aportu wniosło grunty do spółki, w której było mniejszościowym udziałowcem. Reszta udziałów należała do 6 miejscowych przedsiębiorców. W kilka miesięcy załatwiono formalności związane ze zmianą planów zagospodarowania. Okazało się, że niektórzy urzędnicy pracowali dla spółki.	kujawsko-pomorskie	Włocławek		Jednym z przedsiębiorców był syn doradcy wojewody śląskiego, którego nazwisko wiąże się ze skandalem w urzędzie śląskim. On też uczestniczył w inwestycji. Na opisanym terenie powstał supermarket	Gpom 288/11-12-2000

instytucja	opis zdarzenia	województwo	mięscowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
samorząd terytorialny	Pracownicy służb komunalnych w latach 1997-2000 r. zlecali bez przeprowadzania przetargów wykonywanie określonych prac zaprzyjaźnionym firmom.	śląskie	Wodzisław	postępowanie przygotowawcze	W nielegalny proceder zamieszani byli również właściciele firm prywatnych. Postawiono im zarzuty udaremniania przetargu w celu uzyskania korzyści majątkowych. Te same zarzuty postawiono komendantowi Straży Miejskiej w Wodzisławiu.	TrybSł 23 / 27/28-01-01
samorząd terytorialny	Dwóch architektów zarzuciło, że konkurs na nowy budynek Wydziału Prawa był ustawiony, gdyż przewodniczący zespołu projektowego, który wygrał konkurs jest bezpośrednim podwładnym jednego z członków komisji, będącego jednocześnie kierownikiem zakładu obiektów społeczno-usługowych w Wydziale Architektury urzędu. Poza tym złamano prawo wydając zezwolenie na budowę tego budynku, gdyż nie jest on zgodny z decyzją o warunkach zabudowy.	dolnośląskie	Wrocław			GWroc 31/01
samorząd terytorialny	Zastępcy dyrektora Wydziału Inicjatyw Gospodarczych Urzędu Miejskiego zarzucono branie i żądanie łapówek w kwocie nie mniejszej niż 29 tys. zł od osób zajmujących się działalnością gospodarczą w zamian za korzystne decyzje.	dolnośląskie	Wrocław	Sąd Rejonowy wydał nakaz aresztowania na trzy miesiące; postępowanie przygotowawcze	Zatrzymany złożył zażalenie wobec decyzji sądu o trzymiesięcznym zatrzymaniu go w areszcie. Nieoficjalnie mówi się, że ten sam urzędnik zamieszany jest dodatkowo w oszustwa podatkowe i ukrywanie dochodów występujące w sprawie szefa firmy zarządzającej targowiskiem.	GWroc132/07-06-01, SiPol132/07-06-01, Rz133/08-06-01, GW133/08-06-01, SiPol133/08-06-01, GDoln133/08-06-01, GWroc133/08-06-01, SiPol134/09/10-06-01, GDoln134/09/10-06-01, GDoln135/11-06-01, GWroc136/12-06-01, GWroc137/13/14-06-01, SiPol141/19-06-01
samorząd terytorialny	Członkowie rodzin dyrektorów dwóch kluczowych wydziałów Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego nabyli po 20-krotnie zaniżonej cenie ziemię od proboszcza jednej z wrocławskich parafii. Wcześniej parafia ta otrzymała bardzo atrakcyjne podwrocławskie grunty za sprawą decyzji jednego ze wspomnianych dyrektorów.	dolnośląskie	Wrocław		Gdy na trop sprawy wpadli kontrolerzy NIK dyrektorzy po rozmowie z wojewodą oddali grunty. Pracują nadal na eksponowanych stanowiskach.	Try143/21-06-01
samorząd terytorialny	Wicedyrektorowi Wydziału Inicjatyw Gospodarczych Urzędu Miejskiego zarzucono przyjmowanie i wymuszanie łapówek na kwotę co najmniej 29 tys. zł w zamian za załatwienie różnych spraw administracyjnych.	dolnośląskie	Wrocław	areszt tymczasowy, postępowanie przygotowawcze		Gdoln175/28/29-07-01
samorząd terytorialny	Dyrektorowi cmentarzy komunalnych zarzucono przekroczenie uprawnień służbowych oraz przyjęcie łapówek w wysokości 30 tys. zł od firm, które wygrywały przetargi na prace remontowe na dwóch największych cmentarzach. W procederze uczestniczył również zastępca dyrektora. Firmy obdarowywały ich też m.in.: armatura sanitarna, lutownicą, długopisami, maszyną do pisania.	dolnośląskie	Wrocław	postępowanie sądowe	Chęć udzielenia osobistego poręczenia za dyrektora zadeklarowali m.in.: marszałek sejmiku wojewódzkiego, członek zarządu miasta, przewodniczący rady miejskiej, dyrektor ogrodu zoologicznego.	SiPol228/29/30-09-01, GWroc 231/03-10-2001

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
samorząd terytorialny	Członek zarządu Miasta podał się do dymisji. W uzasadnieniu podał, że decyzję podjął ze względu na opinie niektórych prawników o ewentualnych uchybieniach w procedurze przetargowej na zakup mieszkań. Prezydent przeprowadził kontrole.	dolnośląskie	Wrocław			Przeg 6/05-02-2001
samorząd terytorialny	Prywatne biuro oferowało załatwianie mieszkań komunalnych w zamian za 20 tys. zł łapówki dla komisji mieszkaniowej Rady i 10 tys. zł prowizji dla biura.	dolnośląskie	Wrocław		Biuro pobrało zaliczkę i znikło nie załatwiając mieszkania.	GDoln 241/15-10-2001
samorząd terytorialny	Urząd Zamówień Publicznych ma zastrzeżenia do przetargów na realizację obwodnicy Wrocławia oraz estakadę Gądów. Wątpliwości budziły - między innymi - wymogi stawiane wykonawcom przez Zarząd Dróg Miejskich, a dotyczące zapewnienia inwestorowi sprzętu biurowego oraz dostępu do samochodów osobowych, które po wykonaniu robót miały zostać przekazane na własność ZDiK.	dolnośląskie	Wrocław			SiPol 102 / 02/03-05-01
samorząd terytorialny	Dyrektor Zarządu Cmentarzy Komunalnych jest podejrzany o przyjmowanie łapówek w wys. 30 tys. zł	dolnośląskie	Wrocław	postępowanie przygotowawcze		GWroc277/28-11-00
samorząd terytorialny	„Wrocławska Gazeta Komunalna”, którą w badaniach czytelnictwa rozpoznało 0% wrocławian jest finansowana przez gminne spółki. Przez trzy miesiące MPEC, MPWiK, ZDiK oraz ZGO dały zarobić gazecie ponad sto tysięcy złotych. W zamian gminnym spółkom poświęcano tam pochlebne artykuły. Bez zamówień gminnych firm gazeta nie mogłaby egzystować.	dolnośląskie	Wrocław		Szefowie miejskich firm są zadowoleni z promocji, ale przyznają, że wyników czytelnictwa nią znają. W radzie programowej „Wrocławskiej Gazety Komunalnej” zasiadają radni miejscy oraz sekretarz miasta.	SiPol222/22-09-00
samorząd terytorialny	Wrocławscy funkcjonariusze miejscy niezgodnie z prawem umarzali prawomocne mandaty kredytowe.	dolnośląskie	Wrocław		ustalenia kontrolerów NIK	Rz197/24-08-01, SiPol198/25/26-08-01, GWroc198/25/26-08-01
samorząd terytorialny	Pijany kierowca, parkujący w niedozwolonym miejscu próbował wręczyć łapówkę wrocławskim strażnikom miejskim.	dolnośląskie	Wrocław	postępowanie przygotowawcze		GDoln268/17-11-00, GWroc268/17-11-00
samorząd terytorialny	W gabinecie wiceprezydenta odpowiedzialnego za przetargi i gminę inwestycje znaleziono urządzenia podsłuchowe. Policja podejrzewa, że w czasie postępowań przetargowych dochodziło do wręczania łapówek, a informacje o warunkach przetargu pochodziły z nielegalnego podsłuchu.	śląskie	Zabrze	śledztwo policyjne	Wykrycie podsłuchu trzymano w tajemnicy do połowy marca. Wydarzenia mogły mieć związek ze śledztwem prowadzonym w sprawie korupcji w magistracie. Jeden z urzędników podejrzewany był o przyjmowanie łapówek.	DzZach 86/11-04-2001, DzZach88/13-04-01, DzZach 89/14/16-04-01, Rz87/12-04-01
samorząd terytorialny	Prezes Żyrardowskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Mieszkaniowej jest oskarżony o żądanie łapówek w wysokości 10% sumy kontraktu od przedsiębiorców w zamian za zlecenie wykonawstwa prac remontowych w budynkach należących do PGM.	mazowieckie	Żyrardów	postępowanie sądowe	Przedsiębiorca, który doniósł o przestępstwie, twierdzi, że były zamachy na jego życie. Prokuratura nie przydzieliła mu ochrony. Aktem oskarżenia objęto również cztery osoby odpowiedzialne za wręczenie łapówki;	ZW253/28/29-10-00, ZW40/16-02-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
samorząd terytorialny	Przewodniczącemu Rady Powiatu, urzędnikowi Kancelarii Premiera odpowiedzialnemu za usuwanie skutków powodzi zarzucono nakłanianie podległych mu urzędników do fałszowania dokumentów potwierdzających m.in. wybudowanie nieistniejących wówczas dróg. Przetargi na usuwanie skutków powodzi wygrywały firmy jego żony.	śląskie	Żywiec	prokuratura podjęła czynności sprawdzające	Żywieccy radni już parokrotnie próbowali odwołać przewodniczącego z funkcji. W odpowiedzi na postawione zarzuty oskarżony zrezygnował z funkcji przewodniczącego klubu radnych. Rada odwołała w końcu swojego przewodniczącego. Został też zawieszony na trzy miesiące w pełnieniu obowiązków w Kancelarii. W ciągu kilku lat były radny stał się jednym z najbogatszych ludzi na Podbeskidziu. Sprawę ujawnili dziennikarze	DzPol 293/16/17-12-00 Rz 301/28-12-2000, 302/29-12-2000, 303/30-12/01-00, ŻW 302/29-12-2000, KronikaBeskidka1/04-01-01, TryŚlą4/05-01-00, Rz62/14-03-01, GwKat73/27-03-01
samorząd terytorialny	Wicedyrektor Wydziału Inicjatyw Gospodarczych Urzędu Miasta podejrzewany jest o wyludzenie 25 tys. zł łapówki za przyznanie koncesji na sprzedaż alkoholu.	dolnośląskie	Wrocław	postępowanie przygotowawcze	Urzędnik złożył wypowiedzenie z pracy około dwa miesiące przed zatrzymaniem go przez policję.	Try134/10-06-01, GDoln91/18-04-01, GDoln132/07-06-01, SiPol135/11-06-01, GWroc92/19-04-01, SupEx151/30/01-07-01
śłużba graniczna	Funkcjonariuszowi Straży Granicznej i celnikowi z przejścia granicznego w Bezledach zarzucono przyjęcie łapówek w wysokości 310 i 50 zł.	warmińsko-mazurskie	Bezledy	wyrok sądowy	Pieniądze wręczył im przedsiębiorca, który chciał szybko bez kontroli przewieźć 22 tony ziemniaków do Rosji.	Życie 179/02-08-2001
śłużba weterynaryjna	Powiatowemu lekarzowi weterynarii zarzucono wymuszanie łapówek.	dolnośląskie	Trzebnica	Lekarz weterynarii został skazany na półtora roku pozbawienia wolności oraz trzyletni zakaz zajmowania stanowiska. Wyrok nieprawomocny, oskarżony i prokurator złożyli apelację.	Powiatowy lekarz weterynarii został zatrudniony na stanowisku inspektora w Wojewódzkim Inspektoracie Weterynaryjnym.	GWroc 121/25-05-01 GWroc 119/23-05-01 SiPol, 121/25-05-01
śłużba więzienna	Jeden z szefów świata przestępczego podjął próbę przekupienia strażnika więziennego.	kujawsko-pomorskie	Bydgoszcz	Sąd skazał go na dwa i pół roku więzienia.		IlKurierPol 123/27-06-2001
śłużba więzienna	Dyrektor okręgowy Służby Więziennej w Krakowie podejrzany jest o korupcję w związku z ucieczką z więzienia gangstera, podejrzanego również w sprawie o zabójstwo gen. Papąły	małopolskie	Kraków	sprawa w toku		ŻW 257/3-11-2000
śłużba więzienna	Pracownicy służby więziennej, lekarze, rehabilitanci i adwokat za łapówki pomagali aresztowanemu w unikaniu odpowiedzialności karnej, czym utrudniali prowadzone przeciwko niemu postępowanie prokuratorskie.	łódzkie	Łódź	Sąd zobowiązał oskarżonych do wpłaty poręczeń majątkowych w wysokości od 15 tys. do 25 tys. zł; postępowanie sądowe.	Aresztowany - później świadek koronny w sprawie tzw. łódzkiej ośmiornicy - był całkowicie zdrowy i to właśnie lekarze, zdaniem prokuratury, m.in. fałszując dokumentację i wycinając rzekomo pęknięty dysk, doprowadzili do jego okaleczenia.	Exllu 45/22-02-2001
śłużba więzienna, służba zdrowia	Emerytowany kapitan Służby Więziennej, były ordynator oddziału psychiatrycznego i dyrektor szpitala więziennego przy Rejonowym Areszcie Śledczym w Szczecinie został oskarżony o przyjęcie łapówki w wysokości, co najmniej 15 tys. zł. od tymczasowo aresztowanego, podejrzanego o udział w gangu złodziei samochodów.	zachodniopomorskie	Szczecin	sprawa w toku	Oskarżono także brata aresztowanego gangstera, który zaproponował łapówkę lekarzowi. Sprawę przeniesiono do Poznania, gdyż oskarżony lekarz był stałym biegłym sądowym i wszyscy szczecińscy sędziowie wyłączyli się z prowadzenia sprawy.	GiWlkop33/08-02-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
szużba zdrowia	Podczas egzaminów wstępnych na Akademię Medyczną większa niż zazwyczaj część zdających uzyskała bardzo dobre wyniki. Okazało się, że testy egzaminacyjne można było kupić za sumę od kilku do piętnastu tysięcy złotych. Dostęp do pytań miało około 50 osób.	podlaskie	Białystok	Postępowanie prokuratorskie.		Rz143/21-06-01, GwKrak/144/22-06-01, KurierPor144/22-06-01, SupEx145/23/24-06-2001, KurierLub154/04-07-01
szużba zdrowia	Ordynator oddziału ortopedii i chirurgii urazowej szpitala wojewódzkiego przyjmował łapówki od pacjentów, od czego uzależniał podjęcie leczenia.	ślaskie	Częstochowa	Sąd Rejonowy skazał ordynatora na 2 lata więzienia w zawieszeniu na 3 lata i 4 tys. zł grzywny oraz pozbawił go na 3 lata możliwości zajmowania stanowisk kierowniczych w publicznych zakładach opieki zdrowotnej. Adwokat złożył apelację do Sądu Okręgowego	Sąd Okręgowy skierował zapytanie do Sądu Najwyższego, czy za przyjęcie łapówki może odpowiadać ordynator oddziału przyjmujący korzyść majątkową w związku z decyzjami dotyczącymi przebiegu leczenia czy też tylko i wyłącznie w związku z wykonywaniem czynności administracyjnych w szpitalu. Ordynator przyjął łącznie przez 2 lata ok. 6 tys. zł	SiLudu 145/25-06-2001, TrybŚlą 297/21-12-2000, GwCzęst 297/21-12-2000, Rz 74/28-03-2001, 143/21-06-2001
szużba zdrowia	Chirurg poradni publicznej został oskarżony o przyjmowanie łapówek w zamian za wystawienie zwolnień lekarskich i wpis do książeczki wojskowej o niezdolności do odbycia służby wojskowej.	wielkopolskie	Kalisz	postępowanie prokuratorskie	aktem oskarżenia także objęto dwie osoby, odpowiedzialne za wręczenie łapówek	GIWlkop 108/10-05-01
szużba zdrowia	Lekarz, członek Powiatowej Komisji Wojskowej został oskarżony o przyjęcie łapówki od dwóch mężczyzn za wpis w książeczce wojskowej o niemożności odbycia służby zasadniczej.	wielkopolskie	Kalisz	Prokuratura Garnizonowa wszczęła czynności śledcze; do kaliskiego Sądu Rejonowego wpłynął akt oskarżenia przeciwko lekarzowi i dwóm mężczyznom.	sprawę ujawnili dziennikarze	GPozn107/09-05-01, GWielkop108/10-05-01
szużba zdrowia	Ordynator oddziału w zamian za przyjęcie pacjentki do szpitala przyjął 400 zł łapówki. Następnie zażądał dodatkowej wpłaty w wysokości 5,5 tys. zł na konto Fundacji	ślaskie	Katowice	Rzecznik odpowiedzialności zawodowej Okręgowej Izby Lekarskiej w Katowicach bez przesłuchania pacjentki odmówił wszczęcia postępowania.	Sprawę ujawnili dziennikarze. Do redakcji zaczęli zgłaszać się inni pacjenci.	GwKat 179/2-08-2001 181/04/05-2001
szużba zdrowia	Anatomopatolog wytłudzał od rodzin zmarłych pieniądze za sekcje zwłok i wystawienie zaświadczeń o zgonie.	ślaskie	Lubliniec	Sąd Rejonowy umorzył postępowanie; Sąd Wojewódzki w Częstochowie uwzględnił rewizję wniesioną przez oskarżyciela publicznego i skierował sprawę do ponownego rozpatrzenia	Lekarz przez sześć lat skutecznie unikał sali sądowej, twierdząc, że jest chory. Według specjalistów, wykazane w zwolnieniu schorzenia uniemożliwiają wykonywanie zawodu patomorfologa; Prokuratura Rejonowa w Lublińcu zażądała zbadania lekarza przez biegłych; Sąd Rejonowy umorzył postępowanie ze względu na niską szkodliwość czynu oraz złą sytuacją materialną lekarza. Lekarz podczas rozprawy przyznał się do winy i obiecał pokrzywdzonym rodzinom oddać pieniądze, z czego się nie wywiązał.	GwCzęst 90/17-04-2001, 91/18-04-01
szużba zdrowia	Podczas egzaminów wstępnych na Akademię Medyczną większa niż zazwyczaj część zdających uzyskała bardzo dobre wyniki. Okazało się, że testy egzaminacyjne można było kupić za sumę od kilku do piętnastu tysięcy złotych. Dostęp do pytań miało około 50 osób.	lubelskie	Lublin	Postępowanie prokuratorskie.		Rz143/21-06-01, GwKrak/144/22-06-01, KurierPor144/22-06-01, SupEx145/23/24-06-2001, KurierLub154/04-07-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
szpital	Ordynator oddziału ginekologiczno-położniczego przyjął 200 zł w zamian za podjęcie interwencji lekarskiej	śląskie	Lubliniec	Sąd Rejonowy skazał ordynatora na rok i sześć miesięcy w zawieszeniu i zakaz wykonywania zawodu przez dwa lata	Skazany na rok pozbawienia wolności i grzywnę za zaniedbania, które doprowadziły do śmierci pacjentki, został też anestezjolog. Sąd wydał zgodę na podanie nazwisk obu lekarzy do publicznej wiadomości	TrybŚlą 40/16-02-2001 GwCzęst 74/28-03-2001 SupEx 80/04-04-2001
szpital	Podczas egzaminów wstępnych na Akademię Medyczną większa niż zazwyczaj część zdających uzyskała bardzo dobre wyniki. Okazało się, że testy egzaminacyjne można było kupić za sumę od kilku do piętnastu tysięcy złotych. Dostęp do pytań miało około 50 osób.	łódzkie	Łódź	Postępowanie prokuratorskie.		Rz143/21-06-01, GwKrak/144/22-06-01, KurierPor144/22-06-01, SupEx145/23/24-06-2001, KurierLub154/04-07-01
szpital	Ordynator szpitala został oskarżony o przyjmowanie korzyści majątkowych	świętokrzyskie	Pińczów	Postępowanie przed Sądem Rejonowym		SiLudu 145/25-06-2001
szpital	Ordynator jednego z oddziałów szpitala wojewódzkiego wraz z żoną poświadczali, że byli świadkami złożenia woli przez pacjenta. Oświadczyli, że chory dwa dni przed śmiercią został przewieziony do gabinetu ordynatora i tam złożył ostatnią wolę, zapisując majątek konkubinie.	wielkopolskie	Poznań	Podjęto postępowanie wyjaśniające; dyrektor szpitala zawiesił ordynatora w obowiązkach	żona zmarłego twierdzi, że już dwa dni wcześniej nie było z mężem kontaktu; konkubina złożyła w sadzie wniosek o nabycie spadku	GiWielkop 109/11-05-2001
szpital	Ordynator oddziału urologii Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Sieradzu został oskarżony o przyjmowanie łapówek za świadczenie usług medycznych.	łódzkie	Sieradz	postępowanie przygotowawcze		Exllu 114/17-05-01
szpital	Sześciu lekarzy w tym orzecznicy ZUS i członkini komisji zdrowia Rady Miasta oraz trzech pracowników administracyjnych ZUS oskarżono o wystawianie fałszywych zaświadczeń o nabytej chorobie zawodowej, głównie „wykrywano” schorzenia słuchu. Kandydaci na rencistów wyszukiwani byli wśród bezrobotnych z likwidowanych kopalń.	śląskie	Sosnowiec	Aresztowano 5 osób, 20 zostało objętych dozorem policyjnym; postępowanie przygotowawcze	Na trop afery wpadli funkcjonariusze z wydziału ds. zwalczania korupcji Śląskiej Komendy. Za załatwienie jednej renty zawodowej trzeba było zapłacić od kilku do 20 tys. zł. Z tej oferty skorzystało kilkadziesiąt osób. Fałszowano dokumentację sięgającą kilkunastu lat wstecz, wykorzystując dokumenty innych osób. Zarzuty w tej sprawie postawiono łącznie 70 osobom.	TrybŚlą100/28/29-04-01, TrybŚlą99/27-04-01, GwKat 99/27-04-2001, Rz 243/17-10-01, GwKat 243/17-10-01, TrybŚlą 243/17-10-01
szpital	Ordynator szpitala żądał zapłaty za dializoterapię w wysokości od 1 tys. do 3 tys. zł. W okresie od 1997 r. do 2000 przyjął od pacjentów łącznie blisko 20 tysięcy złotych.	małopolskie	Sucha Beskidzka	sprawa w toku; dyrektor ZOZ zawiesił ordynatora w czynnościach służbowych do momentu wyjaśnienia sprawy.	Ponieważ zarzuty nie dotyczyły wykonywania zawodu lekarza pozostał na oddziale jako starszy asystent. Sprawą zajął się także Okręgowy Sąd Lekarski przy Beskidzkiej Izbie Lekarskiej	Gkrak113/16-05-01 Gkrak122/26/27-05-001 Gkrak114/17-05-001 Rz114/17-05-01 TrybŚlą115/18-05-01 Kronika Beskidzka23/07-06-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
szużba zdrowia	Ordynator oddziału laryngologicznego toruńskiego szpitala Wojewódzkiego przyjął do pacjentki 2 tys. zł. łapówki.	kujawsko-pomorskie	Toruń	Sąd Rejonowy skazał ordynatora na rok i 10 miesięcy więzienia, w zawieszeniu na trzy lata oraz 4,5 tys. zł grzywny wraz z orzeczeniem trzyletniego zakazu pracy w publicznej służbie zdrowia. Dyrektor szpitala rozwiązał kontrakt z ordynatorem kilka dni po wyroku. Apelację od wyroku złożył zarówno obrońca lekarza, który żąda uniewinnienia, jak i prokurator, który domaga się zaostrzenia kary do całkowitego zakazu wykonywania zawodu.	Sąd wydał wyrok na podstawie zeznań pacjentki; zakaz wykonywania zawodu lekarza nie dotyczy praktyki prywatnej; Sąd Okręgowy zapytał Sąd Najwyższy o interpretację dwóch kwestii: czy lekarz pełniący funkcję ordynatora jest funkcjonariuszem publicznym i czy można nałożyć na kogoś częściowy zakaz wykonywania danego zawodu – tylko w wyznaczonych instytucjach.	GwTor284/06-12-2000, GwTor100/28/29-04-2001, Now-GPomiKujaw100/28-04-2001, 246/21-10-2001
szużba zdrowia	Lekarze w zamian za przyjęcie korzyści kierują pacjentów do wskazanej firmy sprzedającej aparaty słuchowe.	śląskie	Tychy			GWKat 55/06-03-2001
szużba zdrowia	Dyrektor szpitala wykorzystał bazę danych o pacjentach do rozesłania w czasie kampanii wyborczej do parlamentu ankiety z zapytaniem o jakość usług	mazowieckie	Warszawa		Niektórzy adresaci ankiet zmarli kilka miesięcy wcześniej	GW(GStoI) 210/08/09-09-2001, 211/10-09-2001
szużba zdrowia	Dyrekcji ośrodka medycznego zarzucono, że dzięki ukrytym kontom bankowym dochodziło do działań na szkodę placówki, poprzez wyprowadzenie znacznych kwot.	mazowieckie	Warszawa	Prokuratura potwierdziła istnienie kont, naruszenie ustawy o zamówieniach publicznych, lecz umorzyła sprawę; kontrolę ośrodka podjął NIK.	Prokuratura zwróciła się do policji o „wszczęcie stosownych działań operacyjnych” wobec osoby, która wniosła skarg do prokuratury w związku z podejrzeniem niegospodarności	Głos 49/9-12-2000
szużba zdrowia	Chirurg oskarżył pacjenta o pomówienie o wzięcie łapówki	mazowieckie	Warszawa	Sąd Okręgowy nakazał pacjentowi wysłanie do samorządu lekarskiego przeprosin za to posądzenie	Pacjent postawił zarzut wzięcia łapówki w piśmie do rzecznika odpowiedzialności zawodowej. Twierdził, że lekarz przed przyjęciem do szpitala podał stałą kwotę 450-500 zł.	Rz 209/07-09-2001
szużba zdrowia	Ordynatorowi oddziału urologii zarzucono za wyludzenie od pacjentów 61 łapówek na łączną kwotę 35 tys. zł i uzależnianie leczenia od uzyskania korzyści majątkowych oraz o przyjęcie łapówek od trzech osób za przyspieszenie operacji jednej z pacjentek i przyjęcie jej do szpitala poza kolejnością.	kujawsko-pomorskie	Włocławek	Przeciw lekarzowi prowadzono dwa niezależne procesy za wyludzenie od pacjentów łapówek. W pierwszym sąd skazał go na 3,5 roku więzienia oraz orzekł zakaz zajmowania stanowisk kierowniczych w ZOZ przez 8 lat i 25 tys. grzywny oraz pokrycie szkód wyrządzonych wskazanym przez sąd osobom. Drugi proces w toku.	Lekarz wciąż może wykonywać swój zawód, chociaż - co podkreślał sąd - „nie ma do tego moralnych predyspozycji”; całkowity zakaz wykonywania zawodu może wydać tylko sąd lekarski	Now-GPmiKujaw284/06-12-00, Now-GPomiKujaw39/15-02-01, IlKurierPol25/05-02-01 246/19-12-2000, GwTor30/05-02-01,
szużba zdrowia	Pracownicy pogotowia ratunkowego przyjmowali pieniądze od zakładów pogrzebowych za informacje o zgonach	dolnośląskie	Wrocław	Dyrektor pogotowia wysłał do wszystkich podstacji pismo, w którym zagroził, że będzie wyciągał konsekwencje dyscyplinarne i prawne	za jedną informację pracownicy pogotowia otrzymywali od 300 do 800 zł; z niektórymi zakładami pogotowie miało stałe umowy, wówczas przekazywały podstacji dary rzeczowe: kurtki, koce, czajniki, środki czystości	GDoln 36/12-02-2001

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
szpital	Według anonimu, na oddziale chirurgii serca zmarło w ciągu 2 lat 120 pacjentów.	dolnośląskie	Wrocław	Kontrola NIK	Kontrolerzy stwierdzili korupcjogenność, łamanie praw pacjenta, złą organizację pracy, zaniżanie liczby zgonów	GWroc 195/22-08-2001, Polityka 35/01-09-2001
szpital	Lekarze ujawnili, że testy na drugi stopień specjalizacji lekarskiej można kupić za 2,5 tys. zł z gotowymi odpowiedziami	ośrodki kształcenia medycznego na terenie Polski		Minister Sprawiedliwości zapowiedział wszczęcie postępowania wyjaśniającego	Sprawę ujawnili dziennikarze; w następstwie artykułów prasowych rząd przyspieszył prace nad ustawą o zawodzie lekarza, zmieniającą zasady szkoleń i egzaminów	GW 296/20-12-2000, 298/22-12-2000, 120/24-05-2001
szpital	Lekarzowi Szpitala Wojewódzkiego zarzucono wystawianie fałszywych zwolnień lekarskich oskarżonym w procesach karnych.	kujawsko-pomorskie	Toruń	Lekarz został skazany prawomocnym wyrokiem na 10 miesięcy w zawieszeniu; został zwolniony z pracy w szpitalu		GwTor284/06-12-00
sport	Byłemu menedżerowi klubu piłkarskiego BKS Jagiellonia Białystok zarzucono przywłaszczenie 155 tysięcy dolarów za transfer piłkarza Jagiellonii do francuskiego klubu Strasbourg, 30 tysięcy złotych ofiarowanych Jagiellonii (darowizna) przez oddział Polisy, 2 tysięcy złotych za wypożyczenie dwóch zawodników Jagiellonii do Olimpii Zambrow oraz (wraz z dyrektorem Jagiellonii) o nakłanianie klubowych księgowych do potwierdzania w dokumentach fałszywych transakcji.	podlaskie	Białystok	postępowanie sądowe		GwBiał115/18-05-01
sport	Dwóm znanym sportowcom, w tym jednemu medalistce olimpijskiej, zarzucono udział w dostarczeniu telefonu komórkowego, więźniowi skazanemu na cztery lata za wymuszanie haraczy, kierowanie grupą przestępczą, wyłudzenie aut za prawie 2 mln zł, grożenie bronią policjantom i nielegalne posiadanie broni.	kujawsko-pomorskie	Bydgoszcz		w sprawę zamieszany jest też strażnik więzienny.	Gpom 115/18-05-01
sport	Trzech sędziów i kierownik drużyny Rozwoju Katowice byli podejrzani ich o popełnienie przewinienia w postaci przyjęcia i wręczenia łapówki.	śląskie	Katowice	Wydział Dyscypliny PZPN zawiesił w prawach trzech sędziów i kierownika drużyny Rozwoju Katowice.	Do zakończenia postępowania dyscyplinarnego sędziowie nie mogą prowadzić meczów na żadnym szczeblu rozgrywek, a działacz Rozwoju pełnić swojej funkcji w klubie. Wydział Dyscypliny PZPN przekazał sprawę Rozwoju Śląskiemu Związkowi Piłki Nożnej. Tamtejszy Wydział Dyscypliny nie stwierdził przekupstwa, ale ukarał Rozwój grzywną w wysokości tysiąca złotych za kontaktowanie się przedstawicieli klubu z sędziami. Komenda Powiatowa Policji wobec braku dowodów odmówiła wszczęcia dochodzenia, a Prokuratura Rejonowa zatwierdziła to postanowienie. Wiceprezes Chrobrego uznał, że wobec braku dowodów uważa sprawę za zamkniętą.	TrybŚlą 122/26/27-05-2001
sport	Piłkarzy Wisły Kraków oskarżono, że chcieli kupić mecz od zawodników Amiki Wronki za 250 tysięcy złotych. Zarówno zawodnicy Amiki jak i Wisły zaprzeczyli, że doszło do próby przekupstwa. Amica wygrała spotkanie 2:1. Amica Wronki przesłała do Polskiego Związku Piłki Nożnej oficjalne pismo, w którym dementuje pogłoski, jakoby Wisła Kraków oferowała jej piłkarzom pieniądze za sprzedanie meczu.	małopolskie	Kraków	Prokuratura w Trzciance w województwie wielkopolskim prowadzi od kilku tygodni śledztwo w sprawie meczu Amica-Wisła i domniemanej próby przekupstwa przed tym spotkaniem.		GazKrak 122/26/27-05-2001, GazKrak 124/29-05-2001, SupEx 137/13/14-06-2001

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
sport	Prezes klubu piłkarskiego GKS LZS Ława oraz trener ujawnili, że przed meczem ligi okręgowej w Szymbarku z zagrożoną spadkiem Polonią Iłowo ktoś proponował im łapówkę w zamian za „pożyczenie punktów”. Ich zwrot miał nastąpić w kolejnej rundzie rozgrywek. Prezes Polonii deklaruje, że nic nie wiedział o incydencie. Wkrótce prezes Polonii znalazł sprawcę zamieszania – okazał się nim były junior Polonii, a obecnie jej kibic.	warmińsko-mazurskie	Szymbark		Kibic przyznał się do winy i stwierdził, że był pijany i się wygłupił. Prezes LKS Ława rozpoznał go i przyznał, że to on proponował mu łapówkę. GKS wygrał spotkanie 2:0.	GOLszt 136/12-06-2001
sport	Ponad 500 kibiców klubu piłkarskiego Resovia zwróciło się do Małopolskiego Związku Piłki Nożnej z prośbą o weryfikację tabeli III ligi z powodu złamania regulaminu podczas spotkania 31. kolejki pomiędzy Siarką Tarnobrzeg a Wisłoką Dębica. Sympatycy Resovii twierdzą, że piłkarze Wisłoki zapłacili zawodnikom Siarki za oddanie trzech punktów. Spotkanie jednak zakończyło się remisem. Po jego zakończeniu piłkarze z Dębicy domagali się publicznie zwrotu gotówki. Z kolei zarząd klubu z Tarnobrzega przyznał na łamach prasy, że jego zawodnicy grali niesportowo, czym naruszyli regulamin Polskiego Związku Piłki Nożnej.	małopolska			W związku z powyższym klub nałożył na sześciu z nich kary finansowe. Kibice Resovii domagają się odebrania po trzy punkty Wisłocy i Sierce. Oznaczałoby to spadek Siarki z III ligi i utrzymanie się w niej Resovii.	DzPol 149/28-06-2001
sport	Sędzia koszykówki został oskarżony o wzięcie łapówki.					GFinansowa 50/11/16-12-00
sport	Piłkarze klubu ekstraklasy Stomil Olsztyn ogłosili na konferencji prasowej, że 20 czerwca ich rodziny otrzymały telefony z pogrózkami. Grożono im, że w wypadku porażki w meczu z Górnikiem Polkowice w barażach o prawo gry w ekstraklasie, mogą stracić życie. Anonimowi rozmówcy zarzucili im sprzedawanie meczów.					SupEx 145/23/24-06-01
sport	16 maja w ostatniej kolejce trzeciej ligi piłkarskiej broniący się przed spadkiem piłkarze Rozwoju Katowice zremisowali wyjazdowy mecz z Chrobrym Głogów 1:1. Po spotkaniu kibice z Głogowa widzieli, jak na pobliskiej stacji benzynowej drugi trener i jednocześnie kierownik drużyny Rozwoju wręczył „coś” sędziemu prowadzącemu to spotkanie.				Kibice zgłosili na policję fakt usiłowania przekupstwa. Dyrektor Rozwoju przyznaje, że piłkarze zatrzymali się na obiad pod Głogowem i wtedy na terenie stojącej obok stacji benzynowej doszło do przypadkowego spotkania trenera z Katowic z sędzią. Zdaniem dyrektora, o żadnej próbie przekupstwa nie mogło być mowy, skoro jego drużyna nie wygrała spotkania, a dodatkowo jeden z jej piłkarzy otrzymał czerwoną kartkę.	TrybŚlą 116/19/20-05-2001
sport	Wiceprezes PZPN stwierdził, że Zagłębie Lubin przegrało kilka meczów w sposób, który wywołuje tak duże podejrzenia o korupcję, że „nie powinniśmy się niczym przejmować i natychmiast karać”. Prezes wyraził również podejrzenia wobec wyników pucharowych meczów Polonii Warszawa z Górnikiem Zabrze. Prezes Zagłębia Lubin odpierał zarzuty i poinformował, że za złą grę jeden zawodnik musiał opuścić klub, trzynastu grających w nim piłkarzy ukarano grzywną po pięć tysięcy złotych i do końca sezonu 2000/2001 odebrano im premie pieniężne.					GDoln 126/31-05-2001

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
sport	Minister Sprawiedliwości podejrzewa, że w kilku czy kilkunastu meczach były „przekręty”.			Minister Sprawiedliwości zapowiedział zbadanie podejrzeń o korupcję w ekstraklasie piłkarskiej.		TrybSł 124/29-05-2001, DzPol 125/30-05-2001
sport	Kluby ekstraklasy tworzyły tzw. „spółdzielnię”. Jej zadaniem miałyby być uniemożliwienie Pogoni Szczecin gry w europejskich pucharach i uratowanie drużyn śląskich od spadku z ekstraklasy.				Chodziłoby o manipulowanie rozgrywkami.	KurierSzczec 77/19-04-2001
sport	Prezes drużyny Karpat Krosno oferował sędziemu piłkarskiemu łapówkę za stronnictwo poprowadzenie meczu jego zespołu z Naftą Jasło. Wizytę prezesa Karpat Krosno u sędziego zapowiedział prezes Okręgowego Związku Piłki Nożnej. Sędzia odmówił, a następnie ujawnił próbę korupcji. OZPN zawiesił go w prawach sędziego, później po interwencji działaczy związku wykluczono go z członkostwa w PZPN.				Najwyższa komisja odwoławcza PZPN uznała rację sędziego dopiero po dwóch latach i w kwietniu 2000 roku przywrócono mu prawo do sędziowania. Winy prezesa Karpat Krosno dopatrzył się także dyrektor generalny Urzędu Kultury Fizycznej i Sportu, który w liście do PZPN z kwietnia 2001 roku zaproponował zawieszenie go w prawach obserwatora i delegata.	GCodz 122/26-06-2001, GCodz 125/29-6/1/7-2001, GW 152/2-7-2001
spółdzielnie mieszkaniowe	Zastępcy prezesa spółdzielni mieszkaniowej zarzucono żądanie łapówki od właściciela firmy budowlanej w zamian za obietnicę wygrania przetargu	kujasko-pomorskie	Golub-Dobrzyń	postępowanie sądowe		Now-GPomiKujaw126/31-05-01
spółdzielnie mieszkaniowe	Prezesowi spółdzielni mieszkaniowej zarzucono wzięcie łapówek za zawarcie umowy najmu lokalu.	dolnośląskie	Lubin	postępowanie sądowe		GWroc176/30-07-01
spółdzielnie mieszkaniowe	Prezesowi Poznańskiej Spółdzielni Mieszkaniowej i jego zastępcy zarzucono, że za łapówkę kierowali klientów do prywatnego biura obrotu nieruchomościami, właścicielka biura wyludziła od klientów ok. 7 mln złotych.	wielkopolskie	Poznań	tymczasowe aresztowanie zatrzymanych, sprawa w prokuraturze		NDz 46/23-02-2001
spółki skarbu państwa	Członkowie Zarządu KGHM Polska Miedź podjęli działania wskazujące na próbę przejęcia kontroli, a następnie prywatyzacji przedsiębiorstwa przez zmianę statutu spółki oraz jej dokapitalizowanie, co zmniejszyłoby udział akcji Skarbu Państwa w strukturze przedsiębiorstwa i uniemożliwiłoby kontrolę nad spółką. Szacuje się, że w wyniku działań Zarządu (inwestycje w Kongo) stracono 30 mln dol.	dolnośląskie	Lubin		Związki zawodowe, przeciwstawiając się działaniom Zarządu KGHM odwołały się do Ministerstwa Skarbu Państwa.	Try125/30-05-01
spółki skarbu państwa	Wiceprezesi KGHM podpisali umowę z dwoma dziennikarzami na tworzenie korzystnego wizerunku firmy. Dziennikarze, występujący jako spółka, zobowiązali się w umowie do: blokowania spekulacji mediów wokół planowanych przez KGHM inwestycji, ochrony zarządu przed atakami prasowymi i doradztwo po przeciekach strategicznych informacji. Umowa opiewała na 15 tysięcy dolarów. Po trzech miesiącach umowę rozwiązano. Zarząd KGHM płacił im po 60 tys. złotych miesięcznie, mimo że spółka ta opracowała zaledwie wstępne założenia planu PR dla firmy. Tymczasem w momencie podpisania umowy z dziennikarzami informacje, które miały być chronione, dotarły do mediów.	dolnośląskie	Lubin	Prokura podjęła postępowanie w celu wyjaśnienia wydatków państwowej firmy.	Sprawę badała NIK.	GWroc109/11-05-01, Antena26/25-06-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
spółki skarbu państwa	Dziennikarka łódzkiego oddziału TVP została zwolniona z pracy za realizację programu o sytuacji w telewizji publicznej. Podała m.in., że suma zarobków pięcioosobowego zarządu telewizji jest wyższa od sumy poborów całej rady ministrów.	łódzkie	Łódź	Przed Sądem Pracy toczy się sprawa przeciwko dyrekcji ośrodka łódzkiego TVP z powództwa wyrzuconej dziennikarki, która wystąpiła również przeciwko dyrektorowi ośrodka z powództwa cywilnego o naruszenie dóbr osobistych.	Dyrektor łódzkiego ośrodka telewizji wstrzymał emisję programu.	GPol24/13-06-01
spółki skarbu państwa	Były dyrektor oddziału TP SA w Pile został oskarżony o wyludzenie przy pomocy podstawionych firm 600 tys. zł z kasy TP SA.	wielkopolskie	Piła	oskarżenie		Rz264/13-11-00
spółki skarbu państwa	Śródmiejski Komitet Obrony Samorządności „S 80” zarzucił dyrektorowi Oddziału Okręgowego PZU SA, że umożliwił naczelnikowi Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji zapłacenie za ubezpieczenie samochodu zamiast 42 tys zł tylko 1 zł. Zdaniem PZU tak niska składka była rewanżem za zorganizowanie szkoleń w zakresie zwalczania przestępczości „o charakterze nieformalnym”.	zachodniopomorskie	Szczecin	Kontrola NIK; policjant został odwołany z funkcji naczelnika drogówki; złożono doniesienie do prokuratury	Ani PZU, ani obdarowany policjant nie umieli powiedzieć, o jakie szkolenia chodziło. Polisa zaginęła. Urzędniczka, która zagubioną polisę odnalazła, została ukarana.	Trybuna 297/21-12-2000
spółki skarbu państwa	Duński przedsiębiorca został oskarżony przez prezesa Łódzkiej Wytwórni Papierosów o próbę wręczenia łapówki.	mazowieckie	Warszawa	wyrok sądowy	Sąd rozpatrując ponownie sprawę duńskiego dyrektora, stwierdził, że oskarżony nie mógł popełnić przestępstwa, gdyż jego partner jako zarządzający spółką kapitałową nie jest już funkcjonariuszem publicznym. Sąd Apelacyjny w Łodzi uchylił już drugi wyrok uniewinniający menedżera, gdyż - zdaniem sądu - szefa spółki skarbu państwa nie można uznać za funkcjonariusza publicznego, ale wręczanie mu łapówki podlega odpowiedzialności karnej, gdyż jest on osobą pełniącą funkcję publiczną o dużej wadze.	Rz 39/15-02-2001
spółki skarbu państwa	Telewizji Publicznej zarzucono niejasności przy wyborze producentów zewnętrznych, realizujących programy dla TVP. Zdaniem dziennikarzy, brak jasnych procedur przy wyborze, faworyzowanie zaprzyjaźnionych spółek doprowadza do transferu publicznych pieniędzy do prywatnych kieszeni. Były członek zarządu TVP, odpowiedzialny za wdrożenie reformy w tej firmie wkrótce po ustaleniu, że co najmniej 20 % produkcji muszą realizować firmy zewnętrzne odszedł z TVP do prywatnej spółki, która dostaje bardzo intratne zlecenia. Dyrektor zaś Biura Koordynacji Programowej i Polityki Programowej TVP jest powiązany z inną aktywną w TVP firmą producencką.	mazowieckie	Warszawa			Życie162/13-07-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
spółki skarbu państwa	Telekomunikacji Polskiej S.A. zarzucono brak kryteriów przy rozstrzyganiu zamówień i przetargów - w tym także na telefonię UMTS. Doradca ministra łączności współpracował z firmą chcącą przejąć Bank Pocztowy, za którego prywatyzację odpowiadał minister łączności.	mazowieckie	Warszawa	Premier urlopował ministra łączności; Najwyższa Izba Kontroli przekazała wniosek do prokuratury; prokuratura okręgowa wszczęła śledztwo	Premier przyjął zarzuty, ale jako niezgodny z ustawowym trybem uznał fakt wcześniejszego poinformowania mediów o wynikach raportu; zdymisjonował ministra łączności za brak należytego nadzoru nad resortem.	SłowoPolskie163/14/15-07-01, Rz165/17-07-01, GIWielkop165/17-07-01, Trybuna165/17-07-01, SupEx165/17-07-01, NDz165/17-07-01, ŻW166/18-07-01, GIWyb138/18-07-01, ŻW168/20-07-01, GLubuska165/17-07-01, DzŁódz165/17-07-01, Życie167/19-07-01, PB140/19-07-01, GW167/19-07-01, ŻW167/19-07-01, Rz167/19-07-01, NDz167/19-07-01, Życie168/20-07-01, GW169/21/22-07-01
spółki skarbu państwa	TP SA zarzucono nieprawidłowości przy wyborze doradcy prywatyzacyjnego. Koszty prywatyzacji były zawyżone, straty wyniosły co najmniej 27,5 mln zł, a podwyżka płac członków zarządu była nieuzasadniona.	mazowieckie	Warszawa	postępowanie wyjaśniające	NIK przeprowadził kontrole przedsiębiorstwa	Rz5/06/07-01-01, GW 241/15-10-00, Trybuna263/10/12-11-00, GPozn263/10/12-11-00

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
spółki skarbu państwa	W związku z wygasającą umową Totalizator Sportowy rozpiął przetarg na nowego operatora. Przetarg na dostawę lottomatów toczył się niemal dwa lata, wygrał go dotychczasowy operator G-Tech. Amerykańska firma AWI i norweska Telenor, uczestniczące w przetargu, poskarżyły się ministerstwu, że były nierówno traktowane przez zarząd Totalizatora. Prezesowi Totalizatora Sportowego zarzucono faworyzowanie firmy dotychczas obsługującej zakłady, mimo iż umowa z nią nie była zbyt korzystna.	mazowieckie	Warszawa	prokuratura wszczęła śledztwo w sprawie korupcji przy przetargu	Oceniono, że decyzja o wyborze dotychczasowego operatora jest obarczona nieprawidłowościami, a także nie jest najkorzystniejsza spośród wszystkich złożonych ofert. W sprawę zaangażowali się ministrowie skarbu, finansów i sprawiedliwości. Minister skarbu odmówił zatwierdzenia operatora TS ze względu na brak jednakowych warunków przetargu dla wszystkich oferentów, zmienił statut TS, odwołał prezesa TS odpowiedzialnego za przetarg na nowego operatora. Uzasadnił zmiany dobrem spółki i dbałością o jej interesy. Dotychczasowy operator odmówił przedłużenia umowy. Minister Skarbu zgodził się mimo nieprawidłowości w przetargu na przedłużenie umowy z dotychczasowym operatorem.	Trybuna265/14-11-00, GW52/02-03-01, NDz53/03/04-03-01, ŻW53/03/04-03-01, Trybuna53/03/04-03-01, Życie53/03/04-03-01, PrGosp53/03/04-03-01, Rz53/03/04-03-01, Parkiet44/03/05-01, GW55/06-03-01, GW58/09-03-01, GW67/20-03-01, GW68/21-03-01, GW69/22-03-01, Rz69/22-03-01, GW70/23-03-01, Życie 69/22-03-01, Życie76/30-03-01, Rz71/24/25-03-01, GW76/30-03-01, Trybuna74/28-03-01, GW77/31-03/01-04-01, Życie77/31-03/01-04-01, Trybuna77/31-03/01-04-01, Polityka10/10-03-01, GPolska11/14-03-01, GW103/04-05-01, PrGosp115/19/20-05-01, GW121/25-05-01, GW 102/ 02/03-05-2001
spółki skarbu państwa	Prezesowi PZU SA zarzucono, że projekt biurowca w centrum stolicy jest wart około 170 mln euro czyli 593 mln zł, na czym PZU może ponieść ogromne straty. Ponadto spółka kupowała nieruchomości za ceny wyższe od rynkowych.	mazowieckie	Warszawa	wszczęto śledztwo		SupEx 116/19/20-05-01
spółki skarbu państwa	Telewizja Publiczna zarzuciła PKN Orlen, że koncern ten przekazał komitetowi wyborczemu kandydata na prezydenta ok. 20 mln. zł., z przeznaczeniem na jego kampanię.	mazowieckie	Warszawa	Spółka PKN „Orlen” wniosła oskarżenie przeciwko TVP w związku z formułowaniem nieprawdziwych oskarżeń	Kontrola NIK nie stwierdziła nieprawidłowości w wydatkach na promocję i reklamę PKN Orlen.	Życie206/04-09-01
spółki skarbu państwa	Były prezes PZU Życie jest podejrzany o transfery pieniężne środków PZU na konta do banków zagranicznych oraz zakup nieruchomości wielokrotnie powyżej ich ceny rynkowej.	mazowieckie	Warszawa	postępowanie przygotowawcze		Życie197/24-08-01
spółki węglowe	Firmy państwowe zawierały z prezesem Bytomskiej Spółki Węglowej kontrakty na dostawę węgla za pośrednictwem prywatnej firmy. Faktycznie firma ta w pośrednictwie nie uczestniczyła, ale otrzymała od spółki 3 mln. zł.	śląskie	Bytom	Aresztowano prezesa firmy prywatnej, która nielegalnie zarabiała na handlu długami i doradztwie; podjęto postępowanie przygotowawcze	Sprawa ta ujawniła mechanizm korupcyjny związany z działalnością spółek węglowych.	Kulisy5/01-02-01; Wprost6/11-02-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
spółki węglowe	Byli prezesi Rybnickiej Spółki Węglowej zawierali bardzo niekorzystne dla spółki kontrakty z firmami prywatnymi oraz korzystali z prywatnych kont osób trzecich, aby unikać płacenia obowiązkowych świadczeń.	śląskie	Rybnik	postępowanie przygotowawcze	spółka ma ogromne zadłużenie	DzZach20/24-01-01
Stocznia Szczecińska	Zarząd Stoczni Szczecińskiej otrzymywał telefony od osób podających się za przedstawicieli strony bułgarskiej, że w zamian za wpłacenie 2 mln dolarów kupno stoczni w Warnie nie napotka żadnych przeszkód	zachodniopomorskie	Szczecin			DzPol 229/01-10-2001, Rz 246/20/21-10-2001, GłSzc 229/01-10-2001
straż graniczna	Funkcjonariuszowi Straży Granicznej zarzucono przyjmowanie łapówek za tolerowanie działalności i nielegalnego pobytu bułgarskiej prostytutki.	lubuskie	Łęknica	Funkcjonariusz został tymczasowo aresztowany; postępowanie przygotowawcze	Źródłem informacji był donos.	GLubuska117/21-05-01
ubezpieczenia	Dyrektorka oddziału ZUS została oskarżona przez pracowników, że zwolniła pracowników działu inwestycji by przyjąć na ich miejsce ludzi związanych z lokalną mafią.	małopolskie	Kraków	postępowanie przygotowawcze	oskarżana tłumaczy, że osoby, które chciała zatrudnić, miały gotowe plany inwestycji	GPom168/20-07-01, GazPom 38/14-02-2001, Życie 50/28-02-2001, 180/03-08-2001
Urząd Ochrony Państwa	Oficer UOP przyjął korzyść materialną od bydgoskiego biznesmena w zamian za przekazanie tajnych akt.	kujawsko-pomorskie	Bydgoszcz	Prawomocny wyrok sądu	Sfałszowany raport miał obciążać lokalnych polityków. Z opinii biegłych lekarzy wynika, że skazany choruje na żółtaczkę. Jego stan zdrowia nie pozwalał na kurację w warunkach więziennych. Sąd Okręgowy miał rozpatrzyć wniosek skazanego o odroczenie wykonania kary z powodu choroby. Funkcjonariusz UOP zwrócił się do Prezydenta o ułaskawienie.	GPom168/20-07-01, GazPom 38/14-02-2001, Życie 50/28-02-2001, 180/03-08-2001
Urząd Ochrony Państwa	Oficer UOP został oskarżony o sfałszowanie, a następnie udostępnienie prywatnemu przedsiębiorcy za łapówkę.	kujawsko-pomorskie	Bydgoszcz	Oficer został podwójnie skazany (w sumie 2 i pół roku więzienia), a biznesmen na 3 lata za skorumpowanie oficera.	Sfałszowany raport miał obciążać lokalnych polityków.	GPom168/20-07-01
Urząd Ochrony Państwa	Dwaj oficerowie UOP byli podejrzani o przyjęcie łapówki po 12 tys. od prywatnego biznesmena w zamian za informację o planowanym zatrzymaniu. Dzięki temu biznesmen mógł uciec za granicę.	dolnośląskie	Wrocław	Prokuratura w Jeleniej Górze umorzyła postępowanie z braku dowodów	Zarzuty opierały się na anonimowym donosie.	GDoln136/22-05-01
Urząd Ochrony Państwa	Zastępcy szefa śląskiej delegatury UOP zarzucono utrudnianie postępowania i zbierania dowodów w sprawie Centrozapu oraz ujawniania informacji z tym śledztwem związanych.	śląskie	Katowice	Prokuratura wydała nakaz aresztowania oficera; postępowanie przygotowawcze	Zatrzymany oficer doprowadził do zatrzymania szefa tzw. „śląskiej ośmiornicy”. Po poręczeniu oficer został zwolniony. Nie wiadomo, czy rzeczywiście popełnił przestępstwo, czy padł ofiarą gry politycznej. W następstwie konfliktu z udziałem prokuratury, UOP i ministrem sprawiedliwości minister został zdymisjonowany.	DzPol162/13-07-01
urząd wojewódzki	Dyrektorowi Wydziału Przekształceń Własnościowych zarzucono rażące nieprawidłowości przy prywatyzacji Cefarmu. Wskazano inwestora bez uwzględnienia innych ofert.	podlaskie	Białystok	postępowanie przygotowawcze	Podlaski wojewoda dyscyplinarnie odwołał dyrektora	Try176/30-07-01
urząd wojewódzki	Dyrektorowi generalnemu Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego zarzucono brak nadzoru nad urzędnikami. Dyrektorowi Wydziału Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami zarzucono łamanie ustawy antykorupcyjnej. Dyrektor Wydziału Nadzoru Założycielskiego i Przekształceń Własnościowych zataił informacje o nieprawidłowościach powstałych w jednym z przedsiębiorstw nadzorowanych przez wojewodę.	śląskie	Katowice	postępowanie przygotowawcze	urzędnicy zostali odwołani ze swoich stanowisk	TrybŚl281/2/3-12-00

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
urząd wojewódzki	Specjalna komisja rządowa pod przewodnictwem ministra spraw wewnętrznych i administracji potwierdziła informacje o funkcjonowaniu w otoczeniu wojewody katowickiego nieformalnego układu, który zdominował rynek nieruchomości, zamówień publicznych przetargów i kontraktów. Wojewodzie zarzucono brak nadzoru nad podległymi urzędnikami, który doprowadził do wyodrębnienia się grupy wysokich urzędników, ułatwiających prowadzenie interesów osobom związanym z prywatnym przedsiębiorcą i kancelarią prawniczą. Osoby te zdominowały rynek nieruchomości, a na konta założonych przez nich spółek trafiły miliony złotych z państwowych firm. Wojewodzie zarzucono również, że gdy był przewodniczącym śląsko-dąbrowskiego regionu związku zawodowego, w strukturach regionu doszło do malwersacji finansowych.	śląskie	Katowice	Specjalna komisja rządowa pod przewodnictwem ministra spraw wewnętrznych i administracji potwierdziła informacje o funkcjonowaniu w otoczeniu wojewody katowickiego nieformalnego układu, który zdominował rynek nieruchomości, zamówień publicznych przetargów i kontraktów. Komisja uznała, że wojewoda nie czerpał z tego żadnych materialnych korzyści, ale odpowiada za brak nadzoru nad podległymi urzędnikami. Brak nadzoru wojewody doprowadził do wyodrębnienia się grupy wysokich urzędników, ułatwiających prowadzenie interesów osobom związanym z katowickim biznesmenem i kancelarią prawniczą Iurator. Działalność ta z reguły prowadzona była na granicy prawa, a w kilku wypadkach poza tymi granicami. Wojewoda złożył rezygnację z urzędu wojewody śląskiego 6 grudnia 2000 r.	Afera w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim wyszła na jaw po tym, jak ujawniono korupcję w żywieckim Państwowym Przedsiębiorstwie Komunikacji Samochodowej. Sąd Rejonowy w Żywcu postanowił, że w jednym procesie będzie sądzony za przyjęcie łapówki były zarządca komisaryczny PPKS, natomiast w drugim prezes firmy Bohurex, który mu ją wręczył. Wyeksploatowane autobusy PPKS Żywiec sprzedawał firmie Bohurex z Katowic, która po wyremontowaniu odsprzedawała je znów żywieckiemu przewoźnikowi. Zarabiali na tym: firma B. oraz pośrednicy w transakcjach finansowych - Centrala Zaopatrzenia Górnictwa SA w Katowicach oraz katowicka firma leasingowa Polcar. Tracił zaś PPKS, bo przedsiębiorstwo dostawało drogie, stare autobusy po modernizacji. Do żywieckiego sądu trafił drugi akt oskarżenia przeciwko zarządcy. Prokuratura Okręgowa w Katowicach zarzuca byłemu szefowi PPKS niegospodarność w zarządzaniu przedsiębiorstwem.	Try 282/04-12-2000, Rz 282/04-12-2000, Exllu 21626/05-12-2000, Rz 285/07-12-2000 Dz01 287/01/10-12-00, Przeg 50/11-12-00, GwKat 289/12-12-00, DzZach 290/13-12-00 GwCzęst 290/13-12-00, Nie 50/14-12-00, Rz 292/15-12-00, GW 294/18-12-00, GwKat 294/18-12-00, SupEx 296/20-12-00, Tryb 296/20-12-00, TygSolid 16/20-04-2001, Dzzach 300/27-12-00, TygSolid 1/05-01-2001, Try 7/09-01-2001, Rz 7/09-01-2001, ŻW 7/09-01-2001, SiPol 1/02-01-2001, TrybŚlą 282/04-12-2000, TrybŚlą 2/03-01-2001, Rz 76/30-03-2001, TygSolid 3/19-01-2001, SupEx 282/04-12-2000, TrybŚlą 150/29-06-2001, ŻW 286/08-12-2000, Rz 281/ 02/03-12-2000, ŻW 282/04-12-2000, ŻW 281/ 02/03-12-2000, NDz 282/04-12-2000, Życie 282/04-12-2000, Życie 281/ 02-03-12-2000, GW 282/04-12-2000, Nie 3/18-01-2001, ŻW 286/08-12-2000, Rz 14/17-01-2001, Try 290/13-12-2000, DzZach 268/17-11-2000, Przeg 2/08-01-2001, TrybŚlą 10/12-01-2001, TrybŚlą 7/09-01-2001, GwCzęst 7/09-01-2001, GW 303/ 30-12/01-01-2001, GW 264/13-11-2000, GwKat 19/23-01-2001,

źródło informacji

Rz 1/02-01-2001,
 Try2/03-01-01,
 GwKat303/30-12/01-01-01,
 TrybŚlą302/29-12-00,
 GW3/04-01-01,
 GłWielkop303/30-31-12/01-01-01,
 Nie1/04-01-01,
 Try290/13-12-00,
 Try4/05-01-01,
 TEMI1/03-01-01,
 TrybŚlą285/07-12-00,
 DzPol282/04-12-00,
 Rz285/07-12-00,
 TrybŚlą59/10/11-03-01,
 Głos49/09-12-00,
 DzZach282/04-12-00,
 Życie285/07-12-00,
 TryŚlą283/05-12-00,
 Nie2/11-01-01,
 SupEx285/07-12-00,
 Try285/07-12-00,
 GPol49/06-12-00,
 GłWielkop282/04-12-00,
 GwKat282/04-12-00,
 GłWielkop283/05-12-00,
 GLubuska282/04-12-00,
 GW286/08-12-00,
 DzZach286/08-12-00,
 GKrak285/07-12-00,
 KronikaBeskidzka49/07-12-00,
 Rz151/30-06/01-07-01,
 Dział150/29-06-01,
 TrybŚlą150/29-06-01,
 Rz283/05-12-00,
 SupEx283/05-12-00,
 Życie283/05-12-00,
 ŻW283/05-12-00,
 Try 283/05-12-2000,
 NDz 283/05-12-2000,
 SupEx 284/06-12-2000,
 TrybŚlą 151/ 30-06/01-07-2001,
 PrGosp 37/13-02-2001,
 GwKat 286/08-12-2000,
 GW 289/12-12-2000,
 Try 302/29-12-2000,
 GW 284/06-12-2000,
 TrybŚlą 40/16-02-2001,
 GPom 283/05-12-2000,

DzZach 40/16-02-2001,
 ŻW 288/11-12-2000,
 NDz 290/13-12-2000,
 Rz 290/13-12-2000,
 Życie 290/13-12-2000,
 GKrak 287/ 09/10-12-2000,
 TrybŚlą 287/ 09/10-12-2000,
 Rz 35/ 10/11-02-2001,
 TrybŚlą 97/25-04-2001,
 SupEx 100/ 28/29-04-2001,
 Rz 284/06-12-2000,
 DzPol 295/19-12-2000,
 ŻW 284/06-12-2000,
 Życie 284/06-12-2000,
 GwKat 281/ 02/03-12-2000,
 GOlszt 282/04-12-2000,
 GW 283/05-12-2000,
 Polityka 50/09-12-2000,
 GwKat 60/ 10/11-03-2001,
 Kulisy 49/07-12-2000,
 Rz 286/08-12-2000,
 Życie 287/ 09/10-12-2000,
 TygPow 50/10-12-2000,
 GPozn 283/05-12-2000,
 SupEx 287/ 09/10-12-2000,
 Try 287/ 09/10-12-2000,
 GW 288/11-12-2000,
 Rz 287/ 09/10-12-2000,
 Nw.Państwo 49/08-12-2000,
 GKrak286/08-12-2000,
 SiLudu 2158/08-12-2000,
 Exllu 21629/08-12-2000,
 GłPom 285/08-12-2000,
 GłWielkop 286/08-12-2000,
 GWroc 286/08-12-2000,
 Antena 50/11-12-2000,
 ZielSztand 51/17-12-2000,
 GPom 286/08-12-2000,
 SupEx 286/08-12-2000,
 GW 290/13-12-2000,
 Try 286/08-12-2000,
 NDz 286/08-12-2000,
 SupEx 286/08-12-2000,
 GW 287/ 09/10-12-2000,
 Życie 286/08-12-2000,
 ŻW 290/13-12-2000,
 IIKurierPol 235/04-12-2000,
 GłWyb 236/05-12-2000,

NowTryOpol 283/05-12-2000,
 DzZach 283/05-12-2000,
 GW 285/07-12-2000,
 Głos 49/09-12-2000,
 ŻW 285/07-12-2000,
 DzZach 286/08-12-2000,
 TrybŚlą 58/09-03-2001,
 GOlszt 286/08-12-2000,
 GłPom 39/15-02-2001,
 DzZach 287/ 09/10-12-2000,
 TrybŚlą 286/08-12-2000,
 GwKat 285/07-12-2000,
 ŻW 40/16-02-2001,
 DzWsch 282/04-12-2000,
 KurierLub 281/04-12-2000,
 Życie 288/11-12-2000,
 ŻW 287/ 09/10-12-2000,
 Try 288/11-12-2000,
 GW 40/16-02-2001,
 SupEx 40/16-02-2001,
 TryŚlą 228/ 29/30-09-2001,
 Tryb 300/27-12-2000,
 GwKat 175/ 28/29-07-2001,
 GW 40/16-02-2001,
 SupEx 40/16-02-2001,
 Rz 14/17-01-2001,
 Życie 284/06-12-2000,
 ŻW 40/16-02-2001,
 Kulisy 49/07-12-2000,
 Rz 285/07-12-2000,
 GW 283/05-12-2000,
 DzZach 40/16-02-2001

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
urząd wojewódzki	Urzędnikom urzędu wojewódzkiego prezes Funduszu Górnośląskiego finansował podróże.	śląskie	Katowice	postępowanie przygotowawcze	Prezes pozyskiwał na ten cel pieniądze, wystawiając przedsiębiorcom zawyżone rachunki za wyjazd na misję gospodarczą do USA.	Rz150/29-06-01; SupEx150/29-06-01
urząd wojewódzki	Urzędników wydziału gospodarki i przekształceń własnościowych oskarżono o nadużycie uprawnień i niedopilnowanie obowiązków przy prywatyzacji Przedsiębiorstwa Budowy Mostów. Przedsiębiorstwo kupił Beton Stal, w którym jednym z dyrektorów został zarządca komisaryczny PBM.	opolskie	Opole	Kontrola wewnętrzna urzędu, postępowanie Komendy Wojewódzkiej i Prokuratury Rejonowej	Oskarżono pięć osób: zarządcę komisarycznego, dyrektora wydziału gospodarki i przekształceń własnościowych, zastępcę dyrektora i dwóch pracowników wydziału	GwOpolu 79/03-04-01
urząd wojewódzki	Dyrektorowi Wydziału Finansowego zarzucono naruszenie dyscypliny finansowej. Dyrektor akceptował umowę pomiędzy wojewódzkim konserwatorem zabytków a nie istniejącym jeszcze formalnie Lubuskim Konsorcjum Budownictwa Socjalnego. Na konto konsorcjum urząd przełał 1,3 mln zł. Dyrektor ponadto przez kilka miesięcy wykonywał prace zlecone na rzecz konsorcjum, na czym zarobił 29 tys. zł.	lubuskie	Zielona Góra	Dyrektor został zwolniony z pracy	Dyrektora został zwolniony dopiero po dwóch latach przez nowego wojewodę.	Rz 291/14-12-00, Trybuna 291/14-12-00 GLubuska 291/14-12-00
wojsko	Podpułkownik Wojskowej Komendy Uzupełnień jest podejrzany o przyjęcie łapówki w zamian za pomoc w uzyskaniu zwolnienia od zasadniczej służby wojskowej.	dolnośląskie	Wałbrzych	postępowanie przygotowawcze	aresztowano także lekarza - przewodniczącego komisji lekarskiej. W całej sprawie postawiono zarzut łapownictwa 81 osobom.	GDoln101/30-04-01
wymiar sprawiedliwości	Prokurator Prokuratury Rejonowej zażądała łapówki w zamian za odstąpienie od oskarżenia - ok. 7,5 tys. zł	lubelskie	Biała Podlaska	wyrok nieprawomocny	W tej sprawie udowodniono także powiązania pani prokurator z pewnym oszustem (handel spirytusem); wyrok: 2 lata pozbawienia wolności, 7 tys. zł grzywny i 5-letni zakaz wykonywania zawodów sędziego, adwokata i prokuratora.	DzWsch91/18-04-01, DzWsch97/25-04-01; GwLub62/14-03-01, GwLub97/25-04-01; GW97/25-04-01; KurierLub9/11-01-01, Kurier62/14-03-01, Kurier91/18-04-01; Exllu97/25-04-01; SupEx97/25-04-01; Życie97/25-04-01; Rz97/25-04-01
wymiar sprawiedliwości	Sędzia Sądu Okręgowego była powiązana z lokalnymi przestępcami: wymusiła na poszkodowanej polubowne załatwienie sprawy i wycofanie skargi, a także wydawała łagodne wyroki w sprawach związanych z lokalnym środowiskiem przestępczym.	podlaskie	Białystok	Wszczęto postępowanie dyscyplinarne, w wyniku którego została przeniesiona na inne stanowisko.	Mimo toczącego się postępowania dyscyplinarnego sędzia orzekła jeszcze przez półtora roku. W sprawę zamieszany był też jeden z prokuratorów (śledztwo oraz postępowanie dyscyplinarne wobec niego umorzono) oraz mąż sędzi.	Rz79/03-04-01, Rz80/04-04-01, Rz133/08-06-01; KurierPor80/04-04-01, KurierPor83/07-04-01, KurierPor84/09-04-01, KurierPor91/18-04-01, KurierPor134/09-06-01; GWspółcz72/11-04-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
wymiar sprawiedliwości	Sędzia Sądu Wojewódzkiego oraz prokurator przyjęli od podejrzanych - za pośrednictwem adwokata - 12 tys. USD i 3 tys. zł łapówki za uchylenie aresztu.	świętokrzyskie	Częstochowa	proces	Proces nie mógł się rozpocząć, bo sprawa przesyłana była z sądu do sądu na terenie całego kraju, a oskarżeni przedstawiali kolejne zwolnienia lekarskie. Na biegłego sądowego powołano zaś lekarza, którego rok wcześniej skazano w I instancji za branie łapówek od pacjentów. Z powodu naruszenia ważnego interesu prywatnego oskarżonych oraz „nierzetelności w relacjonowaniu sprawy przez niektóre media” wyłączono jawność rozprawy.	Rz233/05-10-00, Rz262/09-11-00, Rz285/07-12-00; GwCzęst233/05-10-00, GwCzęst262/09-11-00, GwCzęst265/14-11-00, GwCzęst269/18-11-00, GwCzęst276/27-11-00, GwCzęst283/05-12-00 GwCzęst285/07-12-00, GwCzęst286/08-12-00, GwCzęst287/09-12-00, GwCzęst15/18-01-01, GwCzęst45/22-02-01; GW285/07-12-00, GW286/08-12-00; TrybŚlą263/10-11-00; NowTryOpol262/09-11-00, NowTryOpol285/07-12-00, NowTryOpol286/08-12-00; Try285/07-12-00; DzZach285/07-12-00; DzPol46/23-02-01
wymiar sprawiedliwości	Sekretarka Wydziału Cywilnego Sądu Rejonowego za opłatą od 100 do 200 zł wystawiała fikcyjne wyroki sądowe.	pomorskie	Gdynia	postępowanie przygotowawcze	W sprawie oskarżono też 7 osób, które wręczały pieniądze. Nie wiadomo, ile osób jest jeszcze zamieszanych.	SupEx219/19-09-00
wymiar sprawiedliwości	Sędzi Sądu Rejonowego zarzucono przyjęcie 2 tys. marek niemieckich za uniewinnienie gangstera.	dolnośląskie	Głogów	postępowanie przygotowawcze - wniosek o uchylenie immunitetu (odrzucony); aresztowano również adwokata podejrzanego o współpracę z gangiem.	Przewodniczącemu Wydziału Karnego tego sądu zarzucono też przyjęcie markowej wędki od przestępców ten zarzut nie potwierdził się. W sprawę zamieszany także były policjant (mąż podejrzanej sędzi), który miał przekazać przewodniczącemu prezent.	Życie253/28-10-00, Życie276/27-11-00, Życie277/28-11-00; GDIn280/01-12-00, GDIn106/08-05-01; SiPol252/27-10-00, SiPol274/24-11-00, SiPol106/08-05-01, SiPol226/27-09-01, SiPol228/29-09-01; GLubuska267/16-11-00, GLubuska276/27-11-00, GLubuska278/29-11-00; GWroc275/25-11-00; Konkrety48/30-11-00

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
wymiar sprawiedliwości	Wiceprezesowi Sądu Okręgowego zarzucono pięciokrotne przyjęcie łapówki, m.in. mercedesa, 8,2 tys zł, udział w zyskach z działalności hurtowni w wys. ok. 200 tys. zł i 100 tys dolarów od biznesmena-przestępcy, który m.in. zagarnął na szkodę ZUS ok. 5 mln. zł. Prowadził z nim także liczne interesy.	śląskie	Katowice	podjęto postępowanie przygotowawcze; w pierwszej instancji uchylono sędziemu immunitet.	Prezes Sądu Okręgowego przekazał podejrzanemu o korupcję wiceprezesowi kierowanie sądem na czas swojej nieobecności, za co Minister Sprawiedliwości postanowił odwołać go ze stanowiska. Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Okręgowego w Katowicach nie poparło jednak tego wniosku (206 głosów przeciw, 129 - za, 41 wstrzymało się od głosu). Oskarżony wiceprezes pomimo ultimatum ministra sprawiedliwości nie złożył funkcji, został więc zawieszony w jej sprawowaniu miesiąc później, a następnie w wyniku nacisków podał się do dymisji. Sędzia był też związany ze sprawami dwóch nieruchomości, majątku nieprawidłowo sprywatyzowanych przedsiębiorstw.	Try244/18-10-00, Try246/20-10-00, Try 293/16/17-12-00, Try2/03-01-01, Try4/05-01-01, Try20/24-01-01, SupEx246/20-10-00, SupEx2/03-01-01, SupEx62/14-03-01, TrybŚlą242/16-10-00, TrybŚlą246/20-10-00, TrybŚlą251/26-10-00, TrybŚlą279/30-11-00, TrybŚlą 293/16/17-12-00, TrybŚlą 297/21-12-00, TrybŚlą 298/22-12-00, TrybŚlą2/03-01-01, TrybŚlą3/04-01-01, TrybŚlą4/05-01-01, TrybŚlą47/24-02-01, TrybŚlą62/14-03-01, DzBałt296/20-12-00, DzBałt62/14-03-01, GW246/20-10-00, GW251/26-10-00, GW278/29-11-00, GW298/22-12-00, GW2/03-01-01, GW17/20-01-01, GW62/14-03-01, GwKat 292/16/17-12-00, GwKat299/23-12-00, Życie 296/20-12-00, Życie 299/23-12-00, Życie 302/29-12-00, Życie2/03-01-01, Życie4/05-01-01, Życie62/14-03-01, Życie75/29-03-01, Polityka3/20-01-01, Polityka12/24-03-01, Rz243/17-10-00, Rz246/20-10-00, Rz251/26-10-00, Rz 293/16/17-12-00, Rz 295/19-12-00, Rz2/03-01-01, Rz4/05-01-01, Rz17/20-01-01, Rz62/14-03-01, Rz98/26-04-01, Rz168/20-07-01, NwPaństwo48/01-12-00, NwPaństwo27/06-07-01, DzZach167/19-07-01, DzZach 296/20-12-00, ŻW246/20-10-00, ŻW2/03-01-01, ŻW4/05-01-01, ŻW17/20-01-01, Now-GPomiKujaw36/12-02-01, DzPol46/23-02-01

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
wymiar sprawiedliwości	Prokurator zaproponowała umorzenie sprawy za 1 tys. zł.	śląskie	Katowice	proces	Świadek twierdzi, że oskarżona mówiła o „potrzebach remontowych prokuratury”.	DzPol238/11-10-00; Rz238/11-10-00
wymiar sprawiedliwości	Sędziemu Sądu Rejestrowego zarzucono przyjęcie 10 tys. zł za pomyślny przebieg postępowania upadłościowego.	małopolskie	Kraków	Prezes Sadu Okręgowego zawiadomił prokuraturę. Sąd dyscyplinarny I instancji uchylił sędziemu immunitet, Wyższy Sąd Dyscyplinarny utrzymał w mocy tę decyzję. Postępowanie prokuratorskie.	Podejrzany sędzia stara się o otwarcie kancelarii notarialnej. Kilka miesięcy później pod samochód sędziego podłożono bombę.	GW 291/14-12-00, Rz 292/15-12-00, DzPol 292/15-12-00, DzPol63/15-03-01, DzPol 229/01-10-01
wymiar sprawiedliwości	Sędziemu zarzucono oczywistą i rażącą obrazę prawa i uchybienie godności urzędu w związku z opóźnianiem terminów rozpraw i różnym traktowaniem stron (sprzyjaniem oskarżonym) oraz niewłaściwymi kontaktami towarzyskimi	lubuskie	Krosno Odrzańskie	postępowanie dyscyplinarne		GLubuska 44/21-02-2001
wymiar sprawiedliwości	Adwokat został oskarżony o próbę wręczenia łapówek sędziemu i prokuratorowi oraz o pomawianie ich o przyjęcie tychże.	lubuskie	Krosno Odrzańskie	wyrok nieprawomocny	Zamieszany sędzia zniknął, prokurator oskarżył o adwokata zniesławienie.	GZach99/27-04-01, GZach220/20-09-01; GLubuska44/21-02-01
wymiar sprawiedliwości	Komornik przy Sądzie Rejonowym w Lesku w zamian za pieniądze obiecywał dłużnikom umorzenie połowy długu; wyludzał też od nich zwroty kosztów podróży oraz nienależne zaliczki.	podkarpackie	Lesko	proces		GCodz248/21-12-00
wymiar sprawiedliwości	Sędzia Sądu Rejonowego w zamian za korzyści materialne (m.in. samochód) wypuścił oszusta z aresztu, trzykrotnie odraczał wykonanie kary i pozytywnie zaopiniował jego wniosek o ulaskawienie. Zarzucono mu także fałszerstwo dokumentów, by zalegalizować подарowane auto (miało podwójne numery nadwozia).	lubelskie	Lublin	postępowanie przygotowawcze - wniosek o uchylenie immunitetu, dwukrotnie odrzucony		Wprost49/03-12-00

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
wymiar sprawiedliwości	Adwokatowi zarzucono współpracę ze zorganizowaną grupą przestępczą. Jako obrońca oskarżonego o napad rabunkowy usiłował wręczyć łapówkę prokuratorowi i nakłaniał świadka do składania fałszywych zeznań. Prokuratorowi zarzucono wykradanie i sprzedaż akt za 1,5 tys. zł., a wicedyrektorowi wydziału w Urzędzie Miejskim wręczenie łapówki oraz składanie fałszywych zeznań.	lubelskie	Lublin	adwokata aresztowano; postępowanie sądowe	O związek ze sprawą podejrzewano również prokuratora okręgowego i zastępcę naczelnika oddziału Centralnego Biura Śledczego; areszt wobec adwokata uchylono za poręczeniem Okręgowej Rady Adwokackiej i profesora prawa z UMCS; kilku sędziów wyłączyło się od prowadzenia sprawy, powołując się na znajomość z oskarżonymi. Minister sprawiedliwości odwołał prokuratora okręgowego i naczelnika Wydziału do Zwalczania Przestępczości Gospodarczej tej prokuratury na wniosek prokuratora apelacyjnego.	GwLub 292/15-12-00, GwLub12/15-01-01, GwLub43/20-02-01, GwLub52/02-03-01, GwLub82/06-04-01, GwLub130/05-06-01, GwLub178/01-08-01, GwLub180/03-08-01, GwLub194/21-08-01, GwLub202/30-08-01; GwLub 241/15-10-01 GwKrak 82/06-04-01; KurierLub 290/14-12-00, KurierLub 291/15-12-00, KurierLub 13/16-01-01, KurierLub23/27-01-01, KurierLub43/20-02-01, KurierLub52/02-03-01, KurierLub58/09-03-01, KurierLub82/06-04-01, KurierLub86/11-04-01, KurierLub178/01-08-01, KurierLub192/18-08-01, KurierLub202/30-08-01; DzPol 82/06-04-01, DzPol178/01-08-01; Przeg22/28-05-01; DzWsch 296/20-12-00, DzWsch 46/23-02-01, DzWsch52/02-03-01, DzWsch82/06-04-01, DzWsch133/08-06-01; SupEx12/15-01-01, SupEx23/27-01-01, SupEx53/03-03-01, SupEx82/06-04-01; Rz179/02-08-01; Tryb 292/15-12-00; Życie 292/15-12-00

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
wymiar sprawiedliwości	Pomocowa organizacja społeczna, której prezesem był przewodniczący sądu rejonowego, rozesłała do sądów okręgowych w kraju pismo z prośbą o zasądzenie nawiązek na rzecz stowarzyszenia. Pismo zostało wysłane także do przedsiębiorców, prokuratorów i kierowników zakładów pracy. Prośbie towarzyszył regulamin konkursu na najhojniejszego sponsora, w którym nagrodami były wczasy krajowe i zagraniczne. W konkursie udział wzięli sędziowie z kilku miast.	podlaskie	Łomża	prokuratura umorzyła postępowanie	Z konkursu wyłączono funkcjonariuszy publicznych. Wobec byłego prezesa Stowarzyszenia, sędziego sądu rejonowego, wszczęto postępowanie dyscyplinarne. Doniesienie do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa złożył prezes sądu okręgowego. Prokuratura rejonowa nie dopatrzyła się znamion przestępstwa w działalności Stowarzyszenia. Stwierdziła, że szlachetne pobudki tej działalności równoważyły budzący wątpliwości etyczne sposób realizacji.	Rz81/05-04-01, GazBiał82/06-04-01, KurierPor82/06-04-01, KurierPor105/07-05-01, GwBiał105/07-05-01
wymiar sprawiedliwości	Adwokat został oskarżony o przyjęcie 100 tys. zł za obietnicę załatwienia wyjścia na wolność oskarżonemu przebywającemu w areszcie.	łódzkie	Łódź	proces	W sprawę zamieszanych jest 13. innych oskarżonych, w tym kilku lekarzy.	Rz246/20-10-00; Exllu21638/19-12-00
wymiar sprawiedliwości	Sędzia Sądu Rejonowego przedstawiał przełożonym fałszywe rachunki i delegacje.	warmińsko-mazurskie	Pisz	umorzone postępowanie dyscyplinarne		Nie25/21-06-01
wymiar sprawiedliwości	Adwokatką została oskarżona o próbę przekupstwa sędziego i pomówienie o wzięcie łapówki dwóch innych sędziów. Zaproponowała sędziemu łapówkę w zamian za wydanie wyroku uniewinniającego jej klienta.	wielkopolskie	Poznań	Wobec adwokat orzeczono 3-miesięczny areszt.	Prezes Sądu Okręgowego, który zwlekał z poinformowaniem prokuratury o zajściu, pod naciskiem ministra sprawiedliwości złożył dymisję. Areszt uchylono za poręczeniem Okręgowej Rady Adwokackiej. Próba przekupstwa miała miejsce tuż przed ogłoszeniem wyroku w sprawie Elektromisu. Sąd rozpatrujący apelację w sprawie Elektromisu ma zwrócić się o opinię do Sądu Najwyższego z uwagi na wątpliwości formalne.	GW7/09-01-01, GW8/10-01-01, GW13/16-01-01; GWielkop 7/09-01-01, GWielkop21/25-01-01, GWielkop135/11-06-01; Rz8/10-01-01; Życie12/15-01-01, Życie136/12-06-01; GWielkop8/10-01-01; GPozn8/10-01-01, GPozn9/11-01-01, GPozn13/16-01-01, GPozn21/25-01-01; SupEx12/15-01-01, SupEx13/16-01-01; GZach122/26-05-01; Wprost7/18-02-01; GWielkop 239/12-10-2001; Now-GPomiKujaw 240/13/14-10-2001, GPozn 12/15-01-2001
wymiar sprawiedliwości	Dwóm sędzom zarzucono przyjęcie łapówek w zamian za szybkie zasądzenie spadku w postaci kamienic na podstawie sfalszowanego testamentu (nie zarządzono ekspertyzy grafologicznej). Przewodniczący Wydziału Ksiąg Wieczystych w ciągu kilku dni dokonał odpowiedniego wpisu.	wielkopolskie	Poznań	postępowanie dyscyplinarne - zakończone	Sędzie zostały zawieszone w pełnieniu funkcji, zaś sędzia z Wydziału Ksiąg Wieczystych został zdjęty ze stanowiska dopiero na żądanie ministra sprawiedliwości. Podjął następnie pracę (z poparcia samorządu zawodowego) w Sądzie Okręgowym - został oczyszczony z zarzutu przyjęcia korzyści majątkowej w zamian za szybkie dokonanie wpisu.	Wprost49/03-12-00, Gpozn 298/22-12-2000

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
wymiar sprawiedliwości	Sędziemu Sądu Okręgowego zarzucono przyjęcie korzyści materialnych: kamery, sfinansowania pobytu w hotelu oraz pieniędzy za uchylenie listu gończego, złagodzenie kwalifikacji prawnej czynu i napisanie zażalenia na areszt.	dolnośląskie	Świdnica	postępowanie przygotowawcze - wniosek o uchylenie immunitetu, odrzucony	Dwóch pierwszych przysług nie wykonał, w sprawie trzeciej zaginęły dowody. Ten sam sędzia stawał już przed sądem w związku z poświadczeniem nieprawdy w dokumencie oraz używaniem nieoclonionego samochodu. W trakcie trwania tego procesu nadal orzekał, gdyż Sąd Dyscyplinarny uchylił decyzję prezesa Sądu Rejonowego o odsunięciu go od czynności. Tego samego sędziego widziano też w trakcie libacji w towarzystwie człowieka poszukiwanego listem gończym, który wyludził w oparciu o sfalszowane dokumenty towar na raty. W opisanej tu sprawie sądeni będą tylko ci, którzy zeznali o wręczeniu łapówek.	GW228/29-09-00; GWroc229/30-09-00; GDoln248/23-10-00
wymiar sprawiedliwości	Przewodniczącemu Wydziału Karnego Sądu Rejonowego zarzucono kontakty z lokalnym światem przestępczym i przyjmowanie korzyści materialnych (m.in. samochodu) w zamian za wydawanie łagodnych wyroków i przedłużanie procedur. Np. przez 9 miesięcy formułował uzasadnienie wyroku, dając czas na ucieczkę oskarżonym. Zasadzał też nawiązki na klub strzelecki, którego był członkiem i w którym często bawił. Właścicielem tego klubu był ojciec lokalnego przestępcy.	kujawsko-pomorskie	Toruń	postępowanie przygotowawcze - wniosek o uchylenie immunitetu	Już w 1996 r. toczyło się przeciw sędziemu śledztwo - umorzone z braku dowodów; sędzia pomagał także ukryć nieprawidłowości przy prywatyzacji firmy „Tormięs”, co wiąże go ze sprawą tzw. „łódzkiej ośmiornicy”. Toruńscy prokuratorzy przyznawali nawiązki na rzecz tego samego klubu, co sędzia; w tym samym układzie towarzyskim było też dwoje adwokatów - dostawali 80% spraw z urzędu; oprócz sędziego stanowisko stracił prezes Sądu Rejonowego (także dostał od przestępców drogi samochód), rozważano też rozwiązanie całego Sądu Okręgowego. Sprawę ujawnili dziennikarze „Rz”, przeciwko którym sędzia skierował wniosek do prokuratury o popełnieniu przestępstwa przez podanie do publicznej wiadomości nieprawdziwych informacji, znieważanie, działanie zmierzające do pozbawienia go zaufania publicznego niezbędnego do wykonywania zawodu sędziego.	Rz272/22-11-00, Rz273/23-11-00, Rz274/24-11-00, Rz275/25-11-00, Rz277/28-11-00, Rz279/30-11-00, Rz37/13-02-01, Rz125/30-05-01; Życie277/28-11-00, Życie281/03-12-00, Życie8/10-01-01, Życie75/29-03-01; GW274/24-11-00, GW39/15-02-01, GW115/18-05-01; GwByd273/23-11-00; Try273/23-11-00, Try274/24-11-00, Try276/27-11-00, Try279/30-11-00; NDz38/14-02-01; SupEx55/06-03-01; GPom274/24-11-00, GPom278/29-11-00; Now-GPomiKujaw274/24-11-00, Now-GPomiKujaw39/15-02-01; IlKurierPol 229/24-11-00; DzPol13/16-01-01, DzPol46/23-02-01; Kulisy48/30-11-00; ZielSztand50/10-12-00; Now-GPomiKujaw 291/14-12-00

instytucja	opis zdarzenia	województwo	miejsowość	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
wymiar sprawiedliwości	Siedmiu prokuratorów uczestniczyło w imprezie z udziałem przestępcy. Impreza zorganizowana była w klubie, na rzecz którego kierowane były nawiązki za warunkowe umorzenia.	kujawsko-pomorskie	Toruń	postępowanie dyscyplinarne	Dwóch prokuratorów zawieszono w czynnościach służbowych.	GwByd38/14-02-01; Życie69/22-03-01; Polityka15/14-04-01; Rz80/04-04-01; GW80/04-04-01; DzBałt141/19-06-01; SupEx151/30-06-01
wymiar sprawiedliwości	Prokurator umorzyła postępowanie w sprawie człowieka, który kilka lat później zbudował jej dom.	mazowieckie	Warszawa	postępowanie dyscyplinarne	Rachunki nie są jednoznaczne.	SupEx152/02-07-01; GSto153/03-07-01
wymiar sprawiedliwości	Rzecznik Prokuratury Okręgowej oskarżony został przez swych przełożonych o przyjęcie łapówki.	mazowieckie	Warszawa	umorzone postępowanie przygotowawcze	Sprawa rozgrywała się na tle konfliktu z szefami; świadek okazał się niewiarygodny.	Życie168/20-07-01
wymiar sprawiedliwości	Adwokat został oskarżony o przyjmowanie od grupy przestępczej przedmiotów pochodzących z przestępstwa (m.in. piec kaflowy, kaloryfery) w zamian za doradztwo.	wielkopolskie	Wągrowiec	Sąd Dyscyplinarny przy Okręgowej Radzie Adwokackiej zawiesił oskarżonego w czynnościach adwokata.	Wyższy Sąd Dyscyplinarny przy Naczelnej Radzie Adwokackiej uchylił tę decyzję i nakazał ponowne rozpatrzenie sprawy. Adwokat podjął praktykę zawodową. Fragment sprawy tzw.ośmiornicy wągrowieckiej.	GIWielkop116/19-05-01
wymiar sprawiedliwości	Prokurator oferował pośrednictwo między ofiarami kradzieży samochodu a gangsterami w zamian za 6 tysięcy złotych (początkowo 12 tys.).	wielkopolskie	Wągrowiec	proces	Sprawa powiązana z tzw. ośmiornicą wągrowiecką.	Życie172/25-07-01
wymiar sprawiedliwości	Sędzia Sądu Gospodarczego w Zielonej Górze przez 6 lat nie poinformował o próbie przekupienia go.	lubuskie	Zielona Góra	umorzone z powodu przedawnienia postępowanie dyscyplinarne	Przekupującym był mąż jednej z adwokat.	GW56/07-03-01; GZach57/08-03-01, GZach68/21-03-01, GZach91/18-04-01; GLubuska 58/09-03-01, GLubuska91/18-04-01
wymiar sprawiedliwości	Adwokatowi zarzucono nielegalne posiadanie broni, paserstwo i nakłanianie do składania fałszywych zeznań.	lubuskie	Zielona Góra	postępowanie prokuratorskie	Adwokat był obrońcą rezydenta tzw. „Pruszkowa” na Dolnym Śląsku i został zatrzymany w związku z akcją Centralnego Biura Śledczego	Życie 292/15-12-00

5. Mapa Korupcji (układ terytorialny)

województwo	mięjscość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
cały kraj	cały kraj	edukacja	Wydawcy podręczników szkolnych zachęcają pedagogów do bezpośredniej sprzedaży podręczników w szkołach. Jednocześnie oferują nauczycielom, którzy sprzedadzą najwięcej podręczników, prezenty - pieniądze, komputery, wycieczki zagraniczne czy telefony komórkowe.			GW180/03-08-01, TygPow32/12-08-01
		polityka	Senator odbyła wiele podróży zagranicznych i krajowych, które nie były konieczne. W podróżach tych, jak np. do Portugalii, towarzyszyło jej kilkanaście osób. Ponadto zarzucono jej załatwienie posady dla córki w radzie nadzorczej spółki skarbu państwa.			Nie 36/06-09-01
	Katowice, Żarnowiec, Konstantynów Łódzki, Warszawa, Karków	polityka	Firma (oraz kilka innych o podobnej nazwie) założona przez posła wyłudzała od skarbu państwa podatek VAT. Poseł dokonywał fikcyjnych obrotów towarami między kontrolowanymi przez siebie spółkami w celu wyłudzenia od urzędów skarbowych podatku VAT. Po wejściu do parlamentu (1997 r.) poseł zrezygnował z pełnienia funkcji prezesa firm, nie zrezygnował jednak z działalności gospodarczej, mimo to pobierał bezprawnie dietę poselską. Sejmowa Komisja Etyki nakazała mu zwrot ok. 250 tys. złotych	postępowanie prokuratorskie	Aresztowani zostali: syn, konkubina i brat posła, były senator, który wprowadził do firmy posła mafię pruszkowską. Poseł na dobę przed wygaśnięciem mandatu poselskiego, posługując się paszportem dyplomatycznym, uciekł za granicę.	Życie 109/11-05-01; Rz.109/11-05-01; Nie 36/06-09-01
	Pcim, Tarnów, Warszawa	polityka	Jednemu z kandydatów na prezydenta RP zarzucono, że znaczna część wpłat na kampanię wpłynęła już po wyborach. Były to indywidualne darowizny. Po sprawdzeniu okazało się, że pieniądze wpłacano, korzystając z cudzych nazwisk. Osoby, których nazwiska, wykorzystano nic o tym nie wiedziały. Ponadto stwierdzono, że wpłat dokonano w kilku zaledwie miejscowościach, w których nadano po kilkadziesiąt przekazów wypełnionych przez tą samą osobę.	postępowanie prokuratorskie		Nie 36/ 06-09-01
ośrodki kształcenia medycznego na terenie Polski		służba zdrowia	Lekarze ujawnili, że testy na drugi stopień specjalizacji lekarskiej można kupić za 2,5 tys. zł z gotowymi odpowiedziami	Minister Sprawiedliwości zapowiedział wszczęcie postępowania wyjaśniającego	Sprawę ujawnili dziennikarze; w następstwie artykułów prasowych rząd przyspieszył prace nad ustawą o zawodzie lekarza, zmieniającą zasady szkoleń i egzaminów	GW 296/20-12-2000, 298/22-12-2000, 120/24-05-2001
kujawsko-pomorskie, zachodniopomorskie, mazowieckie, warmińsko-mazurskie, małopolskie		agencje państwowe	Agencja Rynku Rolnego dopuściła do wielu nieprawidłowości przy skupach interwencyjnych produktów rolnych: zbóż i żywności (dopuszczano do fałszowania informacji w zeznaniach), przez co ogromne straty poniósł Skarb Państwa.	kontrola NIK	Prezes Krajowego Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych domagał się w Sądzie Okręgowym w Warszawie przeprosin za artykuł w „Polityce”. Sąd oddalił wniosek.	GPom14/17-01-01, Polityka33/18-08-01, Polityka34/25-08-01

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
dolnośląskie	Bolesławiec	organy ścigania	Pięciu policjantom zarzucono współpracę z lokalnymi gangami w zamian za korzyści finansowe. Tolerowanie sprowadzania do Polski samochodów bez cła. Znaleziono narzędzia do przebijania numerów wydali przestępców w zamian za łapówkę. Ponadto jeden z nich umożliwił innej osobie usunięcie dowodów przestępstwa oraz zezwolił na opuszczenie mieszkania podczas rewizji, inny wymuszał łapówki i fałszował dane policyjne. Informowali gangsterów o planowanych akcjach policji.	Trzech funkcjonariuszy tymczasowo aresztowano	Akcja funkcjonariuszy CBS objęła Wrocław, Zgorzelec, Lubań i Bolesławiec	GWroc 246/20/21-10-01, GWroc 240/13/14-10-01
dolnośląskie	Czernica	samorząd terytorialny	Sekretarzowi gminy zarzucono, że przez trzy lata zatrudniony był jako kierownik budowy przez prywatną firmę, której następnie wydawał pozwolenia na budowę domów, których konstrukcja zagrażała zdrowiu i życiu ich mieszkańców.	postępowanie przygotowawcze	Sekretarz gminy przekroczył swoje uprawnienia wydając decyzje o pozwoleniu na budowę na podstawie niepełnej dokumentacji.	GDoln29/03/04-02-01
dolnośląskie	Głogów	wymiar sprawiedliwości	Sędzi Sądu Rejonowego zarzucono przyjęcie 2 tys. marek niemieckich za uniewinnienie gangstera.	postępowanie przygotowawcze - wniosek o uchylenie immunitetu, (odrzucony); aresztowano również adwokata podejrzanego o współpracę z gangiem.	Przewodniczącemu Wydziału Karnego tego sądu zarzucono też przyjęcie markowej wędki od przestępców - ten zarzut nie potwierdził się. W sprawę zamieszany także był policjant (mąż podejrzanego sędziego), który miał przekazać przewodniczącemu prezent.	Życie253/28-10-00, Życie276/27-11-00, Życie277/28-11-00; GDIn280/01-12-00, GDIn106/08-05-01; SiPol252/27-10-00, SiPol274/24-11-00, SiPol106/08-05-01, SiPol226/27-09-01, SiPol228/29-09-01; GLubuska267/16-11-00, GLubuska276/27-11-00, GLubuska278/29-11-00; GWroc275/25-11-00; Konkrety48/30-11-00
dolnośląskie	Jedlina Zdrój	samorząd terytorialny	Burmistrzowi zarzucono łamanie ustawy antykorupcyjnej poprzez występowanie w sądowych rejestrach jako członek zarządu firmy, która na terenie gminy prowadzi remonty dróg.	postępowanie przygotowawcze	Wałbrzyska Prokuratura Rejonowa oddaliła zarzut	SiPol 228/29-09-00
dolnośląskie	Jelenia Góra	organy ścigania	Naczelnik policji bezprawnie wydał przestępcy samochód pochodzący z przemytu, zaparkowany na policyjnym parkingu.	Prokuratura zarzuciła policjantowi przekroczenie uprawnień i utrudnianie postępowania karnego.	Nie zebrano dowodów na przyjęcie łapówki. Nieoficjalnie wiadomo, że dostał w zamian meble do kuchni. Funkcjonariusz tłumaczył, że samochód miał wydać przestępcy w zamian za udzielenie ważnych informacji, a o zwrocie samochodu wiedzieli jego przełożeni.	SiPol, 99/27-04-01, GDoln, 100/28/29-04-01
dolnośląskie	Jelenia Góra	prawo jazdy	Dyrektorowi i egzaminatorowi ośrodka ruchu drogowego oraz czterem właścicielom prywatnych szkół jazdy zarzucono branie łapówek.	Prokuratura Rejonowa w Jeleniej Górze podjęła śledztwo	Przypadki korupcji ujawniła jedna z egzaminatorek z Jeleniej Góry.	Gwroc74/28-03-01, Gwroc93/14-04-01, Gwroc163/14/15-07-01, Gwroc167/19-07-01, Gwroc 168/20-07-01, Przeg24/11-06-01, Wprost25/24-06-01

województwo	miejsowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
dolnośląskie	Jelenia Góra	prawo jazdy	Dwaj właściciele prywatnych szkół jazdy oraz instruktor nauki jazdy obiecywali swoim kursantom pomoc w zdaniu egzaminu praktycznego na prawo jazdy. Sumy łapówek wynosiły od 700 do 1000 złotych.	Śledztwo w tej sprawie trwało ponad dwa lata. Osoby oskarżone stanęły przed Sądem Rejonowym w Jeleniej Górze.		GDoln189/14/15-08-01
dolnośląskie	Kamienna Góra	organy ścigania	Dwaj funkcjonariusze zostali oskarżeni o przyjęcie korzyści majątkowej od nietrzeźwego kierowcy w zamian za zwrot prawa jazdy.	postępowanie prokuratorskie; policjanci zostali zawieszeni w służbie.	Policjanci nie przyznali się do postawionych im zarzutów.	SiPol, 81/05-04-01
dolnośląskie	Kobierzyce	samorząd terytorialny	Komisja Rewizyjna Rady Gminy zarzuciła wójtowi działanie bez konsultacji z radą gminy i mieszkańcami, sprzedaż gruntów bez przetargu, wykorzystywanie stanowiska do podniesienia wartości własnej ziemi, tolerowanie nadużywania alkoholu w urzędzie, nieuczestniczenie w posiedzeniach zarządu gminy oraz reklamowanie własnej ziemi na stronach internetowych urzędu	Wójt został odwołany	Kontrola NIK i wojewody	SiPol 57/08-03-2001
dolnośląskie	Legnica	samorząd terytorialny	Dwunastu funkcjonariuszom straży miejskiej, w tym byłemu komendantowi i jego zastępcy, zarzucono, że w latach 1997-99 anulowali mandaty, głównie samorządowcom i znanym legnickim lekarzom.	postępowanie sądowe	Po wszczęciu śledztwa komendant złożył rezygnację.	Exllu203/31-08-01
dolnośląskie	Lubań	organy ścigania	Pięciu policjantom zarzucono współpracę z lokalnymi gangami w zamian za korzyści finansowe. Tolerowanie sprowadzania do Polski samochodów bez cła. Znalezione narzędzia do przebijania numerów wydali przestępcom w zamian za łapówkę. Ponadto jeden z nich umożliwił innej osobie usunięcie dowodów przestępstwa oraz zezwolił na opuszczenie mieszkania podczas rewizji, inny wymuszał łapówki i fałszował dane policyjne. Informowali gangsterów o planowanych akcjach policji.	Trzech funkcjonariuszy tymczasowo aresztowano	Akcja funkcjonariuszy CBS objęła Wrocław, Zgorzelec, Lubań i Bolesławiec	GWroc 246/20/21-10-01, GWroc 240/13/14-10-01, SiPol, 122/26/27-0501
dolnośląskie	Lubin	spółdzielnie mieszkaniowe	Prezesowi spółdzielni mieszkaniowej zarzucono wzięcie łapówek za zawarcie umowy najmu lokalu.	postępowanie sądowe		GWroc176/30-07-01
dolnośląskie	Lubin	spółki skarbu państwa	Członkowie Zarządu KGHM Polska Miedź podjęli działania wskazujące na próbę przejęcia kontroli, a następnie prywatyzacji przedsiębiorstwa przez zmianę statutu spółki oraz jej dokapitalizowanie, co zmniejszyłoby udział akcji Skarbu Państwa w strukturze przedsiębiorstwa i uniemożliwiłoby kontrolę nad spółką. Szacuje się, że w wyniku działań Zarządu (inwestycje w Kongo) stracono 30 mln dol.	brak	Związki zawodowe, przeciwstawiając się działaniom Zarządu KGHM odwołały się do Ministerstwa Skarbu Państwa.	Try125/30-05-01

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
dolnośląskie	Lubin	spółki skarbu państwa	Wiceprezesi KGHM podpisali umowę z dwoma dziennikarzami na tworzenie korzystnego wizerunku firmy. Dziennikarze, występujący jako spółka, zobowiązali się w umowie do: blokowania spekulacji mediów wokół planowanych przez KGHM inwestycji, ochrony zarządu przed atakami prasowymi i doradztwo po przeciekach strategicznych informacji. Umowa opiewała na 15 tysięcy dolarów. Po trzech miesiącach umowę rozwiązano. Zarząd KGHM płacił im po 60 tys. złotych miesięcznie, mimo że spółka ta opracowała zaledwie wstępne założenia planu PR dla firmy. Tymczasem w momencie podpisania umowy z dziennikarzami informacje, które miały być chronione dotarły do mediów.	Prokura podjęła postępowanie w celu wyjaśnienia wydatków państwowej firmy.	Sprawę badała NIK.	GWroc109/11-05-01, Antena26/25-06-01
dolnośląskie	Podgórzyn	samorząd terytorialny	Kasjerkę oskarżono o kradzież 100 tys. zł z gminnej kasy.	Kasjerka została zwolniona z pracy	Kasjerka została zwolniona i aresztowana. Mieszkańcy planują zorganizowanie referendum. Uważają, że wójt odpowiada za swoich urzędników oraz zarzucają próbę ukrycia kradzieży.	SiPol 292/15-12-2000
dolnośląskie	Świdnica	samorząd terytorialny	Opozycja zarzuca korupcję przewodniczącemu Rady Miejskiej w Świdnicy. Przewodniczący nie zapłacił miastu 15 tysięcy złotych odsetek za dzierżawę lokalu dla firmy, którą prowadził zanim zasiadł w Radzie.			NDz5/06/07-01-01, SiPol7/09-01-01, Rz11/13/14-01-01
dolnośląskie	Świdnica	samorząd terytorialny	Świdniccy funkcjonariusze miejscy niezgodnie z prawem umarzali prawomocne mandaty kredytowe.		Ustalenia kontroli NIK	Rz197/24-08-01, SiPol198/25/26-08-01, GWroc198/25/26-08-01
dolnośląskie	Świdnica	wymiar sprawiedliwości	Sędziemu Sądu Okręgowego zarzucono przyjęcie korzyści materialnych: kamery, sfinansowanie pobytu w hotelu oraz pieniędzy za uchylenie listu gończego, złagodzenie kwalifikacji prawnej czynu i napisanie zażalenia na areszt.	postępowanie przygotowawcze - wniosek o uchylenie immunitetu, odrzucony	Dwóch pierwszych przysług nie wykonał, w sprawie trzeciej zaginęły dowody. Ten sam sędzia stał już przed sądem w związku z poświadczaniem nieprawdy w dokumencie oraz używaniem nieocłonego samochodu. W trakcie trwania tego procesu nadal orzekał, gdyż Sąd Dyscyplinarny uchylił decyzję prezesa Sądu Rejonowego o odsunięciu go od czynności. Tego samego sędziego widziano też w trakcie libacji w towarzystwie człowieka poszukiwanego listem gończym, który wyłudził w oparciu o sfałszowane dokumenty towar na raty. W opisanej tu sprawie sądeni będą tylko ci, którzy zeznali o wręczeniu łapówek.	GW228/29-09-00; GWroc229/30-09-00; GDoln248/23-10-00
dolnośląskie	Trzebnica	służba weterynaryjna	Powiatowemu lekarzowi weterynarii zarzucono wymuszanie łapówek.	Lekarz weterynarii został skazany na półtora roku pozbawienia wolności oraz trzyletni zakaz zajmowania stanowiska. Wyrok nieprawomocny, oskarżony i prokurator złożyli apelację.	Powiatowy lekarz weterynarii został zatrudniony na stanowisku inspektora w Wojewódzkim Inspektoracie Weterynaryjnym.	GWroc 121/25-05-01 GWroc 119/23-05-01 SiPol, 121/25-05-01
dolnośląskie	Wałbrzych	organy ścigania	Sprzedawca narkotyków próbował przekupić policjantów.	dealer został aresztowany	miął przy sobie 15 porcji marihuany i 18 amfetaminy	Życie 292/15-12-00

województwo	miejsowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
dolnośląskie	Wałbrzych	samorząd terytorialny	Korupcję i bogacenie się kosztem Miejskiego Biura Geodezji zarzuciło dwoje radnych kierownictwu tej instytucji. Szefowie biura mieli, zdaniem radnych, zlecać roboty swojej prywatnej firmie. Zdarzały się więc sytuacje, gdy ta sama osoba projekt wykonywała, opiniowała i zatwierdzała. Tymczasem oficjalnym powodem do likwidacji biura były straty wynikające z braku zamówień.	postępowanie przygotowawcze		SiPol205/03-09-01
dolnośląskie	Wałbrzych	wojsko	Podpułkownik Wojskowej Komendy Uzupełnień jest podejrzany o przyjęcie łapówki w zamian za pomoc w uzyskaniu zwolnienia od zasadniczej służby wojskowej.	postępowanie przygotowawcze	aresztowano także lekarza - przewodniczącego komisji lekarskiej. W całej sprawie postawiono zarzut łapownictwa 81 osobom.	GDoln101/30-04-01
dolnośląskie	Wrocław	banki	Dyrektorowi banku zarzuca się przyjęcie łapówki w zamian za udzielenie kredytów oraz działanie na szkodę placówki.	sprawa w toku		SiPol 53/03/04-03-2001
dolnośląskie	Wrocław	organy ścigania	Dwóm policjantom zarzucono przyjęcie korzyści materialnej od kierowcy nie posiadającego dowodu rejestracyjnego.	wszczęto postępowanie prokuratorskie; prokurator zdecydował o aresztowaniu funkcjonariuszy na okres trzech miesięcy.		SiPol, 230/2-10-00, GDoln, 231/3-10-00, GWroc, 232/4-10-00
dolnośląskie	Wrocław	organy ścigania	Policjant ze specjalnej komórki do zwalczania przestępczości zorganizowanej KWP został oskarżony o współpracę z najgroźniejszą wrocławską grupą przestępczą. Przekazywał im informacje i udzielał pomocy w zorganizowaniu kradzieży, za co przyjmował łapówki.	wszczęto postępowanie prokuratorskie; policjant został zatrzymany, a komendant wojewódzki podjął decyzję o zwolnieniu dyscyplinarnym oskarżonego z pracy.		GWroc, 118/22-05-01, GWroc, 144/22-06-01
dolnośląskie	Wrocław	organy ścigania	Pijany kierowca próbował przekupić policjantów kwotą 10 tys. zł.	postępowanie sadowe		Gwroc 301/28-12-00
dolnośląskie	Wrocław	organy ścigania	Pięciu policjantom zarzucono współpracę z lokalnymi gangami w zamian za korzyści finansowe. Tolerowanie sprowadzania do Polski samochodów bez cła. Znalezione narzędzia do przebijania numerów wydali przestępcom w zamian za łapówkę. Ponadto jeden z nich umożliwił innej osobie usunięcie dowodów przestępstwa oraz zezwolił na opuszczenie mieszkania podczas rewizji, inny wymuszał łapówki i fałszował dane policyjne. Informowali gangsterów o planowanych akcjach policji.	Trzech funkcjonariuszy tymczasowo aresztowano	Akcja funkcjonariuszy CBS objęła Wrocław, Zgorzelec, Lubąń i Bolesławiec	GWroc 246/20/21-10-01, GWroc 240/13/14-10-01
dolnośląskie	Wrocław	prawo jazdy	Instruktor jazdy został oskarżony o wyłudzenie 800 złotych od kandydata na kierowcę.	Sąd Rejonowy we Wrocławiu skazał instruktora na półtora roku pozbawienia wolności w zawieszeniu na trzy lata (wyrok nieprawomocny) oraz 2 tysiące złotych grzywny.	Ukarany instruktor nadal może wykonywać swój zawód.	SiPol92/19-04-01, Gwroc92/19-04-01, SiPol89/14/16-04-01, SupEx92/19-04-01
dolnośląskie	Wrocław	samorząd terytorialny	Dwóch architektów zarzuciło, że konkurs na nowy budynek Wydziału Prawa był ustawiony, gdyż przewodniczący zespołu projektowego, który wygrał konkurs jest bezpośrednim podwładnym jednego z członków komisji, będącego jednocześnie kierownikiem zakładu obiektów społeczno-usługowych w Wydziale Architektury urzędu. Poza tym złamano prawo wydając zezwolenie na budowę tego budynku, gdyż nie jest on zgodny z decyzją o warunkach zabudowy.			GWroc 31/01

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
dolnośląskie	Wrocław	samorząd terytorialny	Zastępcy dyrektora Wydziału Inicjatyw Gospodarczych Urzędu Miejskiego zarzucono branie i żądanie łapówek w kwocie nie mniejszej niż 29 tys. zł od osób zajmujących się działalnością gospodarczą w zamian za korzystne decyzje.	Sąd Rejonowy wydał nakaz aresztowania na trzy miesiące; postępowanie przygotowawcze	Zatrzymany złożył zażalenie wobec decyzji sądu o trzymiesięcznym zatrzymaniu go w areszcie. Nieoficjalnie mówi się, że ten sam urzędnik zamieszany jest dodatkowo w oszustwa podatkowe i ukrywanie dochodów występujące w sprawie szefa firmy zarządzającej targowiskiem.	GWroc132/07-06-01, SiPol132/07-06-01, Rz133/08-06-01, GW133/08-06-01, SiPol133/08-06-01, GDoln133/08-06-01, GWroc133/08-06-01, SiPol134/09/10-06-01, GDoln134/09/10-06-01, GDoln135/11-06-01, GWroc136/12-06-01, GWroc137/13/14-06-01, SiPol141/19-06-01
dolnośląskie	Wrocław	samorząd terytorialny	Członkowie rodzin dyrektorów dwóch kluczowych wydziałów Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego nabyli po 20-krotnie zaniżonej cenie ziemię od proboszcza jednej z wrocławskich parafii. Wcześniej parafia ta otrzymała bardzo atrakcyjne podwrocławskie grunty za sprawą decyzji jednego ze wspomnianych dyrektorów.		Gdy na trop sprawy wpadli kontrolerzy NIK, dyrektorzy po rozmowie z wojewodą oddali grunty. Pracują nadal na eksponowanych stanowiskach.	Try143/21-06-01
dolnośląskie	Wrocław	samorząd terytorialny	Wicedyrektorowi Wydziału Inicjatyw Gospodarczych Urzędu Miejskiego zarzucono przyjmowanie i wymuszania łapówek na kwotę co najmniej 29 tys. zł w zamian za załatwienie różnych spraw administracyjnych.	areszt tymczasowy, postępowanie przygotowawcze		Gdoln175/28/29-07-01
dolnośląskie	Wrocław	samorząd terytorialny	Dyrektorowi cmentarzy komunalnych zarzucono przekroczenie uprawnień służbowych oraz przyjęcie łapówek w wysokości 30 tys. zł od firm, które wygrywały przetargi na prace remontowe na dwóch największych cmentarzach. W procedurze uczestniczył również zastępca dyrektora. Firmy obdarowywały ich też m.in.: armatura sanitarna, lutownicą, długopisami, maszyną do pisania.	postępowanie sądowe	Chęć udzielenia osobistego poręczenia za dyrektora zadeklarowali m.in.: marszałek sejmiku wojewódzkiego, członek zarządu miasta, przewodniczący rady miejskiej, dyrektor ogrodu zoologicznego.	SiPol228/29/30-09-01, GWroc 231/03-10-2001
dolnośląskie	Wrocław	samorząd terytorialny	Członek zarządu Miasta podał się do dymisji. W uzasadnieniu podał, że decyzję podjął ze względu na opinie niektórych prawników o ewentualnych uchybieniach w procedurze przetargowej na zakup mieszkań. Prezydent przeprowadził kontrole.			Przeg 6/05-02-2001
dolnośląskie	Wrocław	samorząd terytorialny	Prywatne biuro oferowało załatwianie mieszkań komunalnych w zamian za 20 tys. zł łapówki dla komisji mieszkaniowej Rady i 10 tys. zł prowizji dla biura.		Biuro pobrało zaliczkę i znikło, nie załatwiając mieszkania.	GDoln 241/15-10-2001
dolnośląskie	Wrocław	samorząd terytorialny	Urząd Zamówień Publicznych ma zastrzeżenia do przetargów na realizację obwodnicy Wrocławia oraz estakadę Gądów. Wątpliwości budziły między innymi wymogi stawiane wykonawcom przez Zarząd Dróg Miejskich, a dotyczące zapewnienia inwestorowi sprzętu biurowego oraz dostępu do samochodów osobowych, które po wykonaniu robót miały zostać przekazane na własność ZDiK.			SiPol 102 / 02/03-05-01

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
dolnośląskie	Wrocław	samorząd terytorialny	Dyrektor Zarządu Cmentarzy Komunalnych jest podejrzany o przyjmowanie łapówek w wys. 30 tys. zł	postępowanie przygotowawcze		GWroc277/28-11-00
dolnośląskie	Wrocław	samorząd terytorialny	Wicedyrektor Wydziału Inicjatyw Gospodarczych Urzędu Miasta podejrzewany jest o wyłudzenie 25 tys. zł łapówki za przyznanie koncesji na sprzedaż alkoholu.	postępowanie przygotowawcze	Urzędnik złożył wypowiedzenie z pracy około dwa miesiące przed zatrzymaniem go przez policję.	Try134/10-06-01, GDoln91/18-04-01, GDoln132/07-06-01, SiPol135/11-06-01, GWroc92/19-04-01, SupEx151/30/01-07-01
dolnośląskie	Wrocław	samorząd terytorialny	Wrocławscy funkcjonariusze miejscy niezgodnie z prawem umarzali prawomocne mandaty kredytowe.		ustalenia kontrolerów NIK	Rz197/24-08-01, SiPol198/25/26-08-01, GWroc198/25/26-08-01
dolnośląskie	Wrocław	samorząd terytorialny	Pijany kierowca parkujący w niedozwolonym miejscu próbował wręczyć łapówkę wrocławskim strażnikom miejskim.	postępowanie przygotowawcze		GDoln268/17-11-00, GWroc268/17-11-00
dolnośląskie	Wrocław	samorząd terytorialny	„Wrocławska Gazeta Komunalna”, którą w badaniach czytelnictwa rozpoznało 0% wrocławian, jest finansowana przez gminne spółki. Przez trzy miesiące MPEC, MPWiK, ZDiK oraz ZGO dały zarobić gazecie ponad sto tysięcy złotych. W zamian gminnym spółkom poświęcano tam pochlebne artykuły. Bez zamówień gminnych firm gazeta nie mogłaby egzystować.		Szefowie miejskich firm są zadowoleni z promocji, ale przyznają, że wyników czytelnictwa nią znają. W radzie programowej „Wrocławskiej Gazety Komunalnej” zasiadają radni miejscy oraz sekretarz miasta.	SiPol222/22-09-00
dolnośląskie	Wrocław	służba zdrowia	Pracownicy pogotowia ratunkowego przyjmowali pieniądze od zakładów pogrzebowych za informacje o zgonach.	Dyrektor pogotowia wysłał do wszystkich podstacji pismo, w którym zagroził, że będzie wyciągał konsekwencje dyscyplinarne i prawne	za jedną informację pracownicy pogotowia otrzymywali od 300 do 800 zł; z niektórymi zakładami pogotowie miało stałe umowy, wówczas przekazywały podstacji dary rzeczowe: kurtki, koce, czajniki, środki czystości	GDoln 36/12-02-2001
dolnośląskie	Wrocław	służba zdrowia	Według anonimu na oddziale chirurgii serca zmarło w ciągu 2 lat 120 pacjentów.	Kontrola NIK	Kontrolerzy stwierdzili korupcjogenność, łamanie praw pacjenta, złą organizację pracy, zanizanie liczby zgonów	GWroc 195/22-08-2001, Polityka 35/01-09-2001
dolnośląskie	Wrocław	Urząd Ochrony Państwa	Dwaj oficerowie UOP byli podejrzani o przyjęcie łapówki po 12 tys. od prywatnego biznesmena w zamian za informację o planowanym zatrzymaniu. Dzięki temu biznesmen mógł uciec za granicę.	Prokuratura w Jeleniej Górze umorzyła postępowanie z braku dowodów	Zarzuty opierały się na anonimowym donosie.	GDoln136/22-05-01
dolnośląskie	Zgorzelec	organy ścigania	Dwaj funkcjonariusze Komendy Powiatowej zostali oskarżeni o przyjęcie korzyści majątkowej od Duńczyka, którego zatrzymali w nocy, gdy jechał samochodem bez prawa jazdy.	postępowanie prokuratorskie; policjanci zostali zawieszni w służbie.	Policjanci twierdzą, że są niewinni.	SiPol, 266/15-11-00
dolnośląskie	Zgorzelec	organy ścigania	Pięciu policjantom zarzucono współpracę z lokalnymi gangami w zamian za korzyści finansowe. Tolerowanie sprowadzania do Polski samochodów bez cła. Znalezione narzędzia do przebijania numerów wydali przestępcom w zamian za łapówkę. Ponadto jeden z nich umożliwił innej osobie usunięcie dowodów przestępstwa oraz zezwolił na opuszczenie mieszkania podczas rewizji, inny wymuszał łapówki i fałszował dane policyjne. Informowali gangsterów o planowanych akcjach policji.	Trzech funkcjonariuszy tymczasowo aresztowano	Akcja funkcjonariuszy CBŚ objęła Wrocław, Zgorzelec, Lubań i Bolesławiec	GWroc 246/20/21-10-01, GWroc 240/13/14-10-01

województwo	miejsowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
kujawsko-pomorskie	Aleksandrów Kujawski	samorząd terytorialny	Pracownicy wydziału komunikacji wydawali tablice rejestracyjne, nie pobierając za nie obowiązujących opłat.	zakończono postępowanie przygotowawcze		GwByd, 129/ 04-06-01
kujawsko-pomorskie	Aleksandrów Kujawski	samorząd terytorialny	Gminny komitet referendalny zarzuca władzom gminy wykorzystywanie stanowisk dla własnych korzyści, m.in.: sprzedaż bez przetargu mieszkania przewodniczącej rady gminy, komunalizację mienia przeprowadzoną niezgodnie z prawem, udzielanie tajnych pożyczek wybranym rolnikom. Poza tym narażanie mieszkańców gminy na straty oraz brak reakcji na zmniejszanie się dochodów własnych gminy.	postępowanie prokuratorskie	Nieprawidłowości ujawnił lokalny biuletyn; prokuratura rejonowa stwierdziła, że prawo nie zostało złamane, prokuratura rejonowa odrzuciła odwołanie, natomiast sąd przyznał dziennikarzowi rację; prokuratura skierowała do sądu akt oskarżenia przeciwko wydawcy „Informatora”	GwTor 67/20-03-2001, GwByd269/18/19-11-00
kujawsko-pomorskie	Bydgoszcz	samorząd terytorialny	W wyniku kontroli w Wydziale Podatków i Opłat Urzędu Miasta w Bydgoszczy ujawniono, że dwóch pracowników tego wydziału nie odprowadziło w terminie ściągniętych należności.	postępowanie przygotowawcze	Z nieuczciwymi pracownikami rozwiązano stosunek pracy w trybie natychmiastowym bez wypowiedzenia.	IIKurierPol239/8/10-12-00
kujawsko-pomorskie	Bydgoszcz	służba więzienna	Jeden z szefów świata przestępczego podjął próbę przekupienia strażnika więziennego.	Sąd skazał go na dwa i pół roku więzienia.		IIKurierPol 123/27-06-2001
kujawsko-pomorskie	Bydgoszcz	sport	Dwóm znanym sportowcom, w tym jednemu medalście olimpijskiemu zarzucono udział w dostarczeniu telefonu komórkowego więźniowi skazanemu na cztery lata za wymuszanie haraczy, kierowanie grupą przestępczą, wyludzanie aut za prawie 2 mln zł, grożenie bronią policjantom i nielegalne posiadanie broni.		w sprawę zamieszany jest też strażnik więzienny.	Gpom 115/18-05-01
kujawsko-pomorskie	Bydgoszcz	Urząd Ochrony Państwa	Oficer UOP przyjął korzyść materialną od bydgoskiego biznesmena w zamian za przekazanie tajnych akt.	Prawomocny wyrok sądu	Sfałszowany raport miał obciążać lokalnych polityków. Z opinii biegłych lekarzy wynika, że skazany choruje na żółtaczkę. Jego stan zdrowia nie pozwalał na kurację w warunkach więziennych. Sąd Okręgowy miał rozpatrzyć wniosek skazanego o odroczenie wykonania kary z powodu choroby. Funkcjonariusz UOP zwrócił się do Prezydenta o ulaskawienie.	GPom168/20-07-01, GazPom 38/14-02-2001, Życie 50/28-02-2001, 180/03-08-2001
kujawsko-pomorskie	Bydgoszcz	Urząd Ochrony Państwa	Oficer UOP został oskarżony o sfałszowanie, a następnie udostępnienie prywatnemu przedsiębiorcy za łapówkę.	Oficer został podwójnie skazany (w sumie 2 i pół roku więzienia), a biznesmen na 3 lata za skorumpowanie oficera.	Sfałszowany raport miał obciążać lokalnych polityków.	GPom168/20-07-01
kujawsko-pomorskie	Golub-Dobrzyń	spółdzielnie mieszkaniowe	Zastępcy prezesa spółdzielni mieszkaniowej zarzucono żądanie łapówki od właściciela firmy budowlanej w zamian za obietnicę wygrania przetargu	postępowanie sądowe		Now-GPomiKujaw126/31-05-01
kujawsko-pomorskie	Inowrocław	samorząd terytorialny	Strażnik miejski został oskarżony o wyludzenie od pięciu osób ponad 100 tys. zł. Funkcjonariusz chwalił się, że ma znajomości w ratuszu oraz na policji. Brał łapówki i nie wywiązywał się z obietnic np. załatwienia mieszkania komunalnego.	postępowanie sądowe		GwByd145/23/24-06-01

województwo	miejsowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
kujawsko-pomorskie	Mogilno	samorząd terytorialny	19 osobom, w tym radnemu powiatowemu, byłemu przewodniczącemu Komisji Ładu, Porządku i Bezpieczeństwa Publicznego Rady Powiatu i członkowi kolegium ds. wykroczeń przy Sądzie Rejonowym, a także szefowi lokalnej struktury partyjnej i diagnoście w PZMot zarzucono organizowanie fikcyjnych przeglądów technicznych za łapówki.	postępowanie sądowe	Zarzut przestępstwa postawiono też kierowcom wręczającym łapówki. Policja postawiła radnemu dodatkowy zarzut łapówkarstwa w trakcie sprawowania funkcji publicznej. Prokuratura jednak odrzuciła ten zarzut z braku dowodów. Rozprawa sądowa nie odbyła się z powodu nieobecności obrońcy jednego z oskarżonych.	Gpom42/19-02-01, Gpom52/02-03-01, IIKurierPol199/21-06-01, GwByd 143/21-06-2001
kujawsko-pomorskie	Nakło	samorząd terytorialny	Przewodniczącemu zarządu Związku Gmin Nakło-Kcynia-Szubin, powołanego w celu sprawowania pieczy nad firmą będącą dzierżawcą wspólnego dla trzech gmin wysypiska śmieci, zarzucono wypłacenie 16 tys. zł i bezprawne udzielenie pożyczki wspomnianej firmie.	wyrok prawomocny	Przewodniczący nadal zasiadał w zarządzie.	GwByd174/27-07-01
kujawsko-pomorskie	Nakło	samorząd terytorialny	Radny wyłudził od swojego byłego pracodawcy - Komendy Straży Pożarnej w Toruniu - 1,6 tys. zł. Sam wystawił sobie rachunek na wczasy asygnowany rzekomo przez dyrektora jednego z sanatoriów i udał się z dokumentem po refundację kosztów.	wyrok nieprawomocny	Sąd wymierzył radnemu grzywnę co nie przeszkadza mu pełnić funkcję w samorządzie.	GwByd174/27-07-01
kujawsko-pomorskie	Świecie	organy ścigania	Policjant został oskarżony o przyjęcie korzyści majątkowej od kierowcy, który nie miał dokumentów. W zamian miał odstąpić od czynności służbowych.	wszczęto postępowanie prokuratorskie; policjant został zawieszony w obowiązkach służbowych.		Now-GPomiKujaw, 53/03-03-01, GaPom, 54/05-03-01
kujawsko-pomorskie	Toruń	administracja państwowa	Szef Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych załatwił swoim braciom posady nadleśniczych, a następnie przyznawał im wysokie pensje i nagrody.			GW40/16-02-01
kujawsko-pomorskie	Toruń	organy ścigania	Policjant został oskarżony o przyjęcie od obywateli Wietnamu korzyści materialnej w zamian za załatwienie im wiz pobytowych.	postępowanie prokuratorskie	Policjant nie przyznał się do przedstawionych mu zarzutów.	GaPom, 8/10-01-01, Now-GPomiKujaw, 9/11-01-01, Now-GPomiKujaw, 49/27-02-01
kujawsko-pomorskie	Toruń	organy ścigania	Policjanci zostali oskarżeni o współpracę ze złodziejami samochodów.	postępowanie prokuratorskie	Prokuratura zainteresowała się sprawą po tym, jak w jednym z dzienników ukazał się artykuł na ten temat.	IIKurierPol, 187/26-09-01
kujawsko-pomorskie	Toruń	przedsiębiorczość prywatna	Oszust naciągnął kilkadziesiąt firm na terenie całego kraju	oszust został zatrzymany przez Centralne Biuro Śledcze		Try 38/14-02-2001
kujawsko-pomorskie	Toruń	samorząd terytorialny	Toruńskiej radnej zarzucono załatwianie lewych zwolnień dla swojej koleżanki ze studiów.	postępowanie sądowe	Obdarowana potwierdza, że kosztowało ją to 60 zł. Radna nie przyznaje się do wzięcia pieniędzy. Prokuratura oskarżyła też chirurga, zarzucając mu wystawianie lewych zwolnień.	SupEx 264/13-11-00

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
kujawsko-pomorskie	Toruń	służba zdrowia	Ordynator oddziału laryngologicznego toruńskiego szpitala Wojewódzkiego przyjął do pacjentki 2 tys. zł. łapówki.	Sąd Rejonowy skazał ordynatora na rok i 10 miesięcy więzienia w zawieszeniu na trzy lata oraz 4,5 tys. zł grzywny wraz z orzeczeniem trzyletniego zakazu pracy w publicznej służbie zdrowia. Dyrektor szpitala rozwiązał kontrakt z ordynatorem kilka dni po wyroku. Apelację od wyroku złożył zarówno obrońca lekarza, który żąda uniewinnienia, jak i prokurator, który domaga się zaostrzenia kary do całkowitego zakazu wykonywania zawodu.	Sąd wydał wyrok na podstawie zeznań pacjentki; zakaz wykonywania zawodu lekarza nie dotyczy praktyki prywatnej; Sąd Okręgowy zapytał Sąd Najwyższy o interpretację dwóch kwestii: czy lekarz pełniący funkcję ordynatora jest funkcjonariuszem publicznym i czy można nałożyć na kogoś częściowy zakaz wykonywania danego zawodu tylko w wyznaczonych instytucjach.	GwTor284/06-12-2000, GwTor100/28/29-04-2001, Now-GPomiKujaw100/28-04-2001, 246/21-10-2001
kujawsko-pomorskie	Toruń	służba zdrowia	Lekarzowi Szpitala Wojewódzkiego zarzucono wystawianie fałszywych zwolnień lekarskich oskarżonym w procesach karnych.	Lekarz został skazany prawomocnym wyrokiem na 10 miesięcy w zawieszeniu; został zwolniony z pracy w szpitalu		GwTor284/06-12-00

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
kujawsko-pomorskie	Toruń	wymiar sprawiedliwości	Przewodniczącemu Wydziału Karnego Sądu Rejonowego zarzucono kontakty z lokalnym światem przestępczym i przyjmowanie korzyści materialnych (m.in. samochodu) w zamian za wydawanie łagodnych wyroków i przedłużanie procedur. Np. przez 9 miesięcy formułował uzasadnienie wyroku, dając czas na ucieczkę oskarżonym. Zasadzał też nawiązki na klub strzelecki, którego był członkiem i w którym często bawił. Właścicielem tego klubu był ojciec lokalnego przestępcy.	postępowanie przygotowawcze - wniosek o uchylenie immunitetu	Już w 1996 r. toczyło się przeciw sędziemu śledztwo - umorzone z braku dowodów; sędzia pomagał także ukryć nieprawidłowości przy prywatyzacji firmy "Tormięs", co wiąże go ze sprawą tzw. "łódzkiej ośmiornicy". Toruńscy prokuratorzy przyznawali nawiązki na rzecz tego samego klubu, co sędzia; w tym samym układzie towarzyskim było też dwoje adwokatów - dostawali 80% spraw z urzędu; oprócz sędziego stanowisko stracił prezes Sądu Rejonowego (także dostał od przestępców drogi samochód), rozważano też rozwiązanie całego Sądu Okręgowego. Sprawę ujawnili dziennikarze "Rz", przeciwko którym sędzia skierował wniosek do prokuratury o popełnieniu przestępstwa przez podanie do publicznej wiadomości nieprawdziwych informacji, znieważanie, działanie zmierzające do pozbawienia go zaufania publicznego niezbędnego do wykonywania zawodu sędziego.	Rz272/22-11-00, Rz273/23-11-00, Rz274/24-11-00, Rz275/25-11-00, Rz277/28-11-00, Rz279/30-11-00, Rz37/13-02-01, Rz125/30-05-01; Życie277/28-11-00, Życie281/03-12-00, Życie8/10-01-01, Życie75/29-03-01; GW274/24-11-00, GW39/15-02-01, GW115/18-05-01; GwByd273/23-11-00; Try273/23-11-00, Try274/24-11-00, Try276/27-11-00, Try279/30-11-00; NDz38/14-02-01; SupEx55/06-03-01; GPom274/24-11-00, GPom278/29-11-00; Now-GPomiKujaw274/24-11-00, Now-GPomiKujaw39/15-02-01; IlKurierPol 229/24-11-00; DzPol13/16-01-01, DzPol46/23-02-01; Kulisy48/30-11-00; ZielSztand50/10-12-00; Now-GPomiKujaw 291/14-12-00
kujawsko-pomorskie	Toruń	wymiar sprawiedliwości	Siedmiu prokuratorów uczestniczyło w imprezie z udziałem przestępcy. Impreza zorganizowana była w klubie, na rzecz którego kierowane były nawiązki za warunkowe umorzenia.	postępowanie dyscyplinarne	Dwóch prokuratorów zawieszono w czynnościach służbowych.	GwByd38/14-02-01; Życie69/22-03-01; Polityka15/14-04-01; Rz80/04-04-01; GW80/04-04-01; DzBałt141/19-06-01; SupEx151/30-06-01
kujawsko-pomorskie	Tuchola	organy ścigania	Dwaj funkcjonariusze Komendy Powiatowej zostali oskarżeni o próbę wymuszenia łapówki od właściciela samochodu o nieprawidłowych numerach.	postępowanie prokuratorskie	Funkcjonariusze zostali zawieszeni w czynnościach służbowych.	GPom, 226/27-08-01
kujawsko-pomorskie	Włocławek	organy ścigania	Policjant zażądał łapówki od przedsiębiorcy w zamian za zatuszowanie sprawy kradzieży samochodu.	postępowanie prokuratorskie	Policjant nie przyznał się do winy. Zwolnił się z policji.	GwByd, 9/11-01-01

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
kujawsko-pomorskie	Włocławek	samorząd terytorialny	Władze miasta sprzedały przedsiębiorcy nieruchomości o powierzchni 3,1 ha za 3,3 mln zł. przy trasie E-1. Miasto w formie aportu wniosło grunty do spółki, w której było mniejszościowym udziałowcem. Reszta udziałów należała do 6 miejscowych przedsiębiorców. W kilka miesięcy załatwiono formalności związane ze zmianą planów zagospodarowania. Okazało się, że niektórzy urzędnicy pracowali dla spółki.		Jednym z przedsiębiorców był syn doradcy wojewody śląskiego, którego nazwisko wiąże się ze skandalem w urzędzie śląskim. On też uczestniczył w inwestycji. Na opisanym terenie powstał supermarket	Gpom 288/11-12-2000
kujawsko-pomorskie	Włocławek	służba zdrowia	Ordynatorowi oddziału urologii zarzucono za wyłudzenie od pacjentów 61 łapówek na łączną kwotę 35 tys. zł i uzależnianie leczenia od uzyskania korzyści majątkowych oraz o przyjęcie łapówek od trzech osób za przyspieszenie operacji jednej z pacjentek i przyjęcie jej do szpitala poza kolejnością.	Przeciw lekarzowi prowadzono dwa niezależne procesy za wyłudzenie od pacjentów łapówek. W pierwszym sąd skazał go na 3,5 roku więzienia oraz orzekł zakaz zajmowania stanowisk kierowniczych w ZOZ przez 8 lat i 25 tys. grzywny oraz pokrycie szkód wyrządzonych wskazanym przez sąd osobom. Drugi proces w toku.	Lekarz wciąż może wykonywać swój zawód, chociaż - co podkreślał sąd - "nie ma do tego moralnych predyspozycji"; całkowicie zakaz wykonywania zawodu może wydać tylko sąd lekarski	Now-GPmiKujaw284/06-12-00, Now-GPomiKujaw39/15-02-01, IIKurierPol25/05-02-01 246/19-12-2000, GwTor30/05-02-01,
lubelskie	Biała Podlaska	wymiar sprawiedliwości	Prokurator Prokuratury Rejonowej zażądała łapówki w zamian za odstąpienie od oskarżenia - ok. 7,5 tys. zł	wyrok nieprawomocny	W tej sprawie udowodniono także powiązania pani prokurator z pewnym oszustem (handel spirytusem); wyrok: 2 lata pozbawienia wolności, 7 tys. zł grzywny i 5-letni zakaz wykonywania zawodów sędziego, adwokata i prokuratora.	DzWsch91/18-04-01, DzWsch97/25-04-01; GwLub62/14-03-01, GwLub97/25-04-01; GW97/25-04-01; KurierLub9/11-01-01, Kurier62/14-03-01, Kurier91/18-04-01; Exllu97/25-04-01; SupEx97/25-04-01; Życie97/25-04-01; Rz97/25-04-01
lubelskie	Hrubieszów	przedsiębiorstwa państwowe	Dyrektor PPKS w Hrubieszowie w okresie 1994-1995 brał łapówki za zatrudnianie osób lub przedłużanie im angażu. Od pięciu z nich przyjął ponad 4,6 tys. zł, wódkę, mięso)	wyrokiem nieprawomocnym został uniewinniony	Doniesienie do prokuratury o przestępstwie zostało zgłoszone przez kierowców, którzy dawali łapówki. Zostali oni skazani prawomocnymi wyrokami, mimo że prokurator obiecywał im uniewinnienie. Sąd Apelacyjny w Lublinie skierował zapytanie do Sądu Najwyższego, czy dyrektor PPKS jest funkcjonariuszem publicznym. Sąd Najwyższy uznał, że pełnienie funkcji publicznej obejmuje zarządzanie przedsiębiorstwem i reprezentowanie go na zewnątrz przez dyrektora przedsiębiorstwa państwowego.	DzWsch69/22-03-01, SupEx80/04-04-01, Kurlub69/22-03-01, GwLub 245/19-10-01, GwLub 246/20/21-10-01, KurierLub 246/20/21-10-01

województwo	miejsowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
lubelskie	Kiljany	edukacja	Nauczyciel matematyki z zespołu szkół został oskarżony przez swoich uczniów o pobieranie opłat za wystawianie pozytywnych ocen semestralnych.	Sąd Rejonowy w Lublinie na niejawnym posiedzeniu umorzył sprawę, uznając, że nauczyciel nie pełni funkcji publicznych.	Proceder ten miał trwać przez lata. W czasie postępowania przygotowawczego nauczyciel nadal pracował i próbował zastraszać świadków. Później przeszedł na emeryturę. Lubelska prokuratura złożyła zażalenie na postanowienie sądu o umorzeniu postępowania. Zażalenie rozpatrywał Sąd Okręgowy w Lublinie, który potwierdził wcześniejszą decyzję Sądu Rejonowego. Kasację w specjalnym trybie mógł złożyć tylko Rzecznik Praw Obywatelskich lub Minister Sprawiedliwości. Pełnomocnik Rzecznika Praw Obywatelskich odrzucił możliwość składania kasacji, wskazując, że w tego typu sprawach występować powinien przełożony prokuratury.	KurierLub243/18-10-00, DzWsch244/18-10-00, GwLub244/18-10-01, KurierLub33/08-02-01, DzWsch33/08-02-01, SupEx33/08-02-01, GW33/08-02-01, DzWsch34/09-02-01, KurierLub34/09-02-01, GwLub34/09-02-01, GW34/09-02-01, KurierLub39/15-02-01, GwLub39/15-02-01, DzWsch39/15-02-01, SupEx39/15-02-01, GW39/15-02-01, Rz39/15-02-01, SupEx52/02-03-01, GW64/16-03-01, KurierLub64/16-03-01, Rz64/16-03-01, GwLub64/16-03-01, DzWsch64/16-03-01, GW65/17/18-03-01, KurierLub65/17/18-03-01, GwLub66/19-03-01, GwLub17/18-03-01, SupEx66/19-03-01, GfWielkop66/19-03-2001, WlkpExllu71/24-03-01

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
lubelskie	Lublin	edukacja	Dyrektorowi odpowiedzialnemu za inwestycje dla instytucji edukacyjnych zarzucono przyjęcie łapówek za rozstrzygane przetargi. Zarzucono mu przyjęcie łapówki w postaci mercedesa c-220 za rozstrzygnięcie przetargu na rozbudowę zespołu szkół, a także domaganie się kolejnej łapówki i umorzenia długu za kontrakt na wykonanie prac remontowych dla wyższej uczelni.	Dyrektor został tymczasowo aresztowany	Zarzuty prokuratury zostały oparte na zeznaniach biznesmena, który przyznał się do wręczenia łapówek. Dyrektor wyszedł z aresztu za poręczeniem finansowym w wysokości 150 tys. złotych.	DzWsch244/18-10-00, KurierLub249/25-10-00, GwLub250/25-10-00, DzWsch250/25-10-00, Życie251/26-10-00, DzWsch251/26-10-00, KurierLub250/26-10-00, Rz251/26-10-00, SupEx251/26-10-01, DzWsch56/07-03-01, KurierLub56/07-03-01, GwLub56/07-03-01, DzWsch70/23-03-01, DzWsch107/09-05-01, KurierLub107/09-05-01, GwLub107/09-05-01, SupEx107/09-05-01, GwLub134/09/10-06-01, DzWsch165/17-07-01, GwLub165/17-07-01, KurierLub165/17-07-01, DzWsch166/18-07-01, KurierLub166/18-07-01,
lubelskie	Lublin	inspekcja pracy	W 1989 roku pracownicy inspekcji pracy, wspólnie z innymi osobami założyli prywatny podmiot, którego zakres działalności pokrywał się z funkcjami PiP. Kiedy prawo zabroniło im prowadzenia takiej działalności, spółkę przejęli ich znajomi. Inspektorzy mieli nadal wpływ na firmę, kierując do niej klientów. Zapewniali instytucje, w których wykryli nieprawidłowości, że po skorzystaniu z usług firmy następną kontrola wypadnie pomyślnie. Inspektorzy brali za swoją działalność łapówki.	Sąd Okręgowy w Lublinie skazał obu inspektorów na 2 lata i 3 miesiące oraz na 1 rok i 8 miesięcy, a szefów firmy na pół roku z zawieszeniem na 2 lata oraz na 1 rok i 8 miesięcy.	Wyrok jest prawomocny.	GwL 120/24-05-2001 KurierLub 120/24-05-2001 Rz 120/24-05-2001
lubelskie	Lublin	organy ścigania	Policjantowi drogówki zarzucono przyjęcie 9 tys. zł od kierowcy wiozącego nielegalny spirytus.	policjant został skazany na 3 lata więzienia, 3,7 tys. zł grzywny i zakaz pracy w zawodzie na trzy lata	W trakcie rewizji znaleziono plik stuzłotówek. Wyrok nieprawomocny, funkcjonariusz nie przyznał się do winy.	GwLub 296/20-12-00, DzWsch 296/20-12-00
lubelskie	Lublin	organy ścigania	Policjant przyjął 2,5 tys. zł w zamian za zwrot zabranego po wypadku prawa jazdy oraz wpisanie do protokołu korzystnej dla kierowcy wersji.	policjant został skazany na 2 lata w zawieszeniu	Wyrok nieprawomocny. Pijany kierowca potrafił pieszego.	GwLub 296/20-12-00, DzWsch 292/15-12-00
lubelskie	Lublin	organy ścigania	Dwaj policjanci wzięli 400 zł od pijanego kierowcy.	kara więzienia w zawieszeniu	wyrok nieprawomocny	GwLub 296/20-12-00
lubelskie	Lublin	prawo jazdy	Właściciel ośrodka przyjmował po 300 zł za obietnice załatwienia prawa jazdy.	roczny wyrok w zawieszeniu na trzy lata, trzy tysiące zł grzywny i zakaz prowadzenia kursów przez 2 lata	właściciele nowych praw jazdy w obawie przed ich utratą niechętnie składali zeznania	KurierLub 289/13-12-00

województwo	miejsowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
lubelskie	Lublin	prawo jazdy	Egzaminator z ośrodka egzaminacyjnego poświadczył nieprawdę w sprawie jednej z kursantek. Miała ona zdawać egzamin poprawkowy, ale bez tego otrzymała prawo jazdy.	egzaminator został skazany na 10 miesięcy pozbawienia wolności w zawieszeniu na dwa lata, 2,1 tys. zł grzywny oraz zakaz zajmowania stanowiska egzaminatora przez 2 lata		KurierLub 289/13-12-00
lubelskie	Lublin	samorząd terytorialny	Wicedyrektorowi jednego z wydziałów Urzędu Miejskiego zarzucono korumpowanie prokuratora, utrudnianie śledztwa w sprawie syna (oskarżony o rozbój) oraz podjęcie działań mających charakter poplecznictwa w stosunku do wszystkich sprawców rozbój, a także złożenie fałszywych zeznań w toczącym się postępowaniu.	postępowanie sądowe	W sprawę zamieszany jest również mecenas broniący syna wicedyrektora i oskarżyciel publiczny. Sąd dyscyplinarny ma zastanowić się czy cofnąć mu immunitet. Poszkodowany w rozbój chce od bandytów 230 tys. zł odszkodowania. Apelacja o uchylenie aresztu została odrzucona, w końcu jednak wyznaczono 25 tys. zł kaucji za zwolnienie.	KurierLub35/10/11-02-01, KurierLub40/16-02-01, KurierLub183/07-08-01, GwLub187/11/12-08-01
lubelskie	Lublin	samorząd terytorialny	Były wiceprezydent miasta Lublina został następnego dnia po odejściu z funkcji w samorządzie prezesem Lubelskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej. Za czasów jego wiceprezydentury Miejskiemu Związki Budownictwa Mieszkaniowego umorzono długi z tytułu niewywiązania się z opłat za ciepło, mimo że MZBM pobierał należność od lokatorów. Inna firma odkupiła dług wraz z należnymi odsetkami. W stosunkowo krótkim czasie miasto znalazło środki, żeby zapłacić nabywcy cały dług za sumę dwukrotnie wyższą, niż zapłacił nabywca.	postępowanie przygotowawcze	Prokuratura uważa, że powołanie prezesa Zarządu LPEC było nieważne, gdyż wcześniej jako członek Zarządu Miasta podejmował decyzje dotyczące tego przedsiębiorstwa i zgodnie z ustawą antykorupcyjną nie powinien być zatrudniony w tej firmie. Wystąpiła do Sadu Rejonowego o wykreślenie prezesa LPEC z rejestru handlowego.	DzWsch20/24-01-01, DzWsch51/01-03-00, DzWsch 289/12-12-2000, GwLub279/30-11-00
lubelskie	Lublin	służba zdrowia	Podczas egzaminów wstępnych na Akademię Medyczną większa niż zazwyczaj część zdających uzyskała bardzo dobre wyniki. Okazało się, że testy egzaminacyjne można było kupić za sumę od kilku do piętnastu tysięcy złotych. Dostęp do pytań miało około 50 osób.	Postępowanie prokuratorskie.		Rz143/21-06-01, GwKrak/144/22-06-01, KurierPor144/22-06-01, SupEx145/23/24-06-2001, KurierLub154/04-07-01

województwo	miejsowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
lubelskie	Lublin	wymiar sprawiedliwości	Adwokatowi zarzucono współpracę ze zorganizowaną grupą przestępczą. Jako obrońca oskarżonego o napad rabunkowy usiłował wręczyć łapówkę prokuratorowi i nakłaniał świadka do składania fałszywych zeznań. Prokuratorowi zarzucono wykradanie i sprzedaż za 1,5 tys. zł. akt, a wicedyrektorowi wydziału w Urzędzie Miejskim wręczenie łapówki oraz składanie fałszywych zeznań.	adwokata aresztowano; postępowanie sądowe	O związek ze sprawą podejrzewano również prokuratora okręgowego i zastępcę naczelnika oddziału Centralnego Biura Śledczego; areszt wobec adwokata uchylono za poręczeniem Okręgowej Rady Adwokackiej i profesora prawa z UMCS; kilku sędziów wyłączyło się od prowadzenia sprawy, powołując się na znajomość z oskarżonymi. Minister sprawiedliwości odwołał prokuratora okręgowego i naczelnika Wydziału do Zwalczania Przestępczości Gospodarczej tej prokuratury na wniosek prokuratora apelacyjnego.	GwLub 292/15-12-00, GwLub12/15-01-01, GwLub43/20-02-01, GwLub52/02-03-01, GwLub82/06-04-01, GwLub130/05-06-01, GwLub178/01-08-01, GwLub180/03-08-01, GwLub194/21-08-01, GwLub202/30-08-01; GwLub 241/15-10-01 GwKra 82/06-04-01; KurierLub 290/14-12-00, KurierLub 291/15-12-00, KurierLub 13/16-01-01, KurierLub23/27-01-01, KurierLub43/20-02-01, KurierLub52/02-03-01, KurierLub58/09-03-01, KurierLub82/06-04-01, KurierLub86/11-04-01, KurierLub178/01-08-01, KurierLub192/18-08-01, KurierLub202/30-08-01; DzPol 82/06-04-01, DzPol178/01-08-01; Przeg22/28-05-01; DzWsch 296/20-12-00, DzWsch 46/23-02-01, DzWsch52/02-03-01, DzWsch82/06-04-01, DzWsch133/08-06-01; SupEx12/15-01-01, SupEx23/27-01-01, SupEx53/03-03-01, SupEx82/06-04-01; Rz179/02-08-01; Tryb 292/15-12-00; Życie 292/15-12-00
lubelskie	Lublin	wymiar sprawiedliwości	Sędzia Sądu Rejonowego w zamian za korzyści materialne (m.in. samochód) wypuścił oszusta z aresztu, trzykrotnie odraczał wykonanie kary i pozytywnie zaopiniował jego wniosek o ułaskawienie. Zarzucono mu także fałszerstwo dokumentów, by zalegalizować podarowane auto (miało podwójne numery nadwozia).	postępowanie przygotowawcze - wniosek o uchylenie immunitetu, dwukrotnie odrzucony		Wprost49/03-12-00

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
lubelskie	Trzeszczany	samorząd terytorialny	W Trzeszczanach wójta popierało większość z 18 gminnych radnych, głównie w związku czerpaniem z tego tytułu korzyści. Np. wiejski weterynarz jest jednocześnie przewodniczącym Rady Gminy i bliskim kolegą wójta. W lecznicy zatrudnia innego radnego, a za zajmowane pomieszczenia płaci 10 zł. Odkąd jedna z radnych zaczęła sprawdzać politykę wójta, w jej sklepach i piekarni zaczęły się częste kontrole sanepidu.			GwLub55/06-03-01
lubuskie		polityka	Członek rady kasy chorych i jednocześnie szef lokalnego stowarzyszenia wydającego biuletyn medyczny rekomendował swoje wydawnictwo Kasie Chorych jako szef stowarzyszenia, a zarazem członek Rady Kasy. Ten sam polityk, będąc posłem, prowadził samochód po pijanemu i spowodował kolizję. Zatrzymany przez policję odmówił badania alkomatem, zasłaniając się immunitetem.	kolegium ds. wykroczeń umorzyło sprawę	zeznania policjantów, którzy mówili, że poseł zataczał się i bełkotał, uznano za niewystarczające	GW 203/31-08-01
lubuskie	Bojadła	samorząd terytorialny	Członkowie zarządu gminy łączyli swoje funkcje z prowadzeniem działalności gospodarczej; byli członkami zarządów spółek prawa handlowego.		Mieszkańcy zapowiadają zbieranie głosów pod wnioskiem o zwołanie referendum	Glubuska71/24/25-03-01
lubuskie	Gorzów	inspekcja weterynaryjna	Inspektorowi weterynaryjnemu zarzucono, że wymusza łapówki od sklepów i masarni, które kontrolował, w zamian za odstąpienie od przeprowadzenia kontroli.	Inspektor został tymczasowo aresztowany	Ponieważ poszkodowani bali się składać zeznania, skorzystano z nagranej taśmy magnetofonowej, na której zarejestrowano żądanie 1,2 tys. zł w zamian za odstąpienie od kontroli stoiska mięsnego w supermarkecie.	GZach 244/18-10-01
lubuskie	Gorzów	inspekcja weterynaryjna	Weterynarzowi zarzucono, że wspólnie z inspektorem inspekcji weterynaryjnej wyludzał pieniądze z tzw. środka specjalnego, z którego finansowane były umowy cywilnoprawne z prywatnymi weterynarzami wykonującymi na rzecz państwa badanie mięsa. Weterynarz wystawiał rachunki, a inspektor składał pod nimi podpis.	postawiono zarzuty		Gzach 244/18-10-01
lubuskie	Gorzów	samorząd terytorialny	Prywatnemu przedsiębiorcy zarzucono, że w zamian w zamian za wygrany przetarg na budowę centrum sportowo-rehabilitacyjnego zafundował prezydentowi i wiceprezydentowi miasta wyjazd na olimpiadę w Sydney.	postępowanie sądowe	Prezydenci oraz biznesmeni oddali sprawę do sądu. Powodowie domagali się od tygodnika 40 tys. złotych.	GLubuska134/09/10-06-01, GLubuska146/25-06-01.
lubuskie	Gorzów	samorząd terytorialny	Rada Miejska przyznała 600 tys. złotych dotacji klubowi sportowemu. Dwa tygodnie później prezes tego klubu przekazał 44 radnym karnety na sezon 2000 (każdy wart 300 złotych).	prokuratura wszczęła postępowanie w trybie administracyjnym	Prezydent miasta i dwaj jego urzędnicy wyjechali na olimpiadę do Sydney. Sponsor tego wyjazdu jest nieznany.	Glubuska 76/30-03-2001, 74/28-03-01
lubuskie	Krosno Odrzańskie	wymiar sprawiedliwości	Sędziemu zarzucono oczywistą i rażącą obrazę prawa i uchybienie godności urzędu w związku z opóźnieniem terminów rozpraw i różnym traktowaniem stron (sprzyjaniem oskarżonym) oraz niewłaściwymi kontaktami towarzyskimi	postępowanie dyscyplinarne		GLubuska 44/21-02-2001
lubuskie	Krosno Odrzańskie	wymiar sprawiedliwości	Adwokat został oskarżony o próbę wręczenia łapówek sędziemu i prokuratorowi oraz o pomawianie ich o przyjęcie tychże.	wyrok nieprawomocny	Zamieszany sędzia zniknął, prokurator oskarżył o adwokata zniesławienie.	GZach99/27-04-01, GZach220/20-09-01; GLubuska44/21-02-01

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
lubuskie	Łęknica	straż graniczna	Funkcjonariuszowi Straży Granicznej zarzucono przyjmowanie łapówek za tolerowanie działalności i nielegalnego pobytu bułgarskiej prostytutki.	Funkcjonariusz został tymczasowo aresztowany; postępowanie przygotowawcze	Źródłem informacji był donos.	GLubuska117/21-05-01
lubuskie	Międzyrzecz	organy ścigania	Policjant uprzedził mieszkańca o postanowieniu sądu w sprawie jego aresztowania, ułatwiając mu ukrycie się przed wymiarem sprawiedliwości.	postępowanie prokuratorskie	Policjant nie przyznał się do winy.	GLubuska, 252/27-10-00
lubuskie	Nowa Sól	organy ścigania	Policjant został oskarżony o próbę wymuszenia łapówki od ojca młodocianego handlarza narkotyków w zamian za załatwienie korzystnego wyroku dla syna.	postępowanie prokuratorskie	Policjant nie przyznaje się do winy.	GLubuska, 46/23-02-01
lubuskie	Skape	samorząd terytorialny	Gminnemu inspektorowi budowlanemu zarzucono próbę wymuszenia łapówki. Sprawa dotyczy rozbudowy wodociągu we wsi Tarnawa. Remontująca go firma oskarżyła inspektora o żądanie łapówki za nadzór administracyjny nad remontem hydroforni.	postępowanie sądowe		GZach2/03-01-01
lubuskie	Słubice	organy ścigania	Dwaj policjanci zostali oskarżeni o przyjmowanie korzyści majątkowej od cudzoziemców w zamian za zaniechanie czynności służbowych i namawianie ich do przestępstw w celu zdobycia pieniędzy na łapówki.	wszczęto postępowanie dyscyplinarne i prokuratorskie; policjanci zostali zwolnieni ze służby.	Decyzję komendanta powiatowego podtrzymał komendant lubuski, a następnie główny.	GLubuska, 217/16/17-09-00
lubuskie	Świebodzin	organy ścigania	Zastępca komendanta policji zamiast znajomego biznesmena oskarżył o spowodowanie kolizji jednego z jego pracowników, którego nie było na miejscu zdarzenia.			GW, 135/1-06-01
lubuskie	Zielona Góra	organy ścigania	Trzem policjantom zarzucono naruszenie tajemnicy służbowej, gdyż przekazywali właścicielom lokali nocnych informacji na temat planowanych akcji w związku z zatrudnianiem w tych lokalach cudzoziemców.	Prokuratura wniosła akt oskarżenia przeciwko wszystkim trzem policjantom	Dwóch z podejrzanych funkcjonariuszy przyznało się do popełnienia zarzucanego im czynu.	GLubuska, 259/06-11-00
lubuskie	Zielona Góra	urząd wojewódzki	Dyrektorowi Wydziału Finansowego zarzucono naruszenie dyscypliny finansowej. Dyrektor akceptował umowę pomiędzy wojewódzkim konserwatorem zabytków a nie istniejącym jeszcze formalnie Lubuskim Konsorcjum Budownictwa Socjalnego. Na konto konsorcjum urząd przełał 1,3 mln zł. Dyrektor ponadto przez kilka miesięcy wykonywał prace zlecone na rzecz konsorcjum, na czym zarobił 29 tys. zł.	Dyrektor został zwolniony z pracy	Dyrektor został zwolniony dopiero po dwóch latach przez nowego wojewodę.	Rz 291/14-12-00, Trybuna 291/14-12-00 GLubuska 291/14-12-00
lubuskie	Zielona Góra	wymiar sprawiedliwości	Sędzia Sądu Gospodarczego w Zielonej Górze przez 6 lat nie poinformował o próbie przekupienia go.	umorzone z powodu przedawnienia postępowanie dyscyplinarne	Przekupującym był mąż jednej z adwokat.	GW56/07-03-01; GZach57/08-03-01, GZach68/21-03-01, GZach91/18-04-01; GLubuska 58/09-03-01, GLubuska91/18-04-01
lubuskie	Zielona Góra	wymiar sprawiedliwości	Adwokatowi zarzucono nielegalne posiadanie broni, paserstwo i nakłanianie do składania fałszywych zeznań.	postępowanie prokuratorskie	Adwokat był obrońcą rezydenta tzw. „Pruszkowa” na Dolnym Śląsku i został zatrzymany w związku z akcją Centralnego Biura Śledczego	Życie 292/15-12-00
lubuskie	Żary	organy ścigania	Policjant został oskarżony o przyjmowanie korzyści materialnych w zamian za odstępowanie od podejmowania czynności służbowych.	Policjant został aresztowany; wszczęto postępowanie prokuratorskie	W kręgu zainteresowania policyjnych służb wewnętrznych i prokuratury znalazło się także kilku innych funkcjonariuszy.	GLubuska, 78/02-04-01

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
łódzkie		banki	Biznesmen może stracić zgodę na budowę fabryki żelazny w specjalnej strefie pod Łodzią oraz ulgę podatkową ze względu na podejrzenie o wyłudzenie pożyczki pod nazwą firmy swojej córki.	śledztwo w toku		GW 39/15-02-2001
łódzkie	Bełchatów	organy skarbowe	Naczelnikowi urzędu skarbowego oraz pracownikom banku zarzucono przyjmowanie łapówek w zamian za obietnicę przyśpieszenia przyznania około 2 mln złotych kredytu i prolongowanie spłaty rat pożyczki.	Sprawą zajął się UOP.	Zarzut dawania łapówek postawiono biznesmenowi, od którego urzędnicy żądali pieniędzy.	Dzłódz 96/24-04-2001 Życie 96/24-04-2001
łódzkie	Łódź	banki	Prezes spółki deweloperskiej przestał spłacać kredyt zaciągnięty w oddziale banku i aby zabezpieczyć pożyczkę bez wiedzy lokatorów rozciągnął hipotekę na ich mieszkania. W wyniku nacisków lokatorów prezes spółki wystąpił do banku o zwolnienie mieszkań z hipoteki. Uzyskał taką zgodę. Wśród mieszkań zwolnionych z hipoteki było mieszkanie prezesa oddziału banku, który udzielił spółce kredyt.		Pod decyzją zwalniającą mieszkanie prezesa oddziału banku z hipoteki podpisał się jego zastępca.	
łódzkie	Łódź	banki	Dyrektor banku zażądał luksusowego auta od jednego z klientów w zamian za udzielenie kredytu. Podwładna dyrektora zobowiązała się za łapówkę podjąć korzystną dla klienta decyzję o prolongacie spłaty zadłużenia.	śledztwo w toku		ExII 96/24-04-2001
łódzkie	Łódź	ministerstwa	Wysoki urzędnik ministerstwa rolnictwa przyjmował łapówki za pomoc w wydawaniu zezwoleń na otwieranie rozlewni win.	Sąd przystąpił do przesłuchania oskarżonych.	Przez sądem wojewódzkim w Łodzi stanęło 19 oskarżonych z winiarskiego wątku „ośmiornicy”. Dwaj z oskarżonych wraz z grupą osób otworzyli 7 winiarni, m.in. w Łodzi, Wałbrzychu, Szydłowie rejestrując je na podstawione osoby. Straty z tego tytułu oszacowano na 11,5 mln złotych. Oszustom zarzuca się także fałszowanie dokumentów i korupcję. Z tą sprawą powiązane są sprawy łapówek w łódzkim Urzędzie Kontroli Skarbowej oraz w Urzędzie Kontroli Skarbowej w Zgierzu.	ExII 85/10-04-2001 Życie 38/14-02-2001
łódzkie	Łódź	organy skarbowe	Naczelnik wydziału nadzoru podatkowego został oskarżony o przyjęcie łapówki w wys. 8 tys. zł.	wyrok sądowy	Przez 5 lat skazany nie będzie mógł zajmować stanowisk w administracji rządowej ani samorządowej. Został pierwszym w Łodzi skazanym w sprawie ośmiornicy.	Głódz 47/24/25-02-2001
łódzkie	Łódź	organy skarbowe	Pracownik łódzkiego Urzędu Kontroli Skarbowej, domagał się łapówek od właścicieli winiarni. Tym samym aktem oskarżenia objęto przedsiębiorcę, który zdaniem prokuratury go skorumpował i chciał przekupić dwóch innych urzędników UKS.	Postępowanie prokuratorskie	Urzędnik przyjął co najmniej 15 tys. zł.	Dzłódz 219/19-09-2000

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
łódzkie	Łódź	organy skarbowe	Naczelnik jednego z wydziałów Urzędu Kontroli Skarbowej został oskarżony o przyjęcie 8 tysięcy złotych łapówki od jednego z podejrzanych w sprawie łódzkiej „ośmiornicy”. W zamian za łapówkę urzędnik zdecydował o przesunięciu terminu kontroli skarbowej w jednej z łódzkich winiarni. Orzekł także, że właściciel innej winiarni nie zalega z płatnościami, chociaż był winien państwu wiele milionów złotych.	Sąd rejonowy skazał urzędnika na 3 lata i 3 miesiące więzienia oraz 8 tysięcy złotych grzywny.		Głódz 41/ 17/18-02-2001 Exllu 41/17-02-2001 DzŁódz 41/ 17/18-02-2001 Rz 41/ 17/18-02-2001 Życie 47/ 24/25-02-2001 SupEx 47/ 24/25-02-2001 Rz 47/ 24/25-02-2001 GW 47/ 24/25-02-2001 DzŁódz 47/ 24/25-02-2001 Exllu 108/10-05-2001 DzPol 55/06-03-2201
łódzkie	Łódź	organy ścigania	Policjant został oskarżony o przyjęcie korzyści materialnej od podejrzanego o kradzież z włamaniem w zamian za odstąpienie od skierowania do sądu wniosku o zastosowanie tymczasowego aresztowania.	postępowanie dyscyplinarne i prokuratorskie		Exllu, 52/02-03-01, DzŁódz, 52/02-03-01, Życie, 52/02-03-01
łódzkie	Łódź	organy ścigania	Policjant podczas służby w izbie zatrzymań przyjął od obywatela Armenii sześć płyt play station w zamian za dostarczenie paczki z żywnością.	rozprawa sądowa; policjant został zwolniony dyscyplinarnie z pracy.	Od decyzji dyscyplinarnej oskarżony odwoływał się bezskutecznie do komendanta wojewódzkiego, a następnie do komendanta głównego.	GŁódz, 94/21/22-04-01, GŁódz, 228/29/30-09-01
łódzkie	Łódź	organy ścigania	Dwaj policjanci zostali oskarżeni o wzięcie łapówki w wysokości 100 zł od obywatelki Niemiec w zamian za odstąpienie od wymierzenia 200 zł kary.	postępowanie dyscyplinarne, zawieszenie w czynnościach służbowych, postępowanie prokuratorskie		GŁódz 236/09-10-01, DzŁódz 235/08-10-01
łódzkie	Łódź	polityka	Kandydatowi na posła zarzucono wyludzenie sprzętu elektronicznego wartego 200 tys. zł.	postępowanie przygotowawcze	kandydat został aresztowany na trzy miesiące	Exll 221/21-09-2001
łódzkie	Łódź	prawo jazdy	Instruktor i właściciel autoszkoły oskarżył egzaminatorów i dyrektora ośrodka ruchu drogowego o branie łapówek.	Prokuratura Rejonowa Łódź-Bałuty wszczęła dochodzenie dotyczące łapówek.	Inspektorzy z wydziału komunikacji Urzędu Wojewódzkiego przeprowadzili kontrolę i stwierdzili, że porównanie zdawalności egzaminów było na poziomie poprzedniego roku. Dyrektor ośrodka egzaminacyjnego złożył w prokuraturze zawiadomienia o korumpowaniu egzaminatorów przez zdających - prokurator umorzył sprawę.	GŁódz211/10-09-01, DzŁódz201/29-08-01
łódzkie	Łódź	prawo jazdy	Ojciec próbował wręczyć egzaminatorowi 300 złotych w zamian za zdanie przez jego córkę egzaminu na prawo jazdy.	Wręczający łapówkę został zatrzymany przez policję. Sprawą zajęła się policja.	Dziewczyna egzaminu nie zdała.	Exllu195/22-08-01
łódzkie	Łódź	prawo jazdy	Egzaminatorzy na prawo jazdy zostali oskarżeni o przyjmowanie łapówek za pomyślne zdanie egzaminów.		przesłuchano 50 osób, z powodu braku dowodów (w obawie przed utratą dokumentu egzaminowani nie składali zeznań) sprawę umorzono	GŁódz 245/19-10-01
łódzkie	Łódź	przedsiębiorstwa państwowe	Dyrektor zagranicznej firmy tytoniowej próbował za pomocą łapówki skłonić prezesa Łódzkiej Wytwórni Papierosów do rozwiązania umowy.	wyrok nieprawomocny		GŁódz39/15-02-01

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
łódzkie	Łódź	samorząd terytorialny	Łódzcy biznesmeni sfinansowali wiceprezydentowi Łodzi trzydniowy pobyt w Norwegii. W trakcie wizyty wiceprezydent nie tylko rozmawiał z przedstawicielami władz Oslo, ale też był na meczu piłkarskim. Wyjazd zorganizował Łódzki Klub Biznesu, który pokrył koszty, wynoszące 2,5 tys. zł.			SupEx74/28-03-01
łódzkie	Łódź	samorząd terytorialny	Byłemu prezydentowi i byłemu członkowi zarządu miasta zarzucono przyjęcie łapówek w związku z wydaniem pozwolenia na budowę i użytkowanie hipermarketów (450 tys. zł). O płatną protekcję podejrzany jest też łódzki adwokat, współzałożyciel spółki rzekomo służącej przekazaniu łapówki. Chodziło o umożliwienie koncernowi budowy centrum handlowego w Łodzi na działce pierwotnie przeznaczonej pod zabudowę mieszkaniową. Te same osoby najprawdopodobniej są zamieszane w zawieranie umów z firmami reklamowymi wynajmującymi powierzchnię komunalnych budowli pod reklamowe bilbordy z naruszeniem interesów miasta.	oskarżeni zostali zatrzymani; postępowanie przygotowawcze	Były prezydent złożył rezygnację z funkcji wiceprzewodniczącego Rady Miejskiej. W sprawie aresztowano także przedsiębiorcę podejrzanego o przyjęcie łapówki w wysokości 600 tys. zł za pośrednictwo w załatwianiu dla inwestora decyzji administracyjnych, powołującego się na wpływy w urzędzie miejskim. Były prezydent Łodzi podejrzan o przyjęcie łapówki po pobycie w areszcie wyszedł na wolność po poręczeniu kilku znanych polityków. Inwestorzy twierdzą, że nie złamali prawa, lecz padli ofiarą polskich przepisów	Try145/23/24-06-01, ŻW145/23/24-06-01, GW145/23/24-06-01, Rz145/23/24-06-01, DzŁódz14523/24-06-01, DzŁódz146/25-06-01, GłWielkop147/26-06-01, GłKoszal146/26-06-01, Try147/26-06-01, Exllu147/26-06-01, Życie148/27-06-01, Handel7/01-07-01, Exllu160/11-07-01, DzŁódz161/12-07-01, Exllu161/12-07-01, Exllu162/13-07-01, SupEx167/19-07-01, SupEx 236/09-10-2001, DzŁódz163/14/15-07-01, DzŁódz167/19-07-01, Exllu167/19-07-01, GW167/19-07-01, GW 236/09-10-2001, GW 238/11-10-2001, Rz167/19-07-01, Rz 236/09-10-2001, ŻW167/19-07-01, Życie167/19-07-01, Try167/19-07-01, DzŁódz169/19-07-01, DzŁódz 236/09-10-2001, Exllu181/19-07-01, Nw.Państwo34/19-07-01, Exllu197/19-07-01, Exllu 236/09-10-2001, Exllu 244/18-10-2001, Polityka 31/04-08-2001
łódzkie	Łódź	samorząd terytorialny	Radny oraz toruński biznesmen zostali oskarżeni o wręczenie łapówek lekarzom i pracownikom służby więziennej (w sumie ponad 50 tys. zł) za umożliwienie wyjścia przed terminem z więzienia.	postępowanie przygotowawcze		Exllu70/23-03-01

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
łódzkie	Łódź	samorząd terytorialny	Dwaj łódzcy kontrolerzy tramwajowi podejrzani zostali o rozbój na gapowiczu. Wzięli od niego łapówkę i zaprosili na piwo. Kiedy gapowicz nie chciał stawiać kolejki, kontrolerzy pobili go i ograbili.	postępowanie przygotowawcze	Kontrolerzy zostali zatrzymani.	Dzłódz241/14/15-10-00
łódzkie	Łódź	samorząd terytorialny	Trzech pracowników firmy kontrolerskiej wzięło łapówki od dziennikarzy. Prezes łódzkiego MPK szuka nowej firmy kontrolerskiej.			Głódz159/10-07-01, Głódz160/11-07-01, Głódz161/12-07-01, Głódz165/17-07-01
łódzkie	Łódź	samorząd terytorialny	Mieszkaniec Łodzi oskarżył urzędników miejskich wymuszających łapówki. Urzędnicy w zamian za wydanie pozwolenia na handel wymuszali zakup kiosku w określonej firmie. W firmie tej kioski były znacznie droższe niż w innych. Oskarżył też urzędniczkę o wymuszanie łapówek za wskazanie lokalizacyjne.	Sąd skazał mieszkańca na rok w zawieszeniu. Sąd Najwyższy uchylił wyrok.	Prezydent Łodzi złożył zawiadomienie do prokuratury o pomawianie urzędników o łapownictwo.	Dzłódz 95/23-04-2001
łódzkie	Łódź	służba więzienna	Pracownicy służby więziennej, lekarze, rehabilitanci i adwokat za łapówki pomagali aresztowanemu w unikaniu odpowiedzialności karnej, czym utrudniali prowadzone przeciwko niemu postępowanie prokuratorskie.	Sąd zobowiązał oskarżonych do wpłaty poręczeń majątkowych w wysokości od 15 tys. do 25 tys. zł; postępowanie sądowe.	Aresztowany - później świadek koronny w sprawie tzw. łódzkiej ośmiornicy - był całkowicie zdrowy i to właśnie lekarze, zdaniem prokuratury, m.in. fałszując dokumentację i wycinając rzekomo pęknięty dysk, doprowadzili do jego okaleczenia.	Exllu 45/22-02-2001
łódzkie	Łódź	służba zdrowia	Podczas egzaminów wstępnych na Akademię Medyczną większa niż zazwyczaj część zdających uzyskała bardzo dobre wyniki. Okazało się, że testy egzaminacyjne można było kupić za sumę od kilku do piętnastu tysięcy złotych. Dostęp do pytań miało około 50 osób.	Postępowanie prokuratorskie.		Rz143/21-06-01, GwKrak/144/22-06-01, KurierPor144/22-06-01, SupEx145/23/24-06-2001, KurierLub154/04-07-01
łódzkie	Łódź	spółki skarbu państwa	Dziennikarka łódzkiego oddziału TVP została zwolniona z pracy za realizację programu o sytuacji w telewizji publicznej. Podała m.in., że suma zarobków pięcioosobowego zarządu telewizji jest wyższa od sumy poborów całej rady ministrów.	Przed Sądem Pracy toczy się sprawa przeciwko dyrekcji ośrodka łódzkiego TVP z powództwa wyrzuconej dziennikarki, która wystąpiła również przeciwko dyrektorowi ośrodka z powództwa cywilnego o naruszenie dóbr osobistych.	Dyrektor łódzkiego ośrodka telewizji wstrzymał emisję programu.	GPol24/13-06-01
łódzkie	Łódź	wymiar sprawiedliwości	Adwokat został oskarżony o przyjęcie 100 tys. zł za obietnicę załatwienia wyjścia na wolność oskarżonemu przebywającemu w areszcie.	proces	W sprawę zamieszanych jest 13 innych oskarżonych, w tym kilku lekarzy.	Rz246/20-10-00; Exllu21638/19-12-00
łódzkie	Radomsko	organy ścigania	Dwaj policjanci zostali oskarżeni o współpracę z gangiem podejrzanym o kradzieże, paserstwo i wymuszenia okupu za skradzione samochody. Funkcjonariusze przyjmowali łapówki w zamian za informacje dotyczące prowadzonych przeciw gangsterom spraw i nakłaniali do składania fałszywych zeznań.	postępowanie prokuratorskie		GW, 114/17-05-01, Rz, 114/17-05-00, Exllu, 182/06-08-01
łódzkie	Sieradz	służba zdrowia	Ordynator oddziału urologii Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Sieradzu został oskarżony o przyjmowanie łapówek za świadczenie usług medycznych.	postępowanie przygotowawcze		Exllu 114/17-05-01

województwo	miejsowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
łódzkie	Uniejów	samorząd terytorialny	Radny do spółki z toruńskim biznesmenem przekazał czterem lekarzom i funkcjonariuszowi więziennemu od 2,5 do 20 tys. zł za umożliwienie wyjścia przed terminem oskarżonemu o wyłudzenie m.in. węgla i sprzętu elektronicznego na łączną kwotę 7 mln. zł.	postępowanie sądowe	Aresztowany wyszedł na wolność, rok później trafił do aresztu za kolejne wyłudzenie. Wkrótce otrzymał status świadka koronnego.	ExIIIu 70/23-03-2001, ExIIIu 86/11-04-01
łódzkie	Zgierz	organy skarbowe	Byłemu naczelnikowi Urzędu Skarbowego zarzucono przyjęcie 150 tys. zł łapówki od właścicieli firmy winiarskiej w zamian za odroczenie zapłaty podatku akcyzowego. Urzędnik ten domagał się też 500 tys. zł za obietnicę umorzenia podatku.	postępowanie sądowe	Na ławie zasiadają również: syn naczelnika i przedsiębiorca, na którym ciążyą zarzuty oszustw podatkowych.	Rz269/19-11-00
łódzkie	Zgierz	organy skarbowe	Były naczelnik miejscowego urzędu skarbowego został oskarżony o przyjęcie 150 tysięcy złotych łapówki za odroczenie spłaty należności podatkowych lub rozkładanie ich na raty. Wraz z nim na ławie oskarżonych zasiada jego syn, któremu zarzuca się przyjęcie wspólnie z ojcem łapówki w postaci samochodu oraz właściciel winiarni, który wręczał te łapówki.	Rozprawa przed Sądem Rejonowym	Oskarżony przedsiębiorca jest powiązany także ze sprawą łapówek w łódzkim Urzędzie Kontroli Skarbowej.	ExIIu 21612/18-11-2000 ExIIu 80/04-04-2001 ExIIu 118/22-05-2001 ExIIu 160/11-07-2001 Głódz 269/ 18/19-11-2000 DzŁódz 269/ 18/19-11-2000
małopolskie		sport	Ponad 500 kibiców klubu piłkarskiego Resovia zwróciło się do Małopolskiego Związku Piłki Nożnej z prośbą o weryfikację tabeli III ligi z powodu złamania regulaminu podczas spotkania 31. kolejki pomiędzy Siarką Tarnobrzeg a Wisłoką Dębica. Sympatycy Resovii twierdzą, że piłkarze Wisłoki zapłacili zawodnikom Siarki za oddanie trzech punktów. Spotkanie jednak zakończyło się remisem. Po jego zakończeniu piłkarze z Dębicy domagali się publicznie zwrotu gotówki. Z kolei zarząd klubu z Tarnobrzega przyznał na łamach prasy, że jego zawodnicy grali niesportowo, czym naruszyli regulamin Polskiego Związku Piłki Nożnej.		W związku z powyższym klub nałożył na sześciu z nich kary finansowe. Kibice Resovii domagają się odebrania po trzy punkty Wiśloce i Siarce. Oznaczałoby to spadek Siarki z III ligi i utrzymanie się w niej Resovii.	DzPol 149/28-06-2001
małopolskie	Chrzanów	polityka	Posel pełniący jednocześnie funkcję radnego gminy podjął próbę korupcji kierowniczką urzędu skarbowego w Chrzanowie.	postępowanie przygotowawcze	Posel zrzekł się immunitetu.	DzPol 75/29-03-01, GLubuska 293/17/17-12-00, DzZach 293/16/17-12-00
małopolskie	Korzenna	samorząd terytorialny	Wójt zarzucił radnemu próbę przekupstwa gminnego urzędnika.	postępowanie przygotowawcze	Następnego dnia grupa radnych złożyła wniosek o odwołanie wójta.	GKrak266/15-11-00
małopolskie	Kraków	banki	Mężczyzna był oskarżony o przekazanie w sierpniu prezesowi zarządu Prosper Banku łapówki w zamian za przyznanie korzystnych kredytów na działalność gospodarczą.	oskarżonego uniewinniono		DzPol 68/21-03-2001, GKrak 69/22-03-2001, GwKrak 68/21-03-2001
małopolskie	Kraków	edukacja	Były profesor wyższej uczelni został oskarżony o przyjęcie łapówki w wysokości 300 \$ za postawienie pozytywnej oceny z prowadzonego przez siebie przedmiotu.	postępowanie sądowe	Afera łapówkarska wyszła na jaw po napisaniu przez studentów listu do gazety, w którym skarżyli się, że za zdanie egzaminu trzeba zapłacić 300 dolarów. Według nich zbieraniem pieniędzy zajmowała się żona profesora, również pracownik naukowy tej uczelni. Egzamin zdawało się u męża, a pracę magisterską pisało u żony. Kontrola prac magisterskich wykazała, że kilkanaście z nich w różnych latach powstało w ten właśnie sposób. Na ławie oskarżonych zasiadła również studentka oskarżona o wręczenie łapówki.	DzPol 289/12-12-00, DzPol147/26-06-01

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
małopolskie	Kraków	organy ścigania	Dwie pracownice policji (funkcjonariuszka i pracownik cywilny) zostały oskarżone o żądanie łapówki w zamian za informacje objęte tajemnicą służbową	postępowanie dyscyplinarne	Obydwie złożyły wnioski o zwolnienie z pracy. Akta dotyczyły rozpracowania operacyjnego jednego z gangów. Do wręczenia pieniędzy nie doszło.	DzPol 230/02-10-01
małopolskie	Kraków	organy ścigania	Policjantowi zarzucono przyjmowanie łapówek od handlarzy pirackimi płytami. Ostrzegali handlarzy programami i płytami na giełdzie elektronicznej o planowanych akcjach policji. Za informacje dostawał pieniądze zebrane wśród sprzedających.	postępowanie sądowe	Według prokuratury proceder ten trwał 3 lata. Proces toczył się za zamkniętymi drzwiami. Funkcjonariusz nie przyznaje się do winy.	GwKrak 298/22-12-00
małopolskie	Kraków	samorząd terytorialny	Policja aresztowała 22-letniego pracownika krakowskiego magistratu, którego podejrzewa się o legalizowanie kradzionych samochodów na podstawie sfałszowanych dokumentów.	postępowanie przygotowawcze	Do celi trafiły także cztery inne osoby, a trzech kolejnych podejrzanych odpowiada z wolnej stopy.	Try170/ 23-07-01
małopolskie	Kraków	samorząd terytorialny	Od ośmiu lat miejskie autobusy i tramwaje są ubezpieczane w firmach, w których pracuje żona wicedyrektora MPK.	Prezydent miasta zapowiedział kontrolę.		SupEx1/02-01-01, SupEx2/03-01-01
małopolskie	Kraków	samorząd terytorialny	Trzech kontrolerów MPK w Krakowie w zamian za niewypisanie mandatu przyjęło 30 zł łapówki.			GwKrak162/13-07-01
małopolskie	Kraków	samorząd terytorialny	Komendantowi Straży Miejskiej w Krakowie zarzucono przyjęcie 6 tys. zł łapówek za anulowanie lub obniżenie mandatów wystawianych przez miejskich strażników. Komendantowi zarzucono także zaniedbania podczas pełnienia funkcji.	wyrok prawomocny	Aktem oskarżenia objęto również kupca odpowiedzialnego za wręczenie łapówki. Sąd Apelacyjny uchylił wyrok sądu pierwszej instancji. Sprawa toczy się od 7 lat.	Rz228/29-09-00, DzPol228/29-09-00, DzPol227/28-09-01, GwKrak227/28-09-01
małopolskie	Kraków	samorząd terytorialny	Mieszkanka Krakowa usiłowała przekupić strażnika miejskiego, by odstąpił od interwencji drogowej.	postępowanie sądowe	Kobieta nie pojawia się na rozprawach i nikt nie wie gdzie przebywa.	GwKrak212/11-09-01
małopolskie	Kraków	samorząd terytorialny	Zachodni inwestor zapłacił lokalnemu doradcy 2,44 mln zł, a w umowie zapisano, że jego zadania miały „wychodzić poza ogólnie przyjęte ramy prac architektonicznych i inżynierskich”.	wszczęto śledztwo	O zdarzeniu poinformował były pracownik inwestora. Inwestor tłumaczył zarzuty byłego pracownika rozgoryczeniem po zwolnieniu. Wojewódzki urząd nadzoru budowlanego bada legalność inwestycji	GwKrak 241/15-10-2001
małopolskie	Kraków	samorząd terytorialny	Oszuści przejęli na podstawie sfałszowanych dokumentów ponad 40 kamienic. Wpis do ksiąg wieczystych następował wyjątkowo szybko	w prokuraturach toczy się 40 postępowań	Sędzia opierał się na kopiach dokumentów i nie sprawdzał ich autentyczności.	News 5/07-10-2001
małopolskie	Kraków	służba więzienna	Dyrektor okręgowy Służby Więziennej w Krakowie podejrzany jest o korupcję w związku z ucieczką z więzienia gangstera, podejrzanego również w sprawie o zabójstwo gen. Papąły	sprawa w toku		ŻW 257/3-11-2000
małopolskie	Kraków	sport	Piłkarzy Wisły Kraków oskarżono, że chcieli kupić mecz od zawodników Amiki, Wronki za 250 tysięcy złotych. Zarówno zawodnicy Amiki jak i Wisły zaprzeczyli, że doszło do próby przekupstwa. Amica wygrała spotkanie 2:1. Amica Wronki przesłała do Polskiego Związku Piłki Nożnej oficjalne pismo, w którym dementuje pogłoski, jakoby Wisła Kraków oferowała jej piłkarzom pieniądze za sprzedanie meczu.	Prokuratura w Trzciance w województwie wielkopolskim prowadzi od kilku tygodni śledztwo w sprawie meczu Amica-Wisła i domniemanej próby przekupstwa przed tym spotkaniem.		GazKrak 122/26/27-05-2001, GazKrak 124/29-05-2001, SupEx 137/13/14-06-2001

województwo	miejsowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
małopolskie	Kraków	ubezpieczenia	Dyrektorka oddziału ZUS została oskarżona przez pracowników, że zwolniła pracowników działu inwestycji by przyjąć na ich miejsce ludzi związanych z lokalną mafią.	postępowanie przygotowawcze	oskarżana tłumaczy, że osoby, które chciały zatrudnić miały gotowe plany inwestycji	GKrak 180/03-08-2001
małopolskie	Kraków	wymiar sprawiedliwości	Sędziemu Sądu Rejestrowego zarzucono przyjęcie 10 tys. zł za pomyślny przebieg postępowania upadłościowego.	Prezes Sądu Okręgowego zawiadomił prokuraturę. Sąd dyscyplinarny I instancji uchylił sędziemu immunitet, Wyższy Sąd Dyscyplinarny utrzymał w mocy tę decyzję. Postępowanie prokuratorskie.	Podejrzany sędzia stara się o otwarcie kancelarii notarialnej. Kilka miesięcy później pod samochód sędziego podłożono bombę.	GW 291/14-12-00, Rz 292/15-12-00, DzPol 292/15-12-00, DzPol63/15-03-01, DzPol 229/01-10-01
małopolskie	Libiąż	polityka	Posel zaproponował p.o. szefowej jednego z urzędów skarbowych stanowisko dyrektora tegoż urzędu w zamian za znalezienie firm, które sfinansowałyby mu kampanię wyborczą.	Prokuratura Okręgowa w Warszawie postawiła posłowi zarzut korupcji.	Urzędniczka rozmowę nagrała i oddała sprawę do prokuratury. Poseł sam zrzekł się immunitetu	GKrak 48/ 26-02-01; Nie 36/06-09-01, GKrak 49/27-02-2001
małopolskie	Limanowa	organy skarbowe	Urzednicy przyjmowali łapówki w zamian za umożliwienie przedsiębiorcom wyłudzenia 450 tysięcy złotych nienależnego zwrotu podatku VAT.	Biznesmenom nowosądecka Prokuratura Okręgowa postawiła zarzut wyłudzenia nienależnego zwrotu podatku, urzędnikom postawiono zarzut przyjmowania łapówek.	Kilka osób zostało osadzonych w areszcie, reszta odpowiada z wolnej stopy	Rz 153/03-07-2001 GwKrak 154/04-07-2001 GWKrak 159/10-07-2001
małopolskie	Nowy Sącz	samorząd terytorialny	Członkom Zarządu Miasta zarzucono przyjęcie 100 tysięcy marek, które zostały przesłane na konto fundacji na rzecz Miasta Nowego Sącza przez firmę, która wykupiła grunt pod budowę supermarketu.	wszczęto śledztwo	zdarzenie zostało udokumentowane	DzPol93/20-04-01
małopolskie	Oświęcim	organy ścigania	Dwaj funkcjonariusze Komendy Powiatowej zostali oskarżeni o próbę wymuszenia łapówki.	postępowanie prokuratorskie; policjanci zostali zawieszni w służbie.	Zawiadomienie o popełnieniu przez nich przestępstwa złożył mężczyzna, którego dzień wcześniej policjanci zawieźli do izby wytrzeźwień. Policjanci nie przyznali się do postawionych im zarzutów.	Krak, 29/03/04-02-01
małopolskie	Sucha Beskidzka	służba zdrowia	Ordynator szpitala żądał zapłaty za dializoterapię w wysokości od 1 tys. do 3 tys. zł. W okresie od 1997 r. do 2000 przyjął od pacjentów łącznie blisko 20 tysięcy złotych.	sprawa w toku; dyrektor ZOZ zawiesił ordynatora w czynnościach służbowych do momentu wyjaśnienia sprawy.	Ponieważ zarzuty nie dotyczyły wykonywania zawodu lekarza pozostał na oddziale jako starszy asystent. Sprawą zajął się także Okręgowy Sąd Lekarski przy Beskidzkiej Izbie Lekarskiej	GKrak113/16-05-01 GKrak122/26/27-05-001 GKrak114/17-05-001 Rz114/17-05-01 TrybŚlą115/18-05-01 Kronika Beskidzka23/07-06-01
małopolskie	Tarnów	ministerstwa	Wysoki rangą oficer, urzędnik MON, został oskarżony o przyjęcie łapówki w wysokości 45 tys. zł od przedsiębiorcy. Dzięki pozyskanym informacjom firma handlująca długami zarobiła prowizję (17% wartości kontraktu - co najmniej 600 tys. zł) za wykupienie długu MON od firmy państwowej produkującej uzbrojenie w Tarnowie.	Oficer został aresztowany; postępowanie sądowe	Oskarżono także przedsiębiorcę, który dał łapówkę; MON spłacił dług	GwKrak122/26/17-05-01
mazowieckie	Jabłonna	samorząd terytorialny	Wójt gminy został oskarżony o wyprzedaż gruntów bez przetargu, zwalnianie firm z opłat skarbowych i podatku od nieruchomości, ekspresowe wydawanie pozwoleń na budowę, dopuszczanie do zabudowy niezgodnie z planami zagospodarowania	postępowanie prokuratorskie	Sprawę ujawniła wicewójt. Wójt oskarżył ją o działanie z zemsty za zerwany romans	GW 58/09-03-2001, 62/14-03-2001

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
mazowieckie	Mińsk Mazowiecki	organy ścigania	Starszy sierżant podczas kontroli pojazdu zażądał od obywateli Białorusi łapówki w zamian za odstąpienie od czynności służbowych. Gdy ci odmówili, funkcjonariusz zabrał im pieniądze, telefony komórkowe, radio samochodowe oraz przewożony alkohol.	Policjanci zostali zawieszeni w obowiązkach służbowych; starszy sierżant został aresztowany na trzy miesiące; wszczęto postępowanie prokuratorskie	Wg zeznań obydwu oskarżonych, drugi z policjantów nie brał udziału w przestępstwie, obserwował jedynie zdarzenie.	SupEx, 25/30-01-01, SupEx, 26/31-01-01, TygSiedl, 6/11-02-01, TygSiedl, 8/25-02-01
mazowieckie	Nowe Miasto	organy ścigania	Dwóch policjantów zostało oskarżonych o przyjęcie korzyści materialnej w zamian za odstąpienie od wystawienia mandatu za nieprawidłowe parkowanie.	postępowanie prokuratorskie		GwRad, 240/13-10-00
mazowieckie	Otwock	organy skarbowe	Urząd skarbowy wstawiał auta zajęte dłużnikom do komisju - lombardu prowadzonego przez biznesmena podejrzanego o współpracę z gangiem pruszkowskim.	postępowanie prokuratorskie	Urzędy skarbowe nie widzą nic złego w tej współpracy, gdyż właściciel komisju - zdaniem urzędów - rozlicza się regularnie. Okazało się jednak, że urzędy skarbowe tracą na niektórych operacjach znaczne sumy.	ŻW 206/04-09-2001
mazowieckie	Płock	samorząd terytorialny	Członek Zarządu żądał od inwestora łapówki.		sprawa dotyczyła konkursu na wybór inwestora do zbudowania centrum handlowego.	GnaMaz 293/16/17-12-2000, 29/297/21-12-2000
mazowieckie	Radom	organy ścigania	Trzech policjantów: - dwóch z komendy miejskiej oraz były komendant z podradomskiego komisariatu zostało oskarżonych o przyjmowanie korzyści w zamian za ujawnianie informacji dotyczących niektórych śledztw.	Prokuratura Okręgowa umorzyła śledztwo, które nie potwierdziło zarzutów.	Podstawą postępowania były materiały złożone przez prywatnego detektywa w Komendzie Głównej Policji. Prokurator Okręgowy zdecydował o wszczęciu śledztwa na podstawie materiału zgromadzonego podczas postępowania wyjaśniającego.	ŻW, 279/30-11-00, GwRad, 280/01-12-00, ŻW, 284/06-12-00, SiLudu, 2158/08-12-00, ŻW, 7/09-01-01, GwRad, 7/09-01-01, GwRad, 80/04-04-01, GwRad, 228/29/30-09-01, ŻW, 228/29/30-09-01
mazowieckie	Radom	organy ścigania	Dwóm policjantom, którzy zostali przyłapani na gorącym uczynku, zarzucono wzięcie łapówki w zamian za odstąpienie od czynności służbowych. Pieniądze pochodziły od podejrzanego, u którego w trakcie przesłuchania mieszkania znaleziono dowody w tej sprawie.	wszczęto postępowanie prokuratorskie; wobec podejrzanych zastosowano areszt i zostali zwolnieni dyscyplinarnie z pracy.		GwRad, 303/30-12/01-01-01, SupEx, 303/30-12/01-01-01, ŻW, 303/30-12/01-01-01, SiLudu, 2162/05-01-01, SiLudu, 2163/12-01-01, Rz, 216/15/16-09-01
mazowieckie	Radom	organy ścigania	Pięciu byłym policjantom zarzucono przyjmowanie łapówek w zamian za odstąpienie od czynności.	Policjanci zostali skazani na 2 lata, 1,5 roku i 1 rok więzienia w zawieszeniu i grzywny od 1,4 do 4 tys. zł.	policjanci odeszli ze służby	GwRad 300/27-12-00
mazowieckie	Siedlce	organy ścigania	Policjant przez rok współpracował z przestępcami, którzy zajmowali się napadami z bronią, wymuszaniem haraczy i okradaniem mieszkań. W zamian za informacje o planowanych akcjach policji i pomoc w ukrywaniu dowodów przestępstwa przyjmował łapówki.	areszt tymczasowy, postępowanie prokuratorskie, zwolnienie ze służby	sprawę wykryli funkcjonariusze BSW	GW 246/20/21-10-01
mazowieckie	Sokołów	samorząd terytorialny	Radnemu powiatowemu, pełniącemu także funkcję szefa rady nadzorczej zakładów mięsnych i prezesa spółdzielni inwalidów, zarzucono zagarnięcie 101 tys. zł.	areszt tymczasowy, postępowanie przygotowawcze		TygSiedl32/12-08-01
mazowieckie	Warszawa	agencje państwowe	Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa w latach 1995-2000 sprzedała nielegalnie 15 jezior z dopływami oraz 16 hektarów gruntu wraz z rzeką Jeziorką.	sprawa w toku	Raport z kontroli NIK. Wszystkie transakcje zawarte z naruszeniem prawa miały zostać unieważnione.	Rz 143/21/06/2001

województwo	miejsowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
mazowieckie	Warszawa	agencje państwowe	Agencja Rynku Rolnego w terenie zawierała ustne, niekorzystne dla Skarbu Państwa, umowy w celu omińnięcia niewygodnych dla dostawców przepisów.	kontrola NIK	Lubelski oddział ARR twierdzi, że nie złamał prawa.	GwLub14/17-01-01
mazowieckie	Warszawa	banki	Bank wystawił wierzycelności PPCh na przetarg. Dzięki przychylności tego banku biznesmen kupił wierzycelności kilku chłodzi. Tereny, na których stały te chłodzi sprzeżał zachodniej sieci handlowej. Z dwóch ofert bank wybrał ofertę, która była o połowę niższa niż poprzednia.			Rz 211/10-09-2001
mazowieckie	Warszawa	banki	Dyrektor został zatrzymany za przyjęcie łapówki w zamian za udzielenie kredytów i przyznawanie kont VIP-owskich	śledztwo w toku		Życie 185/09-08-2001, Try 185/09-08-2001, Rz 184/08-08-2001 185/09-08-2001
mazowieckie	Warszawa	edukacja	Rektor prywatnej szkoły wyższej otrzymał od Senatu swojej szkoły tytuł profesora zwyczajnego (przy niepełnym składzie i przy jednym głosie wstrzymującym się). Organem założycielskim tej szkoły było stowarzyszenie. Już na etapie zakładania szkoły i rejestracji w Ministerstwie Edukacji Narodowej przedstawiono sfałszowany statut tegoż stowarzyszenia, zaś wymagany fundusz założycielski w rzeczywistości nie istniał, sam rektor natomiast został w latach osiemdziesiątych skazany prawomocnym wyrokiem za korupcję i fałszerstwa na 4 lata pozbawienia wolności i 5 lat pozbawienia praw publicznych. Pod większością decyzji dotyczących rejestracji szkoły podpisywali się dyrektor Departamentu Szkolnictwa Wyższego i wiceminister edukacji.	W wyniku przeprowadzonej kontroli NIK skierował do prokuratury wniosek o wszczęcie. Postępowanie zostało umorzone, co zakwestionowała prokuratura okręgowa.	Licencja na prowadzenie zajęć wygasła 5 lipca 2000 roku. Ministerstwo Edukacji Narodowej odmówiło zatwierdzenia zmian w statucie szkoły. Kurator stowarzyszenia wyznaczony przez starostwo został odwołany sądownie po dwóch miesiącach, zaś przy odwoływaniu się od tej decyzji w starostwie pomylił sygnaturę sprawy, co skutkowało uprawnieniem się decyzji korzystnej dla szkoły. Starostwo Powiatowe zamówiło ekspertyzę w stołecznej firmie prawniczej, w której stwierdzono, że ustanowienie kuratora dla stowarzyszenia jest niezbędne. Sąd jednak odrzucił wniosek o ustanowienie kurateli, gdyż naruszenie zasad, o których traktowano w ekspertyzie - kadecyjności i wyboru legalnych władz, w świetle ustawy o stowarzyszeniach, nie stanowiło wystarczającej przesłanki do ustanawiania kurateli. Należało wykazać, że uchybienia formalne pozostają w związku z konkretnymi naruszeniami praw i interesów członków stowarzyszenia i służą podejmowaniu konkretnych, niezgodnych z prawem działań. Starostwo takie materiały posiadało, ale nie zostały one wykorzystane. W momencie zarejestrowania przez Sąd Rejonowy nowego zarządu stowarzyszenia, MEN przedłużyło wygasającą licencję i zezwoliło na prowadzenie studiów magisterskich na wybranych kierunkach.	TygSolid24/15-06-01

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
mazowieckie	Warszawa	edukacja	Była dyrektorka warszawskiego liceum, odwołana trzy lata wcześniej za nadużycia finansowe, została mianowana przewodniczącą komisji egzaminacyjnej przyznającej stopnie nauczyciela mianowanego. Nadużycia polegały na wynajmie pomieszczeń szkolnych na wesela, a szkolnej bursy na hotel dla gości weselnych. Pieniądze z najmu nie wpływały do kasy szkoły. Ponadto zarzucono fałszowanie dokumentów, list płac, udostępnianie uczniom pytań egzaminacyjnych, niegospodarność i łapówki.	prokuratura umorzyła postępowanie	Ostatecznie prokuratura nie dopatrzyła się poważniejszych nieprawidłowości i nie skierowała sprawy do sądu. Dlatego naczelnik wydziału oświaty powołał nauczycielkę na stanowisko przewodniczącej komisji, uzasadniając decyzję ogromnym doświadczeniem i brakiem wpisu o zwolnieniu dyscyplinarnym ze stanowiska dyrektora liceum.	Życie 165/17-07-01 Życie166/18-07-01
mazowieckie	Warszawa	edukacja	Profesor wyższej uczelni w podręczniku, którego jest autorem, zawarł stwierdzenie, że „Z punktu widzenia działalności marketingowej przedsiębiorstwa wykorzystanie przekupstwa jako formy poparcia sprzedaży nie jest traktowane w firmie jako niemoralne, gdy pozwala na uzyskanie korzyści większych niż koszty na ten cel poniesione”.		Przeciw szerzeniu takich poglądów, nawołujących do łamania prawa, zaprotestował polski oddział Transparency International.	GW38/14-02-01, GwKat35/10/11-02-01
mazowieckie	Warszawa	edukacja	Urzędnik starostwa przyjechał na wizytację do szkoły samochodowej. Ponieważ po drodze przytrafiła mu się awaria koła, poprosił dyrektora szkoły o naprawę w szkolnym warsztacie. Po zakończonej wizytacji odebrał samochód z czterema nowymi kołami, a dyrektor oświadczył, że naprawa była nieodpłatna. Urzędnik starostwa nakazał wstawienie starych opon i zapłacił za reperację koła.	Urzędnik zawiadomił prokuraturę rejonową. Pół roku później prokuratura umorzyła sprawę. Urzędnik starostwa złożył odwołanie do prokuratury okręgowej.		GStoleczna274/24-11-00
mazowieckie	Warszawa	edukacja	Podczas egzaminów wstępnych na Akademię Medyczną większa niż zazwyczaj część zdających uzyskała bardzo dobre wyniki. Okazało się, że testy egzaminacyjne można było kupić za sumę od kilku do piętnastu tysięcy złotych. Dostęp do pytań miało około 50 osób.	postępowanie prokuratorskie		Rz143/21-06-01, GwKrak/144/22-06-01, KurierPor144/22-06-01, SupEx145/23/24-06-2001, KurierLub154/04-07-01
mazowieckie	Warszawa	fundusz celowy	Powołany w 1989 r. Fundusz Obsługi Zadłużenia Zagranicznego miał zajmować się wykupem polskiego długu. FOZZ rozpoczął tzw. operacje niekonwencjonalne, które polegały na wykupie długu przez podstawione instytucje i osoby. Operacji nie księgowano i tylko część pieniędzy została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem. Pieniądze trafiały m.in. na konta firm należących do osób prywatnych, w tym zarządzających FOZZ.	Sprawę polsko-kubańskiego przedsiębiorcy prowadzi Prokuratura Okręgowa w Warszawie; proces w sprawie FOZZ rozpoczął się w warszawskim sądzie okręgowym.		Z 232/4-10-2000 SupEx 144/22-06-2001 Rz 144/22-06-2001 GW 144/22-06-2001 GW 154/04-07-2001 GośćNiedz 26/01-07-2001 GW 152/02-07-2001 KurierPor 142/20-06-2001 Try 85/10-04-2001 Try 86/11-04-2001 Tsol 42/19-10-2001
mazowieckie	Warszawa	kancelaria prezydenta	Ujawniono, że w pierwszej połowie lat 90. prezydent ulaskawił co najmniej pięciu przestępców. Jeden z szefów gangu, występujący w procesie przeciw gangowi pruszkowskiemu jako świadek koronny, oskarżył urzędników Kancelarii Prezydenta o przyjęcie łapówki w wysokości 150 tysięcy dolarów.	Minister sprawiedliwości zapowiedział wszczęcie śledztwa w sprawie przecieku materiałów do prasy.	Minister w Kancelarii Prezydenta oświadczył, że wstrzymuje się ze złożeniem oświadczenia przeciw ministrowi sprawiedliwości, ponieważ sprawa wydaje mu się coraz bardziej zakłamaną. Z kontynuowania sprawy wycofała się po ostrzeżeniach również dziennikarka TVP.	Głos 9/03-03-2001

województwo	miejsowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
mazowieckie	Warszawa	ministerstwa	Byłemu ministrowi przemysłu zarzucono, że działając wbrew uchwałom Rady Ministrów i porozumieniu ze stroną rosyjską wprowadził do podmiotu zarządzającego rurociągiem jamalskim firmę Gaz Trading.	postępowanie przygotowawcze	Działania byłego ministra doprowadziły do utraty kontroli Skarbu Państwa nad polskim odcinkiem rurociągu, co utrudniło rządowi m.in. działania w sprawie światłowodu, który został położony wzdłuż gazociągu przez firmę Gazprom.	NwPaństwo23/08-06-01
mazowieckie	Warszawa	ministerstwa	Byłemu ministrowi przemysłu i handlu zarzucono przyjęcie podczas pełnienia funkcji rządowej łapówki w wysokości 20 tys. zł od śląskiego przedsiębiorcy oraz pomoc w zakupie atrakcyjnej nieruchomości. Przedsiębiorca ten opłacał również ministrowi wycieczki zagraniczne. Przyjmowane korzyści miały być zapłatą za doprowadzenie do połączenia przedsiębiorstwa państwowego i firmy tegoż przedsiębiorcy w oparciu o umowę pozwalającą przejąć mu kontrolę w nowej spółce, mimo posiadania niewielkiej części jej udziałów.	Sprawę wyjaśniał UOP, minister został aresztowany; wszczęto postępowanie przygotowawcze	Były minister zamieszany był także w głośne afery z Drewbudem, Cenzinem i wyludzaniem węgla z kopalń. Będąc wiceministrem współpracy gospodarczej z zagranicą zasiadał w radzie nadzorczej zajmującej się handlem bronią spółki Cenzin. Za jego aprobatą firma ta dofinansowała gorzowską spółkę, której prezesem był zięć ministra. W 1996 r. do Sądu Rejonowego w Warszawie wpłynął akt oskarżenia m. in. przeciwko niemu w sprawie niegospodarności w Cenzinie. W 1992 r., jako wiceminister współpracy gospodarczej i reprezentant państwa - głównego udziałowca w spółce Cenzin - był podejrzewany o powiązania z sześcioma Polakami aresztowanymi we Frankfurcie pod zarzutem próby sprzedaży karabinów do Iraku. Śledztwo prowadzone przez służby specjalne potwierdziło te powiązania. Zasiadając w radach nadzorczych Cenzinu, Cenrexu i Zelmera, pobierał wynagrodzenie, w czasie, gdy sprawował urząd ministra. Był on już w 1995 roku oskarżony przez prokuraturę o pożyczanie swojemu zięciowi z kasy spółki Skarbu Państwa kwoty 12,3 mld starych zł	DzŁódź 29/03/04-02-2001, DzPol27/01-02-01; Nie 6/08-02-2001 SupEx27/01-02-01, Życie27/01-02-01, Rz27/01-02-01, ŻW27/01-02-01, GW27/01-02-01, TrybŚlą27/01-02-01, Glubuska27/01-02-01, GIWyb23/01-02-01, NDz28/02-02-01, Try27/01-02-01, SupEx26/31-01-01, GCodz31/13-02-01, GW35/10/11-02-01
mazowieckie	Warszawa	ministerstwa	Byłemu wysokiemu urzędnikowi Ministerstwa Skarbu Państwa zarzucono kontakty z gangiem pruszkowskim.	nieokreślone		SiPol167/19-07-01

województwo	miejsowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
mazowieckie	Warszawa	ministerstwa	Wiceministrowi obrony narodowej i jego asystentowi zarzucono korupcję przy zamówieniach publicznych na zakup broni. Od koncernu zbrojeniowego asystent domagał się w imieniu ministra stu tysięcy dolarów łapówki w zamian za wygrany przetarg. Ponadto miał dostęp do tajnych dokumentów nie posiadając wymaganego certyfikatu.	asystent został aresztowany, a wiceminister zdymisjonowany; Wojskowe Służby Informacyjne wszczęły dochodzenie; prokuratura postawiła asystentowi zarzuty.	Obliczono, że minister więcej wydawał niż zarabiał. Wiceminister twierdził, że zaciągnął pożyczkę u swojego asystenta. Dodatkowo sejmowa Komisja Etyki Poselskiej zarzuciła ministrowi, że mimo ustawowego obowiązku nie złożył oświadczenia majątkowego. Komisja ukarała go naganą za niezłożenie oświadczenia majątkowego i podaniem tego faktu do wiadomości publicznej. Minister domagał się powołania komisji rządowej. Asystent wiceministra został aresztowany na promie płynącym do Szwecji. Po publikacjach prasowych asystent próbował opuścić Polskę, lecz dzięki akcji lotników Marynarki Wojennej i oficerów UOP został zatrzymany na wodach międzynarodowych; NIK podjęła kontrolę, wiceminister został zdymisjonowany.	DzBałt 162/13-07-01, DzŁódź 160/11-07-01, DzŁódź 168/20-07-01, DzŁódź 181/04/05-08-01, DzPol 158/09-07-01, DzPol 160/11-07-2001, DzPol 163/14/15-07-01, DzPol 168/20-07-01, ExIllu 158/09-07-2001, ExIllu 161/12-07-01, ExIllu 159/10-07-01, Forum 30/22-07-01, GCodż 132/10-07-01, GDoln 162/13-07-01, GKrak 158/09-07-01, GKrak 160/11-07-2001, Głos 28/14-07-01, Głos 29/21-07-01, GLubuska 158/09-07-01, GLubuska 159/10-07-01, GLubuska 167/19-07-2001, GPol 28/11-07-01, GPom 161/12-07-01, GPom 159/10-07-01, GPomiKujaw 158/09-07-01, GPozn 158/09-07-01, GPozn 159/10-07-01, GIWielkop 158/09-07-01, GIWielkop 161/12-07-01, GWroc 162/13-07-01(3), GW 158/09-07-2001, GW159/10-07-2001, GW160/11-07-2001, GWroc 161/12-07-01, GW 161/12-07-01, GW 162/13-07-01, GW 166/18-07-01, GW 167/19-07-01 (2), GW 185/09-08-01, GW 206/04-09-01, Kulisy 28/12-07-2001, Kulisy 30/26-07-2001, KurierPor 215/14-09-01, KurierSzczec 133/11-07-2001, NDz 160/11-07-2001, NDz 159/10-07-2001, NDz 161/12-07-01, NDz 167/19-07-01, NDz 185/09-08-01, Nie 29/19-07-01, Nie 35/30-08-01, Nie 36/06-09-01,

źródło informacji

Nw.Państwo 28/13-07-01,
 Nw. Państwo 29/20-07-01,
 NowTryOpol 159/10-07-01,
 PolZbr 29/15-07-2001,
 PolZbr 30/22-07-01,
 PolZbr 32/05-08-01,
 PolZbr 33/12-08-01,
 PolZbr 34/19-08-01,
 Polityka 28/14-07-01,
 Polityka 29/21-07-01,
 Polityka31/04-08-01,
 Press 7/07-01,
 Przeg 29/16-07-01,
 Przeg 31/30-07-01,
 Przeg 33/13-08-01,
 Przeg 36/03-09-01,
 Przekrój 29/22-07-01,
 Rz 157/07/08-07-01,
 Rz 158/09-07-01,
 Rz 161/12-07-01,
 Rz 162/13-07-01,
 Rz 167/19-07-01
 Rz 159/10-07-2001,
 Rz 160/11-07-2001,
 Rz 163/14/15-07-2001,
 Rz 185/09-08-01,
 Rz 206/04-09-01,
 SupEx158/09-07-2001,
 SupEx 159/10-07-2001,
 SupExp 160/11-07-2001,
 SupEx 161/12-07-01,
 SupEx 162/13-07-2001,
 SupEx 163/14/15-07-2001,
 SupEx 167/19-07-01,
 SupEx 168/20-07-01,
 SupEx 206/04-09-01,
 SupEx 207/05-09-01,
 Try 158/09-07-2001,
 Try 159/10-07-2001,
 Try 160/11-07-2001,
 Try 163/14/15-07-2001,
 Try 161/12-07-01,
 Try 162/13-07-01,
 Try 185/09-08-01,
 Try 206/04-09-01,
 TrybŚlą 162/13-07-01,
 TygNadw 29/ 19-07-2001,
 TygSolid 32/10-08-01,
 SiPol 159/10-07-01,
 SiPol 162/13-07-01,
 SiPol 163/14/15-07-01,

TrybŚlą 59/10-07-01,
 TygNadw 37/13-09-01,
 VIVA 17/13-08-01,
 Wprost 28/15-07-01,
 Wprost 30/29-07-01,
 Wprost 31/05-08-01,
 Wspólnota 28/14-07-01,
 ZiemKal 52/13-07-01,
 ŻW 158/09-07-2001,
 ŻW159/10-07-2001,
 ŻW160/11-07-2001,
 ŻW 161/12-07-01,
 ŻW 162/13-07-01,
 ŻW163/14/15-07-2001,
 ŻW 167/19-07-01,
 ŻW 185/09-08-01,
 ŻW 206/04-09-01,
 ŻW 234/06/07-10-2001
 Życie 158/09-07-2001,
 Życie 159/10-07-2001,
 Życie 160/11-07-2001,
 Życie 163/14/15-07-2001,
 Życie 162/13-07-01,
 Życie 185/09-08-01,

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
mazowieckie	Warszawa	ministerstwa	Dyrektor departamentu nadzoru i prywatyzacji w Ministerstwie Skarbu Państwa zarzucono złożenie nieprawdziwego oświadczenia majątkowego. Zataiła w nim dochody z umów zleceń.	Prokuratura przystąpiła do sprawdzania informacji.		ŻW41/17/18-02-01, Rz40/16-02-01, Życie41/ 17/18-02-01
mazowieckie	Warszawa	ministerstwa	Powstały podejrzenia co do nieprawidłowości związanych z przetargiem na budowę nowego terminalu na Okęciu i powiązań jednej z firm z resortem. Właścicielka firmy okazała się córką byłego dyrektora DLC.	sprawa została skierowana do prokuratury	Doniesienie do prokuratury złożył minister transportu; NIK podjął kontrolę mającą wyjaśnić powiązania firmy z Ministerstwem Transportu.	ŻW10/12-01-01
mazowieckie	Warszawa	ministerstwa	Były minister sprawiedliwości otrzymał przydział dużego mieszkania z zasobów Skarbu Państwa w centrum Warszawy. Składając wniosek załączył niezgodne z prawdą oświadczenie, że nie dysponuje mieszkaniem w stolicy. Tymczasem był zameldowany w Warszawie, w mieszkaniu komunalnym.		Umowę najmu mieszkania podpisał z ministrem ówczesny dyrektor Gospodarstwa Pomocniczego Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Rok wcześniej warszawska prokuratura oskarżyła dyrektora o złamanie ustawy o zamówieniach publicznych, ustawy budżetowej i prawa budowlanego.	SupEx10/12-01-01
mazowieckie	Warszawa	ministerstwa	Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa Narodowego zarzucono nadużycia, naruszanie prawa, nieprawidłowości związane z procedurami w zakresie zamówień publicznych.	prokuratura wszczęła postępowanie	Wniosek do ministra sprawiedliwości o wszczęcie postępowania złożył senator; postępowanie prokuratorskie dotyczyło kierownictwa ministerstwa.	Try209/07-09-01
mazowieckie	Warszawa	ministerstwa	Były minister sprawiedliwości będąc szefem Sejmowej Komisji Sprawiedliwości, pobierał równocześnie dodatkowe wynagrodzenie, czego nie wykazał w sejmowym rejestrze korzyści i nie zgłosił marszałkowi Sejmu.	Sprawą zajęła się Komisja Etyki Poselskiej.	Komisja Etyki Poselskiej ustaliła, że 29 posłów ze wszystkich ugrupowań pobierało dodatkowe wynagrodzenia.	SupEx197/24-08-01
mazowieckie	Warszawa	ministerstwa	Prezes firmy brokerskiej korumpował urzędniczkę, wypłacając jej około 6 proc. składki ubezpieczeniowej inkasowanej na ubezpieczenie cukrowni. Urzędniczka ta nakłaniała dyrektorów cukrowni i prezesów zarządu do ubezpieczania cukrowni w jego spółce brokerskiej. Inny urzędnik Ministerstwa Rolnictwa zapewniał tej samej firmie brokerskiej przychylność cukrowni z Mazowieckiej Spółki Cukrowej, a także ułatwiał kontakty z wysokimi działaczami partii politycznej.	Brak informacji.	Przez pewien czas urzędniczka jeździła samochodem dzierżawionym przez firmę brokerską; urzędnik przyjął łapówkę za przysługę osobiście od prezesa tej firmy w swoim gabinecie w Ministerstwie Rolnictwa.	Nie 14/05-04-2001

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
mazowieckie	Warszawa	ministerstwa	Minister łączności został urlopowany, a następnie zdymisjonowany w związku z nieprawidłowościami w re-sorcie łączności obejmującymi m.in. tolerowanie nadużyć w Państwowej Agencji Radiokomunikacyjnej, umacnianie monopolu TPSA i nieprawidłowości w przetargu na telefonię komórkową UMTS. Zarzuty dotyczyły też doradcy i wieloletniego przyjaciela ministra, który pracował przy organizacji przetargu na telefonię komórkową nowej generacji UMTS i miał brać łapówki od firm ubiegających się o koncesję.	kontrola NIK, prokuratura wszczęła śledztwo, minister łączności skierowany na przymusowy urlop	Kontrolerzy NIK doliczyli się 298 umów na kwotę przekraczającą 1,4 mln zł, ponad 1/4 tej kwoty trafiła do kieszeni osób pełniących kierownicze funkcje. Umowy zlecenia podpisywa-no również z siedmioma pracow-nikami mini-sterstwa. Doradca ministra zaś ma sprawę kar-ną związaną z malwersacjami na szkodę spół-ki, której szefem był 6 lat wcześniej.	Polityka 30/28-07-2001, ZiemKal 56/27-07-2001, GBan 30/ 24/30-07-2001, GWroc 168/20-07-2001, GW 163/14/15-07-2001, GW 166/18-07-2001, GLubuska 167/19-07-2001, PB 137/16-07-2001, GPozn 167/19-07-2001, GPozn 168/20-07-2001, SupEx 163/14/15-07-2001, SupEx 166/18-07-2001, SupEx 172/25-07-2001, SiPol 165/17-07-2001, SiPol 166/18-07-2001, SiPol 170/23-07-2001, Kulisy 29/19-07-2001, Kulisy 30/26-07-2001, Wprost 1/07-01-2001, Wprost 29/22-07-2001, NDz 297/21-12-2001, Ż 163/14/15-07-2001, Ż 164/16-07-2001, Ż 165/17-07-2001, ŻW 163/14/15-07-2001, ŻW 165/17-07-2001, Rz 163/14/15-07-2001, Rz 164/16-07-2001, Rz 165/17-07-2001, Try 163/14/15-07-2001
mazowieckie	Warszawa	ministerstwa	Wiceminister gospodarki, pełniąc swoją funkcję państwo-wą był równocześnie wiceprezesem Południowego Kon-cemu Energetycznego SA			SupEx6/08-01-01
mazowieckie	Warszawa	ministerstwa	Ministerstwo Obrony Narodowej zleciło bez przetargu zamówienie na skórzane lotnicze kurtki wojskowe fir-mie z Kurowa.	sprawę umorzono, choć stwierdzono, że przekraczano przepisy, a wojsko straciło na transakcji; prokuratura stwierdziła „znikomą szkodliwość społeczną czynu”	Firma, której zlecono zamówienie należała do oskarżonego w sprawie ArtB.	PolZbr 32/05-08-2001
mazowieckie	Warszawa	ministerstwa	Założyciel banku prywatnego próbował wręczyć łapówkę w wysokości 50 tys. dolarów urzędnikowi Mini-sterstwa Finansów w zamian za pozytywną opinię do wniosku o utworzenie tego banku	sprawę prowadził UOP, postępowanie przed Sądem Okręgowym	urzędnik był szantażowany kompromitacją: m.in. Został obdarowany 15 akcjami banku; oskarże-niem objęto również dwóch pracowników innego banku. Rozprawa rozpoczęła się dopiero po kil-ku latach, gdyż główny oskarżony informował o swojej chorobie.	Rz 236/09-10-2001

województwo	miejsowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
mazowieckie	Warszawa	organizacja pozarządowa	Stowarzyszenie ekologiczne wycofało z Naczelnego Sądu Administracyjnego skargę, która blokowała budowę centrum handlowego w zamian za wpłacenie na konto stowarzyszenia 2 mln zł na cele statutowe i dodatkowo 200 tys. zł zaliczki na poczet wynagrodzenia za wykonanie koncepcji zagospodarowania zieleni inwestycji.		Wpłata była następstwem negocjacji z prawnikami inwestora i zawarcia umowy z dołączonym załącznikiem "Wzór cofnięcia skargi"	GW 133/08-06-2001, 135/11-06-2001, 144/22-06-2001, 148/27-06-2001, Życie 134/09-06-2001
mazowieckie	Warszawa	organy skarbowe	Szef warszawskiego urzędu skarbowego pod wpływem alkoholu wyznał dziennikarzom, że tylko od jego decyzji zależy, jak są traktowani podatnicy.	śledztwo w toku		Życie 97/25-04-2001
mazowieckie	Warszawa	organy skarbowe	Urząd skarbowy wstawiał auta zajęte dłużnikom do komisju - lombardu prowadzonego przez biznesmena podejrzanego o współpracę z gangiem pruszkowskim.	Sprawą zajęła się prokuratura.	Urzędy skarbowe nie widzą nic złego w tej współpracy, gdyż właściciel komisju - zdaniem urzędów - rozlicza się regularnie. Okazało się jednak, że urzędy skarbowe tracą jednak na niektórych operacjach znaczne sumy.	ŻW 206/04-09-2001
mazowieckie	Warszawa	organy ścigania	Policjanci podczas kontroli pojazdu zażądali od obywateli Białorusi pieniędzy w wysokości 16-krotnej wartości mandatu. Poszkodowani oddali posiadane dolary w przekonaniu, iż zapłacili mandat.	sąd skazał oskarżonych na 2 lata więzienia w zawieszeniu na 3 oraz grzywnę.	Policjanci nie przyznali się do winy.	ŻW, 266/15-11-00, Rz, 266/15-11-00, SupEx, 266/15-11-00, GW, 266/15-11-00, SupEx, 272/22-11-00, GW, 272/22-11-00, ŻW, 272/22-11-00, Rz, 272/22-11-00
mazowieckie	Warszawa	organy ścigania	Policjanci podczas kontroli pojazdu stwierdzili, iż auto jest kradzione i zażądali od kierowcy łapówki.	sąd skazał funkcjonariuszy na 2 lata więzienia w zawieszeniu na 5 lat oraz grzywnę	Kierowca zgłosił sprawę policji, która zastawiła pułapkę na nieuczciwych funkcjonariuszy. Pułapka okazała się nieskuteczna, a funkcjonariusze nie przyznali się do winy.	Rz, 267/16-11-00, SupEx, 267/16-11-00, ŻW, 267/16-11-00, SupEx, 271/21-11-00, SupEx, 272/22-11-00, GW, 272/22-11-00, ŻW, 272/22-11-00, Rz, 272/22-11-00
mazowieckie	Warszawa	organy ścigania	Funkcjonariuszowi postawiono zarzut przyjmowania korzyści materialnych od szefów gangu pruszkowskiego.	Policjant został aresztowany na 3 miesiące, postępowanie prokuratorskie wszczęła prokuratura w Olsztynie	Obciążyli go zeznania członka gangu pruszkowskiego o pseudonimie „Masa”; w sprawie oskarżonego policjanta interweniował Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, poręczyli za niego również szefowie Centralnego Biura Śledczego; oskarżony został wypuszczony z aresztu.	GOlszt, 21/25-01-01, GWarmiMazur 21/25-01-01, SupEx, 21/25-01-01, Życie, 21/25-01-01, Życie, 21/25-01-01, GW, 21/25-01-01, Życie, 22/26-01-01, GW, 23/27/28-01-01, GW, 24/29-01-01, GW, 25/2001, GWarmiMazur 26/31-01-01, Głos, 5/03-02-01, Polityka, 5/03-02-01, SupEx, 35/10/11-02-01, Polityka, 7/17-02-01, Try, 177/31-07-01

województwo	mięjscość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
mazowieckie	Warszawa	organy ścigania	Policjanci zostali oskarżeni o przyjęcie korzyści majątkowej w zamian za odstąpienie od czynności służbowych.	Funkcjonariusze zostali zawieszni w czynnościach służbowych; prokuratura zwróciła się do sądu z wnioskiem o ich tymczasowe aresztowanie; sąd odrzucił wniosek i wobec jednego z podejrzanych zastosował dozór policyjny; wszczęto postępowanie prokuratorskie	Drugi policjant wyszedł na wolność dzięki poręczeniu policyjnego związku zawodowego.	ŻW, 285/07-12-00, SupEx, 285/07-12-00, GW, 286/08-12-00
mazowieckie	Warszawa	organy ścigania	Funkcjonariusz CBS próbował wręczyć łapówkę policjantom, którzy zatrzymali go podczas próby wyłudzenia ze sklepu komputerów. Kiedy odmówili jej przyjęcia, postrzelił jednego z nich.	postępowanie prokuratorskie	Oskarżony został aresztowany na 3 miesiące.	SupEx, 18/22-01-01
mazowieckie	Warszawa	organy ścigania	Policjant zażądał od podejrzanego o pobicie łapówki w zamian za umorzenie sprawy dotyczącej pobicia.	Komendant stołeczny zdecydował o natychmiastowym zwolnieniu funkcjonariusza i przekazał jego sprawę do prokuratury; wszczęto postępowanie prokuratorskie	Funkcjonariusz został zatrzymany na gorącym uczynku przez innych policjantów; tłumaczył, że pieniądze miał zamiar przekazać poszkodowanemu.	Try, 56/07-03-01, GW, 56/07-03-01, Życie, 56/07-03-01, SupEx, 56/07-03-01, ŻW, 56/07-03-01
mazowieckie	Warszawa	organy ścigania	Ekshibicjonista próbował przekupić policjantów, którzy go zatrzymali na dworcu PKP.	został oskarżony m.in. o przekupstwo		SupEx 238/11-10-01
mazowieckie	Warszawa	polityka	Posłowi sejmowa komisja etyki zarzuciła nieuzasadniony, znaczący wzrost majątku (po analizie oświadczeń majątkowych za lata 1998-99)			GW 200/28.08.01, Wprost z 12.08.01 r.
mazowieckie	Warszawa	polityka	Były minister sportu został zastrzelony na ulicy przed lokalem. Od czasu odwołania z funkcji szefa UKFiT oficjalnie utrzymywał się z pisania felietonów, ale dochodzenie policji wskazuje, że obracał znacznymi kwotami. Główny trop prowadzi do jego związków z rezydentem mafii pruszkowskiej w Wiedniu, od którego miał wziąć 200 tys. dolarów w zamian za obietnicę załatwienia dla firmy powiązanej z Pruszkowem przetargu na budowę i prowadzenie dużego obiektu rekreacyjnego w Warszawie. Przetarg odbył się w połowie lutego. Były minister z umowy się nie wywiązał, gangsterów domagających się zwrotu pieniędzy miał straszyć funkcjonariuszami UOP	postępowanie prokuratorskie; prokuratura nie potwierdza ani też nie zaprzecza związkom ministra z gangsterami z Pruszkowa		GW 102/ 02/03-05-2001, Przeg. 17/ 23-04-01, TygSolid.17/27-04-01, Życie 99/27-04-01
mazowieckie	Warszawa	polityka	Prezes PZU i wcześniej PZU Życie przelewał państwowe pieniądze na prywatne konta (kilkanaście kont za granicą, między innymi w Wielkiej Brytanii). Zarzucono mu też niejasne procedury przetargowe, wielomilionowe inwestycje w krakowską firmę, której był udziałowcem.	postępowanie prokuratorskie; Prezes PZU został aresztowany i wypuszczony za kaucję; u niego w domu w czasie zatrzymania znaleziono 600 tys. w gotówce, a kaucję ustalono tylko na 300 tysięcy		Rz 188/ 13-08-01

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
mazowieckie	Warszawa	polityka	Posel zarzucił prezydentowi stolicy kierowanie mafią w Warszawie. Posel powiedział, że w stolicy kradzież, korupcję, widać na każdym kroku.	Sąd nakazał posłowi przeproszenie prezydenta.	Prezydent skierował sprawę do sądu w trybie wyborczym. Przy okazji tej sprawy prasa podjęła wątek pochodzenia pokąznego majątku prezydenta. Sąd oddalił żądania wnioskodawców, żeby odwołać stwierdzenia posła o korupcji panującej w stolicy.	GW171/24-07-01, ŻW171/24-07-01, Życie172/25-07-01, GW172/25-07-01, ŻW172/25-07-01, Rz172/25-07-01, GłWielkop172/25-07-01, GPom173/26-07-01, ŻW178/01-08-01, SupEx178/01-08-01, DzPol178/01-08-01, Now-GPomKujaw171/24-07-01, Rz 177/31-07-01, Rz 181/ 04-05-08.01, Press 8/08-01, GłSzc181/04-05- 08-01
mazowieckie	Warszawa	polityka	Asystent ministra łączności podczas negocjacji w sprawie sprzedaży akcji banku bankowi raz występował jako doradca sprzedającego drugi raz jako doradca kupującego. Asystent w trakcie przetargu na telefonię UMTS przyjmował przedstawicieli firm w apartamencie ekskluzywnego hotelu.	minister został odwołany z funkcji	Asystent tłumaczył, że nie wiedział, iż pokój w Sheratonie kosztuje 700 dolarów	Nie 36/ 06-09-01
mazowieckie	Warszawa	polityka	Minister sportu miał otrzymać 300 tys. dol. za załatwienie członkowi gangu pruszkowskiego pozwolenia na budowę ośrodka sportowo-rekreacyjnego		sprawa wyszła na jaw przy okazji śledztwa w sprawie zabójstwa ministra sportu	Przeg29/16-07-01
mazowieckie	Warszawa	polityka	Członkowi sejmowej komisji spraw zagranicznych zarzucono przyjęcie od ambasadora laptopa o wartości 9 tys. zł.	brak	Fakt przyjęcia prezentu łączono z blokowaniem przyjęcia przez komisję deklaracji solidarności polskiego parlamentu z narodem tybetańskim, za co otrzymał z Chin list z podziękowaniem. Posel twierdził, że nie przyjął by tego prezentu, gdyby znał jego wartość.	GW170/23-07-01
mazowieckie	Warszawa	przedsiębiorstwa państwowe	Zarządcy komisarycznemu powołanemu przez ministra Skarbu Państwa zarzucono powiązania z zagranicznym importerem alkoholu. Rzecznik prasowy firmy zarządzanej przez komisarza jednocześnie był realizatorem kampanii promocyjnej zachodniej firmy alkoholowej.			Try 236/9-10-2000
mazowieckie	Warszawa	przedsiębiorstwa państwowe	Co najmniej 500 mln zł kosztowały Polskie Koleje Państwowe nadużycia i niegospodarne działania poprzedniego zarządu. Ponadto nie spłacone zostały poręczenia wekslowe za sumę ok. 600 mln zł oraz zawierane były nierzetelne umowy. Prezesowi zarzucono jednoosobowe podejmowanie decyzji dotyczących majątku dużej wartości, umów kredytowych itd.	Prokuratura prowadzi pięć śledztw	Śledztwa objęły też podległe PKP spółki Vifer i Kolsped	PolGTrans 20/16-05-01, Polityka 20/19-05-01, Nie 27/05-07-01
mazowieckie	Warszawa	przedsiębiorstwa państwowe	Poczcie Polskiej zarzucono niegospodarność w dysponowaniu środkami publicznymi w związku z zawieraniem niekorzystnych umów na prowadzenie kampanii promocyjnych.	postępowanie przygotowawcze	Śledztwo prowadzi Prokuratura Apelacyjna w Lublinie	Rz197/24-08-01

województwo	mięjscość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
mazowieckie	Warszawa	przedsiębiorstwa państwowe	Centrala handlu zagranicznego kupowała od prywatnych spółek bezwartościowe dyskietki mające jakoby zawierać programy komputerowe. Następnie firma sprzedawała je na Wschód, otrzymując zwrot podatku VAT od wartości rzekomych programów. Skarb Państwa stracił co najmniej 80 mln zł.	postępowanie przygotowawcze		Nie31/02-08-01
mazowieckie	Warszawa	przedsiębiorstwa państwowe	Zarzucono, że wszystkie umowy zawarte pomiędzy firmą a Poczta Polska podpisano, nie przeprowadzając stosownych testów urządzeń ani nie porównując cen z innymi dostawcami.	śledztwo w toku	Poczta Polska zamawiała kilkakrotnie większe ilości sprzętu, niż potrzebowała. Jej kontrakty przyniosły parę milionów zł. strat Skarbowi Państwa	GPol 17/25-04-2001
mazowieckie	Warszawa	samorząd terytorialny	Naczelnik oraz pracownicy Wydziału Komunikacji Gminy Bemowo rejestrowali samochody na podstawie sfałszowanych dokumentów.	postępowanie przygotowawcze	Kradzione samochody legalizowane były prawdopodobnie na rzecz gangu pruszkowskiego. Naczelnik był jednocześnie radnym Warszawy i wiceprzewodniczącym Komisji Bezpieczeństwa Rady.	GwSto114/17-05-01, Życie115/18-05-01, Życie114/17-05-01, AutoŚw23/06-06-01, ŻW115/18-04-01, Życie116/19-05-01, Try116/19/20-05-01, SupEx116/19/20-05-01, ŻW116/19/20-05-01, SupEx115/18-05-01
mazowieckie	Warszawa	samorząd terytorialny	Naczelnik wydziału architektury urzędu dzielnicy warszawskiej Gminy Centrum żądał od inwestora 12 tys. zł w zamian za pozwolenia na oddanie budynku do użytku.	Po publikacjach naczelnik zrezygnował z pełnionego stanowiska.		GwSto1 27/01-02-01
mazowieckie	Warszawa	samorząd terytorialny	Córka radnego warszawskiej gminy wydzierżawiła atrakcyjną działkę gminną bez przetargu.		Niektórzy radni opowiadali się za złożeniem przez radnego mandatu z powodu łamania ustawy antykorupcyjnej.	SupEx 132 / 07-06-01
mazowieckie	Warszawa	samorząd terytorialny	Pracownicy Wydziału Komunikacji warszawskiej gminy Wawer pomagali legalizować kradzione samochody.	postępowanie przygotowawcze	Podejrzani pracownicy nadal piastują stanowiska w urzędzie.	GwSto1, 130/ 05-06-01
mazowieckie	Warszawa	samorząd terytorialny	Zastępca burmistrza warszawskiej gminy Włochy został oskarżony o przyjęcie łapówki.	postępowanie sądowe, zastępca burmistrza został tymczasowo aresztowany.	Na ławie oskarżonych zasiadł też właściciel firmy remontowej, który zdobył monopol na usługi remontowe w urzędzie gminy, płacąc wiceburmistrzowi łącznie 12 tys. zł.	SupEx 86 / 11-04-01
mazowieckie	Warszawa	samorząd terytorialny	Kilkanaście budynków na warszawskim Ursynowie postawiono na podstawie sfałszowanych dokumentów. Były kierownik Wydziału Architektury i Nadzoru Budowlanego stemplował dokumenty pieczęcią dawno zmarłego architekta lub podpisywał nazwiskami nieistniejących fachowców.	postępowanie sądowe	Policja zabezpieczyła 44 fałszywe dokumenty.	GW266/15-11-00
mazowieckie	Warszawa	samorząd terytorialny	Była pracownica Urzędu Gminy Warszawa Centrum, początkowo dyrektor Wydziału Informatyki, później zdegradowana do zastępcy dyrektora została oskarżona o potwierdzenie nieprawdy. Poświadczyła, że jedna z firm założonych przez grupę przestępczą ma podpisaną umowę z gminą. Spółka wykorzystała ten dokument w celu uwiarygodnienia swojej działalności.	postępowanie sądowe	Urzędniczka została zdegradowana, gdy pojawiły się niejasności przy jednym z przetargów. Potem odeszła na własną prośbę. Akt oskarżenia obejmuje łącznie 15 osób, którym zarzuca się dokonania 41 przestępstw karnych.	Try298/22-12-00
mazowieckie	Warszawa	samorząd terytorialny	Trzech nieuczciwych kontrolerów Zakładu Transportu Miejskiego wyludziło od obywatelki Ukrainy 150 złotych.	postępowanie przygotowawcze	Kontrolerów zatrzymała policja	Try26/31-01-01, ŻW26/31-01-01

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
mazowieckie	Warszawa	samorząd terytorialny	12 tys. zł. łapówki zażądał naczelnik Wydziału Architektury od jednej z wyższych uczelni w Warszawie.		Rektor uczelni poprosił o pomoc policję, która nie mogła nic zrobić bez zgody prokuratora. Prokuratura zaprzecza jakoby utrudniała zatrzymanie urzędnika. Po publikacjach prasowych naczelnik zrezygnował z pełnionego stanowiska.	Try8/10-01-01, GW10/12-01-01 GwSto127/01-02-01
mazowieckie	Warszawa	samorząd terytorialny	Naczelnikowi wydziału komunikacji Urzędu Dzielnicy na Mokotowie oraz dwóm jego podwładnym zarzucono udział w zorganizowanej grupie przestępczej o charakterze zbrojnym, poświadczenie nieprawdy w dokumentach oraz przyjmowanie korzyści majątkowych. Współpraca z grupą przestępczą polegała na legalizowaniu skradzionych aut.	postępowanie przygotowawcze	W toku śledztwa do aresztowanych dołączył kierownik referatu prawa jazdy.	Życie33/08-02-01, ŻW33/08-02-01, Try33/08-02-01, GW34/09-02-01, Try34/09-02-01, ŻW40/16-02-01, Motor10/10-03-01, Wprost 8/25-02-2001
mazowieckie	Warszawa	samorząd terytorialny	Przedsiębiorca - znany sportowiec - w liście do Prezydenta Warszawy oskarżył jednego z urzędników Zarządu Dróg Miejskich w Warszawie o próbę wyłudzenia łapówki w wysokości 5 tys. dolarów za zgodę na wydzierżawienie chodnika pod ogródek przy jego restauracji.	prokuratura umorzyła postępowanie; sąd umorzył sprawę o zniesławienie	Dyrektor ZDM złożył zawiadomienie do prokuratury o usiłowanie popełnienia przestępstwa wręczenia łapówki, a także skierował do sądu prywatny akt oskarżenia o zniesławienie. NIK w protokole z kontroli stwierdził, że w ZDM panują warunki sprzyjające korupcji.	GW217/16/17-09-00, GW 296/20-12-2000, GW54/05-03-01, Życie110/12/13-05-01, GW110/12/13-05-01, Rz135/11-06-01, GW135/11-06-01, GW208/06-09-01, GW 244/18-10-2001, SupExp 144/22-06-2001
mazowieckie	Warszawa	samorząd terytorialny	W Zarządzie Transportu Miejskiego w Warszawie ponad 50 byłych kontrolerów po zwolnieniu z pracy przed kilkoma laty nie zwróciło legitymacji służbowych. Jeden z nich wyłudził przy pomocy nieważnej legitymacji kontrolerskiej łapówki od kilku pasażerów.	Kontroler został skazany na dwa lata	Nie zgłosił się do zakładu karnego	Życie159/10-07-01
mazowieckie	Warszawa	samorząd terytorialny	Warszawscy strażnicy miejscy zażądali 50 złotych w zamian za niewypisywanie mandatu od inwalidy, którego legitymacja zwalnia od przestrzegania znaku zakazu wjazdu.	postępowanie sprawdzające wewnątrz Straży	Gdy kierowca odmówił, zaczęli się z nim szarpać. Kiedy przyjechała policja, strażnicy uciekli. Strażnicy skierowali w tej sprawie doniesienie do prokuratury z powództwa cywilnego. Zarzucają mężczyźnie składanie fałszywych zeznań i próbę wręczenia korzyści majątkowej.	SupEx119/23-05-01, SupEx120/24-05-01
mazowieckie	Warszawa	samorząd terytorialny	Dwaj funkcjonariusze straży miejskiej zawiadomili policję, że ich przełożeni wymuszają łapówki od ludzi, którzy handlują bez zezwolenia.	Oskarżony został skazany	Do procesu doszło dopiero po 5 latach. Sąd okręgowy uznał jednego z oskarżonych za winnego i skazał go na dwa lata w zawieszeniu. Prokuratura wniosła o trzy lata pozbawienia wolności. Sąd apelacyjny podzielił ten pogląd.	GW 293/16/17-12-2000
mazowieckie	Warszawa	samorząd terytorialny	Kontrolerka biletów ukarała zagranicznych turystów mandatem w wysokości 48 zł za jazdę bez biletu. Przyjęła 50 zł, ale nie wydała pokwitowania.	Kontrolerkę zwolniono z pracy	Zwolniona była kontrolerką społeczną. W zdarzeniu uczestniczyli jeszcze dwaj kontrolerzy, których nie udało się ustalić.	Życie 179/02-08-2001

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
mazowieckie	Warszawa	samorząd terytorialny	Przetarg na system monitoringu wizyjnego został utajniony. Organizatorzy przetargu utajnili go zasłaniając się tajemnicą państwową.		Wartość zamówienia, które obejmowało również remont pomieszczeń i wyposażenie ich w meble biurowe, wynosiła ponad 20 mln. zł. Radni uważali, że sprawę przetargu powinien zbadać NIK.	GwSto1 135 / 11-06-01
mazowieckie	Warszawa	samorząd terytorialny	Komisarz zmienił uchwałę gminy z 1995 roku w sprawie zasad gospodarowania mieszkaniowymi zasobami gminy oraz kryteriów osób, z którymi umowy najmu powinny być zawierane w pierwszej kolejności. Uchwała ta była krytykowana jako korupcyjogenna.			Try 157 / 08-07-01
mazowieckie	Warszawa	samorząd terytorialny	Warszawski działacz samorządowy, uzależniony od kokainy, załatwiał przedstawicielom mafii pruszkowskiej pozwolenia na prowadzenie lokali gastronomicznych, dyskotek, targowisk, wykup działek i nieruchomości.		Gangsterzy kontrolują tereny w pobliżu planowanych autostrad, mostu Siekierskiego, przy trasie poznańskiej, osiedla budowlane, w których miało zamieszkać wielu prominentów	Rz10/12-11-00
mazowieckie	Warszawa	samorząd terytorialny	Na warszawskim Bemowie ujawniono szereg skandali, w tym m.in. sprawę naczelnika wydziału komunikacji, podejrzanego o rejestrowanie kradzionych samochodów i wiceburmistrza, który nocował w izbie wytrzeźwień.	postępowanie przygotowawcze	Władze partii podjęły decyzję o uporządkowaniu sytuacji	Życie128/2/03-06-01
mazowieckie	Warszawa	samorząd terytorialny	Wiceburmistrz gminy Bielany wykorzystał swe stanowisko do zdobycia 82-metrowego mieszkania spółdzielczego, które sprzedał ze sporym zyskiem.		Gmina wcześniej odzyskała mieszkanie w następstwie wyroku eksmisyjnego. Nowego lokatora powinna wskazać komisja mieszkaniowa, a zatwierdzić zarząd. Nie jest jasne jak wiceburmistrz stał się właścicielem i kto mu w tym pomógł. Bielańscy radni głosowali nad odwołaniem zarządu. Wniosek nie przeszedł i wiceburmistrz pozostał na swoim stanowisku.	ŻW269/18/19-11-00, SupEx122/26/27-05-01
mazowieckie	Warszawa	samorząd terytorialny	Inwestor budowlany oskarżył byłego wiceburmistrza warszawskiej gminy Ursynów.	postępowanie sądowe	Wiceburmistrz wytoczył skarżącemu proces o ochronę dóbr osobistych. Sąd zawiesił sprawę do czasu rozstrzygnięcia postępowania karnego wobec wiceburmistrza. Inwestor przyznał, że w zamian za pozwolenie przebudował kotłownię w domu wiceburmistrza.	GW 256/2-11-2000, 262/09-11-00, Rz264/13-11-00

województwo	miejsowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
mazowieckie	Warszawa	samorząd terytorialny	Wiceburmistrz warszawskiej gminy Włochy w ciągu 10 miesięcy przyjął łapówki w wysokości 12 tys. zł.	Sąd zdecydował o aresztowaniu wiceburmistrza.	Oskarżeni zostali również: właściciel firmy remontowo-budowlanej, który miał wręczać burmistrzowi łapówki oraz inspektor nadzoru budowlanego. Prokuratura sprawdza, czy wiceburmistrz nie brał łapówek od innych firm. Wiceburmistrz został odwołany. Radna z komisji przetargowej zeznała, że wiceburmistrz proponował jej popieranie wskazanej firmy.	Rz261/08-11-00, GW261/08-11-00, SupEx261/08-11-00, Try261/08-11-00, 296/20-12-2000, ŻW261/08-11-00, SupEx262/09-11-00, GW262/09-11-00, Życie262/09-11-00, Try262/09-11-00, ŻW264/13-11-00, ŻW267/16-11-00, GW273/23-11-00, Try274/24-11-00, Życie274/24-11-00, SupEx274/24-11-00, GW274/24-11-00, ŻW8/10-01-01, GW29/03/04-02-01, Try166/18-07-01, GW166/18-07-01, ŻW166/18-07-01, Rz166/18-07-01, SupEx166/18-07-01, Rz224/18-07-01, ŻW 221/25-09-2001, 230/02-10-01, Życie86/11-04-01, Try86/11-04-01, GW86/11-04-01, ŻW130/08-06-01
mazowieckie	Warszawa	sz służba zdrowia	Dyrektor szpitala wykorzystał bazę danych o pacjentach do rozestania w czasie kampanii wyborczej do parlamentu ankiety z zapytaniem o jakość usług		Niektórzy adresaci ankiet zmarli kilka miesięcy wcześniej	GW(GStoI) 210/08/09-09-2001, 211/10-09-2001
mazowieckie	Warszawa	sz służba zdrowia	Dyrekcji ośrodka medycznego zarzucono, że dzięki ukrytym kontom bankowym dochodziło do działań na szkodę placówki, poprzez wyprowadzenie znacznych kwot.	Prokuratura potwierdziła istnienie kont, naruszenie ustawy o zamówieniach publicznych, lecz umorzyła sprawę; kontrolę ośrodka podjął NIK.	Prokuratura zwróciła się do policji o "wszczęćcie stosownych działań operacyjnych" wobec osoby, która wniosła skarg do prokuratury w związku z podejrzeniem niegospodarności	Głos 49/9-12-2000
mazowieckie	Warszawa	sz służba zdrowia	Chirurg oskarżył pacjenta o pomówienie o wzięcie łapówki	Sąd Okręgowy nakazał pacjentowi wysłanie do samorządu lekarskiego przeprosin za to posądzenie	Pacjent postawił zarzut wzięcia łapówki w piśmie do rzecznika odpowiedzialności zawodowej. Twierdził, że lekarz przed przyjęciem do szpitala podał stałą kwotę 450 - 500 zł.	Rz 209/07-09-2001

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
warmińsko-mazurskie	Łańsk	polityka	Członkowie gangu pruszkowskiego spędzali wakacje w ośrodku rządowym dzięki protekcji wysoko postawionych osób.	brak	z gangsterami spędzali wakacje warszawscy funkcjonariusze samorządowi	Rz10/12-11-00
warmińsko-mazurskie	Olsztyn	edukacja	Była prorektor wyższej uczelni została oskarżona o przyjęcie korzyści majątkowych w zamian za egzaminacyjne wpisy do indeksów. Lista prezentów obejmuje m.in.: radiomagnetofon, złoty łańcuszek, pierścionek, serwis do kawy, pióro, perfumy, srebrną bransoletkę, ekspres do kawy, cukiernicę, mosiężną lampę, szklany kielich, zegar.	postępowanie sądowe	Oskarżona twierdzi, że oskarżenie jest zemstą studentów, którzy nie zdali egzaminu. Obecnie pracuje na uczelni w innym mieście. Olsztyński Sąd Rejonowy już dwukrotnie wydawał w tej sprawie wyrok, za każdym razem któraś ze stron odwoływała się. W tej samej sprawie oskarżony jest także inny pracownik naukowy.	GWarmiMazur110/12/13-05-01
warmińsko-mazurskie	Olsztyn	organy ścigania	Policjantowi zarzucono utrudnianie postępowania karnego przeciwko złodziejom samochodów i ujawnienie oskarżonemu o kradzież aut zeznań jednego ze świadków, utrzymywanie kontaktów towarzyskich z przestępcą.	postępowanie sądowe	Policjant odpowiada z wolnej stopy, nie przyznał się do żadnego ze stawianych mu zarzutów; odmówił też składania wyjaśnień i odszedł na własną prośbę na emeryturę..	GWarmiMazur 10/12-01-01, GWarmiMaz 236/09-10-01, SupEx, 10/12-01-01
warmińsko-mazurskie	Olsztyn	prawo jazdy	Żołnierze oskarżyli egzaminatora na prawo jazdy o przyjmowanie łapówek. Za pozytywną ocenę żądał od 150 do 200 zł. Przyjmował też złota biżuterię i telefony komórkowe	tymczasowo aresztowany	W ciągu 4 miesięcy egzaminator przyjął łącznie ok. 50 tys. zł. Dokładne dane udało się ustalić dzięki skrupulatnym zapiskom egzaminatora (24 notatniki) zawierającym kilkadziesiąt nazwisk tych, którzy zapłacili. Gdy został zatrzymany miał przy sobie ponad 1000 zł zebrane od ok. 10 osób.	GŁódź 245/19-10-01, Gwspółcz 199/12/14-10-01, GWarmiMazur 234/06/07-10-01, Życie 234/06/07-10-01, Golszt 234/06/07-10-01, Golszt 245/19-10-01, Gwspółcz 196/09-10-01, SupEx 234/06/07-10-01
warmińsko-mazurskie	Olsztyn	prawo jazdy	Pracownikom ośrodka ruchu drogowego zarzucono branie łapówek za egzamin na prawo jazdy.	Na zlecenie prokuratury wyjaśnianie sprawy podjęła policja.		GWarmiMazur137/13/14-06-01
warmińsko-mazurskie	Olsztyn	samorząd terytorialny	Radny został niezgodnie z prawem dopuszczony do przetargu, z którego to zamówienia na dodatek się nie wywiązał.	postępowanie sądowe w związku z niewywiązaniem się z zamówienia		GWarmiMazur 141 / 19-06-01
warmińsko-mazurskie	Olsztyn	samorząd terytorialny	W trakcie budowy sali sportowej przy gimnazjum doszło do nadużyć, gdyż miasto zapłaciło za prace, które nie zostały wykonane. Zawiniли urzędnicy, którzy doprowadzili do strat w wysokości 227 tys. zł.	Prezydent zwolnił z pracy trzech urzędników, a naczelnika Wydziału Inżynierii Miasta i jego zastępcę ukarał nagana. Zapowiedział też skierowanie sprawy do prokuratury.	Zarząd Miasta zapowiedział zlecenie kontroli miejskich inwestycji	GOLszt 68/21-03-2001, GWarmiMazur 69/22-03-2001
warmińsko-mazurskie	Olsztyn	samorząd terytorialny	Naczelnik urzędu miejskiego i radny na zlecenie różnych firm zatwierdzali prywatne projekty, które potem opiniował podległy urzędnikowi wydział. W kilku przypadkach wykonywane przez naczelnika zlecenia dotyczyły firm, które potem wygrały przetargi.	dostępowanie przygotowawcze	Wojewoda zapowiedział skierowanie wniosków do prokuratury i Regionalnej Izby Obrahunkowej.	GOLszt144/22-06-01
warmińsko-mazurskie	Olsztyn	samorząd terytorialny	Dyrektorowi Zarządu Dróg, Mostów i Zieleni w Olsztynie zarzuca się zdobycie majątku prywatnego dzięki służbowym informacjom o planach inwestycyjnych gminy. Jako urzędnik miejski, wiedząc, że planowane jest podłączenie do infrastruktury Olsztyna atrakcyjnych terenów w Bartągu zaczął wykupywać tam działki. Projektował również na prywatne zlecenie m.in. układ komunikacyjny pod działki w pobliżu Bartąskiego Stoku. Projekt ten był później zatwierdzony przez jego wydział	postępowanie dyscyplinarne		GW290/13-12-00

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
mazowieckie	Warszawa	spółki skarbu państwa	W związku z wygasającą umową Totalizator Sportowy rozpiął przetarg na nowego operatora. Przetarg na dostawę lottomatów toczył się niemal dwa lata, wygrał go dotychczasowy operator G-Tech. Amerykańska firma AWI i norweska Telenor, uczestniczące w przetargu, poskarżyły się ministerstwu, że były nierówno traktowane przez zarząd Totalizatora. Prezesowi Totalizatora Sportowego zarzucono faworyzowanie firmy dotychczas obsługującej zakłady, mimo iż umowa z nią nie była zbyt korzystna.	prokuratura wszczęła śledztwo w sprawie korupcji przy przetargu	Oceniono, że decyzja o wyborze dotychczasowego operatora jest obciążona nieprawidłowościami, a także nie jest najkorzystniejsza spośród wszystkich złożonych ofert. W sprawę zaangażowali się ministrowie skarbu, finansów i sprawiedliwości. Minister skarbu odmówił zatwierdzenia operatora TS, ze względu na brak jednakowych warunków przetargu dla wszystkich oferentów, zmienił statut TS, odwołał prezesa TS odpowiedzialnego za przetarg na nowego operatora. Uzasadził zmiany dobrem spółki i dbałością o jej interesy. Dotychczasowy operator odmówił przedłużenia umowy. Minister Skarbu zgodziła się mimo nieprawidłowości w przetargu na przedłużenie umowy z dotychczasowym operatorem.	Trybuna265/14-11-00, GW52/02-03-01, NDz53/03/04-03-01, ŻW53/03/04-03-01, Trybuna53/03/04-03-01, Życie53/03/04-03-01, PrGosp53/03/04-03-01, Rz53/03/04-03-01, Parkiet44/03/05-01, GW55/06-03-01, GW58/09-03-01, GW67/20-03-01, GW68/21-03-01, GW69/22-03-01, Rz69/22-03-01, GW70/23-03-01, Życie 69/22-03-01, Życie76/30-03-01, Rz71/24/25-03-01, GW76/30-03-01, Trybuna74/28-03-01, GW77/31-03/01-04-01, Życie77/31-03/01-04-01, Trybuna77/31-03/01-04-01, Polityka10/10-03-01, GPolska11/14-03-01, GW103/04-05-01, PrGosp115/19/20-05-01, GW121/25-05-01, GW 102/ 02/03-05-2001
mazowieckie	Warszawa	spółki skarbu państwa	Prezesowi PZU SA zarzucono, że projekt biurowca w centrum stolicy jest wart około 170 mln euro, czyli 593 mln zł, na czym PZU może ponieść ogromne straty. Ponadto spółka kupowała nieruchomości za ceny wyższe od rynkowych.	wszczęto śledztwo		SupEx 116/19/20-05-01
mazowieckie	Warszawa	spółki skarbu państwa	Telewizja Publiczna zarzuciła PKN Orlen, że koncern ten przekazał komitetowi wyborczemu kandydata na prezydenta ok. 20 mln. zł, z przeznaczeniem na jego kampanię.	Spółka PKN "Orlen" wniosła oskarżenie przeciwko TVP w związku z formułowaniem nieprawdziwych oskarżeń	Kontrola NIK nie stwierdziła nieprawidłowości w wydatkach na promocję i reklamę PKN Orlen.	Życie206/04-09-01
mazowieckie	Warszawa	spółki skarbu państwa	Były prezes PZU Życie jest podejrzany o transfery pieniężne środków PZU na konta do banków zagranicznych oraz zakup nieruchomości wielokrotnie powyżej ich ceny rynkowej.	postępowanie przygotowawcze		Życie197/24-08-01
mazowieckie	Warszawa	wymiar sprawiedliwości	Prokurator umorzyła postępowanie w sprawie człowieka, który kilka lat później zbudował jej dom.	postępowanie dyscyplinarne	Rachunki nie są jednoznaczne.	SupEx152/02-07-01; GSto153/03-07-01
mazowieckie	Warszawa	wymiar sprawiedliwości	Rzecznik Prokuratury Okręgowej oskarżony został przez swych przełożonych o przyjęcie łapówki.	umorzone postępowanie przygotowawcze	Sprawa rozgrywała się na tle konfliktu z szefami; świadek okazał się niewiarygodny.	Życie168/20-07-01

województwo	miejsowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
mazowieckie	Wyszków	organy ścigania	Dwaj policjanci z wydziału kryminalnego przekazywali przestępcom tajemnice służbowe, czerpiąc z tego korzyść majątkową.	Prokurator przedstawił zatrzymanym policjantom zarzuty, a sąd zdecydował o ich tymczasowym aresztowaniu	Policja przekazała sprawę prokuraturze rejonowej w Wyszkowie	
mazowieckie	Żyrardów	przedsiębiorstwa państwowe	Zarządca komisaryczny przedsiębiorstwa państwowego przekazał zagranicznej firmie prawa do znaku towarowego jednej z wódek i zagwarantował jej nieograniczone prawo wglądu w dokumentację finansową państwowego przedsiębiorstwa, uznał także bezpodstawne roszczenia finansowe tej firmy.		Podejrzewa się, że wysocy urzędnicy Ministerstwa Skarbu Państwa wiedzieli o zawieranych umowach, MS podjęło także decyzję o przekazaniu przedsiębiorstwa zachodniemu inwestorowi przed końcem terminu składania ofert inwestycyjnych.	Try290/13-12-00
mazowieckie	Żyrardów	samorząd terytorialny	Prezes żyrardowskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Mieszkaniowej jest oskarżony o żądanie łapówek w wysokości 10% sumy kontraktu od przedsiębiorców w zamian za zlecenie wykonawstwa prac remontowych w budynkach należących do PGM.	postępowanie sądowe	Przedsiębiorca, który doniósł o przestępstwie, twierdzi, że były zamachy na jego życie. Prokuratura nie przydzieliła mu ochrony. Aktem oskarżenia objęto również cztery osoby odpowiedzialne za wręczenie łapówki;	ŻW253/28/29-10-00, ŻW40/16-02-01
opolskie	Brzeg	samorząd terytorialny	Radny, szef lokalnej struktury partyjnej został oskarżony przez przedsiębiorcę o próbę wyłudzenia łapówki w wysokości 25 tys. zł w zamian za załatwienie prawa do kupna ziemi pod inwestycje. Kiedy wydawało się, że transakcja dojdzie do skutku radny domagał się następnych 25 tys.		Przedsiębiorca nagrał rozmowę z radnym, sprawę ujawnili dziennikarze. Radny zapowiedział wystąpienie na drogę sądową	NowTryOpol 233/05-10-2001
opolskie	Kędzierzyn-Koźle	organy ścigania	Podczas służby patrolowej policjant zatrzymał do kontroli kierowcę, któremu zarzucił, że jego ubezpieczenie OC jest nieważne. Funkcjonariusz zatrzymał dokumenty, a następnie zaproponował oddanie ich następnego dnia w zamian za łapówkę w wysokości 800 zł.	tymczasowe aresztowanie, postępowanie prokuratorskie	Według ustaleń funkcjonariusz od dawna zajmował wymuszaniem łapówek	Exllu, 216/19-12-00, DzZach 295/19-12-00, NowTryOpol, 295/19-12-00, Życie 295/19-12-00
opolskie	Namysłów	edukacja	Nauczycielka zespołu szkół przyjmowała od zagrożonych uczniów prezenty: złotą biżuterię, sprzęt AGD, zagraniczne środki czystości, firany i obrusy. Niektórzy uczniowie twierdzili, że opłacali jej też rachunki za gaz i należności z tytułu usług krawieckich.	postępowanie przygotowawcze	Przez dwa miesiące nie udało się ustalić, o którą nauczycielkę chodziło, gdyż zawiadomienie do prokuratury wysłane przez dyrektora szkoły nie zawierało jej nazwiska, a w artykułach prasowych nazwano ją profesorem X. Ostatecznie dyrektor szkoły wytypował dwa nazwiska na podstawie danych zawartych w artykule prasowym.	NowTryOpol156/06-07-01/ NowTryOpol160/11-07-2001, NowTryOpol168/20-07-2001, NowTryOpol209/07-09-01, NowTryOpol218/18-09-01
opolskie	Nysa	samorząd terytorialny	Przewodniczący Rady Powiatu został oskarżony o korupcję.	postępowanie sądowe	Członek zarządu zakładów chemicznych wręczył przewodniczącemu łapówkę w zamian za przyspieszenie wydania zezwoleń na realizację inwestycji.	DzZach 81/05-04-2001, 269/18/19-11-00
opolskie	Nysa	samorząd terytorialny	Byłemu burmistrzowi zarzucono korupcję. Przestępstwem byłego burmistrza jest umorzenie katowickiej spółce 191 tysięcy złotych podatku od nieruchomości. W ramach wdzięczności szefowie spółki mieli wpłacić blisko 70 tys. zł na fundusz wyborczy, któremu przewodniczył były burmistrz.	postępowanie sądowe	W areszcie tymczasowym znalazł się prezes spółki pod zarzutem wręczenia łapówki.	TryŚlą79/03-04-01, DzZach79/03-04-01, NowTryOpol79/03-04-01, Rz79/03-04-01, Życie79/03-04-01, NDz79/03-04-01, DzPol79/03-04-01, Życie190/16-08-01, NowTryOpol190/16-08-01

województwo	miejsowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
opolskie	Nysa	samorząd terytorialny	Burmistrz został oskarżony o złamanie ustawy antykorupcyjnej i zatajenie w oświadczeniu majątkowym faktu posiadania udziałów w prywatnej firmie.	Sąd Okręgowy prawomocnie umorzył sprawę		GwOpolu114/17-05-01, Rz115/18-05-01
opolskie	Nysa	samorząd terytorialny	Dwie urzędniczki z Urzędu Miasta (naczelnik wydziału geodezji i jego pracownica) sfalszowały wykaz nieruchomości przeznaczonych do zbycia.	postępowanie sądowe	Byłego burmistrza, który podpisał się pod sfalszowanymi dokumentami nie oskarżono, gdyż o niczym nie wiedział i podpisał jedynie to, co mu podsunęto.	GwOpolu31/06-02-01
opolskie	Opole	budowa autostrad	Jedna z zachodnich firm budujących A-4 nie uiszczała do kilkunastu milionów zł należnego podatku. Uciekła przed fiskusem, zawyżając roczną amortyzację sprzętu oraz płacąc wygórowane stawki utworzonym przez siebie spółkom-córkom, które występowały w roli bezpośrednich wykonawców. Wszystko to pozwalało fikcyjnie zawyżyć koszty własne i tym samym obniżyć należny podatek.	Sprawą zajął się NIK oraz Urząd Kontroli Skarbowej.		Rz 117/21-05-01, DzZach 175/ 28/29-07-2001
opolskie	Opole	organy ścigania	Były policjant został oskarżony o zabójstwo i łapówkarstwo. Przyjmował pieniądze od osób parających się prostytutką w zamian za odstąpienie od czynności służbowych.	policjant został skazany na karę 25 lat więzienia i 10 lat pozbawienia praw publicznych	Proces toczył się z wyłączeniem jawności. Oskarżony nie przyznał się do winy. Wyrok nie jest prawomocny.	Rz, 274/24-11-00, Życie, 274/24-11-00
opolskie	Opole	przedsiębiorstwa państwowe	Dyrektorowi Centrali Nasiennej zarzucono wzięcie łapówki w wysokości kilkudziesięciu tysięcy marek od pośrednika zagranicznej firmy.	W pierwszej instancji były dyrektor został skazany na pół roku więzienia; wyrok uniewinniający	Zdaniem sądu, przedstawione dowody były sfalszowane i niewiarygodne. Dający łapówkę ukrywa się. Sąd apelacyjny musi rozstrzygnąć, czy dyrektor Centrali pełni funkcję publiczną.	GwOpolu100/28/29-04-01, GwOpolu 214/13-09-01
opolskie	Opole	urząd wojewódzki	Urzędników wydziału gospodarki i przekształceń własnościowych oskarżono o nadużycie uprawnień i niedopilnowanie obowiązków przy prywatyzacji Przedsiębiorstwa Budowy Mostów. Przedsiębiorstwo kupił Beton Stal, w którym jednym z dyrektorów został zarządcą komisaryczny PBM.	Kontrola wewnętrzna urzędu, postępowanie Komendy Wojewódzkiej i Prokuratury Rejonowej	Oskarżono pięć osób: zarządcę komisarycznego, dyrektora wydziału gospodarki i przekształceń własnościowych, zastępcę dyrektora i dwóch pracowników wydziału	GwOpolu 79/03-04-01
opolskie	Opole, Osowiec	organy ścigania	Policjantowi zarzucono przekroczenie uprawnień, nadużycie władzy i zniszczenie dokumentów, w sprawach wykroczeń drogowych.	postępowanie sądowe	policjant przeszedł na emeryturę	NowTryOpol 233/05-10-01
podkarpackie	Lesko	wymiar sprawiedliwości	Komornik przy Sądzie Rejonowym w Lesku w zamian za pieniądze obiecywał dłużnikom umorzenie połowy długu; wyludzał też od nich zwroty kosztów podróży oraz nienależne zaliczki.	proces		GCodz248/21-12-00
podkarpackie	Mielec	ministerstwa	Wicedyrektorowi departamentu MON zarzucono poświadczenie nieprawdy, a głównemu księgowemu przyjęcie 36 tys. zł łapówki.	postępowanie przygotowawcze	Jest to część sprawy o przejęcie mienia Zakładów Lotniczych w Mielcu i lotniska. Sprawcy mieli kontakty z urzędnikami MON oraz posłami, które wykorzystywali do nielegalnych interesów prowadzonej przez nich spółki. Dwóch posłów poręczyło za ich zwolnienie z aresztu.	Rz10/12-11-00
podkarpackie	Przemyśl	samorząd terytorialny	W radach nadzorczych spółek komunalnych (MPEC i MZK) zasiadały dzieci radnych.			GCodz216/07-11-00
podkarpackie	Przeworsk	samorząd terytorialny	Burmistrz Przeworska został członkiem rady nadzorczej Fabryki Wagonów.		Twierdzi, że nie wiedział, iż jest to niezgodne z ustawą antykorupcyjną.	GwRzesz20/24-01-01
podkarpackie	Rzeszów	samorząd terytorialny	Dwóch członków Zarządu Miasta równolegle ze sprawowaną funkcją prowadziło działalność gospodarczą.			GCodz213/02-11-00

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
podkarpackie	Rzeszów	samorząd terytorialny	Pracownik Wydziału Komunikacji Urzędu Miasta od października 1998 r. do lutego 2000 r. rejestrował na rzecz firmy leasingowej samochody osobowe jako ciężarowe. Za dopełnianie nielegalnych czynności z tym związanych urzędnik brał od 17 do 25 zł za sztukę.	postępowanie przygotowawcze	Urzędnik zarejestrował w sumie ponad 1870 aut i zarobił w tym ok. 40 tys. zł. W sprawie oskarżonych jest 20 osób. Skarb państwa stracił na procederze około 8 mln zł. Zwierzchnicy Wydziału twierdzą, że nie zauważyli nieprawidłowości w dokumentach sporządzanych przez pracownika. Wszystkie podjęte niezgodnie z prawem decyzje o rejestracji miały zostać uchylone.	GCodz131/09-07-01, GwRzesz156/06-07-01, GCodz176/11-09-01
podlaskie	Augustów	samorząd terytorialny	Od początku 1998 r. do końca pierwszego półrocza 1999 r. osoby na stanowiskach publicznych w Augustowie, za przyzwoleniem przełożonych, łączyły funkcje w administracji samorządowej z prowadzeniem działalności gospodarczej	postępowanie przygotowawcze	Kontrola NIK	KurierPor252/27-10-00
podlaskie	Białystok	edukacja	W 1999 i 2000 roku podlaskie kuratorium przekazało w ramach dotacji jedną siódmą środków otrzymanych z Ministerstwa Edukacji Narodowej na dokształcanie nauczycieli organizacji społecznej o profilu edukacyjnym, powiązanej ze związkami zawodowymi i kuratorium. Należący do tegoż stowarzyszenia dyrektor wydziału szkolnictwa ponadgimnazjalnego kuratorium prowadził organizowane przez nie wykłady dotyczące drugiego etapu reformy.	Kurator został odwołany przez wojewodę ze stanowiska.	Kurator był również członkiem założycielem Towarzystwa. Odwołaniu kuratora sprzeciwiała się sekcja związku zawodowego, której przewodnicząca też należała do Towarzystwa Pro Studio. Pracownicy kuratorium zapewniali, że przestali należeć do organizacji jeszcze przed przyznawaniem dotacji z MEN. W sądzie rejestrowym jednak znajduje się lista członków założycieli oraz późniejsze dokumenty, które przeczą tym zapewnieniom.	KurierPor10/12-01-2001, KurierPor39/15-02-2001
podlaskie	Białystok	przedsiębiorstwa państwowe	Dyrektor państwowych zakładów mięsnych otworzył własny zakład tej samej branży.			KurierPor28/02-02-01, KurierPor41/17-02-01
podlaskie	Białystok	samorząd terytorialny	Od początku 1998 r. do końca pierwszego półrocza 1999 r. osoby na stanowiskach publicznych w Białymstoku za przyzwoleniem przełożonych, łączyły funkcje w administracji samorządowej z prowadzeniem działalności gospodarczej.	postępowanie przygotowawcze	Kontrola NIK	KurierPor252/27-10-00
podlaskie	Białystok	samorząd terytorialny	Czterech pracowników wydziału architektury Urzędu Miejskiego prowadziło działalność gospodarczą sprzeczną z ustawą antykorupcyjną.	postępowanie przygotowawcze	Według dyrektora wydziału sprawa polega na różnych interpretacjach przepisów. Dopiero w wyniku kontroli NIK pracownicy wydziału zaprzestali działalności. Żaden z urzędników nie poniósł konsekwencji służbowych.	KurierPor220/21-09-00 GwBiał250/27-10-00
podlaskie	Białystok	samorząd terytorialny	Dyrektorowi Wydziału Przekształceń Własnościowych zarzucono rażące nieprawidłowości przy prywatyzacji Cefarmu. Wskazano inwestora bez uwzględnienia innych ofert.	postępowanie przygotowawcze	Podlaski wojewoda odwołała dyrektora dyscyplinarnie.	Try176/30-07-01

województwo	miejsowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
podlaskie	Białystok	samorząd terytorialny	Dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego odpowiedzialny za przygotowanie regionalnej strategii rozwojowej jednocześnie świadczył podobne usługi dla niektórych gmin i powiatów. Potem prace te recenzował. Za te usługi pobierał wynagrodzenie.	Dyrektor został odwołany ze stanowiska	Kontrola NIK ustaliła, że dyrektor departamentu rozwoju regionalnego wygrał przetarg wartości 41 tys. zł w Zambrowie, otrzymał zamówienie z wolnej ręki w Choroszczu za 11 tys. zł, recenzował również za honorarium strategię powiatu hajnowskiego. Marszałkowi województwa przyznał się tylko do wykonanej recenzji. Wcześniej nie przyznawał się do wykonywania żadnych zleceń. Również kilku pracowników urzędu marszałkowskiego wykonywało prace zleczone na rzecz urzędów gminnych i powiatowych w województwie. Inny dyrektor nadzorował budowę prywatnych inwestycji.	Try 292/15-12-2000, KurierPor 290/14-12-2000, Rz 291/14-12-00, GwBiał 291/14-12-00, KurierPor 288/12-12-00
podlaskie	Białystok	samorząd terytorialny	Przedsiębiorcy budowlanemu będącemu równocześnie radnym, zarzucono, że z naruszeniem prawa otrzymywał zamówienia od jednostek podległych samorządowi.		Radny zamierzał zrezygnować z ubiegania się o zamówienia, które podlegały badaniom Komisji Rewizyjnej.	GWspółcz134/12-07-01
podlaskie	Białystok	służba zdrowia	Podczas egzaminów wstępnych na Akademię Medyczną większa niż zazwyczaj część zdających uzyskała bardzo dobre wyniki. Okazało się, że testy egzaminacyjne można było kupić za sumę od kilku do piętnastu tysięcy złotych. Dostęp do pytań miało około 50 osób.	Postępowanie prokuratorskie.		Rz143/21-06-01, GwKraK/144/22-06-01, KurierPor144/22-06-01, SupEx145/23/24-06-2001, KurierLub154/04-07-01
podlaskie	Białystok	urząd wojewódzki	Dyrektorowi Wydziału Przekształceń Własnościowych zarzucono rażące nieprawidłowości przy prywatyzacji Cefarmu. Wskazano inwestora bez uwzględnienia innych ofert.	postępowanie przygotowawcze	Podlaski wojewoda dyscyplinarnie odwołała dyrektora	Try176/30-07-01
podlaskie	Białystok	wymiar sprawiedliwości	Sędzia Sądu Okręgowego była powiązana z lokalnymi przestępcami: wymusiła na poszkodowanej polubowne załatwienie sprawy i wycofanie skargi, a także wydawała łagodne wyroki w sprawach związanych z lokalnym środowiskiem przestępczym.	Wszczęto postępowanie dyscyplinarne, w wyniku którego została przeniesiona na inne stanowisko.	Mimo toczącego się postępowania dyscyplinarnego sędzia orzekła jeszcze przez półtora roku. W sprawę zamieszany był też jeden z prokuratorów (śledztwo oraz postępowanie dyscyplinarne wobec niego umorzono) oraz mąż sędzi.	Rz79/03-04-01, Rz80/04-04-01, Rz133/08-06-01; KurierPor80/04-04-01, KurierPor83/07-04-01, KurierPor84/09-04-01, KurierPor91/18-04-01, KurierPor134/09-06-01; GWspółcz72/11-04-01
podlaskie	Białystok	sport	Byłemu menedżerowi klubu piłkarskiego BKS Jagiellonia Białystok zarzucono przywłaszczenie 155 tysięcy dolarów za transfer piłkarza Jagiellonii do francuskiego klubu Strasbourg, 30 tysięcy złotych ofiarowanych Jagiellonii (darowizna) przez oddział Polisy, 2 tysięcy złotych za wypożyczenie dwóch zawodników Jagiellonii do Olimpii Zambrów oraz (wraz z dyrektorem Jagiellonii) o nakłanianie klubowych księgowych do potwierdzania w dokumentach fałszywych transakcji.	postępowanie sądowe		GwBiał115/18-05-01
podlaskie	Grajewo	samorząd terytorialny	Radny był członkiem miejscowej grupy przestępczej wymuszającej haracze.	postępowanie prokuratorskie		KurierPor 46/23-02-2001
podlaskie	Jasionówka	samorząd terytorialny	Radny wyciął nielegalnie z państwowego lasu drzewo	Sąd skazał radnego na grzywnę 500 zł i 726 zł na rzecz Nadleśnictwa Knyszyn.	Nadal jest radnym.	KurierPor 46/23-02-2001

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
podlaskie	Kleszczewo	samorząd terytorialny	Maszta telefonii komórkowej stanie na prywatnej działce społecznego członka Zarządu Miasta i Gminy. Najpierw firma działająca na zlecenie jednej z sieci telefonii komórkowej miała znaleźć miejsce na maszt, więc zgłosiła się do gminy. Ta zaproponowała działkę nie objętą planem zagospodarowania przestrzennego miasta, dlatego firma zgłosiła się do członka zarządu.			KurierPor38/14-02-01
podlaskie	Łapy	edukacja	Podczas matur w 2001 r., które miały być ostatnim egzaminem dojrzałości zdawanymi przed wprowadzeniem reformy, w technikum dla dorosłych - oprócz 70 osób zdających egzamin eksternistycznie - zdawała grupa trzecioklasistów z liceum ogólnokształcącego. Egzaminu zdali pomyślnie przed komisją, w której zasiadali ich krewni.	postępowanie przygotowawcze		KurierPor207/05-09-01
podlaskie	Łomża	banki	Byłemu dyrektorowi oddziału banku, obecnie prezesowi innego banku zarzucono udzielanie olbrzymich kredytów pięciu spółkom, które od początku nie były ich w stanie spłacić. Bank przydzielał im dalsze kredyty, mimo że nie spłacały wcześniejszych. Jedna ze spółek należała do syna prezesa, zatrudniona w niej była żona prezesa, a wnioski o kredyt podpisywał kuzyn.	prokuratura okręgowa wydała postanowienie o przedstawieniu zarzutów i złożyła wniosek o tymczasowe aresztowanie; Główny Inspektorat Nadzoru Bankowego NBP odwołał oskarżonego z funkcji prezesa	Łomżyński oddział stracił co najmniej 50 mln 265 tys. zł. W sprawie jest też oskarżonych dwoje zastępców prezesa. Rok po postawieniu zarzutów Kancelaria Prezydenta przyznała prezesowi na wniosek Krajowego Związku Banków Spółdzielczych Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski „za wybitne zasługi dla bankowości spółdzielczej”.	SupExp 292/15-12-2000
podlaskie	Łomża	banki	Dyrektor oddziału banku został oskarżony o udzielanie kredytów niewypłacalnym firmom, czym doprowadził do wielomilionowych strat. W jednej z takich firm miał udział syn dyrektora banku.	postępowanie sądowe	Oskarżony nie stawiał się na rozprawę z powodu złego stanu zdrowia.	ChD5/04-01-01
podlaskie	Łomża	samorząd terytorialny	Właścicielka piwiarni oskarżyła władze gminy o korupcję w związku z ograniczeniem godzin sprzedaży alkoholu.		Właścicielka lokalu wniosła skargę do prokuratury. Samorządowe Kolegium Odwoławcze stwierdziło, że władze nie miały prawa ograniczać godzin sprzedaży alkoholu oraz, że prezydent miasta, podpisując decyzję, wkroczył w kompetencje Rady.	KurierPor 60/12-03-2001
podlaskie	Łomża	samorząd terytorialny	W anonimowym liście zarzucono radnym kierowanie się prywatnymi interesami. Według anonimu, członek poprzedniego zarządu uczestniczył w komisji rozstrzygającej przetarg na modernizację oczyszczalni ścieków, a potem był podwykonawcą tej inwestycji, inny radny, były przewodniczący komisji finansów, z racji pracy w firmie ubezpieczeniowej załatwiał umowy z instytucjami miejskimi, firma jeszcze innego wykonuje remonty w szkołach oraz obiektach administracji miejskiej		Jeden z oskarżonych radnych bronił się, że wprawdzie jego firma była podwykonawcą, ale wykonawca organizował przetarg. Radni postanowili, że Komisja Rewizyjna sprawdzi, czy czterech radni miejscy nie są zamieszani w korupcję.	KurierPor 69/22-03-2001, GWspółcz 57/21-03-2001

województwo	miejsowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
podlaskie	Łomża	wymiar sprawiedliwości	Pomocowa organizacja społeczna, której prezesem był przewodniczący sądu rejonowego, rozesłała do sądów okręgowych w kraju pismo z prośbą o zasądzenie nawiązek na rzecz stowarzyszenia. Pismo zostało wysłane także do przedsiębiorców, prokuratorów i kierowników zakładów pracy. Prośbie towarzyszył regulamin konkursu na najhojniejszego sponsora, w którym nagrodami były wczasy krajowe i zagraniczne. W konkursie udział wzięli sędziowie z kilku miast.	prokuratura umorzyła postępowanie	Z konkursu wyłączono funkcjonariuszy publicznych. Wobec byłego prezesa Stowarzyszenia, sędziego sądu rejonowego, wszczęto postępowanie dyscyplinarne. Doniesienie do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa złożył prezes sądu okręgowego. Prokuratura rejonowa nie dopatrzyła się znamion przestępstwa w działalności Stowarzyszenia. Stwierdziła, że szlachetne pobudki tej działalności równoważyły budzący wątpliwości etyczne sposób realizacji.	Rz81/05-04-01, GazBiał82/06-04-01, KurierPor82/06-04-01, KurierPor105/07-05-01, GwBiał105/07-05-01
podlaskie	Sejny	samorząd terytorialny	Przewodniczący Rady Gminy przechowywał na terenie swojej posesji 1800 kartonów papierosów pochodzących z przemytu.	postępowanie prokuratorskie	zabudowania radnego od dłuższego czasu były obserwowane przez policję. Radny zrezygnował z funkcji przewodniczącego, ale nie z mandatu radnego.	KurierPor 46/23-02-2001
podlaskie	Sidra	samorząd terytorialny	Wiceprzewodniczący Rady Gminy, będąc równocześnie naczelnikiem poczty, wziął z kasy podległego mu urzędu kilka tysięcy złotych.	Został skazany na półtora roku więzienia w zawieszeniu na cztery lata i dozór policyjny.	Nadal jest radnym	KurierPor 46/23-02-2001
podlaskie	Suwałki	samorząd terytorialny	Kierownictwo firmy elektronicznej zarzuciło nieprawidłowości przy postępowaniu przetargowym na system monitoringu miasta.			KurierPor 277 / 29-11-00
pomorskie	Gdańsk	edukacja	Dyrektor został oskarżony o żądanie łapówki w zamian za przedłużenie umowy najmu pomieszczeń w budynku będącym własnością Instytutu Morskiego.	Prokuratura Rejonowa w Pruszczu Gdańskim wysłała akt oskarżenia do Sądu Rejonowego w Gdańsku.		GMor97/25/04/01
pomorskie	Gdańsk	organy ścigania	Trzej funkcjonariusze CBŚ jeździli drogami samochodami (m.in. jaguarem o wartości 150 tys. zł i audi). Jeden z funkcjonariuszy związał się z wdową po gdańskim gangsterze.	postępowanie wewnętrzne	Zwierzchnik funkcjonariuszy nie dopatrzył się nieprawidłowości.	GW 297/21-12-00, GIWyb 249/22/26-12-00
pomorskie	Gdańsk	polityka	Posłowi zarzucono kupno willi po zaniżonej cenie. Grunt pod budowę osiedla domów jednorodzinnych spółdzielnia pozyskała od Lasów Państwowych w drodze zamiany. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych oparła się na wycenie gruntu z 1997 r., tymczasem już rok później cena gruntów w tym obszarze wzrosła trzykrotnie. Poseł miał pomóc spółdzielni w załatwieniu tej transakcji.			Nie 36/06-09-01
pomorskie	Gdańsk	samorząd terytorialny	Były prezydent został oskarżony o przyjęcie łapówki w wysokości 50 tys. marek od jednej z zachodnich firm.	postępowanie sądowe	Przez trzy lata proces nie mógł się rozpocząć. W 1996 roku były prezydent trafił do aresztu. Po ośmiu miesiącach oskarżony celę opuścił. Proces został wznowiony. Zarzuty postawiono również byłemu wiceprezydentowi oraz byłemu radnemu	GIWyb 192/03-10-00, Rz262/09-11-00, GIWyb218/09-11-00, DzBałt262/09-11-00, Try262/09-11-00, Exllu216/09-11-00, GIWyb109/06-06-01
pomorskie	Gdańsk	samorząd terytorialny	Za 11 mln zł z budżetu miasta Rada Miasta wyremontowała swoją siedzibę, która została umeblowana zabytkowymi, stylowymi meblami zakupionymi w antykwariatach. Ponadto przewodnicząca Rady Miasta kupiła sobie w tych środków torebkę i teczkę aktówkę.			Przeg43/23-10-00

województwo	miejsowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
pomorskie	Gdańsk	samorząd terytorialny	Wiceprezydentem zarzucono brak nadzoru nad działalnością Gdańskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej - największej spółki należącej do gdańskiej gminy. Pod rządami obu wiceprezydentów przedsiębiorstwo straciło ponad 30 milionów złotych na niekorzystnych umowach zawartych z prywatnymi firmami.	Wiceprezydenci zostali zatrzymani przez UOP, prokuratura rozpoczęła przesłuchania i odebrała im paszporty. Jeden z wiceprezydentów był już wcześniej oskarżony o nadużycia.	Aresztowany został wcześniej prezes Gdańskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej. Przy okazji ujawniono powiązania prezesa z politykami, finansowanie przez niego prezydentem wyjazdów zagranicznych	SupEx15/23-01-01, GW19/23-01-01, 56/07-03-2001
pomorskie	Gdańsk	samorząd terytorialny	Siedmiu gdańskich strażników oskarżono o pobieranie gotówki od Rosjan handlujących w okolicy targowiska.	postępowanie sądowe	Zarzut wręczenia łapówek postawiono dwóm obywatelom b. ZSRR; zarzuty postawiono czterem strażnikom.	GMorska280/01-12-00, GIWyb234/01/03-12-00, ŻW280/01-12-00, DzBałt220/20-09-01
pomorskie	Gdańsk	samorząd terytorialny	Prezydentowi zarzucono wyłudzenie pieniędzy od zabiegających o koncesję na sprzedaż alkoholu.	postępowanie sądowe		GIWyb, 72/ 11-04-01
pomorskie	Gdańsk	samorząd terytorialny	Wiceprzewodniczący zarządu województwa używał samochodu służbowego do prywatnych celów. Latem wiceprzewodniczący pojechał służbowym autem do Włoch, za co został upomniany przez marszałka województwa. Drugi raz pojechał służbowym autem do Warszawy na spotkanie swojej partii.	rozpoczęcie procesu	Wiceprzewodniczący pozwał gazetę do sądu	GIWyb25/05-02-01
pomorskie	Gdańsk	samorząd terytorialny	Taksówkarz oskarżył dwóch gdańskich strażników miejskich o próbę wyłudzenia 500 zł za rzekome zniszczenie słupka oddzielającego chodnik od ulicy.	postępowanie sprawdzające wewnątrz Straży	Taksówkarz złożył doniesienie na policję. Po interwencji dziennikarzy sprawą zajęli się referat kontroli wewnętrznej straży miejskiej.	Życie22/26-01-01
pomorskie	Gdynia	organy ścigania	Czterech funkcjonariuszy policji zostało zatrzymanych pod zarzutem przyjęcia korzyści majątkowej od kierowcy, który nie miał obowiązkowego ubezpieczenia OC.	wszczęto postępowanie prokuratorskie; funkcjonariusze zostali zawieszeni w czynnościach służbowych.		GMorska, 42/19-02-01, DzBałt, 42/9-02-01, GIWyb, 35/19-02-01
pomorskie	Gdynia	samorząd terytorialny	Autobusy komunikacji miejskiej zostały zakupione z podwójną ceną: wyższą - na wypadek, gdyby udało się uzyskać dotację z PFRON - i niższą, gdyby dotacja nie została przyznana. W wyniku kontraktu dotacja nie trafiła do budżetu miasta, lecz została przeznaczona na zwiększenie zysków firmy będącej dostawcą autobusów.	postępowanie przygotowawcze	W Gdyni nie przestrzegano procedury zamówień publicznych przy zlecaniu usług komunalnych. Prokuratura umorzyła sprawę z uwagi na znikomą szkodliwość czynu.	GIWyb239/8/10-12-00
pomorskie	Gdynia	wymiar sprawiedliwości	Sekretarka Wydziału Cywilnego Sądu Rejonowego za opłatą od 100 do 200 zł wystawiała fikcyjne wyroki sądowe.	postępowanie przygotowawcze	W sprawie oskarżono też 7 osób, które wręczały pieniądze. Nie wiadomo, ile osób jest jeszcze zamieszanych.	SupEx219/19-09-00
pomorskie	Kartuzy	prawo jazdy	Dwóm instruktorom nauki jazdy zarzucono pośrednictwo przy załatwianiu egzaminu na prawo jazdy za łapówkę w ośrodku ruchu drogowego.	Sprawę podjęła Prokuratura Rejonowa w Kartuzach.		DzBałt120/24-05-01
pomorskie	Kwidzyn	organy ścigania	Czterem funkcjonariuszom zarzucono, że w zamian za odstąpienie od czynności służbowych żądali korzyści majątkowych od właścicieli samochodów, które miały sfalszowane numery rejestracyjne.	postępowanie prokuratorskie		DzBałt, 103/04-05-01
pomorskie	Słupsk	samorząd terytorialny	Architekt miejski, będąc równocześnie właścicielem firmy, projektował budynki dla inwestorów z miasta. Po tem jako urzędnik miasta uczestniczył w procesie wydawania pozwolenia na budowę.		Ze słupskiego ratusza odszedł na własną prośbę	ŻYCIE287/09/10-12-00

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
pomorskie	Wejherowo	samorząd terytorialny	Mimo ustawowego zakazu prezydent Wejherowa oraz dwaj jego zastępcy wraz z sześcioma innymi osobami założyli spółkę z o.o..			GIWyb 08/11-01-01, GIWyb10/15-01-01, GIWyb 65/02-04-01
pomorskie	Wejherowo	samorząd terytorialny	W wyniku prywatyzacji ZOZ umowy z Zarządem Powiatu zawarła też dwójka radnych powiatowych. Jeden z nich jest jednocześnie przewodniczącym Komisji Zdrowia Rady Powiatu. Jeden zaś z członków zarządu Powiatu, będący również radnym powiatu, prowadzi działalność gospodarczą.		Sprawę ujawnili mieszkańcy w odpowiedzi na wcześniejsze artykuły na temat rady gminy. Członek Zarządu stwierdził, że prawnicy powiedzieli mu, że przepisy nie niosą żadnych skutków prawnych, więc uznał, że taką działalność może prowadzić.	GIWyb 48/08-03-2001
śląskie	Bielsko - Biała	samorząd terytorialny	Rada Gminy powołała komisję doraźną mającą zbadać działalność Zarządu Miasta pod kątem obrotu nieruchomościami i większych transakcji finansowych		Komisja miała najpierw zbadać budowę aquaparku, przeprowadzić kontrolę władz pod kątem ustawy antykorupcyjnej i transakcji finansowych przeprowadzonych m.in. ze śląskim biznesmenem zamieszkanym w skandalu korupcyjnym w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim	TrybŚlą 2/03-01-2001
śląskie	Bielsko - Biała	samorząd terytorialny	Mieszkaniec oskarżył radnego Rady Miejskiej o korupcję w związku z obrotem nieruchomościami.		Sprawę badała specjalna komisja radnych. W ratuszu przeprowadzona została kontrola NIK-u.	TrybŚlą108/10-05-01
śląskie	Bielsko Biała	samorząd terytorialny	Syn śląskiego biznesmena w liście wysłanym do przewodniczącego rady oskarżył jednego z radnych o korupcję. Radny miał dawać do zrozumienia, że może pomóc w zawarciu intratnych transakcji. Zarzuca również, że radny ujawnił poufną informację o tym, że firma będzie wykupywała grunt pod nową drogę, co doprowadziło do wzrostu cen. Inwestor wycofał się i miasto straciło na tym kilka milionów marek, a mieszkańcy wiele miejsc pracy.		Radny zaprzecza twierdząc, że list jest zemstą za ruszenie tematu transakcji gruntowych w Bielsku.	TrybŚlą105/07-05-01
śląskie	Bielsko-Biała	samorząd terytorialny	Radnemu miasta zarzucono załatwienie sobie "na lewo" mieszkania. Złożył nieprawdziwe oświadczenie, że nie posiada praw do innego mieszkania oraz nie uiścił obowiązkowej kaucji.	postępowanie wewnętrzne	Radny skierował doniesienie do prokuratury o naruszenie dóbr osobistych. Zarządzono kontrolę wewnętrzną w Towarzystwie Budownictwa Społecznego.	TryŚlą15/18-01-01, GwKat16/19-01-01, KronikaBeskidzka4/25-01-01, Wspólnota5/03-02-01
śląskie	Bielsko-Biała	samorząd terytorialny	Sekretarzowi miasta zarzucono złamanie ustawy antykorupcyjnej. Pełniąc swoją funkcję posiadał jednocześnie 19% udziału w spółce i przez rok był w niej przewodniczącym rady nadzorczej. Spółka ta z powodzeniem startowała w przetargach na gminne inwestycje.			Kronika Beskidzka 1 / 04-01-01, TryŚlą15/18-01-01, GwKat16/19-01-01, KronikaBeskidzka4/25-01-01, Wspólnota5/03-02-01
śląskie	Bytom	spółki węglowe	Firmy państwowe zawierały z prezesem Bytomskiej Spółki Węglowej kontrakty na dostawę węgla za pośrednictwem prywatnej firmy. Faktycznie firma ta w pośrednictwie nie uczestniczyła, ale otrzymała od spółki 3 mln zł.	Aresztowano prezesa firmy prywatnej, która nielegalnie zarabiała na handlu długami i doradztwie; podjęto postępowanie przygotowawcze	Sprawa ta ujawniła mechanizm korupcyjny związany z działalnością spółek węglowych.	Kulisy5/01-02-01; Wprost6/11-02-01
śląskie	Czeladź	samorząd terytorialny	Przewodnicząca rady miejskiej sprzeciwiła się uchwale rady, przyznającej burmistrzowi ponad 12 tys. miesięcznie.		Przewodnicząca została odwołana z funkcji. Została też wykluczona z klubu radnych za „ciężkie naruszenie regulaminu klubowego”.	GW225/25/26-11-00

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
śląskie	Częstochowa	organy skarbowe	Czterem urzędnikom organów skarbowych zarzucono ujawnienie tajemnicy służbowej w związku z postępowaniem w sprawie spółek zajmujących się handlem paliwami.	Prokuratura Okręgowa w Katowicach wystąpiła do sądu z wnioskiem o zastowanie wobec podejrzanych środków zapobiegawczych		Rz 137/ 13/14-06-2001 SupEx 137/ 13/14-06-2001
śląskie	Częstochowa	policja, służba więzienna	Strażnik aresztu śledczego nakłaniał aresztowanego do wycofania zeznań w sprawie współpracy policjanta z przestępcami i korupcji.	śledztwo w toku	Afera ma swój początek w skandalu, jaki wybuchł w styczniu w wydziale kryminalnym częstochowskiej Komendy Policji: grupa złodziei aut, aresztowanych miesiąc wcześniej, pomówiła policjanta z tegoż wydziału o stałą współpracę.	GazwCzęst 64/16-03-2001
śląskie	Częstochowa	służba zdrowia	Ordynator oddziału ortopedii i chirurgii urazowej szpitala wojewódzkiego przyjmował łapówki od pacjentów, od czego uzależniał podjęcie leczenia.	Sąd Rejonowy skazał ordynatora na 2 lata więzienia w zawieszeniu na 3 lata i 4 tys. zł grzywny oraz pozbawił go na 3 lata możliwości zajmowania stanowisk kierowniczych w publicznych zakładach opieki zdrowotnej. Adwokat złożył apelację do Sądu Okręgowego	Sąd Okręgowy skierował zapytanie do Sądu Najwyższego, czy za przyjęcie łapówki może odpowiadać ordynator oddziału przyjmujący korzyść majątkową w związku z decyzjami dotyczącymi przebiegu leczenia czy też tylko i wyłącznie w związku z wykonywaniem czynności administracyjnych w szpitalu. Ordynator przyjął łącznie przez 2 lata ok. 6 tys. zł	SiLudu 145/25-06-2001, TrybŚlą 297/21-12-2000, GwCzęst 297/21-12-2000, Rz 74/28-03-2001, 143/21-06-2001
śląskie	Częstochowa	wymiar sprawiedliwości	Sędzia Sądu Wojewódzkiego oraz prokurator przyjęli od podejrzanych - za pośrednictwem adwokata - 12 tys. USD i 3 tys. zł łapówki za uchylenie aresztu.	proces	Proces nie mógł się rozpocząć, bo sprawa przesyłana była z sądu do sądu na terenie całego kraju, a oskarżeni przedstawiali kolejne zwolnienia lekarskie. Na biegłego sądowego powołano zaś lekarza, którego rok wcześniej skazano w I instancji za branie łapówek od pacjentów. Z powodu naruszenia ważnego interesu prywatnego oskarżonych oraz „nierzetelnością w relacjonowaniu sprawy przez niektóre media” wyłączono jawność rozprawy.	Rz233/05-10-00, Rz262/09-11-00, Rz285/07-12-00; GwCzęst233/05-10-00, GwCzęst262/09-11-00, GwCzęst265/14-11-00, GwCzęst269/18-11-00, GwCzęst276/27-11-00, GwCzęst283/05-12-00 GwCzęst285/07-12-00, GwCzęst286/08-12-00, GwCzęst287/09-12-00, GwCzęst115/18-01-01, GwCzęst45/22-02-01; GW285/07-12-00, GW286/08-12-00; TrybŚlą263/10-11-00; NowTryOpol262/09-11-00, NowTryOpol285/07-12-00, NowTryOpol286/08-12-00; Try285/07-12-00; DzZach285/07-12-00; DzPol46/23-02-01
śląskie	Dąbrowa Górnicza	prawo jazdy	Właściciele szkół jazdy, instruktor oraz pośrednik proponowali oblewającym egzamin na prawo jazdy swoją pomoc. Protekcja miała kosztować od 600 do 1600 złotych.	Sprawą zajęła się policja. Osoby podejrzane zatrzymano. Sprawę przejmuje prokurator.	Według wstępnych ustaleń, pieniądze wręczyło im co najmniej kilkadziesiąt osób; zatrzymano 5 osób.	GKat225/26-09-01 GŁódz 245/19-10-01
śląskie	Jasienica	samorząd terytorialny	Mieszkaniec Jasienicy zarzucił łamanie prawa radnemu, który będąc członkiem władz gminy jednocześnie prowadził firmę budowlaną, wykonującą prace na rzecz gminy.		Prokuratura odmawiała zajęcia się tą sprawą	TryŚlą82/06-04-01

województwo	mięjscość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
śląskie	Katowice	instytucje państwowe	Przedsiębiorcy z Sosnowca zarzucono oszustwa i korumpowanie urzędników, wyłudzenie zasiłków z ZUS. Pieniądze miał przyjmować były minister przemysłu i handlu, zaś w związku z tą sprawą oficerowi katowickiej delegatury UOP zarzucono przekroczenie uprawnień, utrudnianie śledztwa oraz ujawnianie poufnych informacji.	Wobec byłego ministra zastosowano areszt domowy; postępowanie prokuratorskie.		GIWyb 124/28-06-2001
śląskie	Katowice	organy ścigania	Dwóch policjantów zostało oskarżonych o przyjęcie łapówki w zamian za odstąpienie od ukarania kierowcy mandatem.	wszczęto postępowanie prokuratorskie; policjanci zostali tymczasowo aresztowani.	Katowicka prokuratura zwróciła się do Prokuratury Okręgowej z prośbą o wyznaczenie innej prokuratury mającej poprowadzić dalsze śledztwo.	GwKat, 90/17-04-01, TrybŚlą, 90/17-04-01, GwKat, 92/19-04-01, DzZach, 99/27-04-01
śląskie	Katowice	organy ścigania	Komendant wojewódzki oraz komendant miejski zostali oskarżeni o nieprawidłowości przy zawieraniu umów na zakup paliwa oraz montażu instalacji gazowych. Benzyna dostarczana policji miała pochodzić z firmy, której prezesem był znajomym komendanta wojewódzkiego.	postępowanie prokuratorskie; Generalny Inspektor polecił wszcząć postępowanie wyjaśniające wobec komendanta wojewódzkiego oraz dyscyplinarne przeciwko komendantowi miejskiemu.		SupEx, 164/16-07-01, Try, 177/31-07-01, DzZach, 178/01-08-01
śląskie	Katowice	organy ścigania	Dwaj policjanci nie przyjęli 20 tys. zł proponowanych przez przestępcę w zamian za "zgubienie tropu".	przestępca został aresztowany	Policjanci prowadzili dochodzenie w sprawie rozboju	TrybŚlą 298/22-12-00, GwKat 299/22-12-00
śląskie	Katowice	organy ścigania	Funkcjonariusz UOP podejrzany został m.in. o utrudnianie śledztwa w sprawie Centrozapu, ujawnienie tajemnicy państwowej i bezprawne naciski na podległych mu funkcjonariuszy.	funkcjonariusz został zatrzymany, a następnie zwolniony z aresztu	Sprawa wywołała kryzys rządowy. Premier obwinił prokuraturę i ministra sprawiedliwości za zamieszanie i wraz z ministrem spraw wewnętrznych wziął stronę funkcjonariusza. Minister sprawiedliwości został zdymisjonowany	GW 156/06-07-01, Wprost 27/08-07-01
śląskie	Katowice	polityka	Pracownikom firmy chemicznej zarzucono narażenie własnej firmy na wielkie straty. Podejrzewa się, że miało to związek z finansowaniem wyborów partii politycznej.	śledztwo w toku		DzZach 107/09-05-2001
śląskie	Katowice, Bielsko-Biała	polityka	Dyrektorowi Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego zarzucono związki z lokalną grupą biznesową, która zmonopolizowała rynek nieruchomości w województwie oraz kontrolowała przydział i realizację atrakcyjnych zamówień publicznych	dyrektor został zawieszony w obowiązkach, dyrektorzy wydziałów odwołani, wszczęto postępowanie prokuratorskie	wojewoda śląski podał się do dymisji.	Try 284/06.12.01
śląskie	Katowice	przedsiębiorstwa państwowe	Kierownictwo okręgu katowickiego Poczty Polskiej zostało oskarżone o nadużywanie uprawnień i niedopełnienie obowiązków. Zamawiając urządzenia dla Poczty Polskiej, Dyrekcja Okręgu zawierała niekorzystne umowy, płacąc wielokrotnie więcej niż kosztowały urządzenia. Skarb Państwa stracił ok. 11 mln zł.	postępowanie sądowe	Jest to tylko jedna z kilku afer, w których Poczta Polska przepłaciła za kontrakty na dostawę urządzeń.	TrybŚlą302/29-12-00; PB107/04-06-01
śląskie	Katowice	samorząd terytorialny	W urzędzie marszałkowskim nie przestrzegano ustawy antykorupcyjnej, zaś wojewoda nie nadzorował również realizacji tej ustawy na innych szczeblach samorządu: w gminach i powiatach - nie odebrał oświadczeń majątkowych od blisko 10 procent najwyższych rangą samorządowców.			TryŚl257/03-11-00, TryŚl258/4/5-11-00

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
śląskie	Katowice	szluzba zdrowia	Ordynator oddziału w zamian za przyjęcie pacjentki do szpitala przyjął 400 zł łapówki. Następnie zażądał dodatkowej wpłaty w wysokości 5,5 tys. zł na konto Fundacji	Rzecznik odpowiedzialności zawodowej Okręgowej Izby Lekarskiej w Katowicach bez przesłuchania pacjentki odmówił wszczęcia postępowania.	Sprawę ujawnili dziennikarze. Do redakcji zaczęli zgłaszać się inni pacjenci.	GwKat 179/2-08-2001 181/04/05-2001
śląskie	Katowice	sport	Trzech sędziów i kierownik drużyny Rozwoju Katowice byli podejrzani o popełnienie przewinienia w postaci przyjęcia i wręczenia łapówki.	Wydział Dyscypliny PZPN zawiesił w prawach trzech sędziów i kierownika drużyny Rozwoju Katowice.	Do zakończenia postępowania dyscyplinarne- go sędziowie nie mogą prowadzić meczów na żadnym szczeblu rozgrywek, a działacz Rozwoju pełnić swojej funkcji w klubie. Wydział Dyscypliny PZPN przekazał sprawę Rozwoju Śląskiemu Związkowi Piłki Nożnej. Tamtejszy Wydział Dyscypliny nie stwierdził przekupstwa, ale ukarał Rozwój grzywną w wysokości tysiąca złotych za kontaktowanie się przedstawicieli klubu z sędziami. Komenda Powiatowa Policji wobec braku dowodów odmówiła wszczęcia dochodzenia, a Prokuratura Rejonowa za- twierdziła to postanowienie. Wiceprezes Chro- brego uznał, że wobec braku dowodów uważa sprawę za zamkniętą.	TrybSł 122/26/27-05-2001
śląskie	Katowice	Urząd Ochrony Państwa	Zastępcy szefa śląskiej delegatury UOP zarzuco- no utrudnianie postępowania i zbierania dowodów w sprawie Centrozapu oraz ujawniania informacji z tym śledztwem związanych.	Prokuratura wydała nakaz aresztowania oficera; postępowanie przygotowawcze	Zatrzymany oficer doprowadził do zatrzymania szefa tzw. "śląskiej ośmiornicy". Po poręczeniu oficer został zwolniony. Nie wiadomo, czy rze- czywiście popełnił przestępstwo, czy padł ofia- rą gry politycznej. W następstwie konfliktu z udziałem prokuratury, UOP i ministrem spra- wiedliwości minister został zdymisjonowany.	DzPol162/13-07-01
śląskie	Katowice	urząd wojewódzki	Dyrektorowi generalnemu Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego zarzucono brak nadzoru nad urzędnikami. Dyrek- torowi Wydziału Geodezji i Gospodarki Nieruchomo- ściami zarzucono łamanie ustawy antykorupcyjnej. Dy- rektor Wydziału Nadzoru Założycielskiego i Przekształ- ceń Własnościowych zataił informacje o nieprawidłowo- ściach powstałych w jednym z przedsiębiorstw nadzoro- wanych przez wojewodę.	postępowanie przygotowawcze	urzędnicy zostali odwołani ze swoich sta- nowisk	TrybSł 281/2/3-12-00

województwo	miejsowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
śląskie	Katowice	urząd wojewódzki	Specjalna komisja rządowa pod przewodnictwem ministra spraw wewnętrznych i administracji potwierdziła informacje o funkcjonowaniu w otoczeniu wojewody katowickiego nieformalnego układu, który zdominował rynek nieruchomości, zamówień publicznych przetargów i kontraktów. Wojewodzie zarzucono brak nadzoru nad podległymi urzędnikami, który doprowadził do wyodrębnienia się grupy wysokich urzędników ułatwiających prowadzenie interesów osobom związanym z prywatnym przedsiębiorcą i kancelarią prawniczą. Osoby te zdominowały rynek nieruchomości, a na konta założonych przez nich spółek trafiły miliony złotych z państwowych firm. Wojewodzie zarzucono również, że gdy był przewodniczącym śląsko-dąbrowskiego regionu związku zawodowego, w strukturach regionu doszło do malwersacji finansowych.	Specjalna komisja rządowa pod przewodnictwem ministra spraw wewnętrznych i administracji potwierdziła informacje o funkcjonowaniu w otoczeniu wojewody katowickiego nieformalnego układu, który zdominował rynek nieruchomości, zamówień publicznych przetargów i kontraktów. Komisja uznała, że wojewoda nie czerpał z tego żadnych materialnych korzyści, ale odpowiada za brak nadzoru nad podległymi urzędnikami. Brak nadzoru wojewody doprowadził do wyodrębnienia się grupy wysokich urzędników, ułatwiających prowadzenie interesów osobom związanym z katowickim biznesmenem i kancelarią prawniczą Iurator. Działalność ta z reguły prowadzona była na granicy prawa, a w kilku wypadkach poza tymi granicami. Wojewoda złożył rezygnację z urzędu wojewody śląskiego 6 grudnia 2000 r.	Afera w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim wyszła na jaw po tym, jak ujawniono korupcję w żywieckim Państwowym Przedsiębiorstwie Komunikacji Samochodowej. Sąd Rejonowy w Żywcu postanowił, że w jednym procesie będzie sądzony za przyjęcie łapówki były zarządca komisaryczny PPKS, natomiast w drugim prezes firmy Bohurex, który mu ją wręczył. Wyeksploatowane autobusy PPKS Żywiec sprzedawał firmie Bohurex z Katowic, która po wyremontowaniu odsprzedawała je znów żywieckiemu przewoźnikowi. Zarabiali na tym: firma B. oraz pośrednicy w transakcjach finansowych - Centrala Zaopatrzenia Górnictwa SA w Katowicach oraz katowicka firma leasingowa Polcar. Tracił zaś PPKS, bo przedsiębiorstwo dostawało drogie, stare autobusy po modernizacji. Do żywieckiego sądu trafił drugi akt oskarżenia przeciwko zarządcy. Prokuratura Okręgowa w Katowicach zarzuca byłemu szefowi PPKS niegospodarność w zarządzaniu przedsiębiorstwem.	Try 282/04-12-2000, Rz 282/04-12-2000, Exlu 21626/05-12-2000, Rz 285/07-12-2000, Dzoł 287/01/10-12-00, Przeg 50/11-12-00, GwKat 289/12-12-00, DzZach 290/13-12-00, GwCzęst 290/13-12-00, Nie 50/14-12-00, Rz 292/15-12-00, GW 294/18-12-00, GwKat 294/18-12-00, SupEx 296/20-12-00, Tryb 296/20-12-00, TygSolid 16/20-04-2001, Dzzach 300/27-12-00, TygSolid 1/05-01-2001, Try 7/09-01-2001, Rz 7/09-01-2001, ŻW 7/09-01-2001, SiPol 1/02-01-2001, TrybŚlą 282/04-12-2000, TrybŚlą 2/03-01-2001, Rz 76/30-03-2001, TygSolid 3/19-01-2001, SupEx 282/04-12-2000, TrybŚlą 150/29-06-2001, ŻW 286/08-12-2000, Rz 281/ 02/03-12-2000, ŻW 282/04-12-2000, ŻW 281/ 02/03-12-2000, NDz 282/04-12-2000, Życie 282/04-12-2000, Życie 281/ 02-03-12-2000, GW 282/04-12-2000, Nie 3/18-01-2001, ŻW 286/08-12-2000, Rz 14/17-01-2001, Try 290/13-12-2000, DzZach 268/17-11-2000, Przeg 2/08-01-2001, TrybŚlą 10/12-01-2001, TrybŚlą 7/09-01-2001, GwCzęst 7/09-01-2001, GW 303/ 30-12/01-01-2001, GW 264/13-11-2000, GwKat 19/23-01-2001,

źródło informacji

Rz 1/02-01-2001,
Try2/03-01-01,
GwKat303/30-12/01-01-01,
TrybŚlą302/29-12-00,
GW3/04-01-01,
GłWielkop303/30-31-12/01-01-01,
Nie1/04-01-01,
Try290/13-12-00,
Try4/05-01-01,
TEMI1/03-01-01,
TrybŚlą285/07-12-00,
DzPol282/04-12-00,
Rz285/07-12-00,
TrybŚlą59/10/11-03-01,
Głos49/09-12-00,
DzZach282/04-12-00,
Życie285/07-12-00,
TryŚlą283/05-12-00,
Nie2/11-01-01,
SupEx285/07-12-00,
Try285/07-12-00,
GPol49/06-12-00,
GłWielkop282/04-12-00,
GwKat282/04-12-00,
GłWielkop283/05-12-00,
GLubuska282/04-12-00,
GW286/08-12-00,
DzZach286/08-12-00,
GKrak285/07-12-00,
KronikaBeskidzka49/07-12-00,
Rz151/30-06/01-07-01,
DzŁódz150/29-06-01,
TrybŚlą150/29-06-01,
Rz283/05-12-00,
SupEx283/05-12-00,
Życie283/05-12-00,
ŻW283/05-12-00,
Try 283/05-12-2000,
NDz 283/05-12-2000,
SupEx 284/06-12-2000,
TrybŚlą 151/ 30-06/01-07-2001,
PrGosp 37/13-02-2001,
GwKat 286/08-12-2000,
GW 289/12-12-2000,
Try 302/29-12-2000,
GW 284/06-12-2000,
TrybŚlą 40/16-02-2001,
GPom 283/05-12-2000,

DzZach 40/16-02-2001,
ŻW 288/11-12-2000,
NDz 290/13-12-2000,
Rz 290/13-12-2000,
Życie 290/13-12-2000,
GKrak 287/ 09/10-12-2000,
TrybŚlą 287/ 09/10-12-2000,
Rz 35/ 10/11-02-2001,
TrybŚlą 97/25-04-2001,
SupEx 100/ 28/29-04-2001,
Rz 284/06-12-2000,
DzPol 295/19-12-2000,
ŻW 284/06-12-2000,
Życie 284/06-12-2000,
GwKat 281/ 02/03-12-2000,
GOlszt 282/04-12-2000,
GW 283/05-12-2000,
Polityka 50/09-12-2000,
GwKat 60/ 10/11-03-2001,
Kulisy 49/07-12-2000,
Rz 286/08-12-2000,
Życie 287/ 09/10-12-2000,
TygPow 50/10-12-2000,
GPozn 283/05-12-2000,
SupEx 287/ 09/10-12-2000,
Try 287/ 09/10-12-2000,
GW 288/11-12-2000,
Rz 287/ 09/10-12-2000,
Nw.Państwo 49/08-12-2000,
GKrak286/08-12-2000,
SiLudu 2158/08-12-2000,
Exllu 21629/08-12-2000,
GłPom 285/08-12-2000,
GłWielkop 286/08-12-2000,
GWroc 286/08-12-2000,
Antena 50/11-12-2000,
ZielSztand 51/17-12-2000,
GPom 286/08-12-2000,
SupEx 286/08-12-2000,
GW 290/13-12-2000,
Try 286/08-12-2000,
NDz 286/08-12-2000,
SupEx 286/08-12-2000,
GW 287/ 09/10-12-2000,
Życie 286/08-12-2000,
ŻW 290/13-12-2000,
IIKurierPol 235/04-12-2000,
GłWyb 236/05-12-2000,

NowTryOpol 283/05-12-2000,
DzZach 283/05-12-2000,
GW 285/07-12-2000,
Głos 49/09-12-2000,
ŻW 285/07-12-2000,
DzZach 286/08-12-2000,
TrybŚlą 58/09-03-2001,
GOlszt 286/08-12-2000,
GłPom 39/15-02-2001,
DzZach 287/ 09/10-12-2000,
TrybŚlą 286/08-12-2000,
GwKat 285/07-12-2000,
ŻW 40/16-02-2001,
DzWsch 282/04-12-2000,
KurierLub 281/04-12-2000,
Życie 288/11-12-2000,
ŻW 287/ 09/10-12-2000,
Try 288/11-12-2000,
GW 40/16-02-2001,
SupEx 40/16-02-2001,
TryŚlą 228/ 29/30-09-2001,
Tryb 300/27-12-2000,
GwKat 175/ 28/29-07-2001,
GW 40/16-02-2001,
SupEx 40/16-02-2001,
Rz 14/17-01-2001,
Życie 284/06-12-2000,
ŻW 40/16-02-2001,
Kulisy 49/07-12-2000,
Rz 285/07-12-2000,
GW 283/05-12-2000,
DzZach 40/16-02-2001

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
śląskie	Katowice	wymiar sprawiedliwości	Wiceprezesowi Sądu Okręgowego zarzucono pięciokrotne przyjęcie łapówki, m.in. mercedesa, 8,2 tys zł, udział w zyskach z działalności hurtowni w wys. ok. 200 tys. zł i 100 tys dolarów od biznesmena-przestępcy, który m.in. zagarnął na szkodę ZUS ok. 5 mln. zł. Prowadził z nim także liczne interesy.	podjęto postępowanie przygotowawcze; w pierwszej instancji uchylono sędziemu immunitet.	Prezes Sądu Okręgowego przekazał podejrzanemu o korupcję wiceprezesowi kierowanie sądem na czas swojej nieobecności, za co Minister Sprawiedliwości postanowił odwołać go ze stanowiska. Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Okręgowego w Katowicach nie poparło jednak tego wniosku (206 głosów przeciw, 129 - za, 41 wstrzymało się od głosu). Oskarżony wiceprezes pomimo ultimatum ministra sprawiedliwości nie złożył funkcji, został więc zawieszony w jej sprawowaniu miesiąc później, a następnie w wyniku nacisków podał się do dymisji. Sędzia był też związany ze sprawami dwóch nieruchomości, majątku nieprawidłowo sprywatyzowanych przedsiębiorstw.	Try244/18-10-00, Try246/20-10-00, Try 293/16/17-12-00, Try2/03-01-01, Try4/05-01-01, Try20/24-01-01, SupEx246/20-10-00, SupEx2/03-01-01, SupEx62/14-03-01, TrybŚlą242/16-10-00, TrybŚlą246/20-10-00, TrybŚlą251/26-10-00, TrybŚlą279/30-11-00, TrybŚlą 293/16/17-12-00, TrybŚlą 297/21-12-00, TrybŚlą 298/22-12-00, TrybŚlą2/03-01-01, TrybŚlą3/04-01-01, TrybŚlą4/05-01-01, TrybŚlą47/24-02-01, TrybŚlą62/14-03-01, DzBałt296/20-12-00, DzBałt62/14-03-01, GW246/20-10-00, GW251/26-10-00, GW278/29-11-00, GW298/22-12-00, GW2/03-01-01, GW17/20-01-01, GW62/14-03-01, GwKat 292/16/17-12-00, GwKat299/23-12-00, Życie 296/20-12-00, Życie 299/23-12-00, Życie 302/29-12-00, Życie2/03-01-01, Życie4/05-01-01, Życie62/14-03-01, Życie75/29-03-01, Polityka3/20-01-01, Polityka12/24-03-01, Rz243/17-10-00, Rz246/20-10-00, Rz251/26-10-00, Rz 293/16/17-12-00, Rz 295/19-12-00, Rz2/03-01-01, Rz4/05-01-01, Rz17/20-01-01, Rz62/14-03-01, Rz98/26-04-01, Rz168/20-07-01, NwPaństwo48/01-12-00, NwPaństwo27/06-07-01, DzZach167/19-07-01, DzZach 296/20-12-00, ŻW246/20-10-00, ŻW2/03-01-01, ŻW4/05-01-01, ŻW17/20-01-01, Now-GPomiKujaw36/12-02-01, DzPol46/23-02-01

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
śląskie	Katowice	urząd wojewódzki	Urzędnikom urzędu wojewódzkiego prezes Funduszu Górnośląskiego finansował podróże.	postępowanie przygotowawcze	Prezes pozyskiwał na ten cel pieniądze wystawiając przedsiębiorcom zawyżone rachunki za wyjazd na misję gospodarczą do USA.	Rz150/29-06-01; SupEx150/29-06-01
śląskie	Katowice	wymiar sprawiedliwości	Prokurator zaproponowała umorzenie sprawy za 1 tys. zł.	proces	Świadek twierdzi, że oskarżona mówiła o "potrzebach remontowych prokuratury".	DzPol238/11-10-00; Rz238/11-10-00
śląskie	Lubliniec	sz służba zdrowia	Anatomopatolog wyludzał od rodzin zmarłych pieniądze za sekcje zwłok i wystawienie zaświadczeń o zgonie.	Sąd Rejonowy umorzył postępowanie; Sąd Wojewódzki w Częstochowie uwzględnił rewizję wniesioną przez oskarżyciela publicznego i skierował sprawę do ponownego rozpatrzenia	Lekarz przez sześć lat skutecznie unikał sali sądowej, twierdząc, że jest chory. Według specjalistów, wykazane w zwolnieniu schorzenia uniemożliwiają wykonywanie zawodu patomorfologa; Prokuratura Rejonowa w Lublińcu zażądała zbadania lekarza przez biegłych; Sąd Rejonowy umorzył postępowanie ze względu na niską szkodliwość czynu oraz złą sytuacją materialną lekarza. Lekarz podczas rozprawy przyznał się do winy i obiecał pokrzywdzonym rodzinom oddać pieniądze, z czego się nie wywiązał.	GwCzęst 90/17-04-2001, 91/18-04-01
śląskie	Lubliniec	sz służba zdrowia	Ordynator oddziału ginekologiczno-położniczego przyjął 200 zł w zamian za podjęcie interwencji lekarskiej	Sąd Rejonowy skazał ordynatora na rok i sześć miesięcy w zawieszeniu i zakaz wykonywania zawodu przez dwa lata	Skazany na rok pozbawienia wolności i grzywnę za zaniebdania, które doprowadziły do śmierci pacjentki, został też anestezjolog. Sąd wydał zgodę na podanie nazwisk obu lekarzy do publicznej wiadomości	TrybŚlą 40/16-02-2001 GwCzęst 74/28-03-2001 SupEx 80/04-04-2001
śląskie	Milówka	edukacja	Wicedyrektor liceum ogólnokształcącego został oskarżony o wymuszanie łapówek od właścicielki miejscowego biura turystycznego za wynajem szkolnych pomieszczeń na organizowanie w nich w czasie ferii i wakacji obozów oraz kolonii dla dzieci. W sumie wicedyrektor przyjął 6950 złotych w ciągu dwóch lat. Właścicielka biura turystycznego nagrała rozmowę w trakcie wręczania łapówki.	Kurator oświaty zlecił przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego i kontrolę finansową; postępowanie prokuratorskie.	Właścicielka biura turystycznego powiadomiła kuratora oświaty. Wicedyrektor zwrócił wyludzone pieniądze i przeszedł na emeryturę. Przygotowywanie aktu oskarżenia trwało 6 lat, gdyż badano autentyczność nagrania magnetofonowego.	TrybŚlą15/18-01-01, KronBesk4/25-01-01
śląskie	Mysłowice	organy ścigania	Czterem funkcjonariuszom zarzucono wymuszanie i przyjmowanie korzyści materialnych od handlarzy pirackimi płytami. W zamian ostrzegali ich przed akcjami policyjnymi.	Śląski Komendant Wojewódzki odwołał zastępcę komendanta miejskiego i szefa referatu do walki z przestępczością, odpowiedzialnych za pracę oskarżonych funkcjonariuszy; wszczęto postępowanie prokuratorskie	Policjanci nie przyznali się do winy.	TrybŚlą, 63/15-03-01, DzZach, 63/15-03-01, SupEx, 65/17/18-03-01, GwKat, 65/17/18-03-01, TrybŚlą, 65/17/18-03-01, Życie, 67/20-03-01, DzZach, 68/21-03-01, SupEx, 74/28-03-01
śląskie	Rybnik	prawo jazdy	Kilku egzaminatorom, właścicielom szkół nauki jazdy, instruktorom i pośrednikom zarzucono przyjmowanie od kursantów łapówek w wysokości od 800 do 2 tys. złotych w zamian za ułatwienia przy zdawaniu egzaminów.	Policjanci zatrzymali podejrzanych; sprawę podjęła prokuratura.	Egzaminatorom grozi osiem lat więzienia. Ustalono też nazwiska 40 osób, które wręczyły łapówki. Grozi za to 5 lat pozbawienia wolności, za pośrednictwo do 3 lat.	DzZach31/06-02-01, Życie22/26-01-01, Motor5/03-02-01, SupEx3/04-01-01, Życie3/04-01-01, ŻW3/04-01-01, DzZach3/04-01-01, TrybŚlą3/04-01-01, Głódz9/11-01-01

województwo	miejsowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
śląskie	Rybnik	spółki węglowe	Byli prezesi Rybnickiej Spółki Węglowej zawierali bardzo niekorzystne dla spółki kontrakty z firmami prywatnymi oraz korzystali z prywatnych kont osób trzecich, aby unikać płacenia obowiązkowych świadczeń.	postępowanie przygotowawcze	spółka ma ogromne zadłużenie	DzZach20/24-01-01
śląskie	Sosnowiec	sz służba zdrowia	Sześciu lekarzy w tym orzecznicy ZUS i członkini komisji zdrowia Rady Miasta oraz trzech pracowników administracyjnych ZUS oskarżono o wystawianie fałszywych zaświadczeń o nabytej chorobie zawodowej, głównie „wykrywano” schorzenia słuchu. Kandydaci na rencistów wyszukiwani byli wśród bezrobotnych z likwidowanych kopalń.	Aresztowano 5 osób, 20 zostało objętych dozorem policyjnym; postępowanie przygotowawcze	Na trop afery wpadli funkcjonariusze z wydziału ds. zwalczania korupcji Śląskiej Komendy. Za załatwienie jednej renty zawodowej trzeba było zapłacić od kilku do 20 tys. zł. Z tej oferty skorzystało kilkadziesiąt osób. Fałszowano dokumentację sięgającą kilkunastu lat wstecz, wykorzystując dokumenty innych osób. Zarzuty w tej sprawie postawiono łącznie 70 osobom.	TrybSł100/28/29-04-01, TrybSł99/27-04-01, GwKat 99/27-04-2001, Rz 243/17-10-01, GwKat 243/17-10-01, TrybSł1 243/17-10-01
śląskie	Świnna	samorząd terytorialny	Byłemu wójtowi zarzucono nakłanianie kilku urzędników i szefa Żywieckiego Przedsiębiorstwa Drogowo-Mostowego do podpisywania faktur na prace budowlane, które w rzeczywistości nie zostały wykonane. W przypadku ZPDM chodziło o 120 tys. zł. Tak zafakturowane rozliczenie wójt zatwierdzał i wysyłał do Agencji Restrukturyzacji Rolnictwa, która przekazywała środki na pokrycie strat spowodziowych w 1997 r.	postępowanie przygotowawcze	Oskarżony jest też szefem Rady Nadzorczej żywieckiego PPKS-u, którego zarządca komisaryczny został aresztowany za łapówkarstwo.	TrybSł285/07-12-00, TrySł29/03/04-02-01
śląskie	Świnna	samorząd terytorialny	Dyrektorka Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej przyjmowała od trzech swoich pracowników łapówki, od czego uzależniała wypłacanie im nagród pieniężnych. Na podobnych zasadach pracownicy otrzymywali podwyższony ekwiwalent za odzież roboczą. Innym razem przyznała dwójce pracowników nagrody, z czego ci musieli oddać blisko połowę dodatkowych poborów.	postępowanie sądowe	O sprawie powiadomiło wójta dwóch urzędników ośrodka, którzy odmówili uczestniczenia w tym procedurze. Wójt powiadomił organa ścigania. Oskarżeni zostali też urzędnicy, którzy wręczyli łapówkę	GwKat168/20-07-01, KronikaBeskidzka 22/31-05-2001
śląskie	Tarnowskie Góry	organy ścigania	Policjantowi zarzucono czerpanie korzyści majątkowej w zamian za udostępnianie informacji objętych tajemnicą służbowa.	wszczęto postępowanie prokuratorskie; Komendant Powiatowy zawiesił podejrzanego w wykonywaniu czynności służbowych.		TrybSł1 222/22-09-00, DzZach, 223/23/24-09-00
śląskie	Tychy	sz służba zdrowia	Lekarze w zamian za przyjęcie korzyści kierują pacjentów do wskazanej firmy sprzedającej aparaty słuchowe.			GWKat 55/06-03-2001
śląskie	Wodzisław	samorząd terytorialny	Pracownicy służb komunalnych w latach 1997-2000 zlecali bez przeprowadzania przetargów wykonywanie określonych prac zaprzyjaźnionym firmom.	postępowanie przygotowawcze	W nielegalny proceder zamieszani byli również właściciele firm prywatnych. Postawiono im zarzuty udaremniania przetargu w celu uzyskania korzyści majątkowych. Te same zarzuty postawiono komendantowi Straży Miejskiej w Wodzisławiu.	TrybSł1 23 / 27/28-01-01
śląskie	Zabrze	samorząd terytorialny	W gabinecie wiceprezydenta odpowiedzialnego za przetargi i gminne inwestycje znaleziono urządzenia podsłuchowe. Policja podejrzewa, że w czasie postępowań przetargowych dochodziło do wręczania łapówek, a informacje o warunkach przetargu pochodziły z nielegalnego podsłuchu.	śledztwo policyjne	Wykrycie podsłuchu trzymano w tajemnicy do połowy marca. Wydarzenia mogły mieć związek ze śledztwem prowadzonym w sprawie korupcji w magistracie. Jeden z urzędników podejrzewany był o przyjmowanie łapówek.	DzZach 86/11-04-2001, DzZach88/13-04-01, DzZach 89/14/16-04-01, Rz87/12-04-01

województwo	miejsowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
śląskie	Żywiec	ministerstwa	Ministrowi transportu zarzucono, że tolerował, by pełnomocnik rządu odpowiedzialny za usuwanie skutków powodzi dopuszczał do przetargów na popowodziowe remonty dróg i budowę kanalizacji firmy swojej żony. Firmy te uczestniczyły również w budowie autostrady koło Krakowa.	Urząd Skarbowy w Żywcu podjął kontrolę dochodów ministra; prokuratura wszczęła postępowanie.	Pełnomocnik przyznał, że jego politycznym protektorem był minister transportu; prokuratura w Bielsku-Białej przekazała sprawę prokuraturze w Katowicach.	GWroc 208/06-09-2001, GWroc 211/10-09-2001, TrybŚlą 209/07-09-2001
śląskie	Żywiec	przedsiębiorstwa państwowe	Zarządcy komisarycznemu PPKS w Żywcu zarzucono sprzedawanie uszkodzonych autobusów prywatnym spółkom, które następnie odkupywał za wielokrotnie wyższą cenę oraz wielokrotne poświadczanie nieprawdy w dokumentach. Zarządca przyjął 15 tys. zł łapówki oraz obietnicę przyjęcia dalszych 10 tys. od prezesa katowickiej firmy w zamian za sprzedaż autobusów nadających się do remontu. Firma ta po wykonaniu remontu miała je odsprzedać Centrali Zaopatrzenia Górnictwa, skąd miały wrócić do PPKS. W ten sposób PPKS sprzedał, a następnie odkupił 9 autobusów.	Oskarżony przebywał 7 miesięcy w areszcie; postępowanie sądowe	Zarządca przyznał się do winy. Twierdził, że chciał poprawić stan taboru PKS i przyjął propozycję, aby sprzedawać autobusy do remontu. Miały być sprzedawane, a nie oddawane do remontu, gdyż chodziło o zaoszczędzenie na podatku VAT. Oskarżony jest również biznesmen, który skorumpował urzędnika. Sprawa związana z aferą korupcyjną w śląskim UW, gdzie podejrzewa się nieprawidłowe zawarcie jeszcze kilku kontraktów przez organy podległe UW, protekcję i „ustawianie” przetargów.	GW282/04-12-00, GwKat40/16-02-01, KronikaBeskidzka28/12-07-01, TrybŚlą173/26-07-01, ŻW228/29-09-01, ŻW171/24-07-01, TrybŚlą171/24-07-01, Rz284/06-12-01, Rz175/28/29-07-01; Życie40/16-02-01 TrybŚlą 154/04-07-01, TrybŚlą 154/04-07-01, GwKat 228/29/30-09-01, Kronika Beskidzka 40/04-10-01, TrybŚlą 236/09-10-01, DzZach 289/12-12-00, Kronika Beskidzka 50/14-12-00, DzPol 292/15-12-00, GW 294/18-12-00, GwKat 295/19-12-00, GwKat 297/21-12-00, Rz 154/04-07-2001, Try 154 04-07-2001
śląskie	Żywiec	samorząd terytorialny	Przewodniczącemu Rady Powiatu, urzędnikowi Kancelarii Premiera odpowiedzialnemu za usuwanie skutków powodzi zarzucono nakłanianie podległych mu urzędników do fałszowania dokumentów potwierdzających m.in. wybudowanie nieistniejących wówczas dróg. Przetargi na usuwanie skutków powodzi wygrywały firmy jego żony.	prokuratura podjęła czynności sprawdzające	Żywieccy radni już parokrotnie próbowali odwołać przewodniczącego z funkcji. W odpowiedzi na postawione zarzuty oskarżony zrezygnował z funkcji przewodniczącego klubu radnych. Rada odwołała w końcu swojego przewodniczącego. Został też zawieszony na trzy miesiące w pełnieniu obowiązków w Kancelarii. W ciągu kilku lat były radny stał się jednym z najbogatszych ludzi na Podbeskidziu. Sprawę ujawnili dziennikarze	DzPol 293/16/17-12-00 Rz 301/28-12-2000, 302/29-12-2000, 303/30-12/01-00, ŻW 302/29-12-2000, KronikaBeskidka1/04-01-01, TryŚlą4/05-01-00, Rz62/14-03-01, GwKat73/27-03-01
świętokrzyskie	Kielce	banki	Dyrektor banku okradał własną placówkę fałszując dokumenty i wyludzając kredyty w zamian za łapówki.	śledztwo w toku		GwKiel 65/17/18-03-2001
świętokrzyskie	Kielce	organy ścigania	Starszy posterunkowy został oskarżony o przyjęcie pieniędzy za odstąpienie od wypisania mandatu.	postępowanie prokuratorskie	Funkcjonariusz nie przyznał się do winy.	GwKiel, 31/06-02- 01
świętokrzyskie	Kielce	samorząd terytorialny	Wiceprezydent Kielc prowadził samochód będąc pod wpływem alkoholu.		Został zatrzymany przez policję. Wkrótce podał się do dymisji z funkcji wiceprezydenta i członka Rady Miejskiej. Partyni koledzy jednak nie przyjęli dymisji. Dopiero najwyższe władze krajowe uznały decyzję kieleckich kolegów za nieważną.	TygSolid9/02-03-01

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
świętokrzyskie	Końskie	samorząd terytorialny	Przewodniczący Rady Powiatu łączył z pełnieniem funkcji pracę kierownika i inspektora nadzoru na prywatnych budowach oraz etat prezesa Koneckiej Spółdzielni Mieszkaniowej. Jego zastępca w spółdzielni mieszkaniowej objął stanowisko naczelnika wydziału budownictwa.		Nie udało odwołać się zarządu spółdzielni. Czterech członków rady Nadzorczej złożyło rezygnację.	GwKiel 294/18-12-2000
świętokrzyskie	Ostrowiec	samorząd terytorialny	Pracownicy ostrowieckiego starostwa dostali bony, które mogli zrealizować tylko w sieci sklepów przewoźniczego Komisji Rolnictwa Rady Powiatu. Oferta, według sekretarza starostwa była najkorzystniejsza pod względem cenowym.			SiLudu2/03-01-01
świętokrzyskie	Pińczów	samorząd terytorialny	Kierownikowi Wydziału Geodezji Starostwa Powiatowego zarzucono naruszenie ustawy antykorupcyjnej - prowadził on działalność gospodarczą, będąc jednocześnie pracownikiem samorządowym.		Kierownik wydziału został odwołany ze stanowiska.	SiLudu5/06/07-01-01
świętokrzyskie	Pińczów	służba zdrowia	Ordynator szpitala został oskarżony o przyjmowanie korzyści majątkowych	Postępowanie przed Sądem Rejonowym		SiLudu 145/25-06-2001
świętokrzyskie	Sandomierz	organizacja pozarządowa	Najemcy kawiarni wynajmujący pomieszczenie od lokalnej fundacji zarzucili jej dyrektorowi korupcję i malwersację polegającą na żądaniu udziału w zyskach, próbie wstawiania niefakturowanego towaru i sprzedawania go poza kasą fiskalną	prokuratura umorzyła postępowanie, Sąd Rejonowy nakazał dalsze prowadzenie sprawy i skazał dyrektora na półtora roku więzienia w zawieszeniu na 4 lata		GCodz 14-19/21-01-2001, TygNadw 51/21-12-2000
świętokrzyskie	Sandomierz	samorząd terytorialny	Burmistrzowi zarzucono fałszowanie dokumentów i dopuszczenie do błędów w sztuce budowlanej. Zarzuty miały związek z wykryciem nieprawidłowości przy remoncie ratusza.	postępowanie przygotowawcze	Gdy pracownicy Wydziału Przepływów Gospodarczych Komendy Wojewódzkiej Policji w Kielcach wkroczyli do Urzędu Miasta w Sandomierzu, by zabezpieczyć dokumenty świadczące o nadużyciach podczas remontu ratusza, urzędnicy w popłochu rzucili się do likwidowania śladów nieprawidłowości.	Wprost26/01-07-01
świętokrzyskie	Sandomierz	samorząd terytorialny	Zakład pracy chronionej organizował fikcyjne miejsca pracy dla inwalidów, szkolenia BHP i udawał, że modernizował firmę na potrzeby niepełnosprawnych. W sprawę zamieszani są dwaj urzędnicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz inspektor pracy, którzy zawiązywali dokumenty firmy. Spółka wyłudziła ok. 144 tys. zł pochodzących z PFRON	postępowanie prokuratorskie	Sprawą zajęły się też UOP i NIK. Pieniądze pochodziły z PFRON	GwKiel 233/05-10-2001
warmińsko-mazurskie	Bezledy	służba graniczna	Funkcjonariuszowi Straży Granicznej i celnikowi z przejścia granicznego w Bezledach zarzucono przyjęcie łapówek w wysokości 310 i 50 zł.	wyrok sądowy	Pieniądze wręczył im przedsiębiorca, który chciał szybko bez kontroli przewieźć 22 tony ziemniaków do Rosji.	Życie 179/02-08-2001
warmińsko-mazurskie	Elbląg	organy ścigania	Policjant zażądał, a następnie przyjął korzyść majątkową od kontrolowanego kierowcy.	Policjant został najpierw zawieszony w czynnościach służbowych, a po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego wydany ze służby; sprawa skierowana do sądu	Kierowca, obywatel rosyjski, natychmiast zgłosił w komendzie popełnienie przestępstwa.	Morska, 10/12-01-01

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
warmińsko-mazurskie	Łańsk	polityka	Członkowie gangu pruszkowskiego spędzali wakacje w ośrodku rządowym dzięki protekcji wysoko postawionych osób.	brak	z gangsterami spędzali wakacje warszawscy funkcjonariusze samorządowi	Rz10/12-11-00
warmińsko-mazurskie	Olsztyn	edukacja	Była prorektor wyższej uczelni została oskarżona o przyjęcie korzyści majątkowych w zamian za egzaminacyjne wpisy do indeksów. Lista prezentów obejmuje m.in.: radiomagnetofon, złoty łańcuszek, pierścionek, serwis do kawy, pióro, perfumy, srebrną bransoletkę, ekspres do kawy, cukiernicę, mosiężną lampę, szklany kielich, zegar.	postępowanie sądowe	Oskarżona twierdzi, że oskarżenie jest zemstą studentów, którzy nie zdali egzaminu. Obecnie pracuje na uczelni w innym mieście. Olsztyński Sąd Rejonowy już dwukrotnie wydawał w tej sprawie wyrok, za każdym razem któraś ze stron odwoływała się. W tej samej sprawie oskarżony jest także inny pracownik naukowy.	GWarmiMazur110/12/13-05-01
warmińsko-mazurskie	Olsztyn	organy ścigania	Policjantowi zarzucono utrudnianie postępowania karnego przeciwko złodziejom samochodów i ujawnienie oskarżonemu o kradzież aut zeznań jednego ze świadków, utrzymywanie kontaktów towarzyskich z przestępcą.	postępowanie sądowe	Policjant odpowiada z wolnej stopy, nie przyznał się do żadnego ze stawianych mu zarzutów; odmówił też składania wyjaśnień i odszedł na własną prośbę na emeryturę..	GWarmiMazur 10/12-01-01, GWarmiMaz 236/09-10-01, SupEx, 10/12-01-01
warmińsko-mazurskie	Olsztyn	prawo jazdy	Żołnierze oskarżyli egzaminatora na prawo jazdy o przyjmowanie łapówek. Za pozytywną ocenę żądał od 150 do 200 zł. Przyjmował też złota biżuterię i telefony komórkowe	tymczasowo aresztowany	W ciągu 4 miesięcy egzaminator przyjął łącznie ok. 50 tys. zł. Dokładne dane udało się ustalić dzięki skrupulatnym zapiskom egzaminatora (24 notatniki) zawierającym kilkadziesiąt nazwisk tych, którzy zapłacili. Gdy został zatrzymany miał przy sobie ponad 1000 zł zebrane od ok. 10 osób.	GŁódź 245/19-10-01, Gwspółcz 199/12/14-10-01, GWarmiMazur 234/06/07-10-01, Życie 234/06/07-10-01, Golszt 234/06/07-10-01, Golszt 245/19-10-01, Gwspółcz 196/09-10-01, SupEx 234/06/07-10-01
warmińsko-mazurskie	Olsztyn	prawo jazdy	Pracownikom ośrodka ruchu drogowego zarzucono branie łapówek za egzamin na prawo jazdy.	Na zlecenie prokuratury wyjaśnianie sprawy podjęła policja.		GWarmiMazur137/13/14-06-01
warmińsko-mazurskie	Olsztyn	samorząd terytorialny	Radny został niezgodnie z prawem dopuszczony do przetargu, z którego to zamówienia na dodatek się nie wywiązał.	postępowanie sądowe w związku z niewywiązaniem się z zamówienia		GWarmiMazur 141 / 19-06-01
warmińsko-mazurskie	Olsztyn	samorząd terytorialny	W trakcie budowy sali sportowej przy gimnazjum doszło do nadużyć, gdyż miasto zapłaciło za prace, które nie zostały wykonane. Zawiniли urzędnicy, którzy doprowadzili do strat w wysokości 227 tys. zł.	Prezydent zwolnił z pracy trzech urzędników, a naczelnika Wydziału Inżynierii Miasta i jego zastępcę ukarał nagana. Zapowiedział też skierowanie sprawy do prokuratury.	Zarząd Miasta zapowiedział zlecenie kontroli miejskich inwestycji	GOLszt 68/21-03-2001, GWarmiMazur 69/22-03-2001
warmińsko-mazurskie	Olsztyn	samorząd terytorialny	Naczelnik urzędu miejskiego i radny na zlecenie różnych firm zatwierdzali prywatne projekty, które potem opiniował podległy urzędnikowi wydział. W kilku przypadkach wykonywane przez naczelnika zlecenia dotyczyły firm, które potem wygrały przetargi.	dostępowanie przygotowawcze	Wojewoda zapowiedział skierowanie wniosków do prokuratury i Regionalnej Izby Obrahunkowej.	GOLszt144/22-06-01
warmińsko-mazurskie	Olsztyn	samorząd terytorialny	Dyrektorowi Zarządu Dróg, Mostów i Zieleni w Olsztynie zarzuca się zdobycie majątku prywatnego dzięki służbowym informacjom o planach inwestycyjnych gminy. Jako urzędnik miejski, wiedząc, że planowane jest podłączenie do infrastruktury Olsztyna atrakcyjnych terenów w Bartągu zaczął wykupywać tam działki. Projektował również na prywatne zlecenie m.in. układ komunikacyjny pod działki w pobliżu Bartąskiego Stoku. Projekt ten był później zatwierdzony przez jego wydział	postępowanie dyscyplinarne		GW290/13-12-00

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
warmińsko-mazurskie	Pisz	samorząd terytorialny	Grupa radnych zarzuciła Zarządowi fałszowanie uchwał Rady, m.in. uchwały o utworzeniu TBS, która jako spółka komercyjna miała przejąć wszystkie zasoby komunalne na terenie miasta i gminy oraz korupcję w urzędzie gminnym, do których doszło m.in. przy remoncie oczyszczalni ścieków i budowie kolektorów, modernizacji oświetlenia, która została wykonana z całkowitym pominięciem procedur przetargowych	postępowanie prokuratorskie	Łamanie prawa potwierdziły kontrole Regionalnej Izby Obrachunkowej i Urzędu Wojewódzkiego. Miejskowa prokuratura umarzała wszystkie doniesienia ze względu na niską szkodliwość społeczną albo odmawiała wszczęcia dochodzenia, w tym również na wniosek policji. Sprawę przejęła inna prokuratura	GWspółcz 241/12-12-2000
warmińsko-mazurskie	Pisz	samorząd terytorialny	Mieszkanka Pisza oskarżyła burmistrza, że za zgodę na sprzedaż 100 metrowej działki przylegającej do jej posesji zażądał łapówki 10 tys. zł (sama działka kosztuje 20 tys. zł.) O tę samą działkę ubiega się również urzędniczka z Wydziału Geodezji Urzędu Miasta.	postępowanie przygotowawcze	Po złożeniu wniosku do prokuratury mieszkanka twierdzi, że była straszona przez jednego z członków zarządu. Sprawa nie będzie rozpatrywana przez miejscową prokuraturę.	GWarmiMazur68/21-03-01, GWspółcz57/21-03-01, GWspółcz62/28-03-01, GWspółcz78/20/22-04-01
warmińsko-mazurskie	Pisz	samorząd terytorialny	Radnemu zarzucono nakłanianie do korupcji. Sugerował mieszkańcom starającym się o położenie polbruku by zorganizowali burmistrzowi bankiet. Zaraz po przyjęciu droga została wybrukowana.	postępowanie sądowe		GWarmiMazur263/10/12-11-00, GW286/08-12-00
warmińsko-mazurskie	Pisz	wymiar sprawiedliwości	Sędzia Sądu Rejonowego przedstawiał przełożonym fałszywe rachunki i delegacje.	umorzono postępowanie dyscyplinarne		Nie25/21-06-01
warmińsko-mazurskie	Szymbark	sport	Prezes klubu piłkarskiego GKS LZS Łława oraz trener ujawnili, że przed meczem ligi okręgowej w Szymbarku z zagrożoną spadkiem Polonią Łłowo ktoś proponował im łapówkę w zamian za „pożyczenie punktów”. Ich zwrot miał nastąpić w kolejnej rundzie rozgrywek. Prezes Polonii deklaruje, że nic nie wiedział o incydencie. Wkrótce prezes Polonii znalazł sprawcę zamieszania – okazał się nim były junior Polonii, a obecnie jej kibic.		Kibic przyznał się do winy i stwierdził, że był pijany i się wygłupił. Prezes LKS Łława rozpoznał go i przyznał, że to on proponował mu łapówkę. GKS wygrał spotkanie 2:0.	GOLsht 136/12-06-2001
wielkopolskie	Kalisz	samorząd terytorialny	Dwaj radni rady miejskiej doprowadzili do ponownego przeanalizowania ofert firm przystępujących do przetargu na gazyfikację miasta.		Radni zostali odwołani z udziału w komisjach rewizyjnej, bezpieczeństwa, inwentaryzacyjnej oraz komisji ds. gazyfikacji miasta i gminy. Pozostali radni tłumaczyli swą decyzję utratą zaufania do kolegów.	ZiemKa 7/26-01-01
wielkopolskie	Kalisz	służba zdrowia	Chirurg poradni publicznej został oskarżony o przyjmowanie łapówek w zamian za wystawienie zwolnień lekarskich i wpis do książeczki wojskowej o niezdolności do odbycia służby wojskowej.	postępowanie prokuratorskie	aktem oskarżenia także objęto dwie osoby, odpowiedzialne za wręczenie łapówek	GWiWkop 108/10-05-01
wielkopolskie	Kalisz	służba zdrowia	Lekarz, członek Powiatowej Komisji Wojskowej, został oskarżony o przyjęcie łapówki od dwóch mężczyzn za wpis w książeczce wojskowej o niemożności odbycia służby zasadniczej.	Prokuratura Garnizonowa wszczęła czynności śledcze; do kaliskiego Sądu Rejonowego wpłynął akt oskarżenia przeciwko lekarzowi i dwóm mężczyznom.	sprawę ujawnili dziennikarze	GPozn107/09-05-01, GWielkop108/10-05-01
wielkopolskie	Kępno	organy ścigania	Policjanci drogówki zażądali pieniędzy od zatrzymanego za przekroczenie dozwolonej prędkości obywatela Niemiec. Przyjęli pieniądze, nie wypisując pokwitowania.	postępowanie prokuratorskie		GPozn, 266/15-11-00; GWielkop, 267/16-11-00

województwo	miejsowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
wielkopolskie	Koło	organy ścigania	Policjant z Komendy Powiatowej został oskarżony o wymuszanie korzyści majątkowej od restauratora w zamian za milczenie o nieprawidłowości w funkcjonowaniu lokalu.	policjant został aresztowany i zawieszony w służbie.	Policjant nie przyznaje się do winy i odmawia złożenia zeznań.	GWielkop, 103/04-0501
wielkopolskie	Koło	samorząd terytorialny	Były wójt zarzucił obecnemu sfalszowanie wyników wyborów, szeregu podjętych wcześniej uchwał i niegospodarność.	Radni odwołali wójta i cały zarząd		ZiemKal 19/09-03-2001
wielkopolskie	Konin	samorząd terytorialny	Radny posądził publicznie wiceprezydenta, że proponował łapówkę dwóm mieszkankom osiedla w zamian za odstąpienie od roszczeń wobec właściciela sąsiednich gruntów.	postępowanie sądowe	Prezydent wytoczył radnemu cywilny proces o zniesławienie. Sąd Okręgowy nakazał przeprosić wiceprezydenta za publiczne pomówienia. Radny nie zamierza przeprosić. Chce złożyć apelację	GPozn58/08-03-2001, GPozn142/20-08-2001
wielkopolskie	Leszno	samorząd terytorialny	Firma, której prezesem jest przewodniczący rady wygrywała przetargi, a ludzie rekomendowani przez rządzącą lokalnie partię obejmują wszystkie stanowiska. Inny działacz podejrzany jest o wyłudzenie 100 tys. zł na nie wykonaną usługę.	Prokuratura rejonowa umorzyła postępowanie z powodu niestwierdzenia przestępstwa; Prokuratura Okręgowa wznowiła postępowanie.	Lokalny lider partii wyraził przekonanie, że sprawa zostanie umorzona.	GW 294/ 18-12-2000, 295/19-12-2000
wielkopolskie	Ostrów	samorząd terytorialny	Prezydent miasta oskarżył przedstawiciela firmy, która chciał budować supermarket o próbę wręczenia łapówki.			ZiemKal 21/16-03-2001
wielkopolskie	Piła	samorząd terytorialny	Dyrektorowi Rejonu Dróg Miejskich zarzucono wyłudzenie blisko 2,5 miliona złotych na szkodę kierowanej przez niego firmy.	postępowanie sądowe	Razem z nim zasiądzie na ławie oskarżonych 12 innych osób.	IIIKurierPol135/13/14-07-01
wielkopolskie	Piła	spółki skarbu państwa	Były dyrektor oddziału TP SA w Pile został oskarżony o wyłudzenie przy pomocy podstawionych firm 600 tys. zł z kasy TP SA.	oskarżenie		Rz264/13-11-00
wielkopolskie	Pleszew	samorząd terytorialny	Prezydent został oskarżony o przyjęcie łapówki od firmy kanalizującej jedną z ulic.	prokuratura umorzyła postępowanie	Prezydent sam zwrócił się do prokuratury o wyjaśnienie oskarżenia	ZiemiaKal 21/16-03-2001
wielkopolskie	Pleszew	samorząd terytorialny	Burmistrzowi zarzucono przyjęcie łapówki.	postępowanie przygotowawcze	Szefowie prywatnych firm próbowali wręczyć łapówki poszczególnym radnym. Radni i dziennikarze zajmujący się sprawą otrzymują pogróżki.	GIWielkop 17 20/21-01-01
wielkopolskie	Poznań	organizacja pozarządowa	Na konto fundacji w latach 1990-92 wpłynęło kilkadziesiąt miliardów złotych z państwowych przedsiębiorstw. Firmy miały otrzymać od fundacji pożyczki na zakup akcji dla pracowników i ominąć w ten sposób podatek popiwkowy. Co najmniej kilka firm nigdy nie odzyskało swoich pieniędzy. Kilku przedsiębiorstwom doradzała firma, której właścicielami byli założyciele fundacji, z których jedno było też jej dyrektorem. Przedsiębiorstwa państwowe za namową fundacji odliczały darowizny od dochodu, płacąc niższy podatek.	Sąd Najwyższy stwierdził, iż było to nielegalne i nakazał zwrot podatku wraz z odsetkami.	Żalozycielka fundacji współzakładała też Instytut Zarządzania Kapitałem sp. z o.o., któremu następnie jako wysoki funkcjonariusz publiczny dawała płatne zlecenia i odmawiała informacji na temat wysokości honorariów.	GPozn 174/27-07-2001, GPozn 175/ 28/29-07-2001, GPozn 177/31-07-2001
wielkopolskie	Poznań	organy ścigania	Policjantom postawiono zarzut przyjmowania korzyści majątkowych.	postępowanie prokuratorskie	Policjanci zostali zatrzymani przez Zarząd Spraw Wewnętrznych KGP	GPozn, 263/10/12-11-00, GPozn, 264/13-11-00
wielkopolskie	Poznań	organy ścigania	Poznańskiemu dzielnicowemu zarzucono branie łapówek od kierowców.	Policjant został zawieszony w czynnościach służbowych do czasu wyjaśnienia sprawy; wszczęto postępowanie prokuratorskie	Policjant przebiegał się za funkcjonariusza drogówki i zatrzymywał samochody w okolicach Mosiny	GPozn, 139/16/17-06-01, GWielkop, 140/18-06-01

województwo	mięjscoowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
wielkopolskie	Poznań	organy ścigania	Funkcjonariuszom z Wydziału do Walki z Przestępczością Gospodarczą zarzucono przyjęcie łapówki od właścicielki biura obrotu nieruchomości, oskarżonej o wyłudzenia. W zamian zobowiązali się do opóźnienia czynności procesowych.	Funkcjonariusze zostali aresztowani przez Sąd Rejonowy w Poznaniu; zostali zawieszeni w pracy; wszczęto wobec nich postępowanie dyscyplinarne; akt oskarżenia został skierowany do sądu	Policjanci nie przyznali się do winy.	GW, 217/16/17-09-00, GWielkop, 44/21-02-01, Życie, 46/23-02-01, GłWielkop, 87/12-04-01, Rz, 87/12-04-01, GWielkop, 143/21-06-01, GWielkop, 149/28-06-01,
wielkopolskie	Poznań	organy ścigania	Policjanci zostali oskarżeni o przyjęcie łapówki od kierowcy kontrolowanego pojazdu.	postępowanie wyjaśniające		GPozn, 86/11-04-01
wielkopolskie	Poznań	samorząd terytorialny	Poznański sąd ustala, czy reprezentant brytyjskiej sieci hipermarketów próbował przekupić członka władz Poznania. Prokuratura zarzuca legnickiemu biznesmenowi próbę wręczenia 200 tys. zł łapówki w zamian za wydanie korzystnych dla inwestora decyzji administracyjnych.	postępowanie sądowe	Zatrzymano również mężczyznę podejrzanego o próbę wręczenia łapówki urzędnikowi. Sąd odrzucił wniosek o aresztowanie.	GWielkop301/28-12-00, GPozn301/28-12-00, GłWielkop 302/29-12-00, GPozn302/29-12-00, GW303/30-12/01-00, Rz303/30-12/01-00, GłWielkop303/30/31-12-00, GWielkop303/30-12/01-00, GłWielkop7/9-01-01, GłWielkop22/26-01-01, GłWielkop23/27/28-01-01, GWielkop23/27/28-01-01, Życie23/27/28-01-01, SupEx23/27/28-01-01, GPozn23/27/28-01-01, GWielkop136/12-06-01, GłWielkop137/13/14-06-01, NDz204/1/2-09-01, GłWielkop204/1/2-09-01, Życie204/1/2-09-01, GWielkop204/1/2-09-01, ŻW204/1/2-09-01
wielkopolskie	Poznań	samorząd terytorialny	Dyrektor Wydziału Urbanistyki i Architektury Urzędu Miasta Poznania wystąpił do prokuratury o wszczęcie postępowania w sprawie domniemanej korupcji w wydziale.	postępowanie przygotowawcze	Podejrzenia wzbudziły wypowiedzi kandydatów w konkursie na prezesa Spółdzielni Mieszkaniowej "Grunwald". Konkurs został unieważniony.	GPozn80/04-04-01, GWielkop81/05-04-01, GPozn87/12-04-01
wielkopolskie	Poznań	samorząd terytorialny	Wysokiemu urzędnikowi ratusza zajmującemu się zagospodarowaniem przestrzennym zaproponowano w imieniu inwestora zagranicznego 1000 tys. zł za pomoc przy wydaniu warunków zabudowy i drugie tyle za wydanie pozwolenia na budowę supermarketu w atrakcyjnym miejscu miasta. Wcześniej w wydziale architektury urzędu znaleziono urządzenie podsłuchowe.		Prezydent zapowiedział złożenie doniesienia do prokuratury.	GWroc 239/12-10-2001, GłWielkop 299/23/26-12-2000, GPozn 299/23/26-12-2000, GWielkop 300/27-12-2000, GW 302/29-12-2000
wielkopolskie	Poznań	samorząd terytorialny	Inwestor złożył członkowi Zarządu Miasta obietnicę wręczenia 200 tys. zł w zamian za wydanie zezwolenia na budowę hipermarketu.	do sądu wpłynął akt oskarżenia	Członek Zarządu zawiadomił o tym fakcie prezydenta, a ten prokuraturę.	GłWielkop148/27-06-01, NDz204/10/02-09-01, GłWielkop204/01/02-09-01, Życie204/01-02-09-01, GłWielkop204/01/02-09-01, ŻW204/01-02-01

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
wielkopolskie	Poznań	służba zdrowia	Ordynator jednego z oddziałów szpitala wojewódzkiego wraz z żoną poświadczali, że byli świadkami złożenia woli przez pacjenta. Oświadczali, że chory dwa dni przed śmiercią został przewieziony do gabinetu ordynatora i tam złożył ostatnią wolę, zapisując majątek konkubinie.	Podjęto postępowanie wyjaśniające; dyrektor szpitala zawiesił ordynatora w obowiązkach	żona zmarłego twierdzi, że już dwa dni wcześniej nie było z mężem kontaktu; konkubina złożyła w sadzie wniosek o nabycie spadku	GIWielkop 109/11-05-2001
wielkopolskie	Poznań	spółdzielnie mieszkaniowe	Prezesowi Poznańskiej Spółdzielni Mieszkaniowej i jego zastępcy zarzucono, że za łapówkę kierowali klientów do prywatnego biura obrotu nieruchomościami; właścicielka biura wyłudziła od klientów ok. 7 mln złotych.	tymczasowe aresztowanie zatrzymanych, sprawa w prokuraturze		NDz 46/23-02-2001
wielkopolskie	Poznań	wymiar sprawiedliwości	Adwokatka została oskarżona o próbę przekupstwa sędziego i pomówienie o wzięcie łapówki dwóch innych sędziów. Zaproponowała sędziemu łapówkę w zamian za wydanie wyroku uniewinniającego jej klienta.	Wobec adwokat orzeczono 3-miesięczny areszt.	Prezes Sądu Okręgowego, który zwlekał z poinformowaniem prokuratury o zajściu, pod naciskiem ministra sprawiedliwości złożył dymisję. Areszt uchylono za poręczeniem Okręgowej Rady Adwokackiej. Próba przekupstwa miała miejsce tuż przed ogłoszeniem wyroku w sprawie Elektromisu. Sąd rozpatrujący apelację w sprawie Elektromisu ma zwrócić się o opinię do Sądu Najwyższego z uwagi na wątpliwości formalne.	GW7/09-01-01, GW8/10-01-01, GW13/16-01-01; GIWielkop 7/09-01-01, GIWielkop21/25-01-01, GIWielkop135/11-06-01; Rz8/10-01-01; Życie12/15-01-01, Życie136/12-06-01; GIWielkop8/10-01-01; GPozn8/10-01-01, GPozn9/11-01-01, GPozn13/16-01-01, GPozn21/25-01-01; SupEx12/15-01-01, SupEx13/16-01-01; GZach122/26-05-01; Wprost7/18-02-01; GIWielkop 239/12-10-2001; Now-GPomiKujaw 240/13/14-10-2001, GPozn 12/15-01-2001
wielkopolskie	Poznań	wymiar sprawiedliwości	Dwóm sędziom zarzucono przyjęcie łapówek w zamian za szybkie zasądzenie spadku w postaci kamienic na podstawie sfalszowanego testamentu (nie zarządzono ekspertyzy grafologicznej). Przewodniczący Wydziału Ksiąg Wieczystych w ciągu kilku dni dokonał odpowiedniego wpisu.	postępowanie dyscyplinarne - zakończone	Sędziowie zostali zawieszeni w pełnieniu funkcji, zaś sędzia z Wydziału Ksiąg Wieczystych został zdjęty ze stanowiska dopiero na żądanie ministra sprawiedliwości. Podjął następnie pracę (z poparciem samorządu zawodowego) w Sądzie Okręgowym - został oczyszczony z zarzutu przyjęcia korzyści majątkowej w zamian za szybkie dokonanie wpisu.	Wprost49/03-12-00, GPozn 298/22-12-2000
wielkopolskie	Słupca	edukacja	Nauczycielka szkoły średniej została oskarżona o przyjmowanie łapówek od swoich uczniów. W zamian za pieniądze i prezenty rzeczowe, bez przeprowadzenia należytych egzaminów, zaliczała swoim uczniom określony przedmiot.	Kobieta została zatrzymana na miesiąc w areszcie; podjęto postępowanie przygotowawcze		GIWielkop163/14/15-07-2001, ŻW189/14/15-08-2001
wielkopolskie	Środa	samorząd terytorialny	Członkowi Zarządu Miasta i zastępcy przewodniczącego koła miejsko-gminnego partii w Środzie oraz radnemu miejskiemu zarzucono udział w zorganizowanej grupie przestępczej.	areszt tymczasowy, postępowanie przygotowawcze		GIWielkop21/25-01-01

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
wielkopolskie	Turek	organy ścigania	Funkcjonariuszowi Komendy Powiatowej zarzucono przyjęcie alkoholu i lampek choinkowych oraz żądanie pieniędzy od dwóch obywaterek zza wschodniej granicy.	wszczęto postępowanie prokuratorskie; Policjant został zawieszony w czynnościach służbowych do czasu wyjaśnienia sprawy.		GWielkop, 190/16-08-01, GWielkop, 191/17-08-01, Exllu, 191/17-08-01, Życie, 191/17-08-01, GIWielkop, 196/23-08-01
wielkopolskie	Wągrowiec	wymiar sprawiedliwości	Adwokat został oskarżony o przyjmowanie od grupy przestępczej przedmiotów pochodzących z przestępstwa (m.in. piec kaflowy, kaloryfery) w zamian za doradztwo.	Sąd Dyscyplinarny przy Okręgowej Radzie Adwokackiej zawiesił oskarżonego w czynnościach adwokata.	Wyższy Sąd Dyscyplinarny przy Naczelnej Radzie Adwokackiej uchylił tę decyzję i nakazał ponowne rozpatrzenie sprawy. Adwokat podjął praktykę zawodową. Fragment sprawy tzw. ośmiornicy wągrowieckiej.	GIWielkop116/19-05-01
wielkopolskie	Wągrowiec	wymiar sprawiedliwości	Prokurator oferował pośrednictwo między ofiarami kradzieży samochodu a gangsterami w zamian za 6 tysięcy złotych (początkowo 12 tys.).	proces	Sprawa powiązana z tzw. ośmiornicą wągrowiecką.	Życie172/25-07-01
zachodniopomorskie	Dziwnów	samorząd terytorialny	Wiceburmistrz wspólnie z żoną zajmował się działalnością gospodarczą. Żona prowadziła w miejscowej szkole kurs samoobrony dla kobiet na zlecenie właśnie władz gminnych. Mąż był u niej zatrudniony jako instruktor.			KurierSzczec71/10-04-01
zachodniopomorskie	Goleniów	samorząd terytorialny	Dwaj przedstawiciele władz: członek zarządu miasta i radny gminy - wyjechali do USA oglądać tamtejsze przedsiębiorstwa zajmujące się utylizacją odpadów. Wycieczkę opłaciła im firma, która później weszła z miastem w spółkę, powołaną do wybudowania w Goleniowie zakładu przetwarzającego komunalne śmieci.	postępowanie przygotowawcze		KurierSzczec120/22/24-06-01
zachodniopomorskie	Kamień Pomorski	samorząd terytorialny	Radny naruszył ustawę antykorupcyjną.		Radny złożył rezygnację z funkcji w zarządzie miasta.	KurierSzczec213/02-11-00
zachodniopomorskie	Kołobrzeg	organy ścigania	Czterej funkcjonariusze zostali oskarżeni o przyjęcie korzyści materialnej od pijanego kierowcy.	wszczęto postępowanie dyscyplinarne i prokuratorskie; prokurator wystąpił do sądu o tymczasowy areszt dla czterech podejrzanych.	Poszkodowany zgłosił to zdarzenie na policji; prokuraturę o sprawie poinformował zastępca komendanta kołobrzesckiej policji. Policjanci nie przyznali się do winy.	GIKosz, 37/13-02-01, GI Pom, 38/14-02-01, GI Pom, 39/15-02-01, KurierSzczec, 33/15-02-01, GI Pom, 39/15-02-01, GnaPom, 40/16-02-01, GI Pom, 40/16-02-01, GIKosz, 40/16-02-01, KurierSzczec, 34/16/18-02-01, GIKosz, 41/17/18-02-01
zachodniopomorskie	Kołobrzeg	samorząd terytorialny	Lider partii politycznej zarzucił korupcyjną sprzedaż działki pod sklep	prezydent miasta skierować sprawę do prokuratury		GI Pom 144/23/24-06-2001
zachodniopomorskie	Koszalin	samorząd terytorialny	Wiceprezes klubu abstynenta, pełniący także funkcję członka miejskiej Komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych zarzucił własnej komisji korupcję. Twierdził, że pieniądze na działalność organizacji, instytucji i stowarzyszeń dzielone są tendencyjnie.		Prezydent odpierał zarzuty, które uznał za pomówienia. Członkowie komisji postanowili go odwołać, a prezydentowi zaproponowali wystąpienie na drogę sądową za publiczne rozpowszechnianie informacji podważających autorytet komisji oraz poszczególne jej członków. Prezydent z pozwem nie wystąpił.	GnaPom53/03/04-03-01, GISzcz54/05-03-01, KurierSzczec45/05-03-01, GI Pom54/05-03-01, GnaPom54/05-03-01, KurierSzczec47/07-03-01, GISzcz56/07-03-01, GnaPom56/07-03-01, GnaPom57/08-03-01, GISzcz60/12-03-01, KurierSzczec62/28-03-01

województwo	miejsowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
zachodniopomorskie	Planów	organy ścigania	Komendant Komisariatu Policji został oskarżony o przyjęcie korzyści majątkowej za odstąpienie od ukarania pijanego kierowcy, który ponadto nie posiadał uprawnień do kierowania pojazdem i spowodował kolizję drogową.	Śledztwo zostało umorzone; prokuratura nie zebrała materiałów obciążających funkcjonariusza. Komendant został zawieszony w obowiązkach służbowych.	Komendant odszedł ze służby. Po 4 miesiącach przerwy policjant odzyskał prawo do wykonywania obowiązków służbowych.	GIKosz, 248/24-10-00; GIKosz, 14/17-01-01
zachodniopomorskie	Police	samorząd terytorialny	Naczelnikowi jednego z Wydziałów Rady Miasta zarzucono żądanie łapówki za załatwienie zgody na budowę wybudowanych już budynków.		Sekretarz gminy zapowiedziała, że skierowane zostanie zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa polegającego na pomówieniu.	KurierSzczec42/28-02-01, GnaPom52/02-03-01
zachodniopomorskie	Szczecin	agencje państwowe	Dwie prywatne firmy skupowały od producentów zboże, za które Agencja wypłaciła dopłatę, a następnie sprzedały je w innych punktach skupu i pobrały po raz drugi dopłatę do tego samego zboża w kwocie 640 760 zł	kontrola NIK	podobny proceder stwierdzono w wielu terenowych oddziałach Agencji na terenie całego kraju	KurierSzczec 239/8 10-12-2000, 244/15/17-12-2000
zachodniopomorskie	Szczecin	banki	Dyrektor banku przyjął łapówkę od przedsiębiorcy w zamian za otwarcie VIP-owskich kont bankowych na podstawie zaświadczeń, w których mocno zawyżono pensje.	sprawa w toku		KurierSzczec 153/08-08-2001, 154/09-08-2001, GKSzcz 184/08-08-2001185/09-08-2001, GnaPom 184/08-08-2001, 185/09-08-2001
zachodniopomorskie	Szczecin	edukacja	Wykładowca uniwersytecki będący kierownikiem zakładu został oskarżony o przyjmowanie łapówek od swoich studentów za zaliczenie przedmiotu bez egzaminu lub wcześniejsze udostępnienie pytań. W sumie zarzucono mu przyjęcie prawie 4 tys. marek od 30 osób.	postępowanie sądowe	Na ławie oskarżonych zasiadły cztery osoby, które miały pośredniczyć we wręczaniu łapówek.	GnaPom 266/15-11-00, GnaPom 241/41/15-10-00, GnaPom286/08-12-00, KurierSzczec 201/16-10-00, KurierSzczec239/008/10-12-00, GnaPom8/10-01-2001, GnaPom32/07-02-01, Rz32/07-02-01, GnaPom52/02-03-01, KurierSzczec44/02/04-03-2001, Polityka/24-03-01, GnaPom76/30-03-01, Rz76/30-03-01, KurierSzczec64/30-03/01-04-2001, Rz100/28/29-04-01, KurierSzczec126/02-07-01, Rz178/01-08-2001, KurierSzczec148/01-08-2001, GnaPom 228/29/30-09-01,
zachodniopomorskie	Szczecin	organy ścigania	Dwóm policjantom zarzucono żądanie, a następnie przyjęcie łapówki od włoskiego turysty pod groźbą odebrania samochodu.	wszczęto postępowanie prokuratorskie; oskarżeni zostali aresztowani	Po tygodniu wyszli na wolność za poręczeniem majątkowym i osoby godnej zaufania.	GnaPom, 260/7-11-00
zachodniopomorskie	Szczecin	organy ścigania	Policjant domagał się od dwóch obywateli Niemiec łapówki w zamian za odstąpienie od kontroli pojazdu.	rozprawa sądowa	Oskarżony nie przyznaje się do winy. w pierwszej instancji policjant został uniewinniony. Na wniosek prokuratora sąd odwoławczy nakazał ponowne rozpatrzenie sprawy.	GISzcz, 188/13-08-01
zachodniopomorskie	Szczecin	organy ścigania	Dwóm policjantom zarzucono próbę wyłudzenia łapówki w wysokości 1000 zł w zamian za odstąpienie od wymierzenia kary pijanemu kierowcy. Domagali się też oddania im telefonu komórkowego	postępowanie prokuratorskie, areszt tymczasowy	dwaj inni funkcjonariusze próbowali skłonić kierowcę do wycofania oskarżeń	KurierSzczec 243/14-12-00, GISzcz 291/14-12-00

województwo	miejsowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
zachodniopomorskie	Szczecin	polityka	Prywatna firma przekazała darowiznę dla partii politycznej w wysokości 100 tys. zł. Dwa lata później minister finansów w rozporządzeniu zwolnił spółkę (oraz 3 inne) od nałożonego na nią parę miesięcy wcześniej podatku akcyzowego od handlu paliwem okrętowym.	brak	Firma ta jest podejrzana o sprzedaż oleju opałowego jako napędowego.	Try73/27-03-01
zachodniopomorskie	Szczecin	polityka	Firma paliwowa przekazała partii politycznej 100 tys. zł. Później minister finansów zwolnił firmę z podatku akcyzowego od paliwa do statków i kutrów rybackich.		Minister odmówił komentowania doniesień prasowych, gdyż te dwa fakty nie mają ze sobą związku.	Try 76/30-03-2001
zachodniopomorskie	Szczecin	prawo jazdy	30 instruktorom i egzaminatorom zarzucono przyjmowanie łapówek.	Grupa operacyjna policji z Wydziału ds. Przestępczości Gospodarczej dokonała aresztowania.	Stwierdzono, że instruktor jednego dnia mógł przyjąć 3 tysiące złotych.	Głódz9/11-01-01
zachodniopomorskie	Szczecin	prawo jazdy	Egzaminatorowi z ośrodka egzaminacyjnego zarzucono, że w okresie od kwietnia 1997 r. do marca 1998 r. w zamian za zaliczenie egzaminu praktycznego przyjął w sumie w sumie 15 tysięcy złotych.	postępowanie prokuratorskie	Aktem oskarżenia także objęto pięć osób.	Rz46/23-02-01, GnaPom46/23-02-01, GłSzc46/23-02-01, Rz77/31-03/01-04-01, GnaPom83/07/08-04-01, KurierSzczec70/09-04-01, GłSzc83/07/08-04-01, Rz83/07/08-04-01, KurierSzczec65/02-04-01
zachodniopomorskie	Szczecin	przedsiębiorstwa państwowe	Oskarżono czterech członków komisji przetargowej przy Polmozbycie o narażenie Skarbu Państwa na straty w wys. 2,7 mln zł.	postępowanie sądowe		Życie256/02-11-00
zachodniopomorskie	Szczecin	samorząd terytorialny	Wiceprezes lokalnej izby gospodarczej zarzucił wiceprezydentowi korupcję.	postępowanie przygotowawcze	Wiceprezydent zapowiedział podanie wiceprezesa do sądu. Uważa, że został pomówiony przez wiceprezesa, który komentując sytuację gospodarczą w Szczecinie powiedział, że „śmierdzi mu korupcją”.	KurierSzczec226/21-11-00, GnaPom271/21-11-00
zachodniopomorskie	Szczecin	samorząd terytorialny	Radny został oskarżony o czerpanie korzyści za pośrednictwo w załatwianiu wpisów do ksiąg wieczystych.	postępowanie przygotowawcze	Prezydent Szczecina powołał specjalny zespół do zbadania powiązań radnych z pracownikami magistratu. Powołany zespół ma przygotować zestawienie, które wskaże rodzinne powiązania radnych i urzędników. Matka oskarżonego - inspektor w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami UM została oddelegowana do pracy w Wydziale Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego. W sprawę zamieszany jest też pracownik Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego. Radny został zawieszony w prawach członka klubu radnych.	KurierSzczec44/02/04-03-01, GłSzc58/09-03-01

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
zachodniopomorskie	Szczecin	samorząd terytorialny	Prezydent miasta oskarżył urzędników Wydziału Budynków i Lokali Komunalnych o przyjęcie łapówki w wysokości 40 tys. zł za załatwienie mieszkania. Przy okazji śledztwa okazało się dodatkowo, że prywatna spółka wzięła od ludzi pieniądze na załatwienie i wykup atrakcyjnych mieszkań komunalnych, ale nie wywiązała się z obietnicy. Kierownik referatu w tym wydziale, odpowiedzialny m.in. za przetargi, podejrzany o przyjęcie trzech łapówek w wys. 80 tys. zł, inspektor nadzoru budowlanego oraz dyrektor wydziału mienia, zastępca kierownika w zarządzie budynków i lokali komunalnych oraz inspektor w wydziale mienia zostali zatrzymani.	postępowanie przygotowawcze; urzędnicy zostali tymczasowo aresztowani	Podejrzani zostali zwolnieni z aresztu za poręczeniem majątkowym. Prezydent miasta zdecydował o wstrzymaniu sprzedaży użytkowych lokali komunalnych. W wydziale mienia zaplanowano przeprowadzenie wewnętrznej kontroli. Prezydent miasta zawiesił w czynnościach służbowych dwóch z trzech oskarżonych pracowników magistratu. Był to czwarty przypadek podejrzenia o korupcję w urzędzie miasta; w pośrednictwo we wręczanie łapówek zamieszany był prawdopodobnie były cinkciarz, obecnie przedsiębiorca o ps. "Chińczyk", znajomy urzędników i miejscowych polityków.	Życie 57/08-03-2001, GłSzc 58/09-03-2001, KurierSzc 48/08-03-2001, Kurszc 49/09-11-03-2001, GłSzc 57/08-03-2001, GnaPom 59/10/11-03-2001, KurierSzc 50/12-03-2001, KurierSzc 54/16/18-03-2001, KurierSzc 91/11/13-05-2001, Wspólnota 20/19-05-2001, KurierSzc 59/23/25-03-2001, GnaPom 230/02-10-2001, Rz 243/17-10-2001, GnaPom108/10-05-01, GnaPom115/18-05-01, Try113/16-05-01, GnaPom109/11-05-01, GłSzc109/11-05-01, KurierSzc 96/18/20-05-01, KuierSzc 91/11/13-05-01, KurierSzc 92/14-05-01, GłSzc108/10-05-01, KurierSzc 90/10-05-01, GłSzc110/12/13-05-01, GnaPom112/15-01-01, KurierSzc 93/15-05-01, GłSzc114/17-05-01, GnaPom115/18-05-01, GnaPom108/10-05-01, KurierSzc 122/26-06-01
zachodniopomorskie	Szczecin	samorząd terytorialny	Radny oskarżył prezydenta miasta o to, że ten domagał się 10 lat temu od lokalnego przedsiębiorcy łapówki (wówczas jako wiceprezydent miasta) w zamian za obniżenie czynszu w lokalu handlowym	postępowanie prokuratorskie	Przedsiębiorca dopiero teraz zdecydował się wyjawic sprawę. Radny złożył doniesienie do prokuratury tuż przed upływem terminu przedawnienia. Prezydent zapowiedział pozwanie radnego do sądu.	SupEx 62/14-03-2001, KurSzc 52/14-03-2001, GłSzc 62/14-03-2001, GaPom 62/14-03-2001, Rz 62/14-03-2001, GaPom 63/15-03-2001, Rz 63/15-03-2001, GłSzc 63/15-03-2001,
zachodniopomorskie	Szczecin	samorząd terytorialny	Dwóch biznesmenów kupiło od kilkudziesięciu rolników grunt, na którym władze planowały wybudować drogę. Za metr kwadratowy zapłacili po 99 zł. Następnego dnia jeden z nich odsprzedał miastu świeżo nabyty teren o powierzchni 2,7 tys. m ² po 390 zł za metr. Miasto na tej transakcji straciło 1,9 mln. zł. Następny odsprzedał miastu za 280 zł m ² grunt, który sam kupił za 107 zł.	postępowanie prokuratorskie	Wiceprezydent będący jednocześnie szefem lokalnych struktur partii, który kontrasygnował dokumenty dotyczące zakupu gruntów, jest proponowany na prezesa Zakładów Chemicznych w Policach	GaPom 182/06-08-2001, Rz 243/17-10-2001

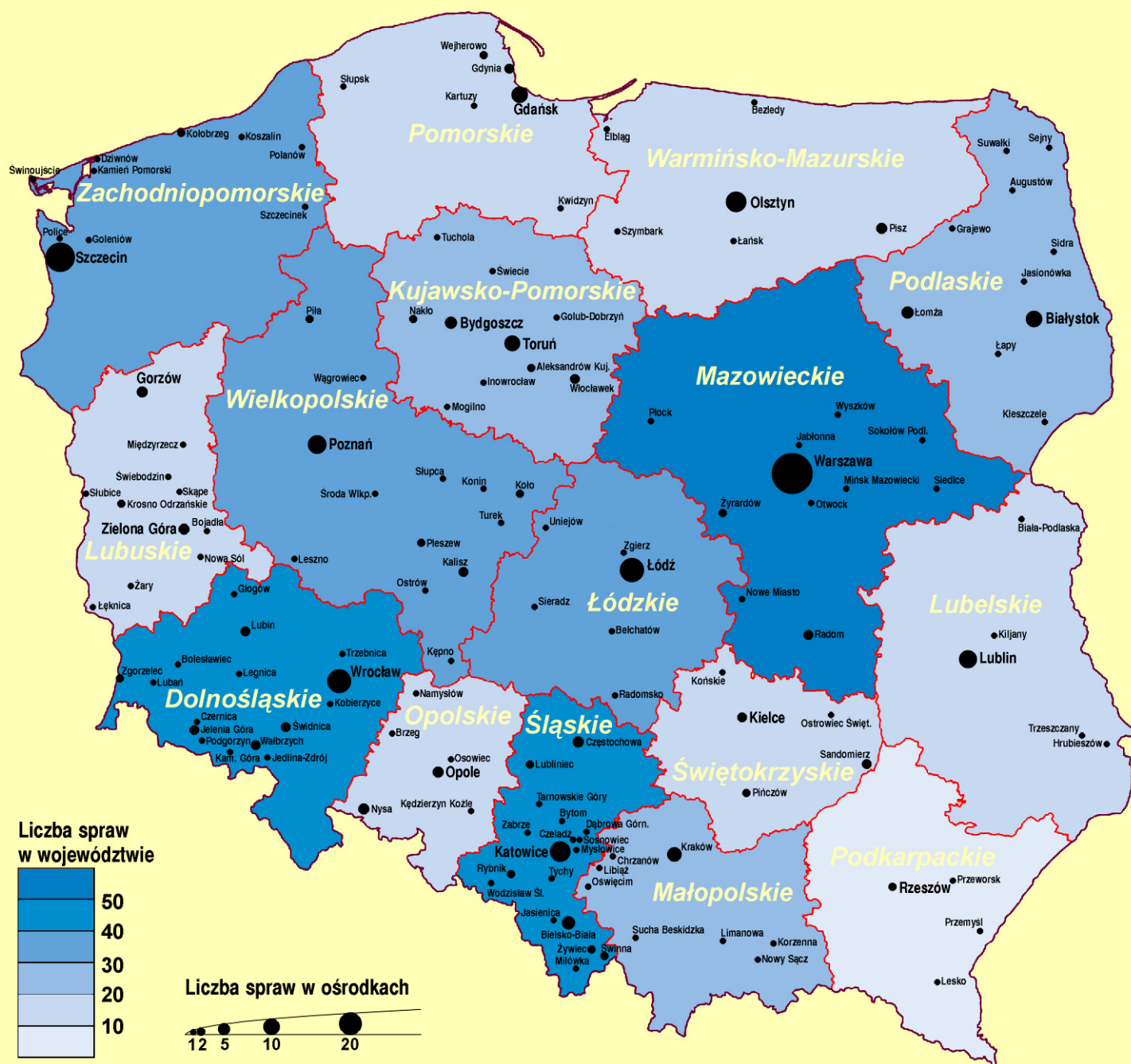

województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
zachodniopomorskie	Szczecin	samorząd terytorialny	Spółka Tak Pol w drodze przetargu kupiła grunt. Wkrótce jednak popadła w kłopoty finansowe i zaproponowała miastu spłaty w ratach. Miasto nie wyraziło zgody i przekazało bezprzetargowo grunt spółce Bistrans.	postępowanie prokuratorskie	Umowę na bezprzetargowe przekazanie terenu spółce Bistrans podpisał wiceprezydent miasta. Ze strony spółki umowę podpisał prezes, który jest również prezesem Biura Inwestycyjno - Kapitałowego Kapitał, należącego do żony wiceprezydenta.	Rz 243/17-10-2001
zachodniopomorskie	Szczecin	samorząd terytorialny	Spółdzielnia mieszkaniowa z pomocą radnego uzyskała od rady miasta 23 ha gruntów na wybudowanie osiedla mieszkaniowego za co miała przyjąć 200 osób oczekujących na mieszkania spółdzielcze z listy wojewody. Grunty zostały jednak wniesione do nowo powstałej spółki o takiej samej nazwie, która przejęła je od spółdzielni w zamian za udzielony jej kredyt. We władzach nowej spółki zasiadło dwoje radnych.	Dopiero niedawno umowę na bezprzetargowe przekazanie terenu spółce Bistrans podpisał wiceprezydent miasta. Ze strony spółki umowę podpisał prezes, który jest również prezesem Biura Inwestycyjno-Kapitałowego Kapitał, należącego do żony wiceprezydenta. Postawiono zarzuty wiceprezydentowi, który jeszcze jako dyrektor wydziału, a potem wiceprezydent w zamian za korzyści majątkowe zgodził się na zamianę przeznaczenia gruntu i nie dopilnował ustalenia przekazania terminu przekazania dwustu mieszkań.	Sprawą zajęła się NIK oraz prokuratura. „Bryza” SA sprzedała część gruntu spółce Domy Towarowe Casino za 16,5 mln zł, która wybudowała hipermarket. Za cały teren miasto otrzymało tylko 6,4 mln zł. Nie postawiono zarzutów radnym. Przy transakcji wykorzystano tzw. „ustawę Glapińskiego”.	Rz 243/17-10-2001
zachodniopomorskie	Szczecin	samorząd terytorialny	Radni z Komisji Zdrowia, Opieki Społecznej i do Spraw Rodziny stwierdzili, że nikt nie znał składu komisji zajmującej się przydzielaniem lokali i sprzętu znajdującego się w dyspozycji samodzielnych publicznych i niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz na jakich zasadach to się odbywało, w Zarządzie Budynków i Lokali Komunalnych brakuje inwentaryzacji dzierżawionego mienia. Ponadto dług szpitala miejskiego w wysokości 7,5 mln został w części wykupiony przez prywatną spółkę, która zamierza wygazykować dług wraz z wysokimi odsetkami.		Zdaniem Komisji zwłaszcza sprawa nieruchomości służby zdrowia wymaga wyjaśnienia, gdyż dwaj urzędnicy za to odpowiedzialni zostali zatrzymani przy okazji lokalowej afery korupcyjnej	GaPom 182/06-08-2001, GISzcz 182/06-08-2001
zachodniopomorskie	Szczecin	samorząd terytorialny	Mieszkaniec zarzucił urzędnikowi magistratu korupcję w związku z pozbawieniem go praw do wynajmowania mieszkania.	doniesienie do prokuratury; postępowanie przygotowawcze		KurierSzczec 119 / 21-06-01
zachodniopomorskie	Szczecin	samorząd terytorialny	Inspektor Wydziału Komunikacji zarzucono legalizowanie skradzionych samochodów w zamian za wysokie łapówki.	postępowanie przygotowawcze	Zarzuty postawiono też dwóm osobom, które fałszowały dokumenty i wręczały pieniądze.	GISzcz40/16-02-01

województwo	miejsowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
zachodniopomorskie	Szczecin	służba więzienna, służba zdrowia	Emerytowany kapitan Służby Więziennej, były ordynator oddziału psychiatrycznego i dyrektor szpitala więziennego przy Rejonowym Areszcie Śledczym w Szczecinie, został oskarżony o przyjęcie łapówki w wysokości co najmniej 15 tys. zł. od tymczasowo aresztowanego, podejrzanego o udział w gangu złodziei samochodów.	sprawa w toku	Oskarżono także brata aresztowanego gangstera, który zaproponował łapówkę lekarzowi. Sprawę przeniesiono do Poznania, gdyż oskarżony lekarz był stałym biegłym sądowym i wszyscy szczecińscy sędziowie wyłączyli się z prowadzenia sprawy.	GIWkop33/08-02-01
zachodniopomorskie	Szczecin	spółki skarbu państwa	Śródmiejski Komitet Obrony Samorządności „S 80” zarzucił dyrektorowi Oddziału Okręgowego PZU SA, że umożliwił naczelnikowi Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji zapłacenie za ubezpieczenie samochodu zamiast 42 tys zł tylko 1 zł. Zdaniem PZU tak niska składka była rewanżem za zorganizowanie szkoleń w zakresie zwalczania przestępczości „o charakterze nieformalnym”.	Kontrola NIK; policjant został odwołany z funkcji naczelnika drogówki; złożono doniesienie do prokuratury	Ani PZU, ani obdarowany policjant nie umieli powiedzieć, o jakie szkolenia chodziło. Polisa zaginęła Urzędniczka, która zagubioną polisę odnalazła została ukarana.	Trybuna 297/21-12-2000
zachodniopomorskie	Szczecin	Stocznia Szczecińska	Zarząd Stoczni Szczecińskiej otrzymywał telefony od osób podających się za przedstawicieli strony bułgarskiej, że w zamian za wpłacenie 2 mln dolarów kupno stoczni w Warnie nie napotka żadnych przeszkód			DzPol 229/01-10-2001, Rz 246/20/21-10-2001, GISzcz 229/01-10-2001
zachodniopomorskie	Szczecinek	przedsiębiorstwa państwowe	Przedsiębiorstwu rolnemu zarzucono niegospodarność i oszustwa polegające m.in. na manipulowaniu kredytami preferencyjnymi na zboża, które także nieprawidłowo ewidencjonowano i rozliczano. Nienależne dopłaty do kredytów wynosiły ponad 700 tys. zł. Dłużnicy zaś winni są przedsiębiorstwu 7,7 mln zł.		Nieprawidłowości ujawnia kontrola NIK	KurierSzczec 242/13-12-2000
zachodniopomorskie	Swinoujście	samorząd terytorialny	Prezydent Swinoujścia zarzucił, że marynarka wojenna podrzucała do basenu portowego nieszkodliwe niewypały, by potem razem z PRO móc je wydobywać. Oczyszczaniem basenu zajmowało się PRO, a neutralizacją materiałów niebezpiecznych marynarka. Za te prace obie instytucje otrzymały od miasta 8 mln zł.	prokuratura postawiła trzem osobom zarzut niedopełnienia obowiązków.	Kontrola NIK stwierdziła wyłudzenie pieniędzy ze środków samorządowych. Eksperci zaś stwierdzili, że zatopione w basenie portowym miny nie mogły być wyprodukowane wcześniej niż pod koniec lat 60.	KurierSzczec 242/13-12-2000
		sport	Minister Sprawiedliwości podejrzewa, że w kilku czy kilkunastu meczach były „przekręty”.	Minister Sprawiedliwości zapowiedział zbadanie podejrzeń o korupcję w ekstraklasie piłkarskiej.		TrybŚlą 124/29-05-2001, DzPol 125/30-05-2001
		sport	Kluby ekstraklasy tworzyły tzw. spółdzielnię. Jej zadaniem miałyby być uniemożliwienie Pogoni Szczecin gry w europejskich pucharach i uratowanie drużyn śląskich od spadku z ekstraklasy.		Chodziłoby o manipulowanie rozgrywkami.	KurierSzczec 77/19-04-2001
		sport	Prezes drużyny Karpat Krosno oferował sędziemu piłkarskiemu łapówkę za stronnictwo poprowadzenie meczu jego zespołu z Naftą Jasło. Wizytę prezesa Karpat Krosno u sędziego zapowiedział prezes Okręgowego Związku Piłki Nożnej. Sędzia odmówił, a następnie ujawnił próbę korupcji. OZPN zawiesił go w prawach sędziego, później po interwencji działaczy związku wykluczono go z członkostwa w PZPN.		Najwyższa komisja odwoławcza PZPN uznała rację sędziego dopiero po dwóch latach i w kwietniu 2000 roku przywrócono mu prawo do sędziowania. Winy prezesa Karpat Krosno dopatrzył się także dyrektor generalny Urzędu Kultury Fizycznej i Sportu, który w liście PZPN z kwietnia 2001 roku zaproponował zawieszenie go w prawach obserwatora i delegata.	GCodz 122/26-06-2001, Gcodz 125/29-6/1/7-2001, GW 152/2-7-2001
		sport	Sędzia koszykówki został oskarżony o wzięcie łapówki.			GFinansowa 50/11/16-12-00

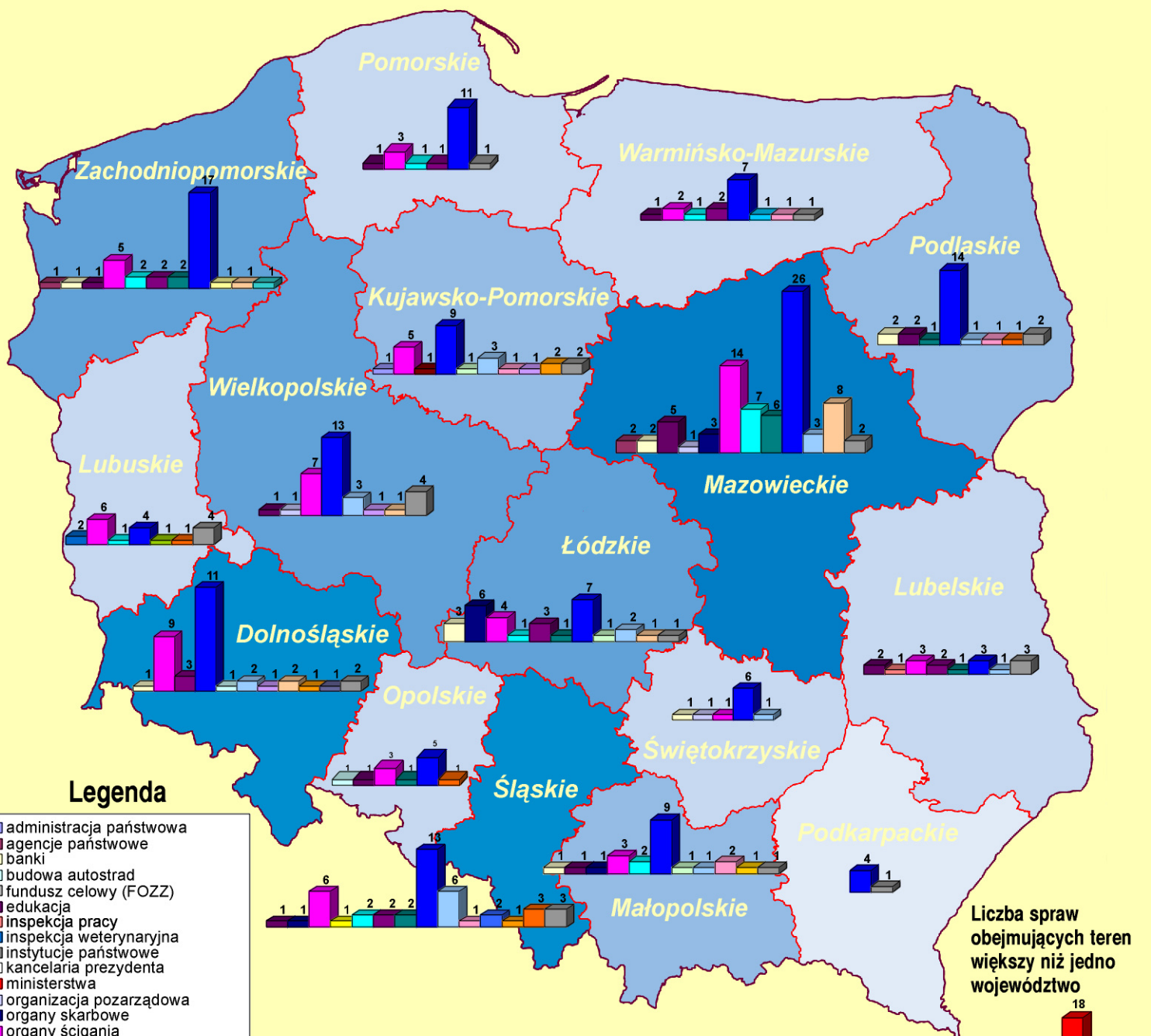
województwo	mięscowość	instytucja	opis zdarzenia	sankcje	dodatkowe informacje	źródło informacji
		sport	Piłkarze klubu ekstraklasy Stomil Olsztyn ogłosili na konferencji prasowej, że 20 czerwca ich rodziny otrzymały telefony z pogrózkami. Grożono im, że w wypadku porażki w meczu z Górnikiem Polkowice w barażach o prawo gry w ekstraklasie, mogą stracić życie. Anonimowi rozmówcy zarzucili im sprzedawanie meczów.			SupEx 145/23/24-06-01
		sport	16 maja w ostatniej kolejce trzeciej ligi piłkarskiej broniący się przed spadkiem piłkarze Rozwoju Katowice zremisowali wyjazdowy mecz z Chrobrym Głogów 1:1. Po spotkaniu kibice z Głogowa widzieli, jak na pobliskiej stacji benzynowej drugi trener i jednocześnie kierownik drużyny Rozwoju wręczył „coś” sędziemu prowadzącemu to spotkanie.		Kibice zgłosili na policję fakt usiłowania przekupstwa. Dyrektor Rozwoju przyznaje, że piłkarze zatrzymali się na obiad pod Głogowem i wtedy na terenie stojącej obok stacji benzynowej doszło do przypadkowego spotkania trenera z Katowic z sędzią. Zdaniem dyrektora o żadnej próbie przekupstwa nie mogło być mowy, skoro jego drużyna nie wygrała spotkania, a dodatkowo jeden z jej piłkarzy otrzymał czerwoną kartkę.	TrybSł 116/19/20-05-2001
		sport	Wiceprezes PZPN stwierdził, że Zagłębie Lubin przegrało kilka meczów w sposób, który wywołuje tak duże podejrzenia o korupcję, że „nie powinniśmy się niczym przejmować i natychmiast karać”. Prezes wyraził również podejrzenia wobec wyników pucharowych meczów Polonii Warszawa z Górnikiem Zabrze. Prezes Zagłębia Lubin odpierał zarzuty i poinformował, że za złą grę jeden zawodnik musiał opuścić klub, trzynastu grających w nim piłkarzy ukarano grzywną po pięć tysięcy złotych i do końca sezonu 2000/2001 odebrano im premie pieniężne.			GDoln 126/31-05-2001

Natężenie zjawisk korupcyjnych w województwach z podziałem na liczbę spraw w poszczególnych ośrodkach.

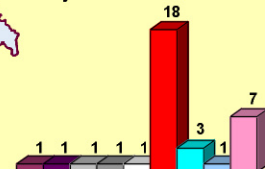

Natężenie zjawisk korupcyjnych w województwach z podziałem na rodzaj spraw.

Liczba spraw obejmujących teren większy niż jedno województwo

6. ANEKS

O tym, że Polskę trawi korupcja wiadomo było od wielu lat. Wszelkie przejawy patologii jednak bagatelizowano, wliczając korupcję do kosztów przemian polityczno – gospodarczych, które – zdaniem wielu – są nierozzerwalnie związane z przekształceniami w państwie.

Różnie liczone kwoty „utopione” w procederze łapówkarskim. W 2000 r. GUS szacował, że na łapówki w Polsce przeznaczana się rocznie ok. 1,2 mld. dolarów, w tym samym czasie policja podawała sumę 420 tys. dolarów, zaś MSWiA mówiło o 0,5 mld. dolarów.

W 2001 r. inwestorzy oceniali, że 20% kosztów inwestycji w Polsce stanowią łapówki wymuszane przez urzędników.

W 2000 r. zastępca Komendanta Głównego policji, Adam Rapacki, poinformował o zwiększaniu się z roku na rok zagrożenia przestępczością gospodarczą. W ciągu 11 miesięcy policja wszczęła ponad 30 tys. postępowań przygotowawczych, czyli o 4 tys. więcej niż w tym samym okresie roku 1999. Liczba stwierdzonych przestępstw wzrosła z 58 tys. do prawie 70 tys., a podejrzanych o ich popełnienie z ok. 26 tys. do niemal 30 tys.

W połowie 2001 r. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji ujawnił, że policja prowadzi ok. 100 wielkich spraw gospodarczych, a w każdej z nich straty na szkodę skarbu państwa wynoszą ponad 100 mln. złotych. Policja, Urząd Ochrony Państwa, Straż Graniczna, Główny Urząd Cel i Urząd Kontroli Skarbowej wytypowały sprawców najpoważniejszych przestępstw gospodarczych. Na tej liście znalazło się przynajmniej kilkaset osób posiadających majątek pochodzący z nielegalnych źródeł.

Przed kilku tygodniami prawdziwa burza rozpętała się wokół łamania tzw. „ustawy antykorupcyjnej”. Tymczasem już w 2000 r. ówczesny prezes NIK, Janusz Wojciechowski, przedstawił wyniki z kontroli przeprowadzonej w wybranych 76 jednostek administracji rządowej i samorządowej w zakresie przestrzegania obowiązującej od stycznia 1998 r. ustawy o ograniczeniu działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne.

Okazało się, że w wielu instytucjach wymóg składania oświadczeń majątkowych nie jest przestrzegany, albo nie są one przez nikogo sprawdzane. Często nawet brakowało wykazu osób, na których obowiązek taki spoczywał. 66 wójtów, burmistrzów i starostów z województwa warmińsko – mazurskiego tłumaczyło kontrolerom NIK, że nie złożenie oświadczeń majątkowych było wynikiem przeoczenia. Prezydent Wrocławia nie otworzył kopert z oświadczeniami nie widząc powodu, dla którego miałby nie ufać swoim podwładnym. Podobnie tłumaczył się burmistrz Opoczna. W urzędach miast: Augustów, Białystok Kłodzko, Murowana Goślina, Poznań, Drawno i Dobra pracowali urzędnicy, prowadzący równocześnie działalność gospodarczą kolidującą z przepisami ustawy antykorupcyjnej. Prezydent Sosnowca stwierdził, że podlegli mu urzędnicy znajdujący się w takiej sytuacji udzielili mu obszernych wyjaśnień i on nie widzi naruszenia tej ustawy. Jeden z zastępców prezydenta Gorzowa Wielkopolskiego zasiadał w organach trzech spółek jako reprezentant miasta. Wojewoda Szczeciński zaś nie wiedział, którzy z jego pracowników muszą składać oświadczenia.

W Komitecie Integracji Europejskiej swoich oświadczeń nie złożyli do końca kontroli wicedyrektor Departamentu Informacji i Komunikacji Społecznej oraz wicedyrektor sekretariatu urzędu.

W Kancelarii Premiera brakowało m.in. 200 oświadczeń pracowników, podobnie jak w innych urzędach administracji centralnej. Kontrola ujawniła także, że przypadki nieprzestrzegania ograniczeń w wy-

znaczaniu jednej osoby na przedstawiciela skarbu państwa do nie więcej, niż dwóch spółek. Tak było m.in. w Ministerstwie Finansów.

Podobnie niesolidnie z nałożonego ustawą antykorupcyjną obowiązku wywiązywali się posłowie. W lipcu 2001 r. Komisja Etyki Poselskiej w swoim sprawozdaniu podała, że w latach 1998 – 1999 aż 289 posłów wypełniło oświadczenia majątkowe niezgodnie z zaleceniami, co uniemożliwiło jednoznaczne określenie ich majątku. Nie znaleziono uzasadnienia znacznego wzrostu zasobów gotówkowych i nieruchomości pięciu posłów. Ośmiu posłów nie wpisało do rejestru korzyści informacji o zasiadaniu w radach nadzorczych. Wobec żadnej z osób wskazanych zarówno w protokole kontrolnym NIK, jak i w sprawozdaniu Sejmowej Komisji Etyki Poselskiej nie wyciągnięto żadnych konsekwencji.

Wiele wątpliwości budziła definicja pojęcia „funkcjonariusz publiczny”. Z tego powodu sądy uniewinniały nauczycieli i lekarzy uczestniczących w procederach korupcyjnych. Dnia 22 czerwca 2001 roku Sąd Najwyższy podjął uchwałę, że „pełnienie funkcji publicznej obejmuje czynności ordynatora w publicznym zespole opieki zdrowotnej zarówno związane z administrowaniem, jak i udzielaniem świadczeń zdrowotnych”. Uchwała ta była odpowiedzią udzieloną Sądowi Okręgowemu w Częstochowie, który zwrócił się z zapytaniem, czy przedmiotem odpowiedzialności łapownictwa biernego może być ordynator oddziału, przyjmujący korzyść majątkową w związku z decyzjami dotyczącymi przebiegu leczenia, czy też tylko i wyłącznie w związku z wykonywaniem czynności administracyjnych w zakładzie publicznej służby zdrowia (szpitala)? Zapytanie to było związane z wniesieniem apelacji od wyroku w sprawie J.K., którego Sąd Rejonowy uznał winnego łapownictwa.

Zbliżająca się kampania parlamentarna oraz coraz częstsze, kompromitujące polityków doniesienia prasowe zaowocowały różnymi inicjatywami, których celem miała być walka z korupcją.

W grudniu 2000 r. minister spraw wewnętrznych i administracji, Marek Biernacki ogłosił, że od stycznia 2001 r. na mocy zarządzenia premiera Jerzego Buzka powstanie Międzyresortowy Zespół m.in. zwalczania Przestępczości Gospodarczej, w którym pod kierownictwem szefa MSWiA pracować będą m.in. szefowie UOP, GUC, Inspekcji Celnej i Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej. Celem pracy zespołu miała być koordynacja działań wszystkich służb i inspekcji, w których kompetencjach mieści się walka z przestępczością gospodarczą.

W styczniu 2001 r. komitet Społeczny Rady Ministrów przyjął i rekomendował Radzie Ministrów posełski projekt ustawy powołującej Centralny Urząd Antykorupcyjny. Rząd jednak uważał, że zamiast tworzenia nowego urzędu bardziej racjonalne byłoby rozszerzenie uprawnień policji i utworzenie w jej ramach wyspecjalizowanej komórki do walki z korupcją, wzorowana na Centralnym Biurze Śledczym.

W marcu 2001 prezes NIK, Janusz Wojciechowski, wystąpił z wnioskiem do premiera Jerzego Buzka z wnioskiem o rozszerzenie ustawy antykorupcyjnej o kierownictwa publicznych zakładów opieki zdrowotnej. Kierownicy tych placówek mieliby zakaz zasiadania w zarządach fundacji, stowarzyszeń, spółek prawa handlowego i innych podmiotów niepublicznych prowadzących działalność gospodarczą. Okazało się bowiem, że spośród 34 ZOZ, które udostępniły swój majątek spółkom lub fundacjom, tylko co czwarty rozpisał konkurs lub ogłosił przetarg. I tak na przykład Fundacja Promocji Inicjatyw Stomatologicznych wynajmowała od Wojewódzkiego Centrum Stomatologii w Warszawie pomieszczenia, za które płaciła zaledwie 7 zł. za metr. W Fundacji tej ponadto w 1999 roku zatrudniono 89% personelu medycznego oraz 67% pozostałego personelu Centrum.

Dziennikarze podawali następujące przypadki, które miały miejsce w instytucjach państwa:

- w 2000 r. zarzucono łapówkarstwo 31 funkcjonariuszom Straży Granicznej
- w roku 2000 sąd dyscyplinarny rozpatrywał 110 spraw przeciwko sędziom; rozstrzygnięto 58 z nich: w 17 przypadkach wydano orzeczenie (3 sędziów skazano na karę wydalenia z zawodu, 8 dostało upomnienie, 4 naganę, 1 przeniesiono na inne stanowisko i 1 ukarano nie waloryzowaniem pensji). W tym samym roku wpłynęło 10 wniosków o uchylenie immunitetu, co uwzględniono w 5 przypadkach; w 13 przypadkach wnioski dotyczyły sprzeniewierzenia się niezawisłości sędziowskiej, w 9 przypadkach chodziło o spowodowanie wypadku, z czego w 5 przypadkach doszło do zdarzenia pod wpływem alkoholu, w 1 przypadku zarzucono korupcję.

Według danych GUNB w 1994 r. wykryto aż 27 tys. przypadków samowoli budowlanych, po wejściu bardziej restrykcyjnego prawa w 1995r. ilość samowoli spadła do 5 tys.

W styczniu 1999 r. Trybunał Konstytucyjny na wniosek NSA zajmował się sprawą samowoli budowlanych i nie dopatrywał się niekonstytucyjności w ustawie Prawo budowlane, które nie przewiduje żadnych procedur legalizacyjnych. Samowolę można zalegalizować tylko wtedy, gdy nadzór budowlany nie wykrył jej przez 5 lat.

Propozycje zmian w prawie

Centralny Urząd Antykorupcyjny

Projekt powołania Urzędu zakładał utworzenie niewielkiej formacji (100 funkcjonariuszy)* powołanej do rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania łapownictwa, płatnej protekcji i przekraczania uprawnień, wymuszania i utrudniania czynności urzędniczych, fałszerstw oraz innych przestępstw przeciwko dokumentom, rozpowszechniania nieprawdziwych informacji w związku z obrotem papierami wartościowymi oraz przestępstw przeciwko obrotowi gospodarczemu. Do zadań urzędu miało też należeć ujawnianie składników majątkowych podmiotów mających zobowiązania wobec skarbu państwa oraz prowadzenie działalności prewencyjnej z analizami statystycznymi łącznie. Szefa CUA miał powoływać premier, a zasady organizacyjne miał określić minister spraw wewnętrznych i administracji w specjalnym rozporządzeniu. W zależności od potrzeb miały powstać oddziały terenowe, a koszty funkcjonowania pokrywać skarb państwa, zaś 20% odzyskanych wpływów miało być przeznaczonych na usprawnienie działalności i nagrody motywacyjne dla funkcjonariuszy. CUA miał prowadzić czynności operacyjno – rozpoznawcze, dochodzeniowo – śledcze oraz kontrolne. Funkcjonariusze mieli mieć prawo legitymować i zatrzymywać, dokonywać kontroli osobistej, przeszukiwać pomieszczenia i bagaże. W kwietniu 2001 roku projekt został przez sejm odrzucony.

Policja

W 2000 r. minister spraw wewnętrznych i administracji, Marek Biernacki, zaproponował nowelizację ustawy o policji, w którym przewidywano m.in. umożliwienie policji dostępu do informacji dotyczących umów ubezpieczeniowych oraz informacji objętych tajemnicą bankową (o kontach, lokatach itp.) osób podejrzewanych o czerpanie korzyści z przestępstwa.

W 2001 r. została znowelizowana ustawa o policji oraz o ochronie imprez masowych. Dla zapewnienia porządku organizatorzy mogą zawierać umowy z powiatowymi komendantami policji za zgodą komendanta wojewódzkiego umowy. Umowa ma określać m.in. sposób chronienia imprezy przez policję, policjanci zaś będą świadczyli usługi poza czasem służby. Odrzucono poprawkę dopuszczającą zawieranie umów ze starostami za zgodą wojewodów. Ponadto policja dostała większe uprawnienia: wgląd w konta bankowe, podsłuchiwanie rozmów, filmowanie miejsc publicznych, stosowanie prowokacji i zakupu kontrolowanego, zbierania informacji na temat preferencji politycznych i seksualnych.

Prawo budowlane

W kwietniu 2001 r. rząd skierował do Sejmu projekt nowelizacji, który zakłada m.in. złagodzenie przepisu karzącego rozbiórką każdą samowolę budowlaną. Karane miałyby być tylko budowle postawione w miejscu niedozwolonym przez plan zagospodarowania obowiązujący w chwili rozpoczęcia budowy oraz te zbudowane niezgodnie z przepisami technicznymi – budowlanymi, Polską Normą oraz zasadami wiedzy technicznej. Inwestor budujący na dziko mógłby też zalegalizować samowolę, płacąc karę sięgającą 20% wartości. Gdyby samowole wykryto w trakcie trwania budowy, inwestor musiał by ją przerwać do czasu

uzyskania pozwolenia. Projekt zakładał też uproszczenie procedur przy składaniu pozwoleń na budowę. Ponadto pozwolenie nie byłoby potrzebne przy docieplaniu budynków do 12 m. wysokości. Do uzyskania pozwolenia inwestor musiałby przedstawić np. wypis z księgi wieczystej lub akt notarialny wsparty dodatkowo oświadczeniem. Projekt zakładał też sankcje dla urzędów, które nie wydałyby pozwolenia na budowę w ciągu 3 miesięcy. Wówczas takiemu inwestorowi przysługiwałoby odszkodowanie. projekt przewidywał też sankcje za nieprzestrzeganie przepisu zobowiązującego do dostosowania inwestycji do wymogów krajobrazu i otaczającej zabudowy.

Sądownictwo

Ustawa o ustroju sądów powszechnych gwarantuje prowadzenie postępowań dyscyplinarnych z wyłączeniem jawności, co wielokrotnie było krytykowane. Z tego powodu parlament w 2001 zajął się tą ustawą. Z projektu zniknął przepis o tajności postępowania, za wyjątkiem sytuacji szczególnych, np. obyczajność. Założono też likwidację sądów dyscyplinarnych, a postępowania w tej sprawie należałyby do zadań sądów apelacyjnych.

Straż Graniczna

W 2000 r. minister spraw wewnętrznych i administracji, Marek Biernacki, zaproponował nowelizację ustawy, na mocy której formacja ta zyskałaby prawo rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania przestępstw korupcji popełnionych przez jej pracowników bądź funkcjonariuszy w związku z wykonywanymi obowiązkami służbowymi z upoważnieniem do stosowania kontroli operacyjnej, jak podsłuch czy zakup kontrolowany.

Nowa ustawa o Straży Granicznej weszła w życie w maju 2001 r. Przyznała im takie same uprawnienia, jak policji i UOP: SG może na terenie całego kraju zatrzymywać i kontrolować samochody, legitymować pasażerów, korzystać z werbowanych w środowisku kryminalnym agentów, filmować podejrzanych, korzystać z informacji o przestępcach zebranych przez UOP i policję, za zgoda Sądu Okręgowego zakładać podsłuchy, nadzorować tajne przesyłki (narkotyki) i stosować w ograniczonym zakresie prowokacje oraz zakup kontrolowany. Może także: zatrzymywać podejrzanych, stosować środki przymusu i prowadzić dochodzenia

Ustawa o ograniczeniu działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne

została przyjęta 5 maja 1997 r. W lutym 2001 r. do Sejmu wpłynął projekt nowej ustawy. Projekt przewidywał przesyłanie oświadczeń Państwowej Komisji Wyborczej, która miałaby publikować je w Internecie. Obowiązek składania oświadczeń miał obowiązywać jeszcze przez trzy lata po zakończeniu sprawowania funkcji. Składać je mieli również małżonkowie i osoby pozostające w faktycznym związku ze sprawującymi funkcje publiczne. Oświadczenia miały być sprawdzane przez inspektorów kontroli skarbowej. Osoby, które pełniły funkcje publiczne nie mógł podejmować przez 3 lata od zakończenia funkcji pracy w przedsiębiorstwach, wobec których wcześniej podejmowały decyzje administracyjne (do tej pory był to rok). Przedsiębiorca, który zatrudniłby taką osobę, naraziłby się na wyłączenie z udziału w postępowaniu o zamówienie publiczne. Posłowie, senatorowie oraz radni mieliby obowiązek informowania o zatrudnieniu bliskiej osoby w jednostce administracji rządowej lub samorządowej, albo w spółce, w której co najmniej 50% akcji posiada skarb państwa, lub gmina. W projekcie zawarto definicję pojęcia „funkcjonariusz publiczny”. Katalog tych osób został podany enumeratywnie i poszerzony o członków zarządów związków komunalnych, członków zarządów dzielnic i osiedli. W projekcie zawarto również definicję osoby bliskiej. Projekt określał też obowiązki osób pełniących funkcje publiczne i zasady ich postępowania. Ustawa prze-

widowała sankcje karne i finansowe za jej złamanie, oraz przewidywała rozwiązanie stosunku pracy z ponoszącym winę, co równałoby się z utratą kwalifikacji do pełnienia funkcji publicznych.

Ustawa o przeciwdziałaniu wprowadzania do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł

Ustawa weszła w życie w 23 czerwca 2001 r. Za pranie brudnych pieniędzy grozi do 5 lat więzienia. Ustawa powołała generalnego Inspektora Informacji Finansowej w randze wiceministra, któremu rozmaite instytucje obowiązane są do przekazywania informacji o transakcjach powyżej 10 tys. euro oraz klientach z tymi transakcjami związanych. Podejrzane transakcje można wstrzymywać, zaś kontrolerzy GIIF otrzymali swobodny dostęp do obiektów kontrolowanych instytucji, wgląd do dokumentów i prawo do żądania wyjaśnień. Tak zgromadzone informacje przekazywane są sądom i prokuraturze na potrzeby postępowania karnego oraz na wniosek szefów MSW i UOP. Udostępniane też mogą być w m.in. sprawach podatkowych i celnych.

Transparency International Polska jest niezależnym stowarzyszeniem, walczącym z korupcją i działającym na rzecz przejrzystości życia publicznego. W celu zachowania naszej niezależności z zasady nie korzystamy z żadnych dotacji państwowych ani samorządowych. Utrzymujemy się z darowizn osób prywatnych oraz grantów przyznawanych na konkretne programy.

Nasze stowarzyszenie ma akredytację organizacji Transparency International, ale nie jest jej filią w rozumieniu organizacyjnym. Fundusze z Transparency International są też przyznawane na zasadzie grantów, a nie bieżącego finansowania.

Naszą działalność prowadzimy przy minimalnych kosztach administracyjnych. Żaden z członków Zarządu nie pobiera wynagrodzenia. Wspomaga nas liczne grono wolontariuszy. W ramach Programu Interwencyjnego udzielamy bezpłatnej pomocy osobom poszkodowanym przez korupcję.

Wspomóż nasze działania, wspomóż naszą niezależność!

Prosimy dokonywać wpłat na następujące konto:

Właściciel rachunku: Transparency International Polska

Numer konta PLN: 60 1030 1582 0000 0005 0174 3003

Za wszystkie datki dziękujemy

Kod banku: 10301016

Nazwa banku: Bank Handlowy S.A. w Warszawie

Adres banku: ul. Traugutta 7/9

00-067 Warszawa

Uwaga: przy wpłatach z zagranicy należy podać SWIFT CODE: BHWAPLPWWA1

Przygotować polecenie przelewu (czteroczęściowe. „darowizna na cele statutowe”)

Blankiet przelewu